

שם תיק: לשכת השר יוסף שפירא - הסוכנות היהודית
 מזהה פנימי: **גל-4-2618**
 מזהה פריט: R0003i4r
 כתובת: 2-105-4-11-3
 תאריך הדפסה: 06/02/2022

המחלקה או משרד; צו"מ - מה אלה וקט"ה
 ש.י.מ.ר

21.6.84 - 27.11.86

31/2618/4

הסוכנות
 תע"מ
 N-118/b
 Re-
 10/8/87

ארגון בני עקיבא בישראל

ההנהלה הארצית

רח' דובנוב 7 • ת.ד. 40927 • תל-אביב 61400 • טל. 03-258366

כ"ה חשוון תשע"ז

אח, זל
שלב יוסף לפא
משפח כאט-פעמל
פריז וכו' וכו'

אנש נח ופי' עמך!

בכבוד חמור ורחוק
אנחנו היננו בקוץ הארץ.
ישלח כח גדול על פנינו
שנשקף במגדל אדמי ח"א אלו פ'
דין.

בזו קצב מגדלי אלו קיטן הרב
ע"כ פעולתם חזיונות קיטן.
מקור שני יחיד בולן על פנינו
פדחת ואנו לא מיעו ארץ!!
ש' שייס בנות חתנים ואלו כיוון
מפאז ביום העתיד באמת
מען ואנו!
חיים

ארגון בני-עקיבא בישראל

ההנהלה-הארצית

כ"ז ט"ז בחשוון תשמ"ז
18 בנובמבר 1986

לכבוד
מר ניסן הרפז
יו"ר המועצה הציונית בישראל
רח' בצלאל 18
ירושלים

שלום רב /

ראשית אני מבקש לברך אותך על הבחירה לתפקיד יו"ר המועצה הציונית בישראל.

אנו מאחלים לך הצלחה רבה בתפקיד החשוב ומקווים שתעשה חיל במלאכת הקודש
הציונית /

מי יתן ונמצא הדרך הנאותה לשילוב תנועות הנוער והמועצה הציונית ולשיתוף
פעולה פורה והדוק.

ברשותך הערה המחייבת טיפול מצדך.

רצוף בזה צילום מכתבו של מר אריה הס החותם בתואר סמנכ"ל המועצה הציונית.
העמדה המובעת במכתב שנויה, כידוע, במחלוקת נוקבת בציבור הציוני בישראל.
תמהני אם נכון וראוי שעמדה כזו תובע בפומבי בשם סמנכ"ל המועצה /

זכותו של אריה לבטא עמדתו האישית בשטח הפרטי ואילו בשם המועצה ראוי
להקפיד על נקיטת עמדות שמבטאות דעת המועצה, רוחה ועמדותיה.

בכבוד רב
ובברכת הצלחה

יוחנן בן יעקב

השר יוסף שפירא

ירושלים, ז' בחשוון התשמ"ז

9 בנובמבר 1986

בעז"ה

לכבוד

המועצה הציונית בישראל

כ א נ

שלום רב,

קראתי מכתבו של החבר אריה האס (ב"דבר" ג' בחשוון) אשר צילומיו
רע"ב.

אני מבקש לדעת אם מכתבו, המלווה התואר סמנכ"ל המועצה הציונית,
מבטא עמדתכם הרשמית, ואם לא משום מה חתם על המכתב עם תואר זה.

אין אני רוצה לפגוע באריה ולכן אין אני מתייחס לגופם של הדברים
האבסורדיים, לענ"ד, אשר נכללו במכתבו! ועל ההגדרה מהי "כלכלה ציונית".

בברכה רבה,

יוסף (יוסק'ה) שפירא

העתק: ההנהא"ר של בני-עקיבא.

כלכלה ציונית. מהי?

בנאומו הראשון בכנסת כראש ממשלה טבע יצחק שמיר את המונח כלכלה ציונית ועל פיה תנקוט הממשלה מדיניות כלכלית אשר לא תינק רק מעקרונות כלכליים טהורים אלא גם על פי צרכי העליה וההתיישבות בכל חבלי ארץ ישראל.

יש לברך על השימוש במונח זה, ברם יש גם להתריע על

ניצולו לצרכים רטוריים בלבד תוך עיוות משמעותו האמיתית. ראוי להבהיר לראש הממשלה ולכולנו, שכלכלה ציונית משמעה הראשוני והבסיסי הוא שימת דגש בהקצאת המשאבים הלאומיים למימון הקמת מפעלי פיתוח גדולים במטרה למשוך המוני יהודים ממרחבי הגולה לחבלי ישראל ולאפשר לישראל להשתחרר מתלותה המשקית בארה"ב.

הכוונה למפעלים ופרוייקטים חלוציים כגון: כריית תעלה מים סוף לים המלח אשר תאפשר פיתוח ויישוב רחב ממדים של הערבה והנגב הדרומי, פיתוח מיתקנים להתפלת מי ים לצרכי חקלאות ותעשיה, בניית חבלי תעשיה ומדע גדולים כנגב ובגליל, בניית מרכזי תיירות

מפותחים בכל אזורי הארץ, הקמת מיתקנים מתקדמים לאספקת אנרגיה ובהם תחנות-כוח סולריות ותחנות-דוח. כלכלה משמעה הקצאת משאבים להתנחלויות אנטי-כלכליות ונתמכות בלב אוכלוסיה ערבית ובקירבה למרכז הארץ נוגדת את המונח כלכלה ציונית, ונקווה שאכן לא לכך התכוון ראש הממשלה בהדגישו מונח זה. מיותר להוסיף, שכלכלה ציונית תפלה לטובה את הסקטור היצרני וחבלי ארץ שוממים המרוחקים ממרכז הארץ עלידי הענקת תמריצים וחקלות מפליגות במיסוי לעידוד צמיחתם וחיוקם.

אריה הס
סמנכ"ל המועצה
הציונית בישראל

אפילו את הוצאות הגבייה, לא כל שכן את העול החברתי.
אחרי ככלות הכל אין להשכיח את העובדה כי תשלומי
העובדים לקרנות הפנסיה שכרבות הימים הופכים לגימלה, הם
כספים שעליהם כבר שולם מס הכנסה, ופירושו של דבר
שמבקשים להטיל מס על מס.

זהו רעיון מעוות המעיד על קהות חושים מסויימת. חבל
שהוא בכלל הועלה. משהועלה, יש לגנוז אותו בכל המהירות
האפשרית. ההגנה שהגן עליה אתמול השר קצב איננה קבילה.

יחד אבל לא על השבוננו

מאת עליזה ולך

אפשר להבין לליבם של המתנגדים
במפלגת העבודה לשלושת המקומות

בטחון בתעסוקה מ
הטבות בשכר: לעת
סתירה, לעתים
סתירה-לכאורה

פרשת שיגורם של אנשי "אורח" לתוככי מפעל "אליאנס", הי
נוספת המרגימה את המלכוד אליו
ההסתדרות בתקופה של ועועים מש
אין עוררין על כך שהמשק ההס
ככלל, עדיין מוביל בתנאי העבודה
לעומת התעשיה הפרטית. רמת
בקונצרו "כור", המעסיק 33 אלף
מצוייה בפער מתמיד כלפי מעלה
קונצרנים ומפעלים מקבילים. ע
שמורמה הסוגיה של

הערות לפרטיכל
מישיבה בענין הקמת קונגרס ציוני מגשים

קראתי בעיון רב את המסמך אשר כונה "קונגרס ציוני מגשים-פרטיכל מישיבת צוות ההיגוי שהתקיימה ב-23.12.86" (x)

הערות כלליות :

- חסר תאריך עברי (x).
- בקוראי את רשימת הנוכחים לא הבנתי מה היה הקריטריון להזמנתם.
- האם עלי להבין מן התאור אשר ניתן לפגישה, שאמנם היה מי שהחליט על קיום הקונגרס הציוני המגשים ואשר החליט על צוות היגוי ? אם אמנם כן, אני תמה מאד על כך הן משום טאלתי על רשימת המוזמנים, שאלה המקבלת משנה חשיבות לרגל ההגדרה "צוות היגוי".
- אני תמה שבעתיים על הצגת הדברים שאכן יש לקיים קונגרס ציוני מגשים מבלי שיוודעים במה מדובר. קריאה מדוקדקת בדברי הדוברים באותה ישיבה, מוכיחה, כי איש מן הדוברים אינו יודע עדיין במה מדובר, מה צריך לעשות ואיך צריך לעשות;
- יש ביטוי של תסכול ואכזבה מהמצב החינוכי בארץ, מן המימסד, ממצבה של התנועה הציונית ובולט הרצון במשהו חדש מרענן ומרנן, יש הרוצים ביותר מזה במשהו "מטלטל" "מסעיר".
- יש הנחות שספק אם הנן נכונות, יש ניגודים ויש שאלות : "ללא שכונות פועלים, תנועה הקיבוצית העניין לא יקום" - דברי אורי גורדון, מהן שכונות, מי הם פועלים ומה הפסקנות שבלי התנועה הקיבוצית הדבר לא יקום. כלומר יש לה זכות ווטו, האמנם ?
דן מרגלית - מבקש קודם כל הגדרה מה זה ציוני ?
יואל מלר - "שבע פורומים תיאורטיים ומעדיף "פורום בעל מטרות מצומצמות" אבל "פעיל ובעל יכולת מעשית" ארצי ולא מקומי.
פרופ' יחזקאל דרור - מעדיף "ללכת בגדול במושגים כמעט הירואים".
מה הם האתגרים הירואים הוא אינו כותב.

אין אני רוצה להרבות ב"ציטטין", אבל רציתי להצביע על כך שלא נתגבשה שום הסכמה לא על הגדרה, לא על דרך, ואף לא על נסוח שאלה אחת ומשותפת לכלם.

אין תנועה ערכית בלי מצוות מעשיות

לענ"ד אין תנועה ערכית בלי מצוות הגשמה. אפשר ללמוד מן היהדות, שאין דת ממשית בלי מצוות עשה ולא תעשה. והציונות גם היא כך, כל עוד היו בה מצוות עשה, היא פרוחה על אף מיעוט חבריה ומגשימי דרכה. ברגע שהתנועה הציונית וחברות בה הפכו לדבר בלתי ברור, לדרגה מסוימת של קשר לישראל ולנאמנות לעמדותיה המדיניות, בלי מצוות מעשיות (לא בתחום החינוך היהודי, לא בתחום נשואי תערוכת ולא בתחום הלימודים בארץ והעליה אליה) החל תהליך התחסלותה כתנועה דינמית, יוצרת. מפקדים, בחירות, וכדומה גם אם יהיו ישרים והגונים, לא יחזיקו אותה, הם יהיו מלאכותיים.

תנועות הנוער וההתיישבות הן ראייה לכך :

המסבר בתנועות הנוער ובתנועה הקיבוצית, נובע, בחלקו, משום מיעוט ההדגשה של ההגשמה, אחוז המגשימים מצוות חלוציות בתנועות הנוער קטן, אחוז הנחלצים למשימות התיישבות חלוצית מבין בני התנועה הקיבוצית קטן אף הוא.

גוש אמונים גם הוא יוכיח :

מה היה כוחו של גוש אמונים ? במרכז היה הגרעין הנשקפה של מאות אלפי המגשימים בפועל ובכח, ומסביבו רבבות אוהדים. בלי הגרעין של המגשימים לא היה קם הכח מסביבו. ועתה כאשר בחלק גדול מן הישובים התגשם השיר: "עכשיו דבר אין להכיר על המשלט (המאחז) יושבת עיר (או ישוב קהילתי)", אכן חלה תשות כח בגוש אמונים.

הקמת תנועה ציונית הלווה ביעדי ההגשמה שלה ובכח המגשים במרכז. המרכיבים של הכח המגשים הפוטנציאלי הנם : העולים [עולים בכח כל עוד הנם בחו"ל ותקופה של שנה שנתיים לאחר עלייתם, מגשימים את מצוות ההתיישבות (לגיוניה ואשראפר להוסיף עליהם)

מבני הארץ בוגרי תנועות הנוער, המתנדבים ליחידות קרביות, לצבא הקבע וכדומה, בנות השרות הלאומי (אשר אפשר להרחיבו) ומסגרות התנדבותיות דומות שאפשר להקים לצרכים אמיתיים שונים.

התנועה יכולה להקיף צבור רחב ביותר של אלפים, אבל אין אפשרות לראות באלה הרוחשים סמפטיה לחלוצים, חברי תנועה ציונית מגשימה לכל דבר.

כמובן שוהי דעתי ואף יותר נכון זוהי השאלה המרכזית: מהי תנועה ציונית מגשימה, מיהו ומהן הן חובותיו המעשיות של חבר תנועה ציונית מגשימה.

י.ל.
י.ל.

הערות לפרטיכל
מישיבה בענין הקמת קונגרס ציוני מגשים

קראתי בעיון רב את המסמך אשר כונה "קונגרס ציוני מגשים-פרטיכל מישיבת צוות ההיגוי שהתקיימה ב-23.12.86" (x)

הערות כלליות :

- חסר תאריך עברי (x).
- בקוראי את רשימת הנוכחים לא הבנתי מה היה הקריטריון להזמנתם.
- האם עלי להבין מן התאור אשר ניתן לפגישה, שאמנם היה מי שהחליט על קיום הקונגרס הציוני המגשים ואשר החליט על צוות היגוי ? אם אמנם כן, אני תמה מאד על כך הן משום טאלתי על רשימת המוזמנים, שאלה המקבלת משנה חשיבות לרגל ההגדרה "צוות היגוי".
- אני תמה שבעתיים, על הצגת הדברים שאכן יש לקיים קונגרס ציוני מגשים מבלי שיודעים במה מדובר. קריאה מדוקדקת בדברי הדוברים באותה ישיבה, מוכיחה, כי איש מן הדוברים אינו יודע עדיין במה מדובר, מה צריך לעשות ואיך צריך לעשות;
- יש ביטוי של תסכול ואכזבה מהמצב החינוכי בארץ, מן המימסד, ממעבה של התנועה הציונית ובולט הרצון במשהו חדש מרענן ומרנן, יש הרוצים ביותר מזה במשהו "מטלטל" "מסעיר".
- יש הנחות שספק אם הנן נכונות, יש ניגודים ויש שאלות : "ללא שכונות פועלים, תנועה הקיבוצית העניין לא יקום" - דברי אורי גורדון, מהן שכונות, מי הם פועלים ומה הפסקנות שבלי התנועה הקיבוצית הדבר לא יקום. כלומר יש לה זכות ווטו, האמנם ?
דן מרגלית - מבקש קודם כל הגדרה מה זה ציוני ?
יואל מלר - "שבע פורומים תיאורטיים ומעדיף "פורום בעל מטרות מצומצמות" אבל "פעיל ובעל יכולת מעשית" ארצי ולא מקומי.
פרופ' יחזקאל דרור - מעדיף "ללכת בגדול במושגים כמעט הירואים".
מה הם האתגרים הירואים הוא אינו כותב.

אין אני רוצה להרבות ב"ציטטין", אבל רציתי להצביע על כך שלא נתגבשה שום הסכמה לא על הגדרה, לא על דרך, ואף לא על נסוח שאלה אחת ומשותפת לכלם.

אין תנועה ערכית בלי מצוות מעשיות

לענ"ד אין תנועה ערכית בלי מצוות הגשמה. אפשר ללמוד מן היהדות, שאין דת ממשיכה בלי מצוות עשה ולא תעשה. והציונות גם היא כך, כל עוד היו בה מצוות עשה, היא פרוחה על אף מיעוט חבריה ומגשימי דרכה. ברגע שהתנועה הציונית וחבריה בה הפכו לדבר בלתי ברור, לדרגה מסויימת של קשר לישראל ולנאמנות לעמדותיה המדיניות, בלי מצוות מעשיות (לא בתחום החינוך היהודי, לא בתחום נשואי תערוכת ולא בתחום הלימודים בארץ והעליה אליה) החל תהליך התחסלותה כתנועה דינמית, יוצרת. מפקדים, בחירות, וכדומה גם אם יהיו ישרים והגונים, לא יחיו אותה, הם יהיו סלאכותיים.

תנועות הנוער וההתיישבות הן ראייה לכך :

המסבר בתנועות הנוער ובתנועה הקיבוצית, נובע, בחלקו, משום מיעוט ההדגשה של ההגשמה, אחוז המגשימים מצוות חלוציות בתנועות הנוער קטן, אחוז הנחלצים למשימות התיישבות חלוצית מבין בני התנועה הקיבוצית קטן אף הוא.

גוש אמונים גם הוא יוכיח :

מה היה כוחו של גוש אמונים ? במרכז היה הגרעין הנשקשה של מאות אלפי המגשימים בפועל ובכח, ומסביבו רבבות אוהדים. בלי הגרעין של המגשימים לא היה קם הכח מסביבו. ועתה כאשר בחלק גדול מן הישובים התגשם השיר: "עכשיו דבר אין להכיר על המשלט (המאחז) יושבת עיר (או ישוב קהילתי)", אכן חלה תשות כח בגוש אמונים.

הקמת תנועה ציונית הלויה ביעדי ההגשמה שלה ובכח המגשים במרכז. המרכיבים של הכח המגשים הפוטנציאלי הנם : העולים | עולים בכח כל עוד הנם בחו"ל ותקופה של שנה שנתיים לאחר עלייתם, מגשימים את מצוות ההתיישבות (לגיוניה ואשראפר להוסיף עליהם)

מבני הארץ בוגרי תנועות הנוער, המתנדבים ליחידות קרביות, לצבא הקבע וכדומה, בנות השרות הלאומי (אשר אפשר להרחיבו) ומסגרות התנדבותיות דומות שאפשר להקים לצרכים אמיתיים שונים.

התנועה יכולה להקיף עבור רחב ביותר של אלפים, אבל אין אפשרות לראות באלה הרוחשים סמפטיה לחלוצים, חברי תנועה ציונית מגשימה לכל דבר.

כמובן שוהי דעתי ואף יותר נכון זוהי השאלה המרכזית: מהי תנועה ציונית מגשימה, מיהו ומהן הן חובותיו המעשיות של חבר תנועה ציונית מגשימה.

י. ל.
י. ל.

הערות לפרטיכל
מישיבה בענין הקמת קונגרס ציוני מגשים

קראתי בעיון רב את המסמך אשר כונה "קונגרס ציוני מגשים-פרטיכל מישיבת צוות ההיגוי שהתקיימה ב-23.12.86" (x)

הערות כלליות :

- חסר תאריך עברי (x).
- בקוראי את רשימת הנוכחים לא הבנתי מה היה הקריטריון להזמנתם.
- האם עלי להבין מן התאור אשר ניתן לפגישה, שאמנם היה מי שהחליט על קיום הקונגרס הציוני המגשים ואשר החליט על צוות היגוי ? אם אמנם כן, אני תמה מאד על כך הן משום שאלתי על רשימת המוזמנים, שאלה המקבלת משנה חשיבות לרגל ההגדרה "צוות היגוי".
- אני תמה שבעתיים על הצגת הדברים שאכן יש לקיים קונגרס ציוני מגשים מבלי שיודעים במה מדובר. קריאה מדוקדקת בדברי הדוברים באותה ישיבה, מוכיחה, כי איש מן הדוברים אינו יודע עדיין במה מדובר, מה צריך לעשות ואיך צריך לעשות;
- יש ביטוי של תסכול ואכזבה מהמצב החינוכי בארץ, מן המימסד, מטעבה של התנועה הציונית ובולט הרצון במשהו חדש מרענן ומרנן, יש הרוצים ביותר מזה במשהו "מטלטל" "מסעיר".
- יש הנחות שספק אם הנן נכונות, יש ניגודים ויש שאלות : "ללא שכונות פועלים, תנועה הקיבוצית העניין לא יקום" - דברי אורי גורדון, מהן שכונות, מי הם פועלים ומה הפסקנות שבלי התנועה הקיבוצית הדבר לא יקום. כלומר יש לה זכות ווטו, האמנם ?
דן מרגלית - מבקש קודם כל הגדרה מה זה ציוני ?
יואל מלר - "שבע פרומים תיאורטיים ומעדיף "פורום בעל מטרות מצומצמות" אבל "פעיל ובעל יכולת מעשית" ארצי ולא מקומי.
פרופ' יחזקאל דרור - מעדיף "ללכת בגדול במושגים כמעט הירואים".
מה הם האתגרים ההרואים הוא אינו כותב.

אין אני רוצה להרבות ב"ציטטין", אבל רציתי להצביע על כך שלא נתגבשה שום הסכמה לא על הגדרה, לא על דרך, ואף לא על נסוח שאלה אחת ומשותפת לכלם.

אין תנועה ערכית בלי מצוות מעשיות

לענ"ד אין תנועה ערכית בלי מצוות הגשמה. אפשר ללמוד מן היהדות, שאין דת ממשית בלי מצוות עשה ולא תעשה. והציונות גם היא כך, כל עוד היו בה מצוות עשה, היא פרוחה על אף מיעוט חבריה ומגשימי דרכה. ברגע שהתנועה הציונית וחברות בה הפכו לדבר בלתי ברור, לדרגה מסוימת של קשר לישראל ולנאמנות לעמדותיה המדיניות, בלי מצוות מעשיות (לא בתחום החינוך היהודי, לא בתחום נשואי תערוכת ולא בתחום הלימודים בארץ והעליה אליה) החל תהליך התחסלותה כתנועה דינמית, יוצרת. מפקדים, בחירות, וכדומה גם אם יהיו ישרים והגונים, לא יחיו אותה, הם יהיו מלאכותיים.

תנועות הנוער וההתיישבות הן ראייה לכך :

המסבר בתנועות הנוער ובתנועה הקיבוצית, נובע, בחלקו, משום מיעוט ההדגשה של ההגשמה, אחוז המגשימים מצוות חלוציות בתנועות הנוער קטן, אחוז הנחלצים למשימות התיישבות חלוצית מבין בני התנועה הקיבוצית קטן אף הוא.

גוש אמונים גם הוא יוכיח :

מה היה כוחו של גוש אמונים ? במרכז היה הגרעין הנשקפה של מאות אלפי המגשימים בפועל ובכח, ומסביבו רבבות אוהדים. בלי הגרעין של המגשימים לא היה קם הכח מסביבו. ועתה כאשר בחלק גדול מן הישובים התגשם השיר: "עכשיו דבר אין להכיר על המשלט (המאהז) יושבת עיר (או ישוב קהילתי)", אכן חלה תשות כח בגוש אמונים.

הקמת תנועה ציונית - הלוויה ביעדי ההגשמה שלה ובכח המגשים במרכז. המרכיבים של הכח המגשים הפוטנציאלי הנם : העולים לעולים בכח כל עוד הנם בחו"ל ותקופה של שנה שנתיים לאחר עלייתם, מגשימים את מצוות ההתיישבות (לגווייה ואשראפשר להוסיף עליהם)

מבני הארץ בוגדי תנועות הנוער, המתנדבים ליחידות קרביות, לצבא הקבע וכדומה, בנות השרות הלאומי (אשר אפשר להרחיבו) ומסגרות התנדבותיות דומות שאפשר להקים לצרכים אמיתיים שונים.

התנועה יכולה להקיף צבור רחב ביותר של אלפים, אבל אין אפשרות לראות באלה הרוחשים סמפטיה לחלוצים, חברי תנועה ציונית מגשימה לכל דבר.

כמובן שוהי דעתי ואף יותר גכון זוהי השאלה המרכזית: מהי תנועה ציונית מגשימה, מיהו ומהן הן חובותיו המעשיות של חבר תנועה ציונית מגשימה.

י. ל.
י. ל.

* בני עקיבא * תהל"ה * עזרא * N.C.S.Y * נועם-המשמרת הצעירה
* יבנה עולמי * ישראל הצעיר * תקוותינו * נמעלה * התאחדויות עולים

נא לשלוח
בתיאור
שם וכתובת
של המשפחה

ב' בתמוז תשמ"ו
9 ביולי 1986

משרד ראש הממשלה
לשכר
25-07-1986
דואר נגיש

לכבוד
החברת
עמידת האל
ישראל

שלום וברכה,

מצ"ב החלטת הוועד הפועל הציוני בנושא תנועת המגשימים.
הנני מפנה תשומת לבכם, כי בהצבעה ברוב הושמטה, לצערי
הרב המלה "אוטונומית" מהצעתה המקורית של ההנהלה הציונית.
יחד עם זאת נוספה המלה "כל" למשפט הבא: ועדת ההגוי המייצגת
את כל התנועות המגשימות.
לאור ההחלטה הנ"ל והודעתו של חברינו אברהם דובדבני
(דובדב) בועה"פ הציוני אני מציע שבעתיד הקרוב נפגש יחדיו
לדיון ולגבש עמדה משותפת.

ב ב ר כ ה,
אליעזר שפר

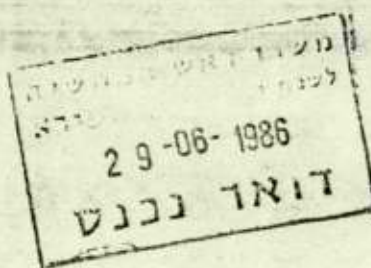
העתק: אברהם דובדבני (דובדב)
יצחק טבת

**חלשות הועד הפועל
הציוני בנושא תנועת המגשימים**

הועד הפועל הציוני מברך על הקמת תנועת מגשימים עולמית בתוך
החמדות הציונית העולמית, כמשתמע מחלשות כנס המגשימים.

הועד הפועל הציוני מסמך את החנהלה הציונית לנקוט בצעדים חרושים בתאום
עם ועדת ההיבוי המיוצגת את כל התנועות המגשימות בחקשר לכל הצעותיהם
ולהביא מסקנוזיה בפני החנהלה הציונית המורחבת ולאישור הועד הפועל הציוני
הל/8.

ניסן תשמ"ו
אפריל 1986

לכבוד

הנציגים והחברים בארגונים הדתיים שהשתתפו בכנס המגשימים.

סיימנו את כנס המגשימים עם הבטחה חגיגית שהבטחנו לעצמנו לשמור על קשר ולגבש את מחננו.

לצורך זה נעביר דווח שוטף מעבודת ועדת ההיגוי שאנו חברים בה ונתייחס במיוחד לנושאים שידונו שם ואשר חשובים לנו.

בידי ועדת ההיגוי המפתח להמשך התנופה שנוצרה בכנס לקראת הקמת תנועת עליה ואנו נעשה כמיטב יכולתנו להציג אתכם כראוי ולקדם את הנושאים החשובים למחננו.

עד כה קיימה ועדת ההיגוי שתי ישיבות שבהן דנו על ההערכות לקראת הועד הפועל הציוני הקרוב שבו יועלה נושא המגשימים. המושב הזה אמור לאשר את החלטות כנס המגשימים ומכאן חשיבותו.

בשלב זה ועדת ההיגוי החליטה להתחיל במו"מ עם מר אריה דולצין והנהלת ההסתדרות הציונית כאשר שני נושאים מרכזיים יעמדו על הפרק: שאלת מעמדנו ותקציב לפעולה.

כמו כן נדונה הופעתנו בועד הפועל הציוני וצורת הצגת עמדותינו בדיונים. הוחלט לבקש לקיים מפגשים של נציגי המגשימים שכבר עלו עם הצירים על בסיס אזורי גאו - גרפיים (צפון אמריקה, אוסטרליה וכו') ולכדוק האפשרות לגבש משלחת המייצגת את כל הארגונים.

נודיעכם בזמן הקרוב על ההתפתחויות.

בציפיה לגאולה השלמה ולקיבוץ גלויותינו

שלכם

אברהם דובובני (דובדב)

יצחק טבס

בע"ה
הברית המשימית - דתים

ח"מ"ד
ALIVAH
for
RELIGIOUS ZIONIST FULFILLMENT

*בני עקיבא *תהל"ה *עזרא *N.C.S.V* *נועם-המשמרת הצעירה
*יבנה עולמי *ישראל הצעיר *תקוותינו *במעלה *התאחדויות עולים

משרד האש התנועה
לשנת השר...
05-06-1986
דואר נכנס

בע"ה
אייר תשמ"ו
מאי 1986

שלום וברכה,

אני מתכבד לשלוח לך את החלטות הכנס העולמי של מגשימי
עליה שהתקיים בישראל.

אני מקווה שתמצא עניין בהחלטות ואנך מצפים בע"ה
להתפתחות חיובית בעתיד.

בברכה,

אליעזר שפר

Handwritten notes in Hebrew, including "אני מקווה" (I hope) and "אליעזר שפר" (Alyezer Shפר).

ה ח ל ט ו ת

מצע רעיוני להגשמה ציונית

1. עליה היא בטוי עליון להזדהות יהודית.
2. הגשמת הזהות היהודית עוברת דרך עליה כמחוייבות אישית של כל ציוני לעלות לישראל.
3. הקיום היהודי מובטח מבחינה רוחנית ופיזית רק במדינת ישראל ורק בה מתחדשת היצירתיות היהודית.
4. מטרה מרכזית בחינוך היהודי הפורמלי והבלתי פורמלי בגולה הוא למימוש ריכוזו של העם היהודי בארצו להגשמת ערכי היהדות.
5. מהות ההגשמה הציונית פירושה עליה לארץ ישראל והתמסרות לצרכי החברה והמדינה כדרך חיים.

כנס המגשימים מחליט על:

הקמת פדרציה אוטונומית של תנועות מגשימות במסגרת ההסתדרות הציונית העולמית.

מטרות

1. להעביר את המסר של המצע הרעיוני להגשמה ציונית לכל הצעירים היהודיים בגולה, לאחד ולגייס את העם היהודי כולו לעליה.
2. לחזק את המאבק של המגשימים למען מרכזיותה של העליה בגולה והגשמתה בחברה הישראלית.

תנאי הצטרפות

1. לפדרציה של התנועות המגשימות יוכלו להצטרף תנועות מגשימות המקבלים על עצמם את עקרונות המצע הרעיוני להגשמה ציונית.
2. חברים בארגונים המשתייכים בפדרציה יהיו אלו אשר יתחייבו לעלות בתקופת זמן מוגדרת מראש.
3. אם תנועה, שמטרתה המרכזית איננה עליה והגשמה, מקימה בקרב שורותיה מסגרת של עליה והגשמה, מסגרת זו תוכל להתקבל לפדרציה של התנועות המגשימות.
4. כל עולה בתקופה של 3 שנים מיום עלייתו או עולים ותיקים וישראלים אשר עוסקים באופן פעיל למען העליה.
5. כל התאחדויות העולים המגשימות תהיינה מיוצגות בפדרציה של התנועות המגשימות.

אוטונומיה

הפדרציה רואה את עצמה כחלק בלתי נפרד מן ההסתדרות הציונית העולמית.

מוסדות הפדרציה של התנועות המגשימות יהיו אוטונומיים, יחליטו על מצע הפדרציה, תכנית עבודה, וניצול המשאבים התקציביים שיעמדו לרשותה. כל זאת שלא תחת חסות מחלקה כל שהיא בהסתדרות הציונית העולמית.

ייצוג

הפדרציה תהיה מיוצגת בצורה הולמת, בלי לעבור את תהליך הבחירות, בכל מוסדות הנבחרים של ההסתדרות הציונית העולמית בסטטוס מיוחד שייקבע במשא ומתן בין נציגי הפדרציה וההנהלה הציונית. כמו כן ועל אותו בסיס תהיה הפדרציה מיוצגת בפדרציות הציוניות הארציות.

דרכי פעולה

1. ועדת ההגוי שהוקמה בארץ לקראת הכנס תהפוך לצוות הקמה של הפרוציה של התנועות המגשימות.
- ועדת ההגוי תהיה אחראית להקמת מבנה דמוקרטי של הפרוציה של התנועות מהגשימות אשר בה יהיו מיוצגים כל המרכיבים אשר ישתייכו לפרוציה על בסיס חנאי הקבלה שפורטו לעיל.
2. בכל איזור חוקם פרוציה של תנועות מגשימות בהתאם לייחודיות של כל איזור ואיזור.
3. לקראת קיום קונגרס ציוני עולמי, יתקיים קונגרס עולמי של הפרוציה של התנועות המגשימות, אשר תבחר בנציגיה לקונגרס הציוני העולמי על בסיס הייצוג שייקבע תוך משא ומתן עם ההנהלה הציונית.

עקרונות - חכנית עבודה

1. לפעול להגברת העליה לישראל בקהילה היהודית ובמוסדות החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי ולתאם לצורך זה את הפעילויות של כל תנועות ההגשמה.
 2. לפעול להפיכת השפה העברית לשפת המגשים.
- חכנית עבודה מפורטת תקבע על ידי צוותי הקמה בכל ארץ וארץ.

ח מ"ד
 ALIYAH
 for
 RELIGIOUS ZIONIST FULFILLMENT

*בני עקיבא *תהל"ה *עזרא *N.C.S.Y* *נועם-המשמרת הצעירה
 *יבנה עולמי *ישראל הצעיר *תקוותינו *במעלה *התאחדויות עולים

אדר ב' תשמ"ו
 אפריל 1986

לכבוד

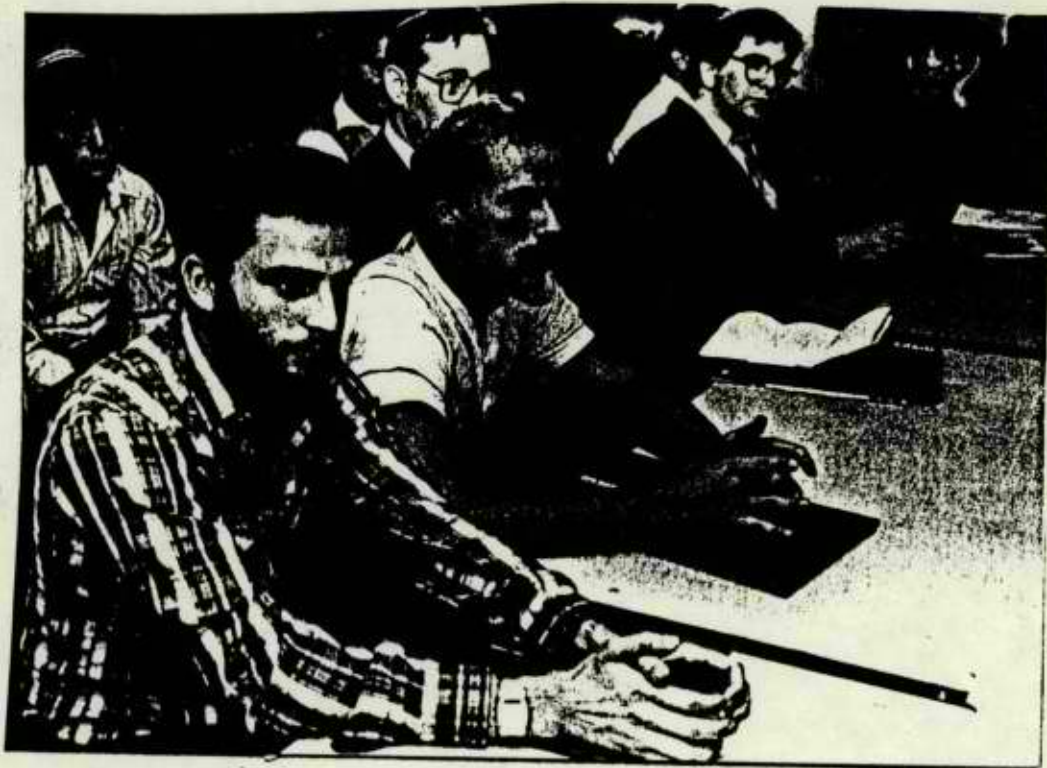
ידיד יקר,

לפי בקשתכם בשיחת הסיכום, הריני מעביר אליך את שמות המשתתפים
 בכנס ובפגישות של חמ"ד - חברות מגשימים דתים.
 בעתיד הקרוב אי"ה נשב יחד כדי לגבש את ההצעות והתכניות המשותפות
 שלנו לקידום העליה לארץ ישראל.

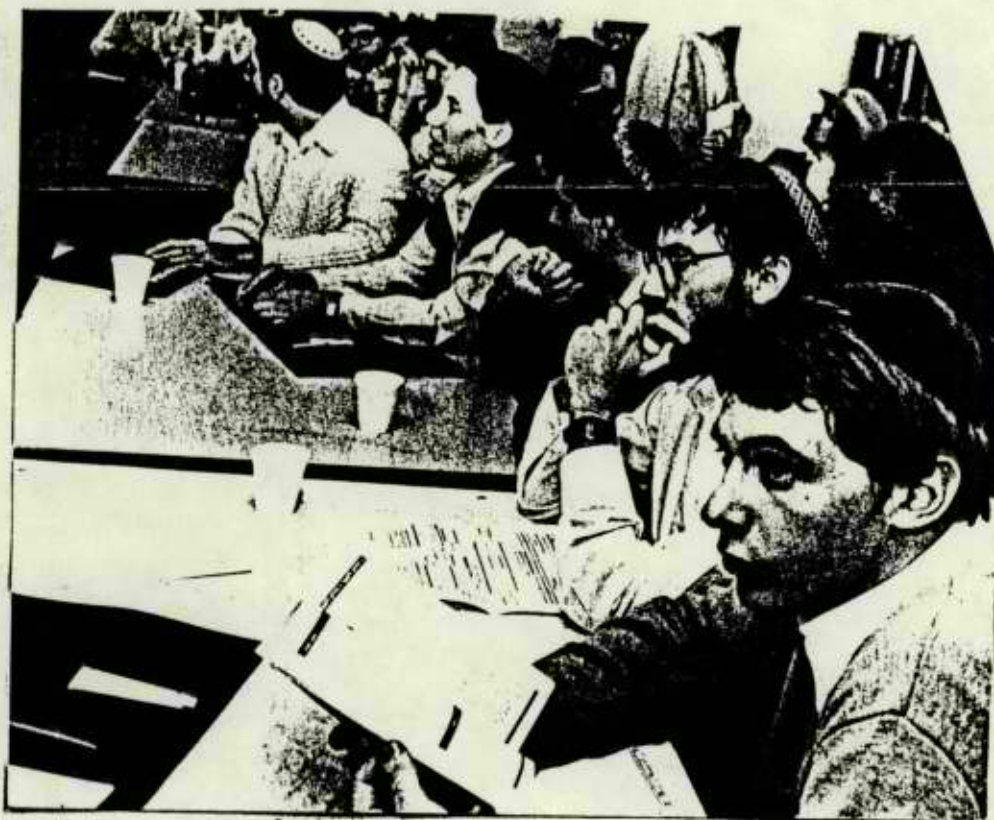
בברכת חברים,

א.א.
 אליעזר שפר

העתק: השר יוסף (יוסקה) שפירא
 אברהם דובדבני (דובדב)
 יצחק טבת
 נציגנו בצוות ההגוי
 הרב אלי רוט
 מרכז המשלחת

"הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד"

המגשים הצעיר ביותר!
וכוח סוער ... על הציונות?

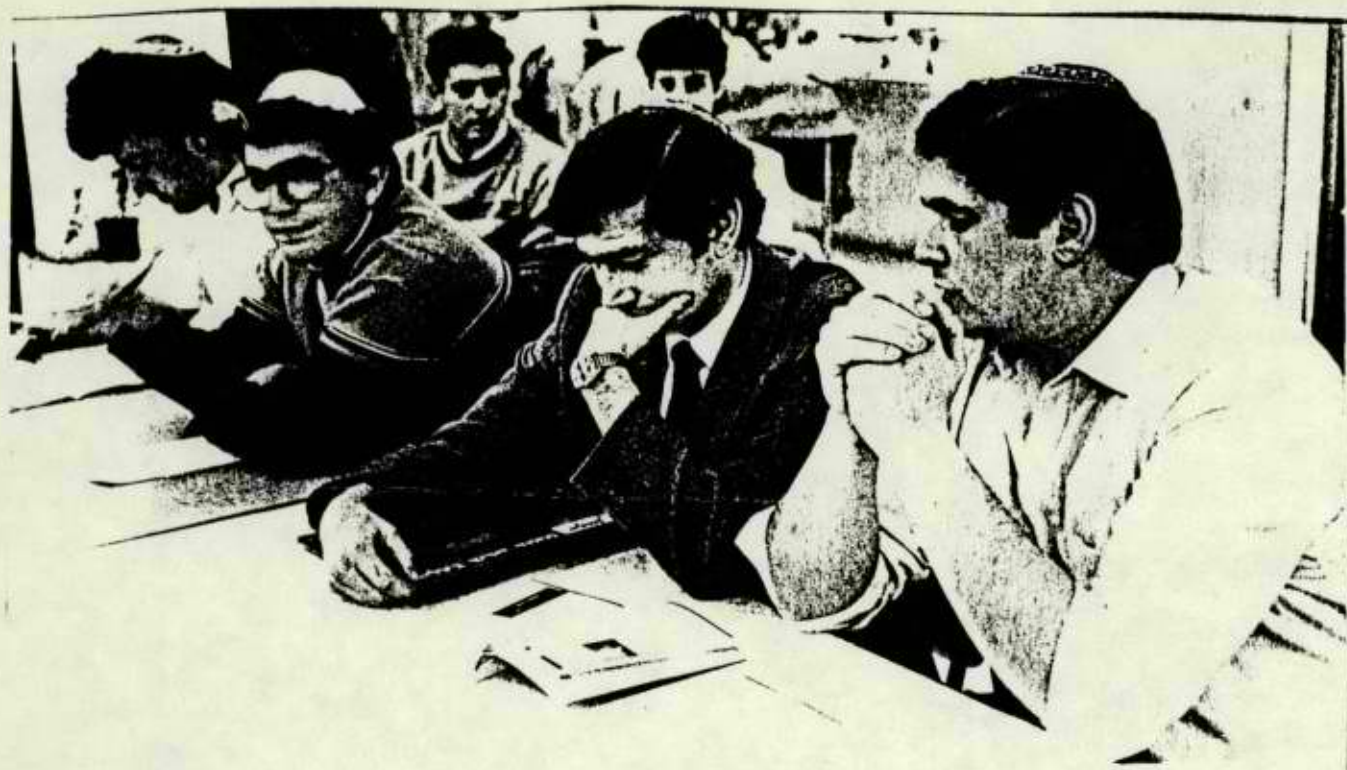

"בני-עקיבא" בפעולה

הרב אלי רוס מתדרך...

חברה! אפשר גם לחייך!

מר קרונה מסביר לדור הצעיר

Michael Kandin - Tehilla
1:P "B" Avda Pvetrrdon 1922
Buenos Aires
Argentina

Marcelo Dario Kraitman - Bnei Akiva
Pasteur 632 1'B
Buenos Aires (1028)
Argentina

Nahman Tennenbaum - NOAM Mishmeret Tzeira
Paraguay 3559
(1425) Buenos Aires
Argentina

Linda Berinson - Bnei Akiva
31 Meenaar Cres
Mt. Lawley
West Australia 6050
Australia

D.J. Schneeweiss - Bnei Akiva
65 Kambala Rd
Bellvue Hill 2023
Sydney, NSW
Australia

Brenda Rosenberg - Bnei Akiva
Rua Barao de Ipanema 102/102
Copacaban
Rio de Janeiro
Cep 22050
Brasil

Paolo Wajchenberg - Bnei Akiva
r. Haddock Lobo 180 Apt 101
Sao Paulo
Brasil CP 01414

Rabbi Pinchas Hayman - Tehilla
69 Brae Glen Lane S.W.
Calgary, Alberta T24 1B6
Canada

Phillip Allweis - Bnei Akiva
19 Florence Mansions
Vivian Ave.
London NW4 3UY
England

David Broza
c/o BAAM
Balfour House
741 High Rd
Finchley
London N12 0BQ
England

Leon Kovitz=Bnei Akiva
242 Grasmere Ave
Wembley Middx
London
England

Jeffrey Marcus - Tehilla
12 Brooklands Rd
Manchester M8 6JJ
England

Benny Prys - Ezra
18 St. Georges Rd
London NW11 0LR
England

Bob Stewart
c/o BAAM
Balfour House
741 High Rd
Finchley
London N12 0BQ
England

Assoulin Ari - Bnei Akiva
90 Ave. de Mazargues
Bat- c 13008
Marseilles
France

Francois Kahan - Ezra
13 Rue Charles Friedel
75020 Paris
France

Armand Levy - Tehilla
27/28 Rue S. Allende
93400 St. Ouen
Paris
France

Gerard Serfati - Bnei Akiva
11 Av. de St. Tillys
Marseille
France

Shoshana Krammer - Bnei Akiva
De Borcht 3
1083 AC Amsterdam
Holland

Jacob Raber - NOAM Mishmeret Hatzeira
Jacob Obrechstraat 67
1071 KJ Amsterdam
Holland

Salomon Laniado - Bnei Akiva
Homero 1433 - 101
Pollanco CP11560
Mexico DF

Justine Altschuler - Bnei Akiva
18 Bernard Ave
Northcliff
Johannesburg 2195
South Africa

Barbara Berelowitz - Tehilla
101 High Atholl
124 Atholl Oaklands Rd
Elton Hill 2196
Johannesburg
South Africa

Gary Margolis - Bnei Akiva
102 Maidavale
London Rd.
Sea Point
South Africa

Susan Becker
c/o NAAM
515 Park Ave
N.Y. N.Y.
10022
USA

Shoshana Charlop - Yavne Olami
100 E. Mosholu Pkwy S.
Bronx, N.Y.
10458
USA

Sheri Chasin - NCSY
7034 N. Kilbourn
Loncolnwood Il.
60646
USA

Dan Erlich
Tehilla
515 Park Ave
N.Y. N.Y.
10022
USA

Lisa Goldenfeld
22620 Flamingo St.
Woodland Hills
Ca. 91364
USA

Amy Greenzweig - Young Israel
1244 East 8th St
Brooklyn N.Y.
11230
USA

Zvi Grossman - Ezra
1504 E. 5th St
Brooklyn N.Y.
USA

Dr . David Hurwitz- NCSY
147-12 70th Ave
Flushing N.Y.
11367
USA

Ray Morris - Bnei Akiva
6308 N. Ridgeway
Chicago Ill.
60659
USA

David Nabozny - Tehilla
2831 Marnat Rd
Baltimore MD
21209
USA

Avi Weinstein - Tehilla
275 Carlton Ter.
Teaneck N.J.
07666
USA

Sergio Korsover - Bnei Akiva
Jose L. Terra 2978
Montevideo
Uruguay

Howie Perlman - NOAM
150-2972nd Rd
Flushing NY
11367
USA

ישראל

תקוותנו	אוחנה אבי בית ספר גבוה לטכנולוגיה 21 הועד הלאומי 02-423600
ישראל הצעיר	מייק ברל מועצת ישראל הצעיר בית כנסת "ישורון" רחוב המלך ג' ורג' <u>ירושלים</u>
יבנה עולמי	רפי ברנט בית מאיר המלך ג' ורג' 54 <u>ירושלים</u>
	הרב משה ברלינר אגף הדתי - נוער והחלוצ ת.ד. 92 <u>ירושלים</u>
בני עקיבא	מאיר בן יצחק המזכירות העולמית של בני עקיבא רחוב דובנוב 7 <u>תל-אביב</u>
תחילה	יעקב גולברט תקוע הרי ירושלים 90908
במעלה	הרב ראובן גרודנר כפר אדומים ד.נ. בקעת יריחו טל' 353110
בני עקיבא	גיא גרונוולד רחוב המעפילים 20 ירושלים
יבנה עולמי	רחל גרשון טשרניחובסקי ב/31 ירושלים 02-630139
בני עקיבא	דבדבני אברהם המזכירות העולמית רחוב דובנוב 7 <u>תל-אביב</u>
התאחדויות עולים	יהודה דייג ארגון עולי בריטניה (דסק אוסטרליה) אבן גבירול 76 <u>תל-אביב</u>

ב"ע	מאוריצינו די-ירולי אבא הלל סילבר 14/19 <u>חיפה</u>
עזרא	יצחק הולדסהיימר שעלבים 73225
תחילה	ידעיה הכהן אגף הדתי - נוער וחלוץ הסוכנות היהודית ת.ד. 92 <u>ירושלים</u>
תחילה	מרטין הרשקוביץ מעון קרית גן דירה 501 רחוב היבולים 47 <u>רמת גן 52297</u>
תחילה	יצחק טבת נוה צוף <u>ד.נ. אפרים</u>
NCST	הרב זאב לפ מושב מתתיהו <u>ד.נ. מודיעין 73102</u>
יבנה עולמי	חיים סילברשטיין בית מאיר המלך ג' ורג' 54 <u>ירושלים</u>
ישראל הצעיר	שי סלומון המרכז הישראלי רחוב שטראוס <u>ירושלים</u>
תחילה	יהודה עזריאלי רחוב השניים 20 <u>גבעתיים</u>
התאחדויות עולים	נתן קליין איחוד שיבת ציון בן יהודה 86 <u>תל-אביב 63435</u>
נועם משמרת צעירה	נעמי קורנהנדלר יסה נוף 25/6 <u>ירושלים 02-536386</u>
	שמעון קהן מצפה הושעיה ד.נ. נצרת עלית 17915 טל' 065-73139

ב"ע

ג'וני קסטנבאום
בוסתנאי 6
ירושלים

הרב אלי רוט
חטיבת הסטודנטים
הסוכנות היהודית
ת.ד. 92
ירושלים

יצחק שטיגליץ
אגף הדתי - נוער והחלוצ
ת.ד. 92
ירושלים

השר יוסקה שפירא
משרד ראש הממשלה
הקריה
ירושלים

מר אליעזר שפר
ראש המחלקה
לדור המשך
בהסתדרות הציונית
ת.ד. 92
ירושלים

אחרי-כך - מתנה
857 בוא-ה
- במצב-ה - לשלם
בית-פ-לין 64 ט

- אחרי-כך - ק"ל -
שלם - 3 ע"ה
הוא גם במצב-ה
של-ה - במה - של
יווא-ה-רבי

- צבא נהלים

השר יוסף שפירא

ירושלים, י"ב בניסן התשמ"ו

בעז"ה

21 באפריל 1986

למזכירות העולמית

להנהלת תהלי'ה

ל-M.C.S.Y. / ס.ח.ל.מ. י.מ.

לרב אלי רוט

ה' עמכם !

... הנני מצ"ב העתק מכתבי למשתתפי כנס

ההגשמה.

בב' מועדים לשמחה,

יוסק'ה שפירא

השר יוסף שפירא

ירושלים, ד' בניסן התשמ"ו
13 באפריל 1986

בעז"ה

לנציגים הדתיים בכנס מגשימי העליה

חברים יקרים- ה' עמכם !

באנו לכנס המגשימים מחוזקים, ב"ה שהגענו לכנס "מגשימי העליה" בכח חשוב, הצבור הדתי אותו אנו מייצגים היה מיוצג בכנס מעבר למקובל במסגרות דומות. לא קבלנו יצוג זה "על מגש של כסף"... הייצוג ניתן לנו היות ואנו כולנו יצרנו; ע"י פעילות רבת שנים של יצירה! אין ספק שאם הייצוג היה ניתן על פי מספר העולים, היה יצוגנו גדול יותר.

עברנו רק שלב אחד

עברנו שלב אחד בלבד, שלב התחלתי, ועכשיו פנינו אל העתיד; קודם כל אל העליה, הרחבתה והגדלתה. גם לא נתעלם משאלות הייצוג, שהרי על ידו נוכל להיעזר לשם הרחבת העליה מן החוגים, אשר אליהם אנו קשורים.

אנו כאן בארץ נעמוד כולנו על המשמרת. כשם שהכינונו דברים לקראת כנס ההגשמה ולווי פעולתה של ועדת ההיגוי, כך גם נפעל מכאן ולהבא.

נפעל למען השרשת העליה

כולנו מצווים לעשות למען העליה. אנו מקוים כי הארגונים, אשר עדיין לא עשו זאת, יקימו בתוכם מסגרת עליה וברכה מרובה צפונה במהלך זה. שמחתי מאד שאכן כולנו היינו בדעה זו. וזו עצמה הנה תרומה חשובה ביותר של הכנס, אשר גם אם לא היו בו החלטות מהפכניות, יצר תחילת תהליך, של קירוב ארגונים למעשה העליה, ולחריטת העליה על דגלם!

פעולות עליה

כידוע לכם אני בא ממשפחת בני-עקיבא, דרכה נהיה נושא העליה חלק מחיי. בעקבות זאת יזמתי את הקמת תהליך אשר אני עומד בראשה. אחד הדברים אשר עלינו אני מרבה לחשוב, הנו כיצד להרחיב ההתענינות בעליה, ואני רוצה לפרוס בפניכם מספר קטן של רעיונות, העשויים לשמש מטרה זאת ולקדם באופן משמעותי את העליה, בקרב הארגונים והקהילות בהן אתם פועלים.

pilot trips

דרך זו הוכיחה עצמה במיוחד בארה"ב, כדרך הברוכה ביותר, לעידוד העליה וקירוב מועדה בקרב אנשים שיש בהם רצון ומחשבה על עליה.

אנו סבורים שקיום ט.ק. של קהילות (congragtions), של הורים לחברי תנועות נוער (כגון: בני-עקיבא או ה.ב.ב.לטימור, או הורים של שתי תנועות קרובות יחד), או ק.ט. של הורים לחברים הנמצאים בארץ (מנכ"ל מח' העליה דוד לוין הציע לקרוא לתכנית זאת "follow your son"), עשויים לקרב צבור חשוב וגדול לעליה. רעיונות דומים בודאי יעלו בקרבכם.

תהלי'ה, אשר התמחתה בנושאים אלה, וב"ה שמה נשא לתהלי'ה, בתחום זה, תוכל לעזור לכם, עזרה של ממש.

סופי שבוע

לסופי שבוע מוקדשים לעליה, השפעה מיוחדת על עידוד העליה. אבל סופי שבוע אלה צריכים להיות מיועדים, מראש, לאנשים שיש להם זיקה לעליה ולא לאנשים הרוצים לדבר על עלייתם של אחרים. לסופי שבוע לאנשים שיש בלבם מחשבה כל שהיא על עליה, יש דינמיקה מעניינת המביאה לידי עליה.

אני מניח, כי רעיונות נוספים, המתאימים לתנאי כל מקום, יעלו על דעתכם וכך תוכלו להתאים התכניות לתנאים המקומיים, למנטליות ולמסורת של אנשי המקום.

תנועת העליה וההגשמה

אתם שהייתם בארץ יכולים ליזום הקמת תאים של תנועת העליה וההגשמה מבלי לחכות ליוזמה מן הארץ, מן המרכז. הבה ונהיה בלתי שגרתיים וניזום פעולה דינמית לקידום העליה.

שמחתי מאד לראותכם מתכנסים תחת דגל העליה הדתית והנני מאחל לכם הצלחה.

בברכת חג כשר ושמח,

יוסף (יוסק'ה) שפירא
יושב ראש תהלי'ה

בני-עקיבא התנועה העולמית
ח"ד 40022 תל-אביב 61-400 ישראל

רשימת משלחת כנס מגשימים בני-עקיבא

1. LEON COVITZ (בנשרד)
C/O BNEI-AKIVA
143 BRONDESBURY PARK
LONDON
NW2

TEL: (01) 459-2923 | LEON COVITZ (בבית)
242 GRASMERE AVE,
WEMBLEY
MIDDLE
ENGLAND |
| 2. PHILIP ALLWEIS
19 FLORENCE MANSIONS
VIVIAN AVENUE
LONDON
NW4 3UY

TEL: (01) 202-2056 | 7. GARY MARGOLIS
102 MAIDVALE
LONDON ROAD
SEA POINT.
SOUTH AFRICA

TEL: (021) 442-443 |
| 3. SALOMON LANIADO
HOMERO 1433-101
POLANCO C.P. 11560
MEXICO D.F.
MEXICO

TEL: 3-955251 | 8. RAY MORRIS
6308 N. RIDGEWAY
CHICAGO, ILLINOIS 60659

TEL: 312-588-5461 |
| 4. PAULO WSJCHENBERG
R. HADDOCK LOBO J80 APT. 101
CERQUEIR CESAR CEP. 01414
SAO-PAULO S.P
BRASIL

TEL: (011)-257-7211 | 9. D.J. SCHNEEWEISS
65 KAMBALA RD.
BELLEVUE HILL, 2023
SYDNEY, N.S.W
AUSTRALIA

OR C/O BNEI-AKIVA SYDNEY
341 OLD SOUTH
HEAD RD.
BONDI, 2026
SYDNEY, N.S.W
AUSTRALIA |
| 5. LINDA BERINSON
31 MEENAAR CRES
MT. LAWLEY
WEST AUSTRALIA 6050
AUSTRALIA

TEL: (09) 444-7105 | 10. LISA GOLDENFELD
22620 FLAMINGO ST.
WOODLAND HILLS, CA. 91364

TEL: (818) 710-0151 |
| 6. JUSTINE AHSCHULER
18 BEARD AVE
NORTHCIFF 2195

SOUTH AFRICA
TEL: 782-6316 | 11. ARY ASSULINE
90 AV DE OFAZARQUES BAT C. 13008
OFAISEILLE
FRANCE

TEL: (91) 71-23-99 |

12. SERFATI GERARD
11 AV DE STHYS 13010
OFAISEILLE
FARNCE

TEL: (91) 35-51-76

13. GAEL GRUNEWALD
רח' המעפילים 20
ירושלים

14. BRENDA ROSENBERG
RUA BARAO DE IPANEMA 102/102
COPACABANA RIO DE JANEIRO
CEP: 22050
BRASIL

TEL: 236 6398

15. SERGIO KORSOVER
JOSE L. TERRA 2978
MONTEVIDEO
URUGUAY

TEL: 20-74-55

16. MARLELO KRAITHAN
PASTEUR 632 1ºB
CÓDIGO POSTAL 1028
CAPITAL FEDERAL
ARGENTINA

TEL: 478-622

17. ג'וני ודני קטנבאום
בוסתנאי 6, ירושלים

18. מאוריצי די-ורולי
רח' אבא הלל 14/19
חיפה

19. SHOSHANA KRAMMER
DE BORCHT 3
10813 AC AMSTERDAM
HOLLAND

TEL: 020-442586

בני-עקיבא התנועה העולמית
ח"ד 40022 תל-אביב 61-400 ישראל

רשימת משלוח כנס מגשימים בני-עקיבא

1. LEON COVITZ (במשרד)
C/O BNEI-AKIVA
143 BRONDESBURY PARK
LONDON
NW2

TEL: (01) 459-2923 | LEON COVITZ (בבית)
242 GRASMERE AVE,
WEMBLEY
MIDDLE
ENGLAND |
| 2. PHILIP ALLWEIS
19 FLORENCE MANSIONS
VIVIAN AVENUE
LONDON
NW4 3UY

TEL: (01) 202-2056 | 7. GARY MARGOLIS
102 MAIDVALE
LONDON ROAD
SEA POINT.
SOUTH AFRICA

TEL: (021) 442-443 |
| 3. SALOMON LANIADO
HOMERO 1433-101
POLANCO C.P. 11560
MEXICO D.F.
MEXICO

TEL: 3-955251 | 8. RAY MORRIS
6308 N. RIDGEWAY
CHICAGO, ILLINOIS 60659

TEL: 312-588-5461 |
| 4. PAULO WSJCHENBERG
R. HADDOCK LOBO J80 APT. 101
CERQUEIR CESAR CEP. 01414
SAO-PAULO S.P
BRASIL

TEL: (011)-257-7211 | 9. D.J. SCHNEEWEISS
65 KAMBALA RD.
BELLEVUE HILL, 2023
SYDNEY, N.S.W
AUSTRALIA

OR C/O BNEI-AKIVA SYDNEY
341 OLD SOUTH
HEAD RD.
BONDI, 2026
SYDNEY, N.S.W
AUSTRALIA |
| 5. LINDA BERINSOII
31 MEENAAR CRES
MT. LAWLEY
WEST AUSTRALIA 6050
AUSTRALIA

TEL: (09) 444-7105 | 10. LISA GOLDENFELD
22620 FLAMINGO ST.
WOODLAND HILLS, CA. 91364

TEL: (818) 710-0151 |
| 6. JUSTINE AHSCHULER
18 BEARD AVE
NORTHICIFF 2195

SOUTH AFRICA
TEL: 782-6316 | 11. ARY ASSULINE
90 AV DE OFAZARQUES BAT C. 13008
OFATSEILLE
FRANCE

TEL: (91) 71-23-99 |

12. SERFATI GERARD
11 AV DE STHYS 13010
OFAISEILLE
FARNCE

TEL: (91) 35-51-76

13. GAEL GRUNEWALD
רח' המעפילים 20
ירושלים

14. BRENDA ROSENBERG
RUA BARAO DE IPANEMA 102/102
COPACABANA RIO DE JANEIRO
CEP: 22050
BRASIL

TEL: 2366392

15. SERGIO KORSOVER
JOSE L. TERRA 2978
MONTEVIDEO
URUGUAY

TEL: 20-74-55

16. HARLELO KRAITHAN
PASTEUR 632 1ºB
CODIGO POSTAL 1028
CAPITAL FEDERAL
ARGENTINA

TEL: 478-622

17. ג'וני ודבי קסטנבאום
בוסתנאי 6, ירושלים

18. מאוריציו די-ורולי
רח' אבא הלל 14/19
חיפה

19. SHOSHANA KRAMMER
DE BORCHT 3
10813 AC AMSTERDAM
HOLLAND

TEL: 020-442586

הצעת השר יוסף שפירא

- בתנועת ההגשמה יהיו חברים תנועות אשר העליה ^{הנה} ממטרותיהן המרכזיות, המחנכות את חבריהן להעמיד את העליה בראש ערכי ההגשמה האישית, ומעלות בפועל ובמכוון חברים מתוך שורותיהן לישראל.

במוסדות התנועה יהיו נציגים של תנועות ההגשמה ועליה על פירעקרונות ^{הנה} אלה.

נציגים של אירגונים המשתתפים בכנס היסוד והפועלים לעליה חבריהם לישראל, אבל העליה וחובת העליה אינה מעוגנת בעקרונותיהם, יוכלו להשתתף במוסדות תנועת ההגשמה במשך שנה אחת מסיומו של כנס זה.

לאחר שנה יוכלו להמשיך ולהיות מיוצגים במוסדות התנועה אם העליה וחובת העליה תתקבל כעקרון של התנועה או שאותו ארגון יקים מסגרת הגשמה ועליה בתוכו ונציגי מסגרת זו יהיו הנציגים בתנועת ההגשמה.

ההגשמה

של

עמך

השר יוסף שפירא

תנועת ההגשמה - קוים לדמותה

א.

מגמותיה של התנועה והרכבה

מגמתה המרכזית של תנועת ההגשמה והעליה הנה יצירת תנופה מחודשת לעליה ולהגשמה בגולה ובישראל.

התנועה, על התנועות המשתייכות אליה, תפעל להעמקת ההגשמה הציונית ולהרחבתה ולהעמדת נושא העליה, בראש סדרי העדיפויות, של המדינה והתנועה הציונית.

תנועת ההגשמה תהיה המסגרת הפדרטיבית של כל ארגוני העליה וההגשמה ויהיו בה שני מרכיבים מרכזיים:

1- תנועות העליה (כגון: תהל'ה, תל"ם ותג"ר), ותנועות דומות אשר תקומנה.

2- תנועות הנוער המגשימות.

3- וכך יוכלו חברים להצטרף לתנועה על בסיס אישי.

תנועת ההגשמה תפעל במסגרת התנועה הציונית.

ב.

תנועות העליה

1. תנועות העליה אשר תצטרפנה לתנועת ההגשמה תהיינה הכלי המרכזי לעדוד העליה, מטעם התנועה הציונית ומח' העליה שלה.

2. חברים לתנועות העליה יתקבלו על פי קריטריונים, אשר יקבעו על ידן.

מעמדם של חברי תנועות העליה בתנועת ההגשמה יהיה על פי שני קריטריונים כדלהלן:

בגולה: במעמד חברים-

א- אלה אשר הודיעו על כוונתם לעלות לישראל, על נכונותם להתחיל בהליכים לקראת עלייתם ועל נכונות להשתתף ב- ק.ט. תוך שנה ופתיחת תיק עליה לאחר מכן.

ב- וכך חברי תנועות הנוער מגיל 18 ומעלה.

ג- חברי המוסדות של תנועות העליה.

במעמד אוהדים, אלה אשר הודיעו על כוונתם לעלות לישראל.

בישראל: במעמד חברים-

- א- אלה אשר עלו ארצה תוך קשר עם אחת מתנועות העליה ואשר הביעו נכונות לפעול בקליטת עולים במשך חברותם בתנועה (רק עד מלאת 3 שנים מיום עלייתם ארצה).
- ב- חברי המוסדות של תנועות העליה.
- במעמד אוהדים, עולים פעילים (אחרי מלאת 3 שנים לעלייתם) ופעילים שאינם עולים, במסגרת אחת מתנועות העליה.

ג. 1. תנועות העליה בגולה תשקודנה :

1. להגיע אישית אל עולים בכח-אנשים אשר יש להם גישה חיובית לאפשרות של עלייתם לארץ.
2. לכוונס: -למפגשים של עולים בכח. -לבקורים בארץ אשר יקרבו לרעיון העליה. -לסיורי גישוש לקראת עלייתם.
3. לעמוד עמם בקשר הדוק וליצור קשר אימוץ, בין משפחה בארץ לבין כל עולה בכח בדרכים שונות, מזמן קשירת הקשר אתם ועד עלייתם.
4. ליצור, באמצעות העולים בכח וחברי תנועות העליה, אקלים חיובי לעליה בקהילות, באמצעות בתי כנסת וחברותיהם ובריכוזים יהודיים אחרים, לפרסם, ככל האפשר, כל פעילות של עליה ולמען עליה, דבר העשוי לעודד יצירת אקלים עליה.
5. לנטוע זרעי עליה בקרב בני נוער וסטודנטים, בבתי ספר יהודיים ובבתי ספר לא יהודיים, שיש בהם ריכוזים גדולים של תלמידים יהודיים, לעודד ביניהם למודים בארץ; בבתי"ס תיכוניים לתקופות קצרות וארוכות באוניברסיטאות ובישיבות.
6. תשומת לב מיוחדת תוסב להורים של עולים צעירים, הורים של תלמידים הנמצאים בישראל והורים של חברי תנועות הנוער הציונית וכד'.
7. אוכלוסיית יעד מיוחדת יהיה דור ההמשך של כל המסגרות היהודיות בגולה.

ד. תנועות העליה בישראל תשקודנה :

1. על אמוץ אישי של כל עולה בכח, מיום שהודיע/החליט על הצטרפותו לתנועת העליה, ועד לאחר סיום שלב קליטתו הראשון.
2. על הטפול האישי בכל סוגי הסיורים בארץ של עולים בכח.
3. על הקשר המעשי, עם העולה בכח, לקראת שלבי עלייתו האחרונים, (הכוללים הבטחת מקום העבודה).
4. על יצירת אקלים קליטה בארץ; על ידי פרסום העליה והעולים, על ידי פעולה הסבתית בבתי ספר, במרכזים הקהילתיים, בישובים, בבתי כנסת ועוד.

תנועת ההגשמה - יעדיה ומגמתה:

ה.

1. תכנון ותנהיג את פעולת עידוד העליה בגולה ואת פעולת עידוד הקליטה בישראל, תתווה ותסלול דרכים חדשות וחדשניות בתחומים אלה על פי הצרכים והתנאים הכלליים ועל פי הצרכים המיוחדים לכל ארץ וארץ ולכל מגזר ומגזר.
2. תפעל להקמת ועדות היגוי למחשבת העליה, על ידי הקהילות, הפדרציות, הפדרציות הציוניות, (ובמקביל בישראל) לשם גבוש פרויקטים מקיפים לעולים בישראל, ולפעולתם לתמיכה בעליה ובעולים.
3. תנהיג מאמץ לשינוי רדיקלי בהגברת הבקורים בארץ ובעיקר בקורים המיועדים לקרב יהודי הגולה לרעיון העליה.
4. תכנס אנשי אקדמיה, חינוך, תעשיה וההתיישבות :
- לגבוש תפיסה לפרויקטים מקיפים וחדשניים לעולים.
- לגבוש רעיונות נוספים אשר יעודדו העליה וייצרו תשתית לעליה בעתיד כגון: אוניברסיטה מיוחדת לתלמידי חו"ל ומוסדות למודיים דומים ועוד.

התנועה, התנועות וההסתדרות הציונית

ו.

תנועות ההגשמה (על תנועות העליה שתצרפנה אליה) תהיה חלק מן- התנועה הציונית ומיוצגת בה בדעה מייצעת כדי שנציגיה ונציגיהן, יוכלו לקחת חלק בדיונים ולהפירותם.

השתתפותה של התנועה (והתנועות) בבחירות על ידי קביעת אחוז מסויים מתוך הצירים, הנו מהלך לא דמוקרטי, בשעה שיש כוונה ורצון להגביר הדמוקרטיה ולא להוסיף בה "נחלאות" בדרך טכנית.

השתתפותה של התנועה (והתנועות) בבחירות דמוקרטיות בדרך הרגילה, עלולה לגמד את מעמדה הייחודי, והמוסרי אשר לו היא זכאית במסגרת ההסתדרות הציונית, בתוקף מהותה !

גישה זו אינה קביעת דרך לאורך ימים. היא תובא לעיון ודיון מחדש, אחרי מספר שנים של פעילות התנועה, (על תנועותיה) של נסיון ואחרי שיתבררו ויתלבנו יותר דרכה, הצלחתה וסיכוייה.

מתכונת כנס היסוד, תשמש בסיס להקמת "הנהלה מכוננת" זמנית לתנועת ההגשמה העולמית ועל פי מתכונת זאת יבחר גוף לתנועה בישראל, אשר יכוון את עבודתה העולמית. מתכונת זאת תשמש בסיס להקמת הגופים הארציים והמקומיים בכל אתר.

2000

השר יוסף שפירא

תנועת ההגשמה - קוים לדמותה

מגמותיה של התנועה והרכבה

א.

מגמתה המרכזית של תנועת ההגשמה והעליה הנה יצירת תנופה מחודשת לעליה ולהגשמה בגולה ובישראל.

התנועה, על התנועות המשותפות אליה, תפעל להעמקת ההגשמה הציונית ולהרחבתה ולהעמדת נושא העליה, בראש סדרי העדיפויות, של המדינה והתנועה הציונית.

תנועת ההגשמה תהיה המסגרת הפדרטיבית של כל ארגוני העליה וההגשמה ויהיו בה שני מרכיבים מרכזיים:

1- תנועות העליה (כגון: תה"ה, תל"ם ותג"ר), ותנועות דומות אשר תקומנה.

2- תנועות הנוער המגשימות.

3- וכך יוכלו חברים להצטרף לתנועה על בסיס אישי.

תנועת ההגשמה תפעל במסגרת התנועה הציונית.

תנועות העליה

ב.

1. תנועות העליה אשר תצטרפנה לתנועת ההגשמה תהיינה הכלי המרכזי לעדוד העליה, מטעם התנועה הציונית דמח' העליה שלה.

2. חברים לתנועות העליה יתקבלו על פי קריטריונים, אשר יקבעו על ידן.

מעמדם של חברי תנועות העליה בתנועת ההגשמה יהיה על פי שני קריטריונים כדלהלן:

בגולה: במעמד חברים-

א- אלה אשר הודיעו על כוונתם לעלות לישראל, על נכונותם להתחיל בהליכים לקראת עלייתם ועל נכונות להשתתף ב- p.7 תוך שנה ופתיחת תיק עליה לאחר מכן.

ב- וכך חברי תנועות הנוער מגיל 18 ומעלה.

ג- חברי המוסדות של תנועות העליה.

במעמד אוהדים, אלה אשר הודיעו על כוונתם לעלות לישראל.

בישראל: במעמד חברים-

- א- אלה אשר עלו ארצה תוך קשר עם אחת מתנועות העליה ואשר הביעו נכונות לפעול בקליטת עולים במשך חברותם בתנועה (רק עד מלאת 3 שנים מיום עלייתם ארצה).
- ב- חברי המוסדות של תנועות העליה.
- במעמד אוהדים, עולים פעילים (אחרי מלאת 3 שנים לעלייתם) ופעילים שאינם עולים, במסגרת אחת מתנועות העליה.

ג. 1. תנועות העליה בגולה תשקודנה :

1. להגיע אישית אל עולים בכח-אנשים אשר יש להם גישה חיובית לאפשרות של עלייתם לארץ.
2. לכוונס: -למפגשים של עולים בכח. -לבקורים בארץ אשר יקרבו לרעיון העליה. -לסיורי גישוש לקראת עלייתם.
3. לעמוד עמם בקשר הדוק וליצור קשר אימוץ, בין משפחה בארץ לבין כל עולה בכח בדרכים שונות, מזמן קשירת הקשר אתם ועד עלייתם.
4. ליצור, באמצעות העולים בכח וחברי תנועות העליה, אקלים חיובי לעליה בקהילות, באמצעות בתי כנסת וחברותיהם ובריכוזים יהודיים אחרים, לפרסם, ככל האפשר, כל פעילות של עליה ולמען עליה, דבר העשוי לעודד יצירת אקלים עליה.
5. לנטוע זרעי עליה בקרב בני נוער וסטודנטים, בבתי ספר יהודיים ובבתי ספר לא יהודיים, שיש בהם ריכוזים גדולים של תלמידים יהודיים, לעודד ביניהם למודים בארץ; בבתי"ס תיכוניים לתקופות קצרות וארוכות באוניברסיטאות ובישיבות.
6. תשומת לב מיוחדת תוסב להורים של עולים צעירים, הורים של תלמידים הנמצאים בישראל והורים של חברי תנועות הנוער הציונית וכד'.
7. אוכלוסיית יעד מיוחדת יהיה דור ההמשך של כל המסגרות היהודיות בגולה.

ד. תנועות העליה בישראל תשקודנה :

1. על אמוץ אישי של כל עולה בכח, מיום שהודיע/החליט על הצטרפותו לתנועת העליה, ועד לאחר סיום שלב קליטתו הראשון.
2. על הטפול האישי בכל סוגי הסיורים בארץ של עולים בכח.
3. על הקשר המעשי, עם העולה בכח, לקראת שלבי עליותו האחרונים, (הכוללים הבטחת מקום העבודה).
4. על יצירת אקלים קליטה בארץ; על ידי פרסום העליה והעולים, על ידי פעולה הסבכתית בבתי ספר, במרכזים הקהילתיים, בישובים, בבתי כנסת ועוד.

ה. תנועת ההגשמה - יעדיה ומגמתה:

1. תכוון ותנהיג את פעולת עידוד העליה בגולה ואת פעולת עידוד הקליטה בישראל, תתווה ותסלול דרכים חדשות וחדשניות בתחומים אלה על פי הצרכים והתנאים הכלליים ועל פי הצרכים המיוחדים לכל ארץ וארץ ולכל מגזר ומגזר.
2. תפעל להקמת ועדות היגוי למחשבת העליה, על ידי הקהילות, הפדרציות, הפדרציות הציוניות, (ובמקביל בישראל) לשם גבוש פרויקטים מקיפים לעולים בישראל, ולפעולתם להמיכה בעליה ובעולים.
3. תנהיג מאמץ לשינוי רדיקלי בהגברת הבקורים בארץ ובעיקר בקורים המיועדים לקרב יהודי הגולה לרעיון העליה.
4. תכנס אנשי אקדמיה, חינוך, תעשייה וההתיישבות :
 - לגבוש תפיסה לפרויקטים מקיפים וחדשניים לעולים.
 - לגבוש רעיונות נוספים אשר יעודדו העליה וייצרו תשהיה לעליה בעתיד כגון: אוניברסיטה מיוחדת לתלמידי חו"ל ומוסדות למודיים דומים ועוד.

ו. התנועה, התנועות וההסתדרות הציונית

- תנועות ההגשמה (על תנועות העליה שתצרפנה אליה) תהיה חלק מן התנועה הציונית ומיוצגת בה בדעה מיעצת כדי שנציגיה ונציגיהן, יוכלו לקחת חלק בדיונים ולהפירותם.
- השתתפותה של התנועה (והתנועות) בבחירות על ידי קביעת אחוז מסויים מתוך הצירים, הנו מהלך לא דמוקרטי, בשעה שיש כוונה ורצון להגביר הדמוקרטיה ולא להוסיף בה "נחלאות" בדרך טכנית.
- השתתפותה של התנועה (והתנועות) בבחירות דמוקרטיות בדרך הרגילה, עלולה לגמד את מעמדה הייחודי, והמוסר אשר לו היא זכאיה במסגרת ההסתדרות הציונית, בתוקף מהותה !
- גישה זו אינה קביעת דרך לאורך ימים. היא תובא לעיון ודיון מחדש, אחרי מספר שנים של פעילות התנועה, (על תנועותיה) של נסיון ואחרי שיתבררו ויתלבנו יותר דרכה, חלחלה וסיכוייה.
- מתכונת כנס היסוד, תשמש בסיס להקמת "הנהלה מכוננת" זמנית לתנועת ההגשמה העולמית ועל פי מתכונת זאת יבחר גוף לתנועה בישראל, אשר יכוון את עבודתה העולמית. מתכונת זאת תשמש בסיס להקמת הגופים הארציים והמקומיים בכל אתר.

השר יוסף שפירא

תנועת ההגשמה - קוים לדמותה

א.

מגמותיה של התנועה והרכבה
מגמתה המרכזית של תנועת ההגשמה והעליה הנה יצירת תנופה מחודשת לעליה ולהגשמה בגולה ובישראל.

התנועה, על התנועות המשתייכות אליה, תפעל להעמקת ההגשמה הציונית ולהרחבתה ולהעמדת נושא העליה, בראש סדרי העדיפויות, של המדינה והתנועה הציונית.

תנועת ההגשמה תהיה המסגרת הפדרטיבית של כל ארגוני העליה וההגשמה ויהיו בה שני מרכיבים מרכזיים:

1- תנועות העליה (כגון: תהל'ה, תל"ס ותג"ר), ותנועות דומות אשר תקומנה.

2- תנועות הנוער המגשימות.

3- וכך יוכלו חברים להצטרף לתנועה על בסיס אישי.

תנועת ההגשמה תפעל במסגרת התנועה הציונית.

ב.

תנועות העליה

1. תנועות העליה אשר תצטרפנה לתנועת ההגשמה תהיינה הכלי המרכזי לעדוד העליה, מטעם התנועה הציונית ומח' העליה שלה.

2. חברים לתנועות העליה יתקבלו על פי קריטריונים, אשר יקבעו על ידן.

מעמדם של חברי תנועות העליה בתנועת ההגשמה יהיה על פי שני קריטריונים בדלהלן:

בגולה: במעמד חברים-

א- אלה אשר הודיעו על כוונתם לעלות לישראל, על נכונותם להתחיל בהליכים לקראת עלייתם ועל נכונות להשתתף ב- ק.ז. תוך שנה ופתיחת תיק עליה לאחר מכן.

ב- וכך חברי תנועות הנוער מגיל 18 ומעלה.

ג- חברי המוסדות של תנועות העליה.

במעמד אוהדים, אלה אשר הודיעו על כוונתם לעלות לישראל.

בישראל: במעמד חברים-

- א- אלה אשר עלו ארצה תוך קשר עם אחת מתנועות העליה ואשר הביעו נכונות לפעול בקליטת עולים במשך חברותם בתנועה (רק עד מלאת 3 שנים מיום עלייתם ארצה).
- ב- חברי המוסדות של תנועות העליה.
- במעמד אוהדים, עולים פעילים (אחרי מלאת 3 שנים לעלייתם) ופעילים שאינם עולים, במסגרת אחת מתנועות העליה.

ג. 1. תנועות העליה בגולה תשקודנה :

1. להגיע אישית אל עולים בכח-אנשים אשר יש להם גישה חיובית לאפשרות של עלייתם לארץ.
2. לכוונם: -למפגשים של עולים בכח. -לבקורים בארץ אשר יקרבום לרעיון העליה. -לסיורי גישוש לקראת עלייתם.
3. לעמוד עמם בקשר הדוק וליצור קשר אימוץ, בין משפחה בארץ לבין כל עולה בכח בדרכים שונות, מזמן קשירת הקשר אתם ועד עלייתם.
4. ליצור, באמצעות העולים בכח וחברי תנועות העליה, אקלים חיובי לעליה בקהילות, באמצעות בתי כנסת וחברותיהם ובריכוזים יהודיים אחרים, לפרסם, ככל האפשר, כל פעילות של עליה ולמען עליה, דבר העשוי לעודד יצירת אקלים עליה.
5. לנטוע זרעי עליה בקרב בני נוער וסטודנטים, בבתי ספר יהודיים ובבתי ספר לא יהודיים, שיש בהם ריכוזים גדולים של תלמידים יהודיים, לעודד ביניהם למודים בארץ; בבתי"ס תיכוניים לתקופות קצרות וארוכות באוניברסיטאות ובישיבות.
6. תשומת לב מיוחדת תוסב להורים של עולים צעירים, הורים של תלמידים הנמצאים בישראל והורים של חברי תנועות הנוער הציונית וכד'.
7. אוכלוסיית יעד מיוחדת יהיה דור ההמשך של כל המסגרות היהודיות בגולה.

ד. תנועות העליה בישראל תשקודנה :

1. על אמוץ אישי של כל עולה בכח, מיום שהודיע/החליט על הצטרפותו לתנועת העליה, ועד לאחר סיום שלב קליטתו הראשון.
2. על הטפול האישי בכל סוגי הסיורים בארץ של עולים בכח.
3. על הקשר המעשי, עם העולה בכח, לקראת שלבי עלייתו האחרונים, (הכוללים הבטחת מקום העבודה).
4. על יצירת אקלים קליטה בארץ; על ידי פרסום העליה והעולים, על ידי פעולה הסבתית בבתי ספר, במרכזים הקהילתיים, בישובים, בבתי כנסת ועוד.

ה.

תנועת ההגשמה - יעדיה ומגמתה:

1. תכנון ותנהיג את פעולת עידוד העליה בגולה ואת פעולת עידוד הקליטה בישראל, תתווה ותסלול דרכים חדשות וחדשניות בתחומים אלה על פי הצרכים והתנאים הכלליים ועל פי הצרכים המיוחדים לכל ארץ וארץ ולכל מגזר ומגזר.
2. תפעל להקמת ועדות היגוי למחשבת העליה, על ידי הקהילות, הפדרציות, הפדרציות הציוניות, (ובמקביל בישראל) לשם גבוש פרויקטים מקיפים לעולים בישראל, ולפעולתם לתמיכה בעליה ובעולים.
3. תנהיג מאמץ לשינוי רדיקלי בהגברת הבקורים בארץ ובעיקר בקורים המיועדים לקרב יהודי הגולה לרעיון העליה.
4. תכנס אנשי אקדמיה, חינוך, תעשיה וההתיישבות :
 - לגבוש תפיסה לפרוייקטים מקיפים וחדשניים לעולים.
 - לגבוש רעיונות נוספים אשר יעודדו העליה וייעצו תשתית לעליה בעתיד כגון: אוניברסיטה מיוחדת לתלמידי חו"ל ומוסדות למודיעין דומים ועוד.

ו.

התנועה, התנועות וההסתדרות הציונית

תנועות ההגשמה (על תנועות העליה שתצרפנה אליה) תהיה חלק מן התנועה הציונית ומיוצגת בה בדעה מיועצת כדי שנציגיה ונציגיהן, יוכלו לקחת חלק בדיונים ולהפירותם.

השתתפותה של התנועה (והתנועות) בבחירות על ידי קביעת אחוז מסוים מתוך הצירים, הנו מהלך לא דמוקרטי, בשעה שיש כוונה ורצון להגביר הדמוקרטיה ולא להוסיף בה "נחלאות" בדרך טכנית.

השתתפותה של התנועה (והתנועות) בבחירות דמוקרטיות בדרך הרגילה, עלולה לגמד את מעמדה הייחודי, והמוסרין אשר לו היא זכאיה במסגרת ההסתדרות הציונית, בתוקף מהותה !

גישה זו אינה קביעת דרך לאורך ימים. היא תובא לעיון ודיון מחדש, אחרי מספר שנים של פעילות התנועה, (על תנועותיה) של נסיון ואחרי שיתבררו ויתלבנו יותר דרכה, הצלחתה וסיכוייה.

מתכונת כנס היסוד, תשמש בסיס להקמת "הנהלה מכוננת" זמנית לתנועת ההגשמה העולמית ועל פי מתכונת זאת יבחר גוף לתנועה בישראל, אשר יכוון את עבודתה העולמית. מתכונת זאת תשמש בסיס להקמת הגופים הארציים והמקומיים בכל אתר.

ירושלים, ל' כסלו תשמ"ז
1.1.87

לכבוד
השר יוסף טכנר
הכנסת
ירושלים

שלום רב,

אנו עומדים בפיתחה של שנת הקונגרס הציוני ה"א שייערך בעוד שנה בירושלים.

נוכח פרשת הדרכים ביחסים בין ישראל והתפוצות וחיפוש דרך לשיתוף פעולה בין המוסדות הציוניים קרי: הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית לבין ממשלת ישראל ורשויותיה, אנו רואים חשיבות עליונה בבירור ודיון רציני בנושאים אלה בשנה זו.

לפיכך, אנו מציעים לקיים דיון ראשון בהשתתפות חברי ממשלה, חברי כנסת וחברי ההנהלה הציונית והסוכנות היהודית.

על סדר היום: ישראל והתפוצות:

א. יחסי גומלין-בחינת הציפיות של ישראל וישראלים מיהודי התפוצות וציפיות היהדות מישראל.

ב. בחינת הקשרים המוסדיים: ממשלה, כנסת, הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית העולמית. הבסיס לדיון זה תהיה האמנה בין ממשלת ישראל והסוכנות היהודית ובין ממשלת ישראל וההסתדרות הציונית (מצ"ב נוסח האמנות).

הדיון יערך ביום ג', ד' בטבת תשמ"ז, 3.2.1987 בשעה 19.00 באולם הישיבות ההנהלה בבניין הסוכנות היהודית (ארוחת ערב תוגש במקום).

אנו רואים חשיבות עליונה בקיום דיון זה ומצפים כי תתפנה לקחת בו חלק.

נודה לך באם תאשר/י השתתפותך לגב' מירי ביטון במחלקה לדור המשך, טלפון: 202381, 202594. או למר אורי יעקב במחלקה לעליה וקליטה, טלפון: 202537-8.

ב ב ר כ ה,

אליעזר שפר
ראש המחלקה לדור המשך
ההסתדרות הציונית
העולמית

אורי גומדון
ראש המחלקה
לעליית הנוער
בסוכנות היהודית

חיים אהרון
ראש המחלקה לעליה ולקליטה
בסוכנות היהודית
ובהסתדרות הציונית

ISRAEL Aliyah CENTER

מרכז העליה לישראל

Sponsored by the World Zionist Organization בחסות ההסתדרות הציונית העולמית

Main Office for the United States and Canada
515 Park Avenue, New York, N.Y. 10022 Tel: (212) PL 2-0600

ISRAEL ALIYAH STATISTICS - UNITED STATES

AND CANADA FOR JUNE 1986

REGIONAL BREAKDOWN.

FAMILIES	FAMILY MEMBERS	INDIVIDUALS		JUNE 1986		JUNE 1985
					%	
1	2	1	BOSTON	3	1.9	12
9	32	1	BROOKLYN	33	21.2	21
2	6	1	CHICAGO	7	4.5	4
0	0	0	CLEVELAND	0	.0	6
1	3	2	DENVER	5	3.2	-
0	0	0	DETROIT	0	.0	0
1	3	1	HOUSTON	4	2.6	5
0	0	3	KAD	3	1.9	5
2	6	5	LOS ANGELES	11	7.1	12
5	16	4	MANHATTAN	20	12.8	25
3	6	1	MIAMI	7	4.5	1
2	6	2	MONTREAL	8	5.1	12
1	2	1	NEW JERSEY	3	1.9	7
5	15	3	PHILADELPHIA	18	11.5	4
0	0	8	SAN FRANCISCO	8	5.1	15
3	6	2	TORONTO	8	5.1	6
0	0	0	VANCOUVER	0	.0	1
3	12	3	WASHINGTON	15	9.6	10
1	2	0	ATLANTA	2	1.3	0
0	0	0	MILWAUKEE	0	.0	0
0	0	0	MINNEAPOLIS	0	.0	0
0	0	0	QUEENS	0	.0	-
0	0	1	ROCHESTER	1	.6	1
39	117	39	TOTAL:	156		147

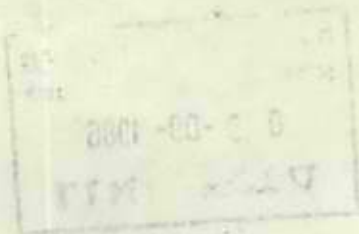
GRAND TOTAL JANUARY - JUNE 1986 - 576 . 592

AGE BREAKDOWN JUNE 1986:

0 - 4	24	15.4
5 - 12	23	14.7
13 - 17	5	3.2
18 - 22	13	8.3
23 - 29	26	16.7
30 - 44	33	21.2
45 - 64	22	14.1
65 +	10	6.4

TOTAL: 156

REMARKS: Aliyah statistics include Olim and temporary residents. They do not include people who change their status after arrival in Israel. People traveling on tourist visas -25. They are not included in June statistics.
% - is based on number for the month of JUNE.

Handwritten signature or mark in blue ink.

חשבוני הוצאות כלכליות
 שנת 1986
 2.7.1986

לכבוד
 השר יוסף שפירא

כבוד השר,

הנדון: כנס סטודנטים יהודי עולמי - אקסטרוגנזה

אנו מבקשים להזמין להשתתף בדיון בנושא: יחסי ישראל גולה ביום ב' 4.8.86 לשעה 16:30
 בנס הרים ליד ירושלים.

בכנס ישתתפו כ-1,000 סטודנטים מהגולה וכ-500 סטודנטים ישראלים.
 הגופים שנוטלים חלק בארוע הם:

המשמרות הצעירות של חנועת העבודה

חרות

מפ"ס

מזרחי והליברלים

חטיבת הסטודנטים בהסתדרות הציונית

התאחדות הסטודנטים בישראל

הווג'ס (התאחדות הסטודנטים היהודית העולמית)

חל"ס

מחלקת הנוער של הקק"ל

משרד ראש הממשלה
 לשכת השר יוסף שפירא
 03-07-1986
 דואר נכנס

אנו מודים לך מראש על תשומת הלב ומקווים כי תאשר השתתפותך.
 מצורף למכתב זה סדר יומו של הכנס והנושאים שיועלו בו.

בכבוד רב,
 בשם הוועדה המארגנת

שמעון אלון

יו"ר המשמרת הצעירה - חנועת העבודה הציונית העולמית

א ק ס ט ר א ו ג נ ז ה

הוא כנס סטודנטים יהודי עולמי המיועד ליצור קשר בין הסטודנט היהודי בגולה לבין סטודנטים יהודים ישראלים על בסיס אידיאולוגי וכן על בסיס חברתי במטרה ליצירת תהליך של דו-שיח בדור הצעיר בעם היהודי.

סדר יום

יום א' - 3.8.1986

בשעה 20:30 - פתיחה חגיגית

יום ב' 4.8.86

בשעה 16:30 - דיון בנושא יחסי ישראל גולה.

בשעה 20:30 - דיון ושיחה בנושא הבטחון בארץ.

יום ג' 5.8.86

בשעה 16:30 - שיחה בנושא זכויות האדם והאזרח ביהדות בריח-המועצות.

יום ד' - 6.8.86

יום סיור

יום ה' - 7.8.86

בשעה 16:30 - דיון בנושא החברה בישראל.

בשעה 20:30 - ערב סיום.

הנושאים שיועלו בכנס בהמחשה ויזואלית וע"י דינמיקה קבוצתית בשפה האנגלית והצרפתית, וכן ע"י השורה הראשונה של אנשי - ציבור, הרוח והאקדמיה.

השר יוסף שפירא

בעז"ה

ירושלים, א' באב התשמ"ו
6 באוגוסט 1986

לכבוד

מר עקיבא לודנסקי
גזבר הסוכנות היהודית

עקיבא- שלום רב !

אם "אין אני לי-מי לי" וכו' אינו שיר של חלוצים, אלא דבריו של הלל בן זוגו של שמאי וברגפלוגתא שלו, כידוע לך בודאי והיה ראוי להזכיר זאת בדבריך (אשר ראיתי בבטאון של מח' ההסברה).

אם אמנם כוונת לפרשנות שאתה רוצה לתת לה, זו כבר שאלה שניה. ברטנורא אומר: וכשאני לעצמי- ואפילו זכיתי לעצמי, מה היא זכות זאת ובמה היא נחשבת, כנגד (לעומת) מה שאני חייב לעשות- ואם לא עכשיו- בעולם הזה, אימתי- כי אחר המות אי אפשר לזכות ועוד פירוש ואם לא עכשיו בימי בחירות.

דברי תורה אינם גורמים נזק ונעים להשתעשע בהם; כדברי הפסוק- לולא תורתך שעשועי-אז אבדתי בעניי.

חבור ב"ח
יוסף (יוסק'ה) שפירא

העתק: החבר עוזי נרקיס.

Directions in Settlement

Interview with Matityahu Drobless, Joint Head of the Rural Settlement Department, World Zionist Organization and Jewish Agency

Q How would you define the main goals of the Rural Settlement Department?

A In a few words, to return the Jewish people to their land. To give you a broader picture, more than 100 years ago in 1882, the first aliya to Israel arrived. There were 360,000 Arabs here including in the area east of the Jordan River and there were no trees or greenery because they were destroyed by nature or Bedouin tribes. The Zionist movement's purpose was to return Eretz Israel to the Jewish people partially so that it could make a living from the land.

The function of the Settlement Departments of the Jewish Agency and the WZO is to settle Jews in places where the government decides there is need. Although we essentially carry out government dictates, we do participate along with ministers of settlement in the decision-making process. We make recommendations based on demographic, educational, professional, human services and other considerations. When we suggest building one or a number of settlements, the government usually agrees - I would say about 90% of the time. Sometimes however, there is no way to carry out our plans.

Q Are you interested in establishing settlements based on industries other than agriculture?

A Jews must be in all of Israel. In the Galilee mountain region, only one third of the population is Jewish while about 69% is Arab. This, in Israel is an anomaly. Since there is no more land or water in this area for agriculture, we must encourage Jewish settlement here which is based on other industries.

Some places can even exist on their good air. In Neve Ilan, for example, there were no conditions for agriculture. A hotel was opened which

now provides 70% of the settlement's income. It is possible to make a living from industry and tourism. Settlement is a lifestyle - it need not be just agricultural.

Q There are two separate departments of settlement. What are their distinguishing features?

A The Jewish Agency Department of Settlement oversees settlement within the pre-1967 borders and its budget comes from funds raised through the United Jewish Appeal and the Keren Hayesod. The WZO department is responsible for settlement in the territories and it is budgeted by the government of Israel.

Q Where does your priority lie: in establishing new settlements or reinforcing those already in existence?

A One doesn't have to be at the expense of the other. We must create new permanent settlements and we must also strengthen those standing - these two things go together. It is obvious that there will be less development between Hadera and Gedera and more in the Galilee, Negev, Arava and the territories. We aim that development will be equally distributed among all these areas.

Q What does your department plan to do regarding those Jordan Valley settlements under financial strain?

A There are now 30 settlements in the Bek'a, where conditions are very difficult. They depend on the export of flowers, vegetables and grapes and due to the extreme heat and dryness of the area, economic problems have resulted.

In the case of Vered Jericho, whose members are now demonstrating, the people got mortgages to build homes and invested this money in a company which went bankrupt. Now they want money from us. We are seeking a solution with the government and one suggestion is to offer bigger mortgages so the settlers can buy their houses.

I'm optimistic that they will find a way to continue. If those who came to the desert in 1952 weren't optimistic, there wouldn't be one settlement standing there now.

1 Yatir, a new Jewish National Fund forest honoring Jews of Moroccan descent was inaugurated in the Negev region. In a message to those present at the opening ceremony, Prime Minister Shimon Peres wrote that the forest symbolized the heritage of warmth, generosity and hope possessed by the Jews of North Africa.

2 Jewish students from all over the world will spend a week on the shores of Lake Kinneret this summer listening and exchanging ideas on diverse political, ideological and social issues. The mass meeting, "Extravaganza", organized by the WZO Student Division, will be attended by members of government, professors and authors and will examine such subjects as who is a Jew, Israel-Diaspora relations and Israel's foreign and defense policy.

3 A Jewish "peace corps" is underway. Project Arevim, funded by the Pincus Foundation and organized by the World Union of Jewish Students, is sending young people to aid struggling Jewish communities worldwide. Carefully chosen participants have just completed training and are preparing to leave for such places as Casablanca, Morocco, Turin, Italy and Halifax, Canada, where they will help coordinate programs and develop leadership and community skills according to local needs.

4 Attending the recent European Medical Conference for Jewish Doctors, Yitzhak Mayer, head of the Jewish Agency Department of Education and Culture in the Diaspora called for strengthened ties and cooperation between Jewish physicians in Israel and abroad. Over 100 European, American and Israeli doctors were present at the Basel, Switzerland conference, which synthesized religion and science in discussions on Jewish aspects of medical ethics, Halakah and medicine and truth and deception in medicine.

KEREN HAYESOD HAPPENINGS

- **Rosh Pina** - Opening of Beit Michael Sacher Community Center.
- **Dimona** - Dedication of the Gaon Sports Center.
- **Kiryat Shmona** - Cornerstone laying ceremony for the Philip Granovsky Family Auditorium
- **Ness Ziona** - Cornerstone laying ceremony for the Jack Posluns Cultural Center.
- **The Knesset** - Joe Ain of Montreal, Canada received the Dr. Israel Goldstein Award for Distinguished Leadership.

5 Facilitating aliya and promoting social and political activism in Israel is the dual purpose of Kvuzat Aliya, organized by the Progressive Zionist Caucus. Members of the project arriving in Israel this November have pledged to start a day care center, offer free assistance to neighborhood elderly and plan extracurricular youth activities.

6 The service credit concept may enable Israel to both exploit the potential of and provide assistance to one tenth of its population - the elderly. According to Professor Edgar Cahn, at a lecture at the Joint Israel-Brookdale Institute of Gerontology and Human Development, this "give now, receive later" program allows people to gather credit for future care or homemaker assistance by volunteering for the elderly. Already introduced in the US, service credit may help Israel's overburdened, under-financed social services, says Cahn.

7 "I have good news, better news and great news to report", said Irwin Levy, chairman of the board of governors housing committee. Levy described an innovative new project which arranged for the direct immigration of French olim to Amigour apartments throughout Israel. Successful in its pilot stage, the project reaffirms the theory that secure housing clears the path to aliya. The housing committee, along with the Jewish Agency immigrant department and the Ministries of Absorption and Housing, hopes to prepare additional apartments for direct absorption and possibly offer similar schemes for singles, couples and the elderly.

8 AACI members are taking advantage of their natural access to family and friends "back home" in launching a campaign to encourage tourism from North America. Plans include meetings with and letters to Jewish leaders there as well as briefings for AACI members who are travelling abroad as "Israeli ambassadors of tourism." Already, the most visible aspect of the campaign - over 100,000 stickers reading, "Don't let Khaddafi win- come to Israel - can be spotted on overseas mail.

Building our Home — Jewish Agency Assembly '86

Since we didn't have a scandal this week, thanks for providing one yourselves," joked Jerusalem Mayor Teddy Kollek to delegates who were met with controversy, rather than routine at the opening of this year's Jewish Agency Assembly. Overshadowing discussion of "the booklet", was consideration of issues including:

The Relationship between the Government and the Jewish Agency

Mini-plenums focused on immigration and absorption, youth aliya, rural settlement and Project Renewal, where the project's director general, Gideon Witkon stressed the importance of comprehensive, tailor-made designs for each neighborhood and development town. "We must plan all stages from the first day to phase-out," said Witkon, adding that Project Renewal will now turn to the major issues of unemployment, vocational training and creating economic bases.

Rural Settlement

"Region 2000", a 12,500 acre section of the western Galilee, is the planned site of "a model society based on science and high technology enterprises with the utmost in modern working and living conditions," said Israel's fourth president, Professor Ephraim Katzir. The Agency's Rural Settlement Department hopes to attract 100,000 Jewish settlers to the area by the year 2000.

Non-Zionist Institutions

After a heated debate, the Assembly resolved to fund only those schools, programs or yeshivot

A SAMPLING OF ASSEMBLY RESOLUTIONS

- **Zionism** - In keeping with the Jerusalem Program, delegates pledged to join a Zionist organization of their choice and to participate in 1987 Zionist Congress elections.
- **Budget** - Approval of the \$381 million annual budget with an additional \$48 million to Project Renewal.
- **Project Renewal** - Addition of five or six new neighborhoods yearly and expansion into areas of vocational and technical training.
- **Aliya** - establishment of aliya committee to coordinate activities with the board of governors and olim associations.
- assisting Ethiopian olim to acquire housing in stable neighborhoods and providing educational opportunities.
- increased efforts on behalf of Jews in the Soviet Union, Ethiopia and the Middle East, particularly Syria and Iran
- **Volunteer programs** - encouragement of volunteer activities in development towns, moshavim and depressed neighborhoods.

which recognize and support the State of Israel as the national homeland of the Jewish people and which incorporate Zionist values through formal or extra-curricular activities. Institutions which do not celebrate Independence Day, display the Israeli flag or which advise students against army service will not be eligible for allocations.

The Agency, its Constituent and Communities Are Israel and the Diaspora growing apart? Can we remain one or are we doomed to be simply associates? Does the Agency's political orientation handicap effective functioning? How does the Jewish Agency keep pace with changing Jewish populations throughout the world? These were just some of the questions addressed.

Deliberations in four simultaneous sessions pointed out that change, though painful, is necessary. Most importantly, "we must never lose sight of our common goals", said Rabbi Richard Hirsch of the Union of American Hebrew Congregations, adding, "Strong, strong. Let us be strong to strengthen each other."

THE ZIONIST GENERAL COUNCIL RESOLVED:

- that the next ZGC Congress will be held no later than December, 1987.
- unanimously that no racist movement may be a member of the WZO, be represented at the Zionist Congress or be a member of a territorial federation.
- to implement recommendations of the Landau Commission on the emissary system, with changes regarding the structure of the supreme executive committee.
- to establish a world movement of *magshimei aliya* ("Zionist fulfillment").
- to maintain the status quo by rejecting the resolution that an 80%, rather than 100% majority could decide not to hold elections. (Ed. Fortunately, for democracy's sake, this experiment was a failure.)

TRANSITION

- **Dov Zakim** elected to replace Avraham Schenker on the Zionist Executive and the Jewish Agency board of governors.
- **Dr. Ron Kronish** has taken Howard Weisband's place as executive director of the office of the chairman.

July, 1986 Vol.3
Tamuz, 5746 No.9

Published by the WZO
Department of Information

A TIME TO REMEMBER

AUGUST

AUGUST 3, 1940

Death of Ze'ev Jabotinsky, Zionist revisionist leader and initiator of the Jewish Legion during World War I.

AUGUST 4, 1958

Holding of the first State Bible Quiz in Tel Aviv, today a popular competition whose international championship is televised each Independence Day.

AUGUST 5, 1942

Deportation of Janusz Korczak, the doctor and author in the Warsaw Ghetto who voluntarily accompanied his orphaned Jewish pupils to the Nazi gas chambers.

AUGUST 7, 1971

Death of Rabbi Yitzhak Meir Levin, a leader of the religious, non-Zionist Agudat Yisrael party, and a government minister from 1948-52.

AUGUST 12, 1952

Execution of 25 Jewish writers and public figures among them Peretz Markish, David Bergelson and Itzik Fefer as part of Stalin's campaign to liquidate the Jewish cultural elite in the USSR.

AUGUST 17, 1949

Re-interment of the remains of Theodor Herzl, who died in 1904, in a state ceremony in Jerusalem on the hill that bears his name.

AUGUST 19, 1953

Enactment of the Holocaust and Heroism Remembrance Law by the Knesset according to which the Yad Vashem Memorial Authority was established.

AUGUST 22, 1952

Death of Giora Josephthal, a Labor movement and Jewish Agency leader and a government minister from 1959-62.

AUGUST 23, 1903

Opening of the 6th Zionist Congress in Basel, Switzerland. Divided by the debate over Herzl's proposal to consider Jewish settlement in East Africa (Uganda), the Congress decided to send a commission to investigate conditions there. The proposal was rejected by the 7th Zionist Congress.

AUGUST 23, 1971

First demonstration of the Israeli Black Panther movement, in Jerusalem, airing Sephardi Jews' complaints of social inequality, and returning ethnic issues to the public consciousness.

AUGUST 25, 1920

Creation of "Gdud Ha-Avoda" by pioneers of the Third Aliya as a collective framework for labor, settlement and defence.

AUGUST 30, 1966

Inauguration of the permanent building of the Knesset, the Israeli parliament, in Jerusalem. Erected mainly through a fund bequeathed by James de Rothschild, the Knesset was designed by J. Klarwein and Dov Karmi.

AUGUST 31, 1897

In Basel, Switzerland, Theodor Herzl convened the First Zionist Congress at which he established the World Zionist Organization. The Congress passed the "Basel Program" which called for a "legally secured homeland in Palestine" for the Jewish people.

Let It Pour

Is an ugly cloud of anti-Zionism threatening to envelope Jerusalem?

In the light of recent ultra-orthodox (Haredi) violence, we may have reason to think so. The quest to impose a particular world view on the general populace has driven certain Haredim to destroy city property, replacing the dream of building with burning. These extremists do not recognize the State of Israel. Flouting anti-Zionism like a flag, they have deliberately broken laws which form the foundation of our country.

The ultra-orthodox are the fastest growing population in Jerusalem and perhaps the best organized. In addition, over 100,000 Arabs dwell in East Jerusalem. We live in peaceful co-existence with our Arab neighbors, but we can not expect that they will overnight become proponents of Herzl's vision. And some Arabs, along with certain Haredi factions enlarge our capital's anti-Zionist bloc.

Although the storm seems to have quieted in the shocked wake of the counter-vandalism of a synagogue and yeshiva, we can assume that it has not run its course.

We do not condone violence. Through our own channels, we can find solutions. Aliya, for example, one of the main concerns of the Jewish Agency and the WZO, could be our strongest weapon. Armed with an artillery of idealism, new olim could help defuse our city's time-bomb and bridge its deepening rifts. These olim, driven by Zionist philosophy, could be a strong antidote to the anti-Zionism gathering in our city.

Weaned on the centrality of certain basic rights, American children grow to view the freedoms of worship and expression as nearly sacred - the corner-stones of a cherished democratic system. Together with olim raised with similar values, they can foster tolerance and ease haredi-secular tensions by settling in Jerusalem.

1986 has been a drought year for rain and for aliya. I pray we will be flooded with both. Meanwhile, we must reaffirm that Jerusalem is the capital of Israel and the Jewish people and encourage our Diaspora brethren to do the utmost to ensure that Jerusalem will remain the center of Zion.

Uzi Narkiss

Chairman, WZO
Department of Information

Pioneers of Zionism

The Pioneers of Israel used to sing a song:
"If I am not for myself - who is for me -
But if I am only by myself - who am I?
And if not now - then when?"

This song reflected a philosophy of life: one which created new and different human societies - kibbutzim and moshavim, and encouraged regional and country-wide cooperation.

It inspired Jewish youth, it created movements, it challenged and attracted the best and the brightest. It made deserts bloom. It made Israel a Jewish state. It made it possible to settle the land, to create farmers, to develop new areas and towns - it made you proud of being a Jew. It secured our borders and made Israeli agriculture one of the world's best.

We must continue this legacy. And we must concentrate our efforts in two regions: the Galilee in the north, and the Negev and the Arava in the south.

I believe that in the coming three years \$10 million from the Rural Settlement Department's budget should go into research and development for the Negev and Arava - we must utilize our universities and both our brain- and our will-power.

If we do so, we shall learn to use the hot springs of the Negev, create marine agriculture, develop new systems of growing and harvesting vegetables able to compete on world markets and see expanded tourism and industries in the south.

This was Ben Gurion's dream. At his hundredth anniversary, it would be fitting to take upon ourselves this new challenge.

This has to be done together using our collective imagination. New approaches must be discovered by fundraisers, who will then be part of the needed process of change.

I never fully understood the philosophy of "allocation" in a partnership. Israel does not need allocations. It needs a partner in development and in building.

Akiva Levinsky

Treasurer,
Jewish Agency/WZO
(excerpts from his speech to
the Jewish Agency Assembly)

TEN YEARS AFTER

A number of events marking the tenth anniversary of the Entebbe rescue, "Operation Jonathan" will be held throughout June and July. A symposium on methods of fighting terrorism, a televised discussion between Prime Minister Shimon Peres and Defense Minister Yitzhak Rabin entitled "the war against terrorism" and a reception by President Chaim Herzog for the Entebbe combatants and hostages are among scheduled activities.

REMEMBRANCE AND CELEBRATION

The liberation and unification of Jerusalem was marked this year in dozens of Jerusalem Day ceremonies throughout the world. In Jerusalem itself, the main memorial commemorating soldiers who fell in the Six Day War took place at Ammunition Hill with President Chaim Herzog, Mayor Teddy Kollek and Uzi Narkiss, who was O/C Central Command during that war, among the participants. Other events which took place over a week-long period included a Jerusalem quiz, a gathering of 6,000 new immigrant students for a solidarity rally with Soviet Jewry, a meeting of Ethiopian educators and an essay competition.

In Sweden, the Zionist Federation awarded its first annual Jerusalem Prize to contributors in the field of Jewish culture and education. Jerusalem Day in Denmark was celebrated with an outdoor bonfire, while in Canada, a march and swim for Israel were among the day's activities. In the US, various events were held in Boston, Washington DC, Chicago and Detroit. Minister Moshe Arens appeared as guest speaker at Jerusalem Day festivities in South Africa.

BE FRUITFUL AND MULTIPLY

The World Zionist Organization's 1986 World Membership Campaign will open this summer with the year's goal set at enrolling 200,000 new members. Since early this spring, the WZO Organization Department has been preparing for the drive by mobilizing local Zionist federations, shlichim and teachers in 35 countries. The membership campaign, which will run until February 1, 1987 in the northern hemisphere and December 1, 1986 in the southern hemisphere, will give the WZO, "a singular opportunity to reach out to large numbers of people and persuade them to become fully involved and active on behalf of Zionism and the State of Israel", according to Professor Izak Warszawski, head of the WZO Organization Department.

PROFESSIONALS' PERSPECTIVE

Although they visited diverse communities throughout the US and Canada, common threads ran through the impressions of participants in the WZO Department of Information Scholars in Residence (SIR) program. Ambivalence regarding the large numbers of Israelis living abroad and interest in the reform movement were expressed repeatedly at the program's annual meeting in June. The participants, professionals in diverse fields, described the Jewish communities' concern over religious-secular tensions and the rise of Meir Kahane in Israel. All agreed that SIR has started a dialogue beneficial to all.

ACTIVE ACADEMICS

Returning from whirlwind lecture tours of the US, three Israeli professors termed their visits worthwhile and interesting, if somewhat hectic. Sponsored jointly by the WZO Organization Department and the American Zionist Federation, the tours were intended to inform both Jewish and non-Jewish audiences and create a sense of cooperation between various Zionist organizations. Dr. Mala Tabouri, Attorney Sharon Shenhav and Dr. Baruch Gitlis commented on the curiosity and high level of sophistication of their audiences and praised their respective hosts, Amit, Na'amat and the Zionist Organization of America for excellent organization.

TOGETHERNESS FOR TEACHERS

Leading Jewish educators from all over the world will come together this month for the Jewish Educator's Consultation, to be held under the auspices of the Jewish Education Committee of the Jewish Agency. Invited by Minister of Education and Culture Yitzhak Navon, Jewish Agency Chairman Arye Dulzin and Morton Mandel, chairman of the Jewish Education Committee, the 60 Diaspora and 20 Israeli educators will, during the four-day conference, concentrate on the development of community leadership for Jewish education, Israel as an educational experience for youth and adults, training of senior personnel and Hebrew language instruction in Jewish schools abroad.

Articles appearing in *Jerusalem Update* may be reprinted with proper acknowledgement. Correspondence should be addressed to:
WZO Department of Information
P.O.B. 92, Jerusalem, Israel.

Editor: Roberta Rebold
Editorial advisor: Uzi Narkiss
Graphics: Ben Gatzner
Printed at: Ben Zvi Press, Jerusalem

ההסתדרות הציונית העולמית
נשיאות הועד הפועל הציוני

WORLD ZIONIST ORGANIZATION
PRESIDIUM OF THE ZIONIST GENERAL COUNCIL

כ"ב בתמוז תשמ"ו
29 ביולי 1986

אל: ד"ר יוסף שניידר

מאת: מזכירות הועד הפועל הציוני

הנדון: החלטות מושב הועד הפועל הציוני ל/7

מצ"ב טיוטת החלטות הועד הפועל הציוני ל/7 שהתקיים
בימים כ"ב - כ"ה בסיון תשמ"ו, (29 ביוני - 2 ביולי 1986).

ב כ ר כ ה
י א ש ק
יעל אבן

מזכירות הועד הפועל הציוני

כ"ב - כ"ה בסיון תשמ"ו, 29 ביוני - 2 ביולי 1986

א. עניינים ארגוניים

א. הכנות לקונגרס הציוני ה"א

1. דחיית מועד הקונגרס

על סמך סעיף 16 של החוקה, מחליט הוועד הפועל, אחרי שמיעת ההנהלה, לדחות את הקונגרס בגלל מסיבות מיוחדות, כלומר בגלל עריכת מפעל החברות, ארגון כנס מגשימים בין-לאומי ותהליכי הרצליה. הוועד הפועל קובע כי הקונגרס הציוני ה"א יתכנס בירושלים לא יאוחר מחודש דצמבר 1987. התאריך המדויק ייקבע ע"י ההנהלה יחד עם נשיאות הוועד הפועל.

2. הגדלת מספר צירי הקונגרס

א. בהתאם לסעיף 17, פיסקא 2 של החוקה, מחליט הוועד הפועל להגדיל ב-5% את המספר של צירי הקונגרס הנקוב בסעיף 17 פיסקא 1.

ב. החוספת של 5 מנדטים שהושגה על-ידי ההגדלה הנ"ל, תחולק, בהתאם לאמור בסעיף 17, פיסקא 3 כדלקמן:-

ישראל 10, ארה"ב 7, שאר ארצות הגולה 8.

3. ועדת בחירות מרכזית

- א. בהמשך להחלטת הועד הפועל הציוני במושבם בפברואר 1986, ובהתאם לסעיף 31 של החוקה, מסמיך הועד הפועל את נשיאותו ואת ההנהלה הציונית להקים יחד גוף שיטפל בענייני בחירות לקונגרס הציוני ה"א" (להלן: ועדת הבחירות המרכזית) ולקבוע את הרכבה לפי ריאיון עיניהן.
- ב. ועדת הבחירות המרכזית תקבע בעצמה את כללי הנוהל שלה, לרבות את הרוב הדרוש לסוגי החלטות שונות.
- ג. נוסף על העניינים שנמסרו לסמכותה בתקנות הבחירות לקונגרס הציוני (1976) תדון ותחליט ועדת הבחירות המרכזית אם באזור בחירות מסויים נתגלו מחדלים בהכנות לבחירות, או אם נתקלו בו בקשיים או נוצר מצב שהוא בבחינת מכוי סתום.
- ד. יושב-ראש של ועדת הבחירות המרכזית יהיה שופט או שופט בדימוס בישראל ויתמנה על-ידי נשיא בית הדין הציוני העליון.
- ה. כל הארגונים והרשימות באזור הבחירות שהיו מיוצגים בקונגרס ה"א" או השואפים להיות מיוצגים בקונגרס ה"א", רשאים לערער על החלטת ועדת הבחירות המרכזית לפני בית הדין הציוני העליון, תוך שבועיים מיום קבלתה.
- ו. ההנהלה תבצע את החלטותיה של ועדת הבחירות המרכזית בפיקוח הועדה ולפי הוראותיה.

ב ועדת המעקב

4. ועדת המעקב ליישום החלטות הקונגרס וועדי הפועל הציוני

- א. בהחלטה מס' 26, הביע הקונגרס ה"א" את דאגתו העמוקה על שהחלטות לחיזוק המעמד והפעולות של הפדרציות הציוניות, שהתקבלו בקונגרס הכ"ט לא קוימו עד אז במלואן. ועדת המעקב העלתה כי חלה התקדמות מסויימת בנושא זה. הועד הפועל הציוני חוזר ותובע מן ההנהלה לשקוד על ביצוע מלא של החלטה זו, ללא שום סטיות.

ב. בעניין החלטה מס' 27 של הקונגרס הציוני ה'ל' הנוגעת למפעל החברות, נוכחה ועדת המעקב לדעת כי מחלקת הארגון עשתה פעולות בעניין זה וכי בכמה מקומות הושגה התקדמות. הועד הפועל הציוני מבקש מהמחלקה לארגון לפעול ביתר שאת למען הגברת מפעל החברות בכל האזורים.

ג. ועדת המעקב העלתה כי החלטת הקונגרס ה'ל' מס' 32 לפיה יש לקיים דו שיח ופגישות קבועות בין נציגי הפדרציות הציוניות בגולה ובין פעילי המגביות שם לא בוצעה. הועד הפועל הציוני מטיל על מחלקת הארגון לעשות מאמץ לבצע החלטה זאת.

ד. החלטה מס' 30 של הקונגרס ה'ל' קראה למחלקת ההסברה להקים, בשיתוף עם מחלקת הארגון ובאמצעות הפדרציות הציוניות, ועדות ארציות להסברה במקומות שהן אינן קיימות. ועדת המעקב העלתה כי החלטה זו לא בוצעה. ועדת המעקב סבורה כי מחלקת ההסברה הצטיינה בעיקר בהסברה נגד האנטיציפניות ונגד האנטישמיות אך לא עשתה די בתחום ההסברה הציונית בקהילות היהודיות. לדעתה מן הידועות הוא כי קיימת בערות בקרב קהילות רבות בענייני התנועה הציונית, עמדותיה ומעשיה. הועד הפועל הציוני פונה להנהלה לבצע מיד החלטה זו, וכמו כן להעמיד לרשות מחלקת ההסברה את האמצעים הדרושים לכך.

ה. החלטה מס' 52 של הקונגרס הציוני ה'ל' תבעה להקים רשות אחת לעליה ולקליטה כפי שהחליטו לפני כן ממשלת ישראל והסוכנות היהודית. ועדת המעקב העלתה כי החלטה זו לא בוצעה. מחלקת העליה טענה לפני הועדה שממשלת ישראל היא המערימה קשיים בביצוע ההחלטה. הועד הפועל הציוני פונה להנהלה לפעול מיד למען הקמת הרשות הזאת והפעלתה.

ו. הואיל והיעד המקורי של עליית הנוער הוא להעלות ילדים מחוץ לארץ, וכיוון שעליית הנוער טענה לפני ועדת המעקב, שניתן להגביר את מפעל העלאת ילדים מהגולה אילו עמדו לרשותה שליחים ואמצעים, ממליץ הועד הפועל להנהלה לבדוק נושא זה.

ב. עניינים תחוקתיים

א. תיקוני חוקה

5. חובת ההשתייכות לפדרציה ציונית

אחרי סעיף 5, פיסקא (1) סעיף קטן (ב) של החוקה יבוא סעיף קטן (ג) כדלקמן:

" כל גוף או יחיד המסונף או קשור לסיעה מסיעות הקונגרס (סעיף 7 (א) להלן) חייב להיות חבר ההסתדרות הציונית הארצית (הפדרציה של הארץ הנדונה) או להיות מסונף אליה, בהתאם לתקנון הפדרציה של הארץ הנדונה".

6. מינוי שופטי בית הדין הציוני העליון

א. בסעיף 14 ה' של החוקה יימחקו המלים "וממלאי - מקומו, בשופטי בית הדין הציוני העליון".

ב. את המשפט הראשון בסעיף 47, של החוקה פיסקא 1 יש למחוק והוא יתחיל במלים אלה: " בית הדין הציוני העליון (להלן: בית הדין) יהיה בן 30 שופטים לכל היותר, מלבד נשיא בית הדין הציוני העליון ובכללם לא יותר מ-3 ממלאי-מקום".

ג. הנוסח הנוכחי של סעיף 54 של החוקה יוחלף בנוסח חדש כדלקמן: " הקונגרס יבחר על סמך הצעת נשיאות הקונגרס בנשיא בית הדין הציוני העליון, בפרקליט ההסתדרות הציונית העולמית ובממלאי - מקומו של הפרקליט".

ד. אחרי סעיף 54 של החוקה יבוא סעיף חדש 54א' כדלקמן:

פיסקא 1: את שלושת ממלאי - מקום נשיא בית הדין הציוני העליון ושופטי בית הדין תמנה ועדה למינוי שופטי בית הדין הציוני העליון (להלן: ועדת מינוי).

פיסקא 2: נשיא בית הדין הציוני העליון יכהן כיו"ר ועדת המינוי.

פיסקא 3: מלבד היו"ר תהיה ועדת המינוי מורכבת מ-8 חברים.

פיסקא 4: הועדה המתמדת של הקונגרס תבחר בארבעה חברים של ועדת מינוי ובתוכם שניים יהיו תושכי חו"ל. נשיא בית הדין הציוני העליון ופרקליט ההסתדרות הציונית העולמית ימנו כל אחד שני חברים של ועדת המינוי, תוך חודש אחרי הבחרם (סעיפים 14 ה' ו- 35 של החוקה).

פיסקא 5: אם בועדת המינוי נתפנה מקומו של היו"ר יבוא במקומו ממלא-המקום הותיק של נשיא בית הדין. אם בועדת מינוי נתפנה מקומו של חבר אחר, ימנה את מחליפו נשיא **בית הדין** או הפרקליט, הכל לפי העניין, או נשיאות הועד הפועל אם מדובר בחבר שנתמנה על ידי הועדה המתמדת.

פיסקא 6: חבר ועדת המינוי ימשיך למלא את תפקידו עד שבמקומו יתמנה חבר אחר על ידי האיש או הגוף הנוגע בדבר".

7. עובדי המוסדות הלאומיים לא ייבחרו לצירי הקונגרס

בהתאם לתקנה 17 (ג) של תקנות הועד הפועל הציוני, הועד הפועל מחליט לדחות את ההצבעה בנושא זה למושב הבא של הועד הפועל הציוני.

8. שליחת חברות של תנועה גזעניות בהסתדרות הציונית העולמית

א. אחרי סעיף 2 של החוקה ייוסף סעיף 2א' חדש כדלקמן:
" הציונות היא תנועה הדוגלת בעקרונות יסוד של צדק, שוויון ודמוקרטיה ושוללת הפלייה מטעמי מוצא, לאום או גזע".

ב. פיסקא (ז) של סעיף 7 שבחוקה, שלשונה עכשיו "לנהל את ענייני הפדרציה מתוך שמירה על צרכיהם של כל חברי הפדרציה ועל עקרונות-יסוד של צדק", תסומן כפיסקא (ב) ולשונה תהיה:
"לפעול על פי עקרונות יסוד של צדק, שוויון ודמוקרטיה, למנוע חברותם של גופים או יחידים הפועלים או הדוגלים בהפלייה מטעמי מוצא, לאום או גזע ולנהל את ענייני הפדרציה מתוך שמירה על צרכיהם של כל חברי הפדרציה".
מיספור הפיסקאות יתוקן בהתאם.

ג. בפיסקא (1) של סעיף 21 לחוקה ייוסף משפט שלשונו יהיה כדלקמן:
"לא תינתן נציגות בקונגרס למפלגה בכנסת הפועלת או הדוגלת בהפלייה מטעמי מוצא, לאום או גזע".

ב. תיקוני חיקוקים

9. תיקון תקנון המבקר

אחרי סעיף 22 לתקנון המבקר יבוא סעיף 22 א' כדלקמן:

" סיים המבקר את ביקורתו בגוף המבוקר שמשמעותו בסעיף 10 או בנושא שבדק יהיה רשאי להמציא דין וחשבון נפרד, על נושא מיוחד או על חלק מהנושא הכללי. הדין וחשבון הנפרד יומצא ליו"ר הועדה, ליו"ר ההנהלה ולראש הגוף המבוקר, והועדה או ועדת המשנה שלה תהיה רשאית לדון בו לאחר קבלת הערות ההנהלה, אשר יומצאו תוך חודשיים ממועד המצאת הדו"ח הנפרד של המבקר. פרסומו של דין וחשבון נפרד יהיה כשקולו של המבקר ובלבד שיחולו עליו הוראות סעיפים 19 א' ו- 21 בשינויים המחוייבים לפי העניין.

הכין המבקר דין וחשבון נפרד כאמור בסעיף זה, יכלול דין וחשבון זה, או עיקרו או חלקים ממנו, הכל לפי העניין ולפי שיקולו של המבקר, בדין וחשבון השנתי הקרוב של המבקר".

ג. שליחים וענייני שליחות

10. יישום המלצות ועדת לנדוי

א. כל שליחי ההסתדרות הציונית הינם חלק של המשלחת הציונית בארץ פעילותם. תפקידיהם אינם מצטמצמים בתפקיד המחלקתי בלבד וכל אחד מהם עומד לרשות הפעילות הציונית הכוללת בהתאם לכישוריו במסגרת תוכנית כוללת של עבודה ציונית בארץ פעילותו.

ב. כל שליח יוכשר לתפקידיו אלה ויתחייב למלאם בחוזה השליחות הנחתם עמו. מינהל השליחות יהיה אחראי לתהליכי מיון השליחים ולהכשרתם לפי הקריטריונים שיקבעו על ידי הועדה ההנהלתית העליונה. מינהל השליחות יהיה אחראי לאספקת מידע כללי הדרוש לשליחים, ולמעקב אחרי בעיות המתעוררות לגבי סדרי השליחות וכיצועם.

ג. הכללים הנ"ל טובים לכל השליחים של כל המחלקות בכל מקום, עקרון השליחות הציונית הכוללת יופעל מיד.

ד. המלצות ועדת לנדוי ייושמו באופן שיטתי בארצות הפעילות השונות, החל משנת התקציב הנוכחית, בהתאם להחלטות הועדה ההנהלתית העליונה.

- ה. הפעלת ההסדרים החדשים מחייבת מינוי ראשי משלחות ארצות שהם בעלי כישורים נסיון ואישיות מתאימה, וכן הכנת תוכנית עבודה ציונית כוללת בארצות בהן מופעלות התוכניות.
- ו. ראשי המשלחות הארציות ימונו על ידי ההנהלה הציונית, בהתייעצות עם הפדרציה הציונית הארצית, ויפעלו לפי כתב הסמכות שיוצא להם בהתאם לצרכי ארץ היעד והמבנה הארגוני שבה.
- ז. ההנהלה תקים ועדת מיפוי מטעמה, לבדיקה מחדש של מפת השליחות לאור הצרכים העכשויים. ועדת המיפוי תיקח בחשבון לגבי כל ארץ וארץ, את הצרכים והדרישות של הפדרציות הציוניות הפועלות בהן.
- ח. הקמת ועדה הנהלתית לענייני שליחות. בראש הועדה יעמוד יו"ר ההנהלה הציונית, חברי הועדה הם: גזבר ההנהלה, ראשי המחלקות העיקריות המפעילים שליחים הפועלים עם הפדרציות הציוניות, שני אנשי ציבור ימונו על ידי יו"ר ההנהלה מקרב חברי הועד הפועל הציוני, וכן שני נציגי תנועות הנוער.
- הועדה ההנהלתית העליונה לענייני שליחות תטפל ביישום החלטות ההנהלה בעקבות דו"ח לנדוי ובהפעלתן של המשלחות הציוניות האחידות, וכן תבחן פעיות מיוחדות המתעוררות לגבי סוגי השליחים השונים.
- הועדה ההנהלתית תדאג ליישום ההמלצה המרכזית של דו"ח ועדת לנדוי, לפיה יצאו השליחים מטעם רשות מרכזית אחת, ולא מטעם המחלקות השונות.
- הועדה ההנהלתית העליונה תקבע את הכישורים המקצועיים והקריטריונים הכלליים, על פיהם ייבחרו שליחי ההסתדרות הציונית העולמית.
- הועדה ההנהלתית העליונה תיקבע את סדרי עבודתה ושיטות עבודתה.
- ט. הועד הפועל הציוני מדגיש את החשיבות בהגברת השליחות כקרב תנועות הנוער וארגוני הסטודנטים היהודיים בגולה.
- י. על מנת לבדוק את ביצוע ועדת לנדוי ויישומו המעשי מחליט הועד הפועל הציוני לקבל דו"ח ולקיים דיון לאחר שלוש שנים של פעילות הועדה ההנהלתית.

7. מגשימים והדור הצעיר

11. הקמת פדרציה עולמית של מגשימים

הועד הפועל הציוני מברך על הקמת פדרציה עולמית של מגשימים בקרב ההסתדרות הציונית העולמית, כמשתמע מהחלטות כנס המגשימים. הועד הפועל הציוני מסמיך את ההנהלה הציונית לנקוט בצעדים הדרושים בתאום עם ועדת ההיגוי המייצגת את כל התנועות המגשימות, בהקשר לכל הצעותיהן, ולהביא מסקנותיה בפני ההנהלה הציונית המורחבת ולאישור הועד הפועל הציוני ה-8.

12. ייצוג הדור הצעיר בקונגרס

- א. הועד הפועל הציוני רואה בחידושה וברענונה של התנועה הציונית תנאי חשוב לחיזוקה ולהעמקת השפעתה של התנועה הציונית בעם היהודי.
- ב. כדי להבטיח ייצוג הולם לדור הצעיר הציוני פונה הועד הפועל הציוני אל כל הארגונים הציוניים הארציים והעולמיים לשריין בין 10%-20% לפחות מציריהם לדור הצעיר בקונגרס הציוני ה"א".
- ג. הועד הפועל פונה לפדרציות הציוניות לסייע כהקמת תנועות מגשימות וגרעיני עליה בארצותיהן.

13. חינוך יהודי לעליה והגשמה, דמוקרטיה, שוויון, חופש הדת והמצפון

הועד הפועל הציוני מטיל על ההנהלה הציונית ליזום מכצע חינוכי עולמי על המחוייבות כאידיאולוגיות של התנועה הציונית ומדינת ישראל לעקרונות היסודיים היהודיים של דמוקרטיה, שוויון, חופש הדת והמצפון, סבלנות וסובלנות, מכצע חינוכי זה הוא תנאי חיוני מוקדם לעידוד ההגשמה והעליה בכל מגזרי האוכלוסיה היהודית בעולם החופשי, בתור מסמך ציוני בסיסי, שסביבו יבנה המבצע החינוכי להגשמה, ישמש הקטע הבא ממגילת העצמאות של מדינת ישראל:

"מדינת ישראל תאמץ מושתתת על יסודות חירות, הצדק והשלום לאור חזונם של נביאי ישראל, תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, גזע, ומין, תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות, תשמור על המקומות הקדושים לכל הדתות, ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מגילת האומות המאוחדות".

העתקים ייצוגיים של קטע זה (פלקטים) ממגילת העצמאות יודפסו בעברית ויתורגמו לשפות המתאימות לחלוקה והצגה במוסדות חינוך ובמרכזי פעילות ציוניים בכל העולם. המחלקה לחינוך תורני בגולה והמחלקה לחינוך בגולה בנוסף ליתר זרועות ההסברה בחינוך של ההסתדרות הציונית העולמית יכינו חומר רקע, תוכניות לימודים ומערכי שיעור לרמות השונות (כולל למבוגרים) בכדי להפיץ עקרונות נעלים אלו בתוך יסודות האידיאולוגיה הציונית ובכדי להגביר את המוטיבציה להגשמה ולעליה.

ההנהלה הציונית תדווח בישיבה הבאה של הוועד הפועל הציוני על מימוש החלטה זו.

14. הפחתת מספר היהודים בעולם

הוועד הפועל הציוני מביע את חרדתו, נוכח המגמה הניכרת בהפחתת מספר היהודים בעולם, אשר על פי חוקרים מוסמכים יביא להקטנת העם היהודי בשליש תוך 15 שנה.

הוועד הפועל קורא להנהלה הציונית לדון בכוכד ראש בבעיה חמורה זו ולהציע הצעות מעשיות כשטחים שונים, היכולות להביא לידי הקטנת נשואי תערוכת ועדוד הילודה בישראל וברחבי התפוצות.

ה. בחירות בישראל לקונגרס הציוני

15. הוועד הפועל פונה למפלגות הפוליטיות הציוניות בישראל לבחון את האפשרות לקיום בחירות בישראל לקונגרס הציוני ולהכניא את המלצותיהן לדיון ולהחלטה בפני המושב הבא של הוועד הפועל.

הוועד הפועל מטיל על ההנהלה הציונית לביצוע הנאמר בסעיף לעיל.

ה. בחירות

16. בחירת חבר נשיאות הוועד הפועל הציוני

על סמך סעיף 35 פסקא 2 של החוקה (ראה תיקון החוקה החלטה 3 של הוועד הפועל הציוני 1985), בוחר הוועד הפועל את הרב מיכאל בוידן לחבר נשיאות במקום הרב חיים סקירבול שהתפטר.

17. בחירת חברי הועדה לענייני תקציב וכספים

בהתאם לסעיף 30, פסקא 3 של החוקה ולתקנה 27 של תקנון הועדה המתמדת לענייני תקציב וכספים, בוחר הוועד הפועל את הרב מיכאל בוידן לחבר הועדה במקום הרב חיים סקירבול שהתפטר, ואת מר עזריאל צדוק לחבר הועדה במקום מר חיים נדיבי שהתפטר.

הצעות ארגון למוסד חני

צורה

א.

מוצע יהיה אותו צורה: יומי, אורי ונסים ועובדי הלשכה:
אבנר, אריאלה, מלכה, פנחס וציון. רצוי לגייס חברים
נוספים יהיו אנשי הקשר בין הצוות לבין הצירים.
חברים אלה יהיו במקומם של "רכזי האזורים" מהמוסד הראשון.
מיטה רכזי האזורים לא פעלה כראוי, חלק מהרכזים לא פעלו
לפי המוסכם והצירים לא היו מאורגנים לפי אזורים.

מסדר

ב.

החזקה מסדר חסובה ביותר לכנוסים של פעילים והתעצויות
לא בטוחה כיצד צורך במסדר גדול כפי שהיה לנו במוסד הראשון.
יתכן שיספיק לנו לצורך זה חדר בלבד עם סלפון.
במקביל יש להתחזק "ססנד" בפרוזדורי הועידה לשם יוכלו
לפנות הצירים לקבלת מידע, חוזרים או לכל פניה ישירה אחרת.

ציר

ג.

הואיל ומדובר במושב של יממה אחת אין צורך במחשב. לעומת זאת
דרושים מכונה כתיבה, מכונה צילום, סלפון ומיחם, חשובים ביותר.

שיטת עבודה

ד.

יש לשאוף לכך שלפני המושב השני, נדע מי הם המועמדים שלנו לכל
תפקיד, שעליו חתקים הצבעה במושב זה.

לגבי בחירת לשכה, הואיל והשיטה היא משוקללת, יש לקבוע מועמדים,
לדרגם מראש ולהכין טפסי הצבעה לפני המושב.

במידה וצוות המו"ס יפעל גם בתוך הועידה ויש להניח שכך יהיה, הוא
חייב לדרוש לצוות הארגון על התפתחויות ועל החלטות שחשוב שהצירים
שלנו ידעו אותם. יש להכין רשימות עם שמות המועמדים שלנו לכל
תפקיד לפני הועידה; כדי שנוכל לחלקם לחברינו עם הגיעם למושב השני.
כל חומר שנרצה לחלק יופץ דרך הפעילים ויועמד לרשות הצבור ב"ססנד" שבאולם.

הוועד הפועל הציוני ל/7
The Zionist General Council xxx/7

Name יוסף שפירא שם

ירושלים, כ"ב – כ"ה בסיון, תשמ"ו
Jerusalem, 29 June — 2 July, 1986

ASSAF PLASTICS

TEL

83 30 15 - 83 62 26

ההסתדרות הציונית העולמית
נשיאות הועד הפועל הציוני

WORLD ZIONIST ORGANIZATION
PRESIDIUM OF THE ZIONIST GENERAL COUNCIL

י"ז באייר תשמ"ו
26 במאי 1986

אל: השר יוסף שטרן

מאת: מזכירות הועד הפועל הציוני

הנדון: השתתפות במושב הועד הפועל הציוני ל/7

הנני להזמין להשתתף במושב הועד הפועל הציוני ל/7 בזכות דעה מיעצת.

המושב יתקיים במלון רמדה רנסנס בירושלים בימים ראשון - רביעי, כ"ב - כ"ה בסיון תשמ"ו, 29 ביוני - 2 ביולי 1986.

הפתיחה תתקיים ביום ראשון, כ"ב בסיון תשמ"ו, 29 ביוני, באולם פינקוס בבנייני האומה בשעה 19:30.

מצ"ב טיוטת סדר יום המושב.

אנא מלא (י) את טופס ההשתתפות והחזר/החזירי אותו בהקדם למזכירות הועד הפועל הציוני ת.ד. 92 ירושלים.

ב ב ר כ ה

רמי קורנבלום
מזכיר הועד הפועל הציוני

טיוטת סדר יום

מושב הועד הפועל הציוני 7/ל

יום חמישי, י"ט בסיון תשמ"ו, (26 ביוני 1986)

15:30 - 17:00 - נשיאות הועד הפועל הציוני מלון רמדה רנסנס

יום ראשון, כ"ב בסיון תשמ"ו, (29 ביוני 1986)

מליאה מס' 1 - אולם פינקוס, בנייני האומה.

19:30

ישיבת הפתיחה

- דברים: מר אפרים אבן, יו"ר הועד הפועל הציוני.

ברכות: מר חיים הרצוג, נשיא מדינת ישראל.

מר טדי קולק, ראש עיריית ירושלים.

הרצאה: מר אריה דולצין, יו"ר ההנהלה הציונית והסוכנות היהודית.

תכנית אמנותית.

יום שני, כ"ג בסיון תשמ"ו, (30 ביוני 1986)

מליאה מס' 2 - אולם מלכת שבא, מלון רמדה רנסנס.

9:30 - 11:00

- מנויים של חברים חדשים.

- עניינים תחוקתיים.

- דו"ח ועדת המעקב ליישום החלטות הקונגרס הציוני הלי' וועדי הפועל, די"ר נפתלי אילתי, יו"ר הועדה.

- דו"ח על מפעל החברות, פרופ' יצחק ורשבסקי.

- דו"ח האגף האמריקאי, גב' ברניס טננבאום.

- לזכרם: די"ר ישראל גולדשטיין ז"ל

נחום סוקולוב ז"ל.

12:00 - 11:00

רב שיח בנושא: תנועה עולמית פדרטיבית של מגשימי עלייה, בתוך התנועה הציונית.

14:00 - 12:00

4 ישיבות קונטיננטליות בהשתתפות נציגי המגשימים.

(1 ארה"ב

(2 אמלייט

(3 ארצות דוברות צרפתית

(4 ארצות דוברות אנגלית (מלבד ארה"ב).

מליאה מס' 3 - אולם מלכת-שבא, מלון רמדה רנסנס

18:30 - 15:00

דיון בנושא: תנועה עולמית פדרטיבית של מגשימי עלייה, בתוך התנועה הציונית.

באקו/ממ"ד 3 ח"מ אה"ר

מליאה מס' 4 - אולם מלכת-שבא, מלון רמדה רנסנס

20:30 - 19:30

הרצאת ראש הממשלה, מר שמעון פרס.

22:30 - 20:30

המשך הדיון בנושא: תנועה עולמית פדרטיבית של מגשימי עלייה, בתוך התנועה הציונית.

יום שלישי, כ"ד בסיון תשמ"ו, (1 ביולי 1986)

10:00 - 8:30

ישיבות הבריתות והארגונים

מליאה מס' 5 - אולם מלכת שבא, מלון רמדה רנסנס

13:00 - 10:00

דיון בנושא: מוסד השליחות בעקבות דו"ח לנדאו.

מליאה מס' 6 - אולם מלכת שבא, מלון רמדה רנסנס

16:30 - 15:00

המשך הדיון בנושא מוסד השליחות בעקבות דו"ח לנדאו.

18:00 - 16:30

דיון בנושא הבחירות בישראל לקונגרס הציוני

מליאה מס' 7 - אולם מלכת שבא, מלון רמדה רנסנס

23:00 - 20:00

המשך הדיון בנושא הבחירות בישראל לקונגרס הציוני.

יום רביעי, כ"ה בסיון תשמ"ו, (2 ביולי 1986)

ישיבות 3 ועדות

13:00 - 8:30

ועדה מס' 1: - תנועה עולמית פדרטיבית של מגשימי עליה, במסגרת ההסתדרות הציונית
אולם מלכת שבא, רמדה רנסנס.

ועדה מס' 2: - מוסד השליחות בעקבות דו"ח לנדאו. - אולם אמנון ותמר, רמדה רנסנס

ועדה מס' 3: - הבחירות בישראל לקונגרס הציוני - אולם גדעון, רמדה רנסנס.

מליאה מס' 8

17:00 - 16:00

הרצאת השר משה ארנס.

18:30 - 17:30

טקס חנוכת מדרשת הר הרצל, ע"ש אריה צימוקי ז"ל.

מליאה מס' 9

19:30

- דו"ח יושבי ראש הועדות.

- קבלת החלטות.

נעילה

דברי סיכום: - מר אריה דולצין, יו"ר ההנהלה הציונית, והסוכנות היהודית.

- מר אפרים אבן, יו"ר הועד הפועל הציוני.

15/11/2006

השר יוסף שפירא

1/11/20

1161-7777 8517

בבית הדין, הדין

20/10 2018

להנהלה / ליועץ המשפטי

הבה נק.

10/11

השר יוסף שפירא

ירושלים, י"ג באייר התשמ"ו
22 במאי 1986

בעז"ה

לכבוד
מר א.ל. דולצין
יו"ר ההסתדרות הציונית
ירושלים

מכובדי !

בודאי קבלת הפתק אשר שלחתי אליך בפתחת הועידה,
של תנועתכם החדשה.

על אף חילוקי דעות שיש בודאי בין תנועתנו (התנועה
הדתית הלאומית המתאחדת מחדש) מצאתי בין הדברים,
אשר נאמרו בפתחת ועידתכם, דברים אשר אני מסכים
עמם וגם בתחום הדתי.

בנאומך היו כמה אלמנטים, אשר אני מסכים עמהם
ולחלק מהם תוכל למצוא ביטוי במאמרי אשר יתפרסם
ב"ידיעות אחרונות".

אני מאחל לך הצלחה מרובה.

בחקירה,
יוסף (יוסף'ה) שפירא

השר יוסף שפירא

ירושלים, י"ג באייר התשמ"ו
22 במאי 1986

בעז"ה

כמה דברים עומדים בינינו שחלק מהם בעלי חשיבות לאומית ובידך לעשותם!

ע ל י ה :

תהל'ה -

1. אנו עומדים להפגש השבוע על תקציב תהל'ה ואני מקווה שהפעם תסדירו העניין בצורה מכובדת. אני מוכרח להזכיר (דבר שמרגיז אותך בדרך כלל) כי לא עולה על דעתי שתקציב תהל'ה יהיה קטן משל תל"ס, על פי צדק הוא חייב להיות גדול יותר או באותו גובה!

ביולי-אוגוסט השנה תעלינה מארה"ב 150 משפחות של תהל'ה, (המונות לפי מיטב זכרוני, 5-600 נפש) וזה רק מארה"ב! כשפעולתנו מתרכזת, מחוסר אמצעים, במזרח ארה"ב, ומעט בערים אחרות, ואילו בארצות אחרות אין לנו אמצעים לפעול על אף הפוטנציאל (אנגליה, צרפת, דרום אפריקה וארגנטינה).

2. בית תהל'ה בת"א, כתבתי לך וללהט בנידון. זו הצעה מצויינת גם בשביל העליה, גם בשביל תל-אביב, אתה יכול לגמור זאת עם צ'לץ. (יותר טוב לתת את בי"ס אחד העם לתהל'ה מאשר לבית יעקב ויש גם בתי"ס מתאימים בצפון העיר).

3. אני חייב להעיר שאני מודאג מהמצב במחלקת העליה ומהקונפליקט שבינה לבין משרד הקליטה. אבל זוהי רק הערה.

ק ר ן ה ז כ ר ו ן :

בשנת התקציב הקודמת הבטחת שתי הקצבות של \$ 5,000 כ"א, נתת רק אחת. השנה אבקשן לתת את השתיים ובהקדם! זה מפעל יקר. חשוב וצנוע והתחלה של מפעל גדול.

ע י ר ר ת :

התחלנו בפעולה יפה. אחרי מה ששמעתי ממך בועידת המרכז הליברלי, אני חוזר ומציע לך להקים מרכזים תורניים ציוניים בעיירות. מרכזים אלה : 1- יוסיפו כח רוחני לעיירות,

2- יעמדו מול המרכזים החרדיים בעיירות!

אחד מהם כבר הקמנו - במסגרת מפעל השיקום-בשלומי, בעזרתך הרבה. עכשיו אני מבקש עזרתך בקיומם של שלושה נוספים שכבר הקמנו והם מתקשים בקיומם: באילת, בנתיבות ובקרית גת. כמו"כ בקשתי עזרתך לישיבת ההסדר בקרית שמונה ולאולפנא בערד.

והנה רעיון חדש :

הקמת ישיבת הסדר ספרדית על פי המסורת הספרדית, בעיירה. אני מציע להקימה בבית שמש (ובאופן זמני אולי נתחיל במושב נוחם הסמוך לה, שם יש מבנים מתאימים שאפשר לשכור אותם).

לסיום, כל מה שהצעתי אתה יכול להגשים! והדברים גדולים, כל אחד מהם הנו מפנה בתחום מסוים, כל מה שהצעתי מתאים לתפיסתך בעניינים הדתיים כפי שהצגת בפתיחת הועידה שלכם.

עלה, עשה והצלח,

כל טוב,

של ר,

יהונתן!

יוסק'ה
שפירא

השר יוסף שפירא

ירושלים, ג' באייר התשמ"ו
12 במאי 1986

בעז"ה

לכבוד
מר ליאון דולצין - יו"ר ההנהלה הציונית.
מר שלמה להט - ראש העיר תל-אביב-יפו.

למכובדיי - שלום וברכה !

הנדון: בית עולי תהל'ה בתל-אביב.

אני פונה אל שניכם
אני פונה אל שניכם בענין זה, כי שניכם קשורים לנושא, ושתוף פעולה ביניכם עשוי לתרום לנושא העליה.

קידום נושא העליה
קידום נושא העליה הפך למשימה מהראשונות במעלה, הוא קבל תאוצה, ע"י יו"ר תהל'ה, אשר עודד הקמת תנועות העליה (תהל'ה ותל"ס), לאחרונה ניתנה דחיפה נוספת - הצעת יו"ר תהל'ה להקים תנועת עליה והגשמה, במסגרת ההסתדרות הציונית.

בית תהל'ה בבית ספר ישן בתל-אביב
כדי לעודד נושא העליה אני מציע בפניכם לקבוע אחד מבתי הספר בתל-אביב שהתרוקנו מתלמידיהם כבית תנועת העליה - תהל'ה.

לבית יועברו משרדי תהל'ה הנמצאים במספר קטן של חדרים בבית "אחוד שיבת ציון". לרגל הגידול החשוב בעליה בעקבות פעילותה ההולכת ורבה של תהל'ה, קטן המקום מהכיל הפעולות. הוא קטן עוד יותר לעומת האפשרות הקיימת להרחיב פעולתה של תהל'ה.

הפעולות בבית תהל'ה
חשוב שבית תהל'ה יכלול חוץ מהפעולות הרגילות הנעשות עד כה, פעולות נוספות ורחבות.

הפעולות החדשות הצפויות בבית תהל'ה
א. קליטת סיורים של עולים בכח (Pilot Trips) במספרים גדולים יותר כפי שאנו מתכוונים. התכנון קיים וההרחבה תלויה בהרחבת האמצעים הפיסיים והכספיים. הצלחת הסיורים הנ"ל בעבר הביאה להרשמה מוגברת ואנו מוכנים לקלוט השנה (אפריל 1986 - מרץ 1987) 12 סיורים כאלה (לעומת 4 בשנת התקציב שעברה). ראוי להזכיר ש-50% ממשתתפי הסיור, מסוג זה של תהל'ה עלו תוך שנה!

כמו"כ אנו נערכים להגדלת הטפול בבודדים מ-200 ראשי משפחה ל-350 (הרשומים כבר בחו"ל).

בנפרד אנו נערכים להגדלת פעולותנו בין העולים הנמצאים במרכזי הקליטה.

ב. 1- קיום ערבי מפגשים והסברה ל"עולים בכח", לעולים סמוך לעלייתם, מפגשים בין עולים חדשים, ותיקים וישראלים. וכן אנו חושבים על נסיון למגע עם תיירים, כדי לעניין אותם באפשרויות עליה לארץ.

2- קיום מפגשים של עולים בכח ועולים חדשים עם ישראלים מאותו מקצוע.

ג. קיום מספר קטן של חדרי ארוח לעולים בכח, ועולים ממרכזי קליטה מרוחקים בעלי מקצועות חפשיים (בלי בני משפחה) אשר יקלו על הפגשתם עם ישראלים מאותו מקצוע.

ד. "מועדון" לעולים
לקיים במקום מעין מועדון לעולי תהל'ה אשר יהיה פתוח מספר ערבים בשבוע, ואשר כל עולה ועולה בכח יודע שבימים אלה יוכל לפגוש אנשים המסוגלים לזיעץ לו ולהיות לו "בית" שני.

בית תהל'ה דוקא בעיר תל-אביב
יש חשיבות רבה שבית תהל'ה זה יהיה דוקא בעיר תל-אביב. (בנגוד לבית המוקם ע"י תל"ם בירושלים).

רוב העולים והעולות בכח מחוגי תהל'ה, הנם בעלי מקצועות אקדמיים, משום כך מקומות העבודה הפוטנציאליים וכן מקומות המגורים נמצאים בתל-אביב ובסביבתה.

אני רואה בהקדשת בית מסוג זה לתהל'ה מכשיר רב ערך לקידום העליה.

אני רואה במיקומו בתל-אביב, תועלת מרובה לעליה ולעיר תל-אביב העושה מאמצים רבים למשוך את העולים כדי שישתקעו בה.

כמיסד תהל'ה, כיו"ר שלה וכמי שהקדיש לנושא העליה חלק חשוב מחייו אני מעלה בפניכם הצעה מיוחדת וייחודית זו אשר תהיה לתהל'ה להסתדרות הציונית, לעיר תל-אביב, לתהל'ה ולתנועת ההגשמה, אשר תקום בעז"ה.

בברכה ובהוקרה,

יוסף שפירא

כ"ב

השר יוסף שפירא

למיליון העד!

א צה. טוטה

לא ונתם גאנ הו צה

אשח אשח ואלה האש

א' ייה חל. אש

ההצעה מנצח חן

הצ'ינג אש אשח

אשח בחלפן רשמי. ונח

כ"ב

השר יוסף שפירא

אשח טו כרס-ה-

אשח!

אשח הדיסה הימח

אשח. אש הימח

אשח חן הצ'ינג, אש

אשח אשח רשמי.

אשח אשח

אשח אשח. אשח

השר יוסף שפירא

ירושלים, י"א בניסן התשמ"ו
20 באפריל 1986

בעז"ה

לכבוד
מר ליאון דולצין - יו"ר ההנהלה הציונית.
מר שלמה להט - ראש העיר תל-אביב-יפו.

למכובדיי - שלום וברכה !

הנדון: בית עולי תהל'ה בתל-אביב.

אני פונה אל שניכם
אני פונה אל שניכם בענין זה, כי שניכם קשורים לנושא, ושתוף פעולה ביניכם עשוי לתרום לנושא העליה.

קידום נושא העליה
קידום נושא העליה הפך למשימה מהראשונות במעלה, הוא קבל תאוצה, ע"י יו"ר ההנה"צ, אשר עודד הקמת תנועות העליה (תהל'ה ותל"ס), לאחרונה ניתנה דחיפה נוספת - הצעת יו"ר ההנה"צ להקים תנועת עליה והגשמה, במסגרת ההסתדרות הציונית.

בית תהל'ה בבית ספר ישן בתל-אביב
כדי לעודד נושא העליה אני מציע בפניכם לקבוע אחד מבתי הספר בתל-אביב שהתרוקנו מתלמידיהם כבית תנועת העליה - תהל'ה.

לבית יועברו משרדי תהל'ה הנמצאים במספר קטן של חדרים בבית "אחוד שיבת ציון". לרגל הגידול החשוב בעליה בעקבות פעילותה ההולכת ורבה של תהל'ה, קטן המקום מהכיל הפעולות. הוא קטן עוד יותר לעומת האפשרות הקיימת להרחיב פעולתה של תהל'ה.

הפעולות בבית תהל'ה
חשוב שבית תהל'ה יכלול חוץ מהפעולות הרגילות הנעשות עד כה, פעולות נוספות ורחבות.

הפעולות החדשות הצפויות בבית תהל'ה
א. קליטת סיורים של עולים בכח (Pilot Trips) במספרים גדולים יותר כפי שאנו מתכוונים. התכנון קיים וההרחבה תלויה בהרחבת האמצעים הפיסיים והכספיים. הצלחת הסיורים הנ"ל בעבר הביאה להרשמה מוגברת ואנו מוכנים לקלוט השנה (אפריל 1986 - מרץ 1987) 12 סיורים כאלה (לעומת 4 בשנת התקציב שעברה). ראוי להזכיר ש-50% ממשתתפי הסיור, מסוג זה של תהל'ה עלו תוך שנה

כמו"כ אנו נערכים להגדלת הטפול בבודדים מ-200 ראשי משפחה ל-350 (הרשומים כבר בחו"ל).

בנפרד אנו נערכים להגדלת פעולותנו בין העולים הנמצאים במרכזי הקליטה.

- ב. 1- קיום ערבי מפגשים והסברה ל"עולים בכח", לעולים סמוך לעלייתם, מפגשים בין עולים חדשים, ותיקים וישראלים. וכן אנו חושבים על נסיון למגע עם תיירים, כדי לעניין אותם באפשרויות עליה לארץ.
- 2- קיום מפגשים של עולים בכח ועולים חדשים עם ישראלים מאותו מקצוע.
- ג. קיום מספר קטן של חדרי ארוה לעולים בכח, ועולים ממרכזי קליטה מרוחקים בעלי מקצועות חפשיים (בלי בני משפחה) אשר יקלו על הפגשתם עם ישראלים מאותו מקצוע.
- ד. "מועדון" לעולים
לקיים במקום מעין מועדון לעולי תהל'ה אשר יהיה פתוח מספר ערבים בשבוע, ואשר כל עולה ועולה בכח יודע שבימים אלה יוכל לפגוש אנשים המסוגלים ליעץ לו ולהיות לו "בית" שני.

בית תהל'ה דוקא בעיר תל-אביב
יש חשיבות רבה שבית תהל'ה זה יהיה דוקא בעיר תל-אביב. (בנגוד לבית המוקם ע"י תל"ם בירושלים).

רוב העולים והעולות בכח מחוגי תהל'ה, הנם בעלי מקצועות אקדמיים, משום כך מקומות העבודה הפוטנציאליים וכן מקומות המגורים נמצאים בתל-אביב ובסביבתה.

אני בואה בהקדשת בית מסוג זה לתהל'ה מכשיר רב ערך לקידום העליה.

אני רואה במיקומו בתל-אביב, תועלת מרובה לעליה ולעיר תל-אביב העושה מאמצים רבים למשוך את העולים כדי שישתקעו בה.

כמיוסד תהל'ה, כיו"ר שלה וכמי שהקדיש לנושא העליה חלק חשוב מחייו אני מעלה בפניכם הצעה מיוחדת וייחודית זו אשר תהיה לתהל'ה להסתדרות הציונית, לעיר תל-אביב, לתהל'ה ולתנועת ההגשמה, אשר תקום בעז"ה.

בברכה ובהוקרה,

יוסף שפירא

השר יוסף שפירא

ירושלים, י"ג באייר התשמ"ו
22 במאי 1986

בעז"ה

לכבוד
מר שלמה להט
ראש העיר
תל-אביב

מכובדי !

על אף חילוקי דעות שיש בודאי בין תנועותנו (התנועה הדתית
הלאומית המתאחדת מחדש) מצאתי בין הדברים, אשר נאמרו בפתיחת
ועידתכם, דברים אשר אני מסכים עמם וגם בתחום הדתי.

באתי לפתיחת הועידה באחור, ובגלל הצפיפות לא הגעתי למקום,
אשר ממנו יכולתם להבחין בהשתתפותי. (אבל הצלחתי לשלוח פתק
לליאון דולצין). חשוב לי שתדעו כי, על אף חילוקי הדעות, מצאתי
לנכון להיות עמכם בעת חגיגת זאת.

בסוף המכתב אני רוצה להזכיר את פנייתי אליך ואל מר דולצין בדבר
מיקום בית לתנועת העליה- תהלי'ה, בתל-אביב. העתק ממכתבי זה אני
מצ"ב. אני בטוח כי אף אתה כמוני סבור שבהצעתי יש גם תועלת לעיר
תל-אביב, נוסף לתועלת המרובה לעליה.

אני שמח לציין כי בעז"ה ביולי-אוגוסט השנה תעלינה ארצה מארה"ב
כ-150 משפחות של תהלי'ה!

כ"ה לרי"ז

יוסף (יוסק'ה) שפירא

לשבת השר יוסף שפירא

ב"ה, י' אייר תשמ"ו
19 מאי 1986

לכבוד
מר א.ל. דולצין
יו"ר ההנהלה
הסוכנות היהודית
תל-אביב

ברכה ושלוש,

בהתאם לסיכום בפגישה מיום ח' ניסן ש.ז. (17 אפריל) הננו מציעים לכלול את הפרויקטים בגליל ובנגב כמפורט להלן:

א. קרית שמונה - ישיבת הסדר:

\$ 25,000.-	1. גידור והחלפת רשת חשמל, שלב א'
\$ 10,000.-	תאורת חצר והשלמת שלב ב' גמר חיבור
\$235,000.-	\$200,000.- 2. הקמת מטבח

ב. מעלות - ישיבת הסדר ע"ש ד"ר יעקב הרצוג:

\$190,000.-	1. סיום מבנה מרכזי המכיל חדר אוכל ובית מדרש
\$ 55,000.-	2. קרית החינוך - מקלט

ג. אורות הנגב - מרכז וכולל תורגני ציוני לנתיבות עזתה וסביבותיה:

\$ 50,000.-	שיפוצים והתאמת מבנים
\$ 50,000.-	ציוד וריהוט
\$145,000.-	\$ 45,000.- החזקה שוטפת

כמדה ואחד מהנ"ל לא יאושר או שתתיה אפשרות לכלול יותר משלש פרויקטים אלה הרינו מבקשים לכלול את - אולפנא בני-עקיבא בערד. מוקם קמפוס חדש שלומדות בו כבר למעלה מ-230 בנות מישובי הדרום והנגב.

\$150,000.- אנו מבקשים עבור חדר אוכל או אולם ספורט להענותך החיובית נצפה.

בחדקה ובברכה

עזרא הרטמן
יועץ השר

בעולם היהודי / אליהו סלפטר

עתיד המגבית

ההבטחות להכנסות ממש. הסכום שנתקבל מתוך הבטחות של 637 מיליוני דולרים שניתנו אשתקד, הסתכם ב-401 מיליוני דולרים. יש להניח כמובן, שבכל שנה חלק ניכר של ההפרש יגויס מהתורמים בשנה הנוכחית.

שאינם תורמים למגבית המאוחדת תורמים למטרות צדקה אחרות: 20 אחוז תורמים יותר מ-500 דולר לשנה, 40-1 אחוז פחות מ-500 דולר, יותר ממחצית מהתרומות הללו ניתנות למטרות יהודיות אחרות, ופחות ממחצית למטרות צדקה כלליות.

פער הגילים בולט גם בכך שבקרוב המבוגרים יותר יש דעה חיובית על המגבית המאוחדת, גם בקרב אלה שאינם תורמים למגבית. התמונה שונה אצל בני 35 ומטה.

לא אלה שאינם תורמים למגבית יש בכל זאת דעה על יעדיה הרצויים: 35 אחוז מהנשאלים הללו אמרו שהבעיה שצריכה להדאיג את יהודי ארה"ב יותר מכל, היא האנטישמיות. לכן המגבית צריכה להקציב ויותר כספים למלחמה בה. בקרב מי שתורמים למגבית רק 21 אחוזים סבורים כך.

בניו יורק התפרסמו בינתיים הני תונים על הכנסות המגבית בשנת 1985. כמו תמיד, מתפרסמות שתי סדרות של נתונים: האחת (הגבוהה יותר) על "התחייבויות" - כלומר הבטחות תרומה, והשנייה על ההכנסות כמזומנים ממש.

סכום ההתחייבויות הגיע אשתקד ל-637 מיליוני דולרים לעומת 586 מיליונים בשנה הקודמת, כלומר גידול של 8.7 אחוזים. בתוספת התרומות שהובטחו ל"מבצע משה" (לעליית יהודי אתיופיה) ולמבצע שיקום השכונות, יגיע היקף ההתחייבויות ב-1985 לכ-735 מיליוני דולרים.

לא כל ההתחייבויות אכן מתממדות ופעילי המגבית מקדישים חלק לא קטן ממאמציהם להפוך את

לדור הצעיר היהודי בארה"ב יש יחס מסווג כלפי המגבית היהודית המאוחדת (שדרכה נועד ליישור) ו"עלולה להיות לכך השפעה על התרומות בעתיד, כאשר יתקדמו יהודים אלה בסולם החברתי". משאל טלפוני שנערך בקרב אלף יהודים באזור ניו יורק, כולם מאותו מעמד חברתי-כלכלי, מחציתם תורמים למגבית ומחציתם אינם תורמים.

לכאורה מובן שהצעירים יותר, שהכנסתם נמוכה יותר, תורמים פחות למטרות צדקה. אך המגבית המאוחדת עושה זה עשרות שנים לפיתוח המודעות להתרומה גם בקרב הדור הצעיר: גובה התרומות שלהם קטן יותר, אך השאיפה היא שמשפר התורמים לא יהיה קטן בהרבה מאשר בקרב הדור המבוגר, ואכן מנתוני המשאל משתמע ששיעור התרומה למגבית קטן במיוחד בקרב הצעירים.

כפי שאפשר לצפות, הצעירים (מדובר בבני 35 ופחות מזה) שאינם תורמים למגבית, רגישים פחות לצרכיה של ישראל. אך המעניין הוא שבכל זאת כמחציתם של מי שאינם תורמים הביעו את המשאלה שיש להגדיל את הסיוע האמריקאי (הממשלתי) לישראל.

מהמשאל מתבקשת המסקנה, שהמגבית אינה עושה די לגיוס כספים מצעירים רתיים. כמחצית מאלה שאינם תורמים בקרב המבקרים בבתיכנסת, טענו שהמגבית מעולם לא פנתה אליהם (שאלה אחרת היא כמה מהם צעירים חרדים, ששום פנייה לא היתה מניעה אותם לתרום לישראל). כ-60 אחוזים מאלה

להפסיק את אחד מדוברי נגד המוסד קדחתני. זו ות מאד את צור לעשרות צפון ולנקוט יכוריות. אין ויש מקום זול בארגוני

תיהן

מערכת הביטחון טלפונית ביירות בסוף ש של השלי סינות מפניה צים מחזיקים להפטר ככל יבר בשיחורור

אשישים בני ל אבו נירל דים, אועדיו

ים, פורסמו עיסקה בני ברנידל על שישנה בני על הרוצחים יסה השנייה ו" לשחרור מצאים כדיו בנייערובה, שיעים שהיו נת החוטפים,

זררו כפארים יופין חדשה, ע לטורו הן

המחלקה הכלכלית
המחלקה הכלכלית
המחלקה הכלכלית

המחלקה הכלכלית
המחלקה הכלכלית
המחלקה הכלכלית

המחלקה הכלכלית

נים לעזרה נשים

המחלקה הכלכלית
המחלקה הכלכלית
המחלקה הכלכלית

המחלקה הכלכלית
המחלקה הכלכלית
המחלקה הכלכלית

חלק - מצב
הישיבה - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק

חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק

חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק

חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק

חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק

חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק

חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק

חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק
חלק - חלק

השר יוסף שפירא

ירושלים, כ"א אדר א' התשמ"ו

בעז"ה

2 במרץ 1986

לחבר

רמי קורנגלום

סמנכ"ל מחלקת הארגון

שלום וברכה !

... הנני מצרף בזה העתק מכתבי למר א.ל. דולצין

וה"ניר" אשר הכינותי בענין "תנועת ההגשמה".

אודה לך אם תואיל להביאו בפני חברי ועדת ההיגוי

אשר יתכנסו השבוע.

בביתך ובתודה,

יוסף (יוסף) שפירא

השר יוסף שפירא

ירושלים, כ"א אדר א' התשמ"ו

בעז"ה

2 במרץ 1986

לכבוד

מר א.ל. דולצין

יו"ר ההנהלה הציונית

מכובדי !

אין אני צריך לומר לך, כי נושא העליה מכון שנדבק במישהו
אי אפשר להשתחרר ממנו, שהרי הוא אחד הנושאים המרכזיים
והאתגרים החשובים העומדים בפני עמנו.

נושא תנועת ההגשמה והעליה, מכיון שכבר עלה, שוב אינו יורד,
שלא טמון בו אחד הפתרונות להגברת העליה והצלחתה.

לרגל כנס המגשימים אשר יתקיים בחודש הבא, הנני מגיש בזה
"ניר", אשר לענ"ד יוכל לשמש בסיס לדיונים על מהותה של
תנועת ההגשמה ויעדיה.

כדי שהדברים ילובנו במידה מסוימת לפני כנס המגשימים, הנני
מעביר העתק ממנו לחבר רמי קורנבלום, כדי שיציגו בפני כל חברי
ועדת ההיגוי.

בברכה ובהוקרה,

יוסף (יוסק'ה) שפירא

השר יוסף שפירא

ירושלים, כ"א אדר א' התשמ"ו

בעז"ה

2 במרץ 1986

לחבר

רמי קורנבלום

סמנכ"ל מחלקת הארגון

שלום וברכה /

... הנני מצרף בזה העתק מכתבי למר א.ל. דולצין

וח"נ"ר אשר הכינותי בענין "תנועת ההגשמה".

אודה לך אם תואיל להביאו בפני חברי ועדת ההיגוי

אשר יתכנסו השבוע.

בבטחה ובתודה,

יוסף (יוסק) שפירא

השר יוסף שפירא

ירושלים, כ"א אדר א' התשמ"ו

בעז"ה

2 במרץ 1986

לכבוד

מר א.ל. דולצין

יו"ר ההנהלה הציונית

מכובדי !

אין אני צריך לומר לך, כי נושא העליה מכון שנדבק במישהו
אי אפשר להשתחרר ממנו, שהרי הוא אחד הנושאים המרכזיים
והאתגרים החשובים העומדים בפני עמנו.

נושא תנועת ההגשמה והעליה, מכיון שכבר עלה, שוב אינו יורד,
שלא טמון בו אחד הפתרונות להגברת העליה והצלחתה.

לרגל כנס המגשימים אשר יתקיים בחודש הבא, הנני מגיש בזה
"ניר", אשר לענ"ד יוכל לשמש בסיס לדיונים על מהותה של
תנועת ההגשמה ויעדיה.

כדי שהדברים ילובנו במידה מסויימת לפני כנס המגשימים, הנני
מעביר העתק ממנו לחבר רמי קורנבלום, כדי שיציגו בפני כל חברי
ועדת ההיגוי.

בברכה ובהוקרה,

יוסף (יוסק'ה) שפירא

תנועת ההגשמה - קוים לדמותה

א.

הרכבה של התנועה

מגמתה של תנועת ההגשמה הנה בעיקר יצירת מסגרת פדרטיבית של כל ארגוני העליה וההגשמה, אשר בה יהיו שני מרכיבים מרכזיים :

1. תנועות עליה קיימות ואשר תקומנה (תחלי'ה, תל"ס ותג"ר).
2. תנועות הנוער המגשימות. כמו כן יוכלו להצטרף אליה חברים באופן אישי.

ב.

תנועות העליה

1. תנועות העליה אשר תצטרפנה לתנועת ההגשמה תהיינה הכלי המרכזי לעדוד העליה, מטעם התנועה הציונית ומח' העליה שלה.

2. לתנועות העליה יוכלו להשתייך, בשתי קטגוריות: חברים ואוהדים :

בגולה: במעמד חברים, אלה אשר הודיעו על כוונתם לעלות לישראל, על נכונותם להתחיל בהליכים לקראת עלייתם ועל נכונות להשתתף ב- פ.ד. תוך שנה. וכן חברי תנועות הנוער מגיל 18 ומעלה.

במעמד אוהדים, אלה אשר הודיעו על כוונתם לעלות לישראל.

בישראל: במעמד חברים, אלה אשר עלו ארצה תוך קשר עם אחת מתנועות העליה ואשר הביעו נכונות לפעול בקליטת עולים משך החברות בתנועה (רק עד מלאת 3 שנים מיום עלייתם ארצה).

במעמד אוהדים, עולים פעילים (אחרי מלאת 3 שנים לעלייתם) ופעילים שאינם עולים, במסגרת אחת מתנועות העליה.

- ג. כל חברי תנועות העליה יהיו חברים בתנועת ההגשמה עקב חברותם בתנועות העליה.

ד.

1. תנועות העליה בגולה ותשקודנה :

1. להגיע אישית אל עולים בכח-אנשים אשר יש להם גישה חיובית לאפשרות של עלייתם לארץ.
2. לכוונס: -למפגשים של עולים בכח. -לבקורים בארץ אשר יקרבו לרעיון העליה. -לסיורי גישוש לקראת עלייתם.
3. לעמוד עמם בקשר הדוק וליצור קשר אימוץ, בין משפחה בארץ לבין כל עולה בכח בדרכים שונות, מזמן קשירת הקשר אתם ועד עלייתם.
4. ליצור, באמצעות העולים בכח וחברי תנועות העליה, אקלים חיובי לעליה בקהילות, באמצעות בתי כנסת וחבורותיהם ובריכוזים יהודיים אחרים, לפרסם, ככל האפשר, כל פעילות של עליה ולמען העליה, דבר העשוי לעודד יצירת אקלים עליה.

5. לנטוע זרעי עליה בקרב בני נוער וסטודנטים, בבתי ספר יהודיים ובבתי ספר לא יהודיים, שיש בהם ריכוזים גדולים של תלמידים יהודיים, לעודד ביניהם למודים בארץ; בבתי"ס תיכוניים לתקופות קצרות וארוכות, באוניברסיטאות ובשיבות.
6. תשומת לב מיוחדת תוסב להורים של עולים צעירים, הורים של תלמידים הנמצאים בישראל והורים של חברי תנועות הנוער הציוניות וכד'.
7. אוכלוסיית יעד מיוחדת יהיה דור ההמשך של כל המסגרות היהודיות בגולה.

ה. תנועות העליה בישראל תשקודנה :

1. על אמוץ אישי של כל עולה בכח, מיום שהודיע/החליט על הצטרפותו לתנועת העליה, ועד לאחר סיום שלב קליטתו הראשון.
2. על הטפול האישי בכל סוגי הסיורים בארץ של עולים בכח.
3. על הקשר המעשי, עם העולה בכח, לקראת שלבי עלייתו האחרונים, (הכוללים הבטחת מקום העבודה).
4. על יצירת אקלים קליטה בארץ; על ידי פרסום העליה והעולים, על ידי פעולה הסברתית בבתי ספר, במרכזים הקהילתיים, ביישובים, בבתי כנסת ועוד.

ו. תנועת ההגשמה- יעדיה ומגמתה:

1. תכוון ותנהיג את פעולת עידוד העליה בגולה ואת פעולת עידוד הקליטה בישראל, תתווה ותסלול דרכים חדשות וחדשניות בתחומים על פי הצרכים והתנאים הכלליים ועל פי הצרכים המיוחדים לכל ארץ וארץ ולכל מגזר ומגזר.
2. תפעל להקמת ועדות היגוי למחשבת העליה, על ידי הקהילות, הפדרציות, הפדרציות הציוניות, (ובמקביל בישראל) לשם גבוש פרויקטים מקיפים לעולים בישראל ולפעולתם לתמיכה בעליה ובעולים.
3. תנהיג מאמץ לשינוי רדיקלי בהגברת הבקורים בארץ ובעיקר בקורים המיועדים לקרב יהודי הגולה לרעיון העליה.
4. תכנס אנשי אקדמיה, חינוך, תעשיה וההתיישבות :
- לגבוש תפיסה לפרוייקטים מקיפים וחדשניים לעולים.
- לגבוש רעיונות נוספים אשר יעודדו העליה וייצרו תשתית לעליה בעתיד כגון: אוניברסיטה מיוחדת לתלמידי חו"ל ומוסדות למודים דומים ועוד.

ז. התנועה, התנועות וההסתדרות הציונית

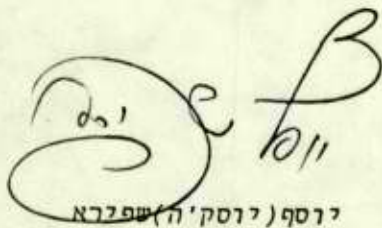
תנועת ההגשמה (על תנועות העליה שיצרפרו אליה) לא תשתתף בבחירות לקונגרס הציוני ולמוסדות התנועה הציונית העולמית וסניפייה בארצות הגולה.

היא (והן) תהיה חלק מן התנועה הציונית ומיוצגת בדעה מיעצת כדי
שנציגיה ונציגיהן, יוכלו לקחת חלק בדיונים ולהפירותם.

השתתפותה של התנועה (והתנועות) בבחירות על ידי קביעת אחוז מסויים
מתוך הצירים, הנו מהלך לא דמוקרטי, בשעה שיש כוונה ורצון להגביר
הדמוקרטיה ולא להוסיף בה "נחלאות" בדרך טכנית.

השתתפותה של התנועה (והתנועות) בבחירות דמוקרטיות בדרך הרגילה,
עלולה לגמד את מעמדה הייחודי, והמוסרי אשר לה היא זכאית במסגרת
ההסתדרות הציונית בתוקף מהותה !

גישה זו אינה קביעת דרך לאורך ימים. היא תובא לעיון ודיון מחדש, אחרי
מספר שנים של פעילות התנועה, (על תנועותיה) של נסיון ואחרי שיתבררו
ויתלבנו יותר דרכה, הצלחתה וסיכוייה.

יוסף (יוסק'ה) יוסף

השר יוסף שפירא

ירושלים, ו' בכסליו התשמ"ו

19 בנובמבר 1985

בעז"ה

לכבוד

מר א. ל. דולצין

יו"ר ההנהלה הציונית

מכובדי !

ברוך רופא חולים.

לקראת פגישתנו אני שולח לך בזה "נייר" טיוטה

על נושא ההגשמה וכך העתק מכתב ששלחתי לך

בנושא פיתוח העיירות.

לענ"ד שניהם עשויים להיות ציוני-דרך ציוניים...

בהוקרה,

יוסף (יוסקה) שפירא

רעיונות ראשוניים על תנועת ההגשמה

- א. 1. יצירת מסגרת (ועדת גג) של כל ארגוני הגשמה הקיימים ואשר יקומו.
2. גבוש תכנית להשתייכות אישית של עולים בכח ומתנדבים לטווח ארוך בארגוני הגשמה והעליה, אשר יהיו הכלים והגופים המרכזיים לעידוד העליה, (תל"ס, תהל"ה, תגר וכד').
3. הרחבת רעיון הטיפול האישי בעולים חדשים ומתנדבים ע"י תנועות העליה וארגוני העליה הנ"ל.
- ב. 1. ריכוז המאמץ במיוחד באוכלוסית היעד כדלהלן:
- א. דור המשך.
- ב. הורים צעירים, הורים של עולים צעירים, הורים של תלמידים מחו"ל הלומדים בארץ, הורים של חברי תנועות נוער ציוניות וכד'.
- ג. חבורות, בתי כנסת והקהילות לידם.
- ד. בוגרי תכניות
- ג. 1. הקמת ועדות היגוי למחשבה (think tank) ע"י הקהילות ו/או הפדרציות הציוניות בחו"ל לגיבוש פרויקטים פעילים ומקיפים בישראל, לעולים.
2. במקביל, להקים ועדות דומות בארץ- להשלמת עבודת הועדות בחו"ל ולתיאום אתן.
3. הקמת קבוצות לגיבוש כלים למחשבה ציונית על יד הפדרציות הציוניות והמפלגות.

1. The purpose of this document is to provide information on the

status of the project.

2. The project is currently in the planning stage.

3. The project is expected to be completed by the end of the year.

4. The project is expected to be completed by the end of the year.

5. The project is expected to be completed by the end of the year.

6. The project is expected to be completed by the end of the year.

7. The project is expected to be completed by the end of the year.

8. The project is expected to be completed by the end of the year.

9. The project is expected to be completed by the end of the year.

10. The project is expected to be completed by the end of the year.

11. The project is expected to be completed by the end of the year.

12. The project is expected to be completed by the end of the year.

SECRET - SECURITY INFORMATION

13. The project is expected to be completed by the end of the year.

14. The project is expected to be completed by the end of the year.

15. The project is expected to be completed by the end of the year.

16. The project is expected to be completed by the end of the year.

17. The project is expected to be completed by the end of the year.

18. The project is expected to be completed by the end of the year.

19. The project is expected to be completed by the end of the year.

20. The project is expected to be completed by the end of the year.

- ד. 1. דרבון ו/או עדוד הקהילות בחו"ל להשתתפות פעילה בהקמת קבוצות של עולים ומתנדבים לטווח ארוך ולתמיכה בקליטתם ובהגשתם.
2. כנס אנשי האקדמיה, התעשייה וההתיישבות לשם הגדרת פרויקטים שונים ומגוונים להגשמה ע"י אנשי חו"ל, (כגון: כפר הורדים ורעיונות דומים).
3. מחשבה חדשה של יצירת תשתית לפרוייקטים מעשיים במסגרת תכנית פרויקטים לעולים, פוטנציאל להעסקת עולים ומשיכתם כגון: תעשייה אקדמית, הקמת אוניברסיטה מיוחדת לתלמידי חו"ל עם תכניות לימודים מבוססות על דרישות מוסדות השכלה וכו'.
- ה. דאגה, עידוד ולחץ מתמידים על טיפול יסודי לשיפור תדמית המדינה.
- ו. שינוי רדיקלי בהגברת בקורים בארץ לשם הכרות אפשרויות של עליה.

105 R

לפני הולדתו

בזמן (1)

היפוכו

מה שחב מה שחב

על ב (החומר) חסר

החומר

1000

Long Chen

Still for

2000

1000 1000 1000

1000 1000 1000

1000

052

১৭৩২

20

1757

102 1832
101 1582

725

19.11.2018

पुस्तक

የገንዘብ ምንጭ

[illegible]

558

מחיר 2000

2000 - 250.000

3000

51201

40

מחיר 2000

מחיר 2000

מחיר 2000

מחיר 2000

מחיר 2000

מחיר 2000

מחיר 2000

מחיר 2000

A TIME TO REMEMBER

JUNE

JUNE 1, 1941

Outbreak of Arab riots against the Jewish community in Baghdad, Iraq, following the collapse of the pro-Nazi regime led by Rashid Ali. More than 140 Jews were killed and many others wounded during the course of the rioting.

JUNE 4, 1969

Ground-breaking at Tel Sheva, a small urban community outside Beersheba, and the first attempt to provide a permanent settlement and alternative housing for the Bedouin of the Negev.

JUNE 7, 1967

East Jerusalem is united with the new city during the Six-Day War for the first time since its loss in 1948. The actual act of reunification took place on June 28th.

JUNE 9, 1948

Colonel David (Mickey) Marcus, a West Point graduate who volunteered to serve with the Israel army during the War of Independence was killed at his command post near Jerusalem by one of his own sentries in a tragic mistake of identity.

JUNE 13, 1924

Foundation of the city of Bnei Brak, near Tel Aviv, by orthodox Jews mainly originating from Warsaw. Today, the city has a population of over 100,000 but still preserves its strongly orthodox character.

JUNE 17, 1946

The Night of the Bridges. Ten bridges connecting Palestine with neighboring countries were blown up in a concerted Palmach action as part of the struggle of the Jewish resistance movement against the British forces. The British response came on June 29 with "Black Saturday".

JUNE 21, 1971

Reconstitution of the Jewish Agency on the basis of equal partnership between the World Zionist Organization and the other Jewish organizations.

JUNE 21, 1979

Merger of the two major kibbutz federations, The Union of Kvutzot and Kibbutzim, and the United Kibbutz, to form the United Kibbutz Movement, known by its Hebrew acronym as "Takam".

JUNE 22, 1948

The sinking of the "Altalena", a ship commissioned by the Irgun Zva'i Leumi ("Etzel") carrying over 900 immigrants from Europe and a large quantity of arms and munitions, off the Tel Aviv shore, by order of the new state's provisional government.

JUNE 24, 1954

The decision to establish Tel Aviv University is taken by the city's municipal council. The university, established in Ramat Aviv in North Tel Aviv, developed over the next ten years to become Israel's second biggest.

JUNE 29, 1946

"Black Saturday". Following the "Night of the Bridges" (see above), 100,000 British soldiers and 1,500 police surrounded dozens of Israeli settlements, imposed a curfew on all major cities and arrested more than 3,000 Jews including most of the heads of the Jewish Agency.

JUNE 30, 1961

Establishment of "Shikun u'pituah", (literally "housing and development"), the government company for the construction of subsidized cheap housing for new immigrants, young couples and large families in need of better accommodation.

Articles appearing in *Jerusalem Update* may be reprinted with proper acknowledgement. Correspondence should be addressed to: WZO Department of Information P.O.B. 92, Jerusalem, Israel.

Prepared by: WZO Dept. of Information
Editorial advisor: Uzi Narkiss
Graphics: Ben Gasner
Printed at: Ben Zvi Press, Jerusalem

Conference of Magshimim – Seeking Autonomy

Aliyah is the highest expression of Jewish identification. So propounds the newly formed federative movement of *magshimim*, whose members pledge to breathe life into their words by personally coming to live in Israel.

The *magshimim*, whose name is taken from *hagshama* or "fulfillment", issued this and other decisions during their first conference held at Kfar Hamaccabiah recently. Present were over 200 Zionist activists hailing from Aliyah, youth and student groups worldwide and Olim organizations in Israel. Veteran religious, secular, left- and right-wing groups took part, as did two new Aliyah organizations, Telem (Hebrew acronym for "Movement for Zionist Fulfillment") and Tehilla (a voluntary union for religious Aliyah).

Although the *magshimim* represent all shades of the Zionist political and ideological spectrum, they agreed on a major point: *magshimim* should be organized as an autonomous federation within the WZO.

These decisions echo the sentiments of Jewish Agency Chairman Arye L. Dulzin, who has steadily pursued a way to "adapt the Zionist movement to the 21st century". Dulzin holds that renewal of the "anachronistic" Zionist movement should be based on the establishment of an independent organization of *magshimim*, which places Aliyah at its center. Such a federation would provide an effective alternative to existing Diaspora groups in boosting Aliyah.

"The *magshimim* are seeking to be masters of their own destiny", says Rami Kornblum, deputy director of the Organization Department of the World Zionist Organization and General Secretary of the General Zionist Council. In defining their status, the *magshimim* are calling for autonomy and representation equal to that of other Zionist parties and WZO institutions. This includes the right to vote in the Zionist General Council and control of its own separate budget.

The federation would be a united force for Aliyah, says Kornblum. "Under this umbrella, organizations and individuals would come together to really do something for Aliyah".

Various Jewish leaders addressed the *magshimim* and participated in symposia during the four day conference. Each in his own personal style expressed the need for immediate action in revitalizing the Aliyah movement. Delivering the opening speech, President Chaim Herzog said that "Israel will attract more Aliyah when she begins to change her image abroad. As long

as young Israelis are leaving the country in large numbers, it will be difficult to attract Jews from the Diaspora."

Former Knesset Member Hanan Porat placed responsibility for increasing Aliyah squarely in the hands of the Zionists. "Our problem is whether we really believe in our own power or whether we will fall apart because of our own inaction," said Porat. Binyamin Zeev Begin criticized those who want to strengthen Diaspora Jewish communities. "The fact that there are still Jewish religious centers abroad stems from the spiritual energy that the Jews took with them when they went into exile 2,000 years ago." Continuing, Begin warned that "there is no assurance that this energy will be sufficient for the future".

Perhaps the most moving and convincing words were spoken by Johnny Kastenbaum, a recent Oleh from the United States. Appearing in his new IDF uniform, Kastenbaum declared that true Aliyah fulfillment begins when you get off the plane.

As the conference came to a close, the *magshimim* issued a statement which defined their role as both practical and ideological. The working goal is primarily to encourage Aliyah through transmission of the Zionist message to Diaspora Jews. Running parallel to the WZO's Jerusalem Program, the ideological platform of the *magshimim* stresses the centrality of Israel to the Jewish people. Membership in the new federation is open to those movements and individuals who accept the *magshimim* ideology and have committed themselves to Aliyah within a predetermined period of time.

The final decision on the status of the *magshimim* will be made this June at the next meeting of the Zionist General Council. Kornblum remains hopeful of the outcome. After all, he reasons, "It's a great paradox that the Zionist movement hasn't given status to people fulfilling the ultimate goal of Zionism: Aliyah."

May, 1986
Iyar, 5746

Vol.3
No.7

Published by the WZO
Department of Information

Tourism Against Terror

Hardly had hopes that the shadow of international terrorism began to dissipate following the American attacks on the infamous Col. Ghaddafi's bases in Tripoli and Benghazi, when yet another, even more sinister shadow began – if not across the globe – at least across a substantial part of Europe; that of the radiation-laden fallout from the stricken Soviet reactor at Chernobyl. Ironically enough, in *better* times this small Ukrainian town was once a flourishing Jewish *stetl* in the middle of the Pale of Settlement.

Whether sabotage or stupidity, whether criminality or carelessness, one of the results of the Libyan operation and the tragedy at Chernobyl is the same: Yet another crashing blow to the solar plexus of tourism.

Israel was already feeling the tourism pinch before Libya and is not likely to be effected by Chernobyl. Newspapers overseas provide a wildly inaccurate image of Israel. The likelihood of a tourist here seeing or hearing an act of violence or an explosion are extremely remote while the chance of him being mugged or assaulted is probably far less than in Central Park, Soho or the Bois de Boulogne. The sun is still shining, the prices are still reasonable, the hotels are still comfortable, the food is still good, the natives are still friendly and the list of things to do and places to go and see are endless.

This then is the year – above all years – when Jewish leaders should stand up and be counted. This is the year when every Jewish leader should say to her or himself, "This year I am visiting Israel, and I shall make a superhuman effort to persuade others to do so too". Jewish people must show that the antics of the madman of Libya are not about to effect their own freedom of movement. Let us remember that the freedom to travel is one of the *sina qua nons* of our democratic way of life – no less than the freedom of speech or the freedom of religious observance.

Let us emulate Jack Weiler, International Chairman of the Israel Bonds President's Club who said, when arriving in Jerusalem recently, "My visit to Israel now, at the age of 82, is my answer to Ghaddafi."

Uzi Narkiss

Chairman, WZO
Department of Information

The Face of a Generation

*Your wondrous dawn, torn, storm-tossed
Your ingenuousness, smilingly
Your stubbornness, terrifyingly
By these, by the banks of Kinneret
You changed the face of a generation"*

Thus wrote the poet Nathan Alterman to that magnificent group that came to the hamlet of Umm Juni on the shores of the Sea of Galilee and hoisted aloft the banner, not only of national revolt but also the banner of social revolution: to build here, in the Land of Israel, a new society – biblical yet socialist – which was not a continuation of the old culture and values from which the pioneers had come, and yet was no pale imitation of the surrounding peoples.

The movement for the rebirth of Jewish Labor bound itself from its very beginnings to the concept of the redemption of the land. This was a combination of yearning mysticism with rational decisions. It was driven by a dual urge: for the dreamed-of Land of Israel and for a homeland possessing a tangible geography. Urges possessed of a fierce will which remained unbroken throughout the maelstrom of modern history – through holocaust as through redemption.

From an historical perspective, the *kvutza* and the *kibbutz* have played a leading role in the country's economic and social life, in its culture, and in statesmanship and national security.

The country should strive to live as does the *kibbutz*: free, inasmuch as is possible, from bureaucracy, formalism and unnecessary and over-concentrated administration, and showing more active initiative, more of a volunteering spirit within the community, more involvement with the surroundings. It will be good for all of us to pull together on the chariot of scientific and technological development. It will be good for all of us demand justice and truth. Social and human justice – which means mutual responsibility and involvement. And truth – which means personal integrity and morality – just as those first pioneers at Umm Juni wished it to happen.

Shimon Peres

Prime-Minister

(excerpts from an address at Degania 'A',
marking the 75th anniversary of the
"Mother of the Kibbutzim")

1 The Zionist Federation of Great Britain recently commissioned a public opinion poll, the first in many years, to gauge British views on topics relating to Israel, Zionism, the Israel-Arab conflict, etc. The poll revealed (after discounting "neutral" and "don't know" answers) that 71% are more sympathetic to Israel and 29% to the Arabs. 86% of Britons stated that there can be no justification for terrorism, while only 1% thought Arab or Palestinian terrorism to be justified. Even among those showing sympathy to the Arabs, 83% felt that terrorism was unjustified. Conservative voters tend to support Israel more than Labor voters (87% as against 56%) and the oldest age group (over 65) more than the youngest (16-24), by a margin of 79% to 62%. Commenting on the findings, Dr. Stephen Roth, Chairman of the British Zionist Federation said that the British public's lack of interest in the Middle East conflict and their lack of knowledge of the issues involved was disturbing. This is manifested by the very high proportions of those holding no opinion on the topics in question or replying "don't know" to the questions posed.

2 This Year's Day of Independence celebrations will be marked by the American Section of the World Zionist Organization with a special tribute to Max Fisher of Detroit. The tribute is for "his superb contributions to the Jewish people as the founding chairman of the Jewish Agency Board of Governors, as the architect of the reconstitution of the Jewish Agency for Israel and as the one who, above all others, placed his extraordinary talents of leadership at the disposal of American Jewry in moments of crucial stress and decision", said Bernice Tanenbaum, Chairman of the WZO-American Section. The tribute to Fisher will form part of the presentation of the 1986 Israel Achievement Awards to George Segal, the distinguished sculptor, and to stage and screen personality, Theodore Bikel.

TRANSITION

■ **David B. Hermelin** of Detroit has been elected International Campaign Chairman and Chairman of the Board of Directors of the State of Israel Bond Organization. Hermelin led the Israel Bonds \$505 million sales record achievement last year. He is Chairman of the Phoenix Steel Corporation and the Board of Federal Broadcasting of Detroit. He is involved with many Jewish and Israeli institutions including American ORT, Bar Ilan University, the Jewish Theological Seminary, the Hebrew University and Sha'arei Zedek Hospital.

3 Three thousand young Jewish leaders from over one hundred communities in the United States attended the fifth National Young Leadership Conference of the United Jewish Appeal in Washington D.C. The theme of the conference was "Reaching a Dream" and speakers who addressed the conference included Senators Gary Hart, Howard Mezenbaum, Congressman Jack Kemp and ambassadors Meir Rosenne and Benjamin Netanyahu.

4 Jack Weiler, International Chairman of the Israel Bond's President's Club, an honor society limited to those who purchase \$100,000 or more in Israel Bonds each year, participated in the 80th anniversary celebrations of the Bezalel Academy of Art and Design, Jerusalem, where he laid the cornerstone of the Jack Weiler School of Architecture and Environmental Design at the Academy's new Mount Scopus campus. One of the great American Jewish leaders of this era, Weiler is national treasurer of the United Israel Appeal, Chairman of the American Jewish Joint Distribution Committee and active in countless other Jewish organizations.

5 A two-month long campaign to demonstrate the country's solidarity with the beleaguered Jews of the Soviet Union will terminate with a closing rally in Sultan's Pool, Jerusalem, with the participation of the country's top political and Zionist leadership and some 10,000 members of youth movements. The programme of events has included dozens of rallies, public demonstrations and meetings, interview evenings and gatherings; all of which were arranged and coordinated by the Israel Public Council for Soviet Jewry, the Ministry of Absorption and the Department of Information of the WZO.

6 Some 45 members of the Association of Americans and Canadians in Israel (AACI) participated in the first in a planned series of **seminars for North American Olim** at the Hebrew University recently. The initial seminar on "Jerusalem in Modern Times" featured lectures in English by Hebrew University professors and researchers, corresponding to field trips throughout the city. The program is being jointly sponsored by the AACI and the University's Rothberg School for Overseas Students.

Pensioner, But Hardly Retired

Interview with Avraham Schenker, Head of the Department of Development and Services, WZO

Having devoted much of his life to the Zionist cause, Avraham Schenker is planning to retire from his current position after the Zionist General Council in June. Schenker elected to the WZO Executive in 1956, headed the Youth and Hechalutz Department for North America and founded the American Zionist Youth Foundation in 1963. Shortly after coming on Aliyah in 1968, Schenker was appointed Head of the Department of Organization and Information which he led until 1978, when he assumed his current position.

Q How do you define the main tasks of your department?

A Our main functions are to continue the process of strengthening ties with Jewish world organizations and establishing community structures geared to Israel and the Zionist movement; reaching out to the growing number of Jewish academics who have moved from the Zionist movement and Jewish life; breathing new life into the World Hebrew Association, which spreads the use and study of the Hebrew language; and acting as the supervisory liaison between the Zionist executive and a number of Zionist educational and cultural institutions.

Q Which of your achievements as a Jewish leader are you most proud of?

A I believe that the WZO must open its ranks, departments and activities to more sectors of Jewish life. The job of the Zionist movement is to meet changes in Jewish life and it's not doing that sufficiently. I was responsible for negotiating the affiliation of five world-wide Jewish organizations with the WZO. The Reform, Conservative, Orthodox religious trends and the World Sephardi Federation and Maccabi World Union were all brought into the picture. My department also established Israel Information Centers in 11 cities around the world.

Q Should Aliyah be the main goal of Jewish education?

A Our focus must be balanced between the centrality of Israel and Aliyah and the task of Jewish education in the broad sense of maintaining Jewish national consciousness wherever

Jews live. Assimilation, acculturation and weakening of the community structure has resulted in diminution of Jewish consciousness. The Zionist movement must strengthen this sense, which will eventually lead Jews to Israel and Aliyah.

Q You are a member of Mapam, a party with a small representation in both the Knesset and the WZO. Given this, what influence can Mapam have in the WZO?

A The WZO represents the pluralism of Jewish life. Your influence here is based on your ideas, experiences, values and the example of the movement you represent. Mapam established kibbutzim, the Shomer Hatzair youth movement and their impact on Aliyah continues until today. Because this is not a case of majority-minority, each party contributes in a number of ways.

Q You joined the Shomer Hatzair movement at the age of 11. How did this affiliation start and how has it affected your working life?

A Originally I wasn't attracted to Shomer Hatzair because of its ideology, as much as I was reacting to the ideology of my parents. I was the only member of my Orthodox yeshiva who joined the movement. What did appeal to me about Shomer Hatzair was its reputation as a Hebrew-speaking movement.

The movement led me to see that I couldn't separate myself from my environment. You must not turn inward, you must balance between your life as a Jew and a Zionist and the life around you. But always with emphasis on your Jewishness.

Q What are your retirement plans?

A I'll continue to take interest in all the things I'm involved with now like the World Hebrew Union, The Bialik Institute and the International Center for Peace in the Middle East. I have a special interest in the Institute for Advanced Studies of Kibbutz Artzi, the Mapam Kibbutz movement, and I plan to lecture and help there. I intend to write about various issues: the future of the Zionist movement, pluralism in Jewish life, secularism as the fourth stream in Jewish pluralism. You'll be hearing from me.

THE FRENCH CONNECTION

After a running-in period, a regular daily electronic news service has been launched by the WZO Information Department and the weekly *Tribune Juive*. Any one of the five million French subscribers to the *Minitel* system can, by simply dialling up JERU, receive on the screen of his personal computer, all the latest news from Israel. The electronic news service is produced by three staff journalists who gather and process the news stories which include digests of the Israeli press, and background and analysis, concentrating especially on those aspects generally ignored by the regular French press.

INTERNS IN ISRAEL

The National Jewish Law Students Network, based in Washington DC, is organizing an extensive program of internships for American law students in Israel. The interested organizations include private law firms, legal aid offices, government offices and the court system. The most important qualification in determining the organization with which the applicant will be placed is proficiency in Hebrew: some require quite a high degree of fluency while others have positions for those with only limited skills. The WZO Information Department is also taking on two internees: one to work on a variety of information projects regarding Israel, Zionism and legal issues, and the other, a student of journalism to work on publications.

IN MEMORIAM

Dr Israel Goldstein, the distinguished rabbi, scholar, writer and community leader, died in Jerusalem just a few weeks short of his 90th birthday. For 42 years, Goldstein served as rabbi of the Congregation B'nai Jeshurun, one of the oldest and largest Conservative congregations in the USA. He and his wife Bert settled in Jerusalem in 1960. His whole life was bound up with the Zionist Movement, within which he held many key positions, and he worked closely with some of the leading Jewish figures of the era, such as Stephen Wise, Abba Hillel Silver and Nahum Goldman. His two-volume autobiography was published in 1985.

Author **Moshe ("Moish") Pearlman** died in Jerusalem at the age of 75. British-born, he came to Israel on Aliya in 1948 after having worked for the Hagana's *Aliya Bet*, the so-called "illegal" immigration of Jews from the camps of Europe. He subsequently served as Army Spokesman, Director of the Government Press Office and Director of Kol Israel. He was the author of many books on archaeology and the history of Israel.

CANADA WET

The Canadian Jewish National Fund has pledged the funds required to reclaim a four and a half kilometer stretch of coastline running across the northwestern extremity of the Sea of Galilee in preparation for the construction of a \$20 million tourism development project which is planned to incorporate a four-star hotel, four motels, a recreation park, and facilities for sports, playgrounds and camping. The project to be known as Amnon Bay, was ratified by a recent National Leadership Mission of 100 Canadian JNF delegates who visited Israel recently. Three kibbutzim and five moshavim in the Upper Galilee have banded together to construct and administer the projected tourism facilities which are aimed to supplement substantially their present income from farming and industry. The construction of the project will be supervised by the Jewish Agency's Settlement Department in cooperation with the government and the local regional council. The camping facilities will already be open this summer, while most of the facilities should be open by July 1987. Upon completion, it is anticipated that Amnon Bay will cater to as many as 5,000 visitors daily.

PROJECT RENEWAL DOWN TO SCALE

The number of depressed neighborhoods to be rehabilitated through Project Renewal has again been scaled down, and stands at about 95, compared with the original target of 160 when the project was launched in 1977. This emerged from a recent press conference with Housing Minister David Levy, during which he also said that budgets for social programs would be cut by about 15 percent in most areas, unless the Jewish Agency agreed to provide a special \$5 million grant as it did two years ago, when the government could not afford to pay for its share of social programs. The project's administrators said that massive investments in housing and physical infrastructure would not be made in more than the 95 neighborhoods because their needs were not as acute as those brought into the project earlier, and because of the limited resources of the government, which funded the vast majority of physical renewal programs. But, they added, social programs on a reduced scale would eventually be introduced in areas to be excluded from comprehensive renewal.

בעז"ה

ירושלים, כ"א אדר א' התשמ"ו
2 במרץ 1986

לחבר
עוזי נרקיס
ראש מחלקת ההסברה
הסוכנות היהודית
ירושלים

מכובדי /

אני מעדיף כל פעם בעלון הנאה "ירוויו" שבהוצאתכם,
שהנו מעט המחזיק את המרובה.

אחד הטפילים הציונים היפים והרבים הקיימים,
הנו תנועת תהלי'ח- תנועת ההתנדבות לעליה הדתית,
אשר הקטתי בשלהי שרותי כחבר הנה"ט, אחרי שנות
דגירה (אינקובציה) רבות.

נדמה לי שכדאי להזכיר פעם מפעל חשוב ומצליח זה
ב"ירוויו".

והנני מצפה לשלומך הטוב, כאז כן עתה.

בברכת חבריט,

יוסק'ה שפירא

Jewish Journalists and Journalists Who Are Jews

International Colloquium of the Jewish Press Convened in Jerusalem

Two types of professionals attended last month's International Colloquium of the Jewish Press: Jewish journalists and journalists who happen to be Jews. The first type were highly enthusiastic about the opportunity to meet with colleagues from far-flung reaches of the world. The second were less comfortable with the notion that their Jewishness differentiated them from their co-workers. As delegate Daniel Schorr said, "with one possible exception, I've effectively separated my professionalism from my Jewishness" throughout a 31-year career with CBS and CNN.

But, by the end of the conference, hosted by the WZO Information Department, the World Union of Jewish Journalists and the Government Press Office, all agreed on the need for an international network of Jewish media.

All the participants - 150 of them from Israel and 23 Diaspora countries, Jewish and general reporters - also took part in the great debate of the three-day meeting: independence, financial and ideological,

from Jewish organizations and Israeli policies. The debate was led off by Norman Podhoretz, editor of *Commentary* magazine, who repeatedly asserted that "the role of Jews who write in both the Jewish and the general press is to defend Israel, not to join attacks against Israel."

Ironically, Israeli newspaper editor Hannah Zemer said she "understands" Podhoretz "emotionally more than intellectually." Said the editor of *Davar*, the Labor movement's daily, "Criticizing a particular decision does not mean that you are attacking Israel... All we can do is demand that the press be fair."

And if it is not, Conor Cruise O'Brien, former editor of the London *Observer*, advised, "Pointed correction is more effective than moral admonition. You might as well admonish the Milky Way as admonish the news media; they are not a moral entity."

But federation-subsidized Jewish newspapers in the United States are not even allowed valid criticism of Jewish organizational life, charged *North Californian Jewish Bulletin* Editor Marc Klein. Said Klein, also the vice-president of the American Jewish Press Association (AJPA), "Too often, Jewish newspapers become bulletin boards for community events and public relations releases for fundraisers and donors."

Jewish journalism in France is also threatened by a trend among Jewish fundraising organizations to subsidize Jewish newspapers, which are then distributed free of charge, stated Jacquot Grunewald of *Tribune Juive* in Paris.

But federation involvement was not as problematic in the eyes of Albert Erlick, editor of the federation-supported *Philadelphia Exponent*. "There are good and bad federation-owned papers, just as there good and bad independent papers," he responded. "Professionals, variety, and young readers" make a good paper, he said.

Professionals can be difficult to attract to such a low-paying profession, noted many speakers, including Jacob Cypel of *Unser Wort*, a Yiddish paper in Paris. "A Jewish journalist should also earn a living. But this is increasingly impossible, especially in the diminishing Yiddish press."

Nevertheless, the Jewish journalists were urged - by Israeli leaders as well as each other - to stick with their mission. "Financially, a Jewish journalist might do much better on a general publication," WZO Information Department Chairman Uzi Narkiss recognized. "But where he can really make a difference is on a Jewish paper. There, he can succeed in drawing members of his local community closer to Judaism and to Israel."

On the Israeli angle, that link would be tightened by the *Israel News Service*, a computerized information network to be launched in the near future by the WZO Information Department with the Government Press Office. INS will transmit weekly news from Israel directly to Jewish newsrooms abroad.

The wide range of issues and addresses by Israel's top political and organizational leaders, and the major scale of attendance by Israeli and Diaspora journalists - who paid their own way to Jerusalem for the conference and following seminar - attested to the unspoken and unexpected need tapped by the Colloquium.

Jewish journalists themselves clearly feel a need to strengthen and modernize Jewish journalism. And they are determined, as their closing declaration stated, "to express our deep concern regarding the current state of the Jewish People and our role in its struggle for continuity and rejuvenation."

February, 1986 Vol.3
Shvat, 5746 No.4

Published by the WZO
Department of Information

A TIME TO REMEMBER

MARCH

MARCH 1, 1920

Death of Yosef Trumpeldor and his Jewish fighters in the battle of Tel-Hai. As a result of that battle, Jewish settlements in the upper and eastern Galil temporarily fell into Arab hands.

MARCH 2, 1919

Merger of the *Po'alei Tzion* and other Socialist Zionist groups to form *Achdut Ha'avoda*, the first united workers party in *Eretz Yisrael*.

MARCH 5, 1902

Establishment of the *Mizrachi* religious-Zionist movement in Vilna, by Rabbi Yitzhak Reiness. In 1956, *Mizrachi-Hapoel Hamizrachi* in Israel founded the National Religious Party.

MARCH 5, 1974

Establishment of the *Shinui* Centrist Party, which was part of the Democratic Movement for Change from 1976-78.

MARCH 21, 1938

Foundation of Kibbutz Hanitah in the Western Galil, near the Lebanese border. An isolated settlement frequently attacked by its Arab neighbors, Hanitah became a symbol of the *Homah U'Migdal* ("stockade and watchtower") settlements.

MARCH 24, 1944

Death of Charles Orde Wingate in a plane crash in Burma, on 29 Adar 5704. Wingate, a British officer who served in *Eretz Yisrael* from 1936-39, made a major contribution to the development of a Jewish defense force.

MARCH 24, 1966

First broadcast by Israeli Instructional Television, which was founded by the Edmund James Rothschild Association. From 1969, Instructional Television would operate within the purview of the Education Ministry.

MARCH 26, 1916

Establishment of the American Jewish Congress preliminarily to represent US Jewry in the peace talks which followed World War I.

MARCH 28, 1932

Opening of the first *Maccabiah*, an international sporting competition for Jewish athletes from Israel and 21 countries.

MARCH 28, 1985

Death of Marc Chagall, a leading Jewish artist of his generation, on 6 Nisan 5745. A resident of France and best known for his paintings, Chagall also designed tapestries and mosaics for Israel's parliament building and the stained-glass windows which line the Hadassah Hospital synagogue in Ein Kerem.

MARCH 30, 1950

Death of Leon Blum, statesman and writer, on 12 Nisan 5710. Blum was the first Jew and first socialist to head the French Government.

MARCH 31, 1925

Foundation of the town of Afula, the market and communication center of the Jezreel Valley, with a current population of 20,000.

Articles appearing in *Jerusalem Update* may be reprinted with proper acknowledgement. Replies are welcome to: WZO Department of Information, P.O.B. 92, Jerusalem, Israel.

Editor: Lisa Gann
Editorial advisor: Uzi Narkiss
Graphics: Ben Gasner
Printed at: Ben Zvi Press, Jerusalem

Far from a Finish

After more than a year of deliberations, and in light of a 60-page Hebrew document submitted to the Zionist Executive last month, it is hard to imagine that many responsible Diaspora or Israeli leaders still fail to recognize the complexity of the Zionist movement's emissary (*Schlichut*) system.

But many may not likewise recognize the true nature of the problem, the true nature of its solution or what that solution can and – more importantly – cannot achieve.

The central recommendation of the public commission, appointed by WZO Executive Chairman Arye Dulzin, with former Supreme Court Justice Moshe Landau at its head, calls for an end to the system of departmental fiefdoms. In the future, emissaries would no longer represent only one department, with one purpose. Their activities would be governed by a “supreme authority for emissary affairs” – a committee headed by the WZO chairman.

Many similar suggestions were raised earlier by WZO representative bodies, but they were not implemented. Not due to a lack of recognition. Not due to a lack of desire. But due to a lack of the disciplined attention necessary to tackle such a complex issue.

Today, I am not certain that all the suggestions can be implemented. Several recommendations for centralized Israeli operations would require a total reform of the WZO, which is wholly based on political parties, here and in the Diaspora. During the coming months, an Executive committee will weigh all the recommendations. Its conclusions will be presented to the Executive and then, due to public interest, to the June session of the Zionist General Council.

But, even a smashing success in implementation of the commission's recommendations should not be seen as a panacea for the tarnished WZO image. A reform of the *Schlichut* system may remove our Achilles' Heel, but it won't cure our internal injuries.

A real improvement of the WZO's image will depend on real internal reform. Placing Zionist *Magshimim* at the pinnacle of the Zionist pyramid, instituting democratic elections and observing personal *mitzvot*.

Uzi Narkiss
Chairman, WZO
Department of Information

On the Jewish Agenda

Today I must talk of the tasks we will face in the coming years – the Jewish agenda that is before us.

The atmosphere today appears more conducive to real progress towards **Middle East peace** than at any time since the conclusion of the 1967 War. With their oil revenues declining, it is more and more in the Arabs' own interest to see the peace process proceed.

Soviet Jews have become hostage to United States-Soviet relations. Now a thaw appears to be taking place. There is a process under way between the two superpowers which all hope will lead to arms reduction and enhanced cultural and commercial relations.

Despite comments in certain quarters recently, and speaking now as the new, re-elected president of the World Jewish Congress, we reject any linkage between arms control and the Soviet Jewry issue. We have not, and we will not, make one dependent on the other.

I believe my message is understood in Moscow. We are pro-Jewish without being anti-Soviet. And as trust grows on both sides, I am optimistic that the Soviets will be forthcoming.

Let me turn now for a few moments to **inter-religious relations**. I am unwilling to go to Rome to hear once again a Papal condemnation of anti-Semitism and have my picture taken with the Pope to illustrate his point. The failure to recognize Israel makes hollow the Pope's denunciation of anti-Semitism.

Among the most disgusting manifestations (of anti-Semitism) was the **United Nations resolution** equating Zionism with racism. The WJC has fought and will continue to combat with all its ingenuity every expression of anti-Israel and anti-Jewish expression that our People encounter. Eventually, this scurrilous resolution, standing on the record as the view of the world family of nations, must be reversed!

I will close with a personal avowal. Let me pledge myself anew to the great goal the World Jewish Congress set for itself half a century ago: the creative continuity of the Jewish People in all their habitations, in dignity, security and peace.

Edgar M. Bronfman

President, World Jewish Congress

(Excerpts from his opening address to the WJC 50th anniversary Plenary Session)

NEW PROJECTS/RESOURCES

1 Jewish Agency Treasurer Akiva Lewinsky on January 6 offered to pay monthly stipends of NIS 1,000 for life to needy **Righteous Gentiles in Israel**. The offer - which the Agency is prepared to provide in full if the Government cannot share 50 percent of the cost - was made after an Israel Television program highlighting the financial problems of Righteous Gentiles living in Israel prompted swift Knesset and organizational action. There are 33 Righteous Gentiles (a title awarded by *Yad Vashem* to individuals who sheltered Jews during the Nazi Holocaust) resident in Israel, 14 of whom are reportedly in need of additional financial support. Many already receive allotments from the World Jewish Congress, the Joint Distribution Committee and various branches of the Israeli Government.

2 The United Synagogue of America's New York Metropolitan Region (METNY) has launched the first active **training program for synagogue youth directors**. The four-month course for 20 trainees will end in mid-April.

3 Nearly 200 Atlanta Jews - more than half of them making their first trip to Israel - joined January's **Atlanta Jewish Federation Study Mission** to Israel. The UJA-hosted mission, the first of its kind, was intended to help Atlanta Jewry better cope with a problem facing a number of newly growing US Jewish communities - namely, that as the Jewish population increases, institutional and organizational members comprise a decreasing percentage of the community. The Jewish population of Atlanta has grown by more than 500 percent since the end of World War II. But the percentage of affiliated Jews has dropped from 90 percent in 1947 to 44 percent in the recently published "Metropolitan Atlanta Jewish Population Study."

IN MEMORIAM

Paul Zuckerman, a US industrialist and leader of the Jewish philanthropic community, died January 8. A former UJA national chairman, Zuckerman died at age 73, while he was treasurer of the UJA Board of Directors and a member of the Jewish Agency's Executive and Board of Governors.

Yosef Klarman, honorary chairman of the World Executive of Herut-Hatzohar and former head of Youth Aliya, died less than a week earlier. He was 76. Klarman, for many years an assistant to Ze'ev Jabotinsky, was a Herut representative on the Jewish Agency Executive, the Presidium of Keren Hayesod and the Zionist Actions Committee.

4 The Israel office of the United Jewish Appeal has launched a **UJA Information Center**, where visitors to Jerusalem can view US television news coverage as well as videotapes on programs funded by the UJA through the Jewish Agency and Joint Distribution Committee. All UJA activities in Israel are now coordinated from the new Jerusalem headquarters.

5 "**Eliezer the Dreamer**" - the first in a series of **dramatic plays** to be recorded and subtitled by the WZO Department of Education and Culture in the Diaspora - was screened in Jerusalem January 26. The video-play, performed by the National Theater for Children and Youth, illustrates Eliezer Ben-Yehuda's efforts to make Hebrew the language of modern Israel.

6 Israeli emigrants in New York can now enroll their relatives in Israel in the **Mifal Hapayis lottery**. Emigrants may enroll relatives in the draw for six months at a cost of \$25.74, and if their lucky number comes up, the Israel winner will be informed. The Israeli emigrants cannot join the scheme themselves, apparently because of US regulations of lottery operations.

7 A **garin** of 250 Israeli and Diaspora families is now being organized to populate the **future artists village** of Tel-Or in the Jerusalem Hills. Tel-Or is being established by the WZO Department of *Dor Hemshech* and Volunteer Projects. The village will include workshops for artists and sculptors, a communications center and a Judaic museum and seminar facility.

8 The Israeli Government is taking several steps to make Israel more attractive to potential **immigrants from South Africa**, according to Absorption Minister Ya'acov Tsur. The steps include: an imminent \$10,000 increase in mortgages, a decision by most Israeli universities to grant full credit for courses taken at South African universities and an "Aliya to Jerusalem" project designed to provide South African immigrants with housing, work and study opportunities before they arrive in Israel.

9 An English edition of "**Sephardi Communities Today**," published by the Council of Sephardi and Oriental Communities in Jerusalem, is now available from the American Sephardi Federation in New York.

INTERVIEW

"I am WIZO. WIZO's Me."

*Interview with Raya Jaglom
President, World WIZO*

Q How does wizo differ from all other Zionist women's organizations?

A We are the only non-political Zionist women's organization. Therefore, you can find wizo not only in big towns, in slum areas and *moshavim*, but also in *mitzpin* where there are only 15 or 20 families. We don't care that these places represent only 15 or 30 votes. We go where every child, every youth, every woman needs our help. Our material for Jewish and Zionist education is also prepared without any political adherence.

Q If there is, therefore, little overlap, why have other Zionist women's organizations objected to the recent establishment of a wizo Federation in the United States?

A There was no objection. In 1919, the leaders of Hadassah and wizo, Henrietta Szold and Rebecca Sieff, made a kind of gentleman's agreement that Hadassah would work in the United States and wizo all over the world. But, since then, many things have changed for the Jewish world. About four years ago, we heard at one of the Zionist Councils that Jews from South America and Latin America were moving to the United States. Every Jewish woman in Latin America and South America belonged to wizo. It was normal that when they reached the United States, they started writing to us: "Why is there no wizo here? We want to continue to work with wizo." And we didn't want to lose them. It was our legitimate right to see that they continued their work with wizo. Then, we found out that women were going from South Africa, France and England to the United States. Neither should we forget the many thousands of Israeli women. These are the women we are trying to re-organize into a wizo group. So far, we have reached about 2,000 former wizo women who now work for wizo from the United States.

Q During its 65 years, how has wizo and its leadership kept up with the times?

A First of all, we have enormously increased the number of our institutions. Today, there are 670 located in nearly every corner of Israel. Also - although it wasn't easy to get the wonderful, elderly ladies out and to bring in young women - today, the Executive is really one of young women. We also have a completely new generation of wizo women who call

themselves wizo-Aviv. They are the continuity of our movement. And they are more and more interested in joining our ranks, maybe because, through wizo, they have a stronger link with Israel. I think wizo's greatest success lies in the fact that we link every community with a project here in Israel. They know exactly what they're working for.

Q After 45 years in the organization, and 15 in your present office, where does Raya Jaglom end and wizo begin - both personally and in terms of wizo's future?

A There is no limit between me and wizo. I am wizo. wizo's me. But I do also work for other causes in Israel. Since 1963, when I led the only Zionist women's delegation officially invited to Russia - a wizo delegation - I've been very active for Soviet Jewry. As an outcome of that trip, I took wizo into the World Jewish Congress. I also brought wizo into the World Zionist Organization in 1963. So, everything in my life has revolved around wizo.

Q What's going to happen to wizo after your tenure?

A I'm now grooming the present chairman to take over. At the next conference, Michal Modai will have been chairman for six or seven years, and she will probably take over from me then. I hope so, because it's a great pleasure to work with her, and I see in her a future leader of wizo.

Q What will the 19th World Wizo Conference, going on now, accomplish?

A I hope this conference will double our federation membership abroad. I hope we will also be able to raise more funds for child-care. Last year, we had to refuse four to six thousand children. We didn't have the space or money for them. We don't want to go on in that way because, the more children we cannot care for, the more mothers cannot go out to work. And that is very dangerous. Finally, I hope this conference will increase the number of our young women who come from the federations abroad to join us here in Israel. That's part of the reason for our eagerness to give mothers a Jewish education, a Zionist education. I think Aliya depends very much on mothers.

THE PRIME MINISTERIAL PROCESS

Israeli Prime Minister Shimon Peres, Chairman of the Zionist Executive Arye Dulzin, Government ministers and Zionist Executive members resolved to urge Zionist organizations around the world to "undergo deep ideological self-examination" at the second in a series of meetings designed to pave the way for a revitalization of the Zionist movement. At the January 6 meeting, the Prime Minister announced that:

- The Government of Israel recognizes the World Zionist Organization to be the main catalyst in the relations between Israel and the Diaspora and places great importance on its activities.

- The challenges faced by the Zionist movement today include Aliya, intensifying the awareness that Israel is the center of the Jewish People, and intensifying both Jewish and Zionist education.

- The Government intends to increase the cooperation and coordination between it and the World Zionist Organization.

- Special emphasis must be placed on the importance of the activities of the Jewish Agency, which works together with the Zionist movement and the various Appeals and Jewish communities abroad.

In conclusion, the Prime Minister noted the special status accorded to them by the laws of the State and the Covenant between the World Zionist Organization and the Jewish Agency on the one hand, and the Government on the other. He called for the increased unification of the Jewish People by strengthening the factors common to all these organizations.

The participants called on the World Zionist Organization to give priority to the fulfillment of Zionism and to examining the systems of the institutions which serve as the link between Israel and the Diaspora.

SEASONS MEETINGS

More than 120 campus representatives of the Student Zionist Council of the University Service Department/AZYF prepared themselves and their programming for the spring semester at the USD's recent National Midyear Conference. The three-day Christmas-time conference in New York was followed - for 28 key activists - by an intensive two-week Leadership Training Seminar in Israel.

YOUNG, SINGLE AND UNAFFILIATED

About one-fifth of adult American Jews have never married, and there are 200,000 to 300,000 Jewish singles in the New York metropolitan area alone, according to a booklet recently published by the American Jewish Committee's National Jewish Family Center. "Single and Jewish: Conversations with Unaffiliated Jewish Singles" also reports that most singles hope to marry Jewish partners and raise Jewish children, expecting to return to the Jewish community at that time. But they may not return to the UJA-Federation, seeing no compelling reason to channel financial support to Israel, according to a recently revealed United Jewish Appeal-Federation of Jewish Philanthropies report. The report, confidentially prepared last September, notes that New York Jews under age 35 have "significantly negative attitudes toward the UJA-Federation," and that many who are non-donors want more funds spent on combatting anti-Semitism and supporting poor American Jews.

ABOUT-FACE IN ALIYA

Only 11,298 Olim and potential Olim arrived in Israel last year, making 1985 the lowest Aliya year since the State's foundation. The previous low was 11,326 in 1953. The 1985 statistic represented a 41 percent drop from 1984. But the 1984 figure included 7,807 Olim brought from Ethiopia in Operation Moses. In 1985, the number of Olim from Eastern Europe fell by 27 percent, from Western Europe by 20 percent and from Latin America by 15 percent.

IN-SERVICE IN ISRAEL

More than 4,000 teachers, high school students and educational professionals attended in-service training programs run by the WZO Department for Education and Culture in the Diaspora during the last school year. In the same period, some 8,000 students participated in 799 programs directed by the Artists' Division of the Jewish Agency Youth Aliya Department in Youth Villages, Absorption Centers and other educational centers throughout Israel.

ההסתדרות הציונית העולמית • WORLD ZIONIST ORGANIZATION

המחלקה לדור ההמשך ולהתנדבות

DOR HEMSHECH - YOUNG LEADERSHIP DEVELOPMENT AND VOLUNTEER PROJECTS

בע"ה
יב' באדר ב' תשמ"ו
23 במרץ 1986

W

לכבוד
השר יוסף שפירא
ירושלים

יוסקה שלום וברכה,

תודה שהואלת להמציא לי את הדו"ח המעניין על בקורך באנגליה
מטעם מחלקת העליה.

מקריאת הדברים אני למד על האופטימיות שלך לעודד עליה ועל
הדרכים החדשות שאתה מציע לאמץ. אני סבור כמון שיש לפתח שיטות
אחרות וחדשות, אך יחד עם זאת אני חש כי הולך ונחלש מעמדה של
מדינת ישראל בעיני יהודי התפוצות ואנו חייבים בחשבון נפש פנימי
לבירור שאלות יסוד של השפעתינו כמוקד משיכה ליהודי הגולה.

מכל מקום ישר כוחך על האופטימיות שלך.

ב ב ר כ ה ,

אליעזר שפר

10/10/50

U.S. DEPT. OF JUSTICE
FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION

RECEIVED
OCT 10 1950
FBI

TO : DIRECTOR, FBI
FROM : SAC, NEW YORK
SUBJECT: [illegible]

Re New York letter to Bureau dated 10/10/50.

Enclosed for the Bureau are two copies of a letterhead memorandum (LHM) dated and captioned as above.

Very truly yours,
[Signature]

U.S. DEPT. OF JUSTICE

FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION

ההסתדרות הציונית העולמית • WORLD ZIONIST ORGANIZATION

המחלקה לדור ההמשך ולהתנדבות

DOR HEMSCECH – YOUNG LEADERSHIP DEVELOPMENT AND VOLUNTEER PROJECTS

יד' באדר א' תשמ"ו
23 בפברואר 1986

לכבוד
השר יוסף שפירא
משרד ראש הממשלה
הקריה
ירושלים

שלום רב,

הנני מאשרת את קבלת מכתבך מיום 12 בפברואר 1986
והחומר המצורף.

מר שפר שוהה כעת בחו"ל ואמסור לו את תוכן מכתבך
מיד עם שובו.

ב ב ר כ ה,

יהודית כרפ
מרכזת לשכת
ראש המחלקה

אנחנו
אנחנו
אנחנו

השר יוסף שפירא

ירושלים, ג' אדר א' התשמ"ו

בעז"ה

12 בפברואר 1986

לחברי ההנהלה הציונית

אשר אוחיון

יצחק מאיר

אליעזר שפר

שלום רב !

... הנני מצ"ב העתקים :

1. ממכתבי לאשר וינר על בקורי מטעם
מח' העליה בבריטניה (בחנוכה).

2. העתק מדו"ח הבקור- הערות, תגובות ואסקנות.

אני משער שחומר זה עשוי להזות לכם לעזר.

בב"ח לחו"ע,

יוסף (יוסק'ה) שפירא

לחבר
אשר וינר
ראש מחלקת העליה
בבריטניה

אשר היקר !

רבות הרהרתי בשליחותי בבריטניה מאז שבתי ארצה. חלק מהרהורי
כבר קראתם בדו"ח שלי ובמכתבי מיום ו' בטבת תשמ"ו, אשר בודאי
הגיע אליכם, (העתקו רצ"ב).

כשאני מסתכל בדברים בפרספקטיבה של הזמן שעבר אני רוצה להדגיש
יותר כמה מן הדגשים אשר הדגשתי.

א. קודם כל, חשיבות העליה.

1. איני יכול לתאר במלים הצורך הרוחני, ההולך וגובר, של
מדינת ישראל, בעליה.
2. אי אפשר לתאר במלים את הצורך בעליה, כדי להציל מהתבוללות.
3. קשה למצות את חשיבותה של העליה מבחינת תרומתם של העולים מהמערב,
לתרבות, לחלוציות ולאיכות חיינו בארץ, קשה משום שהתרומה רבה
עד מאד.

ב. הסיכויים לעליה.

1. אני חוזר וכותב, חוזר ואומר; בכל מקום ומקום יש סיכוי לעליה,
יש אנשים רבים מאד אשר יש בהם זיק של רצון לעליה ואותו אפשר
להדליק.
2. יש ליצור אקלים-עליה בארץ ובחו"ל, והדבר אפשרי, צריכים (אם אפשר)
להפסיק להתקיף את הסוכנות על מחלקותיה ושליחיה, דבר המרתיע את
העולים בכח. צריכים לגייס את כל ה"מי ומי" במדינת ישראל למען
יצירת אקלים עליה, מראש-הממשלה, שרים, מנכ"לים ומטה; וכך אנשי
מדע היוצאים להרצאות והשתלמויות בתחום המדע, אנשי אקדמיה היוצאים
לשבתונים ודומיהם.

דרכים חדשות

ג.

תהל'ה ותהל'ות נוספות: לי אין ספק שארגונים וולנטריים עצמאיים כתהל'ה צריכים לתפוס מקום מרכזי בדרך פעולתה של העליה.

כשאני מדגיש עצמאיים, אכן כוונתי לכך. אין אני מתכוון לארגונים "מטעם", אלא לארגונים עצמאיים כתהל'ה, אשר יש בהם מספיק עצמאות, עצמה, שליחות וכח מוסרי, כדי להיות בבחינת הקוראים "אחרי". זאת לא יכול לעשות מימסד, וגם לא תנועת "דה פאקטו", כפי שאני קורא לחלק מתנועות העליה הקיימות (כולל תנועת העליה שליד מחלקת העליה של הסוכנות).

כשאני כותב זאת אני מהלך על גשר ויזוח, כי העובדות אשר תהל'ה מציגה הן הוכחה מויקת, שאי אפשר לערערה!

זוהי למעשה תנועת העליה הוולנטריו, היחידה שקמה ביזמת מתנדבים ולא ע"י המימסד, עוסקת בעליה בלבד, מצאה תחומי פעולה שהתנועות הקיימות אינן מכסות, ופניה אינן מופנות לביצור מעמד פוליטי, במסגרת זו או אחרת. זוהי לדעתי הדרך הנכונה. הנסיונות השונים, אשר נעשים בחדשים האחרונים והמונעים ע"י דחפים פוליטיים. אם הם ימוסדו עפ"י דרך זו, הם יגרמו נזק לעליה ויוסיפו חוסר אמון, כלפי העוסקים בה.

שאלת העליה הנה גם שאלת האמון של העולה בכח כלפי כל אלה העוסקים בעליה.

סיורי גישוש למיניהם

דרך המלך של ה"תהל'ות" למיניהן צריכה לכלול סיורי הגישוש. אבל יש להנהיג סיורים כאלה ב-2 מימדים:

1. סיורים רגילים דוגמת אלה הקיימים והמיועדים לאנשים אשר רעיון העליה כבר בשל אצלם.

רצוי מאד שסיורים אלה ייעשו בשיתוף ע"י הארגון הוולנטרי יחד עם האגף המתאים במח' העליה, כנהוג היום בין מח' העליה ותהל'ה, בשיטה האישית ובדרך ההתאמה האישית וההכנה האישית כפי שכבר הנהגנו עד כה. שוני זה, עצמו, מהווה מימד חדש בעליה.

2. סיורים פרלימנריים, המיועדים לאוכלוסיות, שרעיון העליה קרוב אליהם אבל עדיין אינו בשל כלבם- כגון: סיורים לאנשי קהילה-בית כנסת, להורי תנועת נוער, להורים שילדיהם לומדים בארץ, וכדומה.

דרך זו אשר תיעשה במסגרת תנועה וולנטרית-מסוגלת להמשיך לאחר מכן את המגע עם משתתפי הסיור, "תקפיץ" את אקלים העליה קדימה.

אני חוזר ומדגיש הצורך שהסיורים ייעשו במסגרת ארגונים כתהל'ה, כי מחלקה ואפילו תנועת נוער אינן מסוגלות להמשיך הקשר עם אנשים אלה. רק תנועה שיש בה "תנועתיים" (מומנטום) מסוגלת לכך.

גישת באמצעות בתי כנסת

חשוב מאד שארגוני ההתנדבות לעליה יקימו לידן יעדים אשר יפיצו נושא העליה.

תהלי'ה לדוגמא, פועלת עתה להקמת ועד נציגי בתי הכנסת, ליד תהלי'ה
נצרים בהן היא פועלת. יעד כזה יהיה מורכב מנציג אחד או שניים מכל בית
כנסת באותה עיר, הנציג חייב להיות אדם, אשר החל בשלבי ההכנה של עלייתו.

אין צורך להדגיש את רמת הקשר אשר תוצר בדרך זו בין תהלי'ה לבין הקהילה
שהנה פוטנציאל טבעי לעליה.

נציגים אלה יהיו מפיצי כל רעיונות העליה, התכניות וכו' אשר מח' העליה
ותהלי'ה תהיינה מעונינות להפיץ בין העולים בכח.

לנציג שהוא עצמו עוסק בעלייתו יהיה ענין רב בהצלחת הפעולה, בקרב אנשי קהילתו
ובית הכנסת שלו.

יש לחשוב על פעולה דומה בנתי הכנסת שאינם אורטודוקסיים, ע"י גוף התנדבותי
מתאיח.

שורות

כבר פרטתי בדו"ח הקודם, כמה דברים שרק אזכיר אותם:

1. - הצורך בבדיקת הנושא, מדוע אין עולים מבריטניה גילאי 30 עד 45.
2. - לנסות בקור קצר בקיץ של תלמידי התיכונים שנה או שנתיים לפני הסיום, לשם
הכנת למודיהם בארץ.
- פעילות קשוחה למען עליה, תכניות למודים בארץ בקרב גילאים אלה. "בוגרי"
הבקורים בארץ יכולים להיות הדוחפים, יש לחשוב על הקמת "מועדוני-המתכוונים
ללמוד בארץ".
- פעילות בקרב בתי הספר הלא יהודיים.
3. שאלות פיזור השליחים ופעולתם בקרב קהילותיהם.
4. אני מציע לעשות, לפעול בעד מימדי כנסים חד פעמיים של בוגרי כל תנועת נוער,
כגון כנס של חברים לשעבר בבח"ד-בנ"ע, וכנס של בוגרי הבונים וכדומה.
- יש לעשות זאת ב"גדול". אני מציע שתהלי'ה ובנ"ע יתחילו זאת ויקיימו כנס כזה
באזור כפרי ביום העצמאות הקרוב.

אשר היקר !
מכתבי זה יגיע אליכם עם חברנו יצחק טבת-מנכ"ל תהלי'ה, המכיר היטב את אנגליה,
מאז היה בה שליח ובגלל הקשר אשר שמר אתה, השנים הרבות של פעולתו בבנ"ע. אני בטוח
שאחרי בקור זה תכנס פעולתנו למסלול ברור, גם הרב לאו עומד להגיע לבקור, אם
כן אפשר לומר: מתייחסים ברצינות לעליה !

שוב אני רוצה להודות לכם על החוויה הגדולה אשר היתה לי בעטייכם !

זה היה בשבילי שבוע של עבודה בריאה, הרגשה שאכן הדברים שאנו מאמינים בהם לא
נס ליחס, ובעם ישראל יהיו רבים שאם נציג בפניהם אתגר, הם יקבלוהו ויעמדו בו.

הכנת הבקור היתה מעולה, היינטי, אשר קויה גובשו וינינו עוד קודם לכן, היתה מקיפה, ניצלתם אותי בהוגן, כפי שבקשתי, הצוות שהכין את הבקור היה בעל תכונות מתאימות, מנהל יעיל ומהיר, שליח במקום המכיר את הקהילה, שליח המכיר אותי ואת אישיותי, צוות השליחים כולו לקח את העסק באחריות ובאהבה, שום דבר לא היה קשה לכם מלעשותו ולהכינו. ונשותיכם לא התלוננו, הרגשתי ביניכם "היימיש" ולכן "החזקתי מעמד" אע"פ שהייתי רחוק מביתי בחג החנוכה.

הייתם פתוחים לשמוע את דברי ולקבל דברים שחשבתם שהנם נכונים, וגם לדחות דברים (בעדינות), אם אחרי דיונים בינינו, לא נראו לכם.

אני יכול לומר שמסקנותי הכלליות על השליחות כתוצאה מבקורי זה, אינן תואמות כלל את גישתה של "ועדת לנדאו" והנה כמעט הפוכה. אם הם היו בבקור כמוני! הם לא היו מעלים על דעתם אף לרגע אחד, שאפשר להפקיד העליה בידי ההסתדרויות הציוניות ולחסל למעשה את שליחות מחלקת העליה.

יש מקום לשפור רב ומעמיק רחיעלוותה של מחלקת העליה, אך אין להעלות על הדעת את חיסולה. בקורי זה רק חיזק את דעתי זאת.

שוב תודה לך, אשר, ודרךך לכל השליחים אשר נטלו חלק בארגון, בהכנה, בעת הבקור, ובסיכומו ועוד. נעמתם לי מאד!

גם תודה על האלבום, אשר הכינותם ולצלם והעתונאי חברי מנחם מיכלסון. באמת מזכרת יפה, המעידה על היקף הבקור, האינטנסיביות שלו, על היקף המגעיים, על העתונות הטובה וכו'.

ואם יש גם לי איזו שהיא זכות וחלק בהצלחת הבקור, ואם גם תהיינה (כפי שאני בטוח) תוצאות, והיה זה שכרי, אם לא בעולם הזה-בעולם הבא.

תודה לצוות מחלקת העליה, אשר בודאי נשא עמכם ב"סבל".

מיטב הברכות והידידות.

ש ל כ ס ,

- נא העבר העתקים לשליחים.

- רצ"ב העתק מכתבי הקודם אשר שלחתי אליכם ואשר כפי הנראה לא הגיע לתעודתו. הואל נא להעביר העתקו לכל השליחים.

העתק: עו"ד חיים אהרן - ראש מחלקת העליה.
הח' דוד לויין - מנכ"ל מחלקת העליה.
הח' יצחק טבת - מנכ"ל תהל"ה.

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל
לשכת ראש המחלקה לעליית ילדים ונוער

ירושלים, כ"ו בשבט תשמ"ו
5.2.86

לכבוד
השר יוסף שפירא
משרד ראש הממשלה
הקריה
ירושלים

יוסק'ה יקר!

קיבלתי בתודה את מכתבך מיום י' בשבט תשמ"ו (20.1.86).
אין זה מפליא כי דווקא אחת ער ומוטרד לנוכח המצב הכלכלי הקשה המשפיע
השפעה ישירה על הקליטה בעליית-הנוער.

דאגתך - דאגתינו. לחצם של המתדפקים על דלתות עליית-הנוער כבד מנשוא
ומחייב להערכתי דיון במכסות הקליטה. המכסה שאושרה השנה עומדת על 18,500
חניכים זו מכסת שיא שיש להתברך בה ולברך עליה. ברור לי, כי גם מכסה זו
אינה עונה על צרכי החברה הישראלית. אני מבטיחך נאמנה, כי אמשיך לעמול גם
בעתיד על הגדלת המספרים.

בברכה,

אורי גורדון

העתק: מר א"ל דולצין
מר עקיבא לוינסקי

בעז"ה

השר יוסף שפירא

ירושלים, י' בבשט התשמ"ו
20 בינואר 1986

לכבוד	לכבוד	לכבוד
החבר אורי גורדון	החבר עקיבא לוינסקי	מר א.ל. דולצין
ראש עליית הנוער	גזבר הנהלת הסוכנות	יו"ר הנהלת הסוכנות
<u>ירושלים</u>	<u>ירושלים</u>	<u>ירושלים</u>

מכובדיי וידידיי היקרים !

הערה - הארה קצרה

נוכח המצב הכלכלי הקשה של שכבות חלשות רבות, הולך וגדל מספרם של המשפחות :

1. אשר יש להשלים שכר המינימום שלהן.
2. שמשלמים לראשיהן דמי אבטלה.
3. שקשה להחזיק בבית ילדים המצריכים הוצאות מיוחדות (שעורים פרטיים וכדומה).
4. שהמתיחות בתוכן בין הבעל ואשתו ו/או בינם לבין הילדים גדלה.

כל זאת אני יודע מן השטח (במיוחד בעיירות ובשכונות) ומן הדיונים בממשלה וסביבם.

בימים קשים אלה, אשר בהם הממשלה חייבת לנקוט באמצעים כלכליים דראסטיים אלה, כדי לייצב את כלכלת המדינה, ראוי שהסוכנות היהודית תגביר מעט מאמציה בתחומים הרלבנטיים שהיא ממונה עליהם או שותפה בהם.

לכן לענ"ד יש מקום להגדיל מספר הילדים בעליית הנוער בשנת הלמודים הבאה תשמ"ז ולהחזיר את מספר הילדים הישראלים למספר המקורי של שמונה עשר אלף.

סליחה על שאני פורץ לתחום זה של הסוכנות, אבל מצאתי לנכון להתריע ע"כ בפני אנשים רמי מעלה ואחראים כמותכם, ערב יציאתם לגולה בה תקבל ההחלטה על היקף התקציב של הסוכנות בשנת התקציב הבאה.

בהוקרה ובברכה נאמנה
מאת

נאמן בית הסוכנות וההסתדרות הציונית

יוסף (יוסק'ה) שפירא

ישראל, ירושלים, י' בבשט התשמ"ו

9 Dec. 18
1860

הסוכנות היהודית לארץ ישראל

אריה ל. דולצין
יו"ר ההנהלה

כ"ז בטבת תשמ"ו
8 בינואר 1986

לכבוד
השר יוסקיה שפירא
ירושלים

ליוסקיה שלום,

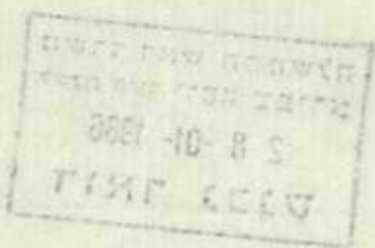
הנני מאשר קבלת מכתבך מיום 29.12.85
ומודה לך על הדו"ח על נסיעתך לאנגליה, אותו קראתי
בענין.

בענין תהלי"ה - אני מקווה שנוכל להסדיר
את הענין.

בברכה

אריה ל. דולצין

Handwritten notes and signatures in the bottom right corner, including the date '10/13' and other illegible markings.

10-10-60
JAN 10 1960

השר יוסף שפירא

ירושלים, י"ז בטבת התשמ"ו
29 בדצמבר 1985

בעז"ה

לכבוד
מר א. ל. דולצין
יו"ר ההנהלה הציונית
ירושלים

מכובדי !

הנדון: ההקצבה לתה"ה.

1. דרך התשלום של ההקצבה-

נושא זה אינו יורד מעל סדר היום, הגזברות טוענת שמח' העליה צריכה לתת מתקציבה ומח' העליה אינה מקבלת עמדה זו. ואנשי תה"ה נשלחים מאחד אל השני, התשלומים מתעכבים והנזק רב.

אבקשך מאד, כי העניין יוסדר באופן ברור ועקבי וכי יצא ע"כ מכתב רשמי, שימנע כל פרשנות וויכוח.

2. לקראת שנת התקציב החדשה, אני מבקש בכל לשון של בקשה ומעבר לזה, כי ההקצבה תותאם להיקף הפעולה של תה"ה.

גדלנו, עצמנו, היקף העליה, היקף המועמדים, פעילות הקליטה העניפה, הסניפים הרבים בארץ על פעיליהם, הסניף המרכזי בארה"ב, פתיחת הסניפים בצרפת (בהסכם עם M.A.F) ובבריטניה (בהסדר עם B.A.M), ההכרה הרווחת שתה"ה עונה על צורך חיוני, כל אלה מצדיקים היקף שונה לחלוטין. תנועת תה"ה עוסקת בדבר אחד בלבד- עליה וקליטה! אין עיני פעיליה נשואות להישגים פוליטיים, לא בתחום זה ולא בתחום אחר- רק עליה. ודרך פעולתה של תה"ה הנו אכן מימד חדש בעליה.

על כן אני מבקשך לזמן פגישה, כדי לדון באופן יסודי ביותר בנושא על השלכותיו התקציביות.

בברכה ובחוקרה,

יוסף (יוסק'ה) שפירא
יו"ר תה"ה

(אם בעצמך, אולי)

השר יוסף שפירא

בעז"ה

ירושלים, י"ז בטבת התשמ"ו

29 בדצמבר 1985

לכבוד

מר א. ל. דולצין

יו"ר ההנהלה הציונית

שלום וברכה !

... הנני מצ"ב, סקירה על בקורי באנגליה
מטעם מחלקת העליה.

סימנתי בעט את הקטעים אשר אני מייחס להם
חשיבות מיוחדת.

בהוקרה,

יוסף (יוסק'ח) שפירא

העחק: הח' חיים אהרן-

ראש מח' העליה.

היחס לעליה-

א.

בכל הפגישות הרגשתי התייחסות חיובית לנושא העליה שהצגתי.
בכל הופעותי, הדגשתי חשיבותה של ממשלת האחדות מבחינת שפור מצבה
הכלכלי של המדינה, התופעות החיוביות שכבר אפשר להציגן והתקווה לעתיד,
דבר אשר יש לו קשר ישיר ליצירת אקלים חיובי לעליה.
הצגת נושא זה בראש דבריי והתקוות בנושא הכלכלי, מנעו שאלות קנטרניות
בנושא והביאו לשאלות עניניות, דרך זו נראית לי כנכונה.

ב.

בכל שיחה אמרתי שיש אנשים רבים בארץ האוהבים לא רק עליה אלא גם עולים.
מספרם של אלה המוכנים לעזור לעליה ולעולים גדול ממספר העולים, הזקוקים
לעזרה.

ג.

היו בקהל אנשים רבים מאד, אשר התענינותם בעליה כנה ואמתית ומכאן אני
מגיע למסקנה שאכן יש אפשרות לפעול למען הגדלת העליה.

ד.

בכל מקום ומקום שהייתי, ובמיוחד בבתי הכנסת מצאתי אנשים רבים שיש להם
קרובים מדרגה ראשונה בארץ; אחים אחיות ובנים, דבר היוצר אקלים חיובי
כלפי אפשרות של עליה.

ה.

יש דרך קלה להגיע לעבור הדתי אותו אפשר ל"תפוס" בבית הכנסת.
לעת עתה לא נמצאת דרך מתאימה להגיע לפגישה, במספרים בעלי משמעות, עם
העבור שאיננו בא לבתי הכנסת. אמנם בקהילות קטנות הקושי קטן יותר.
זוהי בעיה חמורה ביותר המכבידה על כל פעולה לעידוד העליה, ועדיין איני
יכול להצביע על דרך מתאימה, (בין הצעותי להלן יש הצעה לפיזור השליחים
אבל גם זו הצעה שאינה פתרון ממשי).

ו.

מדאיגה מאד העובדה שמאנגליה יש עליה קטנה ביותר מגיל 30 ועד גיל
הפנסיה. (גילאים המהווים בארה"ב חלק נכבד ו/או החשוב ביותר בין
העולים).

ז.

לדרכי הפעולה של המחלקה-

1- שיטת הפעולה של תהלה, עשויה להניב פרי חשוב גם באנגליה.

יש לעודד את תהל'ה באנגליה, חשוב לענ"ד שתהיה לתהל'ה תנועה מקבילה בצבור שאינו דתי. באנגליה צריך לדעת מרכז תהל'ה להיות ממוקם במשרדי מח' העליה. (מיקומה במשרדים אחרים עשויה להביא להרגשה של התחרות כביכול).

2- כל שליחי העליה בלונדון צריכים, לדעתי, לגור באזורים נפרדים וכ"א, חוץ מראש המשלחת, צריך לשמש מעין שליח עליה לאזור מגוריו, אשר לו יקדיש ערב (או שני ערבים) בשבוע. על שליח זה לבקר באופן קבוע ורשמי (!) בבתי הכנסת שבאזור, בתיה"ס היהודיים ולהיות מוכר בקהילה באזור! חשוב לשלב בשיטה זו גם שליחים- מורים, הפנויים בדרך כלל בערבים ובשבתות, כחלק מחובתם כשליחים.

3- גם השליחים בערי השדה, (כולל מנצ'סטר) חייבים לפעול בדרך זו, ולהיות מעורים ממש ומוכרים בבתי הכנסת ובבתי הספר.

ה. בתי ספר

בקרתי בשני בתי ספר חשובים קינג דיויד (עד סוף "0" Leve) במנצ'סטר וב- J.F.S. (עד סוף "A" Leveot) בלונדון.

- 1- אני סבור שאין בבתי ספר אלה מודעות ללמודים בארץ ולעליה, בפרופורציה לשנות הלמודים הרבות ולמספר השליחים- המורים המלמדים בהם.
- 2- אין שתוף פעולה בין המחלקות השונות ל"תקופ" נושא זה של בתי ספר ולעקוב אחרי תלמידיהם ובוגריהם.
- 3- אין פעולה רצינית בנושא למודים בארץ בבתי הספר הלא יהודיים, שיש בהם מספר גדול של תלמידים יהודיים.

אין מחלקה בסוכנות האחראית, באופן ישיר ומובהק לטיפול בבני נוער אלה!

אשר מהווים, באנגליה, הרוב / העילית של הנוער היהודי.

הצעה מיוחדת Pilot Plan תכנית מדגם

אני מציע לקיים באנגליה "תכנית מדגם" של עליה באזור אחד.

אחרי מחשבה והתייעצות, אני מציע שמדגם זה ייעשה במנצ'סטר. השילוב של כל מה שיש במנצ'סטר וכו', מאפיינים גם קהילות רבות אחרות ואף אם הן שונות בהיקפן ובדברים אחרים, ומשום כך יתכן שהמדגם של מנצ'סטר יוכל לשמש "מודל" בשינויים מתאימים גם לקהילות אחרות.

התכנית תקיף את כל הפעולה הציונית, אשר נעשית על ידי מחלקות ההסתדרות הציונית ויעשה נסיון לשלב בה גם גופים שאינם קשורים בפעילות ההסתדרות הציונית.

אני מציע כמה שלבים/חלקים :

א. יש להגיע לאיזה שהוא "מפקד זוטא" של האוכלוסיה היהודית המוכנה להזדהות :

- קוראי ה- j.c.
- מתפללי בתי הכנסת.
- משפחות חברי תנועות הנוער.
- משפחות תלמידי בתי"ס היהודיים וכל מסגרת יהודית דומה.

ב. להעביר איזה שהוא שאלון בין כל הנ"ל אשר יסכימו על נושאים שונים :

1. חינוך הילדים.
 2. תכניות בארץ למיניהן לנוער.
 3. בקור בארץ (תיירות)
 4. אפשרות של מחשבה על עליה.
 5. השתתפות בסיוור בארץ כדי לברר אפשרות של עליה.
- כמובן שיש לבדוק היטב תוכן השאלון והתאמתו למנטליות הבריטית.

* הערה-

במידה שהארגונים והגופים לא יסכימו לתת הכתובות של חבריהם וכד', הם יקבלו מעטפות עם השאלונים אשר יוסכם עליהם והם ישלחום מבלי לתת הכתובות של חבריהם.

- ג. 1. שילוב מערכות השליחות, בעיקר ע"י ניצול השליחים המורים וחלוקת העיר לאזורי שליחים, דבר אשר יחייב השליחים לבחור מקום מגוריהם לפי חלוקת אזורים זו.
 2. השליחים המורים יעסקו באזורם בעליה, בהרשמה לתכניות, למודים, בקורים וכו' בארץ.
 3. גהול עבודת העליה ע"י גופים מקומיים של עולים בכח, כגון: תהל'ה, או כל גוף דומה אשר קיים באמת בשטח, ואשר עלייתם נראית כמובטחת.
 - ד. קביעת שנת ישראל בקהילה, שלקראתה תוכן תכנית "אגרסיבית" של בקורים בארץ החל בתיירות, בתכניות למודיות ארוכות וקצרות, סיורי גישוש לעליה, בכל מגזרי הקהילה, בכל הגילים, בכל התכנים והאפשרויות.
 - ה. בדיקת תוצאות העבודה החינוכית בכלל והציונית בפרט הנעשית במסגרות בהן יש שליחים מורים.
- עזרה למעמדם של שליחי תנועת הנוער בקהילה.
- בדיקת נושא הסטודנטים היהודיים.

ו. ש ו נ ו ת .

ה ע ר ו ת :

1. ההצעה אשר אני מציע הנה אך ורק בקוים כלליים, השלבים אינם חייבים להיות אלה ואינם חייבים להיות לפי סדר זה.
2. אפשר להרחיב הפעולה גם לערים קרובות בסביבה, (אם כי איני בטוח שרצוי לכלול אותם בתכנית מדגם זאת, לכן אני מתייחס לכך בזהירות רבה).
3. יש מקום לשקול אם לערב במדגם גם את נושא קרן היסוד, אני ממליץ לא לעשות כן ולהתרכז רק בנושאים יהודיים וציוניים.
4. כל פרטי ההצעה יכולים להיות שונים מעיקרם או שונים בפרטים אלה או אחרים.

העיקר הוא לבנות "מודל" של טיפול בקהילה, על פיו אולי אפשר
יהיה להעמיק האחיזה היהודית-ציונית בקהילות רבות, להגביר
תודעת העליה וגם העליה.

האם ההשקעה בנסיעה כזאת כדאית !

אני סבור שנסיעתו של שר לחו"ל לעניין עליה, מעלה את חשיבותו של הנושא
בפני העולים בכח, מדגישה את התענינותה של ממשלת ישראל בעליה ובעולים.

שר המשתתף במסע מעין זה יהיה שליח נאמן יותר לעניין העליה בממשלה
ובדיוניה.

אין לי ספק שחשוב ורצוי ששרים רבים ככל האפשר יעשו כן.

דרכי פעולה לתהלי'ה

(המשך לסקירה על הבקור באנגליה)

1. להתרכז בלונדון ובמנצ'סטר.
2. להקים ועד תהלי'ה בכל עיר (או אזור), ועד זה יהיה מורכב מעולים בכח (בלבד) אחד או שניים מכל בית כנסת ובית כנסת שבאותו אזור.
3. **סיורי גישוש :-**
 - א- סיורי גישוש רגילים (יש לבדוק אם זו שיטה מתאימה לאנגליה).
 - ב- סיורי גישוש מיוחדים לקבוצות / ארגונים (בתי כנסת- הורי חברי התנועות הורי תלמידי בתי ספר וכדומה).
4.
 - 1- בדיקת נושא גילאי 30-45.
 - 2- מה תהיה דרך פעולתה של תהלי'ה בגילאי 20-30, שהנו הגיל המרכזי לעליה באנגליה עד כה (חוץ מפנסיונרים).
5. נושא המשרד: מיקום, עובד בשכר.
6. בגלל בעיות העליה של גילאי 30 ומעלה (יש לבדוק בשלב מאוחר יותר) נושא הקמת דסק עליה ותכניות דתיות, שהן עשויות להשפיע על עליית בני הגילאים 24-30 (הזכרנו במיוחד תכניות סיור בארץ לגילאי י"א-י"ב ותכניות למודים של בוגרי תיכון).

אירופה

בצרפת נעשה הסכם טוב בין מאף (תנועת העליה הצרפתית) לבין תהלי'ה ע"י דני ביסמוט שליח בנ"ע בצרפת, פרטיה בודאי הובאו בפני החברים.

הפגישות הפומביות - (לא כולל פגישות מצומצמות)

יום ששי - כ"ג בכסלו-6/12

ביה"ס "קינג דיויד" במנצ'סטר, בפני הטיבת הביניים והתיכון ופגישה עם תלמידי הכתות הגבוהות, (על תכניות למודים בארץ).

מספר המשתתפים - מאות רבות של תלמידי בית הספר. בהשתתפות יו"ר ביה"ס מר ג'ון פודלר והשליח לביה"ס הרב א' אביעד ושליח העליה ג' פורדס.
ליל שבת -

תפילה ודברים בבית הכנסת Steencourt (150 מתפללים), הרב י' ברודי
דברים בסעודה פומבית עם הורי החברים של בני-עקיבא, ידידי בני עקיבא והחברים מחבריא ב' ומעלה. (300 משתתפים), בהשתתפות יו"ר ידידי בנ"ע ותהל'ה איזי פרידמן
ושליח בנ"ע - ישראל לב.

שבת - כ"ד בכסלו-7/12

תפילה ודברים בבית הכנסת Hollylaw (450 מתפללים), הרב ווע'מן

מוצאי שבת - Leeds

אסיפה מיוחדת שנקראה ע"י ההסתדרות הציונית ומועצת הנציגים היהודים בראשות הגב' הייזל בוק יו"ר הפדרציה הציונית ואורגנה ע"י השליח הקהילתי נתן גולן (למעלה מ-300 משתתפים).

קדמה לאסיפה קבלת פנים שנערכה ע"י הקהילה והשתתפו בה ראשי הצבור במקום).
למחרת ביום א' בבקר תפילה בביהמ"ד הגדול, פגישה עם חברי תנועות הנוער והסטודנטים.

יום א' - כ"ה בכסלו-8/12 - Glazgo

אסיפה מיוחדת שנקראה ע"י ההסתדרות הציונית והקהילה בראשות ואשר אורגנה ע"י השליח הקהילתי עוזי שילון (למעלה מ-300 משתתפים)
קדמה לאסיפה קבלת פנים שנערכה ע"י הקהילה והשתתפו בה ראשי הצבור.
יום ב' - כ"ו בכסלו-9/12 - בקור בביהכנ"ס היהודי בגלזגו - נסיעה ללונדון.

יום ג' - כ"ז בכסלו-10/12 London

בלילה - הרצאה בפני פעילי תנועות החרות.

יום ד' - כ"ח בכסלו-11/12

אסיפה ראשונה של תהל'ה בלונדון, בהשתתפות למעלה מ-60 איש, (ביניהם גם חברים

מהגרעין הקהילתי "שבות")

יום ו'-א' בטבת-13/12 בקור בבית j.f.so בכנוס התלמידים ושיחה עם תלמידי A Forum

שבת- באדג'וור

ליל שבת-

תפילה בבית הכנסת הגדול של united singog באזור, הרב רבינוביץ.

אחרי הסעודה- חוג בית של תהל'ה ל-60 איש (בבית משפחת פרנקל).

שבת-

תפילה בבית הכנסת הנ"ל, דברים בפני הצבור בנוכחות למעלה מ-500 איש, "קדושא רבא"

אחרי התפילה. (סעודת שבת בבית הרב רבינוביץ בהשתתפות מספר משפחות מחשובי הצבור

ומר י. פינקלשטיין מחשובי הכתבים בג' כרוניקל).

סעודה שלישית-

תפילה בבית הכנסת "עדת ישראל" וסעודה שלישית בהשתתפות כ-100 איש, הרב כהאן.

מוצאי שבת-

1. הרצאה בפתחת הועידה הארצית של בני-עקיבא באנגליה (ליד לונדון) בהשתתפות

הצירים, האורחים והשליחים.

2. סעודת "מלוח מלכא" ואסיפה מטעם תנועת המזרחי המאוחדת בבריטניה.

יום א'-ג' בטבת-15/12

- השתתפות בוועידת הועדה הבריטית של ידידי עליית הנוער.

- עצרת עליה בהשתתפות כ-200 איש בנוכחות יושבי ראש שתי הפדרציות הציוניות.

יום ב'-ד' בטבת-16/12

הרצאה בפני משתתפי ועידת הסטודנטים (u.f.s) (בבניני כרמל קולג')

עד כאן להופעות הפומביות,

פגישות אחרות-

- הרב הראשי לבריטניה.
- הנהלת הפדרציה של המזרחי בראשותו של היו"ר מ. קלאוזנר.
- הנהלת הפדרציה הציונית, בראשותו של היו"ר החדש ס' רוס.
- מר סירל שטיין מראשי ה-JIA
- הועדה הישראלית של ה- Board of Deputies
- הנהלת תהל'ה.
- הרצאה בפני צוות השגרירות.
- פגישות עם השגריר.
- הרצאה בפני השליחים של המוסדות והחברות הכלכליות בלונדון.
- ישיבות מספר עם צוות שליחי העליה.
- פגישות עם מורי בתיה"ס היהודיים שהופעתי בהם.
- פגישה עם ידידי ישראל חברי פרלמנט מהמפלגה השמרנית
- בראשותו של ד"ר Black Born
- פגישות נוספות עם אישים שונים, שליחים, מחנכים ומנהיגים
- מקומיים במנצ'סטר, גלזגו ולידס.

א/ח (ה) צד א-כתבת
הפ"ח - שחתי אסיונר
בסכום - א-אנכיתו שחתי
א-אנכיתו שחתי

סוכר
אחיה

השר יוסף שפירא
ירושלים, כ"א בכסלו התשמ"ו
4 בדצמבר 1985

בעז"ה

לחבר
הרי רוזן
ירושלים

הרי היקר והחביב !

רק היום קבלתי ההזמנה למסיבה שנקבעה לכבוד פרישתך מתפקידך החשוב כמזכיר כללי של הסוכנות היהודית.

הרי, הרי אתה יודע כי תמיד היית יקר לי מאד, אהבתי את מזגך הנעים, את אהבת האדם שבך, את ידידותך, את הערכתך לעבודת הזולת ולמאמציו.

חוץ מזה גם עשית בשקט עבודה טובה ונבונה והיית יועץ נבון לאלה שנתנו בך אמוץ.

הרי היקר- לך ולצילה כל טוב, בריאות, שמחה ונחת.

בהוקרה,
20/1
יוסף (יוסף'ה) שפירא

העתק: מר א.ל. דולצין-
יו"ר ההנהלה הציונית.

יושב ראש הנהלת ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית

מר א. ל. דולצין

מתכבד להזמין לקבלת פנים לכבודו

של מר הארי רוזן מזכ"ל הסוכנות היהודית

לרגל פרישתו מתפקידו

קבלת הפנים תתקיים ביום שלישי כ' בכסלו תשמ"ו 3.12.1985

בשעה 18.00 בבית שלום, רחוב אחד העם 23, ירושלים

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל
THE EXECUTIVE OF THE JEWISH AGENCY

OFFICE OF THE TREASURER
TEL-AVIV

ד' בטבת תשמ"ו
16 בדצמבר 1985

לשכת הגזבר
תל-אביב

לכבוד

השר יוסף שפירא

הכנסת

ירושלים

שלום רב לך,

הנני לאשר קבלת מכתבך מיום 27.11.85 אל א.ל. דולצין ואלי בדבר
הצעתך לתכנית נסיונית בעיירות הפיתוח שלומי ומצפה רמון.

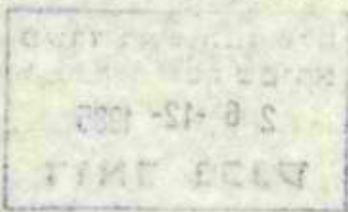
קראתי החומר בעניין ורוצה אני לשוחח עליו עם שמעון רביד אשר כנראה
דברת עמו ביתר פירוט.

בברכה,

עקיבא לוינסקי

מיקוד 61 070

THE EXECUTIVE OF THE JEWISH AGENTS

Handwritten signature and initials:
A. J. [unclear]
[unclear]

א"י - ירושלים

הסוכנות היהודית לארץ ישראל

לשכת יו"ר הפנהלה

כ"ו בכסלו תשמ"ו
9.12.85

לכבוד
השר יוסף שפירא
משרד ראש הממשלה
ירושלים

ליום קה' שלום,

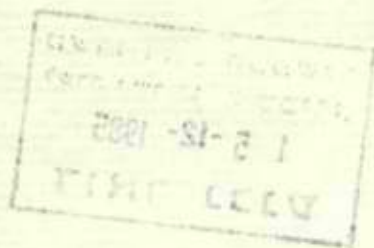
הנני לאשר קבלת מכתבך אלי מיום 27.11.85.

אני מציע שבהזדמנות הבאה שנפגש נדון בנושא
ביתר הרחבה.

בברכה

א.ל. דולצין

one

השר יוסף שפירא

ירושלים, י"ד בכסליו התשמ"ו
27 בנובמבר 1985

בעז"ה

לכבוד
מר ע. לוינסקי
גזבר ההנהלה הציונית והסוכנות

לכבוד
מר א"ל דולצין
יו"ר ההנהלה הציונית והסוכנות

מכובדיי !

ביום כ"ד בתשרי שלחתי אליכם מכתבי בנושא קידום העיירות,
(העתקו ממנו רצ"ב) תשובתכם לא קבלתי.

איני מוותר על רעיונות בעלי חשיבות לאומית העולים במחשבותי
(ויש לי הוכחות על כך אבל אתם לא צריכים ההוכחות, כי הרי
הכרתם אותי בפעולתנו המשותפת).

בינתיים אף היתה לי הזדמנות לדבר על כך עם החברים ד"ר שמעון רביד
וגדעון ויתקון, אשר התייחסו באופן חיובי לרעיון. ובמיוחד להתחיל
PILOT PROJEL בשלומי ובמצפה רמון, שתי עיירות שמעבן קשה במיוחד.

לפני כמה חדשים נבחר רב חדש לשלומי- הרב שמואל בן אליהו. כתבתי לו
על תכניתי והנה מתברר שהם גבשו בשלומי הצעה, דומה ביותר להצעה שלי, או
לחלק מההצעה שלי.

לענ"ד, הדבר מוכיח שהצעתי הנה הצעה ריאלית, ולא "בשמים היא" ואפשר
להגשימה.

אני חוזר איפא על הצעתי כדי שנוכל להגשימה ביוני-יולי לקראת שנת
הלימודים הבאה.

במסכה ובהוקרה,

יוסף שפירא

העתק: ד"ר ש. רביד.
מר ג. ויתקון.

... רצ"ב צילום מכתבו של הרב בן-אליהו,

SHMUEL BEN ELIAHU
RABI OF SHLONI

שמעאל בן-אליהו
רב שלוני

כ"ז חשוון תשמ"ו

בס"ד

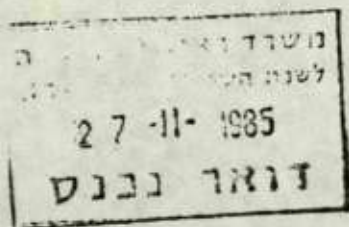
11 . 11 . 85

לכבוד:

השר יוסף שפירא

הכנסת

ירושלים

א. נ.

קיבלנו את חוכניותך בנוגע לפיתוח כוללים בעיירות

פיתוח.

מצורפת בזה חוכניה שגובשה בשלומי חוכניה ראשונית זו,
חתמציע אי"ה בכיועך, ואשמח לשמוע ממך מהם הצעדים המעשים
שצריך לעשות לממש חוכניה זו.

בכבוד
ש. בן-אליהו
הרב המקומי

הצעה למרכז חינוכי
ס ל ו מ י

במסגרת המאמצים לעידוד מגמות חינוכיות במערכת החינוך הפורמאלית והבלתי פורמאלית, ובמסגרת השאיפה ליצוב האוכלוסיה ע"י צמצום הגירת משפחות חזקות ועידוד קליטת תושבים חדשים, יוקם אי"ה בשלומי מרכז חינוכי אשר יקבץ סביבו כ- 15 משפחות. משפחות אלה תגורנה ביישוב ותשתלבנה בחברה המקומית.

לכשיוקם מרכז זה הוא יוכל לשמש ראש גשר לבוגרי ישיבות הסדר ואקדמאים דתיים המבקשים לבנות את ביתם בעיירות פיתוח (ובאזורי מצוקה), וכן עשוי להשיב את הצעירים עוזבי העיירה אשר רכשו השכלה גבוהה. מרכז זה עתיד לפתור את שתי הבעיות המרכזיות עימן מתמודדת המשפחה הדתית העוקרת לעיירות פיתוח: בעיות החינוך והחברה.

כאשר יתערו חברי המרכז באוכלוסיה המקומית יחל תהליך של השפעה הדדית. השפעת החברה הדתית על האוכלוסיה המקומית תבצע מתוך השכלתם ואורח חיהם של החברים.

בה בשעה תושפע חברה המרכז מן האוכלוסיה המקומית ע"י המפגש עם המורשת האותנטית על ערכיה ומסורותיה. המשפחות תשתלבנה באופן פעיל במערכות החינוך בשלומי וסביבותיה ואף תיצורנה מסגרות חדשות. פעילות זו תתבצע על בסיס נסיון רב שהצטבר אצל קבוצות דומות בעיירות כחצור הגלילית ומעלות.

מאגר המהגרים הפוטנציאלי:

בשלב א' של החוכנית תגענה כ- 15 משפחות לשלומי, כאשר תמישה ראשי משפחות ישחלבו בהוראה בבתי הספר בשלומי והסביבה.

חמש משפחות אלו תבואנה מגרעין מר"ץ במבשרת ירושלים בוגרי מחזור תשמ"ו. מגעים לשילובם במערכת החינוך כבר מתקיימים עם המחמ"ד וראשי האגף, ועם אישורה של חוכנית זו יקבלו מגעים אלו אופי מעשי.

בשלב ב' תשתלבנה כעשר משפחות במכון להכשרת רבנים (כולל), כשמגמת הלימודים תהיה הוצאת תעודת רבנות ע"פ המבחנים של היכל שלמה (פירוס בהמשך).

עד עתה נמקיימו פגישות עם מספר משפחות שהביעו את רצונן להשתתף בפרוייקט. ראשי משפחות אלו הינם בוגרי צבא אשר השלימו את לימודיהם בישיבות גוש עציון, הכותל וכיו"ב, ומעוניינים לשלב לימודים לרבנות עם המישוב בעיירות הפיתוח. במקביל למשפחות אלו עתידה להגיע למקום קבוצה נבחרת של בנות שירות לאומי אשר תסייע בידי המשפחות שתגענה. בנו, אלו תוכלנה להגיע למקום עקב הרקע הנות שיווצר למעילותן והחברה המוכרת שתהיה להן ביישוב. בשלבים הבאים של החוכנית יבואו מחזורים נוספים של מר"ץ, ותיבדק האפשרות להקמת מדרשה, אולפנה, וישיבה תיכונית איזורית.

פרוייקטים חינוכיים:

חברי המכון יעבדו בשעות אחה"צ בחינוך המשלים במבנה המרכז, במחנ"ס, בתנועת בני עקיבא ובבתי הספר המקומיים. הם יועסקו בארגון שיעורים לצעירים ומבוגרים, בארגון מרכזי למידה, בארגון ללימוד מעשי של מקצועות היהדות, דרמה יוצרת, הכנה לבר מצוות ובה מצוה, ביקורי בית ועוד.

מגמת הלימוד:

כפי שהוזכר לעיל מגמת הלימוד במכון תהיה לרבנות שלב א', דהיינו רבני שכונות ומושבים. לצורך קבלת תעודת רבנות זו יש להבחין 4 מבחנים בהיכל שלמה, מבחנים המתקיימים פעמיים בשנה. הזמן הדרוש ללימוד החומר למבחנים הנ"ל הינו כ- 3 שנים. גיוס הלימודים ישחלבו חלקם כפי שארע במקומות דומים (מעלות, נוה דקלים ועוד), וחלקם יוכוונו לרבנות בישובי הסביבה, אשר סובלים מהעדר מנהיגות רוחנית. פרויקט זה אמור לסייע בידם, ואגב כך לשפר את מעמד שלומי כמרכז חינוכי לסביבה.

בוגרי המכון מטבע הדברים, הם בגדר "חי הנושא את עצמו" ועל השתלבותם היצרית ניתן ללמוד ממקומות דומים.

מבנה המרכז:

מרכז חינוכי זה יתמקם בבית הכנסת החדש בשכונת בן גוריון אשר אינו משמש לתפילה או לפעילות כל שהיא. מבנה זה יוכשר בהשקעה מועטת ללימודי המכון בשעות הבוקר ולמרכז חינוכי בשעות אחר הצהריים.

ד י ו ר:

המשפחות תשכורנה דירות מחברת "עמידר", המוצהרת היא לא לרכז את כל המשפחות במקום אחד, אלא לפזר אותם בקבוצות של כ- 3 משפחות כל אחת כדי שישתלבו בין החושבים הוותיקים.

מילגות לימוד:

תלמידי המכון יקבלו מילגה לצורך לימודיהם במקום. המילגה תהיה מותנית בפעילות חברתית קהילתית של כ- 10 שעות שבועיות למשפחה.

פעילות זו שתיעשה בהתנדבות שקולה לגובה המילגה שתנתן לכל משפחה. הנחיית הפעילות תהיה ע"י מנהל המכון ורוב הישוב שיפעלו בחיאות עם ראש המועצה המקומית, ראש המועצה הדתית, פרויקט השיקום, מנהלי בתי הספר ועוד.

קרו למימון הפרויקט:

לצורך מימון ואחזקת פרויקט זה (שימשך בשלב א' כשלש שנים), יש צורך בסכום של כ- 150,000 \$ בשנה ראשונה.

המגמה תהיה אלו יבוא בחלקם ממשרדי הממשלה השונים (פנים, דתות ועוד) מתורמים פרטיים ומפרויקט שיקום שכונות.

חלוקת ההוצאות כדלהן:

חודש | 12 חודשים

\$ 4,200		\$ 350
\$ 42,000		\$ 3,500
\$ 6,000		\$ 500
\$ 2,000		
\$ 50,000		\$ 4,000

מילגה למשפחה
מילגה ל- 10 משפחות
הוצאות נלוות (אחזקה ונסיעות)
הכשרת חד פעמית של המקום

ס י כ ו ם:

התוכנית המוצעת לעיל עשויה להביא ברכה מרובה לתושבי שלומי והסביבה. תוכניות דומות שבוצעו במקומות דומים יותר או פחות (מעלות, חצור, חיספין, נוה דקלים, ועוד) הוכיחו את עצמן מעל ומעבר לצפייה.

הגעת כוחות צעירים מלאי מרץ תביא תנופה ותפיח מרץ מחודש באנשים הפועלים בשלומי בתחומים הנ"ל כבר מספר שנים.

השר יוסף שפירא

ירושלים, ו' בכסליו התשמ"ו

בעז"ה

19 בנובמבר 1985

לכבוד

מר א. ל. דולצין

יו"ר ההנהלה הציונית

מכובדי !

ברוך רופא חולים.

לקראת פגישתנו אני שולח לך בזה "נייר" טיוטה

על נושא ההגשמה וכך העתק מכתב ששלחתי לך

בנושא פיתוח העיירות.

לענ"ד שניהם עשויים להיות ציוני-דרך ציוניים...

בהוקרה,

יוסף (יוסקה) שפירא

רעיונות ראשונים על תנועת ההגשמה

- א. 1. יצירת מסגרת (ועדת גג) של כל ארגוני הגשמה הקיימים ואשר יקומו.
2. גבוש תכנית להשתייכות אישית של עולים בכח ומתנדבים לטווח ארוך בארגוני הגשמה והעליה, אשר יהיו הכלים והגופים המרכזיים לעידוד העליה, (תל"ם, תהל"ה, תגר וכד').
3. הרחבת רעיון הטיפול האישי בעולים חדשים ומתנדבים ע"י תנועות העליה וארגוני העליה הנ"ל.
- ב. 1. ריכוז המאמץ במיוחד באוכלוסית היעד כדלהלן:
- א. דור המשך.
- ב. הורים צעירים, הורים של עולים צעירים, הורים של תלמידים מחו"ל הלומדים בארץ, הורים של חברי תנועות נוער ציוניות וכד'.
- ג. חבורות, בתי כנסת והקהילות לידם.
- ג. 1. הקמת ועדות היגוי למחשבה (think tank) ע"י הקהילות ו/או הפדרציות הציוניות בחו"ל לגיבוש פרויקטים פעילים ומקיפים בישראל לעולים.
2. במקביל להקים ועדות דומות בארץ- להשלמת עבודת הועדות בחו"ל ולתיאום אתן.
3. הקמת קבוצות לגיבוש כלים למחשבה ציונית על יד הפדרציות הציוניות והמפלגות.

- ד. 1. דרבון ו/או עדוד הקהילות בחו"ל להשתתפות פעילה בהקמת קבוצות של עולים ומתנדבים לטווח ארוך ולתמיכה בקליטתם ובהגשתם.
2. כנס אנשי האקדמיה, התעשייה וההתיישבות לשם הגדרת פרויקטים שונים ומגוונים להגשמה ע"י אנשי חו"ל, (כגון: כפר הורדים ורעיונות דומים).
3. מחשבה חדשה של יצירת תשתית לפרוייקטים מעשיים במסגרת תכנית פרויקטים לעולים, פוטנציאל להעסקת עולים ומשיכתם כגון: תעשייה אקדמית, הקמת אוניברסיטה מיוחדת לתלמידי חו"ל עם תכניות לימודים מבוססות על דרישות מוסדות השכלה וכו'.
- ה. דאגה, עידוד ולחץ מתמידים על טיפול יסודי לשיפור תזמית המדינה.
- ו. שינוי רדיקלי בהגברת בקורים בארץ לשם הכרות אפשרויות של עליה.

השר יוסף שפירא

ירושלים, כ"ד בתשרי התשמ"ה
9 באוקטובר 1985

בעז"ה

לכבוד
מר ע. לוינסקי
גזבר ההנהלה הציונית והסוכנות

לכבוד
מר א"ל דולצין
יו"ר ההנהלה הציונית והסוכנות

מכובדיי !

את נושא הפער החברתי חומרתו וסיכוייו הכרתי מקרוב בהיותי
ראש עליית הנוער. ואולי לשם כך הייתי ראש עליית הנוער חמש
שנים. *רחם אלון - יש חלק מסוג זה.*

מאז-נושא זה מטריד מנוחתי. מאז הבחרי לממשלה, אני מבין טוב
יותר גם את הסכנה הטמונה בו, אך גם את הסיכוי לחתור לפתרוננו.

השקט אשר השתרר בנושא זה מאז הקמת ממשלת האחדות, וזהו אחד
ממעלותיה של הממשלה, אינו שקט שבא בעקבות פתרון הולך וגובר
של הבעיה, אלא כתוצאה מסיטואציה פוליטית מרגיעה. סיטואציה זאת
עלולה לחלוף, אם וכאשר ממשלת האחדות לא תמשיך.

לכן גם בזמן הזה אשר נראה כאילו הבעיה הולכת ונרגעת יש לנצל
למעשה.

ואני רוצה לתרום רעיון נוסף לקידומו של פתרון הבעיה בחלק מעיירות
הפיתוח.

ע
דחיפה מיוחדת להגות רעיון זה נתנה הידיעה (ב"דבר"), מלפני כמה חדשים,
על מאזן הגירה שלילי ב-17 עיירות פיתוח, ידיעה שאני חושב שהנה מחרידה.

אני מציע בזה מודל ל"טפוח עיירות פיתוח". תזכיר בנדון מצורף בזה.

שוחחתי ע"כ עם כמה אישים הקשורים בעיירות הפיתוח והרעיון נראה להם,
ואפשר לבצעו.

שוחחתי ע"כ גם עם מר גדעון ויתקון מנכ"ל המחלקה לשיקום השכונות. גם
דעתו-חיובית, זאת תוכלו לשמוע ממנו.

אני מציע להתחיל במודל בשתי עיירות יש בהם נתונים טובים ל"מודל" שהצגתי
וכן הנן עיירות קטנות יחסית ו"שכונות" אשר כמעט אבדו תקותן: שלומי ומצפה רמון.

אבקש, מר דולצין, כיו"ר הנהלת הסוכנות וכן כראש המחלקה לשיקום השכונות,
לזמן פגישה בנדון כדי ללבן הרעיון ולבחון אפשרות הגשתו המהירה !

בברכה ובהוקרה,

יוסף שפירא

השר יוסף שפירא

ירושלים, תשרי התשמ"ו

אוקטובר 1985

בעז"ה

טפוח עיירות הפיתוח-

לרגל מאזן ההגירה השלילי בעיירות, יש לרתום כל כח אפשרי כדי לעודד "ההגירה" אל העיירות ולחזקן.

אני מציע בזה "מודל" העשוי לתרום תרומה חשובה לעידוד העיירות ולהגירה אליהן, לגרום להעלאה נוספת של החינוך אשר כבר התקדם בחלק חשוב של העיירות באופן מרשים ביותר. כמובן ש"מודל" זה הנו דרך אחת מיני רבים אשר צריך לנקוט בהם.

הצעת ה"מודל"-

- הרעיון המרכזי הנו גיוס גרעין של זוגות צעירים לעיירות פיתוח.
- בכל גרעין כ-25-20 זוגות ובכל שנה במשך 3 עד 5 שנים, יביא גרעין בהיקף זה.
- כל זוג המצטרף לגרעין יתחייב לחיות במקום 3 שנים לפחות.

כולל אברכים כבסיס לגרעין-

- בכל עיירה שיוסכם עליה יוקם כולל אברכים ציוני כבסיס (בנוסף מרכז הרב), ימנה 10-15 משפחות ואשר ישמש הלוז של הגרעין.
- כל אברך בכולל יקבל סיוע של \$ 2,400 לשנה.
- ראש הכולל יהיה ראש הגרעין והוא יקבל משכורת בהתאם.
- האברכים יתחייבו ללמד מספר שעות קבוע במערכת החינוך הפורמלי, והבלתי פורמלי, תרבות לנוער ולמבוגרים. נשי האברכים תועסקנה בהוראה במקום, לפי הצורך וכן בפעולות תרבות ונוער אחרות.

אכסניה לעוברי אורח וטיולים ו/או מכון ציוני-

יוקמו בכל עיירה שאין בה עדיין אכסניה/מכון והם יופעלו בעזרת אנשי הגרעין הכולל. במספר ניכר של עיירות יש דירות ריקות רבות אשר תוכלנה לשמש יעוד זה זמנית.

מכון/אכסניה אלה גם יקלו על בעיית התעסוקה של הגרעין, אך עיקר תפקידם יהיה לאפשר לנוער ולמבוגרים מהארץ ומחו"ל, להכיר מקרוב חיי עיירת הפיתוח בישראל, שהנה יצירה שאין דומה לה ביחודה, (בהשגיה ובבעיותיה).

דיוור-

משרד השיכון יספק לגרעין, דיוור מרוכז וכן מקום לבית מדרש לתורה ולתפילה. (בדרך כלל יש בעיירות דירות וכו' שיוכלו לספק צרכים אלה).

עבודה-

לפני בוא הגרעין, יטופל נושא העבודה, לחברי הגרעין שאינם בכולל. מקום עבודתם או לימודיהם בכולל יתואמו לפני בואם לעיירה.

ש ו נ ו ת-

של"פ-

תבדק האפשרות של הבאת כהן י"א מרוכזת מישבנ"ע, במתכונת של"פ (שרות לעיירות פתוח) אשר תלמד במקום שנה אחת או שתיים מתוך מגמה להעלאה נוספת של רמת ביה"ס התיכון המקומי תוך שיתוף פעולה עם עליית הנוער.

גרעין נח"ל-

תבדק האפשרות להביא למקום גרעין נח"ל של תנועת נוער במסגרת גרעיני תנועות הנוער לעיירות.

עולים-

בקרב עולים רבים מארצות המערב מקננת שאיפה חלוצית ואפשר להפנות רבים מהם גם לעיירות פתוח, אבל זאת רק במסגרת של גרעין. יעשה איפוא מאמץ מכוון לכוון משפחות עולים שתצטרפנה לגרעינים אלה. תוספת של עולים מסוג זה עשויה לגרוץ את הגרעין ואת האוכלוסיה של העיירה.

בני המקום-

בשנת ההכנה הדרושה לגיבוש הגרעין יעשה מאמץ לצרף לגרעין, מבני המקום בוגרי צה"ל ואחרים, אשר פנו למקומות אחרים מתוך חשש שלא יוכלו למצוא את עתידם בעיירה. הצטרפותם של בני המקום לגרעין מהווה מימד חשוב, ביותר להצלחתו ולהשתרשותו.

"מודל" זה עשוי להתאים לחלק גדול מן העיירות, אך יש להתחיל ביישומו ב-2-3 עיירות. כאשר יאושר "המודל" בעקרון, אפשר יהיה לבחור את העיירות הראשונות ולהתאים את "המודל" לתנאים המיוחדים של כל עיירה ועיירה.

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל

המחלקה להתישבות חקלאית

בתשובה נא להזכיר:

אגף	
מספר	

ט' בכסלו תשמ"ה
22 בנובמבר 1985

הסניף הטלגרפי: JEVAGENCY
CODE: BENTLEY

טלפון: 258211 - ח. 7053 P.O.B.
רח' קפלן 17 הקריה
17 KAPLAN ST. HAKIRIA

לכבוד

מר א.ל. דולצין
יו"ר ההנהלה הציונית
ירושלים.

מר שמעון פרס
ראש ממשלת ישראל
ירושלים.

נ כ ב ד י ,

ההתדרדרות שחלה בשנים האחרונות במשק המשפחתי ובעיקר בחלק מהמושבים שהוקמו בשנות ה-50, מחייבים את כולנו להערכות חדשה וגייבוש תכנית כוללת שתתקוף בחזית רחבה את הבעיות שהתעוררו באותם הישובים.

נקודת המוצא חייבת להיות כי פתרון חלקי יהווה רק טיוח לבעיות יסוד קשות מאד שחברה מתקדמת אינה יכולה לשאת.

בחלק מהישובים נוצר שילוב מדאיג של פיגור כלכלי, רמת ארגון נמוכה, מצב חברתי מעורער, רמת אבטלה בין הגבוהות במשק ורמת חינוך נמוכה.

בשילוב זה נמצאים כל המרכיבים המובילים להתמוטטות ולצמיחת דורות נוספים של נחשלות ועוני.

בשנה החולפת נוסתה במחלקה להתישבות תכנית כוללת לטיפול ביישובי המצוקה. תכנית זו למרות היותה רחבה היא גמישה ומותאמת לכל ישוב וישוב ולעיתים לכל משפחה. לאור הנסיון שהצטבר והתוצאות החלקיות שעל פיהן ניקח לבחון את ההתפתחויות ביישובים שבטיפול, התגבשה התכנית המוגשת לכם בזאת, תכנית קשה ויומרנית המטילה עול כבד הן על המתישב והן על המערכות הממלכתיות, מאידך, התכנית ברת ביצוע ומבוססת על טיפול שורש אמיתי.

התכנית לוקחת בחשבון את ההתפתחויות והשינויים שהמערכות הכלכליות והחברתיות עברו בשנים האחרונות, הן ברמה הארצית והאזורית והן ברמת הישובים.

תכנית זו מוגשת כשאנחנו בעיצומה של תכנית ובראה כוללת למשק הישראלי התובעת מכל מגזריו קורבנות קשים, ונראה לנו כי זו המוצעת למרות מחירה ההתחלתי תחסוך בסופו של דבר גם משאבים רבים וגם תמנע התמוטטות של מערכת חיונית בחברה הישראלית.

אודה לכם מאד אם תביאו תכנית זו לדיון ואישור במסגרות המתאימות.

נכבד
נסים זרילי
ראש המחלקה להתישבות כפרית

העתקים:

- ✓ חברי הממשלה.
- מר מתתיהו דרובלס-ראש המחלקה להתישבות כפרית.
- חברי הנהלת ההסתדרות הציונית.
- חברי הנהלת הסוכנות.
- מזכירי התנועות ההתישבותיות.
- מזכיר המרכז החקלאי.
- מנכ"ל המחלקות בסוכנות היהודית.

на территории Республики Беларусь.

02/11/1950 - 12/11/1950 - 12/11/1950

Program 1A (continued)

11. 20

572

ප්‍රභූතයාගේ පුත්

3. *center* 2.90

1970-1971

[illegible]

5.5

[illegible][illegible][illegible]

הַיְּהוָה יִשְׁמַר אֶת צְדָקָתְךָ וְאֶת כָּל מַצְעֵי דָבָר
 לֹא יִפְּחוּ וְלֹא יִסְתְּרוּ וְלֹא יִכְזְבוּ וְלֹא יִשְׂנוּ
 וְלֹא יִחַדּוּ וְלֹא יִגְדְּלוּ וְלֹא יִשְׁתַּבְּחוּ וְלֹא יִשְׁתַּבְּחוּ

[illegible]

ECCT

100

הוא נחשב לאחד מהמבנים המרכזיים ביותר

(60)

the north.

nanen- rēcēdo-ru nanēn cānswara cān.

... nach dem anderen ...

ĐỀ THI THỬ THPT QUỐC GIA

© 1995 National Aeronautics and Space Administration

СЕР ПОРЕТ ПИЏОЖЕ

[illegible]

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל
המחלקה לחתישבות חקלאית

בתשובה נא לחזכיר

אנף

מספר

י"א בכסלו תשמ"ו

תל אביב

24/11/1985

המינו הטלגרפי JEVAGENCY
CODE BENTLEY

טלפון 258211 Tel — ת.ד. 7053 POB
רח' קפלן 17, הקריה
17 Kaplan St Hakira

תכנית לשקום מושבי שנות החמישים והבראתם

1. מ ב ר א :

עולי שנות החמישים הקימו, בסיוע המחלקה לחתישבות, כ-180 מושבים, מרביתם ע"י עולי ארצות האיסלם. לעולים אלה היה המושג "מושב עובדים" חדש ובלתי מוכר.

זמן ללימוד צורת חיים זו והפנמת ערכיה לא היה, כי ערכי העולים וצרכי ההתישבות הכתיבו קצב מואץ של ביצוע. מול כל מושב קיים נוסדו שלשה מושבי עולים וטעמסת הקליטה וההדרכה לחיי המושב היתה קשה ומורכבת.

בשנים האחרונות חלה חדרדרות כלכלית, כספית, ניהולית, ארגונית וחברתית, אשר גרמה למשבר מתמשך שאינו ניתן לפתרון במשאבים כספיים בלבד.

מוגשת בזה הצעה להקמת רשות ממלכתית משותפת לסוכנות היהודית לא"י ולממשלת ישראל לשקום ישובים אלה, שחלקם ישוקמו כמושבי עובדים וחלקם ישוקמו למסגרת ארגונית אחרת.

הצעה זאת מבוססת על שיטת עבודה המתבצעת בשנתיים האחרונות במחלקה לחתישבות ב-13 מושבים מודרכים, הכוללים כ-960 משפחות.

2. ה מ ט ר ה :

להביא את מושבי המצוקה למצב שבו יוכלו לתפקד חברתית כלכלית וארגונית באופן עצמאי.

3. הנחות ועובדות:

- א. מושב העובדים בארגון קואופרטיבי הוא דרך חיים חברתית וכלכלית שחבריו מעונינים בהמשך קיומו.
- ב. רוב המושבים שישוקמו ממוקמים בספר ההתישבות היהודית.
- ג. לא ניתן להעמיס על קהילה קטנה מקרים סוציאליים רבים.
- ד. התוצאה הסופית עשויה להיות שקום רוב המושבים כמושבי עובדים, כאשר 15% - 10% מכלל יחידות המשק עשויות להפסיק להיות יחידות חקלאיות.
- ה. ניתן להגיע להסדר חובות עם רוב חברי המושב.
- ו. ניתן לשתף פעולה עם המתישבים בשיקום חברתי וארגוני.
- ז. המבנה התעסוקתי הקיים ישאר יציב גם לאחר השיקום.

UNITED STATES DEPARTMENT OF AGRICULTURE
BUREAU OF PLANT INDUSTRY

WASHINGTON, D. C.
JUNE 1, 1911

TO THE DIRECTOR, U. S. DEPT. OF AGRICULTURE
WASHINGTON, D. C.

SIR:

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of May 24, 1911, in relation to the above-captioned matter.

Very truly yours,
J. H. COOPER, Director

REPORT OF THE COMMISSIONER OF PLANT INDUSTRY

THE COMMISSIONER OF PLANT INDUSTRY, U. S. DEPT. OF AGRICULTURE, has the honor to acknowledge the receipt of your letter of May 24, 1911, in relation to the above-captioned matter.

Very truly yours,
J. H. COOPER, Director

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of May 24, 1911, in relation to the above-captioned matter.

Very truly yours,
J. H. COOPER, Director

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of May 24, 1911, in relation to the above-captioned matter.

Very truly yours,
J. H. COOPER, Director

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of May 24, 1911, in relation to the above-captioned matter.

Very truly yours,
J. H. COOPER, Director

I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of May 24, 1911, in relation to the above-captioned matter.

Very truly yours,
J. H. COOPER, Director

הסוכנות היהודית לארץ ישראל המחלקה להתישבות חקלאית

בהשבעה נא להזכיר:

אנף

מספר

תל-אביב

המס' הסלרמי: "JEVAGENCY"
CODE: BENTLEY

טלפון 258211 — ת.ד. 7053 P.O.B.
רח' קפלן 17, הקריה
17, Kaplan St. Hakiria

- 2 -

4. אחריות כללית של מושבים במצוקה:

- א. המערכת החברתית והתרבותית במושב משותפת.
- ב. תפקוד לקוי של הארגון הקואופרטיבי ושל ניהול האגודה.
- ג. גורמי הייצור אינם מנוצלים ומשקים רבים בלתי פעילים.
- ד. במקרים רבים קיים מחסור במכסות ייצור.
- ה. כתוצאה מכך חברים רבים עובדים מחוץ למושב כאשר הכנסתם נמוכה.
- ו. רבים מחברי המושב מובטלים הן בין הצעירים והן בין המבוגרים.
- ז. במושבים רבים קיים אחוז גבוה של קשישים, אלמנות, נכים ומקרים סוציאליים אחרים, המהווים נטל כבד על הקהילה הקטנה.
- ח. משפחות רבות אינן מעבירות משקיהן לבנים ממשיכים.
- ט. חובות האגודה והמתישבים גבוהים מבלי יכולת להחזירם.
- י. רמת החוב הכללי עלתה ב-40% - 65% רק בגין הריבית החריגה על החוב.
- יא. חינוך - מצב החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי ירוד.

5. עקרונות הפעולה:

- הקמת רשות ממלכתית לשקום המושב.
- מוצע להקים רשות ממלכתית לשקום מושבים במצוקה וזאת בשיתוף בין משרדי, כאשר המחלקה להתישבות תוביל ותנהל את הפרויקט. השותפים ברשות יהיו: משרד החקלאות, משרד השיכון, משרד העבודה והרווחה, משרד הפנים, משרד החינוך ונציג הועדה הבינמושבית.
- ועדת החינוך העליונה לפרויקט תורכב ממנהלי המשרדים הנוגעים בדבר.
- נציגי המשרדים והגופים הצבוריים האחרים יתחייבו, בנוסף לשיתוף הפעולה והגדרת המטרה המשותפת להגביר פעילותם במושבים אלה, במטרה להשיג אפקט שיקום מכסימלי.
- תהליך השיקום ביישוב יארוך 3 - 5 שנים.

STATE OF NEW YORK
IN SENATE
January 10, 1917.

REPORT OF THE
COMMISSIONER OF THE LAND OFFICE

FOR THE YEAR 1916.
ALBANY: JAMES B. LEECH, STATE PRINTER.
1917.

1917-18

CHAPTER I.

1. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.
2. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.
3. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.
4. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.
5. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.
6. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.
7. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.
8. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.
9. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.
10. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.

CHAPTER II.

1. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.
2. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.
3. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.
4. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.
5. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.
6. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.
7. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.
8. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.
9. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.
10. The Commission on the Land Office has the honor to acknowledge the receipt of the report of the Commission on the Land Office for the year 1916.

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל המחלקה להתישבות חקלאית

בתשובה נא להזכיר:

אגף
מספר

תל-אביב

הבנין הטלויזי
JEVAGENCY
CODE BENTLEY

טלפון 2582111 - ת.ד. 7053 P.O.B.
רח' קפלן 17, הקריה
17, Kaplan St. Hakiria

- 3 -

6. תקציב השקום:

טיפול שיקומי זה נחוץ לכ-80 מושבים בעלות כוללת של 100 מליון דולר כדלקמן:
80 מליון דולר להסדרי חובות.
20 מליון דולר לשהום חברה וקהילה.
מקורות המימון יהיו:
40 מליון דולר הקצבה ממשלתית מיוחדת.
40 מליון דולר הקצבה סוכנותית מיוחדת.
20 מליון דולר השתתפות עצמית של המתישבים.
מוצע בזאת שסכום בסך 80 מליון דולר יתוקצב מידית ויוחזר כדלקמן:
50% מתקציבי הסוכנות היהודית ומשרדים ממשלתיים הנוגעים בדבר.
50% ע"י המתישבים (סה"כ מימון המתישבים יהיה 60 מליון דולר).
הסכום שיוקצב יוחזר לאחר שנתיים מיום קבלתו במהלך 7 - 8 שנים.

7. שיטת העבודה:

שיטת העבודה מבוססת על ההנחה שבנוסף לשיתוף הפעולה הבינמשרדי שיושג יהיה שיתוף פעולה מכסימלי עם המתישבים במושב.

השיקום ייעשה במספר מישורים:

- טיפול חברתי קהילתי לחברה הבוגרת וחזוק החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי לדור הצעיר.
- הסדר חובות עם כל מתישב באופן פרטני.
- הגברת הייצור וההכנסה למשפחות.
- מתן עדיפות בהקצאת אמצעי ייצור חקלאיים ואחרים.
- ליווי בניהול וארגון המושב.
- סיוע בקליטת בנים ממשיכים למשקי הוריהם.
- סיוע בחינוך טכנולוגי לבנים לא ממשיכים.
- סיוע למשפחות שאינן מתפקדות במסגרת הישוב וחוצה לו.

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל
המחלקה להתישבות חקלאית

בתשובה נא להזכיר :

אגף

מסמך

תל-אביב

- 4 -

המזון הטלירמי "JEVAGENCY"
CODE: BENTLEY

טלפון 258211 — ת.ד. 7053 P.O.B.
רח' קפלן 17, הקריה
17. Kaplan St. Hakiria

8. שלבי ביצוע:

- א. איתור רשימה סופית של הישובים.
- ב. פקדון של 80 מליון דולר במערכות הכלכליות שבהם הצטברו החובות.
- ג. עבוד תכנית פרטנית.
- ד. גבוש סופי של מבנה תעסוקה וההכנסה לכל מתישב.
- ה. שפוט סופי של התכניות.
- ו. קביעת אופיו העתידי של הישוב.
- ז. הפעלת תכנית חברתית ארגונית בישוב.
- ח. תחילת הסדרים כספיים.
- ט. שלוב כל הגורמים בתכנית הכלכלית.

9. אופן הפעולה:

- השקום יתבצע ע"י צוות מקומי שיכלול מלווה, מתכנן שיעבוד בשליש משרה (ממשרד החקלאות או מהסוכנות-היהודית) ועובד קהילתי בשליש משרה.
- הצוות המקומי יונחה ע"י וועדה אזורית שתורכב מהנציגים האזוריים של משרדי הממשלה הנוגעים בדבר.
- יופעלו וועדי פעולה של המתישבים בכל ישוב שיהיו שותפים בצוותי ההיגוי ופעילים בהפעלת התכנית.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
125 WEST 47TH STREET
NEW YORK 19

DATE OF ACQUISITION

LIBRARY OF THE
NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ACQUISITION OF
NEW YORK PUBLIC LIBRARY
NEW YORK 19

NO.

DATE

LIBRARY

1. NEW YORK PUBLIC LIBRARY
2. ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
3. 125 WEST 47TH STREET
4. NEW YORK 19
5. NEW YORK PUBLIC LIBRARY
6. ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
7. 125 WEST 47TH STREET
8. NEW YORK 19
9. NEW YORK PUBLIC LIBRARY
10. ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

LIBRARY

1. NEW YORK PUBLIC LIBRARY
2. ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
3. 125 WEST 47TH STREET
4. NEW YORK 19
5. NEW YORK PUBLIC LIBRARY
6. ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION
7. 125 WEST 47TH STREET
8. NEW YORK 19
9. NEW YORK PUBLIC LIBRARY
10. ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
המחלקה להתישבות חקלאית

בתשובה נא להזכיר:

אגף

מספר

תלמידי

המכון הטלגרפי "JEVAGENCY"
CODE BENTLEY

טלפון 258211 — ת.ד. 7053 P.O.B.
רח' קפלן 17, הקריה
17. Kaplan St. Makira

- 5 -

10. תוצאות משוערות:

- א. 60 מושבים יחזרו לתפקוד נאות ועצמאי.
- ב. כ-20 מושבים יחפכו לכפרים ההילתיים.
- ג. רמת החובות תרד עד לגובה של 30% מהמחזור השנתי, כשיותר לא יהיה קיים חוב חריג.
- ד. כ-1000 משפחות תצאנה ממעגל הייצור החקלאי.
- ה. מתוכן כ-500 משפחות תעזובנה את המושבים.
- ו. שיפור ניכר בתפקוד החברתי והקהילתי.
- ז. שיפור במערכות החינוכיות.
- ח. העלאה משמעותית ברמת התעסוקה וגיוון מקורותיה.
- ט. יצירת תשתית ארגונית ואנושית שתוכל להתמודד עם בעיות העתיד.

11. סיכום:

תכנית זו אם תתבצע במלואה ובמתכונת המוצעת, תביא לשקומם של 80 מושבים משנות החמישים שבהם חיים היום כ-6500 משפחות שהן כ-35,000 נפש ותביא אותם לתפקוד עצמאי ברמה ארגונית, כלכלית וחברתית נאותה.

הנה

ירושלים רח' החבצלת 2 טל'
224245-6 ת.ד. 273 מיקוד
ירושלים 91002 חיפה רחוב
20 טל' 661166-8
ת.ד. 5259 מיקוד, חיפה
31052

המל: הוצאת עתון דאריי בע"מ רח זלמן שוקן 21 ת"א
העורך: גרשום שוקן האחראי: מתי גולן
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי-יד
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel - P.O.B. 233, Tel. 824261

לַטְלַטֵּל אֶת הַסּוּכָנוֹת כְּהוֹגֵן

חבר הנאמנים של הסוכנות היהודית דן בימים אלה בנושאים שונים הנוגעים למבנה המוסד ולמה שמכונה התנועה הציונית, גוף רופף אשר ראש הממשלה יחס לו באחרונה "יותר שנים מאשר חברים".
אחרים מראשי חבר הנאמנים דרשו, כמסמך מיוחד, בירור נוקב על עתיד הסוכנות. זוהי דרישה ישנה, אך היא לא איבדה עם השנים מאומה מנחיצותה אלא להיפך: ההכרח להכניס סדר בארגון הזה רק גובר עם הזמן. האגסיים מחול' ירו חיצו ביקורת רבים על כושר פעולתה הירוד של הסוכנות, ועוד טענות המושמעות זה שנים רבות. יור' לים פוליטיים מוזיקים, ועוד טענות המושמעות זה שנים רבות. יור' הנהלת ההסתדרות הציונית, אריה דולצין, ניסה, ללא הצלחה, לנסות את הביקורת בדיון רבי-משתתפים שזומן אצל ראש הממשלה ערב צאתו לארה"ב. מה ששמעו שם ראשי הסוכנות מפי המשתתפים – שרים ואיש-רציבור אחרים – חיזק את תחושת אי-הנחת ממחוליה. יוחתם של אשש חבר הנאמנים היא ניסיון נוסף של מנהיגי התנועה הציונית בחול' להכניס שינוי במבנה ובתפקוד המאובנים של הסוכנות. כשנים האחרונות החולט לכאורה על הגברת מעורבותם של ציגי התפוצות, אך הנהלה הוותיקה הצליחה, במידה רבה, למנוע הגברת השפעתם של פעילים ציוניים דינאמיים בארצות המערב על דרך עבודתה. בתוך כך, משתמרים פגמים קשים העושים את המוסד המשוות להסתדרות הציונית גוף מסורבל, מגופת, בזבזני, חסין כמעט בפני ביקורת יעילה. זכורים היטב הדו"חות של מבקר הסוכנות: כתבי-אישוש חמורים על סדרים לקויים אשר גבלו לא פעם בשחיתות המידות. הנהלת הסוכנות לא הוכיחה כי היא מסוגלת, או אף מנסה כראוי, לתקן את המעוות.

שימורו של המצב הקיים נוח לעסקנות הסוכנותית. אולם זה מכבר חדרה ההכרה בדבר הצורך לגרום שינויים רציניים בדרכי פעולתה של הסוכנות. הדיון אצל ראש הממשלה לימד כי הביקורת על הסתאבותו של המוסד אינה רק נחלת הדיקטטורים מן המפוצות. המחמירים סבורים כי אין כלל צורך בהמשך קיומו של גוף זה, אשר בתחומי עבודתו העיקריים פועל מתוך כפילות ואף התנגשות עם משרדי הממשלה. די, לדעתם, בהשאתו של שלד כלבר שיטפל באותם נושאים, כגון גיוס כספים, אשר אין גורם אחר המסוגל לעסוק בהם.

אולם לתביעה זו אין, למרבה הצער, סיכוי להתממש. מעשית יותר היא הדרישה להכניס שינויים ניכרים שיעשו את הסוכנות היהודית גוף יעיל יותר ויחזקו בו את ההשפעה המבריאה שיש למעורבות מוג' בהצד מצד הנגדה יהודית נמרצת בתפוצות. הגיע הזמן לסלט את הסוכנות כהוגן. אם זאת היא כוונת אנשי חבר הנאמנים, תבוא עליהם המברכה.

צוה"מ אר"י ש"ע

כ
ר
ב

12

הד
כ
א
ה
ב
ל
ו

"הצלה" - 24 מס יסודי

עיקר וטפל בתנועה הציונית

נאמנית יהודה עזריאלי

מדינת ישראל וקיומו של העם היהודי, להבטיח את העתיד, במסגרת פילוסופיה, באה שותפות רי אחריות לאומית לכלל ישראל. יורר נהגות העם תרבות הציונית אריה דולצ'ין, מאמין כי זהו תהי לין חיוני וחיוני לא פחות, המעיד יותר על חשי בון נפש של "הנאציזם" זה מתלך התעצמי חשבו, אם חוגים אלה מכירים בחינוך הציוני ובמצוות העליה לארץ כגורם ערכי, מעשי, המחייב כיום את כל העם היהודי, עם זאת, גם חברים אחרים בהנהלה הציונית, כמו זקיבא ליונסקי, מודעים להחלשתה של התנועה הציונית, הצריכה מודעים להחלשתה של התנועה הציונית הצריכה לשמש מקור השראה רעיוני ולדאג, "לחיי עולם" של העם היהודי, זהו היסוד של הדיון ב,תהליך הצליה", על תרכב התנועה הציונית, המבנה האר גוני שלה, הידוש העידים הציוניים, הגשמתם ור הכנס, זאת כדי שימשכו את כל העם היהודי לשדרותיו ולא רק שורות של מנהיגים קהילתיים אינטרנטיים, פרנסים למיניהם ועסקנים מהשורה, שאינם משכילים למשכן אתריהם את, "עמך" למס גרחה של התנועה הציונית, שמעמדה מידלדל ותר לך.

אבל, דיונים חשובים אלה יהיו עקרים וחסרי תועלת, אם סדר העדיפויות של מנהיגים הציוני ניים והעסקנים המפלגתיים, משתבש עליהם בדיוני עצרת הסוכנות והוועד הפועל הציוני. במקום לדון בנושאים העיקריים, הנוגעים, והמסוכנים והמט מיעים את העם היהודי, מקדישים חברי עצרת הסוכנות וראשיה את כל מיעים ולהטות לדיון פוליטי ואנאכרוני, בנושא, "מיתו יהודי" — תוך קבלת החלטות נגד ההלקה היהודית, למי זה דרוש ולימיו זה תורם, פרט לכמה עסקנים מפלגתיים ולי עידודם של הריפורמים והקונסרוטיוניים, שתרומתם לתנועה הציונית יצדית והגשמתם כאפס.

גורמי שוליים נותנים את הטון

ראשי הציונות הדתית, המטרדים מערער ה" שותפות הקונסרוטיווית לבת השנים עם שאר הזרמים הציוניים ובראשם יורר הנורח העולמי משה קרונה וחברי הנהלת הציונות יצחק מאיר, ואליעזר שפר והרב לואי ברנשטיין, העומדים בקו החיות הראשון של המאבק הזה, מידעים לשינויים ולהתליכים העוברים. על התנועה הציונית העול מית, עצם שילובם של גורמים דתיים, כמו, הריי פורמים ואחרים, שלא היו מזוהים עם הרעיון הציוני, גורמים עתה לזעזועים בלתי נמנעים, והשאלה היא, מל נגרר אחריהם, או מי מוביל אותם, וכיצד לפעול כדי לבולטם.

ברור, שהתפתחות איננה פתרון, נסיגה מהמערכה כמוה ככריחה מהמציאות, שעדיין ניתן, להשפיע עליה ולעצם את גורמיה. הדיונים התרינים והתצ צות הפרובוקאטיוויות המועלים בדיוני המוסדות הציוניים, אינם מעידים על חוסנה של התנועה הציונית, אלא על חולשתה, שגורמי שוליים מנסים לתת בה את הטון. איתם יש להתמודד, ולהיאבק עד רדתם.

למערכה זו ניתן לגייס מנהיגים ציוניים ותיקים וחדשים, יחד עם כוחות רעניים שצמחו מתוך המחנה הדתי-לאומי, עם פתיחות המחשבה וכישר הסברה, דוברים צעירים, בעלי השכלה רחבה וראייה נכונה, העשויים להיות גשר רוחני וציוני בין חלקי העם להבנה ולקירוב לבבות. הם שיער גישת את המאחז והמיוחד ויפגינו את שיקר הטסל בתנועה הציונית, המחפשת את דרכה ומנסה להבטיח את עתידה.

ויש צורך בחינוך המיומן ואמצעי — כי אן מקור החינוך הוא המגביות ועסקניהן הרחוקים מרעיון הציוני, למעשה אלה הם גופים יעדיים חשובים וחיוניים למטרות שנקמה, ותו לא. זהו עובדה שכולם תומכים בתכנית ירושלים, היא, "הרע במיעוט" מבחינה לאומית, ויש לתודות בהתקרבות שלהם לציון וירושלים, הבעיה היא אם אין בכך החלשה מבחינה התנועה הציונית שהסכימה להת אחד עם ראשי המגביות על יסוד תכנית מינימום אנמית, המדגישה את המבנה הציוני המשותף ה נמוך ביותר, האין בתהליך הזה משום חיוסם של הלא-ציונים השפעתם בעולם היהודי האין בכך נסיגה מן הרעיון המדיני, הציוני, התלוצץ, ה אידיאלי, אל היסוד הפילוסופי מבלי דעת יכול להתפתח תהליך תלסני של ערעור הזרמים תאדיר אולוגיים האמיתיים של הציונות, ובמקום אנשי דעה ואידאיה, ישתלטו על מוסדות העם היהודי טכנוקרטים ואנשי ממון, האם הם יהיו נושאי הרעיון הציוני האם הם יכולים לבטא את השלי חות והגשמה הציונית? האם הם יכולים לדאוג לעליה מארצות המערב האם הם ישאו את דגל ההתיישבות.

בשנת 38 יסודה של מדינת ישראל, עדיין לצערנו, רוב העם היהודי חי בגולה. אולי אין זה מקרה שמכל גושי העליה ממזרח וממערב, מיעוט העליה הוא דווקא מאמריקה הצפונית, פחות מ75 אלף עולים מאז קום המדינה, ממערב אירופה על עד כה מאה אלף יהודים ומברית המועצות הגיעו ארצה למעלה מ160 אלף יהודים, ללא שליחים, ללא מנגנונים, הם זרמו בהמוניהם מעבר למסך הברזל מופעים ומנעים בכוח האכזבה היהודית ורעיון הציוני, כיסופים ולא כספים, זהו היסוד המניע יעדים לעלות לארץ, ולכן, אין זה מקרה שרוב העולים מהמערב הם דתיים, כפי שמעידים ראשי מחלקת העליה.

הנושא השני, "תהליך קיסריה" הטיל על הלא ציוניים (או הכמעט ציוניים...) רוא וחינוך ה יהודי, מבחינה זו המצב קשה ומסוכן עוד יותר, ההתבוללות וההתדרדרות של העם היהודי כלאום, היא תוצאה ישירה של משבר החינוך היהודי ב גולה, והמספרים מדאימים: כשני שלישים מהנוער היהודי ברחבי תבל איננו זוכה לשום חינוך יהודי או ציוני, כרבע מהם זוכים לחינוך יהודי חלקי ורק 13 אחוז מהנוער זוכה לחינוך מלא. ומה יעשה הנוער ולא יתאט בנישואי תערובת וייעלם מבחינתו של העם היהודי, אם מנהיגיו ופרנסיו עוסקים במושב הוועד הפועל שהתכנס הקיץ בירושלים לא בעיקרי החינוך היהודי, ביסוסו, הרחבת השפעתו ורכיזו הנאמנים, אלא בנסיגות נואלים, שאופיים פוליטי, להעביר יותר תקציבים, תחת כותרת הצינור, לידו הריפורמים והקונסרוטיווים אלה מבקשים לעצמם נתיבים מהעוזה התקציבית של התנועה הציונית, — כאשר לטיוח ארוך כת כוונים הם להיות חלק ארגוני, דומיננטי במסגרות החינוך, המתחלקות היום לשתי מחלקות ארגוניות הפועלות ובינות בתפוצות, אלה הן המחלקה לחינוך בגולה והמחלקה לתרבות תורנית — כאשר האח רונה מעצם טבעה ויחכנה, מבוקשת ומתבססת יותר ויותר, כי אם מדובר בחינוך יהודי אין מקום להתפשר והוא ראוי ורצוי להיות שורשי, מורשתי, מקורי, דתי.

ראשי התנועה הציונית, המובילים את הדיונים של "תהליך קיסריה" סבורים שמדובר באלמנט של שותפות גורל יהודית, והיו דאגה משותפת לכל העמים וכל הגורמים העוסקים בעניינה של

מעט מאד וישראלים, פרט לקומץ עסקנים מפלגתיים הקשורים בתנועה הציונית ועור מחות מהם מבני העם היהודי הנפוץ בפז-רה, יודעים מזה, תהליך קיסריה" או, תה-ליך הרצליה". מי מכיר ומי מודע לדיונים ה-בלתי נשלמים שראשי הסוכנות היהודית וה-הסתדרות הציונית עורכים על התהליכים הקשים והכרוסם המכלה כיום בעם היהודי. דיונים אלה קרויים על שם מקום בתי-המלון שבהם הם מתכנסים ויושבים ימי נקיים ממו-שכים על מדוכתה המדוככת של הציונות, הגדרתה מחדש וסיכוייה בעתיד.

אלפי דפי פרוטוקולים גרשמו, מאות מפגשים בכל קצות תבל נערכו בהשתתפות חברי הנהלה הציונית והסדרציות הציוניות במשך חמש השנים האחרונות, נאומים נישאו, ויכוחים נישאו, דעות שונות ומשונות הושמעו — ועתה, אח מתוך שכי גוע או מעייפות, מתחיל להסתמן סבב חדש, ה"ראי לבחינה מחודשת של התנועות הרעיוניות הציוניות, ובראשו התנועה הציונית הדתית ש" במענדה חל כרוסם ואידא, בין בכנסת וב" מפשלה, אלא גם במוסדות ההסתדרות הציונית, שיש לו משמעות מרחיקת לכת, זהו תהליך המח" ייב חשבון נפש לאומי ותנועתי מעמיק.

"תהליך קיסריה", עיקרו התקרבות של אנשי הסוכנות היהודית, קרי ראשי המגביות והקהילות היהודיות, שאינן מאורגנות בתנועה הציונית — לבית חברי ההסתדרות הציונית, הבוהשים במרחקת הארגונים הציונית החדשה, טוענים כי אין כיום למעשה הברל מהותי ואידאיי בין מנהיגים ציוניים מקומיים שעולים או אינם עולים לארץ, שטורחים לתת חינוך יהודי לילדיהם, אם לא, או אפילו נגידים במשפחותיהם בהתבוללות ובנישואי תערובת — לבין מנהיגים המוגדרים כציוניים ומצבם האר שי דומה, ללא הגשמה אישית, ציונית, כלומר עליה וחינוך, אין הברל בין הגורמים האנושיים והמרכיבים כיום את הפדרציות הציוניות והמגב ית היהודיות, המסייעות למדינת ישראל מבחינה כספית ומממנות את הפעולה היהודית בגולה.

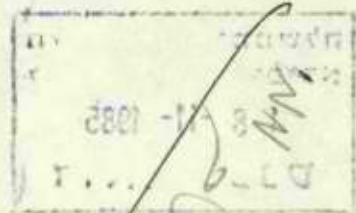
לבטל את השפעת המפלגות

אין אפשרות למנוע את תהליך ההתקרבות הזה מאז הוקמה מחדש השותפות הארגונית ביולי 1971, בין התנועה הציונית ובין מנהיגים הלא-ציוניים, שבראשם התבלטה אישיותו של מסס פישר. לאט לאט הסכו בעלי המאה גם לבעלי הדעה, כך הת" פתח תהליך טבעי ובלתי נמנע, עד שבעצרת ה-סוכנות היהודית ביוני 1984 דרש גירלד הופברגר, חיויר החדש של חבר הנאמנים של הסוכנות לבטל את השפעתם של המפלגות יחסל את, גישת התחמדות" כלשוננו, או במילים אחרות, "ביונס זהו ביונס" — וכך יש לנהל את הסיכנות היהודית לאחר כך גם את התנועה הציונית, למרות שבסיסה הוא רעיוני והגשמתי.

שאלת השאלות היא מה יכול לחוק התנועה הציונית ומי יעשה זאת? האם תבעיה היא כספית

א.א.א.

ש.א.א.

Handwritten:
D-11-1085
MAY 1964
A line is drawn diagonally across the stamp and the handwritten text.

השר יוסף שפירא

ירושלים, כ"ד בתשרי התשמ"ה
9 באוקטובר 1985

בעז"ה

לכבוד
מר ע. לוינסקי
גזבר ההנהלה הציונית והסוכנות

לכבוד
מר א"ל דולצין
יו"ר ההנהלה הציונית והסוכנות

מכובדי !

את נושא הפער החברתי חומרתו וסיכוייו הכרתי מקרוב בהיותי
ראש עליית הנוער. ואולי לשם כך הייתי ראש עליית הנוער חמש
שנים. *רחם אלוהים עליו*

מאז-נושא זה מטריד מנוחתי. מאז הבחרי לממשלה, אני מבין טוב
יותר גם את הסכנה הטמונה בו, אך גם את הסיכוי לחתור לפתרוננו.

השקט אשר השתרר בנושא זה מאז הקמת ממשלת האחדות, וזהו אחד
ממעלותיה של הממשלה, אינו שקט שבא בעקבות פתרון הולך וגובר
של הבעיה, אלא כתוצאה מסיטואציה פוליטית מרגיעה. סיטואציה זאת
עלולה לחלוף, אם וכאשר ממשלת האחדות לא תמשיך.

לכן גם בזמן הזה אשר נראה כאילו הבעיה הולכת ונרגעת יש לנצל
למעשה.

ואני רוצה לתרום רעיון נוסף לקידומו של פתרון הבעיה בחלק מעיירות
הפיתוח.

ע
דחיפה מיוחדת להגות רעיון זה נתנה הידיעה (ב"דבר"), מלפני כמה חדשים,
על מאזן הגירה שלילי ב-17 עיירות פיתוח, ידיעה שאני חושב שהנה מחרידה.

אני מציע בזה מודל ל"טפוח עיירות פיתוח". תזכיר בנדון מצורף בזה.

שוחחתי ע"כ עם כמה אישים הקשורים בעיירות הפיתוח והרעיון נראה להם,
ואפשר לבצעו.

שוחחתי ע"כ גם עם מר גדעון ויתקון מנכ"ל המחלקה לשיקום השכונות. גם
דעתו-חיובית, זאת תוכלו לשמוע ממנו.

אני מציע להתחיל במודל בשתי עיירות יש בהם נתונים טובים ל"מודל" שהצגתי
וכן הנן עיירות קטנות יחסית ו"שכוחות" אשר כמעט אבדו תקותן: שלומי ומצפה רמון.

אבקש, מר דולצין, כיו"ר הנהלת הסוכנות וכן כראש המחלקה לשקום השכונות,
לזמן פגישה בנדון כדי ללבן הרעיון ולבחון אפשרות הגשתו המהירה !

בברכה ובהוקרה,

יוסף שפירא

השר יוסף שפירא

ירושלים, תשרי התשמ"ו
אוקטובר 1985

בעז"ה

טפוח עיירות הפיתוח-

לרגל מאזן ההגירה השלילי בעיירות, יש לרתום כל כח אפשרי כדי לעודד "ההגירה" אל העיירות ולחזקן.

אני מציע בזה "מודל" העשוי לתרום תרומה חשובה לעידוד העיירות ולהגירה אליהן, לגרום להעלאה נוספת של החינוך אשר כבר התקדם בחלק חשוב של העיירות באופן מרשים ביותר. כמובן ש"מודל" זה הנו דרך אחת מיני רבים אשר צריך לנקוט בהם.

הצעת ה"מודל"-

- הרעיון המרכזי הנו גיוס גרעין של זוגות צעירים לעיירות פיתוח.
- בכל גרעין כ-25-20 זוגות ובכל שנה במשך 3 עד 5 שנים, יביא גרעין בהיקף זה.
- כל זוג המצטרף לגרעין יתחייב לחיות במקום 3 שנים לפחות.

כולל אברכים כבסיס לגרעין-

- בכל עיירה שיוסכם עליה יוקם כולל אברכים ציוני כבסיס (בנוסח מרכז הרב), ימנה 10-15 משפחות ואשר ישמש הלוח של הגרעין.
- כל אברך בכולל יקבל סיוע של \$ 2,400 לשנה.
- ראש הכולל יהיה ראש הגרעין והוא יקבל משכורת בהתאם.
- האברכים יתחייבו ללמד מספר שעות קבוע במערכת החינוך הפורמלי, והבלתי פורמלי, תרבות לנוער ולמבוגרים. נשי האברכים תועסקנה בהוראה במקום, לפי הצורך וכך בפעולות תרבות ונוער אחרות.

אכסניה לעוברי אורח וטיולים ו/או מכון ציוני-

יוקמו בכל עיירה שאין בה עדיין אכסניה/מכון והם יופעלו בעזרת אנשי הגרעין הכולל. במספר ניכר של עיירות יש דירות ריקות רבות אשר תוכלנה לשמש יעוד זה זמנית.

מכון/אכסניה אלה גם יקלו על בעיית התעסוקה של הגרעין, אך עיקר תפקידם יהיה לאפשר לנוער ולמבוגרים מהארץ ומחו"ל, להכיר מקרוב חיי עיירת הפיתוח בישראל, שהנה יצירה שאין דומה לה ביחודה, (בהשגיה ובבעיותיה).

דיוור-

משרד השיכון יספק לגרעין, דיור מרוכז וכן מקום לבית מדרש לתורה ולתפילה. (בדרך כלל יש בעיירות דירות וכו' שיוכלו לספק צרכים אלה).

עבודה-

לפני בוא הגרעין, יטופל נושא העבודה, לחברי הגרעין שאינם בכולל. מקום עבודתם או לימודיהם בכולל יתואמו לפני בואם לעיירה.

ש ו נ ו ת-

של"פ-

תבדק האפשרות של הבאת כהן י"א מרוכזת מיטבנ"ע, במתכונת של"פ (שרות לעיירות פתוח) אשר תלמד במקום שנה אחת או שתיים מתוך מגמה להעלאה נוספת של רמת ביה"ס התיכון המקומי תוך שיתוף פעולה עם עליית הנוער.

גרעין נח"ל-

תבדק האפשרות להביא למקום גרעין נח"ל של תנועת נוער במסגרת גרעיני תנועות הנוער לעיירות.

עולים-

בקרב עולים רבים מארצות המערב מקננת שאיפה חלוצית ואפשר להפנות רבים מהם גם לעיירות פתוח, אבל זאת רק במסגרת של גרעין. יעשה איפוא מאמץ מכוון לכוון משפחות עולים שתצטרפנה לגרעינים אלה. תוספת של עולים מסוג זה עשויה לגוון את הגרעין ואת האוכלוסיה של העיירה.

בני המקום-

בשנת ההכנה הדרושה לגיבוש הגרעין יעשה מאמץ לצרף לגרעין, מבני המקום בוגרי צה"ל ואחרים, אשר פנו למקומות אחרים מתוך חשש שלא יוכלו למצוא את עתידם בעיירה. הצטרפותם של בני המקום לגרעין מהווה מימד חשוב, ביותר להצלחתו ולהשתרשותו.

"מודל" זה עשוי להתאים לחלק גדול מן העיירות, אך יש להתחיל ביישומו ב-2-3 עיירות. כאשר יאושר "המודל" בעקרון, אפשר יהיה לבחור את העיירות הראשונות ולהתאים את "המודל" לתנאים המיוחדים של כל עיירה ועיירה.

לשכת יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית
והסתדרות הציונית העולמית

ת. ד. 7053 P. O. 8.

תל-אביב 61 070 TEL-AVIV

אריה ל. דולצין
ד"ר יהודה

1985

ד' בתשרי תשמ"ו
19 בספטמבר 1985

לכבוד
השר יוסף שפירא
ירושלים

מר יוסקיה היקר,

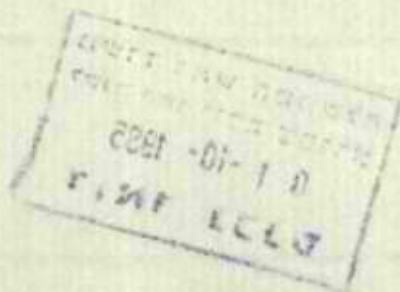
את מכתבך האישי מ - 6/9 קראתי בהתרגשות
מיוחדת ואני מודה לך מקרב לב על האיחולים ועל העידוד.

קבל נא מיטב ברכותי לך ולבני ביתך לכתובה
וחתימה טובה.

בברכת גמר חתימה טובה,

אריה ל. דולצין

1
10
153
332

10
153
332

ל"ה
23
8 יולי

ירושלים, כ' באלול התשמ"ה
6 בספטמבר 1985

בעז"ה

א י ש י

לכבוד
מר א.ל. דולצין
יו"ר החנהלה הציונית

ליאון מכובדי /

אע"פ שכבר שלחתי לך ברכה "רשמית", אני מוצא לנכון לשלוח לך גם סכת זה, אבל באופן אישי.

אני מרגיש שיחסים כנים נקשרו בינינו בתקופה של העבודה המשותפת בחנהלה הציונית-סוכנות.

אני התרשמתי קודם כל מיחסך לחברי החנהלה ומשמחתך בחצלחתם, אין מונח מתאים יותר מאשר "פרגנת" לכאן"א, אשר הצליח לפרוץ לתחומים חדשים ונהנית לשבחם, זוהי מידה אשר אינה רווחת כ"כ בין אנשי פוליטיקה.

וכן התרשמתי מהתלהבותך, מרעיון חדש ופורה, וכאשר התלחבת לא דקדקת כ"כ בפורמליות ובפטריוארכיות הסמונה בכך, פתחת ידך ולבך לעניינים שראית בהם פריצת ציונית, רעיון של טפוח חינוך יהודי ועוד.

וכן הראית לעתים בעת צורך או בעת מצוקה עמדה נחרצת, הקשורה בעצמאותה של החנהלה הציונית, או להיפך בקשרים אשר חשבת שיש לחזק עם יהודי "הסוכנות" וכדומה.

ויותר מכל כאשר נשאת על גלי חזון, וספרת על גלי העליה, אשר עליהם צפנת מיטלטת, נלחמת ונבנית מדינת ישראל.

תקומי, כי חזון זה לא פג ולא יפוג וזאת אני קושר בנסיונך, נסיון קשה עד מאד - זאת אני יודע, ליצור מימד חדש בחיי החסתדרות הציונית - תנועת ההגשמה.

מי יתן והכוונות הטובות והטהורות הקיימות בנושא זה, והצפיות הרבות, הן אלה אשר יוליכו מהלך חדשני ויהודי ורגיש זה. דוקא כחבר ממשלה אני מודע יותר לחשיבות שבמהלך זה, לסיכונים אבל גם לסיכויים.

מיטב הברכות,
לך לאנט ולכל אשר עמך,
עתיבה וחתימה טובה,

יוסף (יוסק'ה) שפירא

DATE:

RECEIVED, CH-40000 100000
10 JANUARY 1961

TO:

MR. W. L. FORD
100000 100000

10 JAN 1961

FROM: 100000 100000

RE: 100000 100000, 100000 100000 100000
100000 100000, 100000 100000.

100000 100000 100000 100000 100000 100000
100000 100000 100000.

100000 100000 100000 100000 100000 100000
100000 100000 100000 100000 100000 100000
100000 100000 100000 100000 100000 100000
100000 100000.

100000 100000 100000 100000 100000 100000
100000 100000 100000 100000 100000 100000
100000 100000 100000 100000 100000 100000.

100000 100000 100000 100000 100000 100000
100000 100000 100000 100000 100000 100000
100000 100000.

100000 100000 100000 100000 100000 100000
100000 100000 100000 100000.

100000 100000 100000 100000 100000 100000
100000 100000 100000 100000 100000 100000
100000.

100000 100000 100000 100000 100000 100000
100000 100000 100000 100000 100000 100000
100000 100000 100000 100000.

100000 100000
100000 100000 100000
100000 100000 100000.

100000 100000 100000

ס"ה

אשר אביה

אילן

סיון

נחמיה ב' ח' ע"ה

השר יוסף שפירא

לפני

הרב ה' אהרן

הרב ר' משה אליהו

נחמיה

ה' אהרן
הרב ר' משה אליהו

נחמיה
וה' אהרן

ת"א
סוכנו

ר"מ, (שמיאל) סוליצקי ק"ר

השר יוסף שפירא

ירושלים, י"א באלול התשמ"ה
28 באוג' 1985

בעז"ה

לכבוד
מר א"ל דולצין
יו"ר ההנהלה הציונית
והסוכנות היהודית

מכובדי !

הנדון: טרגדיה בסוכנות העולים "נוה עליזה"
בקרני שומרון

סליחה על הכותרת הבומבסטית-טרגדית, אבל דומני שאין אני מגזים
ולו בנימה קטנה.

גרעין של למעלה מ-100 משפחות שוכנע ע"י שליחים שנשלחו ע"י
מח' העליה או בעזרתה, לעלות לארץ ולהתיישב בקרני שומרון.

הרעיון קרם עור וגידים וצבר דינמיקה. הרוב הגדול של העולים
(65 משפחות) עלה ארצה! עוד 30 עד 60 משפחות עשויות לבוא
"בגל שני" של הגרעין, אם "הגל הראשון" יסתדר.

הם התקשרו עם חברת בניה גל-דר, אשר הפרה את החוזה הפסיקה את
הבניה, פגעה באמון שיש לעולים אלה (דבר שיש לו הד צבורי רחב
באר"ב) והשאירה את העולים בהפסד כספי של כ-8-9,000 \$ למשפחה,
שאינם יכולים להשלים את הבניה ולעבור לגור בבתיים אשר היו צריכים
להיות גמורים, לפני כ-10 חדשים.

הדחיה בגמר הבתים בכ-20 חודש גורמת לעולים אלה נזק כספי נוסף
של כ-4-5,000 \$ למשפחה.

לשם גמר הפרוייקט צריך לעשות לענ"ד כדלהלן :

א. קביעת ועד מנהל לפרוייקט אשר יהיו בו נציגים של הסוכנות,
מסת' ציונית, משרד הקליטה, חברי גרעין וכד'.

ב. הסדר עם הקבלן אפ"י שיגמור את הפרויקט תוך זמן קצר, במחיר העלות - שכר קבוע מראש.

הועד של הגרעין כבר הגיע להסכם עם הקבלן שמואל אלבק (אשר גם הוטלע ע"י מנכ"ל משרד הקליטה). הועד החדש (סעיף 1) יצטרך לאשר קבלן זה.

ג. להעמיד לרשות כל אחד מהמשתכנים הלואה צמודה נוספת בסך של כ-10,000 \$ בתנאי ריבית מינימלית למשך זמן של כ-20 שנה.

יש לזכור שרוב העולים כבר מיצה את מלוא המשכנתאות הניתנים לעולים.

עד כאן הצעתי !

אם לא ימצא הסדר מסוג זה, הדבר עלול לגרום :

- לירידה של הלק המספחות.
- לשם רע לכל המוסדות והגופים בארץ המטפלים בעליה (בין אם הם אשמים ובין אם אינם אשמים).
- לביטול תכניות העליה של 30-60 חברי גרעין ומועמדים הנמצאים בחו"ל והמצפים לראות מה יהיה בגורלם של אלה, אשר כבר עלו ארצה.

כמי שמעורב בנושא העליה וכמי שחרד מכל זעזוע בעליה בימים כ"כ קשים לעליה, אני פונה אליך להציל את הפרויקט ע"י מציאת דרך לביצוע תכנית הבראה זו, אשר במרכזה - ההלואה המוצעת.

כפי שכבר נמסר לך ע"י הקבלן שמואל אלבק, הסכים משרד השיכון להעמיד הלואה של כ-5-6,000 \$ לכ"א מהמשתכנים.

אני בטוח שגם הסוכנות לא תעמוד מנגד ותטה שכם להצלת הפרויקט.

והנני מברך בתושיה ועצה טובה.

ב ה ד ק ר ה ה
יוסף (יוסף'ה) שפירא

העתק: הח' ע. לוינסקי-גזבר הסוכנות.
הח' ח. אהרן - ראש מח' עליה וקליטה.

השר יוסף שפירא

ירושלים, ד' באלול התשמ"ה

בעז"ה

21 באוג' 1985

לכבוד

מר שלמה גזית

באר - שבע

שלום רב !

אם אמנם נכון הדבר שהנך עומד להתמנות, או
שכבר התמנית כמנכ"ל הסוכנות- שלוחה לך
ברכתי.

אני מקוה שכמנכ"ל בתפקיד כ"כ בלתי מוגדר
תמצא מסילות של עשיה וסיפוק בעלי משמעות,
כפי שהיה בתפקידך הקודמים הרבים.

בהוקרה,

יוסף (יוסק'ה) שפירא

המנכ"ל הבא

יו"ר הנהלת הסוכנות, אריה דולצין, מתכונן לבשר מחר להנהלת הציונית על סיכום המו"מ עם האלוף (מיל.) שלמה גזתי (בתמונה) — מי שהיה מתאם הפעולות הראשון ביסודות ונשיא אוניברסיטת באר שבע — לכהן בתפקיד מנכ"ל הסוכנות. גזתי יבוא במקומו של שלמה תדמור, המסיים את תפקידו.

*

ובעוד תפקיד בכיר אחד בסוכנות מאז ייש כבר, הרי מחפשים עדיין מועמד לתפקיד בכיר אחר: בשבוע שעבר הודיע יו"ר ההנהלה כי הוא מחפש מועמד לתפקיד מנכ"ל המחלקה לעלייה. התפקיד, כך אמר, מיועד לאדם איפוליטי בעל נסיון ידע בנושא העלייה, שהוא, לדעתו, אחד החשובים ביותר לישראל כיום. דולצין מקווה שאדם כזה ימצא עד אוקטובר, מועד כינוס חבר הנאמנים של הסוכנות.

טובה צימק

על ספסל הלימודים

בננות נוסעות לבלגיה

מאת חואן טאמאי, „נייט-רידר“

נראה, ניקראגואה — האמברגו הכלכלי שהטילה
ל ניקראגואה אילץ את הממשל הסנדיניסטי לחפש
ת קשרי מסחר חדשים. בתחומים מסויימים גאלצה
משום כך לוותר על מחירים טובים, אך במוצרים
בננות למשל, זכתה במחירים טובים יותר. ה-
הוא גם תירוץ מצוין למשטר להסברת צמצום
בוא והמחסור החמור במטבע קשה.

דת הטלת האמברגו פרסם העתון הסנדיניסטי
ה" תמונות של תינוקות חולים וכתב שהם גוססים
סור בתרופות אמריקאיות. ראשי הסקטור הפרטי,
לם ממחנגדי המשטר, דוחים תיאורים אלה. הם
למעשה זהו אמברגו „רכרוכי“, שאיננו מאפשר
ל יסיר עם ארה"ב, אך איננו מצנע רכישת סחור
דיקאיות באמצעות מדינה שלישית. „רייגן סגר
ת. אבל השאיר את החלונות פתוחים“, כך מגדיר
רא איגוד לשכות המסחר בניקראגואה.

מן הודיע על הטלת האמברגו לאחר שהקונגרס דחה
ת הממשל להקציב 14 מיליון דולר לסיוע למת-
שטר הסנדיניסטי. פקידים אמריקאיים סברו אז
ל יפגע בכי-17% מכל סחר-החוץ של ניקראגואה:
ל דולר, ערך היצוא לארה"ב (בשר בקר, כותנה,
מה) ויבוא כימיקלים וציוד חקלאי בסך 58 מיליון

המסחר של ניקראגואה הצחיר, ש-12% מן
שארצו מייבאת מארה"ב אי-אפשר להשיג משום
ר. הוא גם אמר שתוצאות האמברגו היו חמורות
אלמלא דאג ממשלו לגוץ את קשרי המסחר כבר
תו לשלטון. ביום הטלת האמברגו היה הנתח
ב בסחר עם ניקראגואה שווה בגדלו לזה של

נייט-רידר

השר יוסף שפירא

ירושלים, ג' באלול התשמ"ה
20 באוג' 1985

בעז"ה

לכבוד

הרב ר' אברהם כהנא שפירא שליט"א, הרב הראשי
הרב ר' מרדכי אליהו שליט"א, הרב הראשי והראשל"צ
ירושלים תובב"א

מכובדי !

אני מוצא לנכון להודיעכם, כי הסוכנות היהודית
אינה ממלאת הבטחתה להעסיק, בכל מרכז קליטה של
יהודי אתיופיה, איש צוות בכיר דתי. ו/או אדם
דתי אשר יהיה אחראי לנושא המסורת.

לדבריהם ההקפאה של כח אדם היא המונעת זאת.
בממשלה אין ההקפאה חלה על נושאים חינוכיים צבאיים
וכדומה ואין ספק שהסוכנות אשר הממשלה אינה יכולה
לחייבה, חייבת לנהוג בייתר דבקות וקנאות בענין
זה.

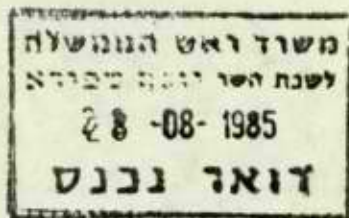
לענ"ד על הרבנות לחזור ולהודיע לסוכנות, כי לא
תוכל להשלים עם דרך זו של אי קיום הבטחה ואף אי
הודעה על הקשיים שהתעוררו.

בברכה,
יוסף שפירא

2208
אריה ל. דולצין
יו"ר הפנה"ה

א' באלול תשמ"ה
18 באוגוסט 1985

לכבוד
השר יוסף שפירא
ירושלים

מר שפירא היקר,

הנני לאשר קבלת מכתבך מיום 11.7.85 בענין
גרעין "יחד".

הנושא הועלה שוב בישיבת הנהלת הסוכנות ביום
12.8.85 ולאחר דיון והסבר מטעם שני ראשי המח' להתיישבות,
הוחלט לאשר את החלטתם להקמת הישוב.

ע"פ ההסבר הנ"ל ולאחר בדיקה שערכו בנדון,
הודיעו שאין לראות בגרעין זה כת כל שהיא וכי אינה קשורה
עם גורם כל שהוא בחו"ל.

ב ב ר כ ה ,

אריה ל. דולצין

148 (ח) (ש) סיכום

השר יוסף שפירא

ירושלים, כ"ד באב התשמ"ה
11 ביולי 1985

בעז"ה

לכבוד
מו"א. ל. דולצין
יו"ר ההנהלה הציונית

מכובדי !

... הנני מצ"ב תזכיר בנושא הישוב מגדלים, ועל גרעין "יחד".
לא נראה לי, כי ההנהלה הציונית תקים ישוב של אחת הכתות
המוזרות המנסות להכות שורש במדינתנו. אין זה תפקידה של
ההסתדרות הציונית, גם לא בכספים אשר ממשלת ישראל מעמידה
לרשותה.

ועדה מיוחדת של הכנסת בודקת את נושא הכתות כולל נושא
"המודטים". אני מציע לך, כי תקפיד כל ההליכים לישובו
של גרעין "יחד" עד לגמר דיוניה של ועדה זו.

וכדי לא לעכב ישובה של מגדלים להעלות על אותו מקום, גרעין
אחד אשר התארגן לצורך זה.

אני בטוח, כי תיענה להצעה ציונית זו אשר אני מעלה בפניך.

בברכה ובתורה,
יוסף (יוסק'ה) שפירא

העתק: חברי ההנהלה:
מ. דרובלס ונסים זילי-ראשי החטיבה להתיישבות.
הרב א. ברנשטיין-ניו-יורק.
מר יצחק מאיר-ירושלים.
מר א. שפר-ירושלים.

מגדלים

מגדלים הוא אחד מששת הישובים, שעל הקמתם החליטה הכנסת. במקום כבוצקות עתה עבודות הכנה לעליה על הקרקע. יש שני גרעינים הרוצים להתיישב במגדלים.

אחד הגרעינים הוא גרעין יחד, גרעין של מודמים השייכים לארגון כללי של מדיטציה טרנסנדנטלית. הגורו של כת זו נתן הוראה למאמיניו להקים כפרי "מודטים" בארצות בהן הם יושבים. גרעין יחד מונה כ-10 משפחות וכ-15 רווקים. המכנה המשותף להם הוא המדיטציה. חברי הגרעין עוסקים בהפילתם הכיוונית שעהיים בכל יום, בקיימים הפילות קולקטיביות וכן מארגנים כנסים של מדיטציה שבהם משתתפים חברי הכת מארצות שונות. במסקנותיה מוענת ד"ר נעמי גבו, סוציולוגית בסוכנות היהודית, שגרעין זה, אם יעלה על הקרקע, לא יוכל לקלוט אנשים שאינם כודטים, ואין היא ממליצה על הקמת ישוב בשבילים.

הכנסת החליטה על הקמת ועדה שהבדוק את נושא הכתות בארץ. הועדה דנה בעניין המודטים, אך עדיין לא הגיעה להחלטה. לכרות זאת החלה ההסתדרות הציונית בהליכי קליטה של גרעין יחד לקראת העתידית יכגדלים.

גרעין נוסף הוא גרעין אשר קיים כשנה והציג בגרעין 17 משפחות הנפגשות כדי שבוע וכמינות את עצמן לעליה לכגדלים, מהוך רצון לישב את הסוכרון. חברי הגרעין גרים בשזלה, רוצים להקים כפר קהילתי בכגדלים, במתכונת הכפרים הקהילתיים של אמנה. רצונם ליצור ולהתפרנס במקום.

אנו בבקשים לעכב הליכי ההכנה של גרעין יחד לקראת עלייתם על הקרקע, עד לאחר פרסום ההחלטה של הועדה הכיוונית שנתמנתה לבדוק את עניין הכחות בארץ.

סמך ב' 3 12/8

השר יוסף שפירא

ירושלים, כ"ד באב התשמ"ה
11 ביולי 1985

בעז"ה

לכבוד
מר א. ל. דולצין
יו"ר ההנהלה הציונית

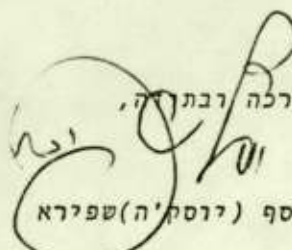
מכובדי !

... הנני מצ"ב תזכיר בנושא הישוב מגדלים, ועל גרעין "יחד".
לא נראה לי, כי ההנהלה הציונית תקים ישוב של אחת הכתות
המוזרות המנסות להכות שורש במדינתנו. אין זה תפקידה של
ההסתדרות הציונית, גם לא בכספים אשר ממשלת ישראל מעמידה
לרשותה.

ועדה מיוחדת של הכנסת בודקת את נושא הכתות כולל נושא
"המודטים". אני מציע לך, כי תקפיד כל ההליכים לשובו
של גרעין "יחד" עד לגמר דיוניה של ועדה זו.

וכדי לא לעכב ישובה של מגדלים להעלות על אותו מקום, גרעין
אחד אשר התארגן לצורך זה.

אני בטוח, כי תיענה להצעה ציונית זו אשר אני מעלה בפניך.

בברכה ובתורה,

יוסף (יוסק'ה) שפירא

העתק: חברי ההנהלה:
מ. דרובלס ונסים זוילי- ראשי החטיבה להתיישבות.
הרב א. ברנשטיין- ניו-יורק.
מר יצחק מאיר- ירושלים.
מר א. שפר- ירושלים.

מגדלים

מגדלים הוא אחד מששת הישובים, שעל הקמתם החליטה הממשלה. במקום מבוצעות עתה עבודות הכנה לעליה על הקרקע. יש שני גרעינים הרוצים להתיישב במגדלים.

אחד הגרעינים הוא גרעין יחד, גרעין של מודטים השייכים לארגון כללי של מדיטציה טרנסנדנטאלית. הגורו של כת זו נתן הנראה למאמיניו להקים כפרי "מודטים" בארצות בהן הם יושבים. גרעין יחד מונה כ-10 משפחות וכ-15 רווקים. המכנה המשותף להם הוא המדיטציה. חברי הגרעין עוסקים בהפילתם הכיחודה שעהיים בכל יום, בקייסים הפילות קולקטיביות וכך מארגנים כנסים של מדיטציה שבהם משתתפים חברי הכת מארצות שונות. במסקנותיה מוענת ד"ר נעמי נבו, סוציולוגית בסוכנות היהודית, שגרעין זה, אם יעלה על הקרקע, לא יוכל לקלוט אנשים שאינם מודטים, ואין היא ממליצה על הקמת ישוב בשבילם.

הכנסת החליטה על הקמת ועדה שהבדוק את נושא הכחות בארץ. הועדה דנה בענין המודטים, אך עדיין לא הגיעה להחלטה. לכרות זאת החלה ההסתדרות הציונית בהליכי קליטה של גרעין יחד לקראת העליה למגדלים.

גרעין נוסף הוא גרעין אשר קיים כשנה וחצי. בגרעין 10 משפחות הנפגשות כדי שבוע ומכינות את עצמן לעליה למגדלים, מהן רצון לישוב את השומרון. חברי הגרעין גרים בשפלה, רוצים להקים כפר קהילתי במגדלים, במתכונת הכפרים הקהילתיים של אמנה. רצונם ליצור ולהתפרנס במקום.

אנו מבקשים לעכב הליכי ההכנה של גרעין יחד לקראת עלייתם על הקרקע, עד לאחר פרסום ההחלטה של הועדה הכיחודת שנחמנתה לבדוק את ענין הכחות בארץ.

סימל
נא לתקן
ה' 8

נא לתקן
ה' 8

השר יוסף שפירא
ירושלים, י"ב באב התשמ"ה

בעז"ה

30 ביולי 1985

לכבוד

מר א.ל. דולצין

יו"ר ההנהלה הציונית

מכובדי !

אני מוצא לנכון להביא לידיעתך כי תהלי'ה
לא קבלה עד כה אף פרוטה אחת ע"ח התקציבים
אשר הובטח לה בסך של 80,000 דולר.

בברכה רבה

יוסף (יוסק'ה) שפירא
יו"ר תנועת תהלי'ה

העתק: מר ע. לוינסקי-גזבר ההנהלה הציונית.
מר ח. אהרן - ראש מח' עליה וקליטה.

השר יוסף שפירא

ירושלים, ה' באב התשמ"ה
23 ביולי 1985

בעז"ה

לחבר
עקיבא לוינסקי
גזבר הסוכנות היהודית

מכובדי,

שמעתי בספוק רב על הפגישה שלך עם החבר אלי ששר.

אני מניח שקבלת הסבר למחשבתך-נטייתך- לתקציב 150 אלף דולר ל"שבנ"ע במירון 100 אלף ל"שבנ"ע בכפר מימון, אשר שתיהן עושות עבודה בלתי דגילה בשרות עליית הנוער: באנטגרציה, בקליטת עולים אתיופים, בטפול בנוער מחו"ל (מגמה צרפתית) ועוד.

כמו"כ העליתם מחדש נושא שאתה ואני חשבנו עליו "אז", בניתו מחדש של "נתיב המעלה". והרעיון להקימו במושב תקומה הוא ממש פנטסטי, מבחינת התדמית, דבר שיש לו השלכה רבה על הדימוי העצמי של הילדים.

והנה גם נגעתם בנושא הקליטה בק. ארבע, אפרת, קטיף, חספין, וכו' והמספר הכולל (190) הנו קטן מכפי שאני נקבתי (250-300).

אני מבין שגם בעצתי לך לדבר עם אלי ששר, על נושא המוסדות החרדים, קלעתי למטרה וקבלתי תמונה רב-צדדית על נושא זה.

היה, בדכה,

יוסף שפירא

לכבוד

מר עקיבא לוינסקי

גזבר הסוכנות היהודית

שלום רב !

אני בא בזה לסכם את שיחתנו מיום שישי, א' באב (19.7.85).
בראשית דברי הרשה לי להביע בפניך את תודתי וספוקי על האוירה הנעימה
והחברית שהשרית על הפגישה, על זאת הערכתי הכנה והעמוקה.
ומכאן לעצם העניין -

א. ישיבת בני עקיבא בר-יוחאי במירון - המלצתי לסייע להם בהענקת \$150,000
להשלמת חדר האוכל והפנימיה.

ב. ישיבת בני עקיבא בית-יהודה בכפר מימון פגב - המלצתי לסייע להם בהענקת
\$100,000 להשלמת הפנימיה.

(ציינתי את העבודה המצויינת שעושים שני המקומות האלה, אשר כ-80%
שם הם מחניכינו, בקליטה חנוכית של צעירים טפוסיים לעה"נ; נוער טעון-
טפוח, יוצאי-אתיופיה ונוער מחו"ל-צרפת).

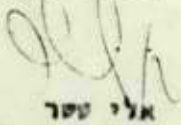
ג. דברנו על אישור קליטה מעבר לקו הירוק של כ-120 חניכי עה"נ במקומות:
קרית-ארבע, אלון-מורה ואפרת. טכחתי להזכיר את היסוסין אשר גם שם נמצאים
כ-40 חניכי עה"נ. בטה"כ: כ-160 חניכים. (אגב, היום מצאתי על שולחני
בקשת הכרה בנות דקלים, בגוש קטיף (כ-30 חניכות).

ד. הצעת בפני רשימה של 9 מקומות "חרדיים", מתוכם המלצתי על 6 מקומות
ש"לעלית הנוער יש בהחלט מעמד משמעותי בהם". הבהרתי שבגלל שהנ"ל אינם
קולטים אתיופים - לא אשרגו להם קליטה ישראלים; יחד עם זאת, אין לי, כמובן,
כל התנגדות לאשר להם קליטה לתשמ"ו (כ-250 חניכים) בתנאי, שקליטה זו
לא תעשה על חשבון המכסות הקיימות כיום.

ה. העברת המוסד נתיב-המעלה מנתיבות למושב תקומה - לטכום: העברה לי שטרם קבלת
מטעמנו הצעה מגובשת וכוללת. התחייבתי לדאוג לכך בהקדם האפשרי, ומדכריך הבנתי
כי תתייחס לרעיון בצורה אוהדת.

ושוב, עקיבא, אני מודח לך על גישתך חביבה וחשניית ועל העידוד שאבתי
מתהיחסותך החיובית לנושאים הנזכרים.

בברכה ובהוקרה,

אלי שור

מנהל האגף לחינוך דתי

העתק: מר אורי גורדון

מר אלי עמיר

מר בנימין עמירם

מר שלמה בר-גיל

העתק שקט: השר יוסף שפירא

זכר
קול
סניף

ה ש ר י ו ס ך ש פ י ר א

ירושלים, כ"ה בתמוז התשמ"ה

בעז"ה

15 ביולי 1985

א.ר.

לחברים יצחק טבת

דובדב

ה' עמכם !

בשיחה עם ע. לוינסקי על תנועת ההגשמה

ביום כ"ג בתמוז-12.7.85, הועלתה הצעה

להפגש לשיחה ראשונה ומכינה :

יוסק'ה שפירא, עקיבא לוינסקי, דובדב, יצחק

טבת, אורי גורדון ואחוד הבונים.

בב"ח לתו"ע.

יוסק'ה שפירא

כ"ב

השר יוסף שפירא

רבי יצחק
ה"ר יצחק שמואל
לוי קינז

לוי קינז

UNITED JEWISH APPEAL
SUITE 2900, 1290 AVENUE OF THE AMERICAS
NEW YORK, NEW YORK 10104

STANLEY B. HOROWITZ
PRESIDENT

August 15, 1985

Minister Joseph Shapira
Foreign Ministry
Knesset
Jerusalem, ISRAEL

Dear Yoske:

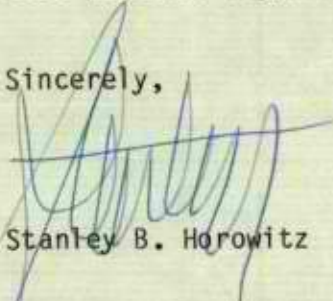
It was very nice of you to write with congratulations on my being named President of the United Jewish Appeal.

It is a great honor and represents extraordinarily important work for the Jewish people. Since you too are engaged in this great work and are such an important part of building the State of Israel, I am all the more complimented by your letter.

It is always nice to greet you and to find such a warm reception when in Israel. I hope we will see one another soon.

Best personal regards.

Sincerely,

Stanley B. Horowitz

SBH:om

2001-00-0000
FBI - LEO

For your love
and for your love

for your love

for your love

for your love
for your love

Stanley Horowitz
United Jewish Appeal
1290 A.V.E. of the Americas
New-York, N.Y. 10104

— נחמה — נחמה —
U.S.A. — נחמה

השר יוסף שפירא

Minister Joseph Shapira

Mr. Stanley Horovitz

Jerusalem, July 14, 1985

ת' בתמוז התשמ"ה

Dear Mr. Horovitz,

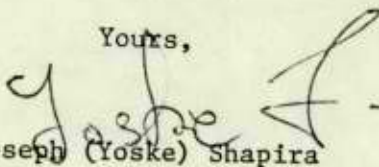
I have just heard that you have been elected Vice-President, Director General of the U.J.A. - U.S.A., and I am sorry I didn't know it before.

I am happy to congratulate you for this appointment. I am sure it is one of the best ones there is.

Ever since I have been a member of the J.A. executive I have learned the importance of the U.J.A. -- the economic one and, even more so, the Jewish one -- and to appreciate its leadership.

It will be a pleasure for me to see you when you will be next in our beloved country.

Yours,

Joseph (Yoske) Shapira

השר יוסף שפירא

בעז"ה

ירושלים, י"ב באב התשמ"ה
30 ביולי 1985

לכבוד

החבר נסים זווילי

ראש מחלקת ההתישבות

ההסתדרות הציונית העולמית

ידידי הנכבד - נסים !

המכתב כתבתי לך מבלי לפרסמו מתוך כאב מר, שראש
מחלקה להתישבות יכול לחשוב שמותר להפסיק
ההתישבות, האמן לי נסים, שהמספר המועט של
המליונים הדרוש להקמת 4-6 ישובים חדשים קיים !
הנה בדרך מקרה, נחסך השנה סכום של 100 מליון \$
לרגל הוזלת מחיר הדלק. טעות בנסוח חוק גרם
לאוצר הפסד של 5-6 מליון \$, ושר האוצר לא מצא
לנכון לשנותו, רק בגלל אי הנעימות שבדבר.
חוסר כסף אינו מידע מדויק.

ההתישבות והרחבתה הנו דבר שבכל מקרה אסור להפסיקו,
זו אמונתנו ולענ"ד - זוהי גם אחת התשובות לטרור
ולתקוה שיש לאויבינו שיש אפשרות להתגבר עלינו.

מצאתי לנכון לכתוב זאת שנית כדי שתדע שלא התכוונתי
לקנטר אלא כתבתי זאת בכאב הבא מעומק לבי, והנה
גם קבלתי אשור לדעתי ע"י ההצעה שלך שהתפרסמה
היום להקים ישוב חדש במקום שנרצחו המורים מעפולה.

בברכת חברים,

יוסף (יוסק'ה) שפירא

העתק: מר א.ל. דולצין -
יו"ר ההנהלה הציונית.

ההסתדרות הציונית העולמית

חטיבת ההתיישבות

רח' הסלך גורני 48, ירושלים
ת.ד. 92

סס'

תאריך 17 ביולי 1985
כ"ח תמוז תשמ"ה

ישיבה נכבדה

לכבוד

השר יוסף שפירא
משרד ראש הממשלה
ה ק ר י ה
י ר ו ש ל י מ

ידידי הטוב,

מכתבך מיום ה-9 ביולי 1985 הגיע לידיי וחייב אני להודות כי הצטערתי על תכנו.

בהיותך איש ציבור ונבחר העם, אמור היית לדעת כי מעמדנו מחייב קביעת סדרי עדיפויות אשר באמצעותן יכול איש הציבור לשרת ביתר נאמנות את צרכי העם והמדינה. כמובן שאינני רואה כל פסול בביקורת ובודאי שהנך רשאי לחלוק על דעתי, אלא שבמקומך הייתי משתדל להביא הנמקה יותר עניינית ופחות קטנונית.

אין לי כל כוונה להתפטר מתפקידי הנוכחי וזאת משום שאני ממלא בו שליחות לאומית חשובה.

בברכת חברים,

נסים זולג
ראש החטיבה להתיישבות

העתק

א.ל. דולצין, יו"ר ההנהלה הציונית

נס/נב

השר יוסף שפירא ירושלים, כ' בתמוז התשמ"ה
9 ביולי 1985

בעז"ה

לחבר
נסים זבילי
ראש מח' ההתישבות
הסוכנות היהודית

ידידי הנכבד !

נוכח פנייתך לראש הממשלה להקפיא הקמת 6 הישובים ביהודה ובשומרון
אני קורא לך להתפטר מתפקידך, על אף הוקרתי הרבה כלפייך.

מחלקת ההתישבות של הסוכנות וההנה"צ נועדה להקים ישובים חדשים,
לפתח את הקיימים ולבססם.

אין להעלות על הדעת שאחד מראשי מחלקת ההתישבות יציע להפסיקן,
להקפיא את המפעל שהנו הלוח של התנועה הציונית- את ההתישבות.

גם במצב הכספי הקשה ביותר אין התנועה הציונית, ראשי הסוכנות היהודית
ומדינת ישראל יכולים אף להעלות על דעתם להפסיק את העליה ואת ההתישבות.

כל מי שמציע הצעה כזאת דומה לאדם המציע לזולתו להפסיק את נשימתו
את נשמת-אפו.

ראש מחלקת ההתישבות של ההנה"צ והסוכנות מציע הצעה כזאת, מוכיח לדעתי,
כי אין בו החזון והמנהיגות לעמוד בראש מפעל ההתישבות.

העובדה שהצעתך מתייחסת לישובים אשר על רובם אין מחלוקת פוליטית-מפלגתית,
רק מחריפה את חומרת הדבר ומוכיחה שיש בהצעה זו חוסר הבנה לנושאים
האלמנטריים ביותר עליהם מבוססות הציונות ותחיית העם בארצו, או רגע של
חולשה או "הסתר פנים".

עם כל הקורא אשר אני רוחש לך, נראה לי, כי על ידי הצעה זו פסלת את
עצמך מהכהונה הרמה בה אתה מכהן !

בברכת הברכה,

יוסף (יוסק'ה) שפירא

הערת: מר אריה דולצין-יו"ר ההנהלה הציונית.

השר יוסף שפירא

ירושלים, כ"ד באב התשמ"ה
11 ביולי 1985

בעז"ה

לכבוד
מר א. ל. דולצין
יו"ר ההנהלה הציונית

מכובדי !

... הנני מצ"ב תזכיר בנושא הישוב מגדלים, ועל גרעין "יחד".
לא נראה לי, כי ההנהלה הציונית תקים ישוב של אחת הכתות
המוזרות המנסות להכות שורש במדינתנו. אין זה תפקידה של
ההסתדרות הציונית, גם לא בכספים אשר ממשלת ישראל מעמידה
לרשותה.

ועדה מיוחדת של הכנסת בודקת את נושא הכתות כולל נושא
"המודטים". אני מציע לך, כי תקפיד כל ההליכים לישובו
של גרעין "יחד" עד לגמר דיוניה של ועדה זו.

וכדי לא לעכב ישובה של מגדלים להעלות על אותו מקום, גרעין
אחד אשר התארגן לצורך זה.

אני בטוח, כי תיענה להצעה ציונית זו אשר אני מעלה בפניך.

בברכה ובתורה,
יוסף (יוסק'ה) שפירא

העתק: חברי ההנהלה:
מ. דרובלס ונסים זוילי- ראשי החטיבה להתיישבות.
הרב א. ברנשטיין- ניו-יורק.
מר יצחק מאיר- ירושלים.
מר א. שפר- ירושלים.

מגדלים

מגדלים הוא אחד מששת הישובים, שעל הקמתם החליטה הממשלה. במקום מבוצעות עתה עבודות הכנה לעליה על הקרקע. יש שני גרעינים הרוצים להחייש במגדלים.

אחד הגרעינים הוא גרעין יחד, גרעין של מודטים השייכים לארגון כללי של מדיטציה טרנסנדנטאלית. הגורו של כת זו נתן הוראה למאמיניו להקים כפרי "מודטים" בארצות בהן הם יושבים. גרעין יחד מונה כ-10 משפחות וכ-15 רווקים. המכנה המשותף להם הוא המדיטציה. חברי הגרעין עוסקים בתפילות המיוחדת שעתיים בכל יום, טקיימים תפילות קולקטיביות וכן מארגנים כנסים של מדיטציה שבהם משתתפים חברי הכת בארצות שונות. במסקנותיה מוענת ד"ר נעמי נבו, סוציולוגית בסוכנות היהודית, שגרעין זה, אם יעלה על הקרקע, לא יוכל לקלוט אנשים שאינם מודטים, ואין היא ממליצה על הקמת ישוב בשבילים.

הכנסת החליטה על הקמת ועדה שהבדוק את נושא הכתות בארץ. הועדה ^דאנה בענין המודטים, אך עדיין לא הגיעה להחלטה. למרות זאת החלה ההסתדרות הציונית בהליכי קליטה של גרעין יחד לקראת העליה למגדלים.

גרעין נוסף הוא גרעין ~~שם אסנה~~ ^{אסנה}, מקיים כשנה וחצי. בגרעין 10 משפחות הנפגשות כדי שבוע ומכינות את עצמן לעליה למגדלים, מתוך רצון לישוב את השומרון. חברי הגרעין גרים בשפלה, רוצים להקים כפר קהילתי במגדלים, במתכונת הכפרים הקהילתיים של אסנה. רצונם ליצור ולהתפרנס במקום.

אנו מבקשים לעכב הליכי ההכנה של גרעין יחד לקראת עלייתם על הקרקע, עד לאחר פרסום ההחלטה של הועדה הכיוונית שנחמנתה לבדוק את ענין הכתות בארץ.

1 4/2

282

5.00

10000

ՀԱՅԿԻ ԼՈՒՆ ԱԼԼԵԼ

8-12

היום פתחתי את החדר שלי
והנה הכל

$\frac{1}{2} = 0.5$

$\frac{1}{\sqrt{2}} = \frac{1}{\sqrt{2}}$

Handwritten notes on the back of the page, including the date "12/2/20" and the text "The end of the world is near".

הנהגתו של המלך
היה מלך חכם ונבון
והוא היה מלך חכם ונבון

14/2
2005

מנחם פלס
 חשבוני
 חשבוני
 חשבוני

ירושלים, ד' בתמוז התשמ"ה

23 ביוני 1965

בעז"ה

הספר (ח' / ז' / א')

לכבוד

מר דב ברגמן

מנכ"ל חנוך ותרבות בגולה

הסוכנות היהודית

שלום רב /

ראיתי שהוצאתם ספר שלכם בשאלת הספסוך,

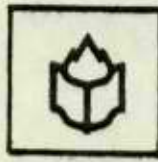
האשר לזכות בו ?

עקרה לשלומך הטוב.

בכבוד רב,

יוסף (יוסק'ה) שפירא

סיכום

מינהל הסטודנטים והתלמידים

מינהל הסטודנטים והתלמידים

המחלקה לתכנון תקצוב ומעקב

רחוב קפלן 17, תל-אביב 64734 - ת.ד. 7053 - טל' 258211

תאריך: 30/4/85

לכבוד

ר. חסיה זאב

בנין

א.ג.ב.

רצ"ב המחאה מס' 0153/5022859 ע"ס 3,500,000 שקל
עבור גילוי מידע (אס"ס) 7053 א"א (כ"א)

.....
.....
.....

נא לאשר בכתב קבלת ההמחאה.

בכבוד רב,

(29)

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל

בתשובה נא להזכיר

0312/ 217003

תל-אביב 61 070
ת"ד 7053

לכבוד

אגודת הסטודנטים והתלמידים

ישיבת תורת משה זכרון שלמה

0153/ 5022859

א. ג.

נא לקבל במצורף המחאה
המשוכה על בנק לאומי לישראל בע"מ
ולפקודת כב' לפי הפרטים דלקמן:

סכום	פרטים
------	-------

2,500,000.-

מלגות חורף חשמ"ה

(אס"ס) סך 3,500,000 א"א (כ"א)

2-1-03-1985

בית התמחאה או הסבתה תחשב כאשור
לקבלת תמורתה בהתאם לפרטים תנ"ל

בכל מניה חקשורה בהמחאה
תמצ"ב נא להזכיר את מספרה

כ.מ. 140.000 מר 1.1.85

- 17 -

ר.מ. - 6.1
סיוע כספי

22.3.85

דף 24

7. מינהל הסטודנטים והתלמידים (131-150)

7.138 נספח 3

מלגות לסטודנטים (חודשיות בשקלים)

שנה א'	שנה ב'	שנה ג'	שנה ד'	שנה ה'
39,000	30,000	29,000	23,000	18,000
34,000	27,000	23,000	18,000	—

מלגות לתלמידי ישיבות (שנחיות בשקלים)

תלמיד בישיבה רגילה - 196,000 שקל

תלמיד בישיבת ההסדר - 233,000 שקל

תוספת לתלמיד רווק במעמד א/1 או עולה - 77,000 שקל

מלגות לקיום סטודנטים נשואים + ילדים

28,000 שקל לחודש

סיוע לסטודנטים בודדים מארצות מצוקה

73,000 שקל

36,000 שקל

תחולה מ-1.4.85

האגף הדתי במחלקת הנוער והחלוצ
=====

תפקידים עיקריים:

1. מיון, הכוונה ולווי מערכת השליחות.
2. מפעלי קייץ וחורף לבני חו"ל.
3. סמינרים תורניים והדרכתיים לבני חו"ל בארץ ובחו"ל
4. הוצאת ספרות וחומר חינוכי, אספקת חומר חינוכי לשליחים
5. קשר וחיפוש קשר עם ארגונים דתיים ומסורתיים בחו"ל במטרה להביא בשורת הציונות הדתית.
6. סיוע לתנועות הנוער הדתיות בארץ.

1. שליחות

248	חודשי שליחות	בני-עקיבא
"	"	36
"	"	12
"	"	12
"	"	18
"	"	12
		N.C.S.Y.
		ישראל הצעיר
		תקותנו (צרפת)
		עזרא
		ישיבה אוניברסיטה

נציגות האגף

12	ארה"ב
12	אירופה
6	אמל"ט
"	ס"ה
30	"
12	"
380	ס"ה
	נציג סטודנטים

שליחים $31.5 = 380:12$ חודשי שליחות מחולק ל-12 חודשי שנה.

2. מפעלי קייץ וחורף לבני חו"ל

<u>בשנת 1984/85</u>	<u>צפי ל-86/85</u>
קייץ - אירופה - 450	700
ארה"ב - 450	700
חורף - אמל"ט - 110	150

3. סמינרים תורניים והדרכתיים:

- א. סמינר תורני לבני הכשרות בני-עקיבא בארץ - משך חודש
- ב. סמינר הדרכה לבני הכשרות בני-עקיבא בארץ - משך כשבועיים
- ג. סמינר תורני אירופאי - כשלשה שבועות בקייץ
- ד. סמינר תורני אנגלי - כשלשה שבועות בקייץ
- ה. סמינר קונטיננטלי אמל"ט - כשלשה שבועות בקייץ האמל"ט
- ו. ימי עיון וסמינרים לעת מצוא במרוצת השנה.
- מכון חזקיהו משמש כבית ועד לתכניות הנ"ל.

4. הוצאת ספרות

- א. לשימושם של שליחים, מדריכים ופעילים, הוצאת חוברות הדרכה, ספרות ציונית וקירוב לבבות.
- ב. עזרה וסיוע למדריך, לפעול ולשליח בחומר חינוכי ומשלוח החומר לחו"ל.

5. קשר עם ארגונים ותנועות:

<u>התנועות</u>	<u>הארגונים</u>
בני-עקיבא	ישיבה אוניברסיטה
N.C.S.Y.	מחנות קייץ בארה"ב
עזרא	כגון לביא ומורשה
יבנה	קבוצות יחידיות
ישראל הצעיר	כגון: אירנים-נושרים
	קבוצות הקשורות למחנה החרדי

6. סיוע לתנועות הנוער הדתיות בארץ

סיוע כספי למחנות, סמינרים ומפעלים ארציים אחרים.

ת ק צ י ב

רוב התקציב הוא משותף עם המחלקה כגון: תקציב שליחים.
התקציב הבלעדי של האגף 365.000 דולר שמתוכם 120 דולר למינהל
(משכורות וכו') ונותרו כ-245.000 דולר להקצבות, מפעלים וכו'.

מיקוד בעיות להיום

1. מערכת השליחות העניפה סובלת מחוסר תקציב נוסף לפעולותיהם.
התקציב הבלעדי של האגף לא עלה זה כחמש שנים.
הגשנו בתחילת השנה בקשה לתוספת של 100.000 דולר. עלינו לציין
עם זאת שהשנה כשתקציב המחלקה קוצץ במספר אחוזים לא קוצץ תפוצי
האגף הדתי.

2. שליחות הנציגויות:

א. אירופה:

עד היום היה נציג אגף שריכז גם את משלחת השליחים של בני-עקיבא
באירופה.
הצעתי היתה לחלק השליחות לצרפת לחוד ואירופה לחוד. ראש המחלקה
מעוניין בהפרדה טוטלית מבלי לדאוג לשליחות של האגף המשותפת עם
בני-עקיבא.

ב. נציגות סטודנטים - ארה"ב:

ראש המחלקה מבקש לסגור שליחות זו ולהמירה בפיצוי כספי שיאפשר
לקחת מנהל מקומי שיעבוד תחת ידו של הנציג. טענתו שסטודנטים
אינם זקוקים לשליח אלא לעובד מקומי + תקציב פעולה, אנו תובעים
להמשך שליחות זאת.

ג. נציג האגף ארה"ב

עקב הסכמתו של מועמד טוב לצאת רק בעוד שנה מבקש ראש המחלקה
למצוא פתרון זמנית ולא לשלוח נציג.

ס' ד' ל' א' . . .

א' ל' א' / א'

א' / א'

א' ל' א' / א'

א' ל' א' / א'

א' / א'

א' ל' א' / א'

א' ל' א' / א'

א' ל' א' / א'

השר יוסף שפירא

ירושלים, ח' בחשוון התשמ"ו
23 באוקטובר 1985

בעז"ה

לכבוד
מר עקיבא לוינסקי
גזבר הסוכנות היהודית
ירושלים

שלום רב !

בהמשך לשיחתנו להלן הנתונים :

1. אולפנא קרית ארבע במסגרתה כיום 65 בנות המוחזקות ע"י עליית הנוער. יש לאשר תוספת של 25 בנות חדשות כולל 10 במקום הבנות שסיימו - סה"כ 90.
 2. הישיבה התיכונית חספין - רמת הגולן במסגרתה כיום 40 חניכים. יש לאשר תוספת של עוד 10 חניכים - סה"כ 50.
 3. אולפנא נוה דקלים בחבל קטיף, יש לאשר 25 בנות - סה"כ 25.
 4. קרית חינוך אפרת - גוש עציון לאשר 15 חניכים - סה"כ 15.
- לקראת שנת הלימודים תשמ"ז יש לאשר חברות נוער חדשות במקומות דלהלן :
כפר עציון בגוש עציון שם נבנתה פינת נוער, רמת מגשימים, קשת בגולן,
ומחולה בעמק בית שאן - בכל מקום 40 חניכים.

בברכה רבה,

יוסף שפירא

ד"ר

השר יוסף שפירא

למיקודי

ארי' קולצן

ארי' קולצן

אמרם סאנא

במרק'ם

האללה

ל

לשכת השר מרדכי

השר יוסף שפירא

בעז"ה

ירושלים, י"ג בתמוז התשמ"ה
2 ביולי 1985

לחבר
עקיבא לוינסקי
גזבר ההנהלה הציונית

שלום וברכה!

הנדון: קלוטת ילדי עליית הנוער
מעבר לקו הירוק.

1. אני מצ"ב העתק מכתבי אליך מיום ז' בסיון
(27 במאי) בנדון.

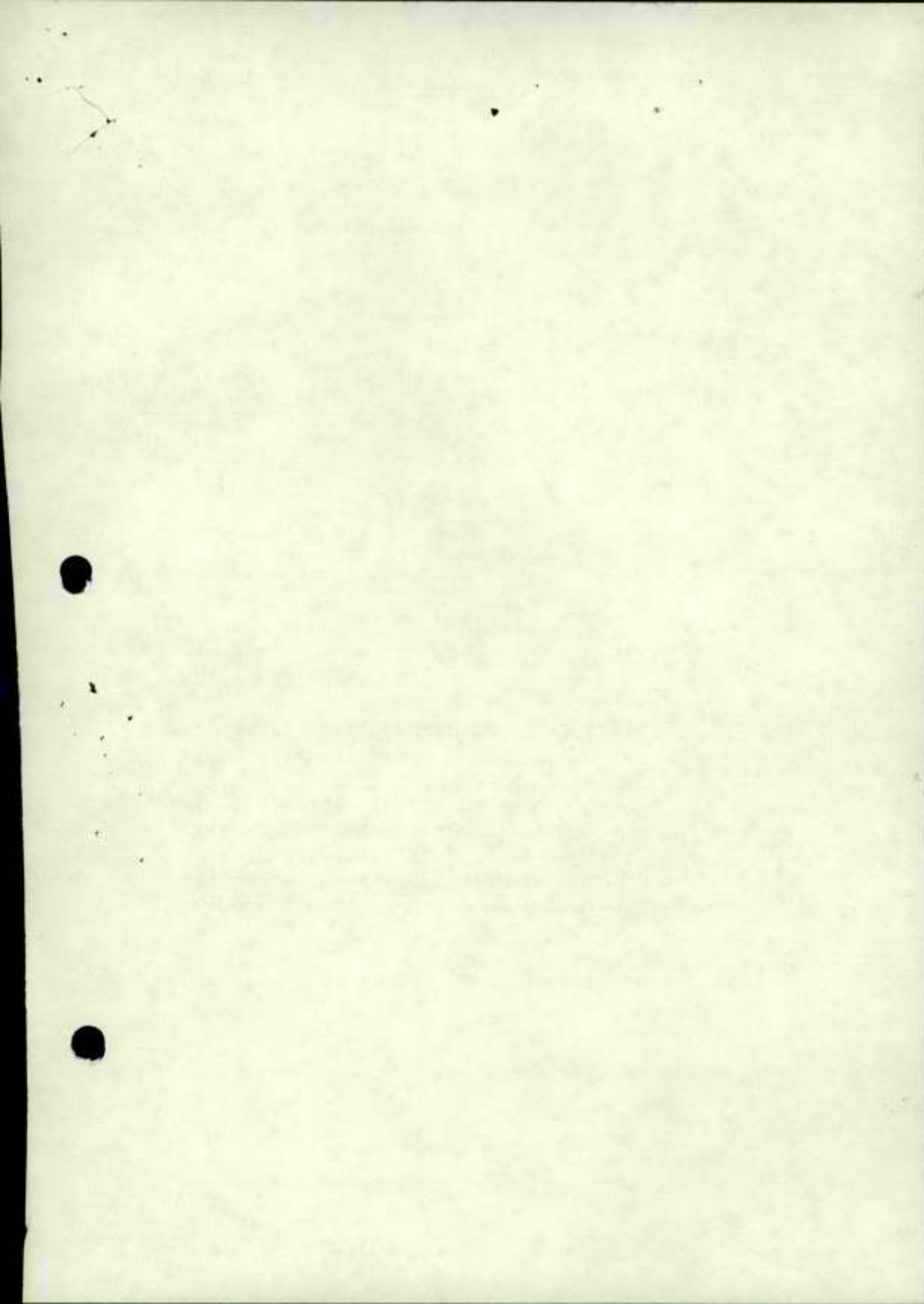
2. אני מצ"ב העתקי התכתבות בנדון עם האולפנא
לבנות בקרית ארבע.

3. אני מוצא לנכון להזכיר כי יו"ר ההנהלה
הציונית הבטיח בקרית ארבע ובאפרת, כי
לא יחול שום שינוי לרעה בנדון. (כמובן
אני תמה על חוסר התיאום בלשון המעטה
בין היו"ר הגזבר- מחד ומנהל מח' הכספים-
מאידך...)

4. אני רוצה להסב תשומת לבך לסיום דברי במכתבי
הקודם.
בב"ח לתו"ע,

יוסף (יוסק'ה) שפירא

העתק: מר א. דולצין,
יו"ר ההנה"צ.

השר יוסף שפירא

ירושלים, ז' בסיון התשמ"ה
27 במאי 1985

בעז"ה

אישי

לכבוד
מר עקיבא לוינסקי
גזבר הנה"ס
ירושלים

שלום רב - למר !

הנדון: הפניית חניכי עליית הנוער למוסדות חינוך
בגולן, חבל עזה ויו"ש.

חרף מאמציי לשכנע בנושא, העניין לא הוסדר. אני מכיר את כללי המגבית והקשיים אשר עובדה זו מציבה, אבל כמי שהיה חבר הנה"ס, שעמד בראש עליית הנוער אני מכיר את נבכייה ויודע כי יש דרכים לפתור את הבעיה, (וכמעט כל בעיה). כידוע לך אף הצעתי כמה הצעות וביניהן "חילופי חניכים" עם משרד החינוך ואין לי ספק שאם הסכמתך היתה ניתנת ההצעה היתה מתבצעת, הזאב היה שבע ואף הכבשה היתה שלמה.

בזאת אני מסיים את סדרות נסיונותי לגשר על שני הצדדים.

לצערי הרב לא אוכל עוד לעכב כוונת נציגי מוסדות אלה והיישובים מהגולן ועד חבל עזה לצאת למגבית בארה"ב בחודש אלול ותשרי לקראת הימים הנוראים והחגים.

ההכנות נעשו, העידוד רב ולענ"ד סיכויי מגבית כזאת בעיתוי הנזכר - טובים ואף עולים על הסכומים הנדרשים לפתרון הבעיה.

עד כה מנעתי התארגנות כזאת למגבית משום שאיני מסכים לפיצולים ומשום שאיני רוצה לפגוע במגבית, אשר אני מעריך את מפעיליה וראשיה, אך יותר לא אוכל לעכב !

אני רוצה להזכיר כמה נתונים :

1. מדובר בסה"כ בהחזקתם של כ-100 ילדים נוספים.
2. מדובר בילדים ישראלים ובילדים אתיופים, אשר בשבילם חינוך במוסדות אלה, הנו בעל ערך רב במיוחד! אין לו תמורה!
3. מדובר במוסדות וביישובים בעלי נסיון ושם, כגון: הישיבה התיכונית בגולן האולפנא בנוה דקלים (חבל עזה), גוש עציון (אלון שבות) ישיבת הרב רייסקין (אפרת, גוש עציון) ואולפנא קרית ארבע וכדומה.

אני מציע לך לשקול את הדבר שנית.

בברכה ובהצלחה,
יוסף (יוסף'ה) שפירא

העתק אישי: מר אריה דולצין, יו"ר הנה"ס.

ה'תשנ"א (1985)

ירושלים, ט' בניסן התשמ"ח

31 במרץ 1985

בעז"ה

לכבוד

מר עקיבא לוינסקי

גזבר הסוכנות היהודית

שלום רב !

הער יוטף שפירא בקשני לשלח לך טיכום השיחה
שלכם.

הקעבת 100 אלף דולר למוסדות ישיבת בני עקיבא
כפר מימון ומוסדות בנ"ע במירון; אולפנת בנ"ע
(לבנות) וישיבת בנ"ע (לבנים).
... פרטים על המוסדות הללו מצ"ב.

קרן של 1/2 מליון דולר לקונטלידציה של מרכז
ישיבות בנ"ע המקיפים מוסדות פנימייתיים לפי
הרשימה הרצ"ב.

תודתנו נתונה לכם מראש.

בברכות מועדים לשמחה,

עסרא הרטמן
יועץ השר

סלע / מסגף

ההסתדרות הציונית העולמית
מחלקת הנוער והחלוץ

אגרת מידע למועמדים לשליחות

האגף לאבחון ולמיון שליחים

רח' קרן היסוד א/19 ירושלים

טלפון: 226111

שלום רב,

באגרת קצרה זו, אנו מבקשים להדריך אותך במסלול האבחון והמיון, שמטרתו להעמיד לפני מחלקת הנוער והחלוץ ולפני נציגי הקהילות את המועמדים הטובים ביותר לתפקיד הקשה, הרב גוני ורב האחריות של השליח.

תמצא באגרת גם מידע תמציתי אודות סוגי השליחות השונים והמשימות השונות הנובעות מחלוקה זו.

אני מוצא לנכון לציין בפניך - דווקא בפתח החוברת, שאנו צוות מחלקת הנוער והחלוץ, מצפים שבהגיעך אלינו לתחילת מסלול האבחון והמיון, תדע את מהות התפקיד אליו הגשת מועמדותך. אין לי ספק ששליחים חוזרים ישמחו להסביר לך מה עשו בשליחותם, מה היו הקשיים וכיצד התגברו עליהם.

כפי שתראה בהמשך, תהליך המיון מורכב, מענין ולא קל. כן גם השליחות.

אנו מאחלים לך הצלחה רבה.

ע מ ו ס ל ה מ ן

מנהל האגף לאבחון ולמיון שליחים

ירושלים

השליחות במחלקת הנוער והחלוץ

מחלקת הנוער והחלוץ של ההסתדרות הציונית העולמית, מנסה להגיע אל בני הנוער היהודי בתפוצות, אך גם אל הוריהם. על ידי הגדלת היקף ידיעותיהם והגברת מודעותם בנושאי ישראל והציונות מבקשים אנו לחזק את זהותם היהודית, ובכך להרחיקם מן ההתבוללות ולקרנם אלינו - הן ברוח והן בגוף.

עבודתם של שליחי המחלקה מתמקדת בעיקר בחינוך הבלתי פורמאלי, בהסברה ובהכשרת הלבבות - בתנועות הנוער, בארגונים יהודיים, במרכזים קהילתיים, בבתי כנסת, בקמפוסים ועוד.

סוגי השליחות

המחלקה משגרת לגולה כמה סוגי שליחים, שעדיהם ותחומי פעילותם שונים מעט אלה מאלה.

- א. שליחים למרכזים קהילתיים
- ב. שליחים לפדרציות
- ג. שליחים לתנועות נוער ציוניות
- ד. שליחים "משותפים"

א. שליחים למרכזים קהילתיים - עושים את עבודתם במסגרת המרכז הקהילתי היהודי המקומי, או לעיתים, במסגרת ארגון קהילתי יהודי אחר. משימתם ליצור אוירה ישראלית יהודית במרכז הקהילתי (מעין מתנ"ס) ובקהילה כולה, ולהפעיל מערכות חינוך בלתי פורמאליות, כדי לגבש את הקהילה ולהדק את קשריה

עם ישראל. השליח עובד עם מגוון רחב של גילאים, ועליו להתבטא בדרכים שונות ומגוונות.

ב. שליחים לפדרציות - הפדרציות הן ארגוני גג קהילתיים, מעין ועדי קהילות. בעיקרון דומים תפקידיו של שליח הפדרציה לתפקידי השליח במרכז הקהילתי, אלא שהם נעשים במסגרת המקיפה את רוב הארגונים היהודיים המקומיים, ולא רק במסגרת המרכז הקהילתי. חלק ניכר מעבודתם מתייחס לסטודנטים ויהודים בקמפוס הקרוב.

ג. שליחים תנועתיים - לתנועות הנוער הציוניות בגולה נשלחים אנשים עצמחו במסגרת אותה תנועה בארץ. בחירתם, הכנתם והדרכתם בשטח הן באחריות התנועה. המחלקה מסייעת בגיוס שליחים לתנועות המבקשות זאת.

ד. שליחים "משותפים" - להסתדרות הציונית העולמית מחלקות שונות, שמשימותיהן שונות ומשלימות זו את זו, כגון: הפעלת מערכות חינוך בלתי פורמאלי, הסברה, עידוד עליה וכד'. שליחות "משותפת" פירושה מילוי כמה משימות ע"י אדם אחד על פי דרישות המערכת ובתיאום בין המחלקות. בדרך כלל מדובר בשליח קהילתי או תנועתי, הממלא גם תפקידים של שליח עליה.

למחלקת הנוער והחלוץ נציגים בכל הארצות שיש בהן קהילות יהודיות גדולות והם מכוונים את השליחים שבתחום אחריותם. נציגים אלה קשורים ישירות לראש המחלקה, הנהלתה והאגפים השונים במחלקה בארץ.

תהליכי האבחון והמיון

האגף לאבחון ולמיון שבמחלקת הנוער והחלוץ, בוחן את מידת התאמתם של המועמדים לתפקידים המוצעים. כדי להבטיח שישוגרו האנשים המתאימים ביותר, עוברים המועמד ובת זוגו* כמה שלבים, המאפשרים לאגף לעמוד על טיבו, על כישוריו ועל יכולתו של הזוג. מועמד שעבר את כל השלבים ונמצא מתאים - מופיע בסוף התהליך בפני ועדה ובה נציגי הקהילות, אנשי המחלקה ונציגי מכהל השליחות. אלה מחליטים אם להפנותו לאחת הקהילות אם לאו.

עקרונית, יתכן שמועמד שעבר את כל השלבים ונמצא מתאים, לא יקבל תפקיד משום שלא נבחר על ידי אחת הקהילות. בשלב זה מוסרת מועמדותו. מועמד כזה זכאי להגיש בקשה לדחיית מועמדותו בשנה, ולנסות להתקבל ע"י קהילה שנה לאחר מכן, ללא תהליכי מיון.

גם שליחים תנועתיים מופיעים בפני ועדת שליחות משותפת, המאשרת את התאמתם לתפקיד ואת השתתפותם בקורס השליחים.

תנאי קבלה יסודיים - לא יתקבלו מועמדים שלא ימלאו אחר אחד מן התנאים האלה:

- * השכלה גבוהה, רצוי במדעי החברה או הרוח
- * נסיון בשטח החינוך הבלתי פורמאלי בשנים האחרונות

* למען פשטות הניסוח, אנו נוקטים לשון "שליח", "מועמד", "בת זוג" וכד', אך מובן שהניסוח הזה חל גם על שליחה, מועמדת ובן זוגה.

- * נסיון בעבודה עם נוער, ורצוי נוער מחו"ל
- * כושר ביטוי ברמה גבוהה בשפה האנגלית
- * גיל 40 - 25 ביום ההרשמה ולנשואים בלבד
- * שהות רצופה בארץ במשך חמש השנים האחרונות
- * אזרחות ישראלית, שרות צבאי מלא, או שרות לאומי מקביל (יש להמציא אישורים)
- * על המועמד להמציא אישור על חופשה ללא תשלום ממקום עבודתו למשך תקופת השליחות.

שלבי האבחון והמיון

א. שאלון: השאלון הוא מסמך שאתה ממלא כדי להציג את עצמך. אנו מתייחסים אליו במלוא הרצינות, ועל כן אתה מתבקש להתייחס לכל פרט ביסודיות ולהרחיב עד כמה שאפשר. אנא אל תשכח לצרף תמונות והרחב גם בדף קורות החיים. צוות המיון יקרא בעיון כל שאלון ויחליט אם אפשר לזמן אותך לשלב הבא, או שמועמדותך מוסרת כבר בשלב הזה.

אנו שומרים על סודיות מלאה במשך כל התהליך, ואף לממליצים אנו פונים רק באישורך.

ב. מברקי ידע כללי - ציונות, יהדות, הסטוריה ומבחני שפה:

המבחנים נערכים על פי רוב בתל-אביב או בירושלים. מבחני הידע נועדו לבחון את הרמה הבסיסית של המועמד בתחומים אלו, ואי עמידה בהם גוררת, כמובן, הסרת מועמדות. מבחן השפה מחולק לנתוח טקסט,

לשאלון ולמבחן בעל פה. הרמה הנדרשת גבוהה, ובכל התחומים. המבחנים נערכים על ידי גוף חיצוני ועליו לשלם עבור הבחינה. הצלחה במבדקים גוררת הזמנה לשלב הבא.

ג. ראיון לבני הזוג:

כאן נכנסת לתמונה המשפחה. על כן יופיעו לראיון שני בני הזוג. בראיון נשוחח על תחומים שונים, כגון ידע כללי, מיומנויות שרכשת, כישורים אישיים, רקע, ושטחים רבים אחרים, והוא מהווה מפגש ראשון וחשוב בין המועמד למערכת. משך הראיון לפחות שעה וחצי והוא נערך במשרדנו. רצוי לבוא לפחות רבע שעה לפני הזמן שנקבע לתחילת הראיון ובלי ילדים.

מועמד שעבר ראיון ושקלול כללי של נתוניו עד לשלב זה מצביע על התאמתו, מוזמן לשלב הבא.

ד. סדנת מיון:

סדנת המיון נמשכת שלושה ימים מרוכזים בתנאי פנימיה ובמסגרתה מתנסה המועמד בתפקידים השונים של השליח בארץ היעד. במסגרת הסדנא נבדקים יכולתו לתפקד בתנאים שונים, יכולתו הארגונית, נסיונו החינוכי, כושר הביטוי, כושר התכנון החינוכי, עומק ידיעותיו ויכולתו לשלוט בשפת ארץ היעד.

במסגרת הסדנא יערכו מבדקים פסיכוטכניים.

אם עמדת בהצלחה בסדנא, תוזמן רעיתך לסדנא בת יום אחד, שבמחציתו השניה תשתתף גם אתה.

שבועיים לאחר הסדנאות מתקבלת התשובה המיוחלת. משפחה שעברה בהצלחה את שלבי המיון עד כאן, מוזמנת לפגישה עם מר אברהם כץ - ראש המחלקה, המאשר או אינו מאשר את המשך התהליך לאחר עיון מעמיק בבתונים שלפניו.

הוראת המשך הטיפול מראש המחלקה, גוררת הזמנה לפגישה עם ועדת השליחות המשותפת. בועדה זו שיושב הראש שלה הוא מנכ"ל מחלקת הנוער והחלוץ משתתפים נציגי ארגוני הגג של הקהילות מחו"ל ומנהל השליחות המרכזי. תיקי המועמדים לשליחות קהילתית שאושרו ע"י הועדה מועברים לקהילות המעוניינות בשליח. קהילות אלו משגרות את נציגיהן לארץ, ובמשך תקופה של חודש וחצי מראיינות את כל המועמדים שהוצעו להן.

מתוך רשימה של כמה מועמדים נבחרת משפחה אחת. מועמדים שהוצעו לקהילה ולאחר ראיון לא נבחרו, עשויים תיקיהם לעבור לקהילה אחרת, ואז שוב מתחיל תהליך הריאיון.

מועמדים שלגביהם יש ספקות באגף, עשויים להקרא ליום נוסף של מבדקים פסיכוטכניים ולראיון, או שכתב ידם ישלח לגרפולוג. מועמדים אלה יקבלו זימון לראש המחלקה רק לאחר שיתקבלו תוצאות המבדקים, ויתכן לאחר ביקור בבית המשפחה.

מועמד שקיבל שיבוץ בקהילה או במסגרת אחרת, יוזמן לקורס שליחים שמשכו חודשיים וחצי (אפריל - מאי). ההשתתפות בקורס חובה, והיא מהווה קריטריון אחרון לאבחון.

מועמד שעמד בקורס בהצלחה - תיקו האישי יועבר לאחר המלצות צוות המכון לשליחים לוועדת שליחות עליונה של ההסתדרות הציונית העולמית, וזו תעניק, למעשה, גושפנקא אחרונה וקובעת, ליציאתו לשליחות.

מועמד שבמשך הקורס יימצא לא מתאים - תוסר מועמדותו.

מורכבות תפקיד השליח, האחריות הכבדה המוטלת עליו כנציג ישראלי בודד מול קהילה שלמה, העלות הכרוכה במשלוח משפחה לחו"ל ואחזקתה שם - כל אלה עמדו לנגד עיניהם של מרכיבי תהליך האבחון והמיון. תהליך כזה עשוי מדי פעם לגרום הרגשת אי נוחות ותיסכול וליצור קשיים בתכנון העתיד. אנו יודעים זאת ומשתדלים לקצר את התהליך ולחנעימו עד כמה שאפשר.

אנו מודים לך על הצגת מועמדותך, מקוים לשיתוף פעולה לאורך מסלול האבחון והמיון, ומאחלים לך הצלחה.

ירושלים, כח' בתשרי התשט"ח
21 באוקטובר 1964

בעז"ח

לכבוד
הרב אלי רוט
ראש האגף הדתי
החסתדרות הציונית הצולמית
חטיבת הסטודנטים
אבן גבירול 7, י-ם

לאלי שלום,

הדברים אינם ערוכים כדי שאוכל לטפל בהם.

הפרטים אינם מספיקים, לא כתוב מה עמדת אגף הישיבות
בטנחל. מדוע אין פניה למשאד חנוגע ע"י אגוד
ישיבות החסדר ועוד.

בכבוד רב,

יוסף (יוסק'ה) שפירא

ENT 11

RECEIVED, ENT 1111111111
15 OCTOBER 1951

RECEIVED
ENT 1111111111
ENT 1111111111
RECEIVED ENT 1111111111
ENT 1111111111
ENT 1111111111

ENT 1111111111

RECEIVED ENT 1111111111 ENT 1111111111

RECEIVED ENT 1111111111, ENT 1111111111 ENT 1111111111
ENT 1111111111, ENT 1111111111 ENT 1111111111
RECEIVED ENT 1111111111.

RECEIVED ENT 1111111111

RECEIVED ENT 1111111111

בס"ד, יג' בתשרי תשמ"ה
9.10.1984

לכבוד

השר

החבר יוסק'ה שפירא

משרד ראש הממשלה

ירושלים

שלום וברכה,

הנדון: אפלית בני ישיבות

לאחר שזמן רב אני חש בלחץ גובר לאפלית דתיים נדהמתי לגלות עובדות, שאביאן לידיעתך:
(א) המילגות לסטודנטים עולים, הנן צמודות לדולר-רק לגבי תלמידי אוניברסיטאות, לא כך הדבר לגבי תלמידי הישיבות.

(ב) הנחות המכס לסטודנטים עולים, נמשכות עד תום שנה, מיום סיום הלימודים. במדריך המכס מס' 10 - לעולים, היה קבוע עד לשנת 83 שגם בני ישיבות בכלל. במדריך הנוכחי הוצאה הפסקה לגבי בני הישיבות! (התכתבות שנערכה בעניין נס בה על הגדרת "תלמיד ישיבה").

(ג) קיימת דרישה מצד משרד הדתות להעביר לידיהם את הטיפול מידי מינהל הסטודנטים. הדרישה כוללת גם קזוז גובה המלגות הללו מההקצבה שנותן משרד הדתות. — כל העובדות הנ"ל מלמדות עניין אחד: תהליך מתמשך לצמצום ההטבות לסטודנטים - עולים הבאים ללמוד בישיבות. דומני שכפי שהמסקנות ברורות כך גם כוון הפעולה צריך להיות ברור. ואני מקוה לפעול בהקדם!

בברכת חג שמח,

הרב אלי'רוט

ראש האגף הדתי

2007 12

6. 2007

6. 2007

מושב הועד הפועל הציוני 4/ל
כ"א-כ"ב בסיון, 21-22 ביוני, 1984

החלטות

(א) עניינים כלליים

(1) תהליך קיסריה - ממשל

א. הועד הפועל הציוני שמע דו"ח על עובדת ועדת הממשל לתהליך קיסריה ועיין בדו"ח הסיכום של הועד והועדה המיוחדת של חבר הנאמנים של הסוכנות היהודית לא"י.

ב. הועד הפועל הציוני מקדם בברכה ומחייב את חיזוק השותפות בין התנועה הציונית ובין כל הארגונים האחרים המרכיבים את הסוכנות היהודית לא"י.

ג. הועד הפועל הציוני מאשר את דו"ח הסיכום של ועדת הממשל לתהליך קיסריה בשינויים המובאים להלן* :

(1) בהקדמה לדו"ח יושמט הקטע "דו"ח הועדה בשלמותו הוגש לחבר הנאמנים וחברי העצרת רשאים לקבלו ע"פ בקשה". קטע זה יתוסף להערת שוליים בתחתית דו"ח הסיכום.

(2) הסיפא של סעיף א. "חבר הנאמנים", פיסקה 1, תהיה כדלקמן: "יפעלו עפ"י המדיניות שנקבעה ע"י העצרת וחבר הנאמנים ויהיו אחראים כלפי חבר הנאמנים".
(3) פיסקה 6(א) לסעיף א' תיקרא כלהלן: "ועדות, הן קבועות והן אד הוק, מתמנות ע"י יו"ר חבר הנאמנים, תוך כדי הודעה מוקדמת ליו"ר ההנהלה ובהתייעצות עמו".
(4) בפיסקה 6(ה), לסעיף א' יש להוסיף - בסוף הפיסקה - את המשפט הזה: "האיזון בין הארגונים המרכיבים יישמר כוועדות".

(5) לסעיף ג' "העצרת", יש להוסיף פסקת משנה (ח) לפסקה 1 כלהלן: "מאשר את התקציב השנתי".

(6) סעיף 3 פיסקה 2(ה) ייקרא כלהלן: "הבעיה של סיום כהונתם של בעלי תפקידים נבחרים בסוכנות היהודית תוגש לידיעה ולהתייחסות של הארגונים המרכיבים ותובא לחבר הנאמנים לפתרון".

(7) בסעיף ה', "בעלי תפקידים אחרים", יובאו השינויים כלהלן: בעקרון-כל בעלי התפקידים? כונו בהתאם לתפקידם המוגדר. פסקה 1 סיפא תקרא כלהלן: "ראשי המחלקות בלבד יציגו מועמדים מתאימים בפני ועדות החיפוש". המשך הפסקה לא ישתנה. בפסקה 2 לאותו סעיף יש למחוק את המילים "הכשרת שליחים".

* הנוסח המלא של דו"ח הסיכום, הכולל את השינויים שהתקבלו בישיבת הועד הפועל מובא בשלמות בעמ' 4 - .

ד. הועד הפועל הציוני מסמיך את הועדה, המורכבת מ-4 חברי ההנהלה ומ-4 חברי נשיאות הועד הפועל הציוני, לסכם סופית, תוך שינויים קלים את דו"ח הסיכום, בתיאום עם ועדת הממשל של חבר הנאמנים.

ה. הועד הפועל הציוני מטיל על חברי ההנהלה, להביא בעתיד לדיון מוקדם ולאישור הועד הפועל או נשיאותו, כל הצעה לשינויים בסדרי הממשל בסוכנות, בטרם שתתן ההנהלה הסכמתה הסופית במסגרת מוסדות הסוכנות היהודית.

(ב) המבנה של ההסתדרות הציונית העולמית

(2) קבלת פדרציות ציוניות חדשות כחברות ההסתדרות הציונית העולמית

על-סמך סעיף 5, פסקה 1 של חוקת ההסתדרות הציונית העולמית מחליט הועד הפועל הציוני, על-פי הצעת ההנהלה, לקבל כחברות בהסתדרות הציונית העולמית את ההסתדרויות הציוניות הארציות - הפדרציות - האלה:-

1. "המועצה המרכזית הציונית של הקהילה היהודית בגואטמלה".

2. "הפדרציה הציונית בקוסטה ריקה".

(ג) עניינים משפטיים

(3) הועדה לתקון החוקה

הועד הפועל הציוני רושם לפניו בסיפוק כי הועדה לתיקון החוקה בראשותו של פרופ' יצחק קלינגהופר, שהורכבה בהתאם להחלטת הקונגרס הציוני ה-ל' מס' 42, ניגשה לעבודה מעשית מיד אחרי הקמתה והחליטה לפעול בשיתוף פעולה הדוק עם גופים ואישים ציוניים.

הועד הפועל ממליץ שהועדה לתיקון החוקה תתאם את עבודתה ביחוד עם בריתות ציוניות עולמיות ועם גופים אחרים, כגון ועדת החשיבה של ההנהלה הדנה בשינוי המבנה וארגון מחדש של ההסתדרות הציונית העולמית, ובינתיים תשים את הדגש על טיפול בשאלות קונקרטיות דחופות, וביחוד אלה שהוזכרו בהחלטת הקונגרס הנ"ל.

בחירות (ד)

- (4) בחירת מבקר ההסתדרות הציונית העולמית
בהתאם לסעיף 60 פסקה 4 של חוקת ההסתדרות הציונית העולמית בוחר הועד הפועל בגב' רננה גוטמן למבקרת ההסתדרות הציונית העולמית במקומו של מר מאיר בן-ציון מאירי שהתפטר.
- (5) בחירת חבר הנהלה
על-סמך סעיף 43, פסקה 3 של החוקה ובהתייחס להחלטה 220 של הקונגרס הציוני ה-ל' בוחר הועד הפועל במר ניסיט זווילי לחבר ההנהלה הציונית במקומו של פרופ' רענן וייץ שהתפטר.
- (6) בחירת חברי נשיאות
על-סמך סעיף 35 של החוקה ובהתאם לתקנה 4, פסקה 2 של תקנות הועד הפועל הציוני, בוחר הועד הפועל בגב' מיכל מודעי כחברת נשיאות הועד הפועל הציוני במקום גב' רות איזקסון שהתפטרה ובמר מלך טופול במקום חיים שכטר שהתפטר.
- (7) בחירת ממלא מקום חבר הנשיאות
על-סמך סעיף 35 של החוקה ובהתאם לתקנה 4, פסקה 2 של תקנות הועד הפועל הציוני, בוחר הועד הפועל במר חיים שכטר כממלא מקום חבר נשיאות.

דו"ח סיכום

ועדת ממשל של תהליך קיסריה - וועדה

מיוחדת של חבר הנאמנים של הסוכנות היהודית לישראל

כפי שנתקבל ע"י הוועד הפועל הציוני בישיבתו מיום כ"ב בסיון תש"ס
(22.6.84) של מושב הוועד הפועל הציוני 4/ל

כתב המינוי של ועדת הממשל קורא למאמץ לשפר תהליכי קבלת ההחלטות ולהגדרת תפקידם של גופי הממשל (governing bodies). בראש הוועדה ישב מר ריימונד אפשטיין משיקאגו, וכיו"ר עמית כיהן מר קלמן סולטניק מניו-יורק. נערכה בדיקה מדוקדקת של מבנה הסוכנות כדי להבהיר את התפקידים ושטחי האחריות של מרכיביה השונים. על ועדה מיוחדת הוטל להכין הצעות על ממשל, לשם הגשתן בפני חבר הנאמנים והעצרת.

להלן תקציר של עבודת הוועדה, המדגיש המלצות אשר משקפות הסכמה כללית, בירור ושינוי בסוכנות. *

א. חבר הנאמנים

1. חבר הנאמנים (להלן חה"נ) הינו גוף הממשל העיקרי של הסוכנות היהודית. לכן, יסופח להסכם על מבנה מחדש סעיף כדלקמן: "כל גופי הסוכנות היהודית, וכן כל בעלי התפקידים בה, יפעלו ע"פ המדיניות שנקבעה ע"י העצרת וחבר הנאמנים ויהיו אחראים כלפי חבר הנאמנים".
2. תתמנה ועדת מינויים של חה"נ על-מנת להציג רשימת מועמדים, אשר יוגשו לה ע"י הארגונים המסונפים (המגבית המאוחדת לישראל, קרן היסוד, ההסתדרות הציונית העולמית) לבחירה בעצרת.
3. חה"נ ייפגש לפחות ארבע פעמים בשנה. יש לשקול קיום ישיבה אחת בחו"ל.
4. במצב של היעדר קוורום, מסמין ההסכם על מבנה מחדש את היו"ר לכנס את חה"נ מחדש כעבור 48 שעות. לכן, יש להעלות את הקוורום הדרוש לכדי השתתפות של 30 אחוז מכל אחד מהגופים המסונפים. ניתן יהיה לפעול עפ"י החלטה חיובית של לפחות 75 אחוז מקוורום זה.
5. חברי חה"נ רשאים להעלות נושאים על סדר היום ע"י פניה ליו"ר (המספר המדויק של חברים הדרוש לשם כך ייקבע ע"י ועדת יישום).

* דו"ח הוועדה בשלמותו הוגש לחבר הנאמנים, וחברי העצרת היו רשאים לקבלו ע"פ בקשה.

6. ועדות

- א. ועדות, הן קבועות והן אד הוק, מתמנות ע"י יו"ר חה"נ, תוך כדי הודעה מוקדמת ליו"ר ההנהלה ובהתייעצות עמו.
 - ב. ועדות מהוות חלק מהותי של מבנה הסוכנות היהודית. התהליך מיועד ליצור מנהיגות בעלת ידע רב יותר, המסוגלת לייעץ, לבקר ולהנחות את פעולות המחלקות ע"פ המדיניות שנקבעה ע"י חה"נ.
 - ג. הועדות ויושבי-הראש שלהן אינן מפקחות בפועל על ראשי מחלקות ומנכ"ליהן. אף-על-פי-כן, קביעתן ותכנונן של פעולות המחלקות ייערכו בהשתתפות הועדות, וביצוען בפועל יהיה נושא לסקירה, הערכה ודיווח ע"י הועדות.
 - ד. תקציבי המחלקות יידונו וייסקרו ע"י הועדה המתאימה לפני הצגתם בפני ועדת תקציב וכספים. ראשי המחלקה ויו"ר הועדה יוזמנו לישיבת ועדת התקציב וכספים אשר בה יוצג תקציב מחלקתם.
 - ה. כל אחד מחברי חה"נ יכהן בועדה אחת לפחות; המנויים לוועדות יוגבלו למספר סביר לכל חבר. חברי ועדה נוספים ייבחרו מבין חברי העצרת ואחרים ניתן להזמין להשתתף בועדות בזכות דעה מיעצת. האיזון בין הארגונים המרכיבים ישמר בועדות.
 - ו. ישיבות של ועדות מחלקה תתקיימנה בעת כינוס ישיבות חה"נ או לעתים קרובות יותר במידת הצורך. לוח הזמנים יקצה זמן סביר לישיבות אלה.
 - ז. כל ועדה תדווח לחה"נ לעתים קבועות.
 - ח. המזכ"ל ישרת ועדות אלה כחלק מאחריותו כלפי חה"נ. הוא יספק להן עובדים מיומנים מהמחלקות המתאימות.
7. היחסים עם ממשלת ישראל ינוהלו דרך ועדת התאום ע"פ המדיניות הנקבעת ע"י חה"נ. המגעים האופרטיביים השוטפים על הממשלה ינוהלו ע"י הנהלת הסוכנות היהודית ע"פ מדיניות זו.
8. חה"נ מכיר בנוהל של המלצה ואישור (advise and consent) כחלק של תהליך בחירתה של מנהיגות הסוכנות היהודית, כמצויין בהחלטה שנתקבלה ע"י חה"נ באוקטובר 1983.

ב. ההנהלה

1. הנהלת הסוכנות היהודית תוגדל ל-18 חברים, בהתאם ליחס המפורט בהסכם וכמפורט בהחלטת חה"נ מאוקטובר 1983.
2. ההנהלה תיפגש כל חודש. לפחות שני חברים מחו"ל ישתתפו בכל ישיבה. ואולם, דרישות קוורום תאפשרנה קיום ישיבה גם כאשר חברים מחו"ל אינם יכולים להשתתף.
3. במקרה חירום רשאית ההנהלה לפעול בשם חה"נ, כדרוש. במקרים אלה תהיה התיעצות טלפונית עם החברים מחו"ל, אם אפשר, וכל פעולה כזו תדווח לחה"נ.
4. אחריות יו"ר ההנהלה נקבעת בהקשר האחריות הקולקטיבית של ההנהלה, והוא אחראי כלפי חה"נ. יו"ר ההנהלה רשאי להעלות בפני ההנהלה כל נושא אשר, לפי שיקול דעתו דורש את טיפולה (חה"נ מצפה מהיו"ר לבחון האם החלטות ההנהלה מתבצעות).
5. תהליך בחירתם של חברים עמיתים (associate members) להנהלה ייערך גם בעתיד כפי שנקבע בהחלטת חה"נ מאוקטובר 1983.

ג. העצרת

1. תפקידי העצרת יהיו:
 - א. לקבל דו"חות מחה"נ ולסוקרם.
 - ב. להגיש המלצות בסוגיות עיקריות.
 - ג. לייעץ בקשר למדיניות היסוד של הסוכנות.
 - ד. לייעץ בקשר למגמות עיקריות בתקציב, לרבות תחזיות לטווח ארוך.
 - ה. לקבל החלטות בנושאים הנ"ל.
 - ו. לבחור את חה"נ.
 - ז. לאמץ שינויים ו/או תיקונים בהסכם לארגון מחדש.
 - ח. מאשר את התקציב השנתי.

ד. רוטציה ותקופת כהונה בתפקיד

1. במטרה ליצור נציגות רחבה ומתחדשת בכל גוף ממשל בסוכנות, מקובל על כולם עקרון הרוטציה והגבלה על תקופת כהונה בתפקיד. מאחר ותהליכי הבחירות שונים מארגון לארגון, כמו גם תקופות הכהונה בתפקידים השונים, מומלץ שהארגונים הללו יבדקו את חוקותיהם מבחינה זו, על-מנת להגיע לתהליכים אחידים או מוסכמים (ההסתדרות הציונית העולמית התחייבה כי נושא זה יידון בוועדת החוקה שלה, לקראת הצגתו בקונגרס הציוני הקרוב).
2. ההמלצות הן כדלקמן:
 - א. יו"ר חה"נ יכהן לא יותר מקדנציה אחת בת 4 שנים.
 - ב. חברי חה"נ יכהנו לא יותר משתי קדנציות בנות 4 שנים כ"א.
 - ג. חברי ההנהלה אשר נבחרו בתוקף תפקידם יכהנו במשך תקופת כהונתם באותו

תפקיד. חברים אשר נבחרו באופן אישי יכהנו לא יותר משתי קדנציות ברציפות.

ד. חברי העצרת יתמנו לקדנציה בת שנתיים ויכהנו לא יותר משלוש קדנציות ברציפות.

ה. הבעים של סיום כהונתם (termination of service) של בעלי תפקידים נבחרים בסוכנות תוגש לידיעה והתייחסות של הארגונים המרכיבים ותובא לחבר הנאמנים לפתרון.

3. במקרה שייבצר, זמנית, מיו"ר חה"נ או יו"ר ההנהלה לכהן בתפקידיהם, יכהן יו"ר ועדת תקציב וכספים כיו"ר בפועל של חה"נ והגזבר יכהן כממלא מקומו של יו"ר ההנהלה. במקרה של פטירתו של יו"ר חה"נ, או אי-יכולתו למלא את תפקידו עד תום תקופת כהונתו, יופעל תהליך לבחירת ממלא מקום זמני, דהיינו: תתמנה ועדת מינויים וייבחר לתקופת הביניים ממלא-מקום אשר זכאי להיבחר לקדנציה מלאה לאחר-מכן.

ה. בעלי תפקידים אחרים

1. פקידים בכירים (מנכ"ל, מזכ"ל ומנכ"ל מחלקות) יתמנו ע"י חה"נ אחרי הליך חיפוש פורמלי המבוסס על תיאור בכתב של התפקיד, ועדת החיפוש תכלול חברי חה"נ מהארגונים המסונפים על בסיס 50-50. ראשי מחלקות ויושבי-ראש ועדות מחלקות ייכללו בוועדות החיפוש למחלקותיהם. ראשי המחלקות בלבד יציגו מועמדים מתאימים בפני ועדות החיפוש. העקרון המונח ביסוד המינויים של צוות בכיר הוא הבטחת הצטיינות במילוי התפקיד.

2. מנכ"ל הסוכנות יהיה אחראי כלפי יו"ר ההנהלה. הוא מפקח על הפעולות השוטפות של הצוות, ומתאמן; כמו-כן, הוא אחראי על הפעולות המינהליות הכלליות (כח אדם, הכשרת הצוות, מחלקות מינהליות וכו').

3. מאחריותו של המזכ"ל לשרת ולאישי את גופי הממשל של הסוכנות היהודית-העצרת, חה"נ. וועדותיה וההנהלה. הוא אחראי כלפי יו"ר חה"נ ויו"ר ההנהלה.

ו. תיקונים בהסכם

1. ההסכם להקמה מחדש יתוקן ויותקנו בו חיקוקים במידת הצורך, כדי לתת תוקף חוקי לשינויים שהומלצו בדו"ח ואשר אושרו ע"י חה"נ.
2. בעתיד יתקבלו שינויים מסוג זה ע"י רוב של שני שלישים של הנוכחים והמצביעים בעצרת. הודעה על הצעות לשינוי או תיקון תישלח לכל הצירים לפני קיום העצרת.
3. כל ההמלצות אשר התקבלו ע"י חה"נ ואשר אינן זקוקות לשינוי או לתיקון כנ"ל יועברו לוועדת הישום לשם הוצאה אל הפועל.

~~228187~~

~~1607~~

הסוכנות היהודית לארץ-ישראל
המחלקה לעלית ילדים ונוער

אל:

מקד' ה' ביטלן

מאת:

אליזב' קרבי

בגדרון:

כחירה

הקולות הרבים אלו ויתן לרבים
הי בחור, ממשלתי, ממשלתי, ממשלתי
קצרים, ממשלתי, ממשלתי, ממשלתי
יחידה, ממשלתי, ממשלתי, ממשלתי
יש, ממשלתי, ממשלתי, ממשלתי
ממשלתי, ממשלתי, ממשלתי, ממשלתי
ממשלתי, ממשלתי, ממשלתי, ממשלתי

ממשלתי

ממשלתי

1937/1

תאריך

חתימה

17.381

לשכת ראש עליית הנוער

לאזכר

הוא הותאם

מבקש את עזרתו.

אז אנו בטובק אלה

כבר בקיום האמנה זו.

הבונה

ת.ד. 92, ירושלים ת.ד. 7053, תל-אביב (בבוקר)

[Handwritten signature]

Handwritten signature

נידול פנקסי חשבונות - חובה וגם כדאי

מדינת ישראל

שאר רשמי

לתקופת השנה

צעדים ראשונים

קבוצת "רדנס" על אדמת הקהיל

צעדים ראשונים

בימים ההם

במלחמת הזכויות

תעודות

בערב העליה

דבר התנועה לכובשי א"י-ורעא

העליה לש-ורעא-סירת צבי

לחיזור הסביבה

והסירה - סירת צבי

בנין נשמות

במלחמה על שלמות הארץ

לעומדים ברחוק

ה ג נ ה

מפחד בלילות

קשרים עם השכנים

פצב הבטחון

לוע הארי

יחסי שכנים

תעודות

במבין האש

ברכות והערבות

הדים

הלך

על הנסים ועל הגבורות

המשך

מסקנות

עידוד של מעשים

מעל החומה

מ ת ו ר ה ה י

סירת גבורים

אבו סרג'

ימים רגילים

לילות

קודחים

בדידות

במשמרת

בשאלת המשמחה

חדר האוכל

דור שני יולד לנו

בין שומרי הגבולות

שבתות

עונג שבת

בעיות

סיכום שנת סירת צבי

לקראת העתיד

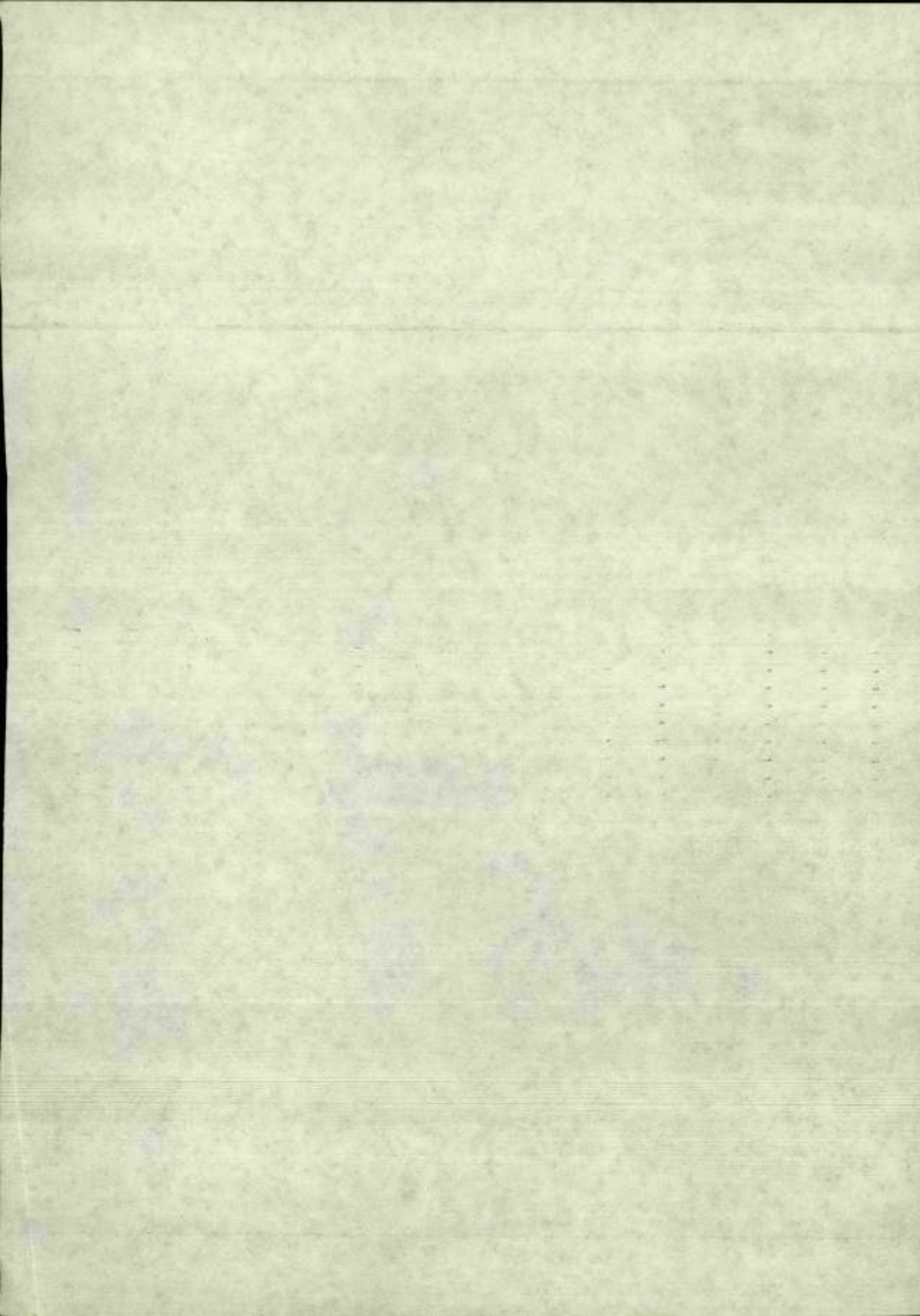

מִדַּת צִבְיָה נִמְרָאת עַל שְׁמוֹ שֶׁל הַגָּאֹן ר' צִבְיָה הִירֶשׁ מְלִישֶׁר זְעִל - הָרֵאשׁוֹן לְצִיּוֹן, חֹבֵב
עוֹד לִפְנֵי הָיִית חֲנוּעַת חֶבֶת צִיּוֹן

(נִשְׁדַּת חֶבֶדוֹת שֶׁל חֶסֶד)

וְהִי לְמִנְשֶׁה בִּישְׁכָּר וּבְאִשְׁרֵי בֵּית שֵׁאן וּבְנוֹתֶיהָ
-- -- וַיִּדְבְּרוּ בְּנֵי יוֹסֵף אֶל יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר
מִדּוֹעַ נִתְּתָה לִי נַחֲלָה גְדוֹלָה אֶחָד וְחֶבֶל אֶחָד
וְאֵנִי עִם רַב עַד אֲשֶׁר עַד כֹּה בִּרְכֵנִי יְיָ
וְאִמְרֵי אֱלֹהִים יְהוֹשֻׁעַ אִם עִם רַב אִתָּה עֹלָה
לֶךְ הִיעֲרָה וּבְרָאתָ לְךָ שֵׁם -- -- וַיֹּאמְרוּ
בְּנֵי יוֹסֵף לֹא יִמָּצָא לָנוּ הַהֵר וּרְכֹב בְּרוֹל בְּכָל
הַכְּנָעִי הַיּוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַעֲמֻקָּה לֵאשֶׁר בְּבֵית שֵׁאן
וּבְנוֹתֶיהָ וּלְאִשְׁרֵי כַּעֲמֻק יִרְעָאֵל וַיֹּאמְרֵי יְהוֹשֻׁעַ
אֵל בֵּית יוֹסֵף לֵאפְרִים וּלְמִנְשֶׁה לֵאמֹר עִם רַב
אִתָּה וְכֹחַ גְּדוֹל לְךָ לֹא יִהְיֶה לְךָ גְּדוֹל אֶחָד
כִּי הֵר יִהְיֶה לְךָ כִּי יֵעָר חוּא וּבְרָאתָ וְהִיא לְךָ
חֲצֹאֲתֶיהָ כִּי תוֹרִישׁ אֶת הַכְּנָעִי כִּי רֶכֶב בְּרוֹל
לֹא כִּי חֹזֶק הוּא

(יְהוֹשֻׁעַ י"ז, י"א - ח)

מזכירות חבר הקבוצות של הפועל המזרחי / דודנס / ת ד 44 / פתח תקווה
דפוס הפועל המזרחי, אגודה קואופ. בע"מ / חל"א ב"ב, הרצל 78, סל 1458

צעדים ראשונים

קבוצת "רודגס" על אדמת בית-שאן

לפני שנים מספר התישבה קבוצה של נוער חרדי חלוצי, מיוצאי חות ההכשרה "רודגס" בגרמניה, על שטח אדמה מצומצם ליד פתח-תקות. הקבוצה הצטיינה בארגונה המופתי ובטיב עבודתה ושימשה מרכז חשוב לעלית הנוער החרדי, שהתגברה ביחוד עם תחילתה של העליה הגרמנית. במשך הזמן התישבה במקום גם חבורת צעירים מעליות הנוער. אך הקבוצה ששאפה תמיד להתישבות עצמית לא יכלה להסתפק במעט האדמה שעמד לרשותה. עם החלוקה הראשונה של אדמות הקרן הקימת לישראל בבית שאן הובטח גם לקבוצה זו מקום להתישבות.

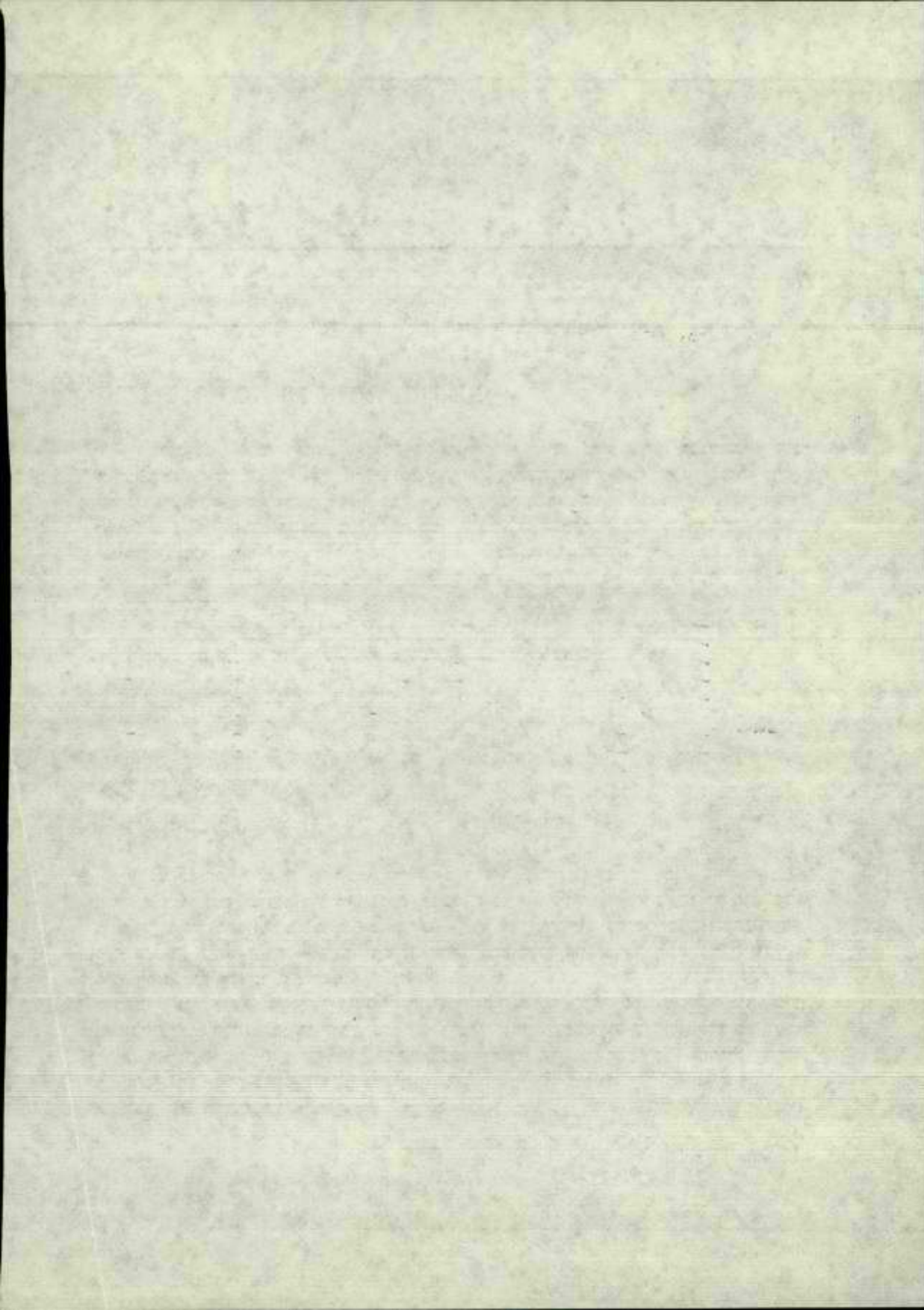
כמה שבועות לפני פרוץ המאורעות האחרונים עלתה פלוגה ראשונה מקבוצת "רודגס" על אדמת מזרח העמק, כדי להשתתף בעבודות ההכשרה להתישבות בגוש בית-שאן.

"קרנני" — סיון — תרצ"ח.

צעדים ראשונים

— מתוך מכתב הפלוגה לקבוצה —

יש ונדמה לך כאילו עברו כבר חדשים מאז יצאו שלשת הראשונים לבית שאן, כה רבים היו המאורעות וכה עשירים הרשמים החדשים שנפלו בחלקם של המשתתפים. והן רק חדש עבר, כיום ה' שלפני פסח נפגשנו בבית אבו מרים — עם אחד היהודים הספרדיים שגרו בבית-שאן לפני המאורעות האחרונים — ויצאנו לביתנו החדש, כדי לעבד את האדמה ולצפית להתישבותנו. אוטו המשא עם חפצינו יצא לפנינו בלוית השומר הערבי ואחד מחברינו, האחרים הלכו אחריו בדרכים שונות, משהגענו לגשר ראינו שזה נשבר והאוטו נפל למים. כל החכנות היפות, שהיו מאפשרות לנו להסתדר במשך שעות מספר עלו בתוהו. במשך כל היום עבדנו לחלץ את המשא מתחת האוטו ההפוך. חלק גדול של המכולת נתקלקל וכן חלק מן הספרים — השלחן נשבר, מזרונים נקרעו, חלק מן הארונות מוכרחים היינו לפתח על ידי שבירת קיר, הנוסעים לא נזקו. את ספר התורה, שלקחנו אתנו הורדנו מקודם. במשך הימים הבאים התחלנו להסתדר בבית.

* * *

לתקופת השנה לעלית, טירת צבי על אדמת ורעם בבקעת בית שאן, הסתגרה עלינו שוב וזעת אימים של פראי מדבר, נסירתם האיתנה של במסות ההלוציים בשיכוב כמשיך השנתים לא היעילה לרפות את ידי השכנים ובגבוהת פרא חדשו את המלחמה.

ימים אלה לא ניתנו לחנו בהם העים, אל דמי לשומרים בחומות ובמסדות ההגנה, אסור להסח את הדעת מהתפקיד העיקרי, כעת — עת לשמור ועת להגן.

לא זכינו איפוא כי חג מלאות-שנה לעליה הנעוזה של טירת צבי יוחג בתנועה ובשיכוב סתוך הרחבת הדעת ורוח שאננות, אף הדרכים הסובליות ל"טירה" משוכשות בליסטי-בטחיות חורשי מוסות ולא זכלו וידדים וקרובים לבוא ולשמוח אתה ביום שפחת לבת.

אמרנו איפוא — גדול ונאדר מדי הוא מעשה ה"טירה" בכדי שנוכל לעבור עליו בשתוקה אף בימי חורום ושרוף אלה, הן היתה ה"טירה" ביום העליה ולאחריו כמשיך השנה השלימה תל-אור.

התחמקנו לשיכוב הסתבוסם בדם נכרו-בטחיות סקר לא אכזב של השמעה טיפחית ועידוד הלוצי להסמי העם והנער בארץ ובמרחקי הגולה הדוויה.

אשרו הישיב ש"טירה" בואת לה, בואת ידומות לה, עוד: עשינו גם את השבונט אנו — השבונה של תנועת העבודה הדתית, הקבוצית-הלוצית, בשבילנו היתה ה"טירה" גלית כותרת של פעולת שנים, נלוו ובטחי שקף לבחית הטמנים בנו, ליכולת אשרי במחננו, לכישר הרצון והפעולה, הראינו לדעת כי התנועה הקבוצית הדתית כחה אתה לעסוד בשורות הראשונות של חזית הבנון, תמה תקופת העקרות והעניות טעש — מתחילה תקופת היצירה והעשייה, לנו מה בארץ ולחילי הסלואין הלוצי בנועה, "היתה ה"טירה" ככל חניכי מדרך ומדרכון, בחינת, כזה ראה וקדש".

אמרנו: כדאי היא "טירה" זו שפרשת עלילתה תגלל לעינו כל: — למען ידעו העם, הישיב והתנועה מה רב המעשה אשר עשו הלוצים הדתיים בערבת בית שאן, — למען ידע הסתנה הקבוצי כי אין דבר העומד בפני הרצון, ידע ומשיך בדרך זו — הדרך העקבית, נליו רק טעה: טעט מעור סכל החומר הנמצא, הבטנו רק קטעי דברים, ליקשים וחסמים, איילו רצוני לנלל את הכל לא היינו מספקין.

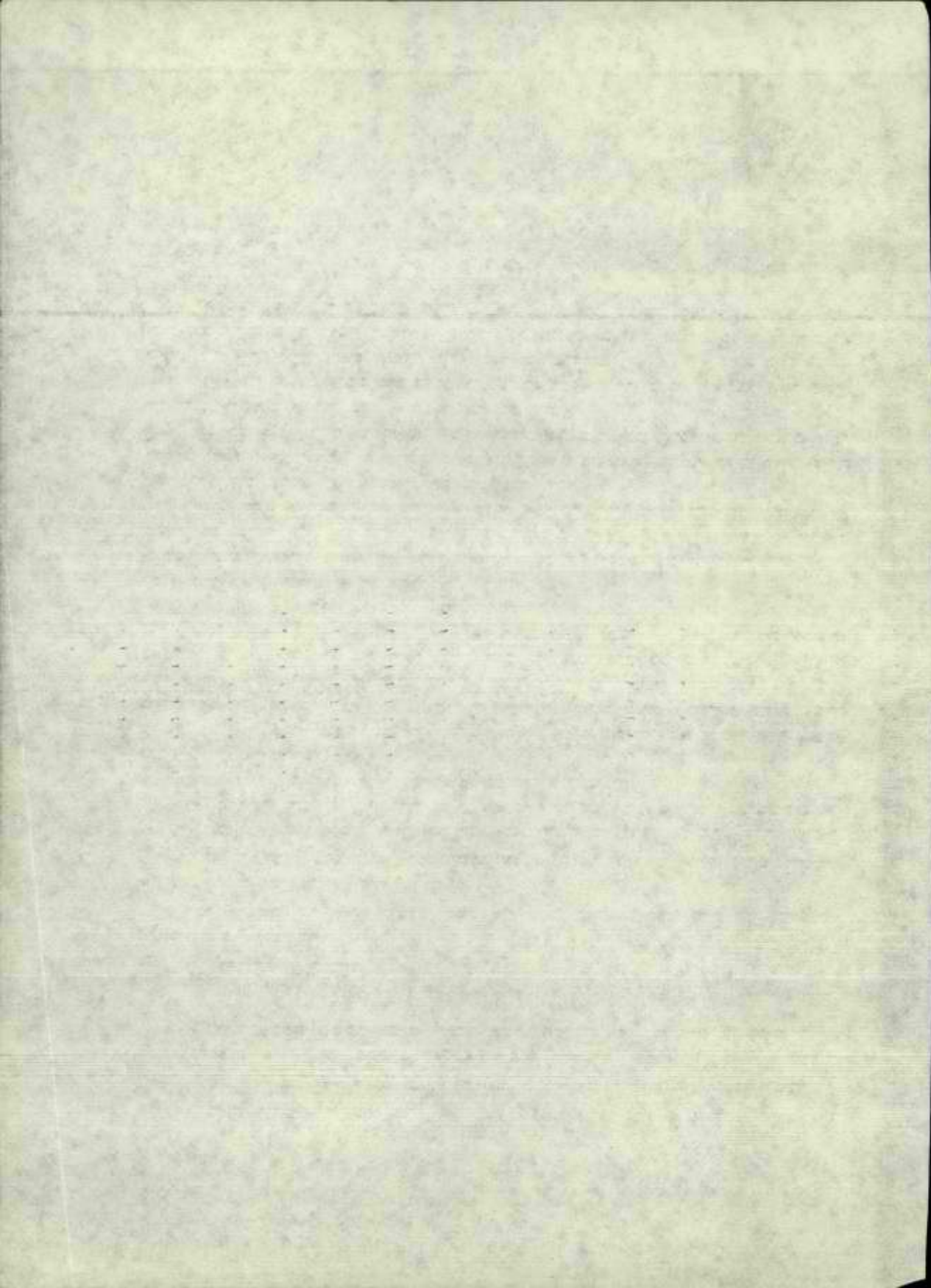
חבר הקבוצות של הפועל המזרחי טגיש בזה סיכום שנתי של מפעל גדול אחד, הוא מקוח להגיש לשיכוב כהנה וכהנה, זו הדרך, אלה הדברים.

* * *

— בחוברת כנסו קטעי דברים וליקטי חומר, הסקירות ציינו, במותרות של האמרים הללו שינויים בהתאמה לסדור החומר בחוברת, השניים היו ברוח האמרים.

— סריבת החומר היא מאנשים שמחין לקבוצות, הללו ידעו להצריך את המפעל אוניקטיביות.

— כסדור החוברת ובעריכתה טרח הח' משה נחמני (קרונזה) — "הדגם".

תקנו את השולחן ואת האריזות, הכינונו אצטבעות לספרים, למטבח וללבנים, סיידנו את קירות החדרים, תקנו את הרצפה, סגרנו את הדלתות ואת החלונות ברשתות. את האכל קנינו בבית שאן, חמאה וחלב לא היו לנו ובמקום הלחם שמשו "פתות" ערביות. בשר קבלנו בבית שאן שכן פעם בשבוע היה בא לשם שיחט מטבריה, הבשר — בשר כבשים, טעים וזול, עד עכשיו סחבנו את כל המים הדרושים לבישול, שתיה, וכביסה מן הגמאין, סדרנו גן של דונם וחצי בו זרענו ושתלנו: אבטיח, מלפפון, קשוא, תרד, צנון, צנונית, גזר, שעועית, עגבניות, חסה וחרשנו דונמים אחדים לגידול אפססת, התחלנו בבנין חומה סביב לבית, חפרנו את היסוד, ליבנו לבנים מטיח ותבן, בכל העבודות האלה עזר לנו הרבה השומר הערבי שגר אצלנו, אבו חמדן, ערבי פיקח מאד, פועל חקלאי מצוין, אדם ישר ונאמן שהשגיח עלינו בשבע עינים, ערכנו גם תכנית לעבודה תרבותית: לימוד תנ"ך (עזרא), משניות (זרעים, פאה) גמרא (בב' קבוצות, סוגיות למתקדמים, במה מדליקין למתחילים), עברית וערבית. לשם לימוד ערבית התקשרנו אם אחד מקציני המשטרה בבית שאן, אך השעיר לא יצא לפועל, מנין לא היה לנו כל הזמן חוץ מהשבת הראשונה יו"ט ראשון של פסח, החיים נכנסו לאט לאט למסלולם, נתפנינו במקצת מעבודות הבית והמשק, ופנינו יותר לעבודות חוץ, קצת הטרידה אותנו שאלת הבטחון, מן המשקים האחרים לא קבלנו עדיין את העזרה שקיינו, ביום א' אחרי הפסח שמענו, שהממשלה עומדת להוציא לפועל עבודת יבוש גדולה בסביבתנו, ממש על ידי ביתנו, דנינו האם אין אפשרות להכניס גם פועלים שלנו לעבודה זו, באיתי הערב בשעה 5½ בא סניטר הממשלה ודרש מאתנו לנקות את התעלות במשקן של קסטנר מפני סכנת מלריה, והנה בשעה 6, ברגע שרצינו לשבת ולאכל ארוחת הערב הופיע שומר יהודי מהסביבה והודיע לנו שעלינו לעזוב תיכף ומיד את המקום מפני המהומות שהיו ביפה, עוד מעט יבא אברהם (מתחנת הנסיונות) ללכת אתנו לבית אלפא, כמעט שלא יכולנו להאמין לדבריו אבל כדבריו כן היה, השארנו את כל החפצים בבית, סגרנו את הדלתות ומהרנו לבית אלפא, המשך הענינים ידוע, רק ביום שלישי בערב הוצאו החפצים, ברובם על ידי ערבי, בקושיים גדולים, בינתיים היה כבר נסיון להצית את הבית ולשדדו ורק תודות לזריזותו ומסירותו של השומר ולהתערבותו של הקצין מבית שאן הופרעה עצת הפורעים, נשארו בבית ערשי הברזל, השלחן, האצטבאות, כלי העבודה ועוד חפצים בערך של כ־20 לא"י, כידוע הצליחו השודדים לבסוף ושרפו את הבית, אם השומר עזב את הבית מקודם ואם לקח אתו גם את חפצינו לא ידוע לנו, החלטנו להשאיר 5 בחורים ובחורה בבית אלפא כדי להדגיש את נכונותינו לצאת שוב ברגע שרק אפשרי יהיה, מוכן שהדבר יקשה עתה פי כמה, אך אין ברצוננו לסגת אחורנית, יעבור חודש ימים ונצא שוב אי"ה.

"קבוצתנו" סס' 26—24, אייר צ"ה.

לא במנוסה נלך ולא בחפזון יום אחד כי אם מעט מעט תבוא גאולת ישראל, לאט לאט תצמיח קרן ישועה — — —

רצ"ה קלישר וצ"ל

ביררנו מחדש את ההצעה שהוצעה לנו. לעבד אדמות פרטיות בעמק בית שאן ובקשר עם זה נסינו לחדור לערפל, שעניני עמק בית שאן היו לוטים בו. אחרי האכזבות שנחלנו, עשינו את עבודתנו בשקט ובזהירות. זה הקשה עלינו באופן מיוחד ללמוד את הפרק המסוכך של רכישת קרקעות וחכיות מים; אינטרסים מפלגתיים ותתחורות גושים וזרמים — דברים שלא הורגלנו כהם עד כה ושלא הכרנום מקרוב. מצויידים בידיעת הדברים האלה ובהכרת תנאי המקום, הגישנו למוסדות את הדרישה להכניסנו לרשימת הגושים, שהתישבותם תצא לפועל בעמק בית שאן. כאן התחילה הפרשה המיגעית של מו"מ ממושכים ומפרכים. הצלחנו לנצח, משום שהודענו במפורש ובתוקף שלא נסכים הפעם בשום אופן להחזק הצדה. הודענו על עליתנו לעמק בית שאן ולו זה יהא לעת עתה רק על אדמה פרטית. בפני העיבדה הזאת הכרח היה להכנע. אפשר היה רק להקשות עלינו על ידי כך, שלא הושטה לנו העזרה הנהיגה, מה שהובטח לנו לא ניתן בזמן והעליה נדחתה. פקעה סבלנותנו והחלטנו לעלות בכל התנאים. חוסר העזרה והאחורים בעליה לא במעט גרמו לכך. שבפרוץ המאורעות, חודש אחרי עליתנו למקום, היכרחנו לעזוב אותו מאין אפשרות מינימלית להתגונן ולעמוד במערכת. אבל הצעד הזה קשר אותנו עם ההתישבות בבית שאן. הן כלפי פנים, כלפי עצמנו והן כלפי חוץ. מבית אלפא, שאבסגה את חברינו בסבר פנים יפות, כותב גדליהו א.: „עלינו לא לסגת אחורנית. נשמור על עמדתנו, שרכשנו לנו. החלטנו להשאר כאן עד יעבור זעם ובעוד חודש אי"ה נצא שוב". ואם אמנם הוברר אחרי זמן קצר, שלא כל כך מהר „נצא שוב“ הנה החלטתנו הראשונה: לא לסגת אחור, לא שונתה והמצאם של חברינו בבית אלפא, שמתחילה היה ארעי, נעשה לדבר שבקבע. במשך זמן קצר הספיקו חברי בית אלפא להכיר איתנו וברצון רב נענו לבקשתנו לאפשר לחברינו הכשרה מקצועית בענפי החקלאות השונים. מתוך הערצה לעמדתם המוצקה של חברינו בשאלות הדת והרוח ומתוך הערכה מלאה של כושר ומסירות לעבודה, נרקמו אלינו קשרי ידידות אמיצים ובכל דרכנו הקשה עד לעליה ולאחריה עמדו חברי בית אלפא לצדנו ולעזרתנו. כל חבר וחבר כשלעצמו והקבוץ כולו כגוף מלוכד בכללו. בטוי יפה לכך היתה המסיבה הלבבית שנערכה לנו בבית אלפא אור ליום עלייתנו; יחסה של בית אלפא שמש לנו עדוד וחזק להמשכת פעולותינו. ימי הזוועה, שהתחוללו על הישוב, המאורעות שפצעו איתנו עמוק עמוק, אי האפשרות לאיזו פעולה שהיא לקראת התישבותנו השוו משנה ערך לקרן האור בחיינו. כשהישוב התחיל להסתגל למצב החדש וכוחות חדשים פרצו והגיעו ליצירת מפעלים חדשים, התאוששנו גם אנו ופעילותינו הופנו בעת לשני כוונים: לקראת התישבות בבית שאן ולקראת בסוס הנקודה בפתיחתה. שהראתה את ערכה עם פרוץ המאורעות. — לא מתוך סופה וסערה, כי אם מתוך ישוב ושקול דעת החלטנו לקבל עלינו את העול הנוסף הזה ואת הצו הפנימי, הטמיר והכביר, שדחף אותנו לקראת יצירה וכבוש. לקראת הקמת הריסות והחיות שממות.

עשירי נסיון בידיעת הדברים כהויתם. מאורגנים ומלוכדים בגוש התישבותי גדול נגישנו למוסדות בדרישה המחודשת להעלותנו להתישבות על אדמות בית שאן. לא נרתענו אחור בפני

כל המעצורים והמכשולים, שעמדו בדרכנו וכשהוצעו לנו הצעות להתישבות, עמדנו בתוקף על זכותנו לאדמות בית שאן, שהתקשרנו אתן בכל נימי נפשנו. סוף סוף הוצעה לנו ההצעה לעלות לאדמות אוזרעא. כל הפרשה המעליבה של תור וותק, זכויות בכורה, של גושים בעלי זכויות כספית והשפעה ממשית על המוסדות השונים, כל זה לא עמד בפני דרישתנו החיונית; הם נכנסו לעלות לאוזרעא. למרות קשיי הבטחון וקשיי התחבורה, למרות המצב הפוליטי המעורפל ותכנית החלוקה, שנסרו כבר אז בחלל עולמנו.

א. גוסביכר, בעלות הנוער, — קב"א אריה, גליציה.

במלחמת הזכויות

את העליה לבית שאן הקדים משא ומתן ארוך ומייגע עם המוסדות המיישבים והלאומיות.

אילו באנו לספר את כל הפרטים לא היינו מספיקין.

הקרן הקיימת נמצאה במועקה קרקעית נוראה. הקופצים על התישבות בית שאן היו רבים. להלכה ולמעשה היתה הקרן נוהגת לחלק את הקרקעות לפי תור וותק. אולם דווקא כאן נטלה חוקת הוותק והתור שלפיהן זכות בכורה הגיעה ל"רודגס". מוסדות כספיים של גושים אחרים עזרו לקרן לגאול את אדמת בית שאן ובשכר זה דרשו לישב על השטחים האלה קיבוצים קרובים להם. תיעמדנו בפני ההכרח להתריע על מלחמה קשה בעד זכויותינו להתישבות הנובעת מתור וותק.

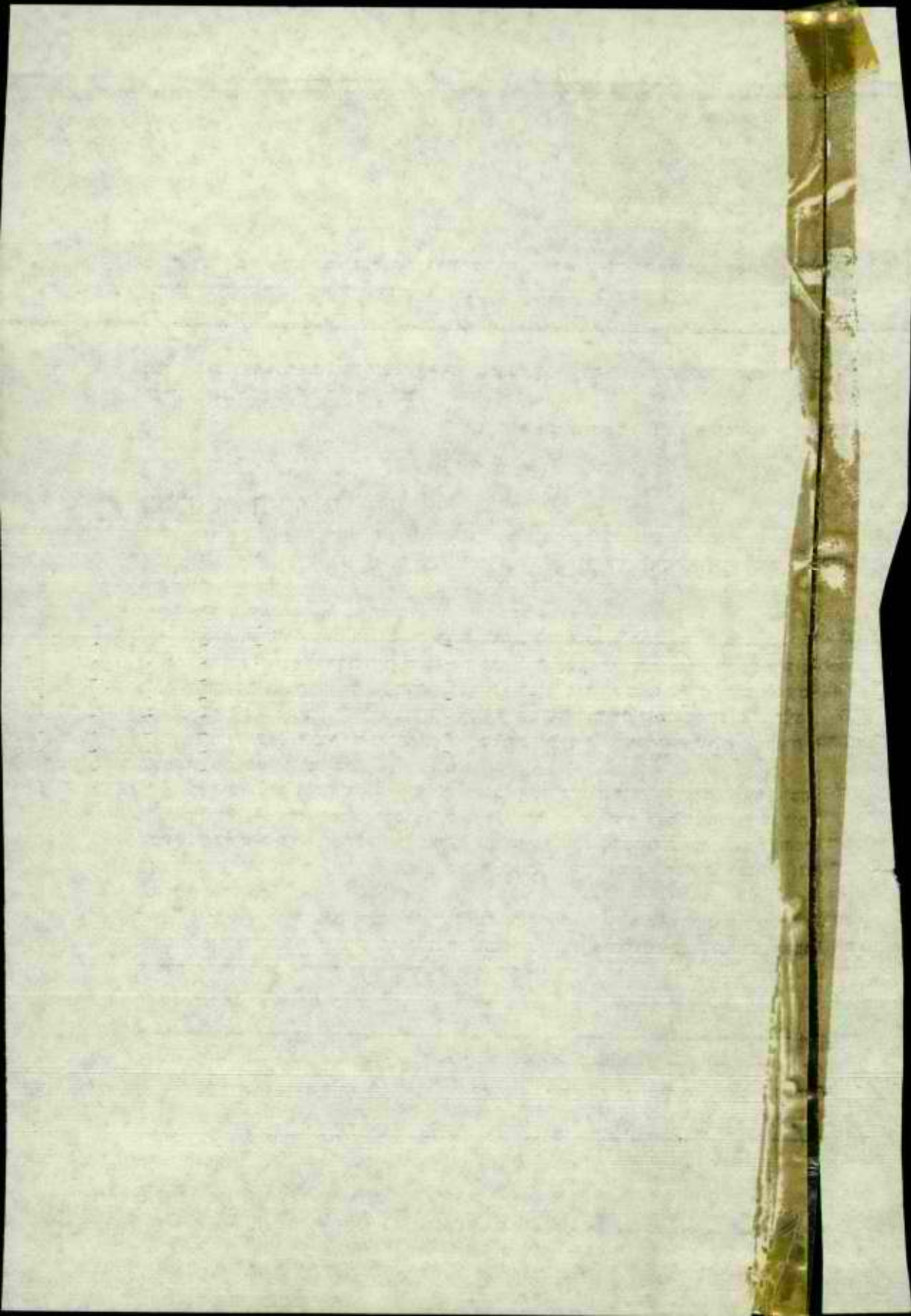
חובות היושר והמנהג המקובל.

חדשים רבים נמשך הענין. ישיבות, מו"מ, התערבות מוסדות ואישים מהארץ ומהחו"ל, מתיחות וצפיה — סימני הימים ההם, לא יכלנו להשלים עם העובדא. דעת הצבור היתה לים ימינו. הוכח לעין כל כי קיפוח זכויותינו עלול לערער את יסודות האימון במדות היושר והאמת שהמוסדות הלאומיים חייבים לשמר עליהן. גם מהתנועה בגולה באו הגבות. מוסדות התנועה בגליציה במוסדות אורז כת.

סו"ס הועלתה ההצעה לקבוע להתישבותנו את אדמת אוזרעא המורחקת מכל יישוב עברי. ימי הגשמים ושיבוש הרכבים הפריעו בסיוור הנקודה. רבים מידידונו יעצו לנו לא לאושר את ההצעה, אשר סכנות אימות כרוכות בה.

"בפיך ובלבבך לעשותו. הכל לפי רוב המעשה... המחשבה בלי מעשה כגוף בלי נשמה".

רצ"ה חנוכה תש"ל.

קרן קימת לישראל בע"מ, הלשכה הראשית ירושלים

מס': יר.פב.8108.1737.

י"ח סיון תרצ"ז 28.5.37

לכבוד המרכז החקלאי של הסת' הפועל המזרחי בא"י,

תל-אביב. ת. ד. 431.

הנדון: עלית קיבוץ רודגס לבית-שאן.

א. נ.

הרינו מאשרים את קבלת מכתבכם אלינו מ-23.5 (מס' 1676) בנידון הנ"ל והלוטים אליו — חליפת המכתבים ביניכם ובין הסוכנות בנידון הנ"ל, והגנו להודיעכם, כי בהתאם להסכם שבין הקה"ל ובין בעלי הקרקע "זרע" הערבים, שמכרנו לנו, עלינו לקבל מידם את אדמת "זרע" לא יאוחר מ-15.6.37 ובאם לא נקבלנה — תיפסק אחריותם להחזקת האדמה בשבילנו ונחיה צריכים לשלם להם את הכספים המשמשים אצלנו בתור פיקדון לאחריות הזאת. — אי-לואת הרינו להודיעכם שקיבוץ רודגס מחויב לקבל את אדמת "זרע" במשך הזמן עד 15.6.37.

בכבוד רב

(חותמת)

(—) יוסף וייץ

העתקה למחלקת ההתיישבות של הסוכנות היהודית, כאן.

מועצת חבר הקבוצות של "הפועל המזרחי" התכנסה לאחר קבלת המכתב דלעיל לישיבה דחופה. השתתפו בישיבה גם חברי פלוגת העליה, כנושא לדיונים שימשה השאלה אם אפשר לבצע את העליה לאדמת איזרעא במשך הזמן הקצר שניתן ע"י ה.ק.ל. — היינו במשך שבועיים. הוחלט — לעלות על הקרקע על אף הכל ולמרות הכל. מיד ניגשו לעבודת הכנה קדחתנית.

בערב העליה

— מתוך דברי א. הרצפלד בישיבת הועד הפועל הציוני —

תדעו, שהמשך ההתיישבות בבית שאן הוא לא ענין של התיישבות סתם בשבילנו, ואם אנחנו נשב כאן שעות וימים ונתכוונו על שאלות העומדות ברומו של עולם, ואתם לא תדעו מה חשיבות הדבר העומד לפנינו בקשר עם ההתאחוות בבית-שאן, הרי זה יהיה רק וכוח סרק. מר ווייץ סיפר לנו כאן על מספר הקילומטרים, שיש לעבור שם כדי להעלות שש נקודות לפי התכנית המוצעת

עכשיו. הוא סימן גם את המקומות, שאפשר יהיה ליישב איתם. כל נקודה נוספת בבית-שאן נוצרת מתוך חרוף נפש וסכנה. אינני רוצה להעלים מכך ומהחברים שיעלו להתיישובות את הסכנה שיש בעליות אלה. הנה צריך קבוצת רודגס לעלות שם. אנו יודעים היטב, שבלי עזרה קבוצת מאורגנת ומאוחדת של הסביבה, שזו גוף חדש לא יוכל לעלות למקומות האלה. גם אנו נעמוד לעזרת קבוצת רודגס, אולם לא אוכל לתת את ידי, שהוא יעלה במקום הרחוק ההוא, אם לא יהיה קשור עם עוד שלש-ארבע נקודות חדשות, שתעלינה בזמן ובעונה אחת. אחריות גדולה רובצת כעת עלינו, אבל מצד שני אחריות עוד יותר גדולה היא, אם נפסח על השאלה ונעבור לסדר היום.

הארץ, כיב איר ציון.

דבר התנועה לכובשי אז-זרעה

לכובשי בית-שאן, אנשי הפועל המזרחי!
עליכם — קו אור במציאות העגומה.

זו החלוציות, המפעמת בקרבכם ושהביאתכם עד הלום, תהיה לנו ולכל בית ישראל לעד ולאות לעמידתו המאושרת של הישוב היהודי בשעה זו, רווית-סכנות איומות ולהוד שבגבורה החלפה עליו; למתיחתו הנפשית של הנוער הדתי החלוצי הדרוך בגבורה לקראת כבושים נועזים ולמסירות נפש שבקידוש השם.

היום הזה גלותם את חרפת-השממה מעל אדמת ישראל, שרבעה עליה זה מאות בשנים, ואת חרפת השממון מעל עם ישראל.

זהו התישוב הנכונה על כל המזמות שחורשים נגדנו.
בין כובשי הארץ ומרחיבי גבולותיה — רב חלקכם!

ובהעליתכם הלילה את המאורות הראשונים בשממת-הדורות הנכם מאירים מהשכים מעיקים שבלבבות רבבות, המפעמים יחד אתכם בקצב-הבנין ובכוסף-הגאולה וחרדים לשלימות פעלכם.

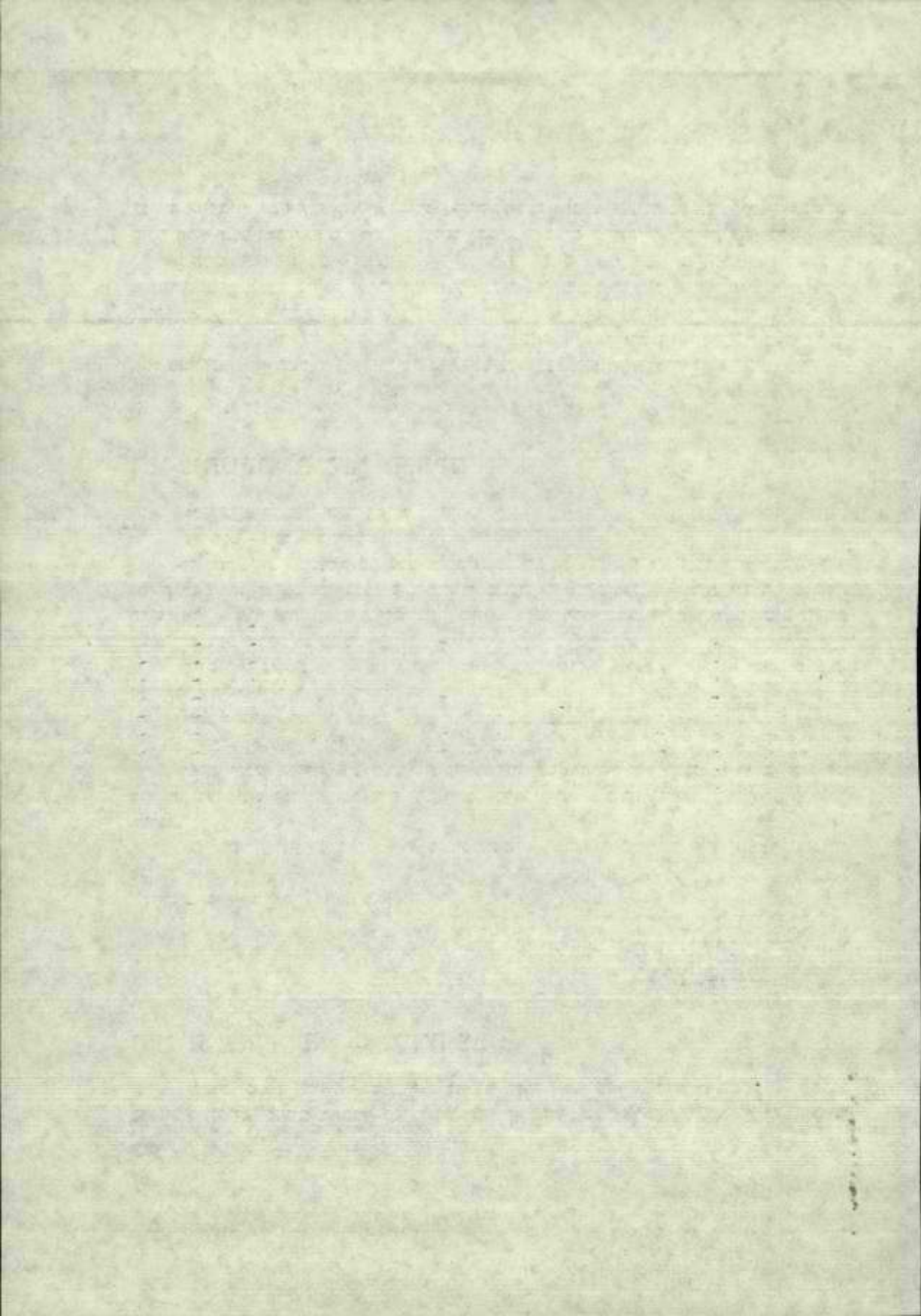
אור-התורה וזיוה-העבודה יאירו משכנותיכם — מבצרים בטוחים לעם ישראל וחומות מגן לרוחו.

תלאביב, כ"א תמוז תרצ"ז (30.6.37).

ההנהלה הראשית לתנועת תורה ועבודה.
הועד הפועל של הסתדרות הפועל-המזרחי
בארץ-ישראל.

העליה „לאז-זרעא" — „טירת צבי"

הישוב העברי הורחב אתמול שוב באיזור המחנה לנו עשרות בדורות בשממות. קבוצת פועלים הקלאיים חלוצים, מחברי „הפועל המזרחי", עלתה על שטח אדמה של הקה"ל בעמק בית-

שאן והירדן, דרומית מזרחית לבית שאן לכונן שם ישוב קיבוצי של 400 משפחה, שיתבסס על משק מעורב אינטנסיבי. מבחינת הבטחון המורה העליה של אתמול — בסביבת אחלי השבט הבודאי הגדול איסגר — מכמה עליות קודמות מסיג זה. — — —

מחוזות ההוד שבגבורה, חום אחוות העיובדים, הלמות החלוציות והלאומיות בגליוניהם האנושיים הנעלים ביותר, שנראו בעליות האחרונות על שטחי קרקע חדשים, חזרו אתמול בעלית הנועזת בעמק בית-שאן, לא היה צל של חציצה בגלל הבדל של שייכות ארגונית, האחות היסודית, הקיימת תמיד, גאתה במעשה הגדול עד מלואה: אנשי הקיבוץ והמושב מכל הזרמים; מעמק הירדן ומעמק יזרעאל ובית שאן; ותיקים, וגם אלה שאך זה עלו לסביבה הקרובה, בחדשים האחרונים, והם עצמם עודם בתחילת השתרשותם במקום; ותיקי "השומר" ושליחי אגודת השומרים — התגייסו יחד לעזרת שליחי "הפועל המזרחי" מכל פנינותיהם בארץ להקים את הישוב העברי העובד החדש. הנסיון שנצטבר בתנועת העבודה לביצוע מפעלים כאלה, בא לידי שמוש בהתאם לתנאי המקום המיוחד הזה.

כמאתים איש התכנסו ביום ג' בבית-אלפא, להכין את הדרוש למחרת, למסע לתקיעת יתר במקום החדש ולביצורו הראשון. כך חגגו האנשים האלה הפעם את כ' תמוז, אתמול בבוקר השכם נסעו לאזורעא ראשי השמירה ושליחי הקה"ל והכשרת הישוב — לקבל רשמית את האדמה ואת החצר הבנויה (בנין טיט וחומת טיט) מידי ב"כ בעליהם הקודמים. משקיבלו זאת — שלחו מכוניות לבית-אלפא להודיע על הדבר, וב"כ זו המסע מבית אלפא ועבר בחלקו דרך העיר בית-שאן אל מחוז חפצו. במקום החלה מיד עבודה חומית, באו כ-100 אנשים בי" 7 מכוניות משא ו-8 מכוניות קטנות. מחברי קיבוץ רודגס עצמו באו כ-50 איש, מהם 5 חברות. המשקים מסביב "השאליו" נוטרים ונשק. מכוניות וחמורים. במשך היום כבר הופיעו אורחים ממקומות שונים.

המשלה שלחה שיטרים בריטיים וערבים מתחנת הנזירה הקרובה (שחסרה היא עצמת חיבר טלפוני עם מרכזי המטרה) ומבית-שאן, בא גם מפקד הנוטרים הקצין הבריטי רינג. בידואים שכנים החלו באים לביקורים ונתקבלו, כמנהג, בכיבוד.

החצר והחדרים החלו מתפנים מאי-הנקיון הקידם, ביצור חומת הטיט, לעשותה אטומת בפני כדורים; הקמת עמדות, קביעת זרקור על גג הבנין; קביעת גדר כפולה של חומי ברזל דוקרים; זקופת מניע לחשמל; החסנת צידה לזמן הגון; חרישת הגבולות — הכל דחק בבת אחת בקצב הידוע לבעלי נסיון במקרים כאלה.

דבר, "כ"ב תמוז צ"ו.

העולים התחלקו מיד לפלוגות-עבודה על תפקידיהן המיוחדים. אלה פנו לטהר את החצר וחדרי-הבית מערמות הבוץ והרפש; ואלה נגשו לבצר את חומת-הטיט הרעועה ולהפכה לקיר-מגן בפני הכדורים. במהירות הוקמו שתי גדרות ארוכות שנתמלאו חצץ, וגדר-עץ סביב מרפסת הבית הפתוחה. כמוכן סודרה סביב החצר גדר-כפולה של חומי-ברזל דוקרים. על גג הבית הגבוה הותקן מקום לקביעת זרקור וחדר מניע לחשמל. באותו הזמן התחילו בחריש הגבולות, ולמחרת

יצאו לחרוש בכל שטח האדמה הכל נעשה, איפוא, במהירות ובקצב קדחתני מפאת מסיבות הבטחון במקום מנותק זה. בערב הראשון לעליה כבר הפיץ הורקור את אורו על פני השממה וכל הבית היה מואר ע"י מכונת הדינאמו.

שעה קלה אחרי העליה ערכו בקור במקום כמה שיכים של שבטי בדוים שכנים ונתקבלו ברוב כבוד. אחרי חליפת ברכות מסורתיות נערכה סעודת זבח צאן, כסמל לשלום שישזור בין השכנים, והאורחים נפרדו בידודות רבה מאת מארחיהם, ותביעו קורת רוחם משכניהם החדשים. העבודה נפסקה לשעה קלה והותקנה מסיבת פנימית. באחת מפינות החצר נתאספו כל העולים. במרכז עמדו: באיכה המוסדות הלאומיים, באיכה הפועל המזרחי וראשי קבוצת רודגס, באיכה המרכז החקלאי של ההסתדרות וותיקי "השומר" וטובי גושי-נורים. בין היתר נוכחו: י. וייץ, ל. יפה, מ. שפירא, א. קסטנבוים, א. הרצפלד, ר' בנימין, ד. אינטרליגטור, א. אדלר. המסיבה העברית הראשונה בשממה נפתחה עלידי י. וייץ — ב"כ הקה"ל, והוא מסר רשות הדבור לברכה לא. הרצפלד בשם המרכז החקלאי של ההסתדרות הכללית. אחריו בירך ב"כ הסוכנות היהודית.

משה שפירא הביא את ברכת התנועה והמרכז העולמי של המזרחי: "הדבר מוטל בספק אם במקום הזה היה קיים ישוב עברי גם בעת שישראל יושב בארצו. עליכם, זכות גדולה נפלה בחלקו של החלוץ הדתי, להיות הראשון בכובשי המקום. עלית מופת זו הוכיחה כי עדיין לא פסה חלוציות מישראל והפריכה את דעת המפקקים בסגולתו החלוצית של הנוער הדתי. חלוצי בקעת בית שאן הנחילו רוב כבוד לישראל בכלל וליהדות הדתית בפרט."

הנאום ציין את האחות החלוצית הנפלאה, שהתגלתה בעזרה הגדולה שהושטה לעולים מכל הארגונים שבסביבה, והטעים, שאין אמנם מקום להודיה, אבל יש מקום לברכה נאמנה לכל אלה שנתנו יד בביצוע המפעל. עזרה זו מוכיחה, שעל אף המחיצות הרוחניות הקיימות במחנה החלוצי, הרי במומנטים נשגבים מתלקח האור המוסרי המשותף לכולנו, לכל אנשי העבודה בארץ. בסוף מסר את ברכת התנועה למוסדות הלאומיים, וסיים: "אשרנו, שזכינו להיות במעמד נשגב זה."

בשם העולים דבר רתת דוד אינטרליגטור. אף הוא הודה למוסדות הלאומיים, למוסדות התנועה ולכל אלה שסייעו בעליה זו, וגמר דבריו הקצרים והחודרים: "זה רצון שתתקיימנה התקוות אשר תולים בנו, ונהיה ראויים לתפקיד הכביר שהועמס על שכמנו". במשך היום הראשון היתה מרובה התכינה במקום. באו אורחים, עתונאים, צלמים. ליד שער החצר נקבע סיר גדול של קפה — והקהל, מויע מרוב עמל וגומע את הקפה השחור, בחצרו, בסביבה, בחדרים ועל הגג רוחשים אנשים: מנקים, בונים, סוחבים, מתקנים. — אף חמשת החברות יגיעות בהתקנת אוכל לאנשים.

שמחה מהולה בחרדה משתפכת מעל הפנים המיוזעים והמפויחים. אברהם קסטנבוים, איש המרכז החקלאי, מתהלך על פני המקום עטוי רצינות חגיגית, על שזכה לראות במושו המפעל, שבו השקיע כל הרבה מאמצים. אלכסנדר אדלר ובנו מכבדים את החצר; דוד אינטרליגטור, איש רודגס — מכניס חצי בגדרות, מיכאל חזני מוסר אינפורמציה לעתונאים המקיפים אותו; וראשי שח"ל, מאיר וחנוך, סוחבים קרשים, הכל זעזע. העול מעיק, מוכרחים לסיים עד הערב.

הסביבה עטויה יהוד. במרחק הערבה נראים גערים גדולים הרוכבים על סוסיהם ומתחרים בריצה, ומעבר השני — מאפילים האוהלים האפורים של הבדווים. וכאן במרכז, שוקקים חיים חדשים, אלה אשר יהפכו את השממה לגן עדן. הערים היום, המחנה הפסיק את עבודתו והתיצב להתפלל תפלת מנחה, התפלה העברית הראשונה שנשמעה במקום. וכאשר שלוח צביר השמיע: "מלך עוזר ומושיע ומגן" — קבלו המלים העתיקות הללו תוכן חי וממשי: ואף איתני עולם הקשיבו לאמרות תפלה אלה, ובנשיבת הרוח מעל הרימואב שמנגד ובהמית הירדן הקרוב, נשמעה תפלה אדירה: — בורא עולם, נצור בשממה את בניך, שמוסרים את נפשם להקים בית נאמן לתורה ועבודה בשביל בית ישראל!

„נתיבה“, חמוצ צ'ה, גליון מ"א.

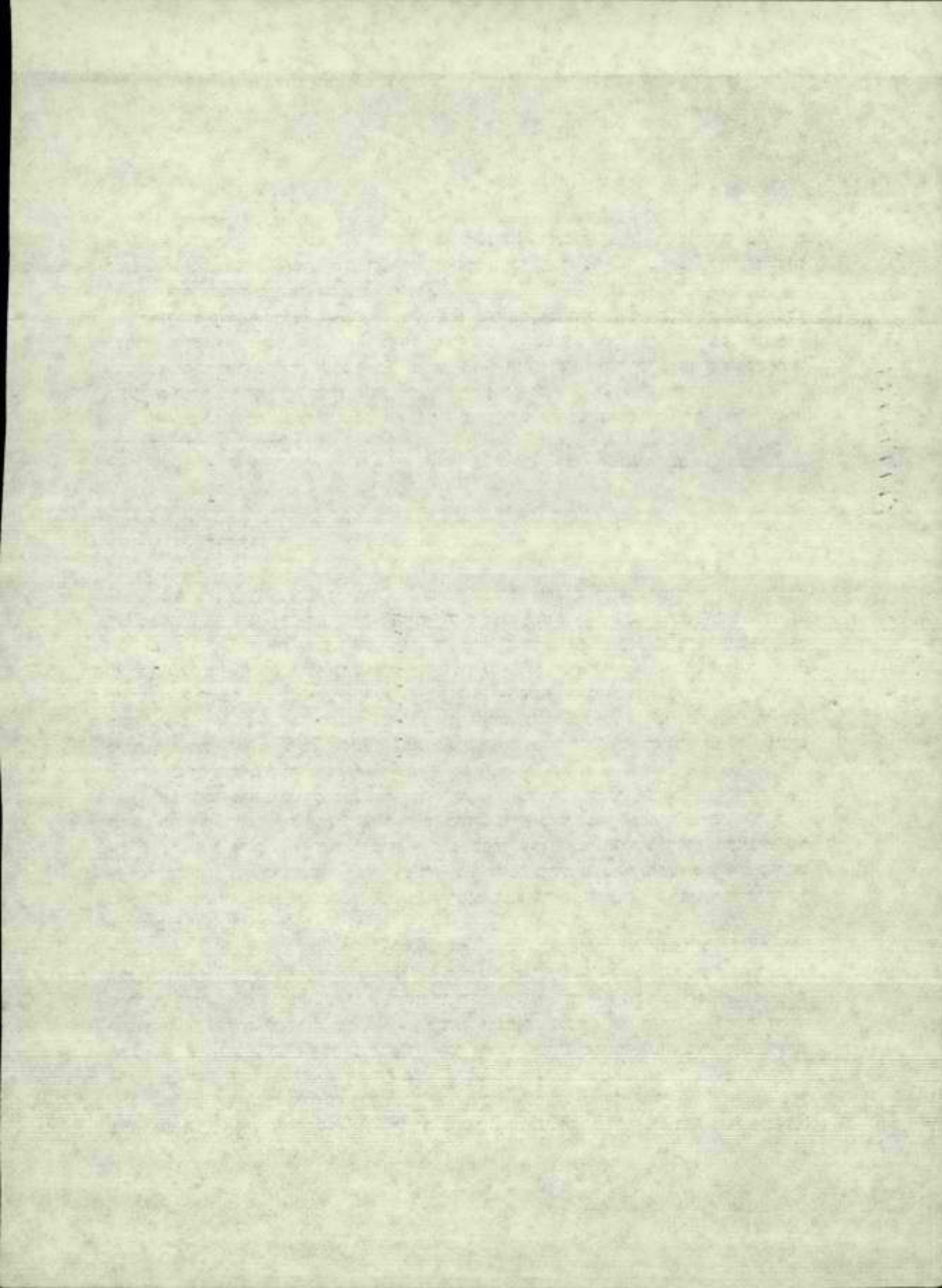
לתיאור הסביבה

בית שאן עמדה בשער עמק יזרעאל בדרך החשיבה ממערב למזרח. העיר היתה מפורסמת עוד במאה ה-15 לפני הספירה כעיר מצרית. העיר נפלה בחלקו של שבט מנשה (יהושע יז יא), אבל לא יכול להוריש את הכנעני אשר ישב בה. בימי שאול היתה העיר בידי הפלשתים (שמואל א' לא). בתקופת היונים בימי בית שני היתה בית שאן מיושבת יונים ומתיינים ונקראה בשם סקיתופוליס. לאחר עיר הסקיתים (חשמונ' ב' יב 29). יהודה המכבי לבשה בדרכו לעבר הירדן מזרח. פומפיוס עשאה עיר הפשית (63 לפה"ס) והיתה לאחת מערי הדיקפוליס. אחרי החורבן היתה מיושבת יהודים ובזמן התלמוד גשתבחה העיר בשמנה הטוב, ביינה בפירותיה הטובים ובכלי הפשתה הדקים שלה.

בתקופה הביזנטית והערבית היתה העיר מרכז כלכלי חשוב. בעיר הזאת ישב במאה ה-14 החוקר היהודי הראשון של ארץ ישראל ר' אשתורי הפרחי בעל הספר „כפתור ופרח“. בחפירות השטתיות שנעשו ב-1921 והנמשכות עד היום נתגלו שרידים מענינים של 18 ישובים. החל מהאלף הרביעי לפני הספירה עד התקופה הערבית. בתל נחשפו מקדשים גדולים מהתקופה המצרית, מצבות וכתובות בכתב החרטומים, מזבחות, תשמישי פולחן, תבליטים של אלילי בית שאן וכלים רבים.

יורדים מן התל בכון דרומה ורואים את שרידי האמפיתיאטרון ובצד מזרח את בית הקברות הגדול מתקופות שונות. החל מתקופת הברונזה הקדומה עד התקופה הרומאית והביזנטית. אחרי 20 דקות באים לביסן, עיר נפה. מספר התושבים 3100, מהם 297 נוצרים והשאר מוסלמים. תושבי העיר פלחים וסוחרים שהגרו הנה מסודן ומצרים. בכניסה אל העיר — רחבה גדולה המשמשת שוק ומקום כנוס לבדווים הבאים מעבר הירדן מזרחה. ברחבה הזאת מעין מים טובים. עד לפני המאורעות תרצ"ז היתה בעיר קהלה יהודית.

מן העיר הולכים מזרחה בכון לגשר שיך חוסין אשר על הירדן ואחרי 2 ק"מ רואים בצד שמאל את תל אל מלוחא. בסביבה מעינות רבים ושדות שלחין. האדמה סביב פוריה מאד. מוסופים

והולכים מזרחה ואחרי עוד 5 ק"מ באים ל"מעוז" העומדת בצד ימין לדרך במרחק של 15 דקות מגשר שיך חוסיין.

מעוז ניסדה בסוף תרצ"ו על אדמת גזויה שנקנתה ע"י הקהקה"ל.

ממעוז הולכים דרומה בדרך לטירת צבי. עוברים את אדמות קהק"ל ארד איספה, אום עג'רה, מיזר אל ג'יויל. בדרך פוגשים במעינות רבים ובצות קטנות. אחרי שעה וחצי מגיעים לתחנת המשטרה אל חנוניר ומפה עוד כ-10 דקות עד הדשוב"ט ירית צבי" העומד על אדמת איזרעה. ישוב של הפועל המזרחי מקבוץ רודגס. נוסד בסוף שנת תרצ"ו ונקרא על שם צבי קלישר. כל הסביבה ידועה בשם אל חמרה. המקום נמצא על יד תל אבו פרג' הגובל את אדמת הקבוץ ממערב (כ-237 מטר מתחת לפני הים).

עולים על גג המגדל ורואים בצד מערב את תל אבו פרג' ולרגליו עינות אל פרג' המספקים מים לקבוץ (120 ק"מ לשעה); בצד צפון — המשטרה תל חוניזור ואת עין חוניזור; בצד מזרח — אפיק הירדן הנמצא כ-11½ ק"מ מן הקבוץ; בקצה אדמת הקבוץ במזרח מעין קטן — עין מסכניה המספק אף הוא מים לקבוץ ובצד מזרח ודרום אחוזות הגרמנים מוילהלמה המסויגות שדרות ברושים וקווארינה.

מתוך מורה דרך בא"י לפ. כהן וד. בנבנישתי

החבל הזה הוא נורא ומסכן מאד כי מהמקום אשר שם נמצאת העיר בית שאן יוצאים שבעה מעינות ועל המעינות האלה יגדלו קנה וסוף, ותמרים רבים יתרוממו במקום ההוא כמו ביער עבות; וערבים יושבים שם על יד המעינות והרכה אריות נמצאים שם בסוף ההוא על יד המעינות.

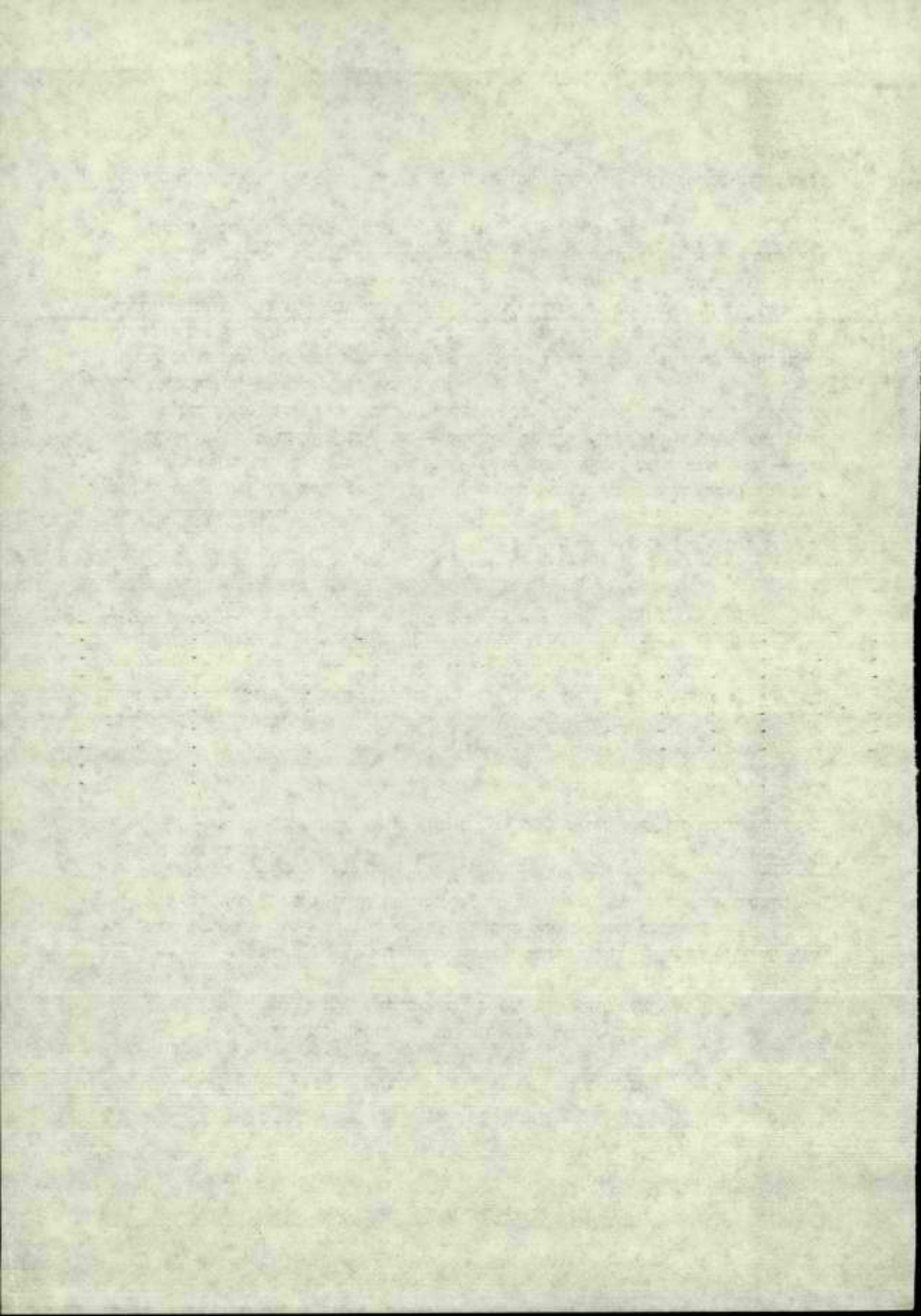
דניאל הרוסי במאה ה"ב.

— — — שלשים וחמשה מעינות ופלגי מים יקרו בבקעת בית שאן ורובם ככולם נמצאים מקי בית שאן ודרומה.

— — — לפי מוצאיהם מתחלקים המעינות שמדרום לבית שאן לעליונים, שניים ותחתיים. הראשונים הם אלו הנובעים ברמה העליונה, סמוך לרגלי הרי שומרון ולארכם, השניים — אלו הנובעים באמצע הבקעה בין שתי הרמות; התחתיים מקורם בסמוך לכבר הירדן.

— — — בצרפנו את כמויות המים שבכל המעינות והפלגים נמצא בדרומה של בית שאן

המעינות העליונים מכילים	11230 מ"ע	לשעה
המעינות האמצעיים מכילים	4770 מ"ע	לשעה
המעינות התחתיים מכילים	490 מ"ע	לשעה
בס"ה	16490 מ"ע	לשעה

— — — האקלים פה הוא אקלים סובטרופי. הקיץ מתחיל בראשית מרץ ונמשך עד
דצמבר ובמשך תשעת הירחים השמים בהירים ואין שנויים אטמוספריים אלא בטללים המרובים
הנופלים בשפע באביב ובאוקטובר ובנובמבר. החום עולה לפעמים עד 45 מעלות בצלסיוס.
מתוך חסי בית שאן ובנותיה ליוסף ויץ

והטירה „טירת צבי“

I ראיתי אותם ביום העליה: פניהם — כעין הגלבוש לנהרה, ואישוני עיניהם — כטחר
מי הירדן הזורם לא הרחק ממקום עליהם.
הם נקבצו ובאו — ושיר לא מושר עדיין על שפתותיהם. הבהיקו שיניהם בלבנם, כי
חיכו למראה מרחבייה זה הפרוש לפנייהם סביב — צפונה, נגבה, קדמה וימה.
בית ערבים, בנוי לבני עפר נלושות במים ובתבן, עמד מוכן לקבל את פניהם. הבית
היה מוקף חומה, גם היא עשויה לבנים כאלה, פרוצה ורעועה, רוח, שנשבה מהרי הגלעד,
אשר מעבר הירדן, התגוללה מתוך דרוור על פני ערית החצר שלא צמח בה כל, לא עלה, לא
סיח ולא פרח. ערימה היתה החצר ומבושת תציץ אל מול השמים.
הם נקבצו ובאו — ממרחקים מאה אנשים וחמש נשים, כנקודות מושב של בני עליה
לא רחוקה, אשר בקצה העמק, לוקטו תחלת, באו מכל קצוי הארץ הקטנה, מכרכור אשר
בשימרון, מפתח תקוה אשר בשרון, מכפר יעבץ, וידיהם יודעות את קשי המעדר המונף ומורד
לפזר אדמת פרדסים לנטיעה, ידיה מחרשה חלקלקה — לפלח נירים ולמתוח תלמים ישרים
עד קצות האיפק, ידעו את טעם הפת המוסקת מן האדמה.
ואתם באו מראשוני העולים על אדמת יורעאל, נוקשיגוף ואיתניצעד, מבטם כמבט
הנשר המקנן בסעיפי הסלעים.
ואתם מאנשי השמירה, אלה שארבו לפסיעות המות באישון לילה, אלה שידעו את
שביל הכדורים בשריקתם, ולא נפלה רוחם, וידם לא חתה, לבטח כיננה את קנאי-הרובים
אשר בתוכה.

ב.

אחרנו לצאת. כאשר הגענו לגבולות תל עמל אשר מקדם לבית אלפא, הצחיבה מול
האווו לנו דמות גפיר, שהתערתה כה בגופנו, בשנת המאורעות האחרונה, עם המצנפת המשוונה
שרוח ימי בינים גלומה בתוכה, ואשר צבעה כצבע אדמת החמרה, ועם הרובה התלוי ברשול
גנדרני על כתפו, האוטי נעצר.

— לנקודה החדשה? — שאל הגפיר — ומדוע אחרתם?

הרגשנו שאשמונו ולא באשמתנו. ענינו מה שענינו. הנהג אמר לזוז מיד ולהמשיך
את הדרך לא דרך אשר לפנינו, אבל הגפיר עצרו: — אין יוצאים כאן, חביבי, בלי משמר.
נמצא מקום-לחץ גם לגפיר, רובחו — הציו חבוק בין כרכיו וקצהו יוצא דרך אשנב
האוטו החוצה.

והדרך ידועה לך? — פנה הגפיר לנהג.

— אמרו לנו לנסוע בעקבות דיסקוס, שעבר לפנינו בשעות טרם בקר, לפי סימנים אלה נגיע למחוז הפצנה.

הגפיר הניע ראשו בנענוע של פקפוק, אבל לא אמר כלום. זוגי טן המקום. ההרים נסינו ימינה, ולוע שפלת הירדן נפערה לרוחה. מסביב שדות שלף מעטים, והאדמה רובה ככולה עטיפה קוצים וברקנים. השרב העמיק וגדל, ואנחנו פרצנו אל תוכו כאל תוך כבשן. השממה העיקה כצפוי של זהב מלובן. ממרחקים עמדו הרי הבשן מעילפים באור יבחים. מבעד דרדור האוטר הגיע לאזנים שכשוך קל של קלוח מים. הראש נמשך החוצה אל החום השיפץ. כן: אמת מים חיים כבשה לה אפיק צר ונפתל בשממה זו.

— הנה עוד מים ועיד... צהלו פני המדברים, כאותם עובדי מדבריות אשר נזה ירוק ומעין משכה נקרו פתאום לפניהם.

המומחים להיסטוריה ולגיאוגרפיה הצביעו באצבעותיהם על נקודות היסטוריות פה ושם. השרב, אשר נשר לתוך העומק של הבקעה, שהיא למעלה ממאתים מטר מתחת פני הים, עמם במקצת את ההכרה ההסטורית שלנו.

התנהלנו לאט לאט לפי מענית הדיסקוס. הקוצים נשברו בלי רחמים מתחת לגלגלי האוטו. רק עתה תפסנו את המספר הרב של שמות הקוצים בספרותנו העתיקה. היו אלה קוצים "בעלי יחוס", ודאי בני בניהם של הקוצים מימי דוד המלך. כל רגע הוכרחנו לעבור אפיק מים אשר סכן את המשך דרכנו. גם הדיסקוס התענו לא פעם. התקדמנו וחזרנו. נתקלנו במקום התישבות של הערבים "המנושלים" בני טפוחיו של סימפסון — "תל שוק", שלש שורות ארוכות של בתי חמר שפלי קומה, חסרי אור ואויר. לא דלתות ולא חלונות. הקירות ממירטי טיח הבלוטר לוחות קרשים דקים, שנדמו בעינינו, כעצמות שלד גבלה מושלכת בדרכים. המענית פנתה דרומה מזרחה...

ג.

— מסביב לא נראתה כמעט כל נפש חיה. המרחב התחום תחום של הרים מעורפלים היה מנומר פה ושם בנקודות בודדות של אהלי בדואים, הדומים לעכבישים שחורים. הנה צץ פתאום לפנינו בדואי דל קומה וגופו מנוף. הוא עמד ליד עדר דל ומפוזר ועיניו נעוצות בנו. עברנו מעברים מסוכנים. לבסוף עלינו על מסלת דרך בריכה באבק צמיג. הדרך נמתחה מצפון מבית שאן, דרומה ליריחו. האבק נהפך להיות שפעת עננים מכסים את עין השמים. בנשיבת רוח פתאומית נתגלה לפנינו אוטר משא. עמוס לוחות, ועליהם יושבים שופים חבורת צעירים צוהלים.

— לאן?

— לטירת-צבי.

— עוד רחוק מפה?

— כהרף-עין.

היה זה הרף עין ממושך שארך כמה כמה וכמה קילומטרים. —

חשנו את החזית מסביב. מעיני השכנים "שבאי לראות בתמונה הרגשנו זאת. הידים

נעשית רפית ממבטים כאלה. אולם איש לא שעה אליהם. צחוק, מהתלה, שיחה קלה עם שוך שראשו עטוף כפיה של משי ו"עגל" עבה ושחור מסביבו, צלצול דק ורב רמו של רובה אנגלי, אשר נגע בחגורה מסומרת מסמרי נחושת, ומרחוק נראה משקע האפיק של הירדן, שנמתח כקו שחור תוך השטח החרוך והמלווה.

— הבית הערבי עם החומה הכהה העוטר את החצר היה דומה לטירת מבצר. מסוג טירות המבצר של עולי אמריקה הראשונים ביערות בראשית. קודר וזועם נשקף הבית. גדרות חוטים דוקרים עמדו כבר שלמות וגמורות. גדר בתוך גדר. בפנים הגדרות ערמות של קרשים ומומחים מנסרים בהם במשורים. גדרות העץ בהירות הצבע נערכו בטור כפול לאורך החומה אשר מבפנים; היו עסיקים למלאן חצץ. ריח עיבש אפיני למזרח וריח של זבל חריף באו אל נחירי האף. קבוצת אנשים היתה עסוקה בנקוי הבתים ממורשה רקובה של דורות. + — מאז הביקר אני טרודים בחוצאת הזבל מתוך הבתים, ומי יודע אם נשלים את המלאכה עד הערב — התלונן אחד מקבוצת מנקי הזבל והמגרפה אשר בידו גורפת כלי הפסק. — אשפת דורות — נזכר שני במבטא של ביאליק בשירו "עיר לישטינא" — ואנו ננקינה. לא נשאר ממנה זכר.

והחצר המתה: קבוצות קבוצות עמדו ועסקו כל אחת בשלה. גם מקום מקלט למכוניות נמצא.

— כאן הדינמו וכאן המניע — הצביע אחד פנימה לתוך מאורה חשוכה.
— ובאמצע החצר יקים אולם האוכל והמחסן — השלים שני אחריו; גם לאנשים אני דואנים.

מעל מרומי הגג הנשא לא פסקו העינים מלתמוה למראה הנוף המזדהב בזהב השעות של בין הערבים. דממה רבה שפעה מן השממה. רק צפינית מערבית הוריק בירק מעומעם העמק. נקודה זו — קבוצת השדה. עיד נקודה — מחנה חיל הספר. מראה חורשת אקליפטוסים שחפנים אשר מדרום השבית את המראה החד-גיני. ומקדם קיר רם ונשא כלו חריצים ואפיקים מהרי הבשן.

על הגג השטוח של הבית העמד כן למזרק-אור. שעת הערב נגעה בכנף שחורה בסביבה ובבית. עין המזרק-אור היתה עדין סתימה. מלמטה לא פסקה העבודה. מגדלי המגן והחורו בפנית החצר במקום שהיתה פרצה בחומה. נשמע קול נגון דק של שיר "וטהר לבנו". בקעת הירדן הקשיבה לשיר הזה של אנשים חדשים, אשר לא ראתה אותם זה דורות. אנשים — שאין להם שום ושיג עם כל אלה אשר הקדימו והכו את הארץ שממם. קלוח של נחלי מים נשמע כמו שיר צפור הבילביל, והירדן המרוחק כקולומטר וחצי מן החצר — השיב בקול. — ואחר כך בא הלילה. המזרק-אור התחיל לזרוק את סלון אורו. לשון האש שלו ספרה למרחקים בניצוצות רמו של הימים האלה על הקמת טירה חדשה. "טירת צבי". שתהיה נחלת לישראל לדורות.

יצאנו לחשכה ואחרינו הבהוב אור וצעד נקשה של שומר הלילה. המלה "שלום" קבלה פה גון מיוחד — גם לנו היצאים וגם לנשארים.

ס. עזאי ("הארץ").

הנני רוצים לנסיע לטירת צבי מבלי לעבור את בית-שאן ואנו מחפשים את הדרך. בבוקר עברו אנשי שמירת הסכיבה וסימנו במחרשת-דיסקוס קו שבו יסעו מעתה, דרומה מתל-עמל ועוד יותר דרומה מבית-שאן.

הנה מתקינה לה תל-עמל קו השקאה ממעין קרוב. פועלים עובדים ואתם נוטרים מזוינים. במרחק מה מהם אנו מגיעים אל בריכה די גדולה, מיקוה-מיימעינות שרוכזו ע"י הממשלה, והנה רוחצים בה ערבים את סוסייהם, והמים עד גבות הסוסים, וכמעט רק את ראשיהם ירומי הסוסים מעל למים.

לא רחוק משם כפר "המנושלים", שנוסד בגוש תל-שוק, דממה בכפר, יצא, כפי הנראה, לעבודה. אבל גם בשדות מסביב אין לראות רבים. מי המעינות שופעים, יש כאן ירקות יפים, אך העובדים כגנים מעטים מאוד. לא הרחק נראה מעט כפר, גשים מאלמות בקמה, שקצורה נתאחר. הנשים לבושות כאן צבעונין, וחבגדים דוקא כחדשים. בתי הכפר בנויים שני גושים משני עברי רחוב. מעין "בתים משותפים", בנויים קומה אחת, לבני טיט, מחולקים בקירות החוצצים בין דלת משפחה אחת לשניה. אין ירק ואין צמח סביב הבתים וברחוב, שסימן בכל זאת בקוי חביות ריקות, כאילו כדי להבדיל בין רשות הרבים לרשות שנועדה ליחידים. ידענו מהרצאות הממשלה, שערכים רבים סירבו ללכת הנה להתיישב על האדמה הפוריה ורות-המים, משום ש... תאקלים אינו נות. אנשי תל-עמל לא היססו, גם חברי קבוצת רודגס מיהודי גרמניה ופולין אינם מהססים ויורדים לאקלים הרבה יותר קשה. לרמה הרבה יותר נמוכה מפני הים, ובמרחק יותר גדול מישובים מרכזיים.

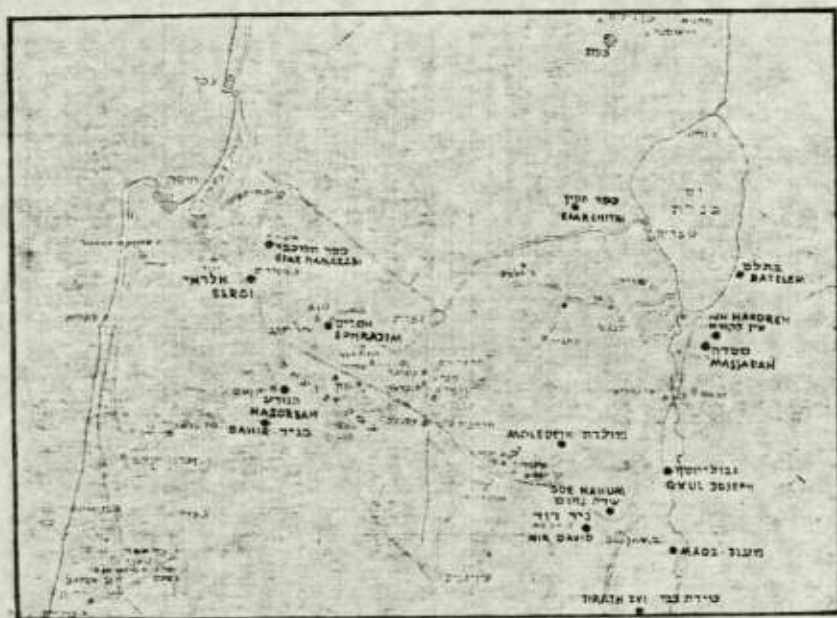
כמה פעמים עברנו תעלות-מיימעינות הזורמים מרוסנים להשקאה. לא שיערו שבמהרה יסעו כאן במכונות קלות וכבדות. רוב הגשרים מעל לתעלות עודם של לוחות פח מכוסים עפר. הרי זה מספיק למעבר גמל, אך לא למכונות. כולם נתכופפו תחת משא המכונות ביום אחד. ואולי עוד "יוכיחו" בזה בעלי הגנים בסכיבה, כי ההתישבות היהודית הביאה להם נזק ביומה הראשון. אותו יום, כ"א תמוז, המתה הסכיבה במידה שאינה רגילה כאן. הדרכים התאבקו מתחת גלגלי המכונות. רועים ופלחים שנפגשו לנו בדרך, הביטו אלינו בפנים תוהות, שלא ראינו בהם עין יפה וסבר טוב-לב.

עלינו על דרך המלך בית-שאן—יריחו. דרך קיץ טיבה. המכונות הראשונה בשיירה נהנית ממנה. השניה הולכת כבר בסערת אבק, מעין עמוד עשן. בימות הגשמים כל זה בוך שאין לעבור בו בגלגלים. אך ודאי שימי הגשמים מועטים פה מבמקום אחר.

בית קטן מלבין לקראתנו. זוהי תחנת המשטרה הניזירת. הנה אנו מגיעים אל אדמת אוזרעא שתהיה לטירת צבי.

איך יגיעי הנה בחורף? מאין תבוא עזרה בשעת חירום? איך יתקשרו מכאן באיתות עם איזה ישוב? (נהג המכונות שלנו מביט אל התבור ומביע הרהור-משאלה: "אילו היה התבור לנו,

אפשר היה להתקשר אתו באיתות-לילה. הוא מה בולט. בקרבת המקום הזה עברו פאוזי קאוקג'י ומרעזי את הירדן ונמלטו לעיראק. אימרים שקצין מחוז ערבי ששימש אז בגנין דאג לכך שמנהיג המרד, יעבור כאן בשלום. ללא תאונה.

איור התחישנות החדשה בבית שאן.

הבחורים והבחורות האלה, גזע הפועל העברי בארץ-ישראל וענף הפועל המזרחי — ככל הגזע הזה, אינם מתנים מראש תנאי בטחון והצלחה. הם הולכים ליצור כאן את המחיה, את הבטחון, את החיים המתוקנים, אולי היה בהם כוח להעפיל גם כבודדים, אבל הם אינם בודדים. הנה אתם בעלי הנסיון מהישובים הקרובים ביותר ומכל הארץ, הנה אנשי השיבה החיים בקו האש זה שלושים שנה ועוד תותם הנעורים, אילי עלומי הנצח, זורח מבין תלמי פניהם, הנה איירת מסירות ואחזה קורנים אליהם מגושי ישובי העובדים, ללא הבדל זרם, לא תבחין לגבי עשיית בין הפועל המזרחי של קיבוץ רודגס לבין השומר הצעיר מקיבוץ תל-עמל או עיך הקורא. הנה כל הטוב בישוב מחבק מרחוק את חלוציו, סוכך עליהם, ומלמעלה — מוסדות הישוב דואגים, נענים, מספקים אמצעים, מיישרים הדורים ככל האפשר, אפילו הממשלה אינה עומדת מנגד. לא זמן רב יישארו בודדים בסביבה, ודאי ימתרו לבוא בעקבותיהם עוד ישובים, כאשר באו הם בעקבות הקודמים להם, שהיו בשעתם באותו מצב. עוד מעט ומסביב טירת צבי יהיו עוד "נחלות", "בית"ים ו"עין"ים וחיי עבודה כשרים יפכו כאן בעוז, והאדמה והמים ייענו כאן כאשר יש בכוחם לענות וכאשר ראינו זאת בגוש הדגניות ושכנותיה.

חם כאן. המולה, סדר־אייסדר של התחלה במקום חדש. הנה זה עתה יצאו הערבים מהחאן הזה. כבר רוחש כאן הוי קיבוצי עברי, הוי של בראשית, כמוכן, בחורים ובחורות, חולצות ושמלות כחולות, מכנסים קצרים ושרוולים קצרים, אין הבדל בין חריות ללא חריות. מרתקת חרדה אחת גדולה — חרדת העם שעפה נפשו לנוגשים ולהורגים, ושבהכרח יתן חילו לבנין נשמות.

י. בן דוד — "דבר" כ"ז תמוז תרצ"ד

במלחמה על שלימות הארץ

...לשלימות הארץ נלחמים בפועל אלה שאין לפניהם אקלים קשה ונקודה מרוחקת, מסוכנת שלא ילכו אליה. תנועת הפועלים הצילה את שלימות הארץ לא פעם אחת. זכור ענין תלחי וכפר גלעדי וקרבת טרומפלדור וחבריו. ידועה הצלת טריטורית יהודית בעליות החדשים האחרונים באיזורים שונים, ובכללם בעמק בית־שאן.

1 את שלימות הארץ מצילים אלה שעלו השבוע על אדמת קיבוץ רודגס בדרום בית־שאן. כך מצילים את שלימות המולדת, תנועה זו החולכת לצפון ולדרום אינה זקוקה לפטפט פטריוטית — — — — —

דברי ב. לוקר באספת עם בת"א "דבר" כ"ה תמוז צ"ד

אתם יודעים את פרשת העליות של תל־עמל, עין הקורא, מסדה ובית יוסף, והנה אחרי תקופה קצרה, בכח דחיפה חדשה באו עליות חדשות. אתם יודעים על עלית קבוצת "רודגס" לפנה נדחת בקצהו הדרומי של משלושת בית־שאן.

חבר ותיק מוקני השמירה בארץ אמר כי זהו לוע הארץ. כך הוא הדבר מבחינת הבטחון גם בזמנים כתקונם. אבל האנשים נשלחו והלכו לשם בכוז רצינם, מבלי דעת מה ייגזר על המקום מחר, אם יהיה מצפון לגבול או מדרום. הם הלכו בהכרח שעצם מציאתם עלולה להשפיע על הגבולות, וזוהי תורת הגיאוגרפיה. — — — — —

מדברי משה שרתוק — "דבר" כ"ח תמוז תרצ"ד

לעומדים מרחוק

תופעה זו — עלית חברינו לבקעת בית־שאן — לא מצאה עדיין את הערכתה הממצה. יתכן שמפאת קירוב הזמן אין היכולת הדרושה לראות את המפעל בכל תיקפו ולבטאו ביטוי מלא. ומכל מקום ראוי להזכיר את "סירת צבי" כעין סמל ודוגמא. היא גילתה את נתיבה של התנועה ומהלכת במשך זמן קיומה.

כידוע שלטה ביהדות הדתית נוסתת־חיים אחרת. צעקו והתמרמרו על הירידה הרוחנית.

חרפו את הישוב החילוני, עוררו שאון ורעש, ואילו להשתלב במערכת הבנין ולגשת להקמת ישוב דתי — לכך לא היו אמונה ומרץ.

וכאשר באו יחידים בודדים, רבי־אמונה וצמאי־מעש, והניחו את האריות הראשון, לעגו להם. היאוש שפעפע בלב ולל כל תקוה בעתיד ואמונה בכח העצמי. אבל היחידים האלה לא שעו ליחס של ביטול למפעלם. האמונה הגדולה בהצלחתם, הרצון להקים ישוב יהודי אמיתי והמפלות בשטח הדתי הרוחני בישוב — שמשו לכוף הדוחף הגדול. צעד אחרי צעד הלכו בתלם ולא עברה עליהם שעה אחת לבטלה. במאמצים מרובים הקימו את המושב הדתי, את הקבוצה הדתית. מועטות הן נקודות־אור אלה אבל גם היום, בכמותן הדלה — הן אשר מפגינות את כוח־הבנית של היהדות הדתית.

ונקודת עליה בזה המפעל היא „סירת צבי“. יש בה מן הטעם של אגדת־פלאים. בתוכנו נמצאו גבורי חיל אשר הלכו לשממה, למקום משובש בלסטים מזוינים, והכניסו את הכל שברשותם בעוגה הקטנה שענו להם. הם מכרו את עצמם למען הרחבת שטח־ההלם לעמם הרעב, ולהרחיב גבולות־מולדת ולשמור עליהם; והם הלכו לתתם גם לשם שחרור האדם־היחיד, בד בבד עם הראגה לעמם הטובע ביון העוני והרשע הטרידתם המצוקה המוסרית של האדם. בתחומי הנקודות הקיבוציות מתבצע הרצון הטהור לתורה, עבודה, צדק ושוויון. מתכונן המפעל הישראלי הנעלה ביותר תוך כאבים עצומים — מפעל משוחרר מכפייתת של תרבות זרה ומשעבודו של אדם באדם; הקבוצה הדתית, זה הנסיון הנועז שאין לו תקדים בחיינו במאות השנים האחרונות.

כחות אנוש בלתי שכיחים נדרשים לביצוע התפקיד. רק רצון עליון, נחלת יחידים מעולם, יכול לצוות על בעליו לחולל בסיוע־אדם דשמיא את הפלא. להתגבר על פגע־יטבע וטכנות־רצח ולעמל בהקמת דפוסים לחיי אדם מישראל עלי אדמות, דפוסים המוקקים מכפירה באל־חיי־עולמים ובתורתו, ומעוני ורעב וכפית האדם באדם.

גדולה היא המטרה ועל כן אינה מבחילה הסכנה האורבת מכל נזיק סלע, אינה מטילה פחד הקדחת העלולה לכוסס את הבריאות; ושוכחים את הערירות ותהתנתקות משוב תרבותי על כל צרכיו האלמנטריים לאדם אשר עריכתו לא עמדה בינות חולות מדבר, סכנות, קדחת, שרב, סבל ועוני — כל אלה הם כאין וכאפס בפני בת־צחוק של גבורה נפשית עילאית המרחפת בבקעת בית־שאן. זו שעולה ממעשי חלוצי תורה ועבודה שהקימו בין חמסנים חומה הרצופה רצונות טהורים של בני־עליה.

הפלא חולל, בחישה הבודדה בא־זרעע הולמים ונרקמים חיים ישראלים קדושים. „סירת צבי“ מסמנת את גבורתה הנפשית של התנועה, הציתה תקות בלבבות והפכה אותנו לגורם חשוב בשליחות הלאומית — הרחבת ושמירת גבוליה של המולדת וטביעת צורה לחברה העברית. אבל ידע העם, בפרט אלה האחראים לנקודה ולהצלחתה — ואל ישבה את צרכיהם החיו־ניים של אנשי „סירת צבי“. תמלא תביעתם ותיענה בקשתם. אלה אשר הלכו לשממת בית־שאן ויגעו בשרב היום ושוכבים בלילות על החולות הרטובים — שליחי אומה המה, צבא־גאולים העובר לפני המחנה, והאומה כולה אחראית להצלחתם במערכתם הקשה.

ש. ד. „נחיה“ ר' אלול צ"ו גליון ג"ב.

מפחד בלילות

מי חכם וידע: "מה מליל?"

שלוחות הגלבוש מזה והרי עבר הירדן מזה אינם מבטיחים שלום לעד. הבקעה עודנה נחלת השממה ומי יודע אם ביום מן הימים או בלילה שחור מאופל לא יפרצו נהמות פראים. בסיורנו את המקום פגשנו כמה בדואים ראשי בתיאב, שעברו את הירדן עם צאנם, במצודה כבזום בקפה כדרך שכנים טובים, והשותים הציצו בעינים ערמוניות על הנעשה בפנים. ברכו לשלום והלכו.

ומי נביא וידע, אם בשעה שלגמו את הקפה בהכנעה כה רבה לא זממו בקרבם תכנית לבקור במסכות אחרות?...

הערב מתקרב. השמש איספת את קרניה מעל פני העמק. השמים הכחולים והבחורים ללא רבב הילכים ומחוררים. אנו נפרדים מהעולים והבונים ועולים חוצה במעלה הדרך לבית-שאן. מאחורינו עוד נשמע קול המולת פטיש וצלילי כשיל. הכאית קורנס, רחש מגל קוצר קוצים וטרטור עליו של טרקטור חורש. כל הקולות התמוזגו יחד למנגינת קסם והוד, שמילאה את חלל עמק הירדן ביום כיבוש "טירת צבי".

לרגע נדמה, כי מבטן האדמה בקצו קילות תרועה והתמוזגו לסימפונית העבודה והמסירות, והרוח הנישבת נשאה את ההדים ותפורם אל מול הרי אפרים והרי הגולן ושם נשברו ונהדים לאפים ולרכבות ונשאו את בשירת הכיבוש לכל כנפות הארץ. לאמא האדמה העזובה לאמר: לא לשיא היתה צפיתך. בניך עומדים בגבוליד, ועמק הירדן העזוב יגאל ויפרח כבימי קדם. אך מיד מכסה עננה אפורה ואטומה את איפק ההררורים, ומתוכה מקדירה השאלה: היחזיקו מעמד? היעצרו כח לשאת את נטל האחריות?

גן — "הבוקר" כי אב תרצ"ז

קשרים עם השכנים

מיום העליה התחילו לבקר אותנו השכנים והמכובדים של שבטי חסביבה. סדרנו סוכה, מחץ לחומה, לקבלת פניהם ומתוך כבוד וכיבוד הם מבלים אצלנו כמה שעות. ביחוד עשה עליהם רושם טוב מה שאנו זמרים במצוות, אולי ננצל עי"ז מכמה פגיעות.

מצב הבטחון

לא קרה עדיין שום דבר רציני. חוץ ממקרה קטן של חצתת הובל כשדה. השריפה כובתה תיכף ולא גרמה לשום תאונה. היו עיד שני מקרים של רגימת האוטו והצפת הדרך אבל גם הם לא גרמו לנו שום נזק. עד השבוע שמרו אצלנו שומרים מנוסים מן החוץ (אגודת השומרים). השבוע כבר נכנסו חברים שלנו לשמירה. לעת עתה יחד עם השומרים. בקרוב נקבל את השמירה כולה בידינו.

מתוך אגרת א' של "סירת צבי" — לחברים. ב"ח מניא צ"ו

ב. לוע הארץ

קובה המפירסם. אכירה השומרים בגוש. אמר: "המקום לוע של ארץ". מליצה חריפה זו מקבלת אישור ממשי על ידי ביקור במקום. זוהי הנקודה המנותקת ביותר בישוב. "תל עמל" נמצאת במרחק של שלושה קילומטרים מבית אלפא. "השדה", שבעה קילומטרים מתחנת הרכבת בית השטת המשקופה נגדה על פני המישור. "בית יוסף" יושבת על אסדרכים המקשרת את בית שאן עם גוש עמק הירדן וכמה מאות מטרים מהמקום חונה הרכבת. "עין הקורא" ו"מסדה" מרחיבות את רשת הנקודות בעמק הירדן ומקבילות ל"אפיקים" ו"בית יזרע". אפילו "מעוז", הנידחת יותר, תחבורתה עם הישוב העברי קלה יותר, ובניה אינם צריכים לעבור את סימטאות בית שאן. יוצאת מן הכלל היא "סירת צבי" הרחוקה מיישובי ישראל מרחק של עשרים קילומטרים. תחבורתה עוברת את בית שאן הערבית, ובימי גשמים, כשהדרכים משתבשות כבדן, התחבורה נפסקת לגמרי. וביחוד המור פה מצב הבטחון. השממה משמשת מחסה לכל הכניסיות. ערביי המקום מראים את המקום ה"חסיתורי" שדרכו עברו קאוקאני וחבריו את הירדן, ופית שאן היא צימת החסות אשר עורקיה מתפשטים על פני כל הארץ. "לוע של ארץ", בכל הפשטות.

ביום העלוה נגשו מיד לעבודת ביצור קדחתנית. ראשית, תקנו את הפירצה בקצה הצפוני מזרחי של החומה. אחר כך נעצו בקרקע עמודי ברזל ומעמוד לעמוד מתחו חוטי ברזל דקנניים וכפילים. זהו קיר מגן ראשון המקיף את המחנה. ובחומה התחילו להקים את קירי המגן השני, העיקרי. לאורך כליה החומה בארבעת צדדיה סודרו דפנוי עץ כפילים, וביניהם — מלאי של חצץ בעיבי של ארבעים סנטימטר. קיר אטום בפניו כל כדור מרצחים. בפנים המחנה בכל ארבע הרוחות תוקנו עמודי הגנה ותעלות אלכסוניות מקשרות ביניהן לבין החצר המקופה חומה בצורה. נוסף לזה הוקמו בשתי פנות החצר הפונות מזרחה שתי עמדות בולטות המשמשות הגנה לכל ארבעת צדדי הטירה. בי ביום ביצרו השערים, החזורים והנקבים. שקיקי חצץ נערכו על כל דופן חלון ובלית תנועה.

ביום בקורי אירע סכסוך שהוא "רגיל" בתנאי הארץ ושמש לא פעם לחיכוכים חמורים

בינינו לבין הערבים. — הטרקטור יצא כבוקר לחרוש את החלקה המיועדה לפלחה. נגדו יצאו שוך עם מספר בדווים ובורקם את חפציהם לפני הטרקטור — לא נתנו לו להמשיך את החרושה. הצופה על הגג ראה שהטרקטור נעמד וגדם וסביבו מצטופפים כמה ערבים. הוא מסר את זה לחצר ומשמרת מזויינת יצאה למקום. מסתבר, שתנאי המקום מחייבים והירות יתירה ביחסים. ומפני כך התחילו לפיוס את הערבים שיסתלקו מהמקום. התעורר וכות. השיך הפליט: „באתם לגנול את קרקעותינו“. הלהט בעיני הבדווים התלקח. הרובים הקרים צננו במקצת את המוג הסוער. וסוף לא היה לזכות אלמלא קם חבר אחד, זקוף וגא מול הערבים. אמר: — אתה, השיך המכובד, שהנך קובל על ה„גזילה“, חתמת בעצמך על שטר היחידה, ובשכר זה קבלת זהב מלא, ומה לך כי תבוא להלין עלינו. אחרי־כך עבר לדבר על ייעודנו במקום ועל רצוננו לעזור לערבים בכל המובנים. פני השיך חפו. הבדווים העיפו עליו מבטיוועף והתחמקו מהמקום. והטרקטור התחיל שוב פעם לטרטר את טרטורו העליו המבשר בנין ויצירה בשממה.

שבתי „נתיבות“ תשרי תרצ"ז

מצב הבטחון מניח את הדעת, אך מפני מצבו הגיאוגרפי המיוחד של המקום הזה המשקף מכל צד ישובים ערבים (כפרים ומחנות בידואים) מעסיקה השמירה אנשים רבים. היחסים עם דרו הכפרים ומחנות הבידואים טובים הם. רופא המקום נותן עזרת רפואית גם לחולים הערבים שבסביבה חנם אין כסף ורבים הבאים לדרוש בעצתו. מוכן שדבר זה משפיע לטובה על היחסים בין אנשי המקום והשכנים.

י. ברנר — הארץ. כ"א תשרי צ"ח.

1 ב„טירת צבי“ ממונה חבר מיוחד, שקיבל הכשרה לכך, על הטיפול בכלב גישוש יקר־ערך שניתן לקיבוץ „שימר הגבולות“ במתנה. נכנתה למענו מאורה מיוחדת. היה מעשת וחתכו את הגדר החיצונית — והכלב גילה את המחבל.

„דבר“, א' שבט צ"ח.

יחסי שכנים

באחד בספטמבר קיבלה הקבוצה 30 רובים מהמשלה. 10 חברים ישמשו כשוטרים נוספים, השאר יגויסו בשעת הצורך. מספר השוטרים הפעילים אינו מספיק לנקודה כזו. עליהם לשמור על הנקודה ביום ובלילה. ללוות את האוטומובילים הנוסעים לגוש חרוד. לחיפה, לשמור על העובדים בשדות ועל הגבולות. עם קבלת הנשק עזבו החברים ממשקי גוש חרוד, שהיו שם כשוטרים נוספים. לכבודם סודר נשף פרידה. בשם הקבוצה נפרד מהם הח' אונה

והדגיש את הקשר שנוצר ע"י כך עם משקי הגוש: בשם הגפירים ענה הח' ליפסקי.
 ערבי הסביבה מ"בים לפנות אל הרופא. קרבת המקום. הרפוי חנם. והפרסום שקנו
 לעצמם הרופאים היהודים שגרו במשך שנים בבית-שאן (מעבר הירדן היו באים אליהם) מושך
 את השכנים אל הרופא היהודי. בין הבידואים בסביבה מרובות המחלות: קדחת, פצעים,
 שחפת, מחלות מין ועוד. הסבל נורא. אין להם שום מושג כללי בכללי ההיגיינה הפשוטים
 ביותר. הרופאים הערבים מתייחסים אליהם בביטול ובאכזריות. הגרמנים הגרים בשכנות
 מועצים לרופא לא להמשיך ברפוי חנם. פן ירבי המבקרים ויכבדו עליו יותר מדי. זה גם
 עלול להרגיז את הרופא הערבי ואת הרוקח שבבית-שאן. זכור סופו של ד"ר לירס מבית
 שאן שהיה קשור לערבים ואהוב עליהם. מספרים שלערבי שרצח אותו שולם 5 לא"י. ובסביבה
 קוראים בשם הרוצח ובשם הערבי ששלח אותו.

בתוך השממה מסביב נראים אים ירוקים. בתים לתפארת. עצים וירק. אלו הן
 חוות של גרמנים (מהמשיבות הגרמניות שבארץ) ושל אפנדים ערבים משכם. מטול כרם
 ומבית-שאן. בדרך כלל שואפים תושבי בית-שאן לשקט. הם יכלו הרבה להרוויח מהישובים
 היהודים החדשים שקמו מסביב ומן התיירות היהודית. העיר יכלה גם ליהפך למרכז אדמי-
 ניסטראטיבי חשוב. אולם קבוצה קטנה של מסיתים משתלטת מדי פעם על הסביבה ובעזרת
 רוצחים שכירים הם מבצעים בשעת ה"צורך" רציחות, חבלות, עקירות ושריפות. בזמן
 המאורעות לא חסו גם על תחנת הנסיונות הממשלתית המשמשת בעיקר את הערבים. מעמד
 הבידואים ירוד מאד. השלטון האנגלי הפסיק את מעשי השוד והבזה ששימש להם מקצוע
 והם נאלצים לאחוז במחרשה. קל מאד בסביבה בידואית זו לעורר אינסטינקטים חבוים לשוד
 ביחוד אם יש בו גם משום מצוה לאומית ששברה בצדה. כולם כאן מלומדי נשק. ששים
 לקרב, מאימנים ומתורגלים. החיים הפקר וביחוד בעיני המסיתים המשלחים אותם.

ש. ליפסקי, "דבר", ה' חשון צ"ח

התתנפלות על המשטרה ב"טירת צבי"

ביום א' בערב התנפלה כנופיה מזוינת על תחנת המשטרה חוניזור בקרבת "טירת
 צבי". מכאן הודיעו על המקרה בראקיטה לעין-חרוד ומשם התקשרו עם המשטרה המחוזית
 בטבריה ובנצרת. מיד יצאה ל"טירת צבי" משטרת טבריה במכניזת משורינית ובלווית
 פלוגת חיילים.

אנשי הכנופיה לקחו מהשוטרים הערבים שבמחנה 5 רובים וכדורים. באנשים לא
 פגעו. הליסטים הצליחו להמלט לפני בוא המשטרה. החקירה עוד לא העלתה דבר.
 "הצופה", "כא אדר א", הרצ"ח.

בשבוע שעבר ביקר אצלנו מושל הגליל ה' קירקבריד בלווית קציני משטרה ושוטרים.

הגשנו לו תזכיר מיוחד מפורט, שבו ציינו דרישותינו מהממשלה: (א) תיקון הדרך בינינו ובין בית שאן, שלא נשאר נתוקים בימי גשם; (ב) החשת סלילת הכביש בין שטה ובין בית-שאן, שיחבר אותנו עם עמק יזרעאל; (ג) סידור טלפון בנקודה; (ד) התחלת הפעולה האנטי-מאלארית במעיינות הסביבה בקשר עם עונת הקדחת המתקרבת, וכו'. המושל הבטיח לשים לב במיוחד לדרישותינו.

— ליל-נדודים היה לנו בהתחלת השבוע, ביום ראשון, בהתחלת הערב, נשמעו כמה יריות בסביבת מחנני, השומר שלנו ענה ביריה אחת. כל הנוטרים עם נשקם יצאו לעמדות. נשמעו עוד כמה יריות מצד המשטרה, אבל לא בכיוון אלינו. אחרי שעה הגיע אלינו שוטר מתחנת המשטרה חוניזיר (נמצאת במרחק של חצי ק"מ מאתנו) והודיע, שכנופיה גדולה התגפלה על התחנה ושדדה את כל הרובים ובגדי-השוטרים, שנמצאו אותה שעה בתחנה. את הטילפון נתקו השודדים עוד לפני הגיעם לתחנה. השוטרים נסו להודיע לבית-שאן על ידי ראקיטה, אבל לא הצליחו (הראקיטה לא עלתה לגובה מספיק).

הודענו תיכף באיתות לעין חרוד והם הודיעו על הגעשה למשטרת בית-שאן. בינתיים שלחנו למשטרה פלוגת עזרה של שבעה נוטרים שלנו והם סידרו תיכף תחנת איתות במשטרה ועמדו אתנו כל הזמן בקשר. אחרי שלוש שעות הגיע צבא מטבריה עם משטרת בית-שאן, בבית-שאן נלוותה אליהם פלוגת נוטרים מגוש חרוד. כל הכבודה לנתה אצלנו ובבוקר הובאו כלבי גישוש והתחילה החקירה. כפי שהתברר מהחקירה הראשונה נזרר כמה עשרות יריות. הכנופיה ברחה לכיוון הגליל.

כדאי לציין, שקורפוראל המשטרה עם עוד שוטר היו אצלנו בזמן ההתקפה וכך נצלו שני הרובים שלהם.

החקירה נמשכת במרץ. את שבעת השוטרים מהתחנה העבירו בינתיים לבית-שאן. גורל תחנת המשטרה בחוניזיר לא ידוע עדיין.

הציפה, כ"ס אדר א' צ"ח.

השקט ששרר בערבת בית שאן היה כשקט שלפני סערה. כחות ההסתה הארסית לא אמרו נואש. ראו גם פרי. ההתגפלות על משטרת חוניזיר הצליחה וזה נתן לאנשי הכנופיות תוספת מרץ ותאות שוד. מטרתם מעתה היתה "סירת צבי". שמונה חדשי קיום הנקודה במקום לא שכנעו אותם כי האנשים שבאו לכאן שלחו שרשיהם בקרקע ולא יתנו להעקר ממנה.

ביום כ"ח אדר א' צ"ח הורעד כל היישוב משמועות ההתגפלות על "סירת צבי" והתגוננותה הקנאית.

כנופיה גדולה ה"תנפלה על "טירת צבי"

התקפה קשה ביותר, שנמשכה שלוש שעות וחצי בערך, נערכה הלילה על טירת צבי. הכנופיה מנתה עשרות אנשים והשתמשו גם בפצצות. הצליחו לפוצץ את הזרקור. חברי הקביצה התגוננו במשך זמן רב. — — — הכנופיה נמלטה. נמצא ערבי חרוג ולידו רובה. החקירה גילתה כי הרובה שנמצא בידו הוא מאלה שנשדדו בשבוע שעבר ב"21 בפברואר בתחנת המשטרה חוניזור. הסמוכה לטירת צבי. מניחים שלכנופיה היו אבדות נוספות. משום שנמצאו במקום עקבות דם. אחד מחברי הקבוצה נפצע קשה. הבוקר הובאו כלבי המשטרה למקום.

דבר, כיח אור ב' צ"ח.

במבחן האש

בקושי רב, דרך ביצות וטיטיוון, שאין איטו יכול לעבור בהם, הגעתי ל"טירת צבי". מצאתי כל בני ה"טירה" בריאים ושלמים, ובמצב־רוח של כובד־ראש ואחריות. ותיכף נתקשרה השיחה על אותו לילה.

זה מה שסיפרו החברים, שעמדו בחפירות־ההגנה כל אותו הלילה. השעה היתה עשר ומחצה בלילה. השמירה מוגברת. בפרט אחרי ההתקפה על תחנת המשטרה חוניזור. הנוטרים מכינסים בעמדות־המגן. החברים ישבו בחדריהם ועסקו בקריאה. חלק מהם ישן.

בני הכנופיה, שמספרם הגיע לכמה עשרות, נפלגו לשני מחנות: המחנה הגדול הסתתר בחורשת קני־הסוף קדמה לטירה; ואילו המחנה השני, החלוץ הקדמי, התקדם בוחילה נגבה־קדמה לטירה והסתתר בעשבי־בר הגבוהים. רחש מפלי־המים הסמוך טשטש את אושת הנחילה. לפי האימדנה היו בצד זה 10—15 איש.

לאט־לאט התקרבו אל גדר־התיל החיצונית ובצבת חתכו כמה חתכים בגדר. כאן התכנסו במשקע והציתו פתיל של פצצה על מנת לזרקה. השומרים הרגישו בדבר, ולשאלתם מי כאן? — ענו להם באש. הנוטר יחזקאל וויינמן, שעמד במקום, נפצע ברגלו. בו בזמן נפגע גם הזרקור ואפילה השתלטה במקום.

אחרי שגילו אותם פתחו הליסטים במטריירות לעבר ה"טירה". בני־המקום תפסו מיד את עמדות־המגן והתחילו לענות באש. תוך הירות וחל החבר הפצוע לפניו החצר והגיע לחדרו של ד"ר פראנק, שהגיש לו עזרה ראשונה. הליסטים ירו ברובים חרקו כעשר פצצות. עם הירות התבופות הלכו והתקדמו לאט־לאט והגיעו עד לקיר החיצוני של עמדת המגן דרומה־מערבה.

סכנה נשקפת לאנשי החפירה המקבילה להנתק מן המחנה. ערבי אחד התחיל מתקרב

לשער החומה. אולם יריות בני החפירה הפילוהו במקום. שני חבריו נגשו אליו בריצה וגם הם נפצעו. יללת הפצועים נשמעה בכל השטח. הליסטים, שהתקיפו עד כה בצעדים מתונים, מחושבים, התחילו להסתער בשצף-קצף ושאגת "עליהם" בפיותיהם. הצעקה הגיעה לאזני חבריהם בחורשת קנייסוף ואף הם התחילו להמטיר אש כבדה.

שעה ארוכה נמשך הקרב. האדמה רעדה מקול היריות. המתגוננים עמדו בעמדות ולבסוף הכריחו את הכנופיה לסגת. הם עברו את מחנה הבדווים השוכן בקרבת מקום, הרגו שני כלבים ושדדו מספר סוסים, כדי להיביל את הפצועים.

בו בזמן נשמעו קולות היריות גם בעין-חרוד. הם איתנו לטירת-צבי ולא נענו. הקשר היחידי היה עם "אפיקים", שממנו הודיעו לעין-חרוד בדבר ההתקפה. לפי השמיעה שלח שוך נימר, ראש שבט הבדווים הסמוך, שני רוכבים להודיע למשטרת בית-שאן כי ימהרו לשלוח עזרה. לשבחה יש לציין את הגרמני ה' קופ, בעל חווה בשכונת הטירה. בהתחלת ההתקפה סיכן את עצמו ובזחילה הגיע לתחנת משטרת חונייזיר ורצה להתקשר טליופנית עם בית שאן. הטליופון היה מנותק.

המכוניות עם הנוטרים, שנשלחה מעין-חרוד, שקעה בבוכ' ליד כפר סאמריה. הצליח להגיע למקום הטכסי של ועדה-הגוש, ומטירת צבי שלחו טראקטור להוציא את המכונית מן הבוכ'. הצגה עזרת עין-חרוד היו כבר המשטרה והצבא במקום.

המזרח הלבין ולאור קרני השמש הראשונות נראה שדה-הקטל. ליד שער הכניסה מצד דרום היה מוטל ערבי הרג ולידו רובה ופצצה. סמוך לו נמצא רובה שני מוכתם דם. שכנראה ישתחיקו נפצע קשה. רובה אחד צרפתי והשני רובה אנגלי מהשדודים בתחנת המשטרה בחונייזיר. ליד הגדר מצאו את הצבת, בה התכו את החוטמים. הצבת — תוצרת גרמניה. בפנים החצר, סמוך לטירה, נמצאה פצצה, שלא התפוצצה. השטח בצד דרום מוכתם כתמיר דם מרובים. עקבות-דם של הפצועים מובילות לכוונים שונים, בפרט לעבר הרי הגלבוע. שמועה, שלא נתאשרה עדיין, מוסרת: (א) מר בלקבירן, מושל מחוז נצרת, הודיע, כי בדרך נמצאו שלושה ליסטים הרוגים. (ב) הצבא השיג את הכנופיה בהרי הגלבוע ונכנס עמה בקרב.

מצב הרוח של החברים — טוב. הזקפים עומדים על המשמרת. ערים לכל המתרחש בסביבה. אולם דבר אחד מעיק: הניתוק מן היישוב. הדרכים משובשות בביצות עמוקות. בכדי להגיע למקום יש צורך לחצות את הדרך ברגל בבוכ' עמוק. כדאי לציין, שהפצוע, שהובל למחר בבוקר לעפולה, שהה בדרך שלוש-ארבע שעות בגלל הביצות. על הפרק: כביש לנקודה הקיצונית ביותר של היישוב.

הצופה, א' אדר ב' צ"ח.

1 צריך "לחנך נערי ישראל וללמדם עבודת שדה וכרם עם שאר לימודים הנלוים עם תורה ויראה". — — — לתת להם פלחי אדמה לרוות ארץ שוקקה ויהיו נהנים מיגיע כפם ושיוכלו לקיים מצוות התלויות בארץ.

הרב צ. ה. קלישר זצ"ל.

ברכת הרב הראשי

ברוך שומר ישראל שאזר אתכם בנבוכה — הוא ישמרכם תמיד.
הרב הראשי ר' י. א. הלוי הרצוג
(מברק)

דבר הנהלת הסוכנות

חברים יקרים,

בשם הנהלת הסוכנות הנני לברך אתכם על הכוח והאומץ שגיליתם בהגנת נקודתכם הצעירה ובהדיפת ההתקפה הניעוזה של כנופיות הליסטים המזוינות. אימץ הלב וכושר הפעולה של פלוגת השוטרים המוספים במקום ומפקדה היו לשיחת בחוגי הצבא והמשטרה. המפקד הראשי של הצבא, גינרל ויול, ברכני אתמול להצלחת ההגנה על טירת-צבי. הבוקר קבלתי מכתב מאת הנציב העליון היוצא, השלוח אלי מרמלה רגעים אחדים לפני הפלגת האוירון. בו הוא מודיעני כי שמח מאוד לשמוע מפי הגינרל ויול על "ההגנה האמיצה והמוצלחת של הנקודה הישובית בקרבת בית-שאן". אין כל ספק כי נצחון ההגנה בטיירת-צבי לא רק ירים בעיני הסביבה הקרובה את קרן התישבותנו החלוצית הניעוזה בערבת בית-שאן, אלא ישמש הצדקה חותכת וחיוזק רב לארגון כוח ההגנה החוקי שלנו בכל הארץ בעיני השלטונות כאן ובלונדון. בברכת עבודה והגנה בציון

הנני שלכם

משה שרתוק

הנהלת הסוכנות היהודית

חברי הוועד הפועל הציוני לטירת צבי

חברי הוועד-הפועל הציוני שנסעו באניה "ירושלים" ללונדון, לישיבת הוועד הפועל הציוני, שולחים ברכותיהם לחברי "טיירת-צבי": אל אנשי "טיירת-צבי" ומגיניה!
בנסענו יחד לישיבת הוועד הפועל הציוני בלונדון ונפשותינו סוערות על מצבנו הקשה מתעוררים אנחנו לרגלי השמועות והדיעות על גבורתכם בליל עברה. אשרי העם שככה לו. בנים נאמנים לו המחרפים את נפשם ליישב את ארצו ולקומם את חירותו גם בכלי עבודה בעיר ובשדה וגם בכלי זין בקרב ובמלחמה.
ה' עמכם. הוסיפו חיל ואומץ והתאמצו בתורה כי העתיד הוא לנו ולבנינו אחרינו.
מאיר ברלין.

חזקו ואמצו והיו לסירת צבי ולתפארת לגבורי עמנו.

י. ל. הכהן פישמאן.

אני מצטרף לברכה הכללית, אבל כל תשכחו עוד שאמרתי לכם, כי שומרי ה"גבולות" הנכם — ואנחנו הולכים כעת ללונדון לשמור גם כן על ה"גבולות" שהרבה מאתנו לאסוננו אומרים לוותר עליהם — אתכם בצרה ובנחמה.

מנחם אוסישקין

אני מצטרף לשתי הברכות.

שמואל ז'וכוביצקי

אין גבול לשאיפותינו.

מ. מדזיני, ל. אטינגון.

בברכת ארץ ישראל שלימה ומאוחדת.

בוגראשוב.

עמידתכם הנאמנה במערכה העידת לאלה החושבים שירד כוח הדת בדורנו, שגם כיום החינוך הדתי והאמונה הכבירה יכולים לחולל פלאות. לכו בכוחכם זה והצליחו.
משה קולדונו.

דרישת שלום.

ב. וויינשטיין.

לחברים ב"סירת צבי".

מלב ים שלוחה לכם ברכתי על הסיפכם דף מזהיר בתולדות הפועל הדתי בארץ.
יהי ה' עמכם!

משה שפירא.

חברים אהובים ויקרים!

עייני בני ישראל נשואות אליכם בהכרה והוקרה ולהי הישועה שעמד לכם ולנו ביום * בוא האויב בשערינו. עמידתכם האיתנה עוררה אמונה בלב רפ"אמונה והוסיפה תוד והדר לפועל הדתי. נזכה כי ירחיב ה' את גבולנו ונוכל לטהר את חיינו בעבודה מבלי בוא בדמים ולקדשם בתורה.

שלכם באמונה

ש. ה' שרגאי.

אחים יקרים!

כשם שזכותם עליידי גבורתכם להיות במרכז ההתעניינות בלבבות טובי בני עמנו, כן תזכו שנקודתכם תהיה במרכז המדינה היהודית בלב ארץ ישראל. חילכם לאורייתא.
י. גרינברג.

ל. יפה. פ. רוטנשטרייך.
ש. לוטרבאך. נ. רוזנשטרייך.

חברי היקרים האהובים. אתכם אניכי ביסורים ובעמלכם ואקוה להיות אתכם בשמחתכם ובהצלחתכם. מי יתן ותעלו מעלה מעלה ותוכו להגיע למרום נצחונכם ללא קרבנות בריאות וחיים. עמדו על הברכה.

ישעיהו וולפסברג, חיים פיק.
שושנה יעקוב'ס (גי'קובס).

אנחנו מצרפים את ברכותינו, חזקו ואמצו.

אליעזר פראי, ב. לינקובסקי.
מרדכי בנטוב, יוסף ברץ.

רק בעבודה, בשלום ובתגנה נתגבר על מכשולינו העצומים.

ש. דייך.

י' צדיק באמונתו יחיה. אנו אמונה, כי נתגבר על הכל. מאמונתנו נשאיב גם את הכוח הרב הדרוש לנו להשגת מטרתנו הנעלה.

י. אורי.

דבר התנועה — לאחר הנצחון

עצם עלייתכם לכבוש המקום היה בה משום קדוש שם שמים ושם היהדות החרדית כולה. עלייתכם שמשו לעליה רוחנית עצומה שיש בה משום הוד תפארת קדומים וקדושת הדורות שמסרו את נפשם בעד שאיפותיה של היהדות וקיומה.

וחנה הראיתם עכשו בהתגוננותכם הנפלאה, בחסד צור ישראל וגואלו, אימץ רוח יוצא מהכלל וגבורה עילאה, טירת צבי נעשתה מאתמול לסמל הגבורה בישראל.

אנו מקוים שבכל הפיצות הגולה ישמע ההד הנכון ממעשיכם הגדולים ואב לבן ומורה לתלמיד יספר על "טירת צבי" המבשרת תקוה וגאולה.

בכבוד רב ובברכת המזרחי

המרכז העולמי להם, "המזרחי"

ברוך שגמלכם כל טוב ויצל אתכם מכף אויבים ומתנקמים, וברוכים אתם לה' ולישראל על רוח הגבורה אשר לבשה אתכם בעמדם בעוז ובהוד שבגבורה מול פראי-מדבר שהתנכלו אליכם ואל ישובנו כולה, להרוס נקודת-יישוב שכבשתם בעמל-יצירה ובמסירות-נפש.

חומת־מגן העמדתם ולא נתתם לאויב לחדור אליכם ולחומת־מגן היותם והנכם על משמר יישובנו בבקעת בית־שאן. נקודתכם מבודדת מן היישוב היהודי. אך לא בודדים אתם במערכת. מערכת העם כולו היא במלחמתו על גאולת ארץ אבותיו ועל פדות נפשו ורוחו. עמדתכם על משמר כבודה של האומה, ולכבוד ולתפארת היותם ליהדות הדתית, שאתם הנכם בניה־חלוציה. פעלכם ועמידתכם — סמל לתנועת העבודה החלוצית־הדתית. חזקו ואמצו והתעודדו ברוחכם; לכו בדרככם־זה ונושעתם והושעתם. הוסיפו לעמוד על המשמר, ושימר ישראל ישמור משמרכם.

בכרכת חברים לתורה ועבודה
הסתדרות הפועל המזרחי בא"י, הועד הפועל

הדים

דבר הגנתה הנהדרת של "סירת צבי" עבר ברחבי היישוב כבשורת עידוד לכל העומדים במשמרות הבנין וההגנה. "סירת צבי" היתה לסמל של עמידה מאוששת מול התקפה מאורגנת אשר כמוה לא היתה ביישוב.

הדי המאירע נשמעו מכל קצווי היישוב — העתונות כולה ללא הבדל מפלגות וזרמים, אישי היישוב והמוסדות, אישי הצבא הממשלתי והמוסדות הממשלתיים. — כולם הרימו על נס את הגנת הסירה.

¹ הרבנים הראשיים של תל אביב כותבים צעירי עמנו הקשורים לדת ישראל בכל נימי נפשם, הראו בזה שהם צאצאים נאים לגבורי־נוֹי־החשמונאים אשר תורה, אומה וארץ הקודש התמזגו בלבם הגדול לרגש אחד חזק, מרומם ומלהיב, המכשיר אותם למסירת נפש מופלאה ולמעשי גבורה... (הרב מ. א. עמיאל).

— — — התרשמתי מאד מהתמסרותכם זאת, באשר הכרתי כי היא נובעת משלהבת יה היוקדת בגפשכם לגאולת הארץ והתישבותה באוכלסי ישראל ובידים עובדות מישראל, ועם זה גם למלאות אורה של ארץ ישראל בשירת התורה והעבודה היהודית שהיא כולה קודש" — — — (הרב ב. צ. עוזיאל).

בישיבת המליאה של מועצת עיריית תל אביב העלה מר י. רוקח את הגנתה המופלאה של "סירת צבי" על נס.

¹ הלשכה הראשית של הקה"ל כותבת במכתבה, כי היא מתגאה על גבורי סירת צבי שהראו את גבורתם באעפלת הכיבוש וכעת גם במבחן האש. — ה' עמכם גבורי החיל, גבורי תורה ועבודה". (מ. האורחי — הרב גרוס).

אנשי הצבא הביעו את הערצתם בין בכתב ובין בע"פ. המפקד הראשי סוגרס דבר בשבח ההגנה. ה"טיימס" בלונדון כותב בגליון מיום 2 במרץ בין היתר: "המתיישבים ב"סירת

צבי" הם יהודים אורתודוקסים שמרנים שחזקתם חזקה לא-לוחמים זה מצ"ן ביותר את הגנת האבירים שלהם.

אגודת הקצינים העברים בא"י (חיפה), ארגון שומרים עברים כללי בא"י, מכבי אש מתנדבים בת"א — מביעים את הערצתם במכתבים מיוחדים.

מוסדות שונים, וועדי הקהילות (תל-אביב ואח"), הסתדרויות ואישים העבירו דבריו ברכה, מלבבות הן הברכות הרבות שהתקבלו מהתנהלות הארציות של תנועת תורה ועבודה בתפוצות הגולה ומארגוני "השומר הדתי" וב"בני עקיבא" (פולין, צ'כיה, בלגיה, אמריקה). כמו"כ באו ברכות מבתי ספר בא"י תחומות על ידי התלמידים. הנהלת "בני עקיבא" בא"י כותבת באחד מחזירותיה: ¹ בשבילנו, נוער תורה ועבודה תשמש נקודה זו דמות דוגמה אשר על פיה נכון את דרכנו... בשעות קשות לעבודתנו החינוכית — והן אינן מעטות — נרחיק להביט מזרחה, אל עבר שממת הדורות אשר בעמק בית שאן וראינו את המידה וזכרנו סבל ראשונים אשר ירדו לעמק מתוך עליית נשמה וידענו: כך דרכה של תורה בעבודה — ראשיתה נתיב יסורים ואחריתה דרך גאולים.

ה ל ק ח

רצוני לברך את אנשי טירת צבי, שעמדו כל כך יפה במערכה והצילו את נקודתם, את חייהם ואת כבוד כולנו. בכבודם נתכבד ומאומץ עמדתם נתעודד כולנו. ואגב הברכה מן הראוי שנעריך אל נכון את מעשה ההגנה שלהם ונלמד ממנו על כוח הגנתנו בכלל ועל דרכיה.

קודם כל חשובה לנו — לעצם הגנתנו — ההכרה, כי כוחנו אתנו לעמוד בשעה, וחשוב לנו בטחון עצמנו בכוחנו. זו הפעם הראשונה, אולי, שראינו, כי חלקנו בהגנה אינו דל. עמדנו במבחן הרציני הראשון.

מה היה בטירת צבי?

נקודה תלושה ומרוחקת מכל ישוב, מכל עזרה (ונודיע בהודמנות זו: מעין חרוד או ממקום אחר, לא הגיעה אליהם כל עזרה; היא לא יכלה להגיע, ואיני יודע כיצד נתגלגלה לעתונות הידיעה על עזרת עין חרוד. אין למישהו חלק בנצחון זה וכל הכבוד לטירת צבי בלבד). יושבת בסביבה אייבת, החורשת לה, מן הרגע הראשון להתייבותה, מזימות הרג ושיד, על נקודה מבודדת זו תיכנו הפורעים תכנית להשמדה כליל. תחילה הסירו מעל דרכם את תחנת המשטרה הסמוכה. בזה הצליחו במאה אחוז. אחרי שלקחו מהשוטרים את נשקם ונוטרי טירת צבי עברו לשמור על התחנה ועל שוטריה, ביטלה הממשלה את התחנה לגמרי, כך נשאר לפורעים שדה פנוי לפעולה. למעשה השמד בחרו ליל חושך שלאחר ימי גשם, כשהדרכים עדיין משובשות וקשה לבוא לעזרה, אבל לילה מתאים למדי לעבודתם.

לנקודות העמק הגיעה בצנורות ידועים השמועה, כי בלילות הקרובים תתנפל כנופיה

על אחת הנקודות. המשטרה חששה, כפי המסופר, פן תהיה ההתנפלות על בית שאן וכוחות הבטחון שלה עמדו הכן לשמור עליה. בטירת צבי לא ידעו מכל התכונה הזאת. הידיעה אשר נשלחה אליה לא הגיעה משום מה.

על עצם מלחמת הגבורה אין בכוונתי לספר, אפילו במידה ששמעתי עליה, יעשו זאת הם עצמם. קילות הנפץ של הפצצות הגיעו עד עין חרוד, אבל איש לא ידע מנין זה, שום איתות לא נראה. אין ספק, כי גם במשטרת בית שאן ובמחנה חיל הספר הקרוב שמעו את ההתפיצצות ואת היריות. כי הם גם קרובים יותר, אבל כל עזרה לא הגיעה. כעבור שעתיים בערך, הודיעו לעין חרוד דרך אפיקים שבצמק הירדן צפונה, כי היתה התנפלות על טירת צבי והיא נהרפה בלי אסונות. לגשת אליהם בלילה לא היתה כל אפשרות מפני הדרכים המשובשות. בבוקר השכם, יצאו מעין חרוד באוטו ולא הגיעו אלא עד תל עמל. משם היה צריך לסחוב את האוטו בטרקטור. כשהגיעו למקום מצאו מה שידוע כבר ברבים. משטרה או צבא לא היו עוד. ורק באותה שעה הגיעו גם המשטרה והצבא. ובכן, חמשה עשר נוטרים יהודים עמדו לבדם בפני כנופיה של ששים-שבעים איש מזוינים ברובים ובפצצות והבריחו אותם כשהם משאירים אחריהם אבידות וסוחבים אתם את פציעיהם.

ה"טירה" — מרחק

אמרתי: "זו הפעם הראשונה, שראינו כי חלקנו כהגנה אינו דל". לא התכוונתי לקפח את זכותו של מי שהוא. להיפך: בכל מקרי ההתנפלויות על נקודות ישוב במשך חשתיים האלה לא הצליחו המתנפלים, גם נחלו מפלות הגונות. נזכור את זכותה הגדולה של רמת הכובש שעמדה

בחוית האש חדשים רבים; את בית אלפא; את החוגים עין־חרוד; את באר טוביה שגרמה לפורעים אבדות; את תל יוסף אשר הפורעים הצליחו, אמנם, להיכנס לחצרה, אבל עזיבה תיכף בסחבם אתם את אבידותיהם; את בית הארזיה בעין חרוד, כשעמדו שני נוטרים בפני 10—12 מתנפלים, ועוד מקומות הרבה אשר איני זוכרם כרגע. כל אלה מעידים על כוח ההתנגנות שלנו. אבל מה שקרה בטירת צבי איננו רק התנגנות. זהו נצחון גדול ולקח גדול. לקח מר למתנפלים עלינו, ולקח חשוב גם לנו: רק ערות וזריזות מספיקות — ועמדתנו בטוחה לגמרי. ועל שתי אלה עלינו לשמור ולכך עלינו להנך את עצמנו תמיד.

הנצחון של טירת צבי צריך לשמש לקח גם לממשלה, שנתיים אלה הוכיחו לה, כי מעולם לא השתמשנו לרע בנשק שמסרה לידי הנוטרים שלנו. והנה עכשיו, כשבא מקרה רציני מאד והוא לא הגישה עזרה בזמן — או משום שלא יכלה או משום שלא היתה ערות מספיקה — ידע המקום המבודד להשתמש בהצלחה, גם לתועלת בטחון הארץ בכלל, בנשק אשר נמסר לידו. אבל אם הפעם האמינו הפורעים שדי להם בכניסיה של ששים־שבעים איש בשביל להחריב את הישוב המבודד, הרי מעכשיו ילמדו, כי הם צריכים לכוחות גדולים יותר, ואין כל בטחון אם מחר או מחרתיים לא יבואו בכוחות גדולים יותר. ולאלה אין הנשק הקל הניתן לנקודות ההתישבות מספיק כל עיקר. הנשק הקל ניתן, כנראה, להתנגנות ראשונה, עד שתגיע עזרה צבאית או משטרתית עם כלים אפקטיביים יותר. מקרה טירת צבי הוכיח, כי יש אשר העזרה אינה מגיעה, גם אחרי שהאחראים על הבטחון יודעים על דבר הקרב המתחולל, על כן חובה על הממשלה לצייד את התושבים בנשק אפקטיבי יותר. הכרחי הוא, שתהיינה לכל נקודת ישוב שתי מכוניות יריה, לפחות, ומספר מספיק של פצצות מתגת הממשלה ובהדרכתה, כלים כאלה לא בלבד שיגדילו את הבטחון ואת יכולת העמידה, אלא גם ישמשו אוזרה המורה לפורעים, כי אין לגשת למקום הזה.

ענין טירת צבי ישמש נא לקח גם לצבוריות היהודית. כולנו מתפארים בנצחון זה, אבל מה עשינו למענו. האם די לנו שנחנה מנצחון ונבכה על מפלות? איך אפשר לשקוט בשעה שמקומית מבודדים כאלה, שכולנו אחראים להם שכולנו שמחים על כיבושם, אין דרך חיבור אליהם בשעת סכנה. הרי הפקרנו את הישובים האלה ללא כל אפשרות של הושטת עזרה.

לו היינו אחראים באמת למעשנו וחרדים לחלוצינו העושים בנאמנות את שליחותנו, האם לא יכול היה להיות מזמן כביש מקשר אותם עם כל הישוב היהודי שבאיתה סביבה? מיכן, כי הכביש הזה, שהוא קודם כל כביש בטחון, צריך להיעשות בעזרה רחבה של הממשלה. אבל אנחנו עצמנו עדיין לא עשינו שום דבר, כדי להרגיע לפחות את מוסר כליותינו. והרע ביותר: עצם מוסר הכליות עדיין לא התעורר.

היה אמנם נצחון לטירת צבי, אבל בושה היא לכולנו, אם ככה הזנחנו אותה.

ופרטים קטנים אחדים שערבם מרובה — מן ההכרח הוא שלכל נקודת ישוב יהיו פרודוקטורים אחדים כפינות שינות של המקום, בעזרתם אפשר לא בלבד לגלות את המתנפלים, אלא גם לסנוור אותם ולשלול מהם אפשרות של פעולה או לפחות להקשות עליהם את הפעולה, לא לחנם היתה עבודתם הראשונה של המתנפלים על טירת צבי — לפוצץ את הפרודוקטור.

עשרות יריות נשלחו אליו מכל הצדדים מיד בראשית פעולתם עד שפוצצוהו. מובן, שאפשר לפוצץ גם שני ושלישי, אבל בינתיים הרי זה מעכב.

ועוד זאת: נזכור כולנו בכל מקומות פוזרנו בארץ, שלא ללכת שולל אחרי מלים עבריות. הם למדו מלים מעטות ומשתמשים בהם בחשכה כדי שהמגינים יחשבו כי אנשי הגנה קוראים להם. "חברים, כואו הנה" — קראו ואמנם הצליחו—כפי שמספרים, לבלבל במקצת את הדעת, אלא שמיד עמדו על הענין וענו מה שצריך היה לענות.

ובכן, הלקה שלנו: בשחון בכוחות עצמנו, זהירות, ערות וזריזות.

ושוב: ברוכים תהיו, אנשי טירת צבי, מאימץ לככם התעודדנו כולנו.

ש. לביא, עין חרוד — "דבר", ד' אדר ב'.

על הנסים ועל הגבורות

— — — ואם אמנם נצחון זה יש בו מגבורת אנשים, יש בו גם מידה מרובה מנסי שמים. כשאנו לעצמנו, וכלולים בזה גם גבורי "טירת צבי", רחוקים אנו מללכת בדרכם של אלה האומרים: "כוחנו ועוצם ידינו עשו לנו את החיל הזה". — — —
— — — וביום שמחתנו על הצלת "טירת צבי" ואנשיה הננו מרימים ידינו לשמים ואומרים: ברוך המקום, שעשה לנו נס בלילה הזה, מהילל שם ה', בו שמנו מבטחנו ואליה נקוה לעד ולעולמי עולמים. — — —

— — — אולם לא על הנסים אנו סומכים כדי להתרפות ולהתעצל. חכמינו ומורינו לא שיבחו את אלה ההולכים עלייד קיר נטוי ובוטחים בהצלה בלתי רגילה. מכרכים ומודים אנו על הנסים ועל הגבורות. וגבורתם של אנשי "טירת צבי" לא תהא קטנה בעינינו. גרוממנה על נס ונשימנה דגל להתישבותנו העתידה. שכן אינה דומה התישבות הנעשית עתה בארצנו לסוגי התישבות שנעשו בימי חיבת ציון ובשנות הציוניות. אם התקופה של שתי עשרות שנים שלפנינו הוכתרה בשם תנועת החלוצים, הרי היה תוכן החלוציות עבודה קשה, סבל שבחיים, עול שבפרנסה, יסורים של עזיבת בית הורים, נוחיות, משפחה וכדומה, לא כן עתה. חלוציות של היום, פירושה: נכונות למלחמה, חיי צבא, מסירת גוף ונפש, חוסר מנוחה ביום ובדודישינה בלילה, ויחד עם זה ונוסף על זה עבודה מתמדת, פעולה בשדה ובבנין לבלי הרף, המעדר והשלח בזמן אחד, החרישה והזריעה והקליעה אל המטרה ביום אחד — — —
— — — ואם החלוציות הזאת מוצאת מקום תפיסה אצל צעירים האמונים על תורה שבלב, המרחיקה את שפיכות הדמים ככל צורה והדורשת גם בימי מלחמה תנאי קדושה ואזהרות המורות: הרגילים במעשי מצוות יום-יום ושעה-שעה וחיים אלה אינם עולים בד בבד עם חיי מחנה ואהלו צבא — ואף-על-פי-כן נתגדלו מאות של חברים — וגם חברות — בהפועל המזרחי" המקבלים עליהם את החלוציות הקשה הזאת ואינם עוזבים אף לרגע לא במחשבה ולא במעשה את אורח חייהם הקודמים — הרי הם גבורי הרוח, נוסף על גבורתם הגופנית — — —
— — — ואם היה מי, שפיקפק בהכשרתם של אלה עד כמה למדו ידיהם לקרב

ואצבעותיהם למלחמה, באה "טירת צבי" והוכיחה גבורתם של אנשי "טירת צבי" היתה לסמל ולמופת, ולא על עצמם בלבד מלמדים חברי "הפועל המזרחי" אלה, אלא על כללים רבים שבישובנו ושכפועולתנו הציבורית. עדיין מצלצלים באזנינו הפזמונות הידועים בגולה ובארץ. כי היהודים הנאמנים ביותר דיוק, אנשי "המזרחי", זכאים להרבה דברים, אבל אינם מוכשרים להם. לא רחוקים הימים, שבהנהלות שונות, וההנהלה הציבורית בכלל, מנעו את חברי "המזרחי" לשתף בתפקידים ידועים בנימוק של אי-כשרון. אפילו בענין זה של התישבות חדשה, כמה דברים נדברו וכמה פיספוסים פוטטו "להראית", ש"עדיין" לא הגיעה האפשרות למסור ל"פועלי מזרחי" נקודות מסוכנות, מקומות של כיבוש בחזית הראשונה, כאילו מסירות ותלאות נחלת יחידים אי מפלגות ידועות הן ומי שלבו שלם עם מסורת אבותיו רק בין היושבים על הכלים חלקו ולא בין היוצאים למלחמה.

באה עתה "טירת צבי" והכחישה את כל הדיבות האלה. כל היוכחים האלה עם אנשי "המזרחי" ו"הפועל-המזרחי" אין להם עוד יסוד. השלפוחית של בורית, שהיתה מכוונת נגדנו, נאצקה. חובתנו לעמוד יותר ויותר על המשמר לא כלפי חוץ בלבד, אלא אף כלפי פנים, לדרוש את המגיע לנו, להשתתף ולהשפיע, להראות את כוחנו ולהשתמש בכשרוננו, ואם אנו מודים על הנסים, נדרוש מוולתנו להודות על הגבורות.

הרב מאיר ברלין — "הצופה", "א אור ב" צ"ח.

ההמשך

המסורת היישובית, בת ששים שנה, יש לה המשך. לאבות היישוב כמו בנים, הראשונים לא נשארו אחרונים. על הדפים המזהירים של תולדות היישוב, דפיוזוב של מעשי גבורה עילית אית ומסירות-נפש, נוסף דף מזהיר חדש — דפה של טירת-צבי. על הלילות הנוראים של הייד שוב, החל בלילות גדרה, לפני ארבע וחמשים שנה ליל קרבן היישוב הראשון, קלוגר, וליל הגנת המניין האחד, עם נשיו ועם רבי יחיאל מיכל פינס בתוכם, בפני התקפת הרבנים, עד הלילות ההיסטוריים של תלחי לפני שמונה-עשרה שנה, עד הלילות של באר-טוביה וחולדה לפני תשע שנים, וכלה בלילות תל-יוסף ועין חרוד וכפר יחזקאל לפני שנה אחת, — על כל הלילות האיומים והמזהירים האלה של היישוב נוסף לפני שבוע אחד עוד לילה: ליל טירת צבי.

ואם עוד נמצאים יחידים ובודדים מן הראשונים, מן הזקנים, מפוזרים על פני שטח כל היישוב ממתולה ועד רוחמה, אחד במושבה ושנים בעיר, אלה הזוכרים את כל הלילות הללו למן הראשון ועד האחרון, הלא יהמה ויפעם להם לשמע מעשה-הגבורה של יורשיהם, ואם אמנם רחוק לב הזקנה מקנאה, בת עולם-השקר הזה, כי כבר עומדות רגליהם בקרבת תחומיו של עולם האמת, — הלא בכל זאת קנא יקנאי באנשים האלה, אשר זכו להיות באותו מעמד של טירת צבי, ואי-יאיש בלבבו יאמר: ולואי שהיה חלקי עמחם.

היישוב יש לו המשך, הגבורה היישובית המסורתית יש לה המשך. אין זאת "גבורה" הומיה בראש כל חיצות, אין זאת גבורה חוגרת "חרב גבורים" של ניר וממלמלת מלמול-ירחב.

ואין זאת גבורה הלועגת להבלגה ולמבליגים ומפגינה על כוחה בירויות מאחורי גבם של זקנים ונשים אל עוברי דרך לתושם. ואין זאת גבורה הבאה במחתרת לגנוב מסמכים וסתר וללכלך תמונת אנשייכם. זאת היא הגבורה היישובית המסורתית, אשר כל כבודה פנימה ואין מלים מופצות בפיה. ורק מעשה יצירה בידיה. זאת היא הגבורה הודעת לכבוש את כחה, שלא להוציא לבטלה ושלא לטמא בשפיכת דמי נקיים, ואפילו בשפיכת טיפתדם אחת ויתירה, ללא הכרת. זאת היא הגבורה הודעת לשמור את כחה, ולגלותו בכל פארו רק ברגע הנחוץ האחרון. זאת היא הגבורה היישובית המסורתית שכל מחשבת נקם פגול היא לה וכל כחה בחגנה לבדה.

מובטחני כי אנשי טירת צבי כולם. עד אחד, מאנשי ההבלגה היישובית המפוארת הם. מובטחני כי כולם כאחד — כל שפיכת דמים תועבה ושיקץ היא להם. מובטחני, כי ראשם ורובם שקועים אך ורק באידיאלי היצירה שלהם, יצירה של עבודה ויצירה של תורת. שהרי מאנשי "התורה והעבודה" הם. מובטחני, כי כולם יחדיו "באחת ידם עושה במלאכה" וככל זאת ידעו לאמן את ידם השניה "להחזיק השלח" לעת הצורך, ושעת הכרת. הלא על כן הלכו אל העמדה הראשונה של החזית. והם נמצאו מוכנים ברגע הדרוש. עדיין לא נודעו לי, לצערי, פרטי המאורע של טירת צבי, אבל גם למקרא הידיעות החטופות בעתונים יאחזק רעד בהעלותך על לבך, איזה אסון נורא, אסון יישובי ולאומי, עלול היה לקרות כאן, לולא היו מגיני טירת צבי מוכנים על עמדם באותו רגע איום שנשמעה היריה הראשונה ונפצע השומר. לו נצב, חלילה, השומר הזה יחידיו על משמרתו באותו רגע, ואין מאסף אחריו, — כי עתה הלא יכלו המתנפלים להתפרץ אל המחנה הקטן, העייף מעמל היום, ולעשות בו כלה... מגיני טירת צבי לא נמו ולא ישנו גם אחרי עמל יומם, ולא שכחו אף רגע אחד את המקום שבו עומדות רגליהם, ולא אחרו אף רגע אחד לפגוש את המתנכלים לחייהם. וימטירו עליהם את כדוריהם ממחבואם... איחור של רגע עלול היה להמיט שואה עליהם. כבוד היישוב היה נתון על כף המאזנים — וטירת צבי הכריעה. מובטחני כי לבם של מגיני טירת צבי התחמץ, ביחד עם כל היישוב הבריא, באותו יום הקלון הידוע בירושלים. והנה ראי: ידוע ידעו המבליגים האלה לתת לנו את הלילה שלהם — גמול היום הירושלמי... ואם היו ליישוב בכלל, במשך שתי השנים האחרונות, שעות מזהירות אחדות של גבורה, שכל עם רשאי להתגאות בהם — רק מידו המבליגים באו לנו.

ויש לדאבוננו, ולא לכבודנו, עוד "המשך" אחד — לדבר שהוא היפוכן של גבורה ונאמנות והבנה וחובה ציונית... וגם להמשך זה יש "מסורת". מימי ביל"ו ועד ימי "העמק", ועד "התיישבות האלף", ועד ההתחלה הנועזה האחרונה בעמק בית שאן — נשאר המחנה הציוני הגדול "נאמן" ליחסו אל חלוצו. בשעה שחלוץ המחנה מתנדב לצאת ולהעפיל אל העמדות הראשונות, מוחאים לו כפים ומעלים אותו על ראש כל "שמחה" — ו...שוכחים אותו ועוזבים אותו לנפשו.

קראו עוד פעם את הידיעות האחרונות מטירת צבי: את הפצוע העבירו באיטו לבית החולים, ובדרך שקע האיטו כמה פעמים בבוקר ורק בעזרת הטראקטור הוציאוהו פעם בפעם... כמה היטיבו לפצוע "השקיעות" הללו ששקע האוטו בבוקר — ידונו הרופאים אשר עליהם הוטלה החובה לטפל בריפוי, אבל מלבד גירלו של הפצוע אשר אנו כולנו אחראים לחייו יש דבר איום הרבה יותר, וודאי הוא מנקר עכשיו במוחו של כל אחד מאנשי היישוב, —

במוחי שלי נטוע הוא כמסמר חד מן היום הראשון לעליות אנשי טירת צבי אל עמדתם...
בניהובניה¹ ימגיניה של טירת צבי מתי מעט הם ויש קץ לגבורתם, יש גבול ליכולתם. —
ומה עלול היה לשרות אותו לילה, לו גדל פי כמה נטפסם של חבר המרצחים השכורים, ולולא
ברחו מן היריות הראשונות כמוגילב...?

מה עלול היה לקרות בלילה ההוא — ובלילה אחר... — לו הית הכרח לשלוח כוחות
עזרה לטירת צבי? כוחות העזרה האלה, אמנם, נמצאים במרחק עשרים או שלושים קילומטר
מטירת צבי, מרחק שהאיטו יעבור בו במשך חצי שעה... אבל הביצות בדרך מעכבות, הדרך
אין לה כביש... מה היה — הלילה — גורלה של טירת צבי, לו זקוקה היתה לעזרה דחופה,
והעזרה הדחופה הזאת תקועה בבין? ומה גורלם של עשרות הבחורים, שהיו מחרפים נפשם
לרוץ ולהחיש עזרה לאחיהם — והם נשארים תקועים בבין?... הרי אותם המרצחים השכורים,
ההולכים "להציל" את המולדת בעבור חמש או עשר לא"י, יודעים היטב, כי חבריהם של אנשי
טירת צבי, מבית אלפא, יחושו לעזרתם, והם יודעים גם את המארכים לאורך הדרך, אשר
משם אפשר לירות על עיברי הדרך התקועים בבין...

ואני שואל את כל המחנה הציוני הגדול: האם נותנים הם ברגע הזה דין וחשבון לעצמם,
מה היה עלול להיות גורלה של טירת צבי בלילה ההוא ללא כביש? ומדוע עברה שנה מאז
עלו גבורי טירת צבי לעמדתם, והם נשארו מנותקים מכל היישוב באין כביש? איפה החובה
הציונית ואיפה האחריות הציונית?

בסכום של שלושים אלף לא"י אפשר להבטיח את הקשרים שבין הנקודות החדשות
בעמק בית שאן ובין היישוב, ואני יודע איש אחד שהתרוצץ במשך חדשים בגולה, ממרכז
ציוני למרכז ציוני, כדי להשיג את הכסף הדרוש. — והכסף לא הושג, והלא וודאי הוא שבמשך
הזמן הזה הוציאו — לא רק יהודים סתם, כי אם גם "ציונים", סכומים כאלה בנדבות למוסדים
לא-יהודיים, על-מנת לקנות להם "שם"... וכל המחנה הציוני הגדול איז? ואיה הבטחתו והחלטתו
של קונגרס צוריק לגייס סכומים מסויימים מחוץ לתקציב הרגיל לשם צרכים דחופים שאין
התקציב הרגיל יכול לדאוג להם? והתקציב "הרגיל" כבר ישנו?...

המשך של מסורת... כך התייחסו חובבי ציון בשעתם אל החלוץ שהלך לגדרה, וכך
מתייחס עכשיו המחנה הציוני הגדול אל החלוץ שהלך לטירת צבי ולבית יוסף ועוד ועוד.
טירת צבי וחברותיה בעמק בית שאן מבורכות לא ב"לילות" בלבד, כי אם גם ב"ימים"...
וגם אחרי הלילה ההיסטורי ההוא צריכים היו החברים לצאת לעבודתם במשק ובשדות... אותם
השדות, אשר מאחרי כל שיח וכל סלע וכל מערה צופיה להם עתה עין עקובה מדם, שואפת נקם...
לנקמה, ואם גם שפלה ובזוויה מאחורי הגב, מוכשרים מאוד שונאינו, וכיצד מצוידים אנשי
טירת צבי לעבודתם? מצוידים — פשוטה כמשמעה: בכלי-עבודה, באמצעי עבודה, במחזור
כספי ובאפשרות להכשיר את אדמתם ואת משקם על מנת להוציא להם, לאכול לשובע?
כביש אין להם — היש להם לחם לשובע? מסופקני... יודע אנוכי, פחות או יותר, את
"תקציבם" ויש לי ההכרה שאיננו מבוסס הרבה יותר מן... התקציב של חובבי ציון בשעתם
לגדרה.

ככה עומד המחנה הציוני הגדול בעורף חלוץ המחנה.

ודבר יאמרנא בזה גם לממשלה. פקירי הממשלה וראשי המשטרה הללו את מעשה גבורתם של אנשי טירת צבי. נשלחה להם גם ברכת עידוד "ישר כחם!" ובזאת תמלא הממשלה את חובתה?...

שומעים אנו יום-יום, שהקופה הממשלתית היא כעת בכחינת "יורדת". אבל כלילת כבישים בין נקודות הישוב העבריות בעמק בית-שאן ובין דרך-המלך — עדיין יש בכחה וביכולתה של הקופה. אפילו היורדת, לעשותה. והלא מוציאים כספים גדולים — ובצדק — על סלילת כבישים אסטרטגיים? הרי כל נקודות הישוב העברי — נקודות משען הן לכחות הצבאיים של הממשלה, והובת השמירה על האלמנטים השקטים בארץ, החרדים על שלום הארץ, הרי מוטלת על הממשלה. ואם יש להם לכבישים שבין הנקודות העבריות גם ערך משקי, מלבד ערכם הצבאי — כלום אין עובדה זו מגדילה את ערכם במקום?

ודרך אגב, הממשלה מחויבת להסיק מסקנה עוד אחת מעובדת ההגנה של טירת-צבי. באותה סביבה התגפלו מרצחים, — ואולי אותם המרצחים עצמם, — על תחנת משטרה, אשר על משמרתה עמדו שוטרים מנוסים, ולא בחורים האמונים על התורה ועל העבודה, והכריעו המרצחים ולקחו מן השוטרים את רוביהם, ולולא בחורי טירת-צבי שחשו לעזרתם, היו לוקחים מהם גם את סוסיהם... מתי, סוף-סוף, תבחן הממשלה את ערכם של שוטרים המוסרים על-נקלה את נשקם, ותסיק מכאן את המסקנה ההגיונית?... הגיעה השעה כי תסיק הממשלה מסקנות מן העובדות.

נחזור לענייננו:

התסיק ההסתדרות הציונית מסקנה הגיונית מן העובדה של טירת-צבי, ואם תחייבנה המסקנה הזאת?...

ועוד מסקנה אחת יש להסיק מן העובדה של טירת-צבי — כלפי אלה שנעשו פתאום "מימחים" לא רק לבעיות של התישבות ושל מדינאות, כי אם גם של אסטרטגיה, והם מלגלים על כח-ההגנה האפשרי של ציבור עברי עצמאי... אבל על זאת בפעם אחרת.

ולאנשי טירת-צבי: ישר כחכם, אתם ממשיכי המסורת הישובית, אתם המתמידים! משה סמילנסקי — "בוסתנאי" — אדר צ"ח.

מסקנות

חדושימה בהתלקחות החדשה של זועת-הטירור יש למצוא רק בהתקפת-הדמים הניעוזה המאורגנת-המחושבת לפי טכסיסי צבא ממש, על טירת-צבי, זו הנקודה הקיצונית בחזית האש של בית-שאן. דומה שמערכה כבדה כזו לא היתה עוד בכל ימי מהומות-הדמים האלה לשום נקודה בודדה של הישוב העברי. היתה כאן מזימה בולטת להחריב נקודת-ישוב ותרבות עברית, למחות אותה מעל פני מפת הארץ, ואף מזימה זו, כרבות אחרות שקדמו לה, סוכלה בחסד אלהי ישראל ובגבורת אמן ואמונה של בוני המולדת, הגבורה הרבה, שגילו אנשי

טירת צבי במערכה הכבדה מול אויב עז ועצום מהם. כמוה כגבורתם הנהדרה של אנשי תלחי ואנשי חולדה בשעתם. עדות היא לדור ויעוד ובשורה לדור יבוא. — עדות לרצוננו שלא נשבר ולא ישבר, וכל כלי יוצר, כל מזימת רשע והתנקשות ידמים לא יוכלו לו.

גבורה לאומית עילאית. צו תקיף עליון של הגורל היהודי ציוה לצעירים המופלאים האלה. אנשי תנועת תורה ועבודה. המבקשים את התחייה הלאומית-הדתית השלימה לעמם, תורנים ואקדימאים. בחורי ישיבות ואוניברסיטאות. לעלות בעצם ימי הטירוף ההמוני וסערת האיבה לסביבה פראית-פרועה. להכות שרשים בפינה חדשה-רחוקה של המולדת. לבנות נקודת-כביש חדשה. כבוש של עבודה ושלום. של ישוב ותרבות. על גבול המדבר הזועם והעוין. וגבורה זו עמדה להם להחזיק מעמד במשך חדשים ארוכים של חבלי בנין. של נסיונות קשים. של בדידות מעיקה ומדכאה תוך סכנת-נפשות מתמידה. — להחזיק מעמד ולבנות. לשמור. להתגונן ולעבוד. והיו להם הלילה משמר והיום מלאכה; והיא שעמדה להם גם בשעת שואת כי באה. מול התקפת יריות ופצצות של אויב עז נפש ושואף דמים. עדים "רשמים". מפקד הצבא בצפון. המפקח הכללי של המשטרה. מפקד המשטרה בגליל. הללו ושכחו את מעשה ההתגוננות של אנשי טירת צבי. את גבורתם ואומץ-לבם; המאור סוגרם ברח את שוטריהם הנוספים בברכת "ישר כח". אבל גדולים מאלה רחשי התודה והברכה. אשר ירחש להם הישוב העברי ועם ישראל כולו. בפרשת הגבורה והתפארת של בנין המולדת. יתיחד מקום כבוד לטירת צבי. ולא רק למפעל הגבורה של ליל כ"ח אדר א' לבד. הנסתפק ברחשי תודה וברכה? הנדע גם לטיע בידם. לבצר את עמדותיהם. לדאג לצרכיהם היסודיים. צרכי משק ובנין. צרכי הגנה ותחבירת דרכים. בתקופת-הכבוש רבת הסכנות?

ד"ר מ. גליקסון — "הארץ", א' אדר ב'.

עידוד של מעשים

מעשה הגבורה של מגיני "טירת צבי" עורר כבוד והערצה ביישוב ובתנועה הציונית ואף בחוגי השלטונות. נאמרו ונכתבו דברי הלל ושבח מכל הצדדים וזרם של ברכות מוסיף וזרם מכל עברים. ואמנם גם גדול היה שם וישועה גדולה עשו איתו יום בישראל. ולפיכך גדולה השמחה ורבתה ההתלהבות במחנה ישראל. ויש בהם בדברי ההערצה והעידוד של כל חוגי הציבור כדי לעידד את רוחם ולחזק את ידיהם של אנשי הטירה הממשיכים לעמוד על משמרתם. יש בזה משים תוספת ידיעה והכרה. כי שליחות גדולה. שליחות העם הם ממלאים. אך יחידים נמצאו שעמדו על כך. שבדברי-עידוד בלבד. אף שהם דברים היוצאים מן הלב. אין לצאת ידי חובה המוטלת כלפי אלה המוסרים את נפשם וממלאים שליחותם באמונה. העידוד והחזוק צריכים להתבטא במעשים. אף מעל דפי עיתוננו עמדנו על כך ביום המאורע. הנקודה מנותקת ומבודדת מן היישובים העברים ולא ייתכן להוסיף ולהשאירה במצב זה. צורך חיוני הוא. שייסלל כביש מקשר בינה לבין שאר הנקודות. והכרה שאין לדחותה. הוא להתגדל את היישוב היהודי ליד הנקודה הזאת. אין להסתפק בקשר הרוחני הסמלי. כי לא בודדים

הם אנשי הטירה העומדים במערכה וכי כל היישוב עומד מאחריהם. דרושה פעולה ממשית, שתנתק את הניתוק ותבטל את הבידוד, ודבר זה אפשרי עלידו ייסוד נקודות עבריות נוספות בסביבה הזאת. נקודות המשך ל"טירת צבי", לכך נתבעה התנועה הציונית. לכך נתבעים המוסדות המיישבים. נמשך את אשר הוחל במסירות ובגבורה, נגביר ונגדיל את מחנה הגברים ונאפשר להם לבצע את המפעל החלוצי הנועז. אל תהא "טירת צבי" מנותקת ומבודדת. תינתן האפשרות לעומדים במערכה להפקשר ולהתגבר, קשר של ממש וחבור של ממש למערכות היישוב כולו.

אנשי "טירת צבי" השיבו תשובה ראויה להתקפת הצירים. אך התשובה הכללית הראויה של התנועה כולה עוד לא ניתנה. והתשובה אינה אלא אחת: התבצרות והתקדמות. התבצרות הטירה והרחבת היישוב סביבתה. הם אמרו להרוס ואנו נבנה ונקים חריסות ושממת דורות. הם להורכן, ואנו ליישוב ולבנין. זו תהיה תשובתנו, ובזאת ניבחן.

ב. — "הצופה", אדר ב'.

מעל החומה

הד ההתנפלות עלינו עבר כגל סוער על כל היישוב. "מקצות הארץ ומירות שמענו", כל מוסד ציבורי והרבה אנשים פרטיים ראו חובה לעצמם להביע לנו בכתב את הערצתם לעמדת הגבורה שלנו מול זוממי רשע והשמדה. ולא רק מוסדותינו ואנשינו אנו, אלא גם המוסדות הממשלתיים, נציג המחוז, מפקד המשטרה, המחוזית והארצית, המפקד העליון של הצבא והמפקדים הנמוכים ואחרון אחרון — גם הנציג היוצא — כולם בלי יוצא מן הכלל מלאו גאווה על עמידתנו האיתנה.

מובן שיש לעובדות האלו מן המשמח. סוף־סוף נגלה לעין כל כי הנשק הנמסר לרשותנו יכול לפעול את פעולתו, יכול למלאות את תפקידו שהטילו עליו. וקרובים ברחוקים פקפקו, כפי הנראה, באמת זו. חשבו כפי הנראה שהנשק הוא רק לשם תפארת המליצה, לשם הפגנה גרידא, עד שבאנו אנחנו וגילינו חדשות בארץ: נשק הוא נשק, ואם הוא נמצא בידים אמונות עשה יעשה את מה שאדונו רוצה. ומעתה יתחיל אולי פרק חדש בתולדות ההגנה של היישוב. התגלגלה זכות על ידינו להרים את קרן היישוב הנופלת כלפי חוץ ואולי גם כלפי פנים. ומכאן התלהבות היישוב כולה, מכאן השמחה וההערצה.

ואנחנו קוראים את המכתבים והמאמרים וגם לבנו צוהל. אמנם אנחנו בעד חייו נלחמנו, אנחנו את כבודנו הצלנו, אבל בעקיפין הצלנו גם את כבודו של היישוב כולו. ואם היישוב גם מכיר בזה הדי שיש לנו הזכות לדרוש ממנו שיעזור לנו במלחמתנו הקשה. — כביש, טלפון, תחמושת נוספת, אנשים נוספים, הרחבת השטח, התיישבות נקודות נוספות בסביבתנו — כל הדברים האלה לא יקומו על גל המכתבים והברכות. הנה עברו כמעט שבועיים מאיתו הלילה. הרבה בקרו איתנו ועוד יותר הבטיחו לעזור, לסדר, להשתתף במשהו ממשי במצבנו.

הבטיחו ונסעו ועדיין לא קיימו את דברם. הלא גם את הפרו'קטור החדש קבלנו אנו בעצמנו, בהתחייבות שלנו וע"י השתדלויות שלנו.

והשאלה נשאלת: היתעורר היישוב? היתעורר ממכתבי אהדה גם למעשים גדולים וממשיים? הירצה להבין שאנו הננו רק הפלוגה הקדומנית, החלוץ, והוא היישוב, הננו גוף המחנה, חיל המצב וההרובה גם יחד, היבינו פעם את כל זה?

אין עדיין באפשרותנו לענות על השאלות האלה. כנראה שגם היישוב עדיין שיכור משמחת הנצחון ואינו שם לב עדיין ל"קטניות". אבל דבר אחד ברור לנו כבר: היישוב יתעורר! היישוב מוכרח להתעורר, באשר הוא היישוב! הוא מוכרח לעזור ללוחמים את מלחמתו היא! והוא גם יעזור, בטח יעזור!

ועוד דבר ברור לנו: בלי דחיפה מצדנו — ודחיפה פירושה לעמוד יום-יום על דרישותנו כלפי מוסדות היישוב והתנועה — לא יעשה הרבה. כאז כתמיד, יש צורך בכוח דוחף שיעורר את הנדרמים ויפעילם למעשים, לפעולות, לדבר שבממש. וכבר התחלנו לדחוף, כבר נרתמנו לעול הזה למחרת המקרה.

ואנחנו על משמרתנו נעמוד! לא נוזז מפה! ברית כרתנו עם האדמה הזאת, ברית דמים, ואנו נקימנה! אלי-אף-הכל ולמרות הכל!

ב"טירה", 18, אדר ב' צ"ח

מבחינת ההגנה עמדה השנה בסימנה המובהק של מתיחות בלתי פוסקת, צפיה ונמינות. המאורע הכביר היא בלי כל ספק ההתנפלות הנועזת-המאורגנת, התוצאות המוצלחות של הקרב הגדול הראשון השאירו רושם כביר לא רק על השלטונות והיישוב העברי אלא בראש וראשונה על אנשי זדמים עצמם. הם נוכחו לדעת, כי לכביש את ה"טירה" לא דבר קל הוא. התברר להם, כי בקרב גלוי, מחנה מול מחנה, לא יוכלו ל"טירה". מעתה שמו ידיהם שוב אל התכסיס הנוסף המחדש — טירור.

במשך החדשים האחרונים נזעקים אנשי ה"טירה" תכופות לאירועי הצרות התבואות שבשדות המורחקים, עקירת עצים מהפרדס, סתם יריות לצד המחנה. מקרים כאלה אין בהם משום הפתעה, הללו נכנסו כבר כמעט למסלול החיים הרגיל.

מפעל התעמולה הארסית והסתערות הכנופיות על הארץ עשו את פעולתם גם בערבת בית שאן. יתר על כן: מקום משכנן של הכנופיות היא העיר בית שאן. כאן הן מתקבצות אחרי שהן עוברות את הירדן הסמיר. אין פלא כי המתיחות רבתה בזמנים האחרונים, לילה לילה מאדימים השמים מהצתות צינוריות הנפט (בגדד—חיפה) האדירים, לילה לילה פולחים את האויר מאות כדורים — חילופי יריות בין הצבא והכנופיות. הממשלה נאלצה לחסל באופן סופי את משטרת אל-חוג'ויר הסמוכה, אחרי שהתברר לה כי אין המשטרה הזו יכולה לחזיק מעמד בטוח לעצמה בסביבת-אימים זו. אף תגבורת המשטרה לא עזרה לה בהדפת ההתקפות עליה.

ב"טירה" השמירה מוגברת. בסדר ובבטחון נהדפים אנשי הטיור, עם הכנת החומר המוצע בזה לדפוס הגיענו ידיעות על התקפות אחדות של הכנופיות על ה"טירה". בסדר מופלא נהדפות ההתקפות. לאנשי ה"טירה" לא אירע כל רע.

יוסף ויץ / טירת גבוריים

באחד מימי שבט של שנת התרצ"ו רצדה מכינית על פני "דרך המלך", סלולת גמלים והרוצת אמת"מים, החוצה את בקעת בית"שאן דרומית-מזרחית. היתה זו נסיעה לא נעימה לארבעת היושבים בתוך המכונית, שהוטל עליהם להתגונן מפעם לפעם מהתנקשות בגג המכונית, בשעה שהיתה קופצת על פני החריצים והערוצים והיתה מטלטלת מצד לצד, גלשה במדרון השופע גם תוך כדי רוחב הדרך. אולם, מלבד הנהג שאימץ את ידיו להחזיק בהגה ואת מבטו החדיר לאשר לפניו כדי להוליך את המכונית שלא תהפך, הנה שלושת הנוסעים לא שמו לב לטלטלים ולקפיצות ולחיכוכים שביניהם, כי לבם ועינם היו אל הסביבה ואל הנקודה שאלהי חתרו.

בבקעת בית"שאן היה מהלך כבר האביב. הבקעה כולה עטפה ירק וריחות בושם עלו ממנה. בהרחבה השתרעה הבקעה, כשהרי הגלובע מטילים עליה צללים רבים ממערב והרי הגולן מתערפלים בנווני תכלת וארגמן מזרח, ורוחות שאחרי צהרים עוברות בה שפי. היתה דממה מסביב, והיטב היטב נשמעו אוושת המים בזרמם בתוך התעלות וגעיית העדרים המפוזרים על פני השדות. פה ושם נראו אהלי הקדר כשהשקט נח עליהם. קסמה הבקעה בשפעת גווניה ובצליליה — לחשיה והנוסעים הגו' מחשבה אחת: לחבק את הבקעה בורועית הפולחים והיוגבים משלנו, ועל כן קלה היתה הנסיעה שמטרתה לסייר את "המקום" שהוא שעמד לטכירה.

והמקום הוא בדיוטה האמצעית שבשלוש הדיוטות אשר בבקעת בית"שאן: שטחו כאלף דונם, בכניסה לגבולותיו נכנסת גם אמת"מים המוליכה את הזרם מהמעיינות הסמוכים, והמים צלילים וזכים ומשקים את השדות ואת הגנים ואת הפרדסים שבתוך גבולותיו. כי בעליו הם שועים היושבים בעיר ומשרתים מעבדים את "אחוזתם". וסמוך לכניסה הצר מרובעת שחומת לבנים מסביבה ומאחת הפינות מתנשא בית לבנים בן קומותיים, שהקומה העליונה משמשת דירה לבעלי האחזה בבואם פעם לביקור ולפקח על העבודה.

צעד בצעד מסירים האנשים את האחזה, בודקים את האדמה, טועמים ממימיה, שואלים וחוקרים, וניכר מדבריהם שהיא ישרה בעיניהם. ואין פלא, אם מבחינה משקית הכל בסדר, הרי הכל בסדר.

אולם בעלות המבקרים על גג העליה ובהשקיפם על סביבתם והנה רגש של כדירות

תקפם פתאים: למלא מטחי העין אין זכר ליישוב עברי. תל-עמל שהקים את צריפו הארעי ממורק לבית-אלפא אינו נראה. העיר בית-שאן גם היא רחוקה. אך על פני הבקעה שוכנים אהלים, אהלים ואהלים. מאין התרכו פה האהלים? כאילו התרכו כאן כדי להבליט את בדידותו של האיש, שאיננו שייך לסביבה הזאת ולמשפחת יושבי-האהלים, ולא שתפסם רגש של פחד או תיסוס בשל חוסר בטחון! לא. הן בימים ההם התהלך האיש בארץ לבטח, ושלושת המבקרים אין נשקם אלא המקל המלווה את אחד מהם. ואף על פירכך משהתחילו לחלק ביניהם את "הרושם" מהמקום, יצא דיבור מקוטע מפי שלושתם: — כן, הכל יפה וטוב. אבל האם יימצאו מתיישבים מבין אנשינו שיסכימו ושיוכלו לשבת כאן במקום הבודד הזה, רחוק מיישוב עברי, באין דרך, מוקפים אהלי קדר שחורים, שחורים ומאיימים? ותשובה לא ניתנה באותו רגע.

וזה היה בשנת התרצ"ו, שאיש מישראל היה מתהלך בארץ לארכה ולרחבה באין מפריע ובאין חשש.

שוב מרצדת המכונית על פני חריצים ואמות-מים המקמטים ומערצים את "דרך-המלך", ופניה לפנה הדרומית-מזרחית של בקעת בית-שאן. גם הפעם שלושה הם הנוסעים מלבד הנהג, וביניהם הנשיא, השעה שעת בוקר, הבקעה הירוקה שטופה שמש גלויה ורחבה, היא מושכת ברחבותה, ובלב הנוסעים אותה התפילה, לזרוע בקעה זו ישובים של עובדים עבריים. מתחת לעץ האטד שעל פרשת הדרכים, הפורש כותרתו על הגבנון המסתיר בתיכו את מעינות המים המושכים לשם, לאותו "המקום", עמד הנשיא ובחן במבטו החד את המרחקים; את השדות המוריקים ואת העדרים המפוזרים. המקום יפה, מים מצויים, שדרות עצים מתנשאות, בית יש, בית בן קומותים, אבל...

— מה רבה הבדידות — ילחש כשידו הפתוחה עגה עוגה מסביבו — הן רק קילומטרים עשרה אנו מעיר ויש הרגשה שהפלגנו למרחקים זרים ושוטמים. אינו מאמין שימצאו בינינו אנשים, אפילו מבין הצעירים, שיסכימו לשבת בה בבדידות, מוקפים אהלים, אהלים המביטים בחשך שחור ביום ולא כל שכן בלילה.

ולא היתה תשובה. הבדידות המאיימת בצבעה כאילו מתוך הבית בן הקומותים ודוככה מתוך אושת המים במבועים המסתתרים בנקרות העפר, ורמזה על פחדים ועל מארב מאחורי הקיר, אף על פי כן הוחלט שם מתחת לאטד לגאול את האחוזה הזאת. וזה היה ביום ששי אחד בסוף ניסן שנת התרצ"ו.

יומים אחרי זה פרצו המתומות ביפו—תל-אביב, וחרב המשחית נופפה על הישוב העברי בארץ. לא ארכו הימים ואנשי הבקעה הגיעו מאהליהם, נטשו את עדריהם והתחילו לצחצח חרבותיהם. הצריף של תל-עמל עלה באש וכן הקמה בשדות. רגל עובד אדמת הבקעה העברי חדלה מלבוא שמה.

מיום ליום גבר הטירור, אך אתו גברה התשוקה לגאול ולחזק את עמדתנו בבקעה. המו"מ על גאולת ה"אחוזה", בה הבית בן-הקומותים, שנפסק עם ראשית המאורעות נתחדש כעבור

חדשים ובה לגמר עם כלות שנת תרצ"ו. בו ביום היתה השמחה שרויה בלב העוסקים בגאולה זו, אבל השמחה לא היתה שלמה. הרבה דאגה ועצבת מוהלו בה: מי יבוא לשבת שם? שם בפינה הבודדת, אשר פחד אפפה גם בימי שלום ועל אחת כמה וכמה עכשיו בשעת חירום? הימצאו במחנה אנשים אמיצים לגבורה וציון לא רק לרגע, לא רק לקפיצה נחשנית, אלא לחיי יום-יום בסביבה ההיא ובתנאים האלה?

בכ"א תמוז תרצ"ו ניתנה התשובה. ומקום שלא פולל, קיבוץ רודגס מפתחת-קוה היתה ידוע בכוונותיו המשקיים, אבל הוא וזרעו? אותה הפינה הרחוקה דרומית-מזרחית בבקעת בית-שאן, הזרועת אהלי קדר ומשוללת דרכים ועתה בשעה הטרופה, כשיצור המשחית ניצור ותוא שואף טרף? והיה הלב מהסס באותו יום העליה ובימים רבים אחריו, אך הנה עברה כמעט שנה, בעוד ימים עשרה תמלא השנה לשבתו של הקיבוץ בבית בן הקומותים, שנה של טירור והשתללות, של התנפלות ושל אריבה, כשבאהלי הקדר מהלך המסית והמצחצח הרבות, כשאופל היריעות השחיר עוד יותר והעינים הטורפות שטופות תאוות, ובאותה השנה אחוז ידיים עבריות במחרשה ופלחו זרועות וגם קצרום; כלו קוצים דרדרים והגישו מים לנטיעות; גילו מעינות ומבועים ואספו מים באמות ובתעלות, להרוות את ערוגות הירק לאדם ומלבני המספוא לבהמה; הקימו גדרות ובנו חיצים, ובלילות עמדו על המשמר ערים וחזקים, בגבורה ובאומץ. האם לא בהם תלון הגבורה? האם לא בהם ורק בהם ובדומים להם מסתמלת הגבורה האנושית-היהודית היודעת להתמיד, לשאת, לעמוד על הנפש על דרך "ההשכמה", המונית בסבלנות ובאורך-רוח ובאמונה ובאותו הזמן היא שומרת על נפש בעליה שלא תסתאב ולא תטמא בשפיכת דם חנם? האם לא בהם מתגשמת זו הגבורה, שצינה את מחנה הגבורים של נחמיה בן חכליה?

אכן, כאן הם הגבורים האמיתיים, רעים לגבורים שבעיני-גב ובעיני-השושט ובחניתה ובכפר-מנחם, גבורי הרוח והנפש, הבניה והמלחמה, המצור והתגוננות, נינים ונכדים לגבורי יודפת ומסדה.

והבית בן-הקומותים שבאחוזת הבודדת והרחוקה הפך לטירה, טירת-גבורים, שומרי החומה המפורצת ובונית.

בית-הכרם, י"א תמוז תרצ"ח.

אבו-פרג

הראשון שענין אותי בימי עלייתנו על קרקע אחוזתנו, היה אבו פרג. טיפוס מקורי זה אשר שמו הטוב הגיע אלי למרחוק, הוא שהפך את נחלתנו לגן עדן. והוא גם מיועד לעזר לנו בהקמת המשק, למרות איתני הטבע המדבריים המאיימים עלנו בסכנת חורבן, — הנה עתידנו טובטח, כי על אבו פרג גאוננו!

מכנים אורח גדול הוא אבו פרג, ביד רחבה הוא מתמיד לחלק מטובו לכל עובר ושכ

לאדם ולבהמה וגם לחיות ועופות. את כל צמא הוא משקה לרואה מים חיים צוננים משיבים נפש, ובימי שרב ימצא אצלן כל הסר אל ניהו מרגוע בצל דשאיו הריחניים אשר לו. אך רבה מזה המנחה אשר יגיש לשכניה, כי בעזרתו יהפכו כל שדה־בור לגן עדן פורה, אשר יפיק כל צמח ומטע לעמלים. כה עושה חסד הוא. תמיד בלי שכר טרחה.

קשים עליו ביותר שמים קודרים, כשגשמי זעף ינתכו ארצה, ויצפו בסחף כל עמק וגאי. מאין מגן הוא נפע ונחלש פתאום. אך הוא שב לאיתנו מחר ומתעשת. בדרך הטבע. אבל פגיעתו לפעמים רעה מאד והוא צופה לעזרת שכניה. באין אומר הוא רומז למנצלו הרבים לאמור: אם אחלש מאד, מי יודע אם אוכל להרבות את חסדי אתכם. לגורלו הוא לא מצא עד כה אף פעם אוזן קשבת. על כן יש ואוחזתו תלחלה בכל גופו עד שעורקיו נפסקים אחד אחד, ועד אשר ימעטו כוחותיו. כי כמעט עצם אחת את עיניו. אך אף למנצלו כפויי הטובה — אם רק הפנו את לבם אליו כשהודקו לו. הוא הוסיף להם את חסדיו בכל מאמצי כוחו. בנחת של הוד הקדומים אשר לו.

את אופיו המזרחי ידעתי מכבר, ותארתי למצא אותו עז וגאה, כייאות לאביר החולש על סביבתו. — והנה מצאתיו במצבו העלוב, כשעזובה רבה בכל אשר לו, וגם מארת הקדחת דקרה בו. רציתי להכירה, אך שפתו כה זרה לי והוא כה חלש, עד אשר הוא יכל רק להשמיע המיה חרישית. זקן מופלג הוא, ואין אני יודע את שנות חייו והדורות אשר ישכון כאן, והוא עד למעללי הדורות בתקופותיהם השונות.

על אשרו בעבר יעידו שרידים, חלקי עמודים, שבורים, מעשי ידי אמן. גם תלים שונים מפוזרים בגבולותיו. העוצרים בתוכם סודות ימי קדם, וגם יסוד של טחנת קמח שהיתה לו מכבר. עודנו שקוע בגבוליו.

מאז אני מבקר תכופות גם ששמתי מזור למחלתו, כדי לחדש את עלומיו ועוד להגביר אתחילו. אני עוסק במנעת פגיעו, מביש את הבוץ ומסיר את הסחף אשר בסביבתו. אולי גם אצליח לגלות גם מסודות מצפוניו מימים עברו, כדי ללמד על העתיד המזוהר שיבא. והיה אם אדע לגלותו, אוסיף לספר לכם על אודותיו. עתה רק אחת אגלה לכם, חברים:

כדאי לעשות הכרה עם עין אבורפרג, המעין שלנו.

ח-ך - בעירה

ימים רגילים

עברו חדשי הכבוש. חדשי העבודה הקדחתנית והמעייפת. הגענו למצב, שאפשר לקרוא אותו גורמלי, אמנם, אנו דרוכים ומתחיים ביום ובלילה. אלא שהתרגלנו לזה. התרגלנו למתיחות הסובבת איתנו. התרגלנו למבטיהם הזועמים של שכנינו. שאיאתה יודע לאן הם מכוונים. התרגלנו גם לצפיפות בהדרים ובאהלים והגנו יושבים על אדמתנו כאילו היינו קבועים מה זה שנים.

ימעטה אין בשבילנו חדש. הכל מוכן. הכל נעשה כאילו אחרת לא יכול להיות. ואמנם

לא יכול להיות. לשם זה באנו הנה. לשם זה פרשנו את אהלינו בסביבה פראית זו. זה תפקידנו ואנו ממלאים אותו.

ואף-על-פי-כן איראפשר לומר, שהחיים הם נורמליים כל צרכם. עוד לא קבלנו את כל האדמה המיועדת לנו ומדי פעם בפעם אנו כובשים שטחים חדשים. כל כבוש נוסף מזהיב את החברים מעבירם שוב לאטמוספירה החגיגית של חלוציות כובשת וחזרת עמוק-עמוק בתוך נפשם את המאורע הזה לזכרון עד.

הנה נמסר לדינו עלידי הקרן-הקיימת שטח חדש של 400 דונם מאדמת חמרה שבסקיבתנו. והמאורע הזה העבירנו שוב לימי העליה וברטס של קדושה פלח הטראקטור את האדמה החדשה. והאדמה עווכה היא, העלתה הרולים והטראקטור מתאזר עוז וסותב בכל כוחו את המחרשה הכבדה אחריו. הטראקטורן מויע, בכל רגע נאחות המחרשה בשורש של שיח שצמח באדמה הזאת והמכונאי מוציא אותה ועובר הלאה. ימי הזריעה מתקרבים והשטח מוכרח להיות מוכן. ולא פעם מתנגב הספק ללב הטראקטורן: הנוכל לשממה הזאת? התכנע תחת ידינו? ומתוך העבודה היא מוצא תשובה לספקותיו. הנה פתחה האדמה את סגור קרומה ורגבים ירשנים מתהפכים ומתפוררים. האדמה נכנעת. וגם השכנים יכנעו. הנה שני הגאפירים השומרים על הטראקטור, שומרי ישראל הם בדין המלכות. ושומר ישראל העתיק, אבינו שבשמים, לא יעזוב את עובדיו באמונה.

ובשוב החורשים הביתה על הטראקטור המנצח והגאה ולב כל החברה מתמלא באותם הרגשות. ובתפילת מנחה אחרי העבודה מקבלת ברכת השנים את מובנה המלא: "ברך עלינו — את השנה הזאת ואת כל מיני תבואתה לטובה. ותן ברכה על פני האדמה ושבענו מטובה..." חרשו את השטח וגם זרעוהו והשקוהו. והלב נעשה יותר שקט ובטוח: זכינו לזריעה — נזכה גם לקצירה!

וכשזכינו לאסיף הראשון של ירקות גננו לא היה קץ לשמחתנו. הנה נענתה האדמה לעמלים עליה ונתנה להם את פריה. וטוב הוא הפרי ויפה-מראת. ועל כולם — ראשון הוא. ראשון הוא לנו וראשון הוא גם בשוק. כאשר אדמתנו אדמת-שלחין היא ומעיינות עובדים בה, והנה גמל הפרי ובשל בשעה שבמשקים אחרים, שאת מימיהם הם מקבלים בקושי רב ובדמים כבירים, טרם בשל. ושוב מתמלא הלב שבח והודייה לבורא פרי האדמה. החלטנו לשלוח מאתג בבורים למוסדות המיישבים ולמוסדות התנועה. ובארזנו את הירקות למיניהם בארגזים הקטנים הרגשנו ביתר עוז עבודת הקודש שאנו עושים. מכל הגקידות, שעלו יחד עמנו על האדמה, אנו, הפועל הדתי, שכל-כך ולוד בו ולא האמינו בכושר יכולתו להתקשר לאדמה — דווקא פועל זה הצליח ראשון במעשי-ידידיו! לא לחנם היתה מלחמתנו להתישבות כה קשה. גלחמנו — ונוכל!

ולא אנו בלבד. הפועל הדתי בארץ, אלא אף החלוצי הדתי בגולה מכשיר את עצמו לקראת החיים שלנו. הנה גרמניה, הנה צ'כיה, והנה גם פולין. ובמיוחד יש לציין את פולין. שנים על שנים התווכחו שם על דרכי ההגשמה והקבוצין. והנה מצאה סוף-סוף גם מדינה זו את הדרך לקבוצה הדתית. עדים החברים יוצאי פולין הנמצאים אצלנו ועדים הם הקבוצים החדשים, שנוצרו בפולין דווקא בשעת שפל להכשרה בכלל. ועליית כבושנו היא-היא, שאצלה מתודדה

על המחנה הזה. "השומר הדתי", שרק לפני שנה הגביר את החנוך והפעולה הקבוצית בתוך מחנהו, בא כעת והכריז על מפעל חדש: הרשמת "טירת צבי" בספר הזהב של הקרן הקיימת, שאיפשרה את העליה שלנו והיא הדואגת להרחבת גבולנו. וההרשמה הזאת מעודדת ומעוררת. נעשינו לסמל למחנה כולו. יתחדק הקשר בין הקבוצה בארץ ובין המחנה בגולה. לא בודדים אנו במערכת.

ככה החיים נורמאליים. לכאורה, ב"טירת צבי", אבל יש ומתוך הנורמאליות הזאת כתפרצים מומנטים חגיגיים ורגשות קדושים. שהם למעלה-למעלה מן הנורמאליות המקובלת. ואולי זוהי הנורמאליות שלנו...

מאיר אורליאן — "הצופה".

לילות

בשיפולי רקיע חכלילי — חמה גדולה, אדומה ולוחשת. מציפה העמק באורה, אור בין ערביים. רבה התכונה בטירת. איימזה שמואל בא. השומר הותיק, רכוב על סוסתו הערמונית, שניהם שטופים ויעה ומאובקים עד צואר. שועטת הסוסה באון וגומעת השביל בדהרה. ושמואל — בלגיותו המסורבלת נשמטת לצדדין, דאי שיג חשוב לו. והנה באים החברים מן המעיין, משרכים דרכם המכוסה הרולים, המריצות והכלים בידיהם ומגמת פניהם החצרה. ומהשדות קול הטרקטור יישמע. הולך וקרב. כנחש יתפתל בדרך הרכה, טובע בה חותם הוליותו, גונח ומתקדם לאט. מן הפרדס באים אליהו וחבריו. בחור משונה זה אליהו, דבקה נפשו בעצים וזמן הבוקר עד הערב. מצא את הפרדס עזוב וחרוס. טרף לרגלי בעיר, מלא קוצים וקמשונים ועל כולם מנצחת היבלית. התחיל בעבודתו (את כל האנשים תן לו בשעת סידור העבודה!) ניכס, זימר, עדר, גזם, שתל, עשה מה שעשה ונשתנו פני הפרדס. הנטיעות כאילו זה עתה יצאו מבטן האדמה. מצוחצחות למשעי, ירוקות, ואומרות חיים ורעננות. הנוז מעין יחזקאל את הפרדות. הכל אץ-רץ החצרה. לטירה.

גלשה החמה מאחורי הגלבוע; שלחה מבט אחרון אל עמק בית שאן, על אהלי קדר הזרועים בו ויצקה אור חכלילי על מורדות הרי גלעד. ויפוזו ורועות הרים. זהוב וחכליל מרצדים בנקיקים ובחגים וצינחים אישם, נעלמים.

אי מזה יביא הרוח ריחות קוצים חרוכים, שוכני הערבה מכינים את פת ערבם. ואולי שלחו החברים האש בקוצים להקל עליהם המלאכה. מלאכת ניקוי המעיין ורימוזו. והנה גם ה"טנדר" בא. חדשות ונצורות לו. מכתבים ועתונים ומכולת לרוב. הומה החצר וגועשת. מכונת הדיוול מטרטרת. תפקיד לעין הטירה. לזרקור ולחצר. יהודה הולם בפעמון המסורתי, גלגל מחלד תלוי בשרשרת שמבישים עליו בשבר צנור. לפת ערבית הוא קורא.

מאחורי הרי גולן צף ועולה הירח. תחילה נדמה — דליקה! דליקה פרצה אי שם באחד

הכפרים בהרים. אט"ט מתרכז האדם, הולך וגדל ומתרומם — הנה, עוד מעט והוא מהלך היור וענוג מעל לרכס ומשקיף בתמיהה על הטירה. דורות על דורות הוא נוסע פה, צף ומחיל הערבה, וזו הטירה חדשה היא לו.

היתה דממה בחצר, ובאהלים ובפנות ישינים שנתם אנשי העמל. קשה העבודה ומיגעת עמדם שומרים על משמרתם ועינם בוחנת באופק.

משוטטת הרוח בחצר, רוח המה, מדברית, לוחטת, מרימה תמרות אבק ועוברת, שטוף ידהור לערבה. רק קלוח מי המעין יפלה הדממה, בלי הפוגות, בלי הפוגות, הירח, ירח חצי אלול, מתעכב מעטיקט וחוחה: פלא פלאים בערבה, האמנם נל דבר בגאון הירדן? מה פשר זו העין הקורצת לסירוגין, לסירוגין מזה המגדל הגבוה, מתיוה אורה בסביבה, סחור-סחור, ונעלמת פתאומית?

והוא מתנשא הלוך והתנשא ופניו תמהים, חזירים מזהירים ביתר וזהר.

גרשון — "דבר".

כאשר בקר אותנו הסניטר של ק"ח בפעם האחרונה, הביע את דעתו, שעד התחלת החדש ייפתחו היתושים, והוחלים ימותו במים הקרים. הוא קבע שאפשר כבר להפסיק בפעולה אנטי-מלרית מקיפה בסוף נובמבר. — בכל זאת מצאנו גם עכשיו המוני יתושים. נתברר שישנו בסביבה מין יתושים יותר חסון בפני הקור. בתחילה שערנו שהם „אורחים" שבאו מרחוק רק במספר קטן. אח"כ מצאנו 110—120 יתוש בכל יום ובינם הרבה זכרים. זה מעיד על קיני קדחת בקרבת מקום. מכיון שהללו לא מרחיקים לעוף. — לכן עלינו מוטלת החובה עוד החדש לאמץ את כל כחותינו לפעולה נמרצת, עד שנוכל להשמיד את היתושים עד תומם. יום יום צריך לרסס את כל החדרים בפליט. כלילות הקרים כבר עכשיו ימותו סו"ס כל היתושים והוחלים בחוץ. ואם אנו לא נתן להם מחסה בדירותינו החמות, לא יוכלו גם בזמנים קצת יותר חמים לצאת ולהמשיך בדגירתם. — סכום: אם נתרשל החדש במלחמתנו במלריה צפויה לנו סכנה כל השנה. עלינו לצאת במלחמת תנופה במזיקים הקטנטנים וסוף הנצחון לבוא.

סטטיסטיקה כללית מציד היתושים.

סה"כ	ימי ציד	סה"כ	מספר היתושים	החודש
			לא נרשם	ספטמבר 1-16
		595	595	16-30
7	7		1006	אוקטובר 1-15
	11		1021	16-30
24	13	2027	994	1-16
	13		612	16-22
19	6	1606		
50		4228		סה"כ

מקרי הקדחת⁶ במקום.*

יולי	8 מקרים
אוגוסט	8 "
ספטמבר	6 "
אוקטובר	1 "
נובמבר	— "
סה"כ	23 מקרים

* חוץ מ-15 מקרי מחלות מהדבקה
בטירת צבי. מזה 2 מקרים חוזרים.

בטירה.

בדידות

כמה מעלות ל"פקק" ואחת מהן היא שאין אתה קשור לאיזה מקום עבודה קבוע, יש כל מיני אפשרויות: לעבוד במעיין, לתקן תעלות, להוציא סדריות וגם, להחליף את העבודה כמה פעמים ביום. אפילו לעבוד בהשקאה הנך מגיע; ועל זאת רצוני לספר קצת. כידוע מחוסר גשמים מוכרחים להשקות את השדות. הורעים כפר מזמן באדמה והשעה דוחקת. אנו משקים יומם ולילה, מסדרים את העבודה בשלש משמרות ועובדים שנים שנים. פעם נזרמן לי לעבוד באשמורת הבקר. אני קם מוקדם (עוד מרגישים היטב את קור הליל) ונכנס למטבח לשתות ספל תה חם. החברות קמו כבר לעבודה במטבח ומתמיינות את הפרימוסים בעוד השינה על עפעפיהן. ׀ נותנות לנו חבילות אכל לדרך ואנו יוצאים לעבודה. כאמצע הדרך אנו פותחים את הסכר וכבר מתחילים המים לרוץ דרך התעלה לשטח. כאלו הם רוצים להתחרות אתנו. לאמור: מי יותר מהר, אני או אתם?

המים זורמים במהירות למטה ואנו נחפזים אחריהם. ואנו המנצחים! כבר אנו נגשים לעבודה. מתקנים קצת את התעלות והנה המים כבר באים.

מתחילה העבודה. היא מתנהלת בעצלותם. כי אנו מרגישים עוד את הלאות בכל אברי הגוף, אבל זה עובר חיש מהר! מתחילה רוח בקר קרירה פגש ולוטפת אותנו כמו ביום אביב. לאט לאט בוקע השחר. מהירדן, במרחק, ענלים אדים וכמו תוך ערפל נראים הרי עבר הירדן. בצפון — חרמון — סבא מזהיר בלובן שלג פסגתו. אישם שומעים ציוץ של צפור. מרגישים בהתחדשות היצירת. מה יפה העבודה בשחר בהיר ורענן כזה!

העבודה קשה. השטח איננו ישר והרבה חורים באדמה. המראים על חוסר עבוד במשך שנים. האדמה סדוקה והמים בורחים בנרצע ואינם. את כל הפגמים האלה אנו צריכים לתקן. סוף סוף אנו מצליחים בזה והמים זורמים כהלכתם.

עוד קושי בעבודתנו: אין לנו עוד מפה טופוגרפית. ולפעמים יש עליה בשטחים במקום ירידה. צריכים מאד להשגיח שלא יפרצו המים. כי אזי שוב קשה לשלוט עליהם.

המים זורמים ומציפים חלק אחרי חלק. מאות צפרים מתאספות סביבי וחוטפות כל מיני רמשים שיצאו זה עכשיו מתוך מחבואיהם. מתגלה לפעמים איזה חור שדורש סתימה. פתאם יוצאת חפרפרת גדולה, כולה רטובה מתוך המים. רגע אני מזדעזע אבל תיכף נרגע: אויבת היא לנו ואחת דינה למיתה.

הזמן עובר חיש מהר וכבר צהרים.

השבוע ירדו אצלנו הרבה גשמים, יותר ממאה מ"מ. הרבה טוב צפון בצשמי-ברכה אלה, ולא פעם חשבנו שלא נספיק להשקות את השדות ואז כל עמלנו היה יורד לטמיון. אבל בא ב"ה הגשם והציל את שדותינו — אבל גם דבר לא טוב קשור בגשם הזה. הוא הראנו את בדידותנו עד כמה אנו מנותקים מחישה. הנה בשבוע העבר יצא האוטו והגיע רק עד סמריה וחזר. ואנו נשארו בלי כלום. לחם לא היה, גם בשר, והעיקר, סגריות חסרות... עתונים לא נתקבלו כל השבוע, ואנו הצטופפנו בכל ערב ע"י הרדיו להקשיב מהנעשה בארץ. אבל כנראה שמזג האוויר השפיע גם על הרדיו, בקושי יכולנו לקלוט חצאי-צלילים של הקרין.

בכלל התאמנו את עצמנו למצב במקום. חמאה או מרגרינה, שחסרו במקום, בא בתור תהליף "שמן קיף". ולא כל החברים קבלו את "האורח" הזה בפניו שמחות. התגברנו גם על זה ושלחנו עגלה לבית-שאן, וע"י התקשרנו עם כפרי-חזקאל, קבלנו משם, מה שחסר לנו.

וגם השבוע נשארו נתוקים מהעולם. אמנם אוכל לא חסר לנו, והאוטו כמעט יום-יום הגיע עד בית-שאן, אבל הלאה מזה לא נסע. עתונים רק הגיעו בסירוגין, ע"י מישחה, שבא ברכבת. דואר לא היה כל השבוע, ואנו לא יודעים מהנשמע אצל הקרובים שלנו. גם ידיעות רשמיות חשובות, שחכינו להן, נשארו בדרך.

יהודה ז. "בטירה"

במשמרת

1 האדם מסתובב הנה והנה ומחפש את הנסתר, מישחו נעלם, אשר אי-אפשר לתפוס בלעין. הירח מאיר את הסביבה העומדת ערומה לפניך, אך שמה ממול, איפה שהר נגאי נפגשים אין אתה רואה כלום. קשה לך להשיג את הנעשה על ההר, וגם לרדת לתוך הנאי אינך יכול, הכל חתום לפניך.

הרים — גאיות.

רבוני של עולם! למה זה לא בראת את עולמך בצורה ישרה? למה זה לא יתישרו הר נגאי וישתוו ביניהם. למה העולם לא שוה, לא ישר, יישר!

..*

ברר... קר.

העינים ממשיכות להתאמץ ולהסתכל במתיחות, ופתאם: הנה כלב עובר במהירות. אולי רוצה הוא להתנפל על מישחו? — וקול שני עונה לך: זאת היא "ליל", השומרת מהתנפלויות. היא יותר מפותחה ומחונכה. היא גם יודעת "הקם להרגך — השכם והרגו", כן, כלבים מתנפלים, וכלבים שומרים...

הירח נפרד מהלילה ומסתתר, אין ברצונו לשמש לו יותר.

לילה, חושך, אפלה. אינך רואה במרחק של חמשה צעדים ממך ואתה עומד ומסתכל השמימה.

הלילה שולט, על הכל, חפשי הוא בתפקידו. אך היום מתכונן להכריז לו מלחמה. הנה נראה כבר המבריק, ולעזרתו השחר. מתחילה מלחמת העולם בין הקצוניות, במקום שאין תאחד רוצה לומר לטובת השני.

מלחמה בין יום ולילה. מלחמה של שני כחות אבסולוטיים. אל, אלהים! אולי ימשכו דמדומי הבקר לנצח, ותחסל המלחמה הנצחית של הקצוות את, על כל פנים, היה שורר בכל הרגש: הנהר השליט!

חרלה המלחמה, היום נצח...

י. ר. "בטירה"

לעמדת החברה

לפני עלייתנו ל, סירת עבד הוחלט מטעמי בטחון לא, "לקחת" למקום בה מסוכן בהודות, אבל לפני "המבדלים" עוד לא ידענו לתפוס "פרימוס" ולחננו סינור ולסלא עוד עבודות המקובלות בכל העולם בתפקידים של המבדלים, הצלחנו להכניס מספר מצומצם של חברות, רק אחת ידעה את מלאכת האותות, בינתיים עבר זמן מה, הכרה החיים הביא אתו מספר גדול יותר של חברות, וגם אלה התאמנו.

ובשעת ההתקפה מלאה כל אחת את תפקידה לפי הפקודה ולפי מה שהרגישה בעצמה. קצתו מהמסות סבוכות אבל בשקט נמור, חיש מהר וחלנו כל אחת למקומה: המפקדות להפירה, יד ביד עם המבדלים המאותות עלו על הנג, בעם השעת "המבדלים" עשו טעל לראש, חיתר: חלק בהורבה, חלק הקין אוכל והעבירו לאנשים בחסירות, אחרי ההתקפה. אחדות עבדו בעזרה ראשונה ועבודתו היתה תוצר מהתחלת ההתקפה — בטחוננו נמצא. ליל "מבדלים" היה לנו ליל ההתקפה, מעט עבדו ועד ליל בבוקר.

עלה

באותם הרגעים ראינו נמנה שנה — לא יום-לא יום שומר ישראל, מלים אלו שהונבתי לראותן כסמל של בטחון, הנו כעת בשכילי כחיה חיה, נעננה ביותר, כי חרו כל פרט התרחשו לנו מעשי נסים ואחד הנסים הנדולים היתה התנהגות חברינו, עמידתם האיתנה, ללא חבול בין חבר לחברת, תפקידי החברות היו רבים, במחלקות נפר, וכל מטר היריות הופנה אליהן, עלו המאותות על הנג ואחריהן המפקדות עם פקודת המפקדה, בו רגע הניעו חברות העזרה הראשונה למקומן, כל הפעולות נעשו בסחירות חבוק.

אני מספרת בעמדה א', מסורצצו, באותו ער הל שינוי בתכנית התנהגה על ידי הרחבת הסתגל, את תחומה החדשה לא הספיקו לנסור וגם ההפירה לא הניעו עד למרחצ בחוסה, כשהנעתי למקומי לא הספיקו עוד החברים לעבור בחלילה את הסתג, רצתי למפקדה לשאול על הסעב ועל הסקום שעלי לעמוד בו, קבלתי

פקודת לשמור על פתח המעבר בין שני המסגרות. תפסתי בידו את תריס הפלדה כדי שאוכל להורידו בהפע
שיצרנו לתוך המסגרת החדשה.

ראיתי את השער הנדול פתוח ורציתי לרוץ לסגור אותו, אך פקודת המפקדה חזקה עלי וגשארתי במקומי.
עוד כמה רגעים והשער נסגר ואני עברתי בזהירות עם עוד שני חברים להפירת כשמיסר היריות נחר על
ראשינו. תפסתי את מקומי בתחת התפירה, ועד שעה חמש בבוקר הויתי ששורת בין החברים והמפקדה. אינני
יודעת את יתר פרטי ההתקפה והתרחפה, וההרגשה העיקרית — הנת חבר שוכב אישם מצוץ...
רושם אדיר עשתה עלי עמידת ה"רוש" של כל החברות בשבת, כשאחד החברים ברח בשם כולנו את ברמת
הגומלין בעולתו לתורה.

המאורע נראה לי כתרוצת עידוד לעמנו. לאסור: עוד לא פנו אמינים בישראל! — ויחי רצון שבמחרת
נזכה למסחון בלי ישלח וקלע, אלא בעובדי ארמה שלווים.

והבה.

בזמן ההתקפה עברתי באתות. היינו שלש בחורות מאותות וחבר אחד אחראי לזרקה. ביצר עוד ראיתי
את אור הזרקור, אך כשהגעתי למעלה היה הזרקור כבר מפועץ. מררנו את פנס האותות וחבינו לפקודה. לא
יכולנו לעשות מאומה בזמן הראשון, רק השתחננו על הרעפה: הכדורים עפו, קול היריות היה כה חזק שחשכנו
שכל כדור פוגע בסיר הסגור של הנג. ברגעים אלו זכרתי את המאוי: שוב לא אשמה עוד אם שעדרי התרגילים
לא יתקיימו בשל אינו סיבת שהיא ולא אחשוב עוד על ערב סביר...

ספרוב סאר שמענו את הצעקותיהם של הערבים, כאילו היו הם בתוך החצר. בכל זאת לא עלת על דעתי
כי באסח פרצו את הנגר, ואת הצעקות שלחם לא אשמה כל ימי חיי!
ראינו את סימני הזרקור שכל עמל, כל כך הצטערנו שלא יכולנו לענות להם, אבל שמחנו כי ידענו:
אנחנו מנותקים אנו מהישוב, אבל בעמק שומעים אותנו ויודעים כי אנו בסכנת.

אחרו להפסיק לירות, קבלנו פקודה להתפטר עם, סעונו ובית'יוסף. התחננו, וחיה לנו הפנס בעין חמרי
שיכולים להיות בטוחים בו. עכשיו קיים היה בשבילנו רק האותות, ובשקט מרוכז עשינו את עבודתנו.

ידית.

"בטורה".

בשאלת המשפחה

לשאלת אכסון החורים יש כבר היסטוריה. המשה חדשים נמשך הענין. הדברים
שנאמרו באספה האחרונה העליבו עלבון צורב את בעלי המשפחות, ורק הורות לאחריות
ומשמעת קבוצת הבליגו המשפחות ולא התערבו בזכות.

גם כעת, כמובן, אין ברצוני להכנס לזכות הזה, למען האמת אני רוצה לגולל את
הפרשה הכאובה ויראו חכמים ויבינו. למרות הקשיים הנפשיים המרובים ותרו המשפחות על חיי
נורמליים ויחד עם כל הח"ח נשאו בדומיה, את נטל ימי הכבוש. אחרי שעברו החדשים,
ומסיבות שונות לא הספיקו לסדר דירות בשביל כל החברים, התחילה הדאגה לעקר את

מוחות החברים. המוסדות הסניטריים התנגדו להחזיק את החבורות במקום. מהמשפחות נדרש קרבן חדש, להפרד שוב למשך תקופה בלתי מסוימת, כי לפי דרישת הרופא אסור להחזיק במקום אנשים שבשבילם סכנת הקדחת היא סכנת נפש ממש, כל זמן שהמחלה לא רק נובעת מהמעינות שלנו אלא גם מטעינות הסביבה. הרי שלפחות שלש שנים צריכות לעבור עד שאפשר יהיה שוב לאחד את המשפחות. נדמה לי, שקרבן כזה א"א היה כבר לדרוש מהחיה, כי גם לו רצו, אסור היה להם להסכים לסדור כזה מכמה וכמה סבות.

ב. לעשות מאמץ ולמרות כל הקשיים לסדר את החיה במקום. —

— ביחס לאפשרות הראשונה היה ברור שהקבוצה בתור שכזאת לא יכלה לדרש מהחיה קרבן כזה, היות ואין באפשרות הקב' לסדר את המשפחות מחוץ למקום במשך תקופה כזאת. נוסף לזה היה הדבר מביא לאט לידי חסול הנקודה, כי עזיבת המשפחות משמעה חסול גמור של חיי משפחה במשך תקופה בלתי מסוימת, ונדמה לי, שחוץ מיחידים, אין רוב חיה יכול להסכים לדבר זה, והתוצאה היתה צריכה להיות רק אחת: עזיבה בתמון.

לא יכלנו, איפוא, להסכים לפתרון כזה.

הפתרון השני, סדור המשפחות במקום, דרש מהמשפחות חלוציות והקרבה עצמית, היות וסדור כזה מעמיד בסכנה גם את חיי החברה וגם את חיי הדור הבא. אעפ"כ הסכימו המשפחות לסדור הזה, היות ורק באופן כזה היה אפשר להבטיח את קיומן בקבוצה וקיום הקבוצה כלה.

במוסדות חוסכם להוציא את החבורות מהמקום למשך התקופה המסוימת של סכנת הקדחת (ספטמבר—אוקטובר) ובסוף נובמבר, כשהסכנה פוחתת במדה רבה, — להביא את החבורות חזרה לקבוצה ולסדר את הסדור הדרוש. מהחיה הרוקים והרוקות דרוש קרבן קטן באופן יחסי; לגור כמה שבועות באוהלים בזמן שסכנת הקדחת פחתה, ולו גם יקרה מקרה אין בו משום סכנה, ב"מוצא" ו"אחוזה" מחזירים לחיה את בריאותם, זו היתה עמדת המוסדות ועל סמך זה באו המשפחות לקבוצה. אולם כשהיו צריכים להוציא את הענין לפועל, נתקלו בקשיים, הענין הגיע לאספה ותוחלט מה שנתחלט. — וכעת: ידעו החיה, כי גם אחרי הסדורים ידרשו קרבנות נוספים, כלנו נדרש לקרבנות נוספים בעד הדור הבא. ההוצאות תגדלנה, טהרות ידרשו לענף חדש זה, וגם הצפיפות תגדל. שאלות אחרות תצופנה על סדר יומנו. אבל יחד עם זה מובטח גם עתיד הקב'. עליכם חברים להחליט. האם רצינכם בחיים נורמליים — ואז תביאו את הקרבנות מרצונכם הטוב, אי חיי שעה של נוחיות מדומה מתווים לכם את הדרך לקב'. —

מאיר "בטירה".

חדר האוכל

חדר האוכל בית כנוס הוא בקבוצה. בו מבליים החברים חלק חשוב משעות יומם, בו הם נפגשים עם יתר החיה בסעודה, באספה ובשיחה: בחדר האכל נרקמים חיי החברה ובו משתקמים חיי הקבוצה כולה.

שישבנו צופים ודחיקים בחדר הצר של הבית הגדול, עוד לא הספקנו לשכוח את טעמה של „הסוכה“ אשר בקיץ היה האבק לתוספת רגילה למנת האכל והגשם — בחרף. האבק והמחנק בקיץ והגשם בחרף, הסדסס שגרשו את החברים מחדר האכל, והם שהרחיקוהו מהמקום המרכזי בקבוצה.

והנה זכינו וגם אצלנו מתנוסס חדר אמל לתפארת. עוד איננו במרכז המחנה, עוד חסרים בניני הדירה שיקיפוהו מכל צד, אבל את תפקידו הוא כבר ממלא, עד שעה מאוחרת בלילה שוהים בו הרבה חברים, ובפנותיו כבר נרקמת מסכת החיים שלנו. וכשהגענו לכל זה, נחוג בשמחה את יום הנוכחי ובפה מלא נברך: ברוך שהחינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה!

„בטירה“ מס' 13 אדר ב' ת"ח

דור שני יולד לנו

בשף קטן ערכנו השבוע לחנה בחזרה הביתה עם רות הקטנטונת. האכל, אמנם היה כרגיל ורק המפית הלבנות ופני החברים העידו על התגייגיות שבלב. גם הנואמים הראו על רצון החברת להביע אחד לשני פורתא על הקשר החדש שנוצר ע"י המצאה של התנוקת הראשונה אצלנו. יפה הוא המנהג הזה, ראוי להנהיגו גם בעתיד.

אכן, קשה לבטא את מה שהורגש בימים אלה אצל הרבה מאתנו בלבב פנימה. מליצות מצלצלות גבוה, גבוה כמו „שלשלת הדורות“ או „דור מתחנך על ברכינו“ אינן אומרות את הדרוש לנו. אין בכוחן לענות על שאלת יחסנו לחידוש היום.

אבל ראה זה פלא: כי תכנס לחדר האם, וראית את רות הקטנה — והנה פתאום תראה לפניך את זמן נעוריה: עידך בבית החורים ואחריך דאחיותיך קטנים הם כמו רות היום. וזוכר אף זוכר הנך את כל האהבה ושמחת היצירה הצנועה ואת טוהר השאיפה. ששררו אז בבית. לא רק החורים לבד שטפלו וטפחו בקטנים כבגדולים, אלא גם אתם, הקטנים, גם אתם, עזרתם בכל חכ הפעוט לנקות ולסדר, להאכיל ולשעשע את הילדים הרכים והקטנטנים השוכבים בעריסה. חושב אני שאף פעם בחיינו לא התגלתה האחות והרצון לעזור לאחרים כמו אז!

ולבי שאלה: האם נצחיה גם אנו להחדיר לעצמנו את הרצון הזה למשפחתיות ואחות? האם נזכור את הורינו בימים אלה: את מצבם ואת מעשיהם, וגם את יחסנו אליהם כיום? כי דעונו: היום, בקהתני עלינו את האחריות בעד הילדים, (עוד מעט ויהיו פה יותר מעשרה, כ"י) גם נכנסנו בעקבותיהם ובמקומם של החורים כבתקופת הזוהר הפנימי של אז!

והנה תקוה: גם אני, גם אתה, כולנו נשא בעול החדש בלבב שלם, באמנות ובאמונה שלמה. נחיה יוננים לחדש את נעורינו לטוהר! ונצליח! גם בנך — גם בכנינו!

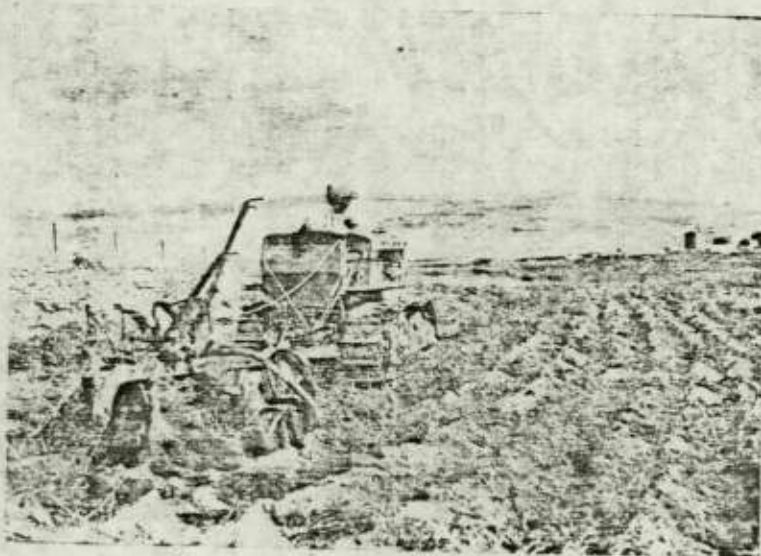
„בטירה“ מס' 15, אדר ב' ת"ח

בין שומרי הגבולות

זה ימים. כאן הביקור ביישובים הבודדים שנותרו בלחט ובדם במרחבי עמק בית-ישאן הבלתי נושם — ולא יימחו המראות ולא יישטשו הקולות: חומות עץ ומגדלי צופים ועמדות וזרקורים ורובים ואיתות. ואתם בד בבד: אסוף מעיינות וחפירת בארות, עקירת סדריות וסלילת דרך, טרקטור ומחרשה ומקדח ומעדר — ופנים צעירות, קודרות דאגה ועמל וקורנות מאמץ ויצירה.

כי אהלך עתה ברחובות העיר הבהירה: כי אראה האנשים והנשים בה עושים דרכם לבטח, הבהירות מפורכסות ומהוקצעות והבחורים רגלם קלה על המדרכה — וזהו כאילו לארץ אחרת הובאת, לבין אנשים אחרים: לגורל למעמסה ולזכות. אז יעלו דברי המשיור:

I נזכר את הרחוקים, העוזבים
לנפשם יום וליל בקצות מולדת
באין מחסה ובלב המוראים —
כל אח בודד, כל נקודה נפרדת.

בחרוש

אך גם אלה הדברים אשר יעלו: — — — „אנחנו כוח עצום וכביר אשר שום שליטים ושום „מורדים“ לא יוכלו לו“ — והוא המנצח בבל המלחמות — כוח החיים. הכרח החיים.

כחום היום אנו יוצאים את עפולה המשתעממת, ופנינו לטיירת צבי, בקצות

הדרומי-מזרחי של עמק בית-שאן. יום ששי בשבוע הוא ויש להודוה. למען נבוא לתחומי הישוב של הפועל המזרחי ונצא ממנו טרם ירדה השבת. בכביש העמק הלבן, הישר, מהליקה המכונית בקלות, כאילו שעשוע הוא לה. חורשת מרחביה, בית החולים המרכזי וכפר ילדים בערפ — ומרחבי העמק אשר העלו ירק רך על פני שדות חרושים, והרי הגלבוש באיפק אשר נתקרבו בינתיים — לא עוד גבול הישוב הם לנו. אוטו משא עובר במהירות על פנינו, עמוס תיבות מלאות — וגאפיר עם רובהו עומד עליו הכן. עוד אוטו אחד — ישוב גאפיר עם רובהו. כפר זרעין, בית חנקין מעל חורשת עין חרוד למטה כפר יחזקאל, גבע, עין חרוד, תל יוסף, חסות, איתנות הן נגלות לפנינו עתה, בשמש הצהריים, אף קבוצת החוגים בבית השיטה, אשר רק תמול עוד היתה „מחוץ לתחום“, „בקצה הארץ“ — הנה נתקרבה בינתיים, לא עוד „יחסנית“ היא.

מכאן אנו יורדים מן הכביש, פונים ימינה מול פני הגלבוש. חלקות מטעים לסוגיהם ולגוניהם הירוקים, גדרים ומסוגרים ורעננים ומטופחים בסככת המנוחה של מטעי תל-יוסף מסובים החברים לארוחת מנחה — וגאפיר עם רובהו עומד עליהם, הרים חשופים בצורה, נקיקי סלעים. פי מערה, והנה בית אלפא בצלע ההר — כה מבודדת, כה בוגרת, משקית כל כך. ילדות עובדות בגן ורדים צבעונים מציצים מבין הצריפים. הכל מסביב אומר: משק, משק — באשר תפנה העין, ושוב שדות מימין וחורשות משמאל והרים בעורף וואדי מבודד על אם הדרך. הנה כאן, בין אקליפטוסים אלה מימין הדרך תראה מצבה, מצבת אבן פוסה, זו הפעם השלישית היא נותצה, כאן נער עברי, חיים ברוק מבית השיטה הרת בדמי על דף גיר: „חברים, נורא למות בגיל צעיר כל כך“, אכן, מה נורא המקום הזה, כה סתום ומבודד. והן יום-יום בו יעברו חברים, אנשי תל-עמל, בלכתם ובשובם.

הנה היא תל-עמל, סגורה בחומה הקודרת. אנו מתעכבים שעה קלה ליד מעין ג'מעין אשר הפך מפרא לבן תרבות. יובלות ודורות הוציא מימיו לביצות, לצמחי בר, לירושי קדחת — ועתה, הנה מה עשו לו עמל ששה חדשים של ידים חרוצות, והכרה החיים, עבודה כבירה נעשתה כאן: ריכוז מעינות קטנים וכיוונם בברוכות ותאים וצנורות, 220 ממע"ק לשעה — לאדם ולבמהמה ולגידולי גן ושדה די הצורך.

אנו עוברים על פני מגדל תל-עמל. נערה עוודת מחוץ לחומה, שלדי הבנין שפראו תחוצה, הטראקטור החורש — סימני ישוב מכה שורש, מכאן והלאה — רק עשבי ביצות וקבוצות דקלים פה ושם בערבת. אנו עוברים על פני דקל בודד לא הרחק מן החומה. „כאן גפל יהודה שפאנוב, כאן כרע“ — אומר חבר ממוכתרי הישובים המלווה אותנו בדרכנו, ומכאן בלא דרך — קדימה לבית-שאן, זו-הית הפרא הרובצת בעמק ולא נודע מתי תסתער — כך אומר המוכתר וממשש בכלי הנשק אשר אתו. היום חוגגת בית שאן את סיום הרמאדן. בגדי צבעונים, כרטיס נשים משפשפות קדרית תבשיל בתעלת האספי השוטף בתחומי העיר, רוכלים מכרוזים על צמידי זכוכית ושלפוחיות צבעוניות. כה מזרז כאן מראה האותיות העבריות, אחת משלוש השפות הרשמיות, על פני השלט — „משרד המחוז בית שאן“, היא האות העברית היחידה במקום.

ישוב קני סוף, עדר כבשים, אחלי בידואים, גדרות צבר — ומחנק ויובש וחום צורב

גם ביום „חורף“ זה, מרחק 9 קילומטרים מבית שאן, בעלויות ומורדות ושרידי בוך מגשם שלא ירד כמעט, עלונו להטלטל ב„דרך“ זו המובילה ליריחת. מזמן לזמן כפר ערבי שאינו להבדיל את בתיו מאדמת הערבה, גן האקלום של הנציב העליון, תחנת הנסיונות של הממשלה — כנאות מדבר הם, כהפתעה במקום זה. הנה הגענו לסמריה, זה הכפר אשר בו חייבים לעבור בדרך לטירת צבי — בימי שקט בסביבה כבימי סער, דרך אחרת אין. גם הוא לבש חג היום, אך לשלום אינו מברך. הלאה מזה — בנין, תחנת המשטרה אל-חוג'ייר, מקום „היסטורי“, נתפרסם בדברי הימים לשנת 1936: בסביבה זו עבר „ראש הכנופיות“ את הגבול, כאן נערכה עצרת ה„סאלוט“ האחרון.

מכאן נגלית לנו טירת צבי.

אמנם, טירה. אף פאנטאסטית ביותר, בודאי לא רבו כמותה טירות בעולמו של הקב"ה. חומת עץ על גגו השטוח של בנין חסר עתיק יומין, מעין האן ערבי טיפוסי לבוש זרקור בעל עין גדולה וענוד עטרת חוטי ברזל דוקרנים. ואמנם, האן היה המקום הזה, באדמת איורעא, מישכן לאנשים ולעזים, לסוס ולפרה ולעוף. „עד כאן הגיעו ערימות הזבל שמצאנו בחצר ובבית“ — אומרת החברה, הנחפזת להראות לנו את „מסתריו“ ה„טירה“ על רגל אחת — כיאות לערב שבת עם רדת היום. „עד כאן“ — פירושו מוסבר לנו יפה בתנועת יד נמרצת המראה עד לצדאר. „עד כאן הגיעו מחנות הפרעושים“ — מוסיף חבר גלוי ראש המגביה ידו עוד יותר, „גלוי ראש“ זה — לא מאנשי המקום הוא, כמובן. עוד חבר בלא כזפת לראשו כאן, — ראש המיפקדה, מיראת כבוד, האירח, הוצא נא מלה זו מפיו, „המיפקדה“ פירושו: בטחון, קשרים עם השכנים, אסטרטגיה, חדר נעול ומובדל על הגג, אליו תכנס על בתינות הרגלים, וזה, „המפקד“ — מתנדב מן העיר הוא, דובר ערבית וכקי בהלכות „יחסים“, הנה יושב הוא כאן חודש אחר חודש, הניח פקידורו שם ומדריך ועוזר ומעודד „חלוץ“ על מסמרתו. אל-נא תולולו, איפוא, בפועלי העיר, ב„אנשי הפרוספריטי“, גם משביע רצון הוא. עד עתה הבטחון במקום, על אף הבדידות והניחוק המוחלט, היו מקרים מעטים של נסיון להפירו — ועלו בתוהה, גם הזרקור עשה את שלו באמונה, למחרת הלילה הראשון להלפעת העין הגדולה המסתובבת על צירה ושולחת קילוח של אור — קמה בחלה במחנה הבידואים השכנים, מהרו להתיק אהליהם „ת"ק פרסה“, כעבור זמן התרגלו אמנם חורה והתקרבו, אך אינם מעזים לפגוע.

אותה שעה היה ה„מפקד“ טרוד ביותר — בא קצין לבקורת, הגאפוד בן המקום הזדקף מלוא קומתו, אף הצדיע בכל הטקס הקדוש כחייל מאומן מבטן ומלידה, אך בת הצחוק של מבוכה שהשתפכה על פניו לאחר זה וההצצה לצדדים, אמרה ברורות: לא, לא מבטן ומלידה. החברה הוסיפה להראות ולהסביר, 30 דונם ירקות, בכוריהם הופיעו כבר בשזק אף נשלח מהם מנות-ימנות למיסדות המיטבים — לסוכנות היהודית, למרכז החקלאי של ההסתדרות, למיסדות המזרחי, סלק אדום תאווה לעינים, 50 דינר עצי הדר נטעו על ידי הבעלים הסודמים, מהם נקנתה האדמה, לעבודה רבה הם מחכים עוד עד שיתנו פרים בספע כהכנסת של קבע, 900 דונם אדמת המקום, ומי מעינות לה, כדי הצורך לשתייה ולהשקאה, גם קדחת מלוא חפנים ניתן למקום כמתנת חינום, „כל שלישי קודח“ — אומר הרופא הצעיר היושב

במקום נמוך וגנוני, את נקודת הקבע יש להעביר מכאן. אך חלקת האדמה המתאימה לכך טרם עברה לרשות הקה"ל. גם נחשים מצאנו בעלותנו — ממשיכה החברה בהסברתה — גם רמשים מרמשים שינים. עבודה רבה השקענו כאן עד ששיינו צורת ישוב למקום. צורת הישוב רחוקה אמנם עדיון מהיות מלבבת, אך בכל זאת ניכר יפה בכמה טורח ואומץ הושגו כאן הסידורים המעטים. אולי נקל גם להכיר עד כמה מעט ודל הוא הנסיון שהושקע כאן, עד כמה בוטר הם האנשים לתפקידם זה. בכל זאת: מעין מקלחת, מחסן בגדים, בו מנהלים עתה מנסים לשבת, חדרים בני שבע מטות החדר וחנוכיה גדולה מעץ כהה בתווך, כחוספה, גם חבילות וצורות שאך זה הגיעו מן ה"מולדת", מקיבוץ רודגס בפתח תקוה, תנור חמר בפינת החצר, בו, מתמחים באפיית לחם, מטבח קודר בו עומדת עתה במלוא דחיסותה אירת "יום הששי הקצר" — קליפות בצל, כופות שבת, ופנים מיוזעים של בחורות ב"סינורי ערבישבת", בשכנות למטבח, שם המתנה הגדולה, ממרכז הפועל המזרחי נשלחה לכאן: פרוידר גדול, צבעו לבן, בעבר, אך עתה, "הסתגל" יפה אל אדמת בית-שאן וגונוניה.

פרץ סוס, כבכל האן ערבי. אך הנה צריך מבודד קצת — וילון צבעוני, מכסה על המטה: חדרי הבחורות. גם אהלום לא יחסרו. אף ה"עמדות" משמשות דירות לאנשים — "עמדה" למטפחה ושתי מטות בה, עד להתקפה. גם נשים המתעדות להיות אמהות אינן חסרות במקום. "הרופא אינו מקבל אחריות" — מסבירה החברה — אך הן מתעקשות להשאר.

והנה, מקום היסטורי — "החוב המיטות" בעבר הקרוב: בין חומה לגדר, תחת כיפת שח"ל תיקרא: על שם ש. ת. לנדוי, ממניחי היסוד לפועל המזרחי, היה תלויה תמונתו וגדלה הצפיפות עוד יותר.

80 איש במקום. בני גרמניה ברובם. משלוש קבוצות נתמזגו לכאן והעיקרית בהן שח"ל תיקרא, ע לשם ש. ת. לנדוי, ממניחי היסוד לפועל המזרחי. הנה תלויה תמונתו בראש כתלים. בחדר האוכל, הוא גם בית התפילה במקום. רבות ראינו חדרי אוכל ביישובי הארץ בימינו אלה ו"בימים ההם" — כחדר זה ש"בטירת צבי" טרם ראינו. צר וארוך וכתלוי סדוקים וגוטים לנפול ותקרתו רשת ברזל דק מכוסה סכך עצים שהצהיבו ענפיהם. תקבת הרדיו מזה, וארון הקודש מכוסה פרוכת בד כחול כשל חולצות "הפועל" מזה. עתוני "דבר" ו"הנתיבה" להפועל המזרחי נתונים במסגרות עץ, אלה בצד אלה, לא הרחק מארון הקודש. ובתקרה — מנורת השמל במסגרת מגן חוד עשוי גזרי עץ שלא הוקצשו ולא צובעו. כשיורד גשם — אומרת החברה — בורחים למטבח עם הצלחות ועושים מצב רוח שמח.

אותה שעה היו עסוקים בחדר האוכל בהכנות אחרונות לשבת-חנוכה. הנרות הללו קודש הם — כתובת צבעונית הדורה, אשר חבר וחברה טרחו מבעוד יום בהכנתה. אף השבועון המקומי החדש, "בטירה" הנה הודבק על קיר המערב, אל מול פני ארון הקודש. ידיעות בו מחיי המשק, מהי המקום, מעניני החג, אף מגדל וטירה מצויירים ביד אמן וחנוכיה לכבוד היום.

אכן, דת וסציאליות, צרכי המשק ושמירת המצוות — אחת השאלות המעסיקות את

המחשבה הוא. אמנם החברה הנחפזת עתה בקילוף הבצלים, לכבישת דג מלוח לשבת, היא פותרת את השאלה קלות: "הלא אנחנו רק מתחילים עכשיו, עוד אין קשיים בליכך, וכשיהיה — נראה, יש אנשים החושבים על כך..."

כי יש כאן אנשים החושבים על כך מבעוד מועד, זאת ניכר גם מפני המקום כפי שהם משתקפים בלוח הקיר. גיב הכנסת פרוש כאן עלון ההנהגה הראשית של "השומר הדתי" בפולין, הגיוון כולו מקבוצי ההכשרה וקבוצי הפועל המזרחי בארץ. ולידו על פני ארבעה גליונות גדולים כתובים במסגרות כתיבה — "שיחה על שביעית", וכך פותחת השיחה: רוצים אנו להתעסק היום בשאלות השביעיות כדוגמה לשאלה פרינציפית, מצות שביעית היא מסוג המצוות שלא קיימנו אותן זה קרוב לאלפיים שנה! כמו רוב המצוות התלויות בארץ ושרוצים אנו להדגיש עם שובנו לארצנו, מצד שני אין זאת מצוה בודדת, כי אם חוליה מתוך שיטה מקיפה שאפשר להכיר אותה מן התורה, ששה ימים תעשה מלאכתך וביום השביעי שבת, ששה ימים טובים ויום טוב שביעי, שבת שבתון — יום הבפורים, שש שבועות תורע את ארצך ובשנה השביעית תשבות, שבע פעמים שבע שנים — יוכל, התורה מייחסת חשיבות מיוחדת למצוה זו ומאיימת בעונש הגלות על ביטלה (או תרצה הארץ את שבתותיה). וכתוצאה מזה אמרו חכמינו: גלות באה על עובדי אלילים, על גלוי עריות, על שפיכת דמים ועל שמיטת הארץ, פירוש הדברים — ארבע עבירות אלה מערערים את יסודות המדינה: על ידי ערעור היסוד האידאולוגי, על ידי ערעור היסוד המשפחתי, ערעור היסוד הסוציאלי ושמירה עומדת במדרגה אחת אתם.

וכן הלאה כיוצא בזה.

ולאחר הפלגה בהסברת שביעית לפני ולפנים טעמיה התולדותיה — בא הסיכום, "נבדוק עכשיו מה צריכה להיות עמדתנו בזמן הזה, לפי דעתי נכון עשו רבני ארץ ישראל שטרחו ומצאו "היתר" לזמן כיבוש הארץ ובנינה, קיום השביעית ברגע זה היה מקום מכשילים עצומים על דרכנו, וכיום שלא נוכל לפתור את כל השאלות המדיניות והחברתיות תיכף עם ביאתנו לארץ, כך גם טבעי שתשאלות הדתיות תמצאנה את פתרונן רק לאט לאט" — ולבסוף: "מה שנוגע לשביעית נדמה לי שנדרשים שני שינויים יסודיים בחיים הכלכליים. א. משק מעורב שיוספק בראש ובראשונה את צרכי השוק הפנימי, כדי להקטין את תלותנו מן השוק העולמי, ב. הקטנת הגידודים בין עיר וכפר על ידי אינדוסטריאליזציה של הכפר מצד אחד וטיפוח מסיקי עזר בעיר, דרישות אלה נשמעות גם מצדדים אחרים מטעמים אחרים אם נכוון את עבודתנו בדרך זו, יש לקוות שבזמן מן הזמנים תתפוס השביעית שוב את מקומה בחיים הצבוריים".

ובכן, סבלנות לימי כיבוש, תקוות לעתיד לבוא, ברוח זה גם סיכום הויכוח בענין הנידון:

"פתרון לשאלת השביעית נוכל למצוא רק אם נצליח להכניס את המצווה הזאת לתוך מסגרת החיים שלנו, זאת אומרת, שתנאי החיים מהווים בסיס לקיומן מצוה זו, גם מורגש צורך למצוא דרך להגשמתה היות ועמדתנו המחזיקה בהיתר, כדי לא לחטא, איננה מספיק אותנו וצריכה בהכרח להביא לידי צביעות. אמנם יתכן שנקבע שה"היתר" מתאים למסיבות

החיים היום, אבל אז צריך להיות ברור שתלינו את קיום המצוה בתנאים זמניים שיכולים גם להביא פעם לידי בטול המצוה. —

בינתיים רד היום. הצלצול הראשון להפסקת העבודה בשעה מוקדמת לכבוד השבת, נשמע זה כבר. התכונה בחצר היתה עכשיו מזוהזזה יותר. המטאטא טאטא. מי המקלחת זרמו בשפע. רצפת המטבח נחפזה להישפשף, נעלים צוחצחה, על הגג השטוח עלו צלילי זמרה וחבר קשיש אשר אך זה ראינוהו והוא פועל בבגדי עבודה — היה עתה ליהודי של שבת והוא עובר ברחבי החצר כשווג נרות וסידור תפילה בידו — ומאיץ ומזוז ומקיש במרץ בחיפזוק הברזל התלוי על חבל ומשרה רוח שבת על פני כל ואף אילני מעלה אבק קנאה בלב האורחים אנשי החולין, המזדרזים לצאת לדרכם, להגיע לישוב הסמוך בטרם תאה השבת.

על פני הערבה נחו צללים. עדרי הכבשים נאספו לגדרותיהם. כלבי מרעה נבחו ונבחו, ומאהלץ הבידואים בכל מרחב העמק, עלו אדי עשן כעננים לבנות — שם שופתים את הסיר לארוחת המשפחה, ובשמים — קרעי עננים: אדום וארגמן וסגול וורוד. מי האמן ויעלה את כל אלה במכחולו?

ברכה חכם — "דבר", שבת צ"ת

שבתות

ערב שבת. השמש הסתתרה מעבר להרי־אפרים ושל־צבעים נשפך ביד־פלאים בכל העמק. צבע־ארגמן נורע עם השקיעה על ההרים והאנשים, ואף אלה הרגילים למחזה, התהלכו כמוקסמים. התכונה רבה. אלה מושחים זקנם באבק־משעי־משעי, ואלה מצחצחים את הנעלים. הרבה אצים־רצים אל הברכה. וכעבור שעה לבש כל המחנה פנים חדשות. הצואר הכירי והשוף עולה בגאון מהחלצה הלבנה או הכחולה, הפנים מצוחצחות למשעי, והעין שופעת חדות. ב"סירת־צבי", במקום שהאדם הוא מתוח כקפיץ ביום ובלילה, חשים את בואה של שבת באופן מוחשי. אמנם אף השבת אינה פוטרת משמירה, ולא אחד יצטרך לשכב בליל התקדש שבת בעמדת־ההגנה ולהקשיב לכל רחש העולה מן המדבר, אבל היא שחררה מעבודה, והמנוחה שופעת מכל פנים.

בחדר האוכל המשמש גם מקום־תפלה עולה ריח של שחת ופרחים. הרצפה זרועה אבני־חצץ נקיות ועל הגג החליפו את הסכך. על השולחנות פרושות מפות צהורות. החברים והחברות מתאספים כשהם מצוחצחים ולבושים לבנים או כחולים. החבר העובר לפני התיבה מסלסל את מזמורי־השבת החמים, ואינך יכול להשתחרר מהרושם, שהנך מקבל את פני שבת בזקום שלא נשמע צליל בשפת־עבר. אלפים בשנים, ואחרי התפילה — מחולות. הטמפרמנט של יצירה היצוק כל ימות השבוע בעשייה, מוצא את אפיקו בשבתות ברוקדים, יד לשכם, כתף ליד כתף, המעגל מתעגל, ועשרות בנים ובנות מחוללים בהתלהבות בהצר הטירה. על המגדל נדלק הזרקור וזורק אלומות־אור לכל עבר, והרגל רוקדת בדבקות והטירה מורצת מגופות־עלומים. וגם השומרים והגפירים בני ישובי חילוניים, נדבקו בקדושה

השבת ובחירותה ומתעוררת מחלוצי דתיה, והשולחן בסעודת המזון, אחרי כן וישיבה
על קרקע החצר דרך בני-ערב והתחילו לפזם ומירות שבת שונות ולספר ספורי-פלאות מוזיי
השמירה בארץ, ספורים המשיחים את ההתאבקות בהחרידה בין הנערי-החלוץ לבין השממה
על יושביה ופגיעה.

מסבים לסעודה, ואף אתה, תאורה, שב ליד שולחן-חברים המשותף ואל תצפה להזמנה.
אין רעבים ושבעים במקום, ואם רק מנה אחת ישנה, לכולם תחלק שותי-בשורה, החדר מואר
באיר-חשמל כהה, בחלל מזמזמים ובזכים, חברים וחברות מגישים קערות גדולות לשולחן
וכל אחד מערה מהקערה אל צלחתו, אוכל פשוט ומשביע, דייסות ושוב פעם דייסות, תפוחי-
אדמה וגבינה וחמאה, שתי פרות במשק והן מספקות חלב לאנשים, יושבים ליד השולחנות
וסועדים בתיאבון, ביד מלאה, אוכלים וממעטים בדבור, זהירים ביחוד מפטפוטים וליצנות,
שולחן פשוט, רציני וכשר.

במקום התלקטו שלשה ארגונים: חלק ברודגס, קבוצת שח"ל, וחלק מקבוצת יעב"ץ, לא
הרי הבחור יליד אשכנז על אפיו וחוכמו, כהרי תבחור יליד גלות רומניה, הבדלים בטמפרטנט,
בחנוך, בתפיסה, בגיל — חוצצים בין איש לרעהו, הבעיה החברתית היא אחת החמורות בכל
קבוצה, ואף פה היא עומדת בכל הריפותה, אבל ההבדלים יכלטו אולי ברבות הימים כאשר
הנקודה תתבסס במובן המשקי והבטחון, כרגע, בשעת-כבוש, אין הדעת פנויה להתמסר לכך,
היום דופק לב אחד ב"טירת-צבי", ורצון משותף חושק כטבעת-ברזל את כל החברים: —
לבסס את משק הקבוצה ולשמור על הנפש והרכוש, אתה מקשר שיחה עם חברים, באמצע
השבוע ממעטים לדבר מקוצר-רוח ועבודה קשה, בשבת נפתח חלב והפה, והשיחה שוטפת,
אתה מתרשם, שהחיים הקשים הפכו אצלם לנוסחת-חיים נורמלית, לא תשמע תלונה ואנחה,
כולם התחשלו בבית-הספר לאימון הרצון, בקבוצה הדתית, לא כולל עמדו בנסיון, שנים
ישבו ברודגס ושח"ל, וכאשר הגיעה שעת העליה ל"טירת-צבי" — הסתלקו והלכו העירה,
בתל-אביב ובירושלים אתה נפגש בהם, כשהגם מתהלכים מדוכדכים נשבר הוקר בחייהם
החלשים הלכו, ואילו אמיצי-הלב נשארו והכניסו את הצואר בעול המשמעת החמורה, מדעת
נתנו לכפות את עצמם למען הרצון המשותף של הקבוצה, להקים חברה דתית-עובדת, מכאן
המסירות הרבה, ומכאן הרצון להפיק את התועלת המכסימלית למען הקבוצה.

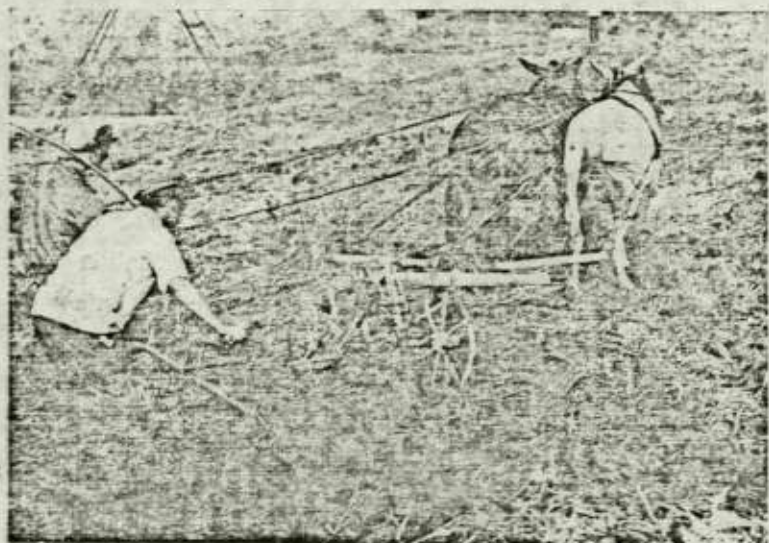
* *

ביום השבת, אחרי התפלה והסעודה מתקבצים בסוכת-מרנוע ומתישבים על המחצלות,
פה יש בידך להבחין את החברים, גרמנים וקופי-קו וישרי אופי, ותיקים וחברי עלית-הנוער,
וישנם חברים מרומניה ומפולין ומלטביה, מהם תלמידי-הכמים ומהם בעלי-השכלה, וישנם
מגויסים מהעיר ומהכפר, פועלים ובני-ישיבה ותלמידים, המרחבים בהורים, מצד המזרח
מבתיקים הרי-הגולן, ובתעלה העוברת ליד הסוכה ממלמלים המים את מלמולם ושותים את
זהורי-החמה, ושם במרחק מוריק הפרדס הצעיר והתורס, חברים משוחחים, קוראים ספר,
שופעים שיר, שותים מים קרים, שהתקררו עלידיהם המקרר החשמלי, מתנת המרכז העולמי
של המזרחי, הועה"פ של הפועלי-המזרחי ונהנים מעולמו הנאה של הקדוש-ברוך-הוא.

במרכז החבורה מתישב אחד החברים ומדבר על ערכו של למוד תורה, מדגיש את

הקשיים השונים, כגון: חוסר זמן, מקום וספרים; אבל מעורר את החברים לפעולה תרבותית מאומצת. כי בלי תורה — אין טעם לכל סבלנו. בסוף הוא מציין לשבת את הרצון להשתמש אך ורק בלשון העברית. — אחריו משוחח שני על ההתישבות החלוצית בעמק יזרעאל. פורש מגלה מלאה תלאות. מספר על ההישגים. וכאשר שומעים את הדברים — הדמיון מתחיל לרקום את תכניתו: אכן, זמן רב לא יעבור ואף החורבן שמסביב יתפך לגן עדן. עוד שנים מספר ואף „טירת צבי“ תשבץ בכתר הישוב על משקה המבוסס על תנובת אדמיתות, על בניה ובנותיה האמיצים, ועל צורת־חיה הרוחנית, היונקת מהשיתין של האומה — ונוער־ישראל ינהר לנקודה זו לראות כיצד היה עדה דתית־עובדת במולדת.

מתפתחת שיחה ערה. מוסרים שפלוגת „עקיבא“, זו של ה„ציונים הכלליים“, השיכנת ב„מעוז“, רוצה לחג את החגים ב„טירת צבי“, הידיעה הזו מכוונת את השיחה על המצב הדתי, כמה חברים קיבלים: נחא, מתפללים שומרים שבת — אבל באורח־החיים אינה מורגשת הדת, חיי־תורה, ובכן, במה אנו נבדלים מאחרים, במה? ועומדים אחרים ומתלוננים:

בפלחה

קשיים מרובים מתעוררים לאנשים שומרי־תורה בשממה. הנה הורקור, שמא תזמינו ערבי למנגנו בלילות שבת? והפרדס הצעיר טעון הרכבה בשנה הבאה, ואם לאו הוא צריך להעקר. ובשנה הבאה — שביעית; ואנשי־קבוצה אינם רוצים להשתמש בהערמה. והמציצים לעתידות, שואלים: הלכנו לשממה בכדי לשמור על פרצופנו, ללא כל השפעה צדדית. אבל מחר יתיישבו עלידינו ישובים חפשיים — האם נוכל לשמור על עצמנו, על ילדינו, שלא יושפעו? שאלות מטרידות עקלות, שאלות הדורשות תשובה.

ואתה שומע דברים על החברה בקבוצה. היא מקיימת את כל מצוותי עשה של הקבוצה ביחד עם הגבר. וכאשר אתה רואה אותה בעבודותיה הקשות. שנעשות עלייך בחרות כבושה. ונדמה לך כי היא שתלה בקבוצה את המסירות הנפלאה של תאשתיהאם העמלית בכל הדורות. אף היא זרקה את עלומיה הפורחים על הסלעים החשופים. אף היא הכניסה את גאורה בעול העבודה וההגנה. ברי, שהקבוצה לא היתה מחזיקה מעמד בלעדי החברה שקמה באשמורת-הבוקר יחד עם החבר ועוסקת בעבודותיה השונות. באמונה ובמסירות. ועל-כן היא מתהלכת פה שופה ותנועותיה חפשיית ודבורה גא ואמץ היא שותפת שותחובות ושוחזכויות במצודה אשר בלב עמק בית-שאן.

במשך יום השבת מבקרים הרבה אורחים את המשק. באים הרבה ערבים, מהסביבה, בכבוד ובכבוד מקבלים את פניהם. המה סועדים בתיאבון, מקנחים את פיהם — ומסתלקים אגב סגודים וברכות. ומספרים השומרים, שעל הערבים השאירה רושם העובדא שהחברים זהירים במצוות ומאמינים באבינו שבשמים. בדרך-ארץ מיוחדת המה מתיחסים לחברים בעלי-זמן חולשה מיוחדת נודעת מהם לזרקור... בזמן הראשון נכחלו מסגור הבדדים שגור בסמיכות למצודה. והם היוו את אוהלם במרחק ניכר מהנקודה. ואחרי שהתרגלו ליצור הפלאי העומד על הגג ועושה קסמיו, המה באים בערבים אל המקום ורוקדים רקודי-להט בתוך אלומות-האור, בדרך כלל המה יושבים ותרים בעינים סקרניות וחשדניות אחרי כל הנעשה בפנים. לפי כל חוקי-התגיון המה צריכים להיות שבע-רצון מהשכנים החדשים. לא מעט המה יתנו מהשכן העובד והיוצר. אבל כאן אינו שולט התגיון; כאן שולט היצר האפל, שמתלקח עליידי מסיתים מחוסרי-מצפון. ומכאן החשדנות, ההרגשה, כי רוצים להשתלט עליהם.

ומבקרים מהמשקים שבעמקים. עשרות ומאות באים. מנקודות קרובות ורחוקות. את האוטו משאירים מתוך למחנה. שבת היום — וכאן נקודה דתית. מסתכלים שואלים, משוחחים בשפת-חברים משותפת. פסק היחס המיוחד אל החלוצ הדתי. לא בטול ולא הערצה מיוחדת. כעובד אל עובד — כזהו היחס. ותכנס לאולם-הקריאה בבית-אלפא. ותראה: תחת הכותרת: „כך בונים אצלנו“ — יש תמונות מעין-חרוזה, דגניה, טירת-צבי ועוד. בלי כל הפליה.

שבת — „נתיבה“ אב צ"ז

עונג שבת

לפני שבועיים בשבת נסו חברים בחוג קטן, רק עשרה או עשרים חבר, למלא את הזמן אחרי הסעודה השלישית ע"י עונג שבת. באו ואמרו: הלא בין כה אף לו לחבר ענינים דחופים לסדר בשבת לפני הבדלה. ולמה תגרע צורת הסעודה השלישית המקובלת לגמרי ממחיצתנו האם נשלים עם מצב היום. שאין לנו לכאורה כח לתקנים הקטנים ביותר בעצוב החיים וצורה משותפת ונסינו. שני שלחנות זה על יד זה העמדנו. כדי להגביר את הרגשת ה„צוותא“ — החבריה.

זמירות וגוונים חסידיים הזכרנו לנו, ויהי מה. והצלה לא היתה בצדנו. מי החברים לענו לנו לאמור: אין אמיתיות בשירתכם ואין כח לדבריהם. הוציאו את עצמם מהכלל והלכו להם. — בשבת האחרונה שנינו את הנסיון. אוי יבצר ממנו דבר. שלשה חברים השבו למפרע. איזה שירים לשיר, קבעו מכתבי שח"ל פרקים מתאימים להקראה. אחרי הסעודה כרגיל רב החברים הלך לו. חדר האוכל התרוקן מיושבי. שוב התחלנו לשיר מנגוני השבת הנעימים שוב שני שלחנות הצמדנו יחד: ללועגים אמרנו לצאת והפעם הצלחנו. לא גדולות ונצורות עשינו אך בצורה פעיטה הראינו לעצמנו, שלא תספה כליל נשמת השבת מלבנו. ובוה שמחנו. הוסיבים גם להמשיך, קמעא, קמעא. אבל בהתמדה. בשבת אחים יחד שירה ומרה הקראות ודקלומים, גם קצת דברי תורה להואיל, או שיחות בשאלות שכדאי לדון עליהן במסיבות טעונג שבת. המה ינעימו לנו קצת את השבת שלנו ויעזרו לנו לכוון את עצמנו לקראת השבוע הקשה. האם תשתתף גם אתה? תשתתף גם תשתתף! לשני השולחנות יתווספו עוד שנים ועוד ועוד — אין אנו צריכים להכריז על השיבות הדבר ולעשות אותו לגולת הכותרת של כל היינה. אבל על הצורך שבטעונג שבת לבטח לא נצטרך לאבד הרבה מלים. כי זה לכל ברור. וכל הרוצה יבוא וישתתף!

בטירה — סיון צ"ח

בעיות

על סף שנת שמיטה זו התקיימו אצלנו שעורי עיון במקורות על שביעית, ובשיחות הסיכום התעורר ויכוח רחב בשאלה זו להלכה ולמעשה. הויכוח הראה שיש צורך בהמשך ביורור הסכום. ובכדי להגיע למסקנות בחרנו בועדה שתנסח את הדעות שבאו לידי בטוי. נראה היה שרוצים אנו להכנס לפני ולפנים של השאלה נלבררה עד תומה (מובן) לפי כחולשנו ואפשרויותינו. והנה עברו כבר חדשים מספר והדבר נשתתק לגמרי, כאלו אין כבר צורך בכל זה כלל. אין לראות את זה אלא כהזנחה שבאה מרוב טרדותינו ואי-סדרנו בחיים. דבר אחד דוחה את השני, בפרט ששאלה זו אינה משקית-כלכלית לפי המושגים המקובלים (כאופן מעשי הרי יש היתר המכירה לנכרי שקבלנוהו). נדמה לי שיכול להיות הד לדמרי חבר שיעורר את החברים ויביא לידי חדוש הברור.

יסוד ראשון ברעיונו, רעיון תורה ועבודה. הוא שתורתנו היא תורת חיים הקובעת חוק והמתות דרך לפרט ולכלל. מצאתו לאויר העולם ועד הפסק נשימתו האחרונה. מראשית היצירה ועד אין-סוף. נצחית היא תורתנו ומקיפה את הכל עד ש.לית אתר דפנרי מינה. אין צורך בהסברות רבות בכדי להוכיח את זה. כל מצוה ומצוה, כל מאורע ומאורע הניתן בתורתנו מראה על זה. אולם בולט ביותר אנו רואים את זה במצות שביתת הארץ. התורה רואה כיסוד בריא לקיום העולם את עבודת האדמה שנתנה לנו לעבדה ולשמרה.

המאפשרת לנו חיים ישרים וצודקים. בה, באדמה, כח משיכה לאדם, המביא לידי התמסרות עד כדי שתוף עם היוצר, כביכול, להדבק בו, ללכת בדרכיו ולהיות רחום וחנן טוב ומטיב לכל כמותו. אבל בהתמסרותו היתרה של האדם לקרקע יכול הוא להשתעבד לו כולו ולשכוח את יתר תפקידיו וצרכיו התרבותיים, החברתיים והכלכליים. לשם זה באה מצות שביעית בכדי לשמור נגד החד-צדדיות שבחיים. יכול הוא לשכח את תורתו ולהגיע לעשיית הארצות והרי ידוע: „אין עם הארץ חסיד“; יכול הוא לשכוח את צרכיו וההנוחים, כמו הקמת בתים, סלילת כבישים וכו'; יכול הוא לשכוח את תפקידיו לזולתו, לחבר ולחברה. (מובנה לנו מזה דעת הרז"ה והראב"ד בהשגתו באלפס, גיטין, פ' השולח, שמיטה בוסן הזה אינה נוחת, משום שובלות אינם נוהגים כי רעון אחד לשניהם, ואחת תלויה בשני והן באמת כתובות יחד, אחת ע"י השני בתורה. אי"כ הצד החברתי המובלט בויובל — וקראתם דרור ושבתם איש אל אחותו, ואל תנו איש את עמיתו והארץ לא תמכר לצמיתות וכו' מתיחס גם לשמיטה).

מצוה זו באה לשמור על כל אלה וקובעת משטר מקיף הדואג לקיום החברה, תרבותה וכלכלתה ומביאה לידי שווי משקל בין כל הגורמים ומקציבה לכל אחד את מקומו וזמנו.

לא יפליא אותנו שמצוה זו לא קיומה בכל הדורות. מוכן הוא שבמשטר היום בעולם לא היה מקום ואפשרות לקיום המצוה. קיום מצוה זו אפשרי רק במשטר מכוון לזה, רק אמת מדה מדינית מאפשרת את קיומה וזאת היא באמת כוונת התורה בשביעית: יקום משטר שש שנים תעבוד, תורע ותקצור, תתמסר לעבודת האדמה שתביא לעבודת ה' וללכת בדרכיו ובשנה השביעית — תמלא את הצרכים והתפקידים האחרים המוטלים עליך, ללמוד תורה ולקיים את העולם בכל צרכיו. ואם כן הוא הדבר יש צורך כבר בשש שנות העבודה לדאוג לקיום כלכלה מקיפה מרובת הגוונים ולא להיות תלויים בענף זה או אחר שתוצרתו דורשת שווקי חוץ.

יאמר: אולי זאת היא באמת כוונת התורה, אבל מי אומר לנו שאנו צריכים דוקא בשמיטה להשיג מטרה זו? גם הסוציאליזם המקובל רוצה ושואף למשטר חדש שיקום וממילא גם במשטר הזה תקום כוונת השמיטה. וא"כ נהיה סוציאליסטים והכל על מקומו יבוא בשלום. ובקום המשטר החדש שידאוג לכל ולכולם — גם כוונת התורה בשמיטה תקום. אבל טעות היא בידי ותושבים כך, ורק מתוך אידיעה בתורה והתכחשות אליה יכולים להגיע לידי דעה כזו. מי שרק נגש לתורה בלי התעמקות יתרה רואה את ההבדל היסודי בין שיטת התורה, שיטת הסוציאליזם ושיטות רוחניות אחרות. התורה שנצחית היא ומצי הגבורה ניתנה לא באה בשום שיטה אלא קובעת חוקים שבקימנו אותם מתגלמת ומתבטאת השיטה, הכוונה. משום שהתורה יודעת שרק חוקים אלה מגשימים את השיטה בפני עצמם, לא כן השיטות האחרות שידאג אדם עשאו. קצרות ראייה הן לדעת את חוקיהן ודרכיהן מראש. הן יכולות לתת רק את השיטה אבל את האמצעים עליהן לשנות ולהחליף מיד פעם בפעם. ובזאת המטרה מתרחקת מתן והלאה אחרת היא תורתנו. ואם ברצוננו להקים את משטר התורה עלינו להשתדל לקיים את המצוות.

לפי כל זה יוצא: אם אנו רוצים בתחית התורה בכל היקפה, עלינו לחפש דרכים לקיום שהביעית (מובן, שבמצב הבינים עלינו לנהוג לפי ההיתר בכדי שמצווה זו לא תשתכח מישראל). קודם כל עלינו לכוון בתוך מסגרת הקבוצה הדתית בכוון המאפשר את קיום המצווה. חוץ מזה עלינו לטפח את רעיון הקמת משטר חדש בקרב מחננו, נבין את עצמנו לקראת משטר שהביעית תוכל לסצא את מקומה בו. נקיץ חברה וניצור כלכלה לפי משטר התורה.

רחביה — "בטירה", בסלו צ"ח

קיום השביעית בזמן הזה היה שם מכשולים עצומים על דרכנו. כשם שלא נוכל לפתור את כל השאלות המדיניות והחברתיות, מיד עם בואנו לארץ, כך גם טבעי הדבר שהשאלות הדתיות אף הן תמצאנה את פתרונן לאט לאט. לא מקרה הוא ששביעית בזמן הזה היא מדרבנן, מטעם ש"אין כל יושביה עליה" — רק בהיקף ארצי יכולה השמיטה להתקיים בשלמותה.

אמנם עלינו לדעת: לסמוך על ההיתר ולהשתמש בו יכול רק זה אשר מאמין כי כמו כל חוקי התורה, כך גם השמיטה קיימת לעד. פעולתה תופסקה רק, אבל לא בטלה לגמרי. אשר חושב שתנאי החיים השתנו עד כדי כך, שאין מקום לשמיטה ואין צורך בה — הוא אינו יזקק להיתר.

שמיטה נכנסת לסוג המצוות שאנו מצווים על חודשן עם חדוש פני חיינו הדתיים בכלל.

מה הם הקשיים שהשמיטה גורמת? — א) בעית "מה נאכל בשנה השביעית?", וזהי הפסקת המשלוח לשנה אחת עלולה לגרום להפסד השוק כולו אף לשנים אחרות; ג) בעית בשנה הששית; ב) בעית האכספורט, כגון תוצרת ההדרים שעיקרה בשביל השוק העולמי. בעיה ישנה נוספה ואין עליה תשובה אחרת זולת תשובת התורה: "וצויתי את ברכתי לכם ההספקה העירונית. הדבר קשור בסדורים שונים, שהגשמתם קשה ביותר.

על שתי הבעיות האחרונות עלינו להשיב: לשם הגשמת השמיטה יש צורך בשנוי יסודי במבנה המשקי שלנו. מצד זה צריכה לכוון את צורת משקנו החקלאי ועלינו להביאה בחשבון בשעת הקמת המשק. ביחס לבעיה השניה יש לקבוע: המשק צריך להיות מעורב ועליו לספק בראש וראשונה את צרכי השוק הפנימי ולהקטין עד כמה שאפשר את תלותנו בשוק העולמי, וביחס לבעיה השלישית — יש להקטין את הנגזרים בין העיר והכפר, על ידי אינדוסטרליזציה של הכפר, מצד אחד, וטפוח משקיעזר בעיר ועל ידה, מצד שני.

דרישות אלו בהסדרת כלכלתנו הלאומית, נשמעות מצדדים אחרים ומטעמים אחרים, ואם נכוון את עבודתנו בדרך זו, יש לקוות שבזמן מן הזמנים שוב תתפוס השביעית את מקומה בן המצוות התלויות בארץ והמתקיימות בשלמותן בחיינו.

גדליה אונא

משה אונא / סיכום שנת טירת-צבי

סיכום השנה יש בו יותר מאשר לרשום את המאורעות של השנה בכדי להזכיר אותם ולראות את ההתפתחות שלהם. יש בזה משום כתיבת היסטוריה. שהכותב אותה רוצה להזכיר תוך כדי הכתיבה את משמעותם של המאורעות שחלפו ולהבין את פירושם על הדינמיקה שלהם. לסכים כגון זה יש תפקיד חברתי-חינוכי.

החיים היום-יומיים וטרדותיהם מסתירים לפנינו את פרצופם האמיתי של הדברים ומונעים מאתנו לראות את תקופות ההתפתחות שרק הן מראות לנו את כיוון הדרך בה אנו הולכים. אבל כשיש ברצוננו לדעת לאן פנינו מועדות, אנו בודקים כל מאורע ומאורע לחוד ומציינים אותו לאור המטרה שהעמדנו לפנינו. אמנם המטרה היא קנה-מדה נכון למדוד מדודה אבסולוטית. המראה את המרחק בין המקום שאנו עומדים בו ובין המטרה. אבל יש קנה-מדה אחר, יחסי, שעל ידו נוכל לדעת את התקדמותנו או את נסיגתנו אחור. קנה-מדה זה הוא "כוח החיים" שבנו, או במילים אחרות החיים העצמיים שלנו. המתבטאים ביצירותיה של החברה. את הכוח הזה נזכיר רק אחרי עמור תקופה יותר ארוכה, שנותנת לנו תמונה, לא רק של המאורעות המסוימים, כי אם גם את תמונת הקשרים וה"יחסים" שביניהם.

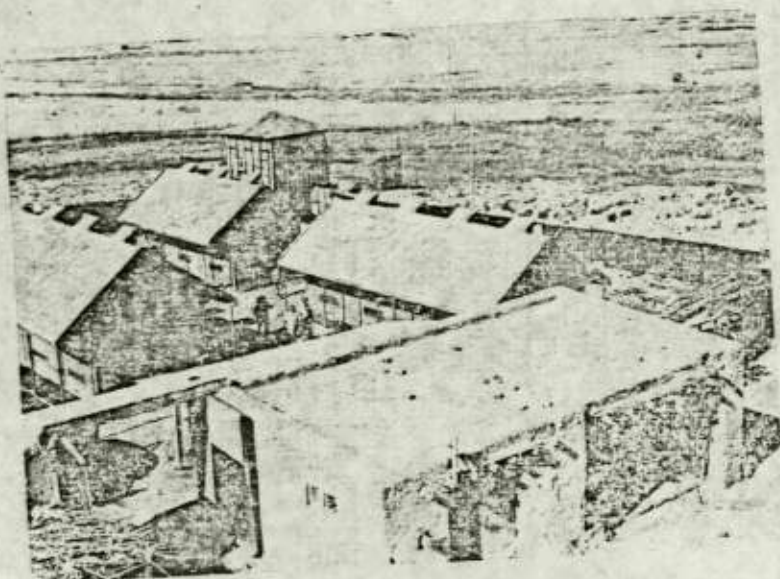
העובדה שיש שני קנה-מדה, מסבירה ג"כ את הסכנה שבסיכומים יותר מדי תדירים. סיכום ז"א להפסיק — ואם אפילו לרגע — את מהלך החיים. הסיכום רוצה להקפיד את החיים בכדי לנתח אותם. מפני זה הוא גורם להפרעה במהלך העניינים. הפרעה זו יכולה להביא תועלת מפני שהיא מכריחה אותנו לבחון את הדברים ולעשות השכון הנפש. אבל הפרעה קשה יותר מדי, או יותר מדי הפרעות, עלולות להפסיק את "זרם החיים" ולשתק את ההתפתחות. ואם זה נכון בחברה קיימת שכבר מצאה את צורתה המסוימת, שהחיים שלה זורמים באפיק קבוע ובקצב מלא — הרי בחברה המתהווה כמו הקבוצה שלנו לא כל שכן. והתפקיד הקונסטרוקטיבי של הסיכום יעמוד לנגד עינינו וידריך אותנו יותר מהתפקיד של איש-המדע עם ה"קוב הדין את ההר" שלו!

דברי ימי קב' טירת-צבי מתחילים לפני יום העליה. שלשה גופים התקשרו בה: הגרעין מרודגס — יוזמי רעיון ההתיישבות הזאת, שרק מתוך חבלי לידה קשים נחלצו מתוך הגוף הגדול שאליו היו שייכים; קב' שח"ל, שאחרי תקופה ארוכה של התפתחות והתלבטות הלכה למצוא את "המפנה הגדול" בחייה; קב' כפר יעבץ, אשר מתוך פקפוקים רבים החליטה לעשות את הצעד הנועז לצאת מהצרות והצמצום של כפר יעבץ למרחבי הפעולה ההתיישבותית.

קשה היה להתכונן בתוך המציאות הזאת. נסיון מוקדם של איחוד — אם גם רק חלקי — לא הצליח; שחרור החברים מהעבודה בקבוצתם לשם הכנה מקצועית נתקל בקשיים גדולים לרגלי המצב הכלכלי הקשה, ועל כל זה נמשכו הייכושים והבידורים בין הקבוצות והח"ח על שאלות האיחוד ופעילות ההתיישבות. הצו הפתאומי לעלות, למרות שצפינו לו מזמן, הטיל עלינו תפקיד, אשר רק בהתאמצות גדולה וכולנו למלא אותו.

במשך חמשה ימים היה עלינו לגמור את ההכנות. דבר זה היה כמעט בלתי אפשרי גם במסיבות אחרות ובכל זאת הספקנו. תוך פעולה מאומצת של חברינו, בהשתתפות מספר חברים של יתר קבוצותינו ושל חברי המרכז החקלאי של הפועה"מ הצלחנו לרכו בבית-אלפא את האנשים ואת החמרים הנחוצים לביצור הנקודה. לסידור האנשים ולכלכלתם. את החגיגה, שאיחדה אותנו יחד עם ח"ה בית אלפא ערב יום העליה, חגגנו בלב מלא התרגשות לקראת הבאות. במלוא הבטחון בהצלחה.

אגף הסירה

יום העליה! יום שכולו עבודה ופעולה. כולו רבי-רשמים וגדלי-השפעה. חותמו נחרת עמוק בגוף הקב"ל. יום. שבו נרקמים החושים הראשונים המקשרים את האנשים לאדמתם. אם לכל קבוצה יום העליה הוא מאירע כביר, שכן הוא מקשר את החברים קשר חדש ומאחד אותם איתו בל יקרע, הנה אצלנו יום העליה היה יום הולדת הקבוצה. לא הקבוצה "עשתה" את היום הזה — למרות העבודה הרבה שעבדנו בו. כעובר ביום הולדת שהוא גוף אקטיבי-פסיבי, הוא שמכריח ללדת וכוח זר מוליד אותו. ככה גם אנו, "באנו עד משבר" וכוחות אחרים השתלטו וכינונו את הפעילות. עוד לא יצרנו את האורגן, שסביבו היו מתרכזים כוחות הקבוצה ומאמציה. אנו עלינו על אדמתנו, ונהיה בעיני אחרים כדבר טפל, כדבר צדדי בעצם העליה הזאת! נשאנו בעול, אבל לא ניתן לנו לכוון את העניינים.

כמצב זה נכנסנו לתקופה הראשונה. וזה האופיני שבה: היו כאן שני גופים. הקבוצה

וה"צבא", השומרים והגפירים מבחון. זה קבע את מהלך הענינים. החוסר המחלט בצורת-חיים מסוימת אצל השומרים והגפירים מנע מאתנו את האפשרות ליצר את צורת-חיינו אנו, ואפילו להשליט את הצורות הפקידניות מתוך המסירות בנקודה שלנו. חוסר רצון מגובש מצד הקבוצה — עדיין לא היה יכול להיות רצון כזה — גרם להשתלטות הכוחות מן החוץ על כל הענינים ועל כל שטחי החיים. כעול כבד רבצה עלינו המציאות הזאת. למרות שידענו — או אולי מפני שידענו — שבעניני השמירה והבטחון עדיין הגנו זקוקים לעזרה מבחוץ. לא יכולנו לנצל את תקופת היצירה המשותפת הראשונה הזאת לגיבוש הקבוצה החדשה. הרבה קשיים שנתגלו אחר-כך — יסודם בתקופה זו. החול לא היה החול שלנו, והשבת לא היתה השבת שלנו. ה"צבאיות" התגברה עלינו. נתגלו לפנינו כל השאלות העוליות על הפרק בהפגש המסירות את עניני הבטחון. לא היה לאל ידיו לקבוע את פתרונו אך ורק לפי עמדתנו אנו. הרבה חברים הושפעו עמוק ע"י ההרגשה, שכאילו יש מקום לויתורים כביכול מצד המסורה.

מפני שלא היה בכוחה של הקבוצה לרקום את רקמת חייה העצמיים, מצאו להם החברים מקלט בתוך המסגרת החברתית הישנה, שהסכימו לה. ושרק עכשיו התחילו להחליפה. על אף הרגשת התודה כלפי הגפירים והשומרים, שאיפשרו את הצעדים הראשונים לקבוצה, נשמה הקבוצה לרווחה ביום הפרדם מעליה, ומבלי משים נהפכה השבת הראשונה בלי השומרים והגפירים — לחג.

היתה עוד סיבה אחרת שגם היא הפריעה בהרבה להתפתחות הקבוצה ולגיבושה: מגפת הקדחת. במשך כל הקיץ השתלטה המחלה במחנה. מדי שבוע בשבוע עלה מספר המקרים. עוד טרם היינו מנוסים באמצעי המלחמה ביתושים: עוד לא ידענו להקפיד על כל מצוות הזהירות שצריך לנקוט בהן במקום נגוע קדחת. גם תנאי הדיור (רוב הח"ח לא היתה להם אלא מטתם מתחת כפת השמים) עזרו בהרבה בהתפשטות המגפה. נכנסה כעין רוח של פטאליזם אל תוך החברה. ולא רק עצם סכנת התחלואה השפיעה על הח"ח: מדי פעם בפעם הוצאו הח"ח מתפקידיהם ע"י המחלה ושוב התגברו הקשיים, התגברה האנדרולומוסיה.

ובכל זאת: בהודמנויות שונות נראו סימנים של רצון מכוון בתוך הקבוצה, שהתבטא ביצירה עצמאית. דוגמה לכך היא עמדת הקבוצה בשאלת צורת חדר-האיכל והרחבת המחנה. תכניות הצריפים וחדר-האיכל שנמסרו לנו לא התאימו לתנאי המקום. וגם החצר הערבית שמצאו הכובשים, ושאותה קבעו למחנה הקבוצה, לא הספיקה לצרכי השיכון ועאכ"כ לצרכי המשק. ולמרות ההתנגדות מצד המוסדות התגבר רצון הקבוצה ליצור לה מסגרת חיים מסוימת, המתאימה לה. ואחרי חדשים נוספים של סבל — "רחוב המטות" וסוכת חדר האיכל היו הסימנים הבולטים ביותר לכך — התקבלה ההסכמה לדרישת הקב. הוקם חדר-איכל מרווח ויפה. מתאים לתנאי המקום ולמספר הנפשות והורחב המחנה.

אבל עדיין נשארו ההופעות האלו, שבהן רצון קבוצתי בא לידי ביטוי, חוליות בודדות: עוד לא הספיקו להתאחד לשרשרת אחת המקשרת את הקבוצה להיותה אחת. עוד רבו הקשיים. ובו ברגע כשהלחץ החיצוני רפה, כשקדחת היצירה של תקופת הכיבוש ומתיחות הרשמים החדשים נחלשה, כמו כל השאלות והבעיות של הקבוצה המתהווה ותבעו את פתרונו, רק עכשיו אפשר היה להביר ולציין את החסרונות השונים — וגם צוינו וגם הועלו על הפרק. ושוב הם הופיעו

לא רק כחסרונות הקבוצה כולה, כי אם כחסרונות ה"שותפות". באמת היו הרבה דברים כגון אלה, שאפשר היה לפרשם ולהבינם רק מתוך המציאות שבה חיו שלושת הגושים לפני היותם לאחד. חשוב חשבו שהמספר הגדול של ח"ח שמלאו תפקידים מכבד יקל על סידור עניני הקבוצה והנה עד מהרה היתר המדימה נהפך לחסר. התברר, שהתפקידים שמלאו ח"ח בתוך קבוצת העבודה, והנסיון שרכשו שם — לא עמדו להם בתנאים החדשים. ההבדלים היסודיים בתנאי העבודה, במנגנון הקבוצה ההתיישבותית ובמבנה דרשו מבט אחר, הבנה אחרת, גישה אחרת ורגש אחרות אחר ממה שהתרגלו אליהם ח"ח בקבוצת העבודה. לא הרי עבודת-חוץ כעבודת משק, לא הרי הדאגה להשגת יום העבודה (שאם לא תשיג אותו אין זה מונע ממך להשיג מחר בכל זאת יום-עבודה) כהרי הדאגה לפעולה במשק (כי כל איחור וכל הפסד בעבודה עלול להתנקם להרבה זמן). לא המצב של חוסר עבודה עונתי יכול ללמד את תורת ה"עבודה באמונה יום-יום" שעליה מתבסס כל משק עצמי, לא המשגיח הנוגש יחנך לחסר נכון בין מנהל הענף והעובדים בו, בהרבה מקרים הביאו הקשיים הסידוריים לא להגברת המאמצים וההתמסרות, כי אם להחלשתם — כתוצאה מחוסר "כח-ההתמדה", חוסר בקשר חי עם המשק, והחוסר בכח דוחף ליצירה משקית וכתוצאה מזה "אחד לא הבין את שפת רעהו". אפנינים הם ההבדלים שהתהוו בין שלשת הגושים ביחסם לחברה, לאחריות, ליצירה ולסבל ע"י התנאים השונים שבהם היו נתונים בזמן היותם קבוצות עבודה.

הנה כפר יעב"ץ, ששם התגבשה הקבוצה במקום מוסגר ובמסגרת קטנה, תוך מלחמה כבדה עם ח"ח שלא התאימו לה ועם חברי המושב שמררו את חייהם והראו להם דוגמה של ציבור מתנוון ע"י הרכבו הבלתי מוצלח והיחסים הרעים ששררו בו. — הקבוצה הזאת פיתחה יחסים פנימיים מסויימים וביססה עליהם את חייה הציבוריים. ע"י כך העריכה את טובת הפרט הערכה מוגזמת והעדיפה את דרישות הפרט על פני צרכי הכלל ושמרה בשבע עינים על ההתאמה החברתית. ולעומת זה: יוצאי רודגס שמכבד חרגה את המסגרת של הקבוצה הקטנה וקיבלה עליה כל מיני תפקידים שהפריעו ביצירת המסגרת החברתית, ולזלו ביחסים החברתיים והביטו בצחוק מהול פעמים ברחמים ופעמים ברוגז על "פקעת חסרת הצורה שנקראת חברה הקופאת על שמריה ולא תצליח לשום יצירה".

"יצירה!" זאת היתה סיסמתם הם, ובינתיים שכחו שהיצירה בקבוצה מתבססת ג"כ על יחסים אישיים מתוקנים ועל חיים פנימיים מסודרים. בהערצתם את היצירה נתקלו בתפיסה אחרת של הצד השני, שהתפתחה והצליחה, בתוך המסיבות והתנאים שבהם היתה נתונה קבוצת שח"ל. כוחם של אנשי שח"ל בהסתפקות במועט ובסבל גדול יותר מיתר הגושים, וכוח הצליחו לבסס את הקבוצה ברחובות ולהביא אותה לידי יצירות מסוימות (הונה העצמי של שח"ל עלה בהרבה על הונה של רודגס באותה התקופה), אבל יחד עם זה הכבידו ע"א "לצאת למרחב", ובו ברגע ששלשת ה"השקפות" האלו התחברו יחד, קרה דבר מוזר: הרצון ליצירה חברתית במקום להקיף את הקבוצה, פנה שוב למסגרת הקודמת, ועי"ז במקום לעזר הפך לגורם שהפריע בגיבוש הקבוצה. כוח היצירה נתקל בקושיים חברתיים ולא הצליח לרכז סביבו את הקבוצה ליצירה, והאפשרות לצמצום קטנה ופנתה לעניני השמירה. כוח הסבל התפורר, כשהיה צריך להתבטא ככוח נפשי עצמאי ולא כתוצאה מלחץ חיצוני.

ובכל זאת: מדי פעם בפעם נעשו נסיונות לרכו את חיי הקבוצה וליצור לה מכשירי פעולה הראויים לה ומרכז. מתוך מאמץ כזה נוצר "בטירה" והתחילו הויכוחים על מוסדות הקבוצה ועל הבחירות למוסדות האלה. ראו והכירו שיש צורך לקשר את הח"ח ביניהם ולעשות מהם אגודה אחת. כדי שיוכיחו הם את הנעשה בקבוצה ושיוכלו לתת ביטוי לדעותיהם הם על המאורעות ועל הפעולות השונים. השפעתו של "בטירה" ניכרת למדי בהתפתחותה של הקבוצה. הדו"חות, שהמוסדות מסרו על ישיבותיהם ופעילותיהם, הרחיבו את אופק הח"ח ונתנו להם לראות את הדברים באור הנכון ומנעו בהרבה בקורת בלתי מוצדקת והפצת כל מיני שמועות שמקורן חצי ידיעה את הדברים והחפץ לדון עליהם. יחד עם זה עקבו הח"ח אחרי מה שנעשה בתוך הקבוצה במאמרים, הערות ושאלות, ועל ידי זה השפיעו על פעולות הקבוצה ועל חייה הרוחניים.

לעומת זה ההצלחה לא האירה פנים לויכוח על מוסדות הקבוצה. גברה ההכרה, שמוסדות הקבוצה אינם הולמים את תפקידיה ע"י ריכוז מופרז וע"י צמצום ההכרעה והפעולה בתוך חוג קטן של ח"ח. חשבו לתקן את הליקוי ע"י דיצנטרליזציה שלמה: להפעיל עד כמה שאפשר את האספה ולמסור את הטיפול בעניינים השוטפים לידי ועדות אבטנומיות. אבל ההצעות האלו עדיין היו מבוססות על הערכה מיכנית של החסרונות ולא על ידיעת הדינמיקה הפנימית של הקבוצה. הדיצנטרליזציה אינה יכולה לשמש אמצעי להפעלת הח"ח כל זמן שאין רצון חזק לפעולה וליצירה והגיבוש הפנימי עדיין לקוי. וגם הפתרון שנתקבל אחר כך, יסודו היה "רצון סידורי" יותר מאשר הכרה ברורה של צרכיה הפנימיים של הקבוצה.

התכנית שלפיה נכנסו המוסדות לעבודה אחרי הבחירות — הרחבת פעולת הוועדות, מבלי לתת להם סמכות מלאה, והבטחת עבודתם תוך קשר חזק עם המזכירות והמועצה — התאימה במדה די גדולה למצב. ובכל זאת נתקלה מבראשית בקשיים גדולים. יצירת מנגנון הקבוצה והפעלת המוסדות השונים נחשבו לנסיון להתגבר על ירושת העבר הבלתי־רצויה. ככה נעשו המוסדות למקום שבו בלטו ביותר הקשיים שמקורם בירושה הזאת וביחוד בצד האישי שבה. הרבה מן הח"ח לא היו רגילים לעבודה משותפת והוצרכו ללמד את התורה הזאת מ"א"ב. אחרים התקשו בקבלת עבודה מתמדת ואחרים, אחרי זמן קצר של פעולה, נעשו פסיביים לגמרי. רק אחרי זעזועים קשים התגברנו במקצת על המכשולים האלה. — נוסף לזה, בה במדה שפעולת המוסדות התקדמה, התחיל הקושי הטבעי להתאים את פעולות האחראים לענייני בטחון לפעולות שאר המוסדות. הבעיה הזאת היא אפנינית מאד עבור טירת־צבי ויש עוד לשוב אליה.

למרות חשיבותם של העניינים האלה, גורמים אחרים היו שקבעו את מהלך החיים בקבוצה. התקופה הזאת עמדה במזל הגשמים, הרחבת המחנה וההכנות לקבלת הילדים. כל המשקים באזורי האדמה הכבדה יודעים את פגעי החורף, את קשי תחבורה ואת סבלם של האנשים והבהמות העוסקים בהובלות; את הלכלוך התמידי, אשר אין מקום לנוס מפניו. כל זה מורגש ביותר, אם מתווספת עוד הרגשת הבדידות והאפסרות להיות מנותקים לגמרי מן הישוב. כמה פעמים קרה שימים על גבי ימים לא היה קשר עם העמק. שבמשך שבוע ויותר לא נתקבלו מכתבים ועיתונים. גם בבית אין כמה לעסוק. הגשמים אינם נותנים לצאת החוצה ועושים אפילו את מעט העבודה בחצר לזרא.

— באיתו הזמן חל גמר בנינו של חדר האוכל. לא פעם נרטבנו עוד ע"י הגשמים שירדו עלינו ב"סיכת האוכל" עד שזכינו לשבת בחדר האוכל החדש. חגיגת חנוכתו ציינה תחנה חשובה בדרכה של הקבוצה. שמחתנו היתה כפולה: שמחת הסיום המוצלח ושמחת ההקלה שהרגשנו בכל שטחי החיים השונים.

עבודת הביצור והקמת הצריפים החדשים נמשכה. מהרנו עד כמה שהתנאים נתנו זאת. רצינו להביא את הילדים עוד לפני התחלת החום הגדול!

שאלת המשפחות שמשה כבר מזמן נושא לוויכוחים בתוך הקבוצה. בזמן העליה נתקבלה הגזירה של הפרדת המשפחות כצו שאין להרהר אחריו. היה מובן, שתקופה די ארוכה תעבור עד שניכל להעביר את הנשים ואת הילדים למירה. אבל אך נכנסו החיים קצת למסלולם, ואך התפשטה ההרגשה שאנו משתרשים במקום, כמה השאלה הזאת ודרשה את פתרונה. סכנת הקדחת תפסה את המקום הראשון בויכוח זה, ורק אחר כך נטערה גם שאלת הבטחון. ההכרח למצוא פתרון לשאלת המשפחה גם בטירת צבי נעשה ברור לכל, ולא דרישת הרופא ולא פקידת האחראים לעניני הבטחון יכלו לשנות זאת. למרות כל ההתנגדות קבענו ליצור בהקדם האפשרי את התנאים לחיי משפחה מסודרים ולהעביר את הילדים עם גמר עונת הגשמים. הדאגה הזאת שהשמחה בצדה, המריצה אותנו להוציא לפועל את הסידורים הדרושים במהירות האפשרית.

ברם, עונת הגשמים נמשכה. מדי פעם בפעם נתחדשו גשמי הזעם והפרועו בביצוע התכנית. מדי שבוע בשבוע חשבנו שהנה הגיע היום. ופתאום באה ההתקפה ושינתה את פני הדברים.

לא היינו מוכנים הכנה נפשית להתקפה כזאת. למרות שהתכוונו ולמרות שידענו את המצב. כל סכנה צריכה ללבוש צורה מוחשית בכדי שבני האדם יתחשבו אתה כעם דבר שבמציאות. רבים מאתנו לא השתתפו בשום התקפה ונוסף לזה הסכיבה שלנו היתה כל הזמן שקטה למדי. אנו בעצמנו ידענו להעריך פחות ממישהו בחוץ את משמעותה של ההתקפה, והופתענו ממש כשהגיעו אלינו העתונים עם ידיעות על ההתקפה. רק כשראינו את ההגבה מצד הישוב והשלטונות הרגשנו את גודל הסכנה ואת גודל ההצלחה וה"נס".

ומשום כך, הזעזוע הנפשי גבר בזמן הראשון על שמחת הנצחון ועל הרגשת הבטחון העצמי. שבאה עקב הפעולה המוצלחת. הליקויים בשטח הבטחון הודגשו והיבלטו ע"י הח"ח. כל התעניינותם התרכזה סביב לדרישה להגברת כוח הגנתה של נקודתנו. ענין סיפיק הדרישה הזאת נעשה לדבר המרכזי והקובע בתוך הקבוצה. חלוקת העבודה השתנתה תכלית שינוי.

מפני שמצאנו, שמספר הגברים במקום הוא קטן יותר מדי, הבאנו אנשים מבחוץ, והתחילה פרשת המגויסים. תחילה באו אלינו ח"ח מכל קצוי הארץ. אחר כך נתחלפו בח"ח מהקבוצות וח"ח בודדים מהפוח"מ. יש לציין שהפעם הקבוצה הצליחה לכלול את הח"ח האלה בתוך מסגרתה היא והשפעת המגויסים לא היתה מורגשת כמקודם.

בשאלת המשפחות והילדים בא מפנה שלא פללנו לו. אחרי שכבר התגברנו על כל

המניעות והעיוכים החיצוניים והפנימיים והבאנו למרות כל הפקפוקים את הילדים לטירה, גבר עלינו שוב לחץ המסדרות והיינו צריכים להוציא אותם מחדש ולסדרם במקום אחר, יותר בטוח. בחרנו בכפר יחזקאל כמקום קרוב והעברנו לשם את הילדים ואת האמהות, וגם את הנשים ההרות. וכגודל השמחה בהביאנו את הילדים לטירה צבי, כן גודל הכאב ומפח הנפש ביום צאתם את הטירה.

יעוד נימה אחת הוסיפה לנו ההתקפה: הויכוחים סביב פעולותיהם של הממונים על עניני הבטחון בטירת-צבי, "תפקידה" של הקבוצה, הויכוחים האלה אשר גרמו ללא מעט קשיים ולפעמים הרעישו ממש את הקבוצה, הם תוצאה מה"היסטוריה" של טירת צבי, ומחקשים האובייקטיביים הטמונים בניגוד בין מהות הקבוצה ובין ה"צבאיות", תקופת השוטרים יצרה הלך-רוח ידוע בתוך ציבור הח"ח, והעובדה שהאחראי בעניני הבטחון לא היה חבר הקבוצה עזרה לכך, שתי הרשויות בתוך הקבוצה לא תמיד פעלו בהתאמה. ההתקפה ומה שבא אחריה הגבירו מצד אחד את הבקורת על הממונים על עניני הבטחון אצל חלק מהח"ח, וחלק אחר נטה לכך, להוסיף להם כוח וסמכות מתוך ראייה — נכונה או לא נכונה — את חשיבות הדברים האלה עבור הנקודה. לא הכרת הניגוד האובייקטיבי והרצון להביא אותם לעמק השוה קבעו את הקו, כי אם רגש הבטחון או האמון האישי הם שהכריעו. רק בדבר אחר התלכדה הקבוצה: כשנעשה הנסיון להפכה ל"נקודה צבאית" וכשרצו לקבוע את עניני הבטחון כעיקר ואת שאר הדברים — חברה ומשק — לטפל, התקוממה כל הקבוצה והכשילה את הנסיון הזה.

ובינתיים חיי הקבוצה נמשכו במהלכם. עניני הכלכלה והמשק תבעו את זכותם, עינת הקציר הראשון בטירת-צבי — רתקה את הכוחות והתכניות לשנה הבאה התחילו להעסיק את המוחות.

שאלות החברה — גיבוש הקבוצה, שאלות הדת וכו' — יותר ויותר עלו על הפרק. הפעולות להכנת "התישבות ניספת" — העלאת עוד נקודה מתנועתנו לסביבת טירת-צבי — אשר בהן ראינו את גילת הכותרת של כיבוש טירת-צבי, ואשר בהן השקענו הרבה כוח ומרץ — הראי את הסימנים הראשונים להצלחתן, חשיבות כבירה נודעת להרגשה זאת שהתחילה להתפשט בתוך הקבוצה, כי אכן מתקרב הקץ לבדידות, אכן יש שכר לכל העמל, לא רק אני בעצמנו משתרשים ומקומים את מפעלנו, אלא שהגנו גם סוללי דרך לח"ח אשר באים אחרינו ושימשינו לבנות על המסד שיסדנו, ויעזרו בהקמת הישוב היהודי בעמק בית-שאן.

התמונה שנסינו כאן לתת מהתפתחות הקבוצה עד סוף שנתה הראשונה, לא תחיה שלמה, אם לא נתעכב עוד במיוחד על שאלות המשק, אם גם בשנה הראשונה ומתיך המסיבות המיוחדות, המשק לא היה יכול לתפוס את המקום הראוי לו, בחיי הקבוצה. בכל זאת בעיותי הטביעו את חותמן על התפתחותה, ויותר ויותר יתרכזו סביבו מאמצי הקבוצה והתענינותה. התכנית הכללית עבור טירת-צבי קבעה: משק מעורב עבור 80—100 משפחות. קביעת התכנית נתעכבה מלכתחילה ע"י שנתונים היסודיים לא היו ידועים. למרות שיש דמיון רב בין תנאי בית שאן ובין אלה של עמק הירדן ובמקצת גם של סביבות בית אלפא, ישנם

הבדלים ניכרים הן באקלים (כמות המשקעים, לחות האוויר, הכפור והרחוות), הן בגידולי הקרקע והן בשיטות העיבוד. אין למשל מקום אחר שבו משקים את הפלחה באופן קבוע. כמות המים נעשה איפוא לגורם עוד יותר מכריע מכלל מקום אחר, מפני שאפילו הגידולים האקסטנזיביים תלויים בה, ולא רק בשטחים ששימוש מעינותיהם משותף ליהודים ולערבים. קביעת תכנית משקית עם גידולים אינטנזיביים ומחזור זרעים קבוע נעשה לדבר בלתי אפשרי כמעט: אפילו בא"ז זרעא" גופא, שמעינותיה עברו לרשות היחיד של טירת צבי, לא יכלו להתשב עם כמות המים כעם גורם קבוע, כל זמן שלא בדקו אותם בדיקה יסודית ולא פתחו אותם לפי תכנית מסוימת. הקרקע שעמד לרשות הקבוצה הגיע לחלק השלישי של השטח הסופי כפי שהעריכו אותו, גם גודל היחידה המשקית וגודל שטח הקרקע הסופי, היה שנוי במחלוקת. (ועדיין נשאר במצב זה). ברור, שאי בהירות זאת לכד היתה צריכה למנוע בעד קביעת תכנית משקית המבוססת על הנתונים וצרכי המקום. לזה נוסף עוד מצב הארעיות שבו המשק היה נתון ע"י שהמחנה היה רק זמני. לא היתה אפשרות להתחיל בפיתוח כל הענפים הדורשים השקעות בנינים. המצב הזה נשאר עד היום, עוד לא ידוע איפה ומתי יקימו את הנקודה הסופית, ומדי פעם בפעם נשתנים פנים הדברים ע"י שינויים באפשרות של רכישת קרקעות ע"י הקה"ל.

במצב זה לא היתה דרך אחרת מאשר לעשות פעולה משקית מתוך ההנחה שיש לנצל את השטחים ואת המים ולהתכונן לקראת הקמת משק הסודר ע"י הכנת השטחים, ע"י נסיונות של גדולים שינים וע"י הכנסת הח"ה לעבודות המשק.

הצטרכנו איפוא לשים לב לגידולים שההשקעות בהם הן קטנות ביחס ויבולם מתקבל אחרי זמן קצר. פלחה, גן ירקות ומספוא היו לפי זה הענפים שבהם טפלנו, לזה נתווספה עוד הדאגה למטעים שמצאנום כשעלינו ושהחיינו אותם אחרי שעברה עליהם תקופה ארוכה של הזנחה. שאר הענפים עד כמה שיכולנו בכלל להתחיל בהם, כמו רפת ולול, נשארו בהיקף קטן ולשם הספקה עצמית.

הצלחת הפעולה המשקית נמדדת איפוא גם לפי היבולים וגם בזה עד כמה שהיא תשמש לנו הכנה לפעולה משקית מסודרת. במצב הנוכחי של הענינים נעריך את השאלה השניה יותר מהשאלה הראשונה. היבולים היו בינוניים אי קצת פחות מבינוניים, אם אנו משווים אותם עם היבולים הממוצעים בארץ. אבל אין ספק שאפשר להגיע לפי תנאי המקום ליבולים הרבה יותר גדולים וצריכים להגיע ליבולים אחרים. אן להצדק למשל את ההוצאות להשקאת שדות המורע אם לא נגיע ע"י זה ליבולים מקסימליים.

העבודה וההסתכלות של השנה הראה, שאפשר להגיע לתוצאות אחרות. הרבה הוסיף לנו נסיון השנה בזה שהתחלנו ללמד את תנאי המקום — אקלים וקרקע, — ושהחברים התמחו בעבודה. עוד מרובה הסתום על הגלוי, הרבה שאלות אך התעוררו מבלי שנדע מה יהיה פתרונן, ובכל זאת אפשר אולי כבר היום לציון בקיום אחדים את העיקרים, שעליהם תכנית המשק הסופית צריכה להיות מבוססת.

צריך לבסס את המשק על ענפים אקסטנזיביים שיש להביאם למקסימום של שכלול, בכדי להתאים את הפעולה המשקית לתנאים ולנצל את התכונות המיוחדות של המקום. פלחה, גידול מספוא (אספסת) ומטעים כמו גפן, זית וכדו' צריכים לשמש יסוד המשק. הגן יאבד במדה

מסוימת את החשיבות שיש לו בתקופה הראשונה, בכל אופן נראה, שלא יתפס מקום חשוב כמו בעמק הירדן. גם מצוק החלב לא יוכל להיות ענף מרכזי כל זמן שלא תוצר האפשרות לעיבוד התוצרת במקום. כי רק באופן כזה אפשר לפתור את שאלת המשלוח. יתכן שגידול עופות יכול לתפוס מקום חשוב במשק, ויתכן שגם גידול צאן יהיה במשך הזמן אחד הענפים החשובים. בכל אופן הקו אינו יכול להיות יצירת תוצרת משוכללת, כי אם התאמה מקסימלית לאפשרויות המיוחדות של האיזור הזה. שאלות השיווק וההובלה ישפיעו בסביבה הזאת תמיד במובן השלילי ולעומת זה התנאים האקלימיים ושפע המים נותנים יתרונות ששום מקום אחר לא יכול להתחרות אתם. הוצאות ייצור נמוכות ועי"ז הכנסות בטוחות צריכות להיות את הבסיס האיתן של המשק.

"סירת צבי"

בסיכום המשקי

האדמות שעובדו במשך השנה על ידי הקבוץ מקיפות שטחים של 2310 דונם, מזה: פלחה ומספוא - כ-785 דונם; גן ירקות - 50 דונם; מטעים - 45 ד' ; עבוד שטחי הקה"ל - כ-120 ד' ; הכנת שטחים לעבוד כ-123 ד'.

שטחי הפלחה מתחלקים כדלהלן:

תבואות חורף	400 דונם
חציר	190
תבואות קיץ	100
אספסת	25
כרם-ארד	70

יכול הפלחה הגיע ל-31% טון גרעינים, 24 טון קש ו-70 טון חציר. יכול הגן הגיע ל-22 טון ירקות שונים. ערכו של היכול הכללי הגיע ל-800 לא"י ומעלה.

כל שטחי הפלחה והגן הושקו ממימי המעינות, סודרו תעלות אדמה באורך של 4 קילומטר שבהן הובלו המים עד לשטחים. שיטת ההשקעה - בערוגות ובחרוצים. הודות לאקלים החם ומתוך הצלחה בעבודה היתה סירת צבי הראשונה בין כל המשקים בארץ שגמרה את הקציר. בגלל זה הופחתה סכנת ההצתות והחבלות בשדות. היו 4 נסיונות של הצתת החבואה.

בעבודת המשק הוכנסו במשך השנה ימי עבודה כדלהלן:

פלחה ומספוא	910 י"ע אנשים	עבודה באדמת הקה"ק	346 י"ע אנשים
גן	1277	פעולה אנטי מלרית	
פרס ועצי פרי	605	(על אדמת הקה"ק)	150
עבודת בהמות	307	שמירה בשדות	941
טרקטור	530	פתוח המעינות	954
רפת, לול וחצר	579		
סדור תעלות המים	408	סה"כ	7047 י"ע אנ.

בפעולת פתוח המעינות הושקעו קרוב לאלף ימי עבודה - מטרת העבודה הזאת היא גם יבוש הבצות שנוצרו ע"י המעינות וגם הגדלת כמות מי המעינות. התכנית המשקית הסופית מקיפה שטח של 3000 דונם. הקבוצה מחכה לרכישת הקרקע. המחנה הקיים הוא רק זמני, עדיין לא נרכש השטח להקמת המחנה הקבוע. במחנה העכשוי נמצאים 5 בנינים (לבני חמר); 6 צריפי עץ; צריף חדר האכל; 3 אהלים; 5 סככות למכשירים ולצרכי המשק; לול ורפת. בגלל הצפיפות במחנה צומצמו היקפי הפעולה של הרפת והלול בגדר הספקת התצרוכת העצמית. הקבוצה משתמשת בשני איטומובילים.

דוד אינטרליגטור / לקראת העתיד

עם עלות "סירת צבי" על הקרקע מתחילה הפעולה ההתישבותית השיטתית של התנועה הקבוצית הדתית. קדמה לה אמנם התישבותו של קבוץ "רודגס", אולם המפעל הזה נוצר כמעט מתוך היסוד הרעתי וללא תכנית קודמת. ראשית הקבוצה היה המחנה שהוקם על אדמת ד"ר סלבנדי ו"ל שצ"י פתח תקוה ורק במשך השנים התפתח המחנה לנקודה התישבותית קבועה.

לא כן ההליכה לבית שאן. קדמה לה מחשבה תחלה. קדמה גם תכנית מורחבת על גוש התישבותי דתי. הנסיונות הרבים שנצטברו מפעולתנו ההתישבותית במשך שנים הוכיחו לנו כי בדידותם של הישובים הדתיים מכבירה מאד על התפתחותם החברתית-הדתית. נקודה דתית כשהיא מבודדת בדתיותה ובצורת חייה והיא מוקפת ישובים חפשיים - קשה עליה לפתח את הוי החיים הפנומיים-הספציפיים; קשה עליה הפעולה החינוכית וכחנה וכהנה. הכחות העצמיים אינם יכולים להספיק אף בהתאמצות גדולה.

הדאגה הרצינית לגורלם הרוחני-הרעיוני של ישובינו אלצה איתנו לדאג לצפיפות מבסמלית של ההתישבות העתידה לבוא. גדול כחו של שתוף פעולה בין קבוצתי או בין ישובי. בכחות מלוכדים אלה אפשר יהיה למלא את הצרכים אף במקומות מורחקים. עיד לפני עלות "סירת צבי" לבקעת א-זרע קבענו כי לא נוכל להשאיר את הקבוצה בבדידות. מהיום הזה, אחרי עבור שנה הננו רואים נכוחה מה צדקה הנחתנו. אם הצירף הדחוף להקיף את הסירה בישובים עבריים נעשה הכרח שאין להמלט הימנו מבחינה לאומית-ישובית, הרי הצורך ליישב על המקומות האלה קבוצים דתיים נעשה הכרח רוחני-רעיוני בשביל סירת צבי ובשביל התנועה הקיבוצית-הדתית.

ברוח זו התנהלה פעולתנו הפנימית מאז העליה. הוכח היכחנו לשוב כולו ולעצמנו כי יש לאל ידינו לקבל עלינו שליחויות לאומיות בשדה ההתישבות - גם אם הן אחראיות ומסוכנות. אנו מוכשרים לכך וראויים לכך. בכוח זה פעלנו וברוח זו חנכנו את החברים בקבוצות העומדות על סף ההתישבות. שתיים מקבוצותינו ("אריה" בחדרה ו"רמת השימרון" בפרדס-חנה) נמצאות במשך כל השנתיים בסימן של הכנה קדחתנית לקראת התישבות באיזור

השר יוסף שפירא

ירושלים, ט"ו בחשוון התשמ"ז

בעז"ה

17 בנובמבר 1986

ג'וני יקירי,

ה' עמך !

איני יודע משום הרבית בהתנצלות על "ארועי
פתיחת הסמינר".

לא אוכל להגיב על התכנית אשר צרפת, כי עדיין
הנני עמוס מאד מאד ואיני במלוא הכושר מאידך.

שמחתי מאד על בחירתך לרכז את הסמינר ואני בטוח
שתצליח. *נ' יצחק רא"ל רב*

ברכות למשתתפים,

בב"ח לתו"ע,

יוסף שפירא

ההסתדרות הציונית העולמית / מחלקת הנוער והחלוץ
WORLD ZIONIST ORGANIZATION / YOUTH AND HECHALUTZ DEPARTMENT

KEREN HAYESOD 19 a
P.O.B. 92 JERUSALEM 91 920
TEL. 226111

קרן היסוד 19 א'
ת.ד. 92, ירושלים 91920
טל. 226111

האגף הדתי

ב"ה, ה' חשוון תשמ"ז
7 בנובמבר 1986

לכבוד

השר יוסקה שפירא

לשכת ראש הממשלה

הקריה

ירושלים.

שלום וברכה,

ה' עימר,

הרשה לי לפתוח את מכתבי בברכת "רופא חולים" ובהבעת שמחה על החלמתך.

אני מצטער בכל עומק ליבי על התקלה בנושא הזמנתך לטקס הפתיחה של הסמינר להכשרת מדריכים דתיים. המכתב נשלח כשבועיים לפני הטקס, כאשר נלוו אליו נסיונות חוזרים ונשנים של צוות המשרד להשיג את משרדך טלפונית - אך ללא הועיל. אני מודה שגם שבועיים לפני הטקס היאו תאריך מאוחר לכל הדעות אך סיבות טכניות שונות גרמו לעיכוב זה. כל זה כמובן רק מסביר את המקרה, אך אינו מכפר עליו.

אין דרך לתקן את המעוות אלא בהזמנתך למפגש עם החניכים ועם צוות הסמינר, מפגש שישמח אותנו מאוד. (ואני תקווה כי מפגש זה יצא לפועל בהקדם).

אני מצרף למכתב את תוכנית הסמינר, ואודה לך מאוד אם תוכל להגיב עליה.

קבל שוב את התנצלויותי הכנות על שנמנע ממך להשתתף בטקס פתיחת הסמינר - שהוא למעשה הגשמת רעיון אליו שאפת ועליו נאבקת כה רבות.

בברכת תורה ועבודה

יונתן קסטנבאום - מרכז הסמינר

WORLD YOUTH ORGANIZATION / YOUTH AND RECREATION DEPARTMENT

1950-1951
1951-1952
1952-1953

1953-1954
1954-1955
1955-1956

WORLD YOUTH ORGANIZATION
YOUTH AND RECREATION DEPARTMENT
1953-1954
1954-1955
1955-1956

1-22-58

[illegible][illegible]

I הסוד

[illegible]

הסכומים II

מיקום	סכומי שטח	סכומי בריב	שטח	
			יבשות במנה	שבת חופשית
מיקום	סכומי שטח אזור 3	סכומי בריב ברב-סכומי מנה	מכונה בריב	עברית
	עברית			
מיקום	היבש הקדומה מפגש וסקנות מחברות		הדרכה	הכנה לסיום
מיקום	המפגש הסיומת	התחברות	סיום יחידה	

[illegible]

★ כס המעשרות ניתנים בשתי רמות

ערה	מורכב	יחיד	שם	שם	שם	שם	שם
בוקר	הפסיכואנליזה של המתבקר	שם	מאפיין המדריך	שם	קריה מנחה	שם	מאפיין הקבוצה
		שם	שם	שם	הינדאו כחנשי	שם	שם
ערב	סיכום שיעור הדרכה	שם	מאפיין החניך	שם	שם	שם	שם
	שם	שם	שם	שם	שם	שם	שם
ערב	שם	שם	שם	שם	שם	שם	שם
	שם	שם	שם	שם	שם	שם	שם

יחידה		יחידה		יחידה	
נדר	ספר	ספר	ספר	ספר	ספר
	ספר	ספר	ספר	ספר	ספר
	ספר	ספר	ספר	ספר	ספר
נדר	ספר	ספר	ספר	ספר	ספר
	ספר	ספר	ספר	ספר	ספר
	ספר	ספר	ספר	ספר	ספר
נדר	ספר	ספר	ספר	ספר	ספר
	ספר	ספר	ספר	ספר	ספר
	ספר	ספר	ספר	ספר	ספר
נדר	ספר	ספר	ספר	ספר	ספר
	ספר	ספר	ספר	ספר	ספר
	ספר	ספר	ספר	ספר	ספר

★ J. N. P. 222. 2112

[illegible]

[illegible]

I ישראלי הוא

שם	שם	שם	שם	שם	שם
בית	חברה המלוכה	שם	שם	שם	שם
מנהל	מנהל	שם	שם	שם	שם
הדרכה	הדרכה	שם	שם	שם	שם
בנין	בנין	שם	שם	שם	שם
שם	שם	שם	שם	שם	שם

11

[illegible]

מיקום	מספר	שם
שם מיקום מספר תאריך		

אוסטריאן קאנפאדעראציע

העכסטע - 11/5

פארשטייט זיך -
דאס איז דאס זעלבע

אין דעם
פארשטייט זיך -

אין דעם זעלבן אופן -
דאס איז דאס זעלבע
דאס איז דאס זעלבע

מחלקת הנוער והחלוץ. האגף הדתי

Department of Youth and Hechalutz Religious Department

הסמינר להכשרת מדריכים דתיים

כ"ה

לכבוד

השר יוסף טפירא

שלום וברכה,

אנו שמחים להזמין לפתיחת הסמינר להכשרת מדריכים דתיים.

כמי שהנושא קרוב לליבו, אנו מקווים שתוכל להשתתף עמנו,
ביום ראשון, ל' תשרי תשמ"ז - 2.11.86, בשעה 16.00, במכון
חזקיהו.

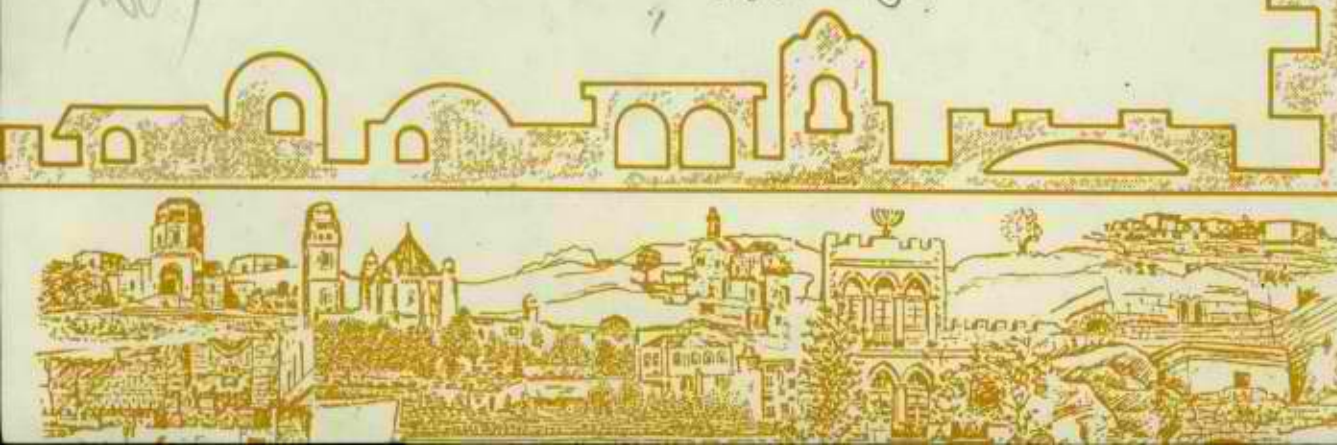
אנא, אשר השתתפותך.

בברכת שנה טובה,

יונתן קסטנבאום

מרכז הסמינר

Handwritten signature: יוסף טפירא
Handwritten text: 05-11-1986

מנכ"ל צה"ל
אל בנט

גאון סגל קטן צה"ל

ירושלים, כ"ד בחשוון התשס"ו
31 ביולי 1986

השר יוסף שפירא

בעז"ה

לחבר
אברהם דובדבני
מזכ"ל התנועה העולמית בנ"ע

התנועה העולמית

שלום רב וה' עמך !

הנה כמה הערות והצעות לתכנית ה"התפרסום" של התנועה
בצפון אמריקה אשר שלחת לי העתק ממנה.

הערות:

קודם כל ברכה לעצם המחשבה לטווח של שנים. בלי הצגת מסרות ויעדים,
אי אפשר להגיע אליהם וככל שהמסרות קשות יותר הצורך לקבען- חיוני
יותר. ואכן, כפי שכתוב ב"פרוגרמה", כל דבר מתחיל בחלום.

ביטויים
אין ספק שעלינו לפעול בכל מקום בעולם, אך אין נחוח של ה"תפר" בו
אנו יכולים להכנס בקהילה אשר שונה מהקהילות בארצות אחרות בגלל
המרכיב הקונסרבטיבי והריפורמי הגדול והדומיננטי הקיים בה, דבר
המנטרל במידה רבה את בנ"ע מהיות המציל מהתבוללות.

גם הקושי ההלכתי וכו' של בנ"ע לפעול בקהילות הקונסרבטיביות מהווה
מכשול.

כ"ה

הצעות:

כחה י' בארץ ותכנית ההתפרסום:

אני חוזר ומציע, דוקא עכשיו, לשלב בתכנית ה"התפרסום", את רעיון כחה
י' בארץ. אם בנ"ע צפון אמריקה תצליח להביא תלמידים לכחה י' בארץ,
מהערים אשר בהם תחול ההתפרסום שנה אחרי כן, פירוש הדבר הוא- שמחילים
את ההתפרסום באותה עיר עם צוות, אשר יכלול שליח, כזה או אחר, יחד עם
2-3 מדריכים, אשר היו בארץ ואשר הוכנו להיות שותפים למשימה.

לענ"ד אפשר לסכם עם הנה"ס (נוער וחלוץ ועליית הנוער) שחברים כאלה (כמעט)
לא ישלמו שכר למוד עבור שנה למודיהם ושהותם בתכנית זאת, מלבד הוצ' נסיעה
דמי כיס וכדומה.

אגב, כדאי לקיים בקיץ הסמוך לביצוע ההתפרסום סמינר (בארץ או בחו"ל) לחברים
הבאים מן הערים בהם תתחיל ההתפרסום באותה שנה.

שליחים פנימיים מחצץ (!?)

זה נראה כמובן תרתי דסתרי, איך אפשר שליח פנימי שיבוא מן הארץ?

נוסף לבוגרי ההכשרות וכד', אשר יהיו מועמדים טבעיים לשליחות פנימית, אני מציע שוב לבזבז בני ארצ"ב אשר עלו ארצה עם משפחותיהם בגיל תיכון או קודם לכן והמשרתים בהסדר (או בנח"ל), שיצאו לשנת שליחות פנימית (או לשנתיים) בארץ מוצאם. זאת כבר הצעתי מספר פעמים.

ולחצעה ישנה זו, אני מציע עוד נדבך: לפנות גם לבנות שרות לאומי ומורות חילות מאותו רקע, כלומר אשר עלו מארצ"ב עם משפחותיהן ארצה כמה שנים קודם לכן. לענ"ד אפשר להגיע להסכם עם האגודה להתנדבות ששרות כזה יחשב לשנת שרות (ואולי רק לשנת שרות שניה, אחרי נסיון של שנת שרות אחת בארץ).

השליחות הפנימית המקומית (אשר לענ"ד תבדל ע"י כך) יחד עם אלה, יהיו קאדר צעיר ודינמי, אשר יהיה מסוגל ל"הרים" ענין, תחת הדרכה של שליח אזורי, שהנו גם כן אחד ממרכיבי החכמה (ואגב כל אלה יהיו שליחים פוסטציאליים לעתיד). *זר כאן ה'א' צ"ה*

אין אני בקי די הצורך כדי להעיר על מיפוי ההתפרסות. במבט ראשון היה מקום להתפרט לפי אזורים ולא אחד פה ואחד שם, אבל אני בסוף ששקלתם גישה זאת וכנראה מצאתם צידוק לדרך שבה בחרתם.

מימון השליחות הפנימית לכוונה, הנו ענין יקר מאד ואני סבור, שיש לענ"ד לבוא אל הסוכנות/מח' הנוער והמחלקות אשר חברינו עומדים בראשם להסות את כיסם ל"התפרסות"-התפרצות" זאת !

ה'א' צ"ה

בב"ח לחו"ע,

יוסף שפירא
יוסף שפירא

העמק: הח' אליעזר שפיר-הנהא"ר צפון אמריקה.
הח' משה ברלינר - האגף הדתי.

סוכנות היסוד -
האגף הכלכלי

השר יוסף שפירא

ירושלים, א' בתמוז התשמ"ו
9 ביולי 1986

בעז"ה

לחבר דובדב ורעיו
לחבר ידעיה וחבריו
לחבר הרב אלי רוט ו...

ה' עמכם !

שאלת השליחות מטרידה אותנו זה זמן רב והיא אינה הולכת וקלה
אלא להיפך.

כשנבחרתי לסוכנות דברתי על "מאגר שליחים" ואם איני טועה בקשתי
מאלי לעסוק בכך, ב"מאגר" כוונתי לאיסוף מידע על שליחים בכח.

זה מספר שנים (כבר אחרי הסוכנות) שאני מדבר על הכשרת שליחים
צעירים. הדגשתי בעיקר האפשרות והסיכויים הטובים לשליחים מתאימים
(צעירים ולא מרכזיים) בעלי רמה אידיאליסטית שעדיין אינם "בעלי
בתים", מבין תלמידי ההסדר ובעיקר אלה מהם, שהנם ילידי חו"ל עלו
ארצה עם הוריהם בגיל תיכון ולכן המנטליות של הגולה ידועה להם
והשפה שגורה בפהם, גם הדגשתי האפשרות הטובה של שילובם עם
עבודת בוגרי ההכשרות (וגם מידה מסוימת של הכנה משותפת).

נזכרתי בדבר, כשראיתי היום המודעה של ישיבת שעלבים אמנם זו תכנית
שונה בהחלט, לגילאים אחרים ולמטרות שונות. גם היא ראויה לתשומת לב
שלנו, אבל כוונתי לתכניתו המקורית, לגבי שליחות לתנועת נוער.

אגב הכוונת חברים מאנ"ש לתכנית שעלבים או אולי עדיף אילו היתה קמה
תכנית כזאת בישיבה יותר תנועתית (בשילוב לשכתו של ידידנו הרב אלינסון)
היתה מאפשרת לנו להכין רבנים צעירים למקומות שיש לנו בהם עניין מיוחד.

היו ברכה
בס"ח לתו"ע,

יוסף שפירא

דובדב וידעיה, נא להראות העתק
לשותפיכם לעבודה.

המסגרת של וידוי המוסד, אנדרת "שלוחה" חיים בר שחרה לדידי המוסד מסר כי בחוכמה האמנותית אותה ניהל חברת הגולה גרסה פלסטר הופיעו צמד רעים בתכניהם, עם כל ה- נשמה והנחתה רוח עזראלי.

שער SHAL TORAH CORPS

PRACTICAL RABBINICS STUDY PROGRAM

לאברך מחו"ל!

במגמה להכשיר אברכים צעירים דוברי אנגלית לשליחות לתקופה מוגבלת בקהילות יהודיות בגולה כפעילים, מחנכים, מדריכים ורחניים ואף כרבנים, להלחם בהתבוללות ולקרב נוער ומבוגרים למקורם היהודי.

יפתח מחזור שני של תכנית הכשרה מיוחדת בירושלים, לאברכים הלומדים בישיבות ובכוללים.

תנאי קבלה:

לפחות 4 שנות לימוד בישיבה גבוהה. בעל יוזמה, דובר אנגלית, פתוח ודינמי. התאמת האשה להשתלבות בשליחות-יתרון.

התחייבות לשרת בקהילות בחו"ל ולראות בשליחות זו אתגר ויעוד.

קיימת אפשרות להציג מועמדות גם לתכנית שעל במסגרת הכולל והמכון להכשרת מורים בישיבת שעלבים, מגורים בקרית חשיבה.

פרטים נוספים ותנאים יומסרו למועמדים רציניים ומתאימים.

על המועמד לשלוח תולדות חיים ותאור מצב המשפחה ולציין את המסגרת המתאימה לו.

אל: הרב מעלה גלינסקי
ש ע ל ישיבת שעלבים
ד.ב. אילון 73225

מס' 233913

הערה: ייתכן שיש להוסיף פרטים

הועד
מזל את
ההסתדרות
של שר
דרכים
כדי למנוע
הקלאי מן
עני שר
קצב
בדיון ש
מרכות צ"ח
הכל הוכחו
פיתורים ש
הא אס
והמקצועיים
המודת להו
שהשר צרי
ציבורית ל
מיני המנ

דין
הננייה
18.00

הועדה
הדני
תשכ"ב

נחתם
סעיף 149
הגיש לועד
לבניה (ל)
החרת חת
965 בשכ"ב
דחינו: תו
19 מ"ר לו
מ"ר
את ההתנו
בניה הנ"ל
המועדים מו
המסמך

ההסתדרות הציונית העולמית / מחלקת הנוער והחלוץ
WORLD ZIONIST ORGANIZATION / YOUTH AND HECHALUTZ DEPARTMENT

KEREN HAYESOD 198
P.O.B. 92 JERUSALEM 91 920
TEL. 226111

קרן היסוד 198
ת.ד. 92, ירושלים 91 920
טל. 226111

האגף הדתי

ב"ה, כ"ה באדר א' תשמ"ו

6 במארס 1986

לכבוד
השר ר' יוסף שפירא
משרד ראש הממשלה
ירושלים.

שלום רב,

אנו נמצאים בשלב משא ומתן מתקדם להעסקתו של מאיר בן יצחק באגף (במקום משה קרסניקר).

עדיין יש אבני נגף מנהליים (קיצוצים וכו') אך נקווה להתגבר עליהם.

משרדי האגף עברו למכון חזקיהו. מספרי הטלפון נמסרו למזכירותך.

אנו מאד שבעי רצון. המשרדים שהוכנו מהוים פינת חמד שעוד יטופחו.

במשרד הראשי נשאר לי חדר ובינתיים גם מזכירה.

הנך מוזמן להציע תאריך ונשמח לארח אותך אצלנו.

ברכות,
ידעיה הכהן

WORLD SOCIAL ORGANIZATION, SOUTH AFRICAN DEPARTMENT

✓

RECEIVED
13-03-1980
J.M.1

Handwritten signature

55

1-2-1838

14 3/4 10 1/2 7 1/2

כח'ב עבד ברחל

1917

2

השר יוסף שפירא

ירושלים, כ"ב אדר א' התשמ"ו

בעז"ה

3 במרץ 1986

לחבר

ידעיה הכהן

ה' עמך !

כבר ברכתני את ידידנו עקיבא קשת, טלפונית,
על הופעת ספרו "אשנב למפרשי התורה".
והנני מברך גם אותך בזה, ואף מיישר חילו
וכוחו של ידידנו משה קרסניקר, על חלקו,
כפי שמצויין בפתח הספר.

בבית לתו"ע
יוסף שפירא

וסליח עליי רחמי
סליח (סליח)

ההסתדרות הציונית העולמית / מחלקת הנוער והחלוץ
WORLD ZIONIST ORGANIZATION / YOUTH AND HECHALUTZ DEPARTMENT

KEREN HAYESOD 19 a
P.O.B. 92 JERUSALEM 91 920
TEL. 226111

קרן היסוד 19 א'
ת.ד. 92, ירושלים 91920
טל 226111

ב"ה,

האגף הדתי

שבט תשמ"ו
ינואר 1986

לכבוד

לוי יוסף ספיר

שלום וברכה,

מתחת מכבש הדפוס יצא זה עתה ספרו של עקיבא קשת "אשנב למפרשי התורה".
למותר לציין את יחודו של עקיבא כאיש הספר, כמורה וכמחנך.
ספרו המוגש מהווה נדבך בין אמצעי העזר להבנת מפרשי התורה.
אני מקווה כי הספר יחדור וימצא את מקומו הראוי לו בלב המדריך,
המורה, המחנך והלומד.

בברכה,

ידעיה זכה

100-101-102

TO : DIRECTOR, FBI
FROM : SAC, NEW YORK
SUBJECT: [illegible]
RE: [illegible]

DATE: 10/1/68
BY: [illegible]

1821
K 222
1821

יחסי
משה
היה

הוא היה
הוא היה

הוא היה

הוא היה
הוא היה

הוא היה

הוא היה

הוא היה

הוא היה

הוא היה

הוא היה

1880

1880

1880

1880

1880

1880

no. 2 = 2000 N 50° 50°

N

פרנץ שטיינר, פריז

227 (10.7.2018) 1st year

for the Jan, 2020

~~שם ה' חתום, חתום, חתום~~ חתום חתום חתום

כמה בילוי ומה 2017

החלטתי הצינור כפי זה
מפני כחצי? וזה מפני

שם הולך הנהמה בסוף
המבנים, ^{המבנים} + זה נוסף שיהיה

ושקטנו כפי ^{המבנים} אצלך הנה

אולי כפי שרשם /ממזל/

ליום, אהבה מהל

מגדלים!

אולי להנה יד הנהמה

להחזיר מהל ^{המבנים} ^{המבנים} ^{המבנים} ^{המבנים}

אולי ^{המבנים} ^{המבנים} ^{המבנים} ^{המבנים}

כפי- זה ^{המבנים} ^{המבנים} ^{המבנים} ^{המבנים}

אברהם

על אברהם ~~אברהם~~ בן אברהם

אברהם בן אברהם בן אברהם

(אברהם בן אברהם בן אברהם)

אברהם בן אברהם בן אברהם

אברהם בן אברהם בן אברהם

אברהם בן אברהם בן אברהם

אברהם

אברהם בן אברהם בן אברהם

אברהם בן אברהם בן אברהם

אברהם בן אברהם בן אברהם

אברהם

אברהם בן אברהם בן אברהם

אברהם בן אברהם בן אברהם

the only thing I can see

is that I am not a

(but I am not a

man, I am a

man, I am a

man, I am a

man, I am a

man, I am a

ההסתדרות הציונית העולמית / מחלקת הנוער והחלוץ
WORLD ZIONIST ORGANIZATION / YOUTH AND HECHALUTZ DEPARTMENT

KEREN HAYESOD 194
P.O.B. 92 JERUSALEM 91 920
TEL. 2261111

פרן היסוד 194
ת.ד. 92. ירושלים 91920
טל. 2261111

האגף הדתי

ב"ה, י"ב בטבת תשמ"ו
24 בדצמבר 1985

א ל: מר אברהם כץ - ראש המחלקה לנוער והחלוץ
מר אליעזר שפר - ראש המחלקה לדור ההמשך
מר חיים זוהר - מנהל הקרן המשותפת

שלום רב,

הנדון: תכנית מנהיגים צעירים אמל"ט.

לפני כשש שנים הגה מי שהיה נציג האגף הדתי באמל"ט יעקב זק תכנית חינוכית בת שנה למעומדים מערים שונות באמל"ט שישוה בארץ במסגרת לימודית-אוניברסיטאית ולאחר שנה יחזרו לטפל כמדריכים-מרכזים במרכזי קהילתם.

הגיעו משך שלש שנים שלשה מחזורים שהיו באחריותנו בשיתוף אוניברסיטת בר-אילן ועד היום כל המבקר באמל"ט מוצא את הבודדים שחזרו ממלאים תפקידי הדרכה בנוער. התכנית ממומנת ע"י "הקרן המשותפת". מסיבות שונות ובעיקר כיוון שלא היה לפני שנתיים נציג לאגף הדתי נפסקה רציפות הקורסים.

לפני צאתו של הנציג הנוכחי רפי בן בשט תודרך הנ"ל לכל מסגרת עבודתו. אחד הנושאים בהכנה היה חידוש התכנית "מנהיגים צעירים".

הרבה עמל השקענו בהכנה המחודשת לתכנית זו.

פנינו חזור ופנה לקרן ע"מ שיחדשו הכרתם בתכנית ולאחר מאמצים רבים קבלנו בשמחה ובתודה את אישור הקרן.

פנינו להנהלת המחלקה ואף זו ראתה בעין יפה את חידוש התכנית.

הרבה גורמים חברו יחד והטו שכס. כיניהם המחלקה לדור ההמשך בראשותו של אליעזר שפר שהוא גם הממונה של האגף הדתי וכן התנועה העולמית של בני-עקיבא.

האיש שלנו בשטח רפי בן בשט עשה מאמצים רבים תוך הכרה שהצלחת התכנית תהווה תשתית מוצקה לעבודה החינוכית בקונטיננט.

בחדש אב תשמ"ה (יולי-אוגוסט 85) נערך המיון וההרשמה הפנימית. קבלנו ידיעה משמחת כי ישנם 15 מועמדים שמתוכם נוכל להחליט על שמונה חניכים שיקבלו אישורנו לבוא לתכנית.

לא אלאה אתכם בציטוט מכתבים רבים הדנים בנושא. לא היה מכתב שהנושא של מנהיגים צעירים לא טופל בו.

ההסתדרות הציונית העולמית / מחלקת הנוער והחלוץ
WORLD ZIONIST ORGANIZATION / YOUTH AND HECHALUTZ DEPARTMENT

KEREN HAYESOD 198
P.O.B. 92 JERUSALEM 91 920
TEL. 2261111

- 2 -

פרו תיסוד 19 א'
ח.ד. 92, ירושלים 91 920
טל. 2261111

האגף הדתי

האופטימיות לתכנית היתה רבה.

נתבקשתי ע"י רפי בן כשט להודיע לגזברות בארגנטינה על התכנית. עשיתי זאת.

כנראה שהגזברות לא הסתפקה וב-5/11 כותב בטלס נציגנו רפי בן כשט ומבקש שיגיעו הוראות מדוייקות ומסודרות בנושא נוהלי הרשמה, תשלום וכדו'.

כיוון שהוסכם במחלקה כי מבחינה כספית תהיה התכנית זהה לתכנית מכון למדריכי חו"ל שלחתי בהתאם טלס.

ובינתיים קבלתי הודעה טלפונית שכל התכתובת שלי וכל הודעותיי לגזברות בארגנטינה שוות כקליפת השום כל עוד לא יקבל הגזבר הודעה מוסמכת מהגזברות בארץ.

נציגנו החל להרגיש שהקרקע בוערת מתחת רגליו והמועמדים הבאים לשלם ולהרשם מוחזרים אחר כבוד כי אין לגזברות שום אישור מהגזברות כאן.

ברגע האחרון פניתי לגזבר מחלקתנו אהוד סולל שמיד פנה לגזברות ההסתדרות הציונית ובקש לשלוח אישור ע"כ. עקב טעויות נשלח תחילה טלס לא מדוייק ורק ביום שישי ה-20/12 הגיע בשעות הצהריים הטלס המאשר.

הניתוח הארוך הצליח אך החולה מת. השעה מאוחרת מדי וכל מי שמצוי ביהדות ארגנטינה יודע שבסוף דצמבר אנשים אחראים כבר החליטו על צעדיהם.

חלקם של המועמדים החליטו לפרוש, חלקם יבואו בתוכניות אחרות וכרגע אולי נשארו עוד 4 מועמדים.

כל העמל וכל הצפיה ירדו לטמיון ומי יודע אם נוכל לחדש תכנית כה יפה בעתיד הנראה לעין. מי יודע אם הקרן תאשר זאת וכו'.

יודע אני שפורמלית יטענו כי עלינו לדעת את מסתרי הוראות הגזברות אך צעקה אחת בוקעת מגרוני: האם הגזברות צריכה לשרת את הפעילות או לשבת מאחרי מגדל השן ולחכות לאישורים וכו'.

אני אמנם לאחר הויה דלרוזה למדתי נוהלי גזברות אך שאלתי הנוקבת האם היה קורה משהו לגזברות בארגנטינה אם היתה מתקשרת לגזברות כאן ולמחלקה כאן ומעמידה בזמן דברים על דיוקם ומבקשת ומדריכה וכו'.

ההסתדרות הציונית העולמית / מחלקת הנוער והחלוץ
WORLD ZIONIST ORGANIZATION / YOUTH AND HECHALUTZ DEPARTMENT

KEREN HAYESOD 194
P.O.B. 92 JERUSALEM 91 920
TEL. 226111

- 3 -

קרן חיסוד 194
ת.ד. 92. ירושלים 91 920
טל. 226111

האגף הדתי

בשלב זה אין לי אלא לצעוק במרי שיחי ולכאוב את כאבה של תכנית יפה
שלצערי כנראה קרסה.

תכנית הממומנת ע"י הקרן - תכנית יפה המקבלת חסות אוניברסיטאית - תכנית
שכל מי שהכיר אותה יודע כמה תרומה יכלה לתרום לו הגיעה לכלל הגשמה.

חבל!! חבל!! חבל!!

ב ב ר כ ה ,

ידעיה הסהן

העתק

מנכ"ל המחלקה	-	מנחם רביבי
סמנכ"ל וגזבר המחלקה	-	אהוד סולל
הקרן המשותפת	-	צבי ענבר
הקרן המשותפת	-	שלום טיין
גזברות ההסתדרות הציונית	-	שמעון נוה
גזברות הסוכנות בארגנטינה	-	צוייג
נציג האגף הדתי בבואנוס איירס	-	רפי בן בשט
בואנוס איירס	-	חסינטו ענבר
הנוער והחלוץ	-	במי ריכטר
מזכ"ל בני-עקיבא עולמי	-	אברהם דובדבני
מזכירות עולמית של בני-עקיבא.	-	מאיר בן יצחק

ניתוח תוכניות קייץ-האגף הדתי תשמ"ה 1985

ארה"ב

שם הקבוצה	1982	1983	1984	1985
1. הרצליה 1	-	36	32	40
2. הרצליה 2	32	36	33	41
3. הרצליה 3	32	35	35	38
4. אולפן	=	=	9	16
5. קב"ק	17	27	15	24
6. נעורים 1	24	33	36	31
7. נעורים 2	-	-	-	30
8. בני-עקיבא מח-הך	25	26	35	81
9. אחוה 1	42	30	35	29
10. אחוה 2	25	23	31	28
11. אחוה 3	-	-	33	29
12. אחוה בית	-	-	25	16
13. I.T.T.	41	16	28	36
14. N.C.S.Y. 2	30	31	44	33
15. N.C.S.Y. 2	30	37	38	30
16. N.C.S.Y. 3	34	39	40	32
17. N.C.S.Y. 4	34	37	12	34
18. N.C.S.Y. יחד	-	-	-	10
19. תחיה חצור	12	14	13	14
20. תחיה צפת	12	14	13	13
21. תחיה מגדל העמק-שכונת התקווה	12	14	12	14
22. עמק בנים (נצח)	-	-	-	13
23. עמק בנות (נצח)	-	-	-	16
24. מורשה 1	-	-	-	36
25. מורשה 2	-	-	-	37
26. שאר עמו (אתיופים)	-	-	-	16
27. ויניפג	-	-	-	28
28. בית אל	10	12	12	-
29. אירנים	-	-	22	-
30. חרשים N.C.S.Y.	-	16	6	-
סה"כ:	422	476	559	769

ניתוח תוכניות קייץ: האגף הדתי: תשמ"ה/1985

ארה"ב

תוכניות של האגף

1985	1984	1983	1982	
61	36	33	24	נעורים (תיכונים)
24	15	27	17	קב"ק (סטודנטים)
16	9	-	-	אולפן (סטודנטים)
-	12	12	10	בית אל (תיכונים)

101	72	72	51
-----	----	----	----

תוכניות של ארגונים ובתי ספר

1985	1984	1983	1982	
119	100	107	64	הרצליה
28	-	-	-	ויניפג
81	35	26	25	בני-עקיבא מח-הך
102	124	53	67	אחווה (ישראל הצעיר)
143	140	144	128	מסגרת (כולל חרשים ויחד)
73	-	-	-	מחנה מורשה
-	22	-	-	אירנים
546	421	330	284	

תוכניות עצמאיות

1985	1984	1983	1982	
36	28	16	41	I.T.T.
41	38	42	46	תחיה
16	-	-	-	שאר עמו
13	-	-	-	עמק בנים
16	-	-	-	עמק בנות
122	66	58	87	

1. גידול במספר חניכים לפי שנים

מ-1982 עד 1983 13% + (54)

מ-1983 עד 1984 17% + (83)

מ-1984 עד 1985 37% + (210)

2. גידול במספר תוכניות לפי שנים:

מ-1982 עד 1983 (מ-16 ל-18) 12.5% +

מ-1983 עד 1984 (מ-18 ל-22) 22% +

מ-1984 עד 1985 (מ-22 ל-27) 23% +

נספחים:

1. תוכניות של האגף גרידא מהוות 13% של כל התוכניות
תוכניות של ארגונים מהוות 71% של כל התוכניות
תוכניות עצמאיות מהוות 16% של כל התוכניות
בשנת 1984, האחוזים היו 13%, 75%, ו-12%.
2. הגידול השנה במספר חניכים מחולק לגידול של 156 חניכים בתוכניות
חדשות (מורשה, N.C.S.Y. יחד, שער עמו, ויניפג, עמק כנים, עמק בנות)
ו-94 חניכים נוספים בתוכניות הקיימות.
הגידול בסה"כ של 210 יצא מזה ששלש תוכניות של 40 חניכים שקיימנו
בשנה שעברה בוטלו השנה.
3. מספר חניכים בתוכניות של האגף גרידא גדל ב-40% בשנה האחרונה
מספר חניכים בתוכניות של ארגונים גדל ב-35%, בשנה האחרונה
מספר חניכים בתוכניות עצמאיות גדל ב-88% בשנה האחרונה.

השר יוסף שפירא

ירושלים, כ"ו בטבת התשמ"ז

בעז"ה

27 בינואר 1987

פנימי

לדובדב ויצחק,

ה' עמכם !

נפגשתי עם חיים אהרן ובאתי לידי הסיכומים הבאים :

- נעניתי להצעתו של חיים אהרן לקיים פגישה של בנ"ע, בית"ר, תהל'ה ותגר לגבוש מחשבה בענין תנועת ההגשמה.
- דברתי אתו על פקידות בכירה (יש סיכוי), ושליחות מרכזית (אין סיכוי מחוץ לנציג למדינות מרכז אמריקה, אישיות מתאימה המכירה את אמל"ט הבה ונחשוב יחד על מועמד).
- על שליחויות רגילות הוא מציע שנכין הצעה לפגישה משותפת יחד עמו ועם לוינ.
- וגם על עניני כספים, דברנו וסכמנו שנכין הצעה לפגישה הנ"ל, יש כנראה סיכוי להגדלת התקציב לעידוד העליה.

בב"ח לתו"ע,

יוסק'ה שפירא

~~27/1~~
~~28/1~~

27/1 ביום

(4) סוף שנה - חתונה

(5) חתונה

חזרה
מחנה
ביום
27/1

במקום

11 מרחק מהבית
במחנה
ביום 27/1

מחנה
ביום 27/1
במחנה
ביום 27/1

(2) מחנה
ביום 27/1
במחנה
ביום 27/1

(3) מחנה
ביום 27/1
במחנה
ביום 27/1

27/1 יום כיפור

4) שבת - יום כיפור

5) יום כיפור

א. שבת - יום כיפור
ב. יום כיפור - שבת
ג. שבת - יום כיפור

יום כיפור
שבת

יום כיפור

1) שבת - יום כיפור
2) יום כיפור - שבת
3) שבת - יום כיפור

2) שבת - יום כיפור
יום כיפור - שבת

3) שבת - יום כיפור
יום כיפור - שבת

משרד התקשורת
מברק ממנוי טלפון / טלקס

מחלקת היד	מחלקת	מחלקת	מחלקת
		IL	

134

שם השולח

מקום השולח

נחקבל בטלפון/בטלקס מ-

telephoned/telexed from

1-3	4	
230	פנים	חצר
	1	2

מספר	שירות
מספר	שירות
מספר	שירות
מספר	שירות

מספר סקרי	מספר טילים	תאריך	שעה	חצות למילה		מספר טקס		מספר	מספר	מספר	מספר
				אב	שקל	אב	שקל				
58-64	לע לתיק	54-57	48-51	44-47	37-43	29-36	28	27	20-26	17-18	1-16
1-6533	91	1250	00	00	00	00	00	00	25210	20	1-16

אל:

משרד ראש הממשלה
לשכת הישר וסמך שמירה
28-01-1987
דואר נכנס

25.1.87
יוסף-שמירה - משרד ראש הממשלה ירושלים

הריני מביא לידיעתך כי לא הוצגתי להשתתף בישיבת ועדת טרים לענייני עכידה המתכנסת סמוך בפעם הראשונה בדיון בנושא יחידות הרום אפריקה נקודה המחשבה בראשה אני עומד יזמה את התכנית לעכידה וקלוטה מדרום אפריקה ושותפה בחסות נכבד בביצועה נקודה אי- לכך אם המטרה לקבץ תמונה מלאה על המצב כדי שתדיון לא יהיה כוסה בחסר מן הראוי היה כי ראש המחשבה לעכידה וקלוטה היה מוזמן להשתתף בדיון חשוב זה נקודה אני מוחה על כך כי אי-הזמנתי לישיבה אינה נובעת משיקולים ענייניים נקודה

חיים אהרון
ראש המחשבה לעכידה וקלוטה
הסוכנות היהודית

קבלה

TELEGRAMME

קבלה

קבלה

9050

4-10-85
S 8-01-1985
TINX LIT

~~סיכום~~
~~לד"ר~~
 משה

הכ"ס
 (מז)

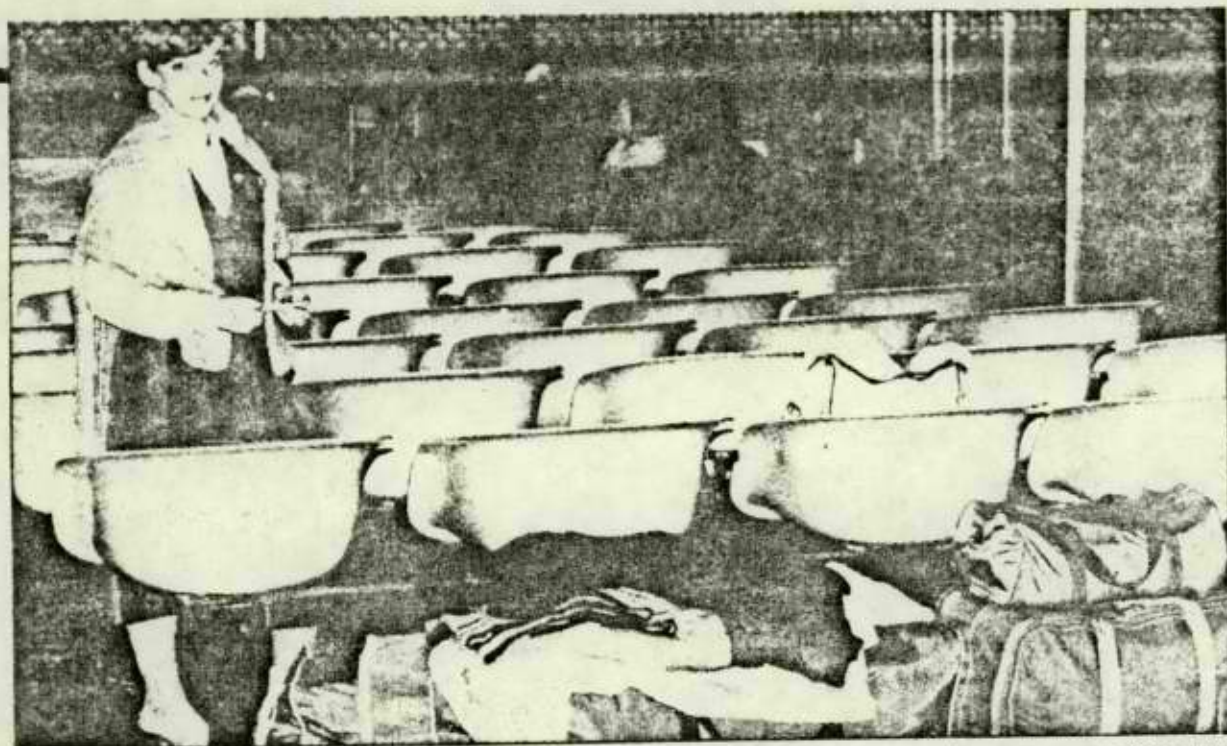
אברהם
 יוסף
 ליל
 חתונה

חשר יוסף שפירא

אברהם - חתן וכלה!

ביום נקרא ד"ר
 אהרן בן יצחק
 שמואל בן יצחק
 חתן וכלה
 אהרן בן יצחק
 שמואל בן יצחק
 חתן וכלה

שמואל בן יצחק
 חתן וכלה

נורה וואנצ'ה עם המוזדדות: "לא האמנתי שאת הימים הראשונים בישראל אכלה על כיסאות בשדהדדקספה". (צילום: שי אבריראל)

קליטת עלייה: ארבעה לילות על הכיסאות בנתב"ג

אם ובתה שהגיעו לארץ ביום שישי, כעולות חדשות מרומניה, ביקשו להתקבל למעון עולים בירושלים, כדי להתגורר בסמוך לאבי הבת. לדברי פקידי הקליטה אין מקומות בירושלים. האב בירר ומצא שיש בשפע

נעם בריקבין

עולה חדשה ובתה נאלצו ללון את ארבעת הימים הראשונים שלהם בשרא"ל באולם קבלת העולים בנמל התעופה בנגוריון. זאת לאחר שפקידי משרד הקליטה לא הצליחו במשך כל אותו חגון למצוא עבורן מעון עולים מתאים.

נורה וואנצ'ה (42) ובתה אלינה (17) הגיעו לארץ כעולות חדשות מרומניה, ביום שישי בשעה תשע בבוקר. הן ביקשו להתקבל למעון עולים בירושלים. מכיוון שבעלה הקודם של נורה (אביה של אלינה) אלכסנדר און, שעלה לארץ לפני ארבע שנים, מתגורר עם משפחתו בירושלים, האב ובתו לא התראו זה ארבע שנים, והבת רצתה לגור בקרבת אביה. אולם נר מוק זה לא ריבר אל לבם של פקידי הקליטה.

לדברי נורה אמרו לה פקידי הקליטה: "כשבילך יש מקום רק באשקלון או באשדוד". היא ביקשה לדעת אם יש סיכוי שבעתיד יאפשרו לה לגור בירושלים, אך הפקיד ענה לה בנסות ש"אין טעם להתעקש". נורה התייעצה עם בעלה לשעבר והוא אמר לה לא להסכים לעבור למעון באשקלון ללא התחייבות משרד הקליטה למצוא עבורה מקום בירושלים, לכשיתאפשר הרב. פקיד הקליטה לא הסכים

להתחייב לכך. כלית ברירה החליטה נורה להישאר עם בתה באולם הקבלה עד שיתרכך לבם של הפקידים.

השעות נקפו והאם ובתה נעזבו לנפשם. כשהגיעה שעת סגירת האולם, רדשו הפקידים שהשתיים תצאנה מהאולם, אחרת יזמינו משטרה. ברשותן היו 30 שקל בלבד, כך שלא יכלו לשכור חדר במלון. קרובי המשפחה היחדים גרים בצפון הארץ. הן ביקשו ללון באחד מהחדרים ביום משכנים עולים שמגיעים בשעות הלילה, אולם נאמר להן: "כאן זה לא בית מלון". בערב יום שישי הגיע פקיד שאמר להן כי אין מקום בירושלים, אבל יש בנתניה.

במשך השבת ביק אלכסנדר און במעונות העולים בירושלים, והתברר לו שב"בית קנדה" יש 30 מקומות פנויים, ב"בית גוברין" 16, וגם בגילה יש מקומות פנויים. ביום ראשון, לאחר יומיים של המתנה, פנתה נורה שוב לפקיד הקליטה בנמל, ואמרה לו שיש מקומות במעונות בירושלים. הפקיד אישר, כי אכן ישנם מקומות במעונות, אך לא באולפן.

שלשום בערב נודע הסיפור ל"חדשות". כתב וצלם של העיתון הגיעו לשרה התעופה ומצאו את נורה וואנצ'ה וישבת באולם קבלת העולים ליד חפציה. פקיד משרד הקליטה במ קום ניסה להטעות את צוות העיתון ולמנוע את

קיום הראיון. אחת הפקידות אף תקפה את הצלם.

וואנצ'ה, לשעבר אוצרת מוזיאון בבוקרשט, אמרה ל"חדשות" כי שמעה על קשיי הקליטה, אך לא האמינה שתיאלץ לבלות את שלושה הלילות הראשונים שלה בארץ על כיסאות בנמל התעופה. "אני מבונה שלמשרד הקליטה יש בעיה של פיזור אוכלוסייה בארץ, אני מבונה שאם ייעתרו לבקשתי, יישבו כל הער לים כאן עד שיקבלו מעון לפי בחירתם. אבל אני מבונה מדוע פתייחסים אלי בצורה כה מכוערת. לפחות היו מסבירים לי מה לעשות, מנסים ללכת לקראתי, הם לא מקשיבים בכלל. הרי יש להם מקום בירושלים, ובתי וזאת לגור בקרבת אביה".

רוב משרד הקליטה אמר בתגובה, כי עמדם תמיד, ראש אגף שירותי הקליטה במשרד, נסע במיוחד לנמל התעופה כדי לבדוק את הפרשה. תמיד שוחח עם הפקידים במ קום, והם מסרו לו כי הציעו לעולה מעון באשדוד, אשקלון, נתניה או באר שבע, והיא כמעט הסכימה, אולם בעלה שכנע אותה שלא להסכים. הפקידים טענו באוזני תמיד, כי היא מסרבת לכל הצעה, מלבד זאת, אין מקומות בירושלים.

תמיד לא שוחח עם וואנצ'ה. אמש היא התכוננה ללילה נוסף בנמל התעופה.

בענין קיבוץ מל"ז
19.9.86

מימון, היקף, שלום, רב,

1. ברשימת השליחים של המחלקה צויין תאריך סיום השליחות. ייתכן שחלק מהשליחים ישארו במקומות לשנה שלישית. נראה לי שהשליחים עם הסימון ✓ בוודאי יסיימו עד קיץ 1987.

2. העובדים הבאים יוצאים לגמלאות בחודשים הבאים:

משה יקיר - מנהל חטיבת העליה

יהושע וולברג - דסק אמלייט

מרדכי כהן - דסק צרפת

בן-ציון פיקסלר - דסק מזרח אירופה

רינה איתני - מנהלת אגף שרותי רווחה-מחוז צפון

אליעזר קרול - מנהל מרכז קליטה מבשרת ציון

אני שמח לך כפיטאט שליטה ושקנה לראשון
הקדמה בניהול מלטה כרגיל.

כחמישה וחמישים שנים, שלום לנא וטובות

אשר קיבלתם

משלחת שליחי מחלקת עליה 1986/87

שם השליח	מקום השליחות	התפקיד	תאריך התחלה	תאריך סיום	מצב משפחתי בשליחות	טונות
א. ארה"ב						
1. מחנאי זאב	ניו-יורק	ראש המשלחת	18.8.86	17.8.88	נ + 3	יצא שנהיים קודם
2. אביק מלכין	ניו-יורק	שליח קיבוצי	15.7.85	14.7.87	נ + 2	
3. שי בן אליהו	ניו-יורק	שליח מושבים	12.12.85	11.12.87	נ + 1	
4. אהובה ארגוב	ניו-יורק	שליח	5.8.85	4.8.87	נשואה	
5. יובל רכלבסקי	מנהטן	שליח	31.7.85	30.7.87	נ + 3	
6. אלה לוין	מנהטן	שליח	24.7.84	24.7.87	נ + 1	
7. בובי בראון	מנהטן	שליח	4.11.85	3.11.87	נ + 2	
8. עקיבא ורבר	ברוקלין	שליח	1.7.86	30.6.87	נ + 3	
9. אורי כהן	מיאמי	שליח	14.8.84	14.8.87	נ + 2	
10. צבי ידין	בוסטון	שליח	15.7.85	14.7.87	נשוי	
11. אלי האובן	בוסטון	שליח סטודנטים	15.8.84	30.9.86	רווק	
12. יעקב וטלר	לוס אנג'לס	שליח	16.7.85	15.7.87	נ + 3	
13.	סן-פרנסיסקו	שליח				
14. כהן זאב	וויטינגטון	שליח	5.8.86	4.8.88	נ + 3	
15. דן קרקוב	פילדלפיה	שליח	25.7.85	24.7.87	נ + 2	
16. דוד וולף	שיקגו	שליח	17.7.84	31.6.78	נ + 2	
ב. קנדה						
1. חיים ניראל	מונטריאול	שליח	26.8.85	27.8.87	נ + 2	
2. אהרן אברמוביץ	טורונטו	שליח	25.7.85	24.7.87	נ + 2	

שליחים משותפים עם מח' נוער והחלוץ 50%

שם השליח	מקום השליחה	התפקיד	תאריך התחלה	תאריך סיום	מצב משפחתי בשליחה	שננות
<u>ג. ארה"ב</u>						
1. חיים מזרחי	לוס אנג'לס	שליח בית"ר	15.8.85	14.8.87	נ + 3	
2. אלכסנדר שמעון	אטלנטה	שליח יהודה הצעיר	8.85	8.87	נ + 3	
3. שמיר יעקב	ניו-יורק	שליח מגשימים	8.85	8.87	נ + 3	
4. דוד רז	מילווקי	שליח קהילתי	19.8.86	18.8.88	נ + 3	
5. נורמן לבנסון	מיניאפוליס	שליח קהילתי	19.8.85	18.8.87	נ + 3	
6. ברודר יעקב	ווסט אורנג'	שליח קהילתי	19.8.86	7.88	נ + 3	
7. רוצסטר	רוצסטר	שליח קהילתי	8.84	31.7.87	נ + 3	
8. בני שוורץ	דטרויט	שליח קהילתי				
9. יגאל שבחאי	ניו-ג'רסי	שליח בני-עקיבא	6.8.86	5.8.88	נ + 1	
10.	ממפיס	שליח קהילתי				
11. חסיה ישראל	ניו-יורק	שליח קיבוץ עליה	2.7.85	1.7.87	נ + 3	
12. עמנואל ימיני	דנבר	שליח קהילתי	7.85	7.87	נ + 4	
13. עודד מנור	יוסטון	שליח קהילתי	8.84	31.8.87	נ + 2	
14. אפרים פוקר	קליבלנד	שליח בית"ר	1.8.85	1.8.87	נ + 2	
15. ניטליש דני	אדמונטון	שליח קהילתי	19.8.86	18.8.88	נ + 2	
<u>ד. קנדה</u>						
1.	ונקובר	איחוד הבונים				
2.	מונטריאול	קהילה ספרדית	8.83	8.86	נשוי	

ה. שליחים נתמכים ארה"ב

שם השליח	מקום השליחות	החפקיד החפקיד	תאריך התחלה	תאריך סיום	מצב משפחתי בשליחות	טונות
1. לוינסון עודד	ניו-יורק	שליח רפורמי	1.9.84	1.9.86		
2.	ניו-יורק	שליח				
3.	ניו-יורק	קונסרבטיבים שליח				
4. נתן כהן	ניו-יורק	אורטודוקסים שליח פועלי				
5. אבי דיקשטיין	ניו-יורק	אגודת ישראל	11.2.85	10.2.87	נ + 3	
6. אלימלך יעקב	ניו-יורק	Z.O.A	1.9.85		נ + 1	
		ח. ארץ-ישראל	16.3.86	15.3.88	נ	

שנות	מצב משפחתי בשליחות	תאריך סיום	תאריך התחלה	התפקיד התפקיד	מקום השליחות	שם השליח
						<u>1. אנגליה</u>
	נשוי	27.11.87	28.11.85	ראש משלחת	לונדון	1. אשר וינר
	נ - 2	6.7.87	7.7.85	שליח	לונדון	2. זאב בן-יוסף ✓
	נשוי	10.9.87	10.9.84	שליח	לונדון	3. יוסי מילשטיין ✓
	נ + 4	4.8.87	5.8.85	שליח קיבוצי	לונדון	4. אורי מירון ✓
	נ + 4	27.8.87	28.8.85	שליח הסברה	לונדון	5. מנחם מיכלסון ✓
	נ + 2	8.10.86	8.8.84	שליח סטודנטים	לונדון	6. גיורא משעון ✓
				שליח משותף	גלזגו	7. בן-ציון יריב
	נ + 1	24.8.87	23.8.86	נוע"ח 50%		
	נ + 4	3.9.88	4.9.86	שליח	מנצ'סטר	8. זוננפלד יוסי
						<u>2. אוסטרליה</u>
	נ + 2	31.1.88	19.1.86	שליח	מלבורן	1. יוסי שמיר
						<u>ח. בלגיה</u>
	נ + 3	13.11.87	14.11.85	משותף עם מח' ארגון 50%	בריסל	1. רפאל צרפתי
						<u>ט. שבדיה</u>
	נ + 2	30.6.87	9.9.84	משותף נוע"ח+ ארגון 33%	שטוקהולם	1. מרדכי גילה ✓

שם השליח	מקום השליחות	התפקיד	תאריך התחלה	תאריך סיום	מצב משפחתי בשליחות	שננה
<u>י. דנמרק</u>						
1. מוריס שפטלוביץ	קופנהגן	משותף ארגון 50% נוע"ח 25%	22.9.85	21.9.87	נשוי	
<u>יא' שוויץ</u>						
1. רודן מרטין ✓	ציריך	משותף עם ארגון 50%	1.10.82	30.9.86	נ + 1	
<u>יב' גרמניה</u>						
1. אורי אלוני	פרנקפורט	משותף עם מח' הכספים+ארגון	9.1.85	30.9.87	נשוי	
<u>יג' הולנד</u>						
<u>יד' ארגנטינה</u>						
1. דגני אריה	ביירס	ראש משלח	9.9.86	8.9.88	נשוי	
2. יהודה נחן	ביירס	שליח	15.9.85	10.12.86	נ + 1	
3. שיפמן מרדכי	ביירס	שליח קיבוצי	20.8.86	19.8.88		
4. ג'ק בר-גיל	ביירס	שליח	15.8.85	14.8.87	נ + 2	
5. ארליך בחיה	ביירס	שליחת סטוד- נטים	21.8.86	20.8.88		
6. סולמה דרייספל	רוטרן	שליח משותף עם נוע"ח 50%	23.2.85	22.2.87	נ + 1	
7. נסטור קלינסקי	קורדובה	שליח	12.8.85	11.8.87	נ + 1	
8. פרוו קלמן	ויא ביאנקה	שליח משותף עם נוע"ח 50%	25.8.86	24.8.88		
9. נעמי יפה	רזיססנציה	שליח משותף עליה	27.11.85	26.11.87	נשואה	
10. רפי בן-בסט	ביירס	שליח משותף נוה"ח	25.2.85	24.2.87	נ + 3	

שם השליח	מקום השליחות	התפקיד	תאריך התחלה	תאריך סיום	מצב משפחתי בשליחות	שונות
<u>טו' ברזיל</u>						
1. אודלר יצחק ✓	סאו פאולו	שליח	1.2.84	31.3.87	נ + 3	
2.	ריו דה ז'נרו	שליח				
3. ראובן פיינגולד	פורטו אלגרה	משוחף עם מח נוע"ח	3.85	3.87	נ + 1	
<u>טז' אורוגואי</u>						
1.	מונטבידאו	שליח				
<u>יז' פרו</u>						
1. צרסינובר ג'ק	לימה	משוחף עם נוע"ח 75%	16.4.86	15.4.88	נ + 2	
<u>יח' צ'ילה</u>						
1. שאול אליהו ✓	סנטיאגו	שליח	5.2.84	28.2.87	נ + 2	
<u>יט' ונצואלה - קולומביה</u>						
1. מאיר לב	קראקאס	נציג	18.8.85	17.8.87	נ + 2	
<u>כ' מכסיקו</u>						
1. מיירוביץ פדרו	מקסיקו	שליח	18.8.86	17.8.88	נ + 3	

כא' צרפת					
1. כהן אלי ✓	פריז	ראש משלחת	1.11.82	31.10.86	רווק
2. קנפו דוד	פריז דוד	שליח	27.8.85	26.8.87	נ + 2
3. מרדכי פלוס	פריז	שליח	16.7.85	15.7.87	נ + 1
4. מירה אמסלם ✓	פריז	שליח	9.8.84	31.8.87	גרשה
5. משה שושן	פריז	שליח קיבוצי	4.9.85	3.8.87	נ + 3
6. ראובן נעמה	ליאון	שליח	18.7.85	17.7.87	רווק
7. הרצל סמדר	מרסייל	שליח	9.86	9.88	נ + 3
8.	ליאון				
9. מופטיק יצחק	יכין	שליח	191.5.86	30.4.88	נשוי

החל מ-1.9.86
ב-1.9.86 הועבר

שם השליח	מקום השליחות	התפקיד	תאריך התחלה	תאריך סיום	מצב משפחתי בשליחות	שננות
כב' ספרד						
1.	מדריד	שליח מטותף ארגון נוע"ח ספרדים 25%				
כג' טורקיה						
1. משה ענטבי ✓	איסטנבול	משותף עם גזברות	1.8.84	31.8.87	נשוי	
כד' איטליה						
1. עוזיאל מאיר	רומא	משותף עם מח' ארגון 50%	1.9.86	31.8.88	נ + 3	
2. יצחק הלר ✓	מילאנו	משותף עם מח' ארגון	11.84	11.86	נשוי	
כה' אוסטריה						
1. דב שפרלינג	וינה	ראש משלחת	23.6.85	22.6.87	נ + 2	

۱۹۳۰ ۱۹۳۱

۱۹۳۱ ۱۹۳۲

۱۹۳۲ ۱۹۳۳

۱۹۳۳ ۱۹۳۴

۱۹۳۴ ۱۹۳۵

LEON ROZENBAUM

Avocat au Barreau d'Israël
Maître en Droit Licencié es Lettres
de l'Université de Paris

29 Avenue King George, Jérusalem 94261
Tél: (02) 227475 Telex: 26144 BX JM IL Ext. 7368

ליאון רוזנבאום

עורך-דין

רח' המלך ג'ורג' 29 ירושלים 94261 טל: 02-227475

UNION DES ISRAELIENS OLIM DE FRANCE
ET D'AFRIQUE DU NORD

התאחדות עולי צרפת צפון אפריקה ודוברי צרפתית בישראל

Avec Nos Compliments בברכה

הנהלה ארצית רחוב אלקלעי 9, Direction Nationale 9 rue alkalay,
ירושלים 92223 טל. 02/668840 669161 Jerusalem 92223, Tel.

Union
des Israéliens
Olim
de France
et
d'Afrique du Nord

Notre Sionisme

Il y a 2000 ans, la nation hébraïque était détruite par Rome. Pour un très long temps jusqu'à nos jours, l'histoire du peuple juif devenait celle d'un peuple dispersé, sans métropole, greffé sur le paysage territorial, culturel ou national d'autres ethnies. Dans un effort de survie et de fidélité à soi-même dont l'histoire humaine n'offre aucun autre exemple, les Juifs ont traversé le temps des civilisations et des cultures. Ils les ont toutes aimées: ils les ont toutes aidées à s'épanouir. Ils ont souvent risqué d'y disparaître dans les pires catastrophes morales que l'humanité, jusqu'à notre temps, aura connues.

Mais voici que de nos jours, en un point de lui-même, le peuple juif redevient la nation hébraïque. Et c'est cela, pour nous, Israël.

A cette véritable mutation d'identité des temps du retour à nous-mêmes, dont les prophètes d'Israël avaient dit l'importance considérable pour l'humanité entière, des Juifs venus de tous les paysages humains, participent aujourd'hui. Parmi eux, ceux qui reviennent des paysages français. C'est pour nous l'occasion de dire au peuple de France, la reconnaissance que nous lui devons de nous avoir fait connaître son propre visage de l'universel humain. Mais c'est comme Israéliens — Juifs redevenus Hébreux — que nous léguerons à nos enfants la manière d'être homme que la Bible a nommé Israël, sur le paysage de cette terre qu'Edmond Fleg avait désignée comme: "la terre que Dieu habite".

Léon Ashkénazi

Pour renforcer le sionisme: rejoignez nos rangs.

Pourquoi l'Union

Notre association est l'union des Israéliens francophones.

Encourager l'Alyah de France et d'Afrique du Nord et contribuer à la réussite de l'intégration des immigrants des pays francophones sont des objectifs aussi difficiles que nécessaires. Ils sont notre vocation.

Nous avons conscience du rôle historique qui nous est imparti, une génération après Auschwitz, dans l'Etat Juif souverain.

Nous savons qu'indépendamment de l'action, de l'administration, il importe que s'organise l'entraide sur une base bénévole, entre les nouveaux arrivés et ceux qui sont déjà mieux intégrés.

Nous croyons que les Juifs de France peuvent et doivent jouer un rôle particulier en Israël. Parce que s'est développé en France, au cours des vingt dernières années, un certain type de relations intercommunautaires riche d'enseignements et en raison de l'évolution interne de la communauté juive de France, nous sentons que nous nous trouvons aujourd'hui à un moment privilégié qui peut-être ne reviendra pas, pour convaincre les Juifs de France, dans leur diversité, que leur place est avec nous, en Israël.

Ce qu'il faut donc en premier lieu, c'est convaincre les Israéliens francophones d'unir leurs efforts et de parler d'une seule voix, par delà leurs différences, pour tirer du point de vue sioniste, le meilleur parti possible des circonstances.

L'Union, forte de son expérience et de ses attaches avec les diverses administrations, et dans le respect d'un apolitisme absolu, constitue le cadre adéquat de notre action militante.

Plus que jamais, pour tous les francophones d'Israël soucieux de l'Alyah de France, un seul mot d'ordre: Adhérez, militez à l'Union!

Léon Rozenbaum
Président de l'Union

Les Contacts dans nos sections

JERUSALEM

9, rehov Alkalay
Tél: (02)-634910

Président:
M. C. Kadoush
Permanente:
Mme Danielle Benayem

TEL AVIV

1, rue Ben Yehouda
Tél: (03)-661219

Président:
M. Y. Waiche
Permanente:
Mme Huguette Gasc

HAIFA

28, rue Hanéviim
Bureau 317
Tél: (04)-642513

Président:
Prof. P. Saphar
Permanente:
Mme Juliette Ouanounou

NETANYA

11, Kikar Haatzmaout
Tél: (053)-27685

Président:
M. I. Tapiéro
Permanente:
Mme Odette Jascensky

ASHDOD

Boîte Postale 206
Tél: (055)-35566

Président:
M. H. Deray
Permanente:
Mme Michèle Cheistowski

TIBERIADE

2155/3 Hapalmach
Rasco
Tél: (067)91950

Président:
M. A. Allouche

BEERSHEVA

Beit Haoléh
2, Rehov Hahistadrout
Tél: (057)-76252

Président:
M. R. Matzliah
Permanente:
Mme Bartov Gisèle

NAZARETH ILLIT

Foyer A. Narboni
852/15, Rehov Hachikma
Tél: (065)-78350

Président:
M. A. Larédo

HERZLIAH

37, Rehov Tséiré Tzion
Névé Amal
Tél: (052)-558707

Président:
M. R. Chemouny

RAMLE

59, rue Herzl
Boîte Postale 149
Tél: (08)-221554

Président:
Dr. Frey

ASHKELON

Matnass "Woldenberg"
Shrounat Shimshon

Président:
M. David Kenan

Structures de l'Union

COMITE D'HONNEUR

Me Sauveur BARANES, M. Frédéric HAMMEL, M. Nathanel GRYN, Dr. Arié MUSCAT, Prof. André NEHER, M. Emmanuel RACINE, le Grand Rabbin Albert HAZAN, M. Elie CHEMOUNY.

COMMISSION DE CONTROLE

Dr. Arié MUSCAT, M. Jo FUKS, M. Maurice HAUSNER

CONSEIL NATIONAL

(composé de 80 membres)

Me Léon ROZENBAUM, Président de l'Union

EXECUTIF RESTREINT

Itzhak TAPIER, Vice-Président
M. MICHAELI, Vice-Président
Me Joëlle BELHACEN, Secrétaire générale
Max AZOULAY, Secrétaire général adjoint
Mordechai FELLOUS, Trésorier général
Claude KADDLOUS, Trésorier général adjoint
Yossef WAICHE, Trésorier général adjoint

Permanents du Bureau National

Moshé COHEN, Directeur général
Hélène BENLOULOU, Secrétaire nationale
Itzhak BOUANICHE, Département Etudiants.

Alyah

La mission fondamentale de notre union est l'encouragement à l'Alyah; aussi bien par une action idéologique et d'information auprès des Juifs de France que par l'amélioration des conditions d'intégration des nouveaux immigrants.

Depuis plusieurs années, l'Union est étroitement associée aux efforts de nombreuses organisations sionistes pour la mise sur pied et l'animation de groupes d'Alyah. C'est à travers le groupe que la meilleure préparation se réalise.

L'Union veut jouer un rôle de catalyseur auprès de toutes les Organisations Juives de France pour les amener à placer l'Alyah au premier plan de leurs préoccupations. L'expérience positive de l'intégration des groupes à Ashdod, Jérusalem Migdal Haémek et Tibériade, permet d'envisager le développement de ce type de projet.

Par ailleurs, l'Union intervient auprès de tous les groupes et séminaires de passage en Israël pour les informer et les sensibiliser aux problèmes de l'Alyah.

**Pour sensibiliser les Juifs de France, l'Union leur dit:
l'Alyah ou l'assimilation.**

Intégration: nos objectifs

— L'accueil humain et chaleureux. Les membres volontaires de l'Union se font un devoir de l'apporter, aux arrivées des avions et des bateaux, ainsi que lors de différentes visites dans les centres d'intégration.

— Suivre, lors de sa période d'adaptation le nouvel immigrant, sans pour cela se substituer aux services officiels de l'Agence Juive et du Ministère de l'Intégration; veiller à ce que son acclimatation se réalise dans les meilleures conditions, y compris évidemment et en tout premier lieu, l'attribution d'un logement et d'un emploi.

— Tenter de résoudre enfin, par ce contact permanent, les mille et un problèmes auxquels tout nouvel immigrant se trouve nécessairement confronté: langage, tracasseries administratives et, surtout, intégration scolaire des enfants.

Composée de nouveaux immigrants installés en Israël au cours de ces trente dernières années, l'Union est à la fois la structure de représentation des immigrants francophones au sein de l'Organisation Sioniste Mondiale, mais aussi l'instrument le plus efficace d'encouragement à l'Alyah et d'amélioration des conditions d'intégration.

L'Union c'est l'informatique au service de l'immigrant

Les Programmes de l'Union

L'action culturelle est l'un des aspects essentiels du travail de l'Union. Dans chacune des sections sont organisés: des cours d'Hébreu, des conférences-débats, des rencontres avec des nouveaux immigrants, des séances de ciné-club, etc...

Durant les périodes de vacances, ces activités sont élargies aux touristes francophones; c'est ainsi qu'à Jérusalem par exemple, l'Union organise un cycle de conférences-débats en collaboration avec la WIZO et le "Moadone Haoléh".

Chaque fête, chaque célébration nationale est l'occasion d'une activité spécifique, les rencontres de "Yom Ha'atzmaout" et de la Journée d'identification regroupent plusieurs milliers de participants.

Les activités de l'Union sont animées par les plus hautes personnalités du monde culturel et spirituel francophone en Israël.

Pour un Israël plus généreux, devenez un volontaire de l'Union.

Vous voulez en savoir plus sur les conditions d'intégration en Israël, sur vos possibilités d'emploi, sur les conditions de logement, sur l'éducation des enfants,... écrivez-nous... des nouveaux immigrants vous répondront!

L'adresse des Israéliens olim de France en Israël... c'est l'UNIF.

**Union des Israéliens de France et d'Afrique du Nord
U.N.I.F.
14, King George
94229 — Jérusalem
Tél: (02) 242.551**

Libre

Ouvrez un compte libre en devise étrangère*

L'intérêt élevé payé est libre de taxes en Israël.
Le compte est libre de toute obligation en Israël.

Transfert libre des fonds, partout, toujours.

Vous êtes libre de sélectionner n'importe quelle devise pour
votre dépôt.

Vous êtes libre de déterminer votre période de dépôt

* valable uniquement pour touristes, résidents étrangers, nouveaux immigrants, israéliens ayant
résidé à l'étranger et rentrant en Israël.

ISRAEL DISCOUNT BANK

Plus de 270 agences et bureaux en Israël et à travers le monde

Le total du bilan dépasse 10 milliards de dollars

Siège Social: 27, rue Yehuda Halévi, Tel-Aviv
Centres du Touriste: 16, rue Mapu, Tel-Aviv/
62, rue King Georges, Jerusalem/ 14, Kikar Atzmaut,
Netanya/34, rue Herzl, Haifa

4-D Executive Service Bureau: Dan Hotel, Tel-Aviv,
Agences à l'Aéroport Ben Gourion et dans les
principaux hôtels
Filiale américaine: Israel Discount Bank of New York,
511 Fifth Avenue, New York

Autres filiales et bureaux: Miami (2)/Los Angeles/Nassau/Toronto/Montreal/ Cayman/Buenos-Aires/
Santiago du Chili/Rio de Janeiro/São Paulo/Montevidéo/Punta del Este/London/Luxembourg.

Notre sionisme

Il y a 2000 ans, la nation hébraïque était détruite par Rome. Pour un très long temps jusqu'à nos jours, l'histoire du peuple juif devenait celle d'un peuple dispersé, sans métropole, greffé sur le paysage territorial, culturel ou national d'autres ethnies. Dans un effort de survie et de fidélité à soi-même dont l'histoire humaine n'offre aucun autre exemple, les Juifs ont traversé le temps des civilisations et des cultures. Ils les ont toutes aimées; ils les ont toutes aidées à s'épanouir. Ils ont souvent risqué d'y disparaître dans les pires catastrophes morales que l'humanité, jusqu'à notre temps, aura connues.

Mais voici que de nos jours, en un point de lui-même, le peuple juif redevient la nation hébraïque. Et c'est cela, pour nous, Israël.

A cette véritable mutation d'identité des temps du retour à nous-mêmes, dont les prophètes d'Israël avaient dit l'importance considérable pour l'humanité entière, des Juifs venus de tous les paysages humains, participent aujourd'hui. Parmi eux, ceux qui reviennent des paysages français. C'est pour nous l'occasion de dire au peuple de France, la reconnaissance que nous lui devons de nous avoir fait connaître son propre visage de l'universel humain. Mais c'est comme Israéliens — Juifs redevenus Hébreux — que nous léguerons à nos enfants la manière d'être homme que la Bible a nommé Israël, sur le paysage de cette terre qu'Edmond Fleg avait désignée comme: "la terre que Dieu habite".

Leon Ashkénazi

Pour renforcer le sionisme: rejoignez nos rangs.

RAMLE
59, rue Herzl 72101
Boîte Postale 149
Tél: (08)-221554
Président:
Dr. Y. Frey
AHKELOH
Rechov Hachikma, 42
Ashkelon 78413
Président:
M. D. Kenan
NAHARIA
24/4 Rechov Yosseph Lévi
Tél: 04-926682
Président:
M.M. UZAN
MOSHAY YAFFIT
D.N. Bikat Hayarden
Tél: 02-941795
Président:
M.M. Benichou

TIBERIADE
B.P. 492
Tiberiade 14245
Tél: (067)91950
Président:
M.A. Allouche
NAZARETH ILLIT
Foyer A. Nardoni
Rechov Hachikma 7
(852/15)
17000 Nazareth Illit
Tél: (065)-78350
Président:
M.A. Laredo
HERZLIYA
37, Rechov Tséire Tzion
Névé Amal 4624
Tél: (052)-558707
Président:
M.R. Chemouny
Présidente:
Mme Huguette Chemouny

NETANYA
11, Kikar Haatzmaout 42271
Tél: (053)-27685
Président:
M.I. Tapiero
Présidente:
Mme Odette Jascensky
ASHDOD
Boîte Postale 3517
Tél: (055) 59882
Président:
M.H. Deray
Présidente:
Mme Michèle Cheistowski
BEERSHEVA
B.P. 5717
Beersheva 84100
Tél: (057)-76252
Président:
M.R. Maizliah
Présidente:
Mme Barrov Gisèle

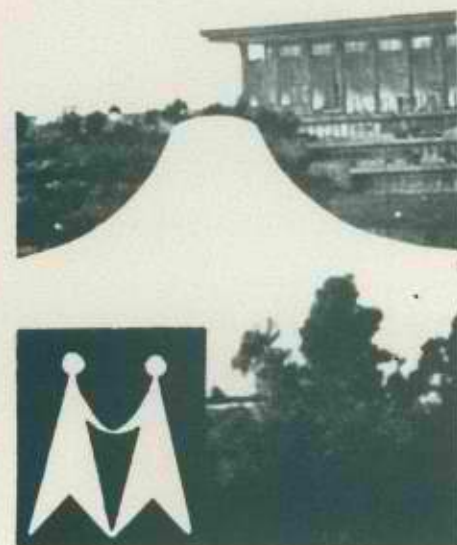
JERUSALEM
9, Rechov Alkalay 92223
Tél: (02) 630987
Président:
M.E. Benhamou
Présidente:
Mme Danielle Benayem
TEL AVIV
1, rue Ben Yehouda 63801
Tél: (03)-561219
Président:
M.Y. Waiche
Présidente:
Mme Huguette Gasc
HAIFA
28, rue Hanévim 33104
Bureau 317
Tél: (04)-642513
Président:
Prof. R. Saphar
Présidente:
Mme Juliette Quanonou

Les Contacts dans nos sections

U.N.I.F.A.N

Union des Israéliens Olim de France et d'Afrique du Nord

התאחדות עולי צרפת וצפון אפריקה ודוברי צרפתית בישראל

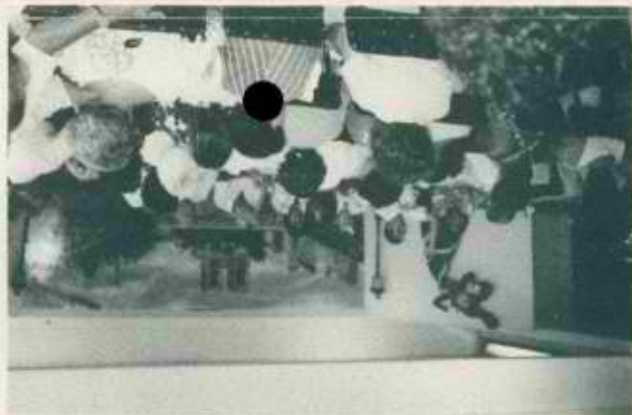

התאחדות עולי צפת צריכה לדבר ולפרט בישראל

UNION DES ISRAËLIENS OLIM DE FRANCE
ET D'AFRIQUE DU NORD

Pour un Israël plus généreux, devenez un volontaire de l'Union

LES BUTS DE L'U.N.I.A.N.

- ACCUEIL DES NOUVEAUX ARRIVÉS A L'AÉROPORT
- PRÉSENCE ET CONTACTS INDIVIDUELS DE NOS VOLONTAIRES
- DANS LES CENTRES D'INTÉGRATION
- SERVICE INFORMATISÉ A LA RECHERCHE DU PREMIER EMPLOI
- DÉPARTEMENT ÉTUDIANT A VOTRE DISPOSITION
- ACTIVITÉS CULTURELLES ET SPIRITUELLES FRANCOPHONES
- PRENEZ CONTACT AVEC LES PERMANENTS ET LES VOLONTAIRES
- DE NOS 15 SECTIONS A TRAVERS LE PAYS

BULLETIN D'ADHESION:
ENVOYER A LA SECTION
U.N.I.F.A.N. DE VOTRE
VILLE OU DE VOTRE REGION

TARIF EN F.F. EQUIVALENT SHEQEL
— MEMBER: 50 F.F.
— SOUTIEN: 100 F.F.
— DONATEUR: 200 F.F.

NOM: _____
PRENOM: _____
AGE: _____
ADRESSE: _____
PROFESSION: _____
TEL: _____

Union
des Israéliens
Olim de
France et
d'Afrique du Nord
Direction Nationale
9, rue Alkalay,
Jérusalem 92223
Tél. (02) 668840, 669161

Léon Rozenbaum
Président de l'Union

Notre association est l'union des Israéliens francophones.
Encourager l'Aliah de France et d'Afrique du Nord et contribuer à la réussite de
l'intégration des immigrants des pays francophones sont des objectifs aussi
difficiles que nécessaires. Ils sont notre vocation.
Nous avons conscience du rôle historique qui nous est imparti, une génération
après Auschwitz, dans l'Etat Juif souverain.
Nous croyons que les Juifs de France peuvent et doivent jouer un rôle particulier
en Israël. Parce que s'est développé en France, au cours des vingt dernières
années, un certain type de relations intercommunautaires riches d'enseignements
et en raison de l'évolution interne de la communauté juive de France, nous
sentons que nous nous trouvons aujourd'hui à un moment privilégié qui peut-être
leur place est avec nous, en Israël.
Ce qu'il faut donc en premier lieu, c'est convaincre les Israéliens francophones
d'unir leurs efforts et de parler d'une seule voix, par delà leurs différences, pour
tirer du point de vue sioniste, le meilleur parti possible des circonstances.
L'Union, forte de son expérience et de ses attaches avec les diverses administra-
tions, et dans le respect d'un apolitisme absolu, constitue le cadre adéquat de
notre action militante.
Plus que jamais pour tous les francophones d'Israël soucieux de l'Aliah de
France, un seul mot d'ordre: Adhérez, militiez à l'Union!

הסוכנות היהודית, המחלקה לעליה וקליטה
The Jewish Agency, Department of Immigration & Absorption

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director General

שבת תשמ"ו
ינואר 1986

מכובדי,

המחלקה לעליה וקליטה של הסוכנות היהודית, שולחת לך מידי חודש דו"ח סטטיסטי בו אנו מוסרים מידע על מספר העולים מארצות שונות, אוכלוסיה במסגרות מעבר, מגמות של עליה מבריה"מ וכו'.

חובה על כל מוסד ציבורי בארץ למצוא דרכים בהן ניתן לחסוך בהוצאות. אי לכך החלטנו לפרסם את הדו"ח הסטטיסטי פעם בשלושה חודשים במקום פעם בחודש החל מתחילת שנת 1986.

בהזדמנות זו אנו מבקשים ממך להודיע לנו בהקדם האפשרי באם אתה מעוניין שנמשיך לשלוח לך את הדו"ח הסטטיסטי, במידה ולא נקבל ממך תשובה נוציא את שמך מרשימת התפוצה.

אני מצ"ב דו"ח מסכם לשנת 1985.

בכבוד רב,
דוד לוי
מנכ"ל

הוציא
29/2
הד"ר
הד"ר

THE JOURNAL OF THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE
OF GREAT BRITAIN AND IRELAND
VOLUME 118 PART 1 1988

1988

THE JOURNAL OF THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE
OF GREAT BRITAIN AND IRELAND
VOLUME 118 PART 1 1988

הסוכנות היהודית
מחלקת העלייה והקליטה

דו"ח שנתי 1985

דצמבר - 1985

הסוכנות היהודית, המחלקה לעליה וקליטה

THE JEWISH AGENCY, DEPARTMENT OF IMMIGRATION AND ABSORPTION

לשכת המנהל הכללי

OFFICE OF THE GENERAL DIRECTOR

ירושלים, ג' טבת, תשמ"ו
13 בינואר, 1986

אל: חברי הנהלת הסוכנות היהודית

מאת: דוד לוין

רצ"ב דו"ח המחלקה והנתונים בענייני עלייה, לחודש דצמבר ולכל

שנת 1985, לעיונכם.

עליה

בחודש דצמבר הסתכמה העליה לישראל ב-734 עולים (עולים, עולים בכח ותיירים משתקעים שנרשמו במשרד הקליטה, ללא חישוב ישראלים חוזרים).
בחודש שעבר עלו ארצה 745 עולים.

לוח 1:

דצמבר 1985	דצמבר 1984	דצמבר 1983	דצמבר 1982	
122	178	206	256	מזרח אירופה
153	190	251	310	מערב אירופה
189	180	197	185	צפון אמריקה
140	101	186	174	אמריקה הלטינית
<u>130</u>	<u>4,536</u>	<u>544</u>	<u>135</u>	אסיה, אפריקה ואוקיאניה
734	5,185	1,385	1,060	סה"כ
<u>מתוך זה:</u>				
18	32	21	73	בריה"מ
102	139	181	174	רומניה
59	86	98	121	צרפת
47	55	80	117	הממלכה המאוחדת
172	161	186	163	ארה"ב
96	66	92	74	ארגנטינה
37	20	34	26	דרום אפריקה

מקור: המשרד לקליטת עלייה, ירושלים.

לוח 2: העליה לישראל בשנים 1982-1985

סה"כ	מזרח אירופה	מערב אירופה	צפון אמריקה	דרום אמריקה	אסיה, אפריקה, אוקיאניה	
13,260	2,375	3,650	2,854	1,926	2,455	1982
16,417	1,795	4,268	3,664	2,749	3,923	1983
19,236	2,369	2,959	2,765	1,844	9,292	1984
11,303	1,751	2,318	2,377	1,558	3,289	1985
-41%	-27%	-21.6%	-14%	-15.5%	-64.6%	% השינוי 1984/5
1,908	105	221	164	168	1,250	I 1985
786	120	154	132	175	205	II
1,280	113	149	111	164	743	III
696	198	150	120	104	124	IV
583	93	138	149	98	105	V
682	99	159	177	116	131	VI
1,179	118	333	465	136	127	VII
1,038	127	285	309	146	171	VIII
757	158	193	195	113	98	IX
915	230	275	228	92	90	X
745	248	138	138	106	115	XI
734	122	153	189	140	130	XII

מקור: המשרד לקליטת עלייה, ירושלים.

לוח 3: העלייה לישראל 1982-1985 (ארצות נבחרות)

בריה"מ	רומניה	צרפת	הממלכה המאוחדת	ארה"ב	ארגנטינה	דרום אמריקה	
756	1,538	1,627	1,124	2,601	1,153	268	1982
390	1,298	2,051	1,260	3,343	1,264	323	1983
345	1,951	1,515	782	2,529	809	287	1984
347	1,334	1,086	600	2,175	863	254	1985
+0.6	-31.6	-28	-23	-14	+6.7	-11.5	% השינוי 1984/5
25	73	90	64	144	88	34	I 1985
25	92	78	38	114	83	23	II
26	89	59	30	99	74	22	III
65	130	71	39	111	63	23	IV
8	81	53	54	123	61	15	V
15	82	73	46	190	67	20	VI
55	53	186	65	447	61	14	VII
8	107	156	59	281	95	15	VIII
34	118	68	73	167	55	20	IX
40	192	130	57	204	46	21	X
28	215	63	28	123	74	10	XI
18	102	59	47	172	96	37	XII

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

נשירה

לוח 4: ההגירה מבריה"מ 1981-1985

מספר היוצאים	מספר הנושרים	מספר העולים (1)	אחוז הנשירה
1981	9,451	7,675	1,806
1982	2,683	1,952	756
1983	1,320	929	390
1984	883	551	345
1985	1,140	792	339
% השינוי 1984/5	+29	+43.7	-1.7
1985	61	35	25
II	88	55	25
III	98	70	26
IV	166	105	65
V	51	44	8
VI	36	21	16
VII	174	119	55
VIII	29	16	8
IX	93	66	34
X	124	84	40
XI	128	95	28
XII	92	82	10

(1) לרבות נושרים שהגיעו ארצה מאוחר יותר.

מקור: הסוכנות היהודית, וינה.

מוסדות מעבר

לוח 5: החפוסה במוסדות מעבר - 1985⁽¹⁾

דצמבר	נובמבר	אוקטובר	ספטמבר	אוגוסט	יולי	יוני	מאי	אפריל	מרץ	פברואר	ינואר	
13,788	14,806	14,951	15,379	15,818	15,938	15,774	15,844	15,973	15,951	15,333	15,256	מרכזי קליטה
(2) -	231	391	357	371	377	510	615	706	705	712	661	מרכז קליטה לעצירים
1,188	1,163	1,175	1,204	1,179	1,144	1,128	1,117	1,122	1,102	1,114	1,110	מעונות רגילים
1,338	1,330	1,259	971	971	1,197	1,278	1,230	1,353	1,343	1,676	1,328	מעונות סטודנטים
121	119	148	146	147	222	227	240	226	262	273	272	מעונות קשישים
39	124	126	89	89	90	48	139	139	143	94	146	אולפנים אינטרניים ⁽³⁾
95	117	117	45	76	75	76	76	76	118	118	119	מוסד למחנדים
16,569	17,890	18,167	18,191	18,651	19,043	19,041	19,269	19,595	19,624	19,320	18,892	סה"כ
3,558	3,134	3,203	3,081	3,155	3,274	3,302	3,284	3,266	3,329	3,355	3,369	מעונות קבע בבודדים

(1) כל הנחונים מחייבים לתפוסה בסוף החודש.

(2) בדצמבר נסגרו מרכזי הקליטה לעצירים.

(3) סעיף זה כולל את אולפן עציון יום ואולפן גרינשטיין בנחניה. מוסדות אלו אינם נכללים בסעיף מרכזי הקליטה.

מקור: חטיבת שירותי הקליטה, המחלקה לעליה וקליטה.

לוח 6: ניצול המקומות במרכזי קליטה - 1985

מספר המוסדות	קיבולת אופטימלית	תפוסה בפועל (בסוף החודש)	ותפוסה ב-%
I 1985	55	15,310	98
II	56	15,460	99
III	57	15,560	102
IV	58	15,680	101
V	58	15,424	103
VI	58	15,424	102
VII	58	15,424	103
VIII	58	15,424	102
IX	58	15,424	100
X	56	15,200	98
XI	57	15,270	97
XII	57	16,146	85

(1) האולפנים האינטרניים לא מדווחים כמרכזי קליטה. ראה לוח 5.

לוח 7: מסי העולים הנכנסים והיוצאים ממרכזי הקליטה בחודש דצמבר 1985
ומשך השהייה של עולים הנמצאים במרכזי הקליטה בחודש דצמבר 1985

	משך השהייה בחודשים				%	סה"כ התפוקה (בסוף החודש)	מספר הנכנסים היוצאים	מספר הנכנסים	
	עד 6 חודש	6-12 חודש	12-24 חודש	מעל 24 חודש					
ירושלים	868	714	864	755	87%	3,201	150	42	
צפון	592	1,327	2,212	671	94%	4,802	484	78	
מרכז	572	673	1,129	396	81%	2,770	296	101	
דרום	245	788	612	408	106%	2,053	40	41	
סה"כ	2,277	3,502	4,817	2,230		12,826	970	262	
סה"כ באחוזים	17.7%	27.4%	37.5%	17.4%					

המקור: חטיבת שירותי הקליטה, המחלקה לעלייה וקליטה.

הסוכנות היהודית מח' העליה והקליטה

דו"ח חודשי

נובמבר 1985

משרד המשפטים
מחלקת המבחן
5-10-88
1111 1111

משרד המשפטים
מחלקת המבחן

משרד המשפטים
מחלקת המבחן

הסוכנות היהודית, המחלקה לעליה וקליטה

THE JEWISH AGENCY, DEPARTMENT OF IMMIGRATION & ABSORPTION

לשכת המנהל הכללי

OFFICE OF THE GENERAL DIRECTOR

ירושלים, כ"ז כסלו, תשמ"ו
10 בדצמבר, 1985

אל: חברי הנהלת הסוכנות היהודית

מאת: דוד לוין

רצ"ב דו"ח המחלקה והנתונים בענייני עליה לחודש נובמבר, 1985,

לעיונכם.

עליה

בחודש נובמבר הסתכמה העליה לישראל ב-745 עולים (עולים, עולים בכח ותיירים משתקעים שנרשמו במשרד הקליטה, ללא חישוב ישראלים חוזרים)

בחודש שעבר עלו ארצה 915 עולים

לוח 1: העליה לישראל, נובמבר - 1985

נובמבר 1984/5	נובמבר 1985	נובמבר 1984	נובמבר 1983	
+69	248	147	201	מזרח אירופה
-5	138	145	270	מערב אירופה
-18	138	168	268	צפון אמריקה
+12	106	95	142	אמריקה הלטינית
-91	115	1,273	308	אסיה, אפריקה ואוקיאניה
-60	745	1,878	1,184	סה"כ
<u>מתוך זה:</u>				
+100	28	14	24	ברית המועצות
+64	215	131	175	רומניה
-24	63	83	131	צרפת
-38	28	45	74	הממלכה המאוחדת
-20	123	154	235	ארצות הברית
+105	74	36	77	ארגנטינה
-2	10	12	11	דרום אפריקה

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 2: העליה לישראל - 1981-1985

סה"כ	מזרח אירופה	מערב אירופה	צפון אמריקה	דרום אמריקה	אסיה, אפריקה ואוקיאניה		
12,032	2,872	2,959	2,572	1,429	2,200		1981
13,260	2,375	3,650	2,854	1,926	2,455		1982
16,417	1,795	4,286	3,664	2,749	3,923		1983
19,236	2,369	2,959	2,765	1,844	9,292		1984
14,051	2,191	2,769	2,585	1,743	4,756	XI-I	1984
10,569	1,609	2,195	2,188	1,418	3,159	XI-I	1985
-25	-27	-21	-15	-18	-33	% השינוי 1984/5	
1,908	105	221	164	168	1,250	I	1985
786	120	154	132	175	205	II	
1,280	113	149	111	164	743	III	
696	198	150	120	104	124	IV	
583	93	138	149	98	105	V	
682	99	159	177	116	131	VI	
1,179	118	333	465	136	127	VII	
1,038	127	285	309	146	171	VIII	
757	158	193	195	113	98	IX	
915	230	275	228	92	90	X	
745	248	138	138	106	115	XI	

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 3: העליה לישראל, 1981-1985 (ארצות נבחרות)

דרום אפריקה	ארגנטינה	ארה"ב	הממלכה המאוחדת	צרפת	רומניה	בריה"מ		
208	938	2,280	814	1,417	987	1,806		1981
268	1,153	2,601	1,124	1,627	1,538	756		1982
323	1,264	3,343	1,260	2,051	1,298	390		1983
287	809	2,529	782	1,515	1,951	345		1984

267	743	2,368	727	1,429	1,812	313	XI-I	1984
217	767	2,003	553	1,027	1,232	329	XI-I	1985
-19	+3	-15	-24	-28	-32	+5	% השינוי 1984/5	

34	88	144	64	90	73	25	I	1985
23	83	114	38	78	92	25	II	
22	74	99	30	59	89	26	III	
23	63	111	39	71	130	65	IV	
15	61	123	54	53	81	8	V	
20	67	190	46	73	82	15	VI	
14	61	447	65	186	53	55	VII	
15	95	281	59	156	107	8	VIII	
20	55	167	73	68	118	34	IX	
21	46	204	57	130	192	40	X	
10	74	123	28	63	215	28	XI	

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 4: ההגירה מברית המועצות - 1980-1985

מספר היוצאים	מספר הנושרים	מספר העולים ⁽¹⁾	% שיעור הנשירה		
21,471	14,017	7,586	65		1980
9,451	7,675	1,806	81		1981
2,683	1,952	756	73		1982
1,320	929	390	70		1983
883	551	345	62		1984
792	491	313	62	XI-I	1984
1,048	710	329	74	XI-I	1985
+32	+45	+5	-	% השינוי 1984/5	
61	35	25	57	I	1985
88	55	25	62	II	
98	70	26	71	III	
166	105	65	63	IV	
51	44	8	86	V	
36	21	16	58	VI	
174	119	55	68	VII	
29	16	8	55	VIII	
93	66	34	71	IX	
124	84	40	68	X	
128	95	28	74	XI	

(1) לרבות נושרים שהגיעו ארצה מאוחר יותר.

מקור: הסוכנות היהודית, וינה.

מוסדות מעבר

לוח 5: התפוסה במוסדות המעבר - 1985

הערה: כל הנתונים מחיחסים לתפוסה בסוף החודש

נובמבר	אוקטובר	אוגוסט	יולי	יוני	מאי	אפריל	מרץ	פברואר	ינואר		
14,806	14,951	15,379	15,818	15,938	15,774	15,844	15,973	15,951	15,333	15,256	מרכזי קליטה
231	391	357	371	377	510	615	706	705	712	661	מרכזי קליטה לצעירים
1,163	1,175	1,204	1,179	1,144	1,128	1,117	1,122	1,102	1,114	1,110	מעונות רגילים
1,330	1,259	971	971	1,197	1,278	1,230	1,353	1,343	1,676	1,328	מעונות סטודנטים
119	148	146	147	222	227	248	226	262	273	272	מעונות קשישים
124	126	89	89	90	48	139	139	143	94	146	אולפנים אינטרניים
117	117	45	76	75	76	76	76	118	118	119	מוסד למחנכים
17,890	18,167	18,191	18,651	19,043	19,041	19,269	19,595	19,624	19,320	18,892	סה"כ

1,134	3,203	3,081	3,155	3,274	3,302	3,284	3,266	3,329	3,355	3,369	מעונות קבע לבוגרים

מקור: חטיבת הקליטה, המחלקה לעליה וקליטה.

לוח 6: ניצול המקומות במרכזי הקליטה - 1985

מספר המוסדות	קיבולת אופטימלית	תפוסה בפועל (בסוף החודש)	התפוסה (%)
I 1985	55	15,310	98
II	56	15,460	99
III	57	15,560	102
IV	58	15,680	101
V	58	15,424	103
VI	58	15,424	102
VII	58	15,424	103
VIII	58	15,424	102
IX	58	15,424	100
X	56	15,200	98
XI	57	15,270	97

הערה: לא כולל מרכזי קליטה לצעירים.

לוח 7: מספר העולים הנכנסים והיוצאים ממרכזי הקליטה בחודש נובמבר 1985 ומשך השהייה של עולים הנמצאים במרכזי קליטה בחודש נובמבר 1985

מספר הנכנסים	מספר היוצאים	סה"כ התפוסה (בסוף החודש)	משך השהייה בחודשים			
			עד 6 חודש	6-12 חודש	12-24 חודש	מעל 24 חודש
77	135	4,066	999	1,578	709	780
96	289	5,639	679	3,139	1,230	591
142	210	2,952	626	1,399	538	389
76	68	2,149	268	1,134	359	388
391	702	14,806	2,572	7,250	2,836	2,148
סה"כ באחוזים						
			17	49	19	15

המקור: חוביתת שירותי הקליטה, המחלקה לעליה ולקליטה.
הערה: לא כולל מרכזי קליטה לצעירים.

מחריף העימות בין משרד הקליטה והסוכנות:

שר הקליטה מאשים: ראש מח' העליה בסוכנות מכשיל תוכניות לעידוד עליה

עו"ד חיים דורון: זהו שקר גס - השר צור מתוסכל * מציע ועדה ציבורית לממשלה ולסוכנות לעידוד עליה

107

107

מאת גדעון אלון
סופר "הארץ"

שר הקליטה, יעקב צור, תקף שלוש בחריפות את ראש מחלקת העליה בסוכנות, עו"ד חיים דורון, בפגישה בהשתתפות יו"ר הנהלת הסוכנות אריה דולצין, גזבר הסוכנות עקיבא לוינסקי, מנכ"ל מחלקת העליה בסוכנות, דוד לוז ומנכ"ל משרד הקליטה, מאיר שמיר, האשים השר צור את עו"ד דורון כי הוא פועל בניגוד לסיכומים שהושגו, תוך הכשר לת ביצוע של תוכניות הקשורות לעידוד עליה, רוחת העולים.

שר הקליטה סיפר, כי כבר כמה חדשים מחלקת העליה לא מאשרת העסקת סומכות לטיפול בעולי אתיופיה, למרות שהושג סיכום על כך לפני 5 חודשים. לדבריו עושה ראש מחלקת העליה כל מאמץ, כדי לטפח את ההחלטות שהתקבלו בנושאי יישום פרויקט מיוחד להבאת

עולים מדרום אפריקה לירושלים. השר צור תבע מיו"ר הנהלת הסוכנות כי ידרוש מראש מחלקת העליה לפעול מתוך אחריות ציבורית תוך ביצוע החלטות שעליהן הוסכם. ממשרד הקליטה נמסר כי השר צור התכוון להציג בדיון הצעה לתוכנית עבודה שנתית לעידוד עליה, אולם בשל חילופי הדברים הקשים שהתבטאו בעקבות הביקורת שהטח השר צור בראש מחלקת העליה, הוא לא הספיק להציג את הצעותיו.

דוחה בתוקף ההאשמות

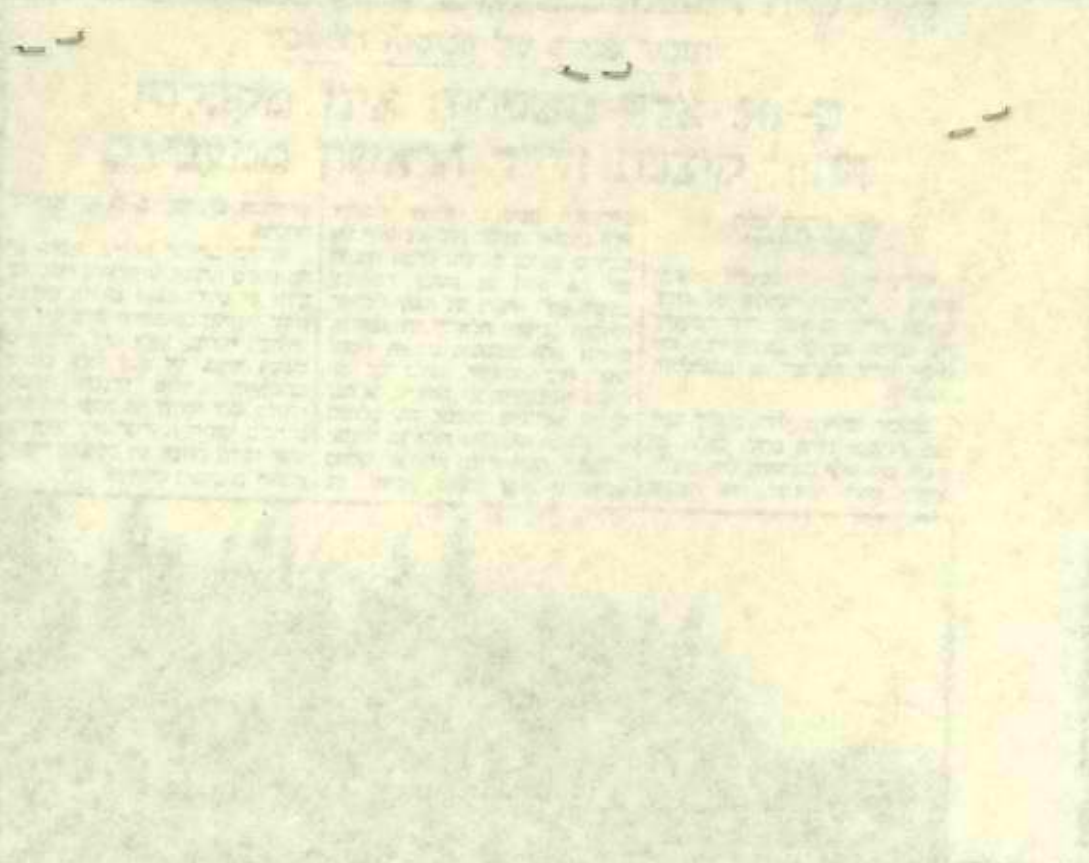
ראש מחלקת העליה בסוכנות עו"ד חיים דורון, דחה בתוקף את האשמתו תיו של השר צור: "זהו שקר גס" - אמר דורון. לדבריו יש לשר צור בעייה, שכן הוא עומד בראש משרד, המשמש כמשרד מתוך בלבד, ולכן הוא חש עצמו מתוסכל. יצוין כי מזה תקופה ארוכה שוררים יחסים מתוחים מאוד בין שר הקליטה לבין ראש

מחלקת העליה בסוכנות וכל מאמציו של יו"ר הנהלת הסוכנות לגשר על חילוקי הדעות ביניהם, נכשלו.

תוכנית לעידוד עליה

חיים דורון, מציע לראש הממשלה וליו"ר הנהלת הסוכנות להקים ועדה ציבורית משותפת לממשלה ולסוכנות, לקביעת דרכים לעידוד העליה, שבסמכותה יהיה לברוק את המערכת הקיימת על כל חובסיה.

דורון מרגיש, כי השפל בממדי העליה מארצות הרוחה אשקד מחייב את כל הגורמים להפנות את תשומת ליבם "לאחת הבעיות הקור מיות של המדינה ושל עם ישראל". לדבריו חוסר פתרון בעיית הייחוד והתעסוקה, שחיקת כל מערכות הסיוע לעולה ואובדן כוחה המוסרי של ישראל כחברה יהודית ציונית קוללת, הם המונעים עליה גדולה מן המערב.

ירושלים, כ"ד בטבת התשע"ו

5 בינואר 1986

בעז"ה

27

לחבר

דוד לויז

מנכ"ל מח' העליה

הסוכנות היהודית

יד ידי ורעי !

הברכות רבות, הצפיות יותר מהן והתקוות

והתפילות מעל לכל !

... רצ"ב דו"ה על בקורי טעם המחלקה בבריטניה.

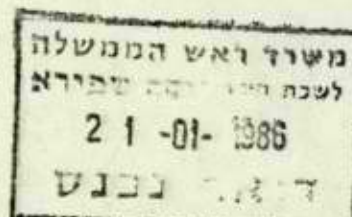
בברכה כנה,

יוסף (יוסק'ה) שפירא

הסוכנות היהודית — המחלקה לעליה ולקליטה
The Jewish Agency - Immigration & Absorption Department

לשכת ראש המחלקה
OFFICE OF THE HEAD OF THE DEPARTMENT

ירושלים, כ"ט בטבת תשמ"ו
10 בינואר 1986

לכבוד

השר יוסף (יוסקה) שפירא

משרד ראש הממשלה

הקריה

ירושלים

ידידי,

קראתי את סכום בקורך בבריטניה, כפי שהועבר אלי על ידך ואני מברך מכל
ליבי על הדו"ח המאלף ועל הערותיו והארותיו.

העברתי סיכום זה לחוות דעת הנוגעים בדבר במחלקתי וזאת כדי שנוכל
ליישם הערותיך והארותיך ובכך לסגור את המעגל שלשמו נשלחת מטעם מחלקתי.

ישר כוח על העבודה המאומצת.

בברכה

חיים אהרון
ראש המחלקה לעליה
ולקליטה

מא/צש

סוכנות היהודית
יפו

השר יוסף שפירא

ירושלים, כ' בטבת התשמ"ו

בעז"ה

4 בינואר 1986

לכבוד

עו"ד חיים אהרן

ראש מח' העליה

הסוכנות היהודית

שלום וברכה !

תודה על תרומתך ליום העיון של תהלי' ולדברי
שבח, אשר העתרת עלי, אני מסופק אם אני ראוי
להם.

אני מצטער כי נראה לך שלא נהגתי כהוגן בכתבי
המכתב על אנגליה גם ליו"ר ההנה"צ, אחרי שבדקתי
תוכן המכתבים איני בטוח שלא כהוגן, אבל היות
ויש ספק בדבר, אני מתנצל ע"כ.

בברכה חמה לעליה גדולה,

יוסף (יוסק'ה) שפירא

השר יוסף שפירא

ירושלים, י"ז בטבת התשמ"ו

בעז"ה

29 בדצמבר 1985

לכבוד

עו"ד חיים אהרן

ראש מח' העליה

הסוכנות היהודית

שלום וברכה !

... הנני מגיש לך בזה סכום על בקורי בבריטניה

לשם "מסע עליה" מטעם המחלקה אשר אתה עומד

בראשה.

כפי שכבר כתבתי לך מסע זה היה לי לחויה, והתגובות

החיוביות של הצבור, היו לי מרוי נפש.

אני מקוה, כי תרמתי לעדוד העליה, לפעולתה של המשלחת

וראשה מר אשר וינר וכי סכומי יהיה לעזר בהתוית דרך

הפעולה.

בהוקדה.

יוסף (יוסק'ה) שפירא

סיכום
לחבר
אשר וינר
18 בדצמבר 1985

הרב משה זאב
מנהל - ארם

השר יוסף שפירא

ירושלים, ו' בטבת התשמ"ו
18 בדצמבר 1985

בעז"ה

לחבר
אשר וינר
ראש מחלקת העליה
בריטניה

אשר היקר !

בקורי בבריטניה בנושא העליה, היה לי לחויה אישית עמוקה.

עמנו הוא עם ייחודי ופגישה עם הצבור הנה חוויה, אם יש מסר ואתגר להציג בפניו, כפי שאמרו חכמינו ז"ל: "נמבעים לעגל ונותנים, נתבעים למשכן ונותנים". העליה לארץ, יש בה ממהותו של המשכן, ואם עם ישראל, לפרטיו, "יתבע למשכן" הוא יתן !

בזאת נוכחתי בבקורי.

בלעדיכם, שליחי מח' העליה, ושליחים אחרים, והעבודה השיטתית אשר השקעתם בהכנת שליחותי ובבצועה, והלווי "הצמוד" שלכם, לא הייתי יכול לבצע השליחות כפי שבוצעה.

אבקש להודות בשמי לכל שליחי המחלקה: יוסי מילשטיין, מנחם מיכלסון, ג'רי, גיורא פורדס והשליחים האחרים אשר היו ב"סוד" המבצע; השליח המרכזי של בנ"ע באירופה- ישעיהו יחיאלי, אורי מירון- השליח של דסק העליה הקבוצי, השליחים הקהילתיים נתן גולן-בליזס ועוזי שילון-בגלסגו, וישראל לב שליח בנ"ע בצפון אנגליה.

שמחתי לפגוש השליחים שהכרתי ב"מסע" זה, אשר הרשימוני באישיותם, וכן את אלה שהכרתי בעבר ואשר ראיתם פועלים ומצפים למשב רוח, אשר יעזור להניע את ספינת העליה המאיטה את מהלכה.

מיטב ברכותי להצלחתכם אשר אני מקווה כי תרמתי לה.

ובשם ארץ ישראל ואוכלת בארץ.

בברכת חברים לעליה,
יוסף (יוסף) שפירא

ע"ה

27

מחבר
ספר
י"ד

השר יוסף שפירא

אהב
עו חייב אהרן
חוש את העלילה.

נאם!

חמתי בה בשלום

חידה ובהמשך סלביה, תשס"ג

שליח ארבע
ב (חמתי) (חמתי) (חמתי)

3000

1000 25

ה'תש"א אני ה'תש"א ה'תש"א

~~Handwritten signature~~

~~אין אונזערע ימים זאלן די יידן נישט
ווערן געהרגעט~~

~~הוא זה שיהיה~~

[illegible]

ନି = ଯେଉଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସମ୍ମାନିତ କରାଯାଏ ।

23. $\frac{1}{x^2} = x^{-2}$ then

2. $\frac{1}{2} \frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} m v^2 \right) = \frac{1}{2} m v \frac{dv}{dt}$
 $\frac{1}{2} m v \frac{dv}{dt} = \frac{1}{2} m v \frac{dv}{dt}$
 $\frac{1}{2} m v \frac{dv}{dt} = \frac{1}{2} m v \frac{dv}{dt}$

מצד

מחלקת
הציונות
הדתית

לכבוד
מזכיר אגף

ת"ת

שלום רב!

כבר עבר זמן מאז מערכת הבחירות הקשה !

פעלנו, בכנות, למען אחדות המחנה. גם הצענו שמערכת הבחירות שלנו ושל המפד"ל לא תהיה מכוונת אחת נגד רעותה, אלא תהיה מכוונת אל הרבבות הרבות של תומכי מפד"ל, אשר פנו לה עורף בבחירות בשנת תשמ"א. לצערנו לא קבלה המפד"ל את עמדתנו זאת, להיפך - את עיקר מאבקה היא הפנתה כלפי "מורשה".

תוצאותיהן של עובדות אלה נכרות היטב, בעובדה שכוחו של המחנה הדתי הלאומי המצומצם ובעל משקל קטן, יחסית לכחו האמיתי בשטח; כוחו האלקטורלי והרוחני.

בינתיים גם עברנו משא ומתן קשה לקראת הרכבת הממשלה. פעלנו על פי העקרונות אשר המועצה, ההנהלה והמזכירות של מצ"ד התוו. ב"ה שעברנו גם נסיון זה אשר בעקבותיו קבלתי ע"ע את החובה הקשה וחזקות הגדולה לייצג את "מורשה" ומצ"ד כשר בממשלה של מדינת ישראל, ראשית צמיחת גאולתנו. (כפי שגם אמרתי בהצהרתי בכנסת). אך המאבק לא תם והוא נמשך ויימשך כל יום וכל שעה.

בעבר כן גם עתה פנינו אל העתיד, לבנין מחנה דתי-לאומי שלם, עקבי, נאמן לעקרונותיו ובעל הנהגה אמינה ונבחרת. אנו חותרים ונחתור בכל כוחנו לקראת מטרה אמיתית זאת !

הבחירות עלו לנו בכסף רב, לא היו לנו הכנסות ממוסדות, לא היו לנו הכנסות ארגוניות, כל ההוצאות כוסו מכספי מימון המפלגות, ומחלואות אשר אותן עלינו להחזיר ! למען החזרתם של חובות אלה ולמען הפעלת מסגרת - מצ"ד, אנו פונים אל חברינו ואוהדינו כדי שיקחו חלק בכיסוי חובות ובהוצאות אלה.

כיושב ראש ההנהלה של מצ"ד קבלתי על עצמי העול הכבד ביותר במערכת הבחירות - העול הכספי. וכמי שנענה לבקשת החברים וקבל ע"ע תפקיד זה, אני פונה אליך ומבקש להרים תרומה לקרן הבחירות שלנו. בקשה קשה; קשה לי לפנות ובודאי קשה לך להיענות ! אך כמי שתרים חובות רבים ללא כל תמורה, לבנינה של מצ"ד, נראה לי כי יש לי זכות מוסרית, לפנות אליך בבקשה זו.

ואמנם הנני מצפה, כי תעשה כל מאמץ להיענות לפנייתי ובעין יפה.

ב"ח לתר"י
יוסף (יוסף) שפירא

מ/א

נא לענות לפי הכתובת: יוסף שפירא ת"ד 16319, ת"א.

ד. מיון שם סבה אנלוגיה, אנלוגיה
הנלוגיה.

שני דרכים להכיר משהו מאלוהים
לפיכך שם שמו.

- מכיר את אנושותו, הישג משהו שקרא
בה שם חיות.

- היותו באנושות השלם, במקרה זה
במדה.

- שיש עולם בין / נצחית משהו
הצולק הישג מקובל על
האקיה.

- כש אנו בקרב היה (הוא)
הוא נהנה מהשקפה הצולק והאנושית.

W

שני סבבי הצולק הישג האנושית
(אם היה נהנה)

מצד

מחלקת
הציונות
הדתית

למחנה
יוסף משה
קפאני
שלום רב!

כבר עבר זמן מאז מערכת הבחירות הקשה !

פעלנו, בכנות, למען אחדות המחנה. גם הצענו שמערכת הבחירות שלנו ושל המפד"ל לא תהיה מכוונת אחת נגד רעותה, אלא תהיה מכוונת אל הרבבות הרבות של תומכי מפד"ל, אשר פנו לה עורף בבחירות בשנת תשמ"א. לצערנו לא קבלה המפד"ל את עמדתנו זאת, להיפך - את עיקר מאבקה היא הפנתה כלפי "מורשה".

תוצאותיהן של עובדות אלה נכרות היטב, בעובדה שכוחו של המחנה הדתי הלאומי המצומצם ובעל משקל קטן, יחסית לכחו האמתי בשטח; כוחו האלקטרלי והרוחני.

בינתיים גם עברנו משא ומתן קשה לקראת הרכבת הממשלה. פעלנו על פי העקרונות אשר המועצה, ההנהלה והמזכירות של מצ"ד התוו. ב"ה שעברנו גם נסיון זה אשר בעקבותיו קבלתי ע"ע את החובה הקשה וחזקות הגדולה לייצג את "מורשה" ומצ"ד כשר בממשלה של מדינת ישראל, ראשית צמיחת גאולתנו. (כפי שגם אמרתי בהצהרתי בכנסת). אך המאבק לא תם והוא נמשך ויימשך כל יום וכל שעה.

בעבר כך גם עתה פנינו אל העתיד, לבנין מחנה דתי-לאומי שלם, עקבי, נאמן לעקרונותיו ובעל הנהגה אמינה ונבחרת. אנו חותרים ונחתור בכל כוחנו לקראת מטרה אמיתית זאת !

הבחירות עלו לנו בכסף רב, לא היו לנו הכנסות ממוסדות, לא היו לנו הכנסות ארגוניות, כל ההוצאות כוסו מכספי מימון המפלגות, ומחלואות אשר אותן עלינו להחזיר ! למען החזרתם של חובות אלה ולמען הפעלת מסגרת - מצ"ד, אנו פונים אל חברינו ואוהדינו כדי שיקחו חלק בכיסוי חובות ובחוצאות אלה.

כיושב ראש ההנהלה של מצ"ד קבלתי על עצמי העול הכבד ביותר במערכת הבחירות - העול הכספי. וכמי שנענה לבקשת החברים וקבל ע"ע תפקיד זה, אני פונה אליך ומבקשך להרים תרומה לקרן הבחירות שלנו. בקשה קשה; קשה לי לפנות ובודאי קשה לך להיענות ! אך כמי שתרים חובות רבים ללא כל תמורה, לבנינה של מצ"ד, נראה לי כי יש לי זכות מוסרית, לפנות אליך בבקשה זו.

ואמנם הנני מצפה, כי תעשה כל מאמץ להיענות לפנייתי ובעין יפה.

ב"ח לתו"ע
יוסף (יוסף) שפירא

יוסף

נא לענות לפי הכתובת: יוסף שפירא ת"ד 16319, ת"א.

הסוכנות היהודית מח' העליה והקליטה

דו"ח חודשי

ספטמבר 1985

RECEIVED
JAN 11 1982
FBI - NEW YORK

הסוכנות היהודית, המחלקה לעליה וקליטה

THE JEWISH AGENCY, DEPARTMENT OF IMMIGRATION & ABSORPTION

לשכת המנהל הכללי

OFFICE OF THE GENERAL DIRECTOR

ירושלים, כ"ט תשרי, תשמ"ו
14 אוקטובר, 1985

אל: חברי הנהלת הסוכנות היהודית

מאת: יהודה דומיניץ

רצ"ב דו"ח המחלקה והנתונים בענייני עליה לחודש ספטמבר 1985,

לעיונכם.

עליה

בחודש ספטמבר הסתכמה העליה לישראל ב-866 עולים (עולים, עולים בכח וחיירים

משתקעים שנרשמו במשרד הקליטה, ללא חישוב ישראלים חוזרים).

בחודש שעבר עלו ארצה 1038 עולים.

לוח 1: העליה לישראל, ספטמבר - 1985

ספטמבר 1983	ספטמבר 1984	ספטמבר 1985	% השינוי 1984/5	
176	233	160	-31	מזרח אירופה
334	324	212	-34	מערב אירופה
344	269	255	-5	צפון אמריקה
181	125	120	-4	אמריקה הלטינית
151	379	119	-68	אסיה, אפריקה ואוקיאניה
1,186	1,330	866	-35	סה"כ
<u>מתוך זה:</u>				
44	34	34	-	ברית-המועצות
129	193	125	-35	רומניה
135	167	73	-56	צרפת
131	93	80	-14	הממלכה המאוחדת
318	240	225	-6	ארצות-הברית
57	54	67	+24	ארגנטינה
17	9	28	+21	דרום אפריקה

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 2: העליה לישראל - 1981-1985

סה"כ	מזרח אירופה	מערב אירופה	צפון אמריקה	דרום אמריקה	אסיה, אפריקה ואוקיאניה	
12,032	2,872	2,959	2,572	1,429	2,200	1981
13,260	2,375	3,650	2,854	1,926	2,455	1982
16,417	1,795	4,286	3,664	2,749	3,923	1983
19,236	2,369	2,959	2,765	1,844	9,292	1984
11,002	1,892	2,305	2,172	1,567	3,066	IX-I 1984
9,018	1,133	1,801	1,882	1,226	2,976	IX-I 1985
-18	-40	-22	-13	-22	-3	% השינוי 1984/5
1,908	105	221	164	168	1,250	I 1985
786	120	154	132	175	205	II
1,280	113	149	111	164	743	III
696	198	150	120	104	124	IV
583	93	138	149	98	105	V
682	99	159	177	116	131	VI
1,179	118	333	465	136	127	VII
1,038	127	285	309	146	171	VIII
866	160	212	255	120	119	IX

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 3: העליה לישראל, 1985-1981 (ארצות נבחרות)

דרום אפריקה	ארגנטינה	ארה"ב	הממלכה המאוחדת	צרפת	רומניה	בריה"מ		
208	938	2,280	814	1,417	987	1,806		1981
268	1,153	2,601	1,124	1,627	1,538	756		1982
323	1,264	3,343	1,260	2,051	1,298	390		1983
287	809	2,529	782	1,515	1,951	345		1984

236	658	1,980	605	1,184	1,543	291	IX-I	1984
198	659	1,734	475	841	827	261	IX-I	1985
-16	-	-12	-21	-29	-46	-10	ז השינוי 1984/5	

34	88	144	64	90	73	25	I	1985
23	83	114	38	78	92	25	II	
22	74	99	30	59	89	26	III	
23	63	111	39	71	130	65	IV	
15	61	123	54	53	81	8	V	
20	67	190	46	73	82	15	VI	
14	61	447	65	186	53	55	VII	
19	95	281	59	156	107	8	VIII	
28	67	225	80	73	125	34	IX	

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 4: ההגירה מברית-המועצות - 1985-1980

מספר היוצאים	מספר הנושרים	מספר העולים ⁽¹⁾	% שיעור הנשירה
21,471	14,017	7,586	65
9,451	7,675	1,806	81
2,683	1,952	756	73
1,320	929	390	70
883	551	345	62
708	432	291	61
796	531	262	66
+12	+23	-9	-
61	35	25	57
88	55	25	62
98	70	26	71
166	105	65	63
51	44	8	86
36	21	16	58
174	119	55	68
29	16	8	55
93	66	34	71

(1) לרבות נושרים שהגיעו ארצה מאוחר יותר.

מקור: הסוכנות היהודית, וינה.

מוסדות מעבר

לוח 5: התפוסה במוסדות המעבר - 1985

הערה: כל הנתונים מתייחסים לתפוסה בסוף החודש.

ספטמבר	אוגוסט	יולי	יוני	מאי	אפריל	מרץ	פברואר	ינואר	
15,379	15,818	15,938	15,774	15,844	15,973	15,951	15,333	15,256	מרכזי קליטה
357	371	377	510	615	706	705	712	661	מרכזי קליטה לאצירים
1,204	1,179	1,144	1,128	1,117	1,122	1,102	1,114	1,110	מעונות רגילים
971	971	1,197	1,278	1,230	1,353	1,343	1,676	1,328	מעונות סטודנטים
146	147	222	227	248	226	262	273	272	מעונות קשישים
89	89	90	48	139	139	143	94	146	אולפנים אינטרניים
45	76	75	76	76	76	118	118	119	מוסד למחנכים
18,191	18,651	19,043	19,041	19,269	19,595	19,624	19,320	18,892	סה"כ
3,081	3,155	3,274	3,302	3,284	3,266	3,329	3,355	3,369	מעונות קבע לבודדים

מקור: חטיבת הקליטה, המחלקה לעלייה וקליטה.

לוח 6: ניצול המקומות במרכזי הקליטה - 1985

מספר המוסדות	קיבולת אופטימלית	תפוסה בפועל (בסוף החודש)	התפוסה (%)
1985 I	55	15,310	15,256
II	56	15,460	15,333
III	57	15,560	15,889
IV	58	15,680	15,973
V	58	15,424	15,844
VI	58	15,424	15,774
VII	58	15,424	15,938
VIII	58	15,424	15,818
IX	58	15,424	15,379

הערה: לא כולל מרכזי קליטה לצעירים.

לוח 7: מספר העולים הנכנסים והיוצאים ממרכזי הקליטה בחודש ספטמבר 1985 ומשך השהייה של עולים הנמצאים במרכזי קליטה בחודש ספטמבר 1985

	מספר הנכנסים	מספר היוצאים	סה"כ התפוסה (בסוף החודש)	משך השהייה בחודשים			
				עד 6 חודש	6-12 חודש	12-24 חודש	מעל 24 חודש
ירושלים	149	115	4,229	1,185	1,858	498	688
צפון	83	131	5,730	939	3,042	1,194	555
מרכז	83	134	3,143	717	1,620	469	337
דרום	86	84	2,105	387	1,048	296	374
סה"כ	401	464	15,207	3,228	7,568	2,457	1,954
סה"כ באחוזים				21	50	16	13

המקור: חטיבת שירותי הקליטה, המחלקה לעליה ולקליטה.

הערה: לא כולל מרכזי קליטה לצעירים.

הסוכנות היהודית
מח' העליה והקליטה

דו"ח חודשי

הסוכנות היהודית, המחלקה לעליה וקליטה

THE JEWISH AGENCY, DEPARTMENT OF IMMIGRATION & ABSORPTION

לשכת המנהל הכללי

OFFICE OF THE GENERAL DIRECTOR

ירושלים, י"ד תשרי, תשמ"ו
29 ספטמבר, 1985

אל: חברי הנהלת הסוכנות היהודית

מאת: יהודה דומיניץ

רצ"ב דו"ח המחלקה והנתונים בענייני עליה לחודש אוגוסט, 1985,

לעיונכם.

עליה

בחודש אוגוסט הסתכמה העליה לישראל ב-1038 עולים (עולים, עולים בכח ותיירים משתקעים שנרשמו במשרד הקליטה, ללא חישוב ישראלים חוזרים).
בחודש שעבר עלו ארצה 1179 עולים.

לוח 1: העליה לישראל, אוגוסט - 1985

אוגוסט 1983	אוגוסט 1984	אוגוסט 1985	% השינוי 1984/5	
141	153	127	-17	מזרח אירופה
614	457	285	-37	מערב אירופה
576	418	309	-26	צפון אמריקה
314	146	146	-	אמריקה הלטינית
477	323	171	-47	אסיה, אפריקה ואוקיאניה
2,122	1,497	1,038	-30	סה"כ
<u>מתוך זה:</u>				
31	19	8	-57	ברית המועצות
88	121	107	-11	רומניה
361	274	156	-43	צרפת
142	107	59	-44	הממלכה המאוחדת
530	384	281	-26	ארצות-הברית
147	44	95	+115	ארגנטינה
42	61	20	-67	דרום אפריקה

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 2: העליה לישראל - 1981-1985

סה"כ	מזרח אירופה	מערב אירופה	צפון אמריקה	דרום אמריקה	אסיה, אפריקה ואוקיאניה		
12,032	2,872	2,959	2,572	1,429	2,200		1981
13,260	2,375	3,650	2,854	1,926	2,455		1982
16,417	1,795	4,286	3,664	2,749	3,923		1983
19,236	2,369	2,959	2,765	1,844	9,292		1984

9,672	1,659	1,981	1,903	1,442	2,687	VIII-I	1984
8,152	973	1,589	1,627	1,106	2,857	VIII-I	1985
-15	-41	-19	-14	-23	+6	% השינוי 1984/5	

1,908	105	221	164	168	1,250	I	1985
786	120	154	132	175	205	II	
1,280	113	149	111	164	743	III	
696	198	150	120	104	124	IV	
583	93	138	149	98	105	V	
682	99	159	177	116	131	VI	
1,179	118	333	465	136	127	VII	
1,038	127	285	309	146	171	VIII	

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 3: העליה לישראל, 1981-1985 (ארצות נבחרות)

דרום אפריקה	ארגנטינה	ארה"ב	הממלכה המאוחדת	צרפת	רומניה	בריה"מ		
208	938	2,280	814	1,417	987	1,806		1981
268	1,153	2,601	1,124	1,627	1,538	756		1982
323	1,264	3,343	1,260	2,051	1,298	390		1983
287	809	2,529	782	1,515	1,951	345		1984
227	604	1,740	512	1,017	1,350	257	VIII-I	1984
169	584	1,500	390	768	702	227	VIII-I	1985
-25	-3	-13	-23	-24	-48	-11	% השינוי 1984/5	
34	88	144	64	90	73	25	I	1985
23	83	114	38	78	92	25	II	
22	74	99	30	59	89	26	III	
23	63	111	39	71	130	65	IV	
15	61	123	54	53	81	8	V	
20	67	190	46	73	82	15	VI	
14	61	447	65	186	53	55	VII	
20	95	281	59	156	107	8	VIII	

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 4: ההגירה מברית-המועצות - 1985-1980

מספר היוצאים	מספר הנושרים	מספר העולים ⁽¹⁾	% שיעור הנשירה		
21,471	14,017	7,586	65		1980
9,451	7,675	1,806	81		1981
2,683	1,952	756	73		1982
1,320	929	390	70		1983
883	551	345	62		1984
639	397	258	62	VIII-I	1984
703	455	228	64	VIII-I	1985
+10	+14	-11	-	% השינוי 1984/5	
61	35	25	57	I	1985
88	55	25	62	II	
98	70	26	71	III	
166	105	65	63	IV	
51	44	8	86	V	
36	21	16	58	VI	
174	119	55	68	VII	
29	16	8	55	VIII	

(1) לרבות נושרים שהגיעו ארצה מאוחר יותר.

מקור: הסוכנות היהודית, וינה.

לוח 3: העליה לישראל, 1981-1985 (ארצות נבחרות)

דרום אפריקה	ארגנטינה	ארה"ב	הממלכה המאוחדת	צרפת	רומניה	בריה"מ		
208	938	2,280	814	1,417	987	1,806		1981
268	1,153	2,601	1,124	1,627	1,538	756		1982
323	1,264	3,343	1,260	2,051	1,298	390		1983
287	809	2,529	782	1,515	1,951	345		1984
227	604	1,740	512	1,017	1,350	257	VIII-I	1984
169	584	1,500	390	768	702	227	VIII-I	1985
-25	-3	-13	-23	-24	-48	-11	% השינוי 1984/5	
34	88	144	64	90	73	25	I	1985
23	83	114	38	78	92	25	II	
22	74	99	30	59	89	26	III	
23	63	111	39	71	130	65	IV	
15	61	123	54	53	81	8	V	
20	67	190	46	73	82	15	VI	
14	61	447	65	186	53	55	VII	
20	95	281	59	156	107	8	VIII	

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 4: ההגירה מברית-המועצות - 1985-1980

מספר היוצאים	מספר הנושרים	מספר העולים ⁽¹⁾	% שיעור הנשירה		
21,471	14,017	7,586	65		1980
9,451	7,675	1,806	81		1981
2,683	1,952	756	73		1982
1,320	929	390	70		1983
883	551	345	62		1984
639	397	258	62	VIII-I	1984
703	455	228	64	VIII-I	1985
+10	+14	-11	-	% השינוי 1984/5	
61	35	25	57	I	1985
88	55	25	62	II	
98	70	26	71	III	
166	105	65	63	IV	
51	44	8	86	V	
36	21	16	58	VI	
174	119	55	68	VII	
29	16	8	55	VIII	

(1) לרבות נושרים שהגיעו ארצה מאוחר יותר.

מקור: הסוכנות היהודית, וינה.

לוח 3: העליה לישראל, 1981-1985 (ארצות נבחרות)

דרום אפריקה	ארגנטינה	ארה"ב	הממלכה המאוחדת	צרפת	רומניה	בריה"מ		
208	938	2,280	814	1,417	987	1,806		1981
268	1,153	2,601	1,124	1,627	1,538	756		1982
323	1,264	3,343	1,260	2,051	1,298	390		1983
287	809	2,529	782	1,515	1,951	345		1984

227	604	1,740	512	1,017	1,350	257	VIII-I	1984
169	584	1,500	390	768	702	227	VIII-I	1985
-25	-3	-13	-23	-24	-48	-11	% השינוי 1984/5	

34	88	144	64	90	73	25	I	1985
23	83	114	38	78	92	25	II	
22	74	99	30	59	89	26	III	
23	63	111	39	71	130	65	IV	
15	61	123	54	53	81	8	V	
20	67	190	46	73	82	15	VI	
14	61	447	65	186	53	55	VII	
20	95	281	59	156	107	8	VIII	

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 4: ההגירה מברית-המועצות - 1985-1980

מספר היוצאים	מספר הנושרים	מספר העולים (1)	% שיעור הנשירה		
21,471	14,017	7,586	65		1980
9,451	7,675	1,806	81		1981
2,683	1,952	756	73		1982
1,320	929	390	70		1983
883	551	345	62		1984
639	397	258	62	VIII-I	1984
703	455	228	64	VIII-I	1985
+10	+14	-11	-	% השינוי 1984/5	
61	35	25	57	I	1985
88	55	25	62	II	
98	70	26	71	III	
166	105	65	63	IV	
51	44	8	86	V	
36	21	16	58	VI	
174	119	55	68	VII	
29	16	8	55	VIII	

(1) לרבות נושרים שהגיעו ארצה מאוחר יותר.

מקור: הסוכנות היהודית, וינה.

מוסדות מעבר

לוח 5: התפוסה במוסדות המעבר - 1985

הערה: כל הנתונים מתייחסים לתפוסה בסוף החודש.

ינואר	פברואר	מרץ	אפריל	מאי	יוני	יולי	אוגוסט	
15,256	15,333	15,951	15,973	15,844	15,774	15,938	15,818	מרכזי קליטה
661	712	705	706	615	510	377	371	מרכזי קליטה לצעירים
1,110	1,114	1,102	1,122	1,117	1,128	1,144	1,179	מעונות רגילים
1,328	1,676	1,343	1,353	1,230	1,278	1,197	971	מעונות סטודנטים
272	273	262	226	248	227	222	147	מעונות קשישים
146	94	143	139	139	48	90	89	אולפנים אינטרניים
119	118	118	76	76	76	75	76	מוסד למתנדבים
18,892	19,320	19,624	19,595	19,269	19,041	19,043	18,651	סה"כ
3,369	3,355	3,329	3,266	3,284	3,302	2,274	3,155	מעונות קבע לבוודדים

מקור: חטיבת הקליטה, המחלקה לעליה וקליטה.

לוח 6: ניצול המקומות במרכזי הקליטה - 1985

מספר המוסדות	קיבולת אופטימלית	תפוסה בפועל (בסוף החודש)	התפוסה (%)
I 1985	55	15,310	98
II	56	15,460	99
III	57	15,560	102
IV	58	15,680	101
V	58	15,424	103
VI	58	15,424	102
VII	58	15,424	103
VIII	58	15,424	102

הערה: לא כולל מרכזי קליטה לצעירים.

לוח 7: מספר העולים הנכנסים והיוצאים ממרכזי הקליטה בחודש אוגוסט 1985 ומשך השהייה של עולים הנמצאים במרכזי קליטה בחודש אוגוסט 1985

	מספר הנכנסים	מספר היוצאים	סה"כ התפוסה (בסוף החודש)	משך השהייה בחודשים			
				עד 6 חודש	6-12 חודש	12-24 חודש	מעל 24 חודש
ירושלים	172	128	4,195	884	1,811	690	810
צפון	256	476	6,326	1,070	3,192	1,651	413
מרכז	207	195	3,194	730	1,656	468	340
דרום	152	73	2,103	309	1,133	303	358
סה"כ	787	872	15,818	2,993	7,792	3,112	1,921
סה"כ באחוזים							
				19	49	20	12

המקור: חטיבת שירותי הקליטה, המחלקה לעליה ולקליטה.

הערה: לא כולל מרכזי קליטה לצעירים.

הסוכנות היהודית מח' העליה והקליטה

דו"ח חודשי

UNITED STATES
DEPARTMENT OF JUSTICE
FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION

RECEIVED
JUN 11 1964
FBI - NEW YORK

TO DIRECTOR, FBI
FROM SAC, NEW YORK
SUBJECT: [illegible]

הסוכנות היהודית, המחלקה לעליה וקליטה

THE JEWISH AGENCY, DEPARTMENT OF IMMIGRATION & ABSORPTION

לשכת המנהל הכללי

OFFICE OF THE GENERAL DIRECTOR

ירושלים, כ"ב סיון, תשמ"ה
11 ביוני, 1985

אל: חברי עצרת הסוכנות היהודית

מאת: יהודה דומיניץ

רצ"ב דו"ח המחלקה והנתונים בענייני עליה לחודש מאי 1985,

לעיונכם.

ב ב ר כ ה,

עליה

בחודש מאי הסתכמה העליה לישראל ב-613 עולים (עולים, עולים בכח ותיירים משתקעים שנרשמו במשרד הקליטה, ללא חישוב ישראלים חוזרים).
בחודש שעבר עלו ארצה 696 עולים.

לוח 1: העליה לישראל, מאי - 1985

מאי 1983	מאי 1984	מאי 1985	% השינוי 1984/5
94	188	103	-45
302	161	131	-19
213	173	145	-16
213	168	110	-34
197	462	124	-73
1,019	1,152	613	-47
סה"כ			
מתוך זה:			
32	55	8	-85
52	127	91	-28
124	72	45	-37
96	42	54	+28
194	159	123	-23
90	76	61	-20
31	32	15	-53

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 2: העליה לישראל - 1981-1985

סה"כ	מזרח אירופה	מערב אירופה	צפון אמריקה	דרום אמריקה	אסיה, אפריקה ואוקיאניה	
12,032	2,872	2,959	2,572	1,429	2,200	1981
13,260	2,375	3,650	2,854	1,926	2,455	1982
16,417	1,795	4,286	3,664	2,749	3,923	1983
19,236	2,369	2,959	2,765	1,844	9,292	1984
5,837	1,063	978	829	1,042	1,922	V-I 1984
5,283	644	805	672	721	2,446	V-I 1985
-9	-39	-18	-19	-30	+27	% השינוי 1984/5
1,908	105	221	164	168	1,250	I 1985
786	120	154	132	175	205	II
1,280	113	149	111	164	743	III
696	198	150	120	104	124	IV
613	108	131	145	110	124	V

מקור: המשדד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 3: העליה לישראל, 1981-1985 (ארצות נבחרות)

דרום אפריקה	ארגנטינה	ארה"ב	הממלכה המאוחדת	צרפת	רומניה	בריה"מ		
208	938	2,280	814	1,417	987	1,806		1981
268	1,153	2,601	1,124	1,627	1,538	756		1982
323	1,264	3,343	1,260	2,051	1,298	390		1983
287	809	2,529	782	1,515	1,951	345		1984

119	436	731	298	469	868	170	V-I	1984
117	369	591	225	343	475	149	V-I	1985
-1	-15	-19	-24	-27	-45	-12	% השינוי 1984/5	

34	88	144	64	90	73	25	I	1985
23	83	114	38	78	92	25	II	
22	74	99	30	59	89	26	III	
23	63	111	39	71	130	65	IV	
15	61	123	54	45	91	8	V	

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 4: ההגירה מברית-המועצות - 1985-1980

מספר היוצאים	מספר הנושרים	מספר העולים (1)	% שיעור הנשירה	
21,471	14,017	7,586	65	1980
9,451	7,675	1,806	81	1981
2,683	1,952	756	73	1982
1,320	929	390	70	1983
883	551	345	62	1984

412	249	170	61	V-I 1984
464	309	149	66	V-I 1985
+12	+24	-12	-	% השינוי 1984/5

61	35	25	57	I 1985
88	55	25	62	II
98	70	26	71	III
166	105	65	63	IV
51	44	8	86	V

(1) לרבות נושרים שהגיעו ארצה מאוחר יותר.

מקור: הסוכנות היהודית, וינה.

מוסדות מעבר

לוח 5: התפוסה במוסדות המעבר - 1985⁽¹⁾

מאי 1985	אפריל 1985	מרץ ⁽²⁾ 1985	פברואר 1985	ינואר 1985	
15,844	15,973	15,951	15,333	15,256	מרכזי קליטה
615	706	705	712	661	מרכזי קליטה לצעירים
1,117	1,122	1,102	1,114	1,110	מעונות רגילים
1,230	1,353	1,343	1,676	1,328	מעונות סטודנטים
248	226	262	273	272	מעונות קשישים
139	139	143	94	146	אולפנים אינטרניים
76	76	118	118	119	מוסד למתנדבים
19,269	19,595	19,624	19,320	18,892	סה"כ
3,284	3,266	3,329	3,355	3,369	מעונות קבע לבודדים

(1) כל הנתונים מתייחסים לתפוסה בסוף החודש.

(2) נוסף על אלה 14 עולים חדשים מתגוררים במוסדות שונים בשלבי סגירה.

מקור: חטיבת הקליטה, המחלקה לעליה וקליטה.

לוח 6: ניצול המקומות במרכזי הקליטה - 1985

מספר המוסדות	קיבולת אופטימלית	תפוסה בפועל (בסוף החודש)	התפוסה (%)
I 1985	55	15,310	98
II	56	15,460	99
III	57	15,560	102
IV	58	15,680	101
V	58	15,424	103

(1) בדו"ח זה נוסף מרכז קליטה "מרום" בחיפה.

הערה: לא כולל מרכזי קליטה לצעירים.

לוח 7: מספר העולים הנכנסים והיוצאים ממרכזי הקליטה בחודש מאי 1985 ומשך השהייה של עולים הנמצאים במרכזי קליטה בחודש מאי 1985

	מספר הנכנסים	מספר היוצאים	סה"כ התפוסה (בסוף החודש)	משך השהייה בחודשים			
				עד 6 חודש	6-12 חודש	12-24 חודש	מעל 24 חודש
ירושלים	67	77	4,189	2,025	769	599	796
צפון	160	173	6,547	3,520	888	1,917	222
מרכז	52	48	3,096	1,986	383	380	347
דרום	78	103	2,012	1,082	211	350	374
סה"כ	357	401	15,844	8,613	2,251	3,246	1,739
סה"כ באחוזים				54	14	21	11

המקור: חטיבת שירותי הקליטה, המחלקה לעליה ולקליטה.

הערה: לא כולל מרכזי קליטה לצעירים.

חטיבת שרותי קליטה

א. כללי

חטיבת שירותי קליטה אחראית על תיאום וביצוע מדיניות המחלקה לעליה וקליטה במסגרת המעבר לעולים.

עיקר הפעילות מתמקדת בנושאי איכלוס העולים, טיפול אישי בעולים, פעילות חברה ותרבות ואחזקת המבנים.

ב. מרכז הקליטה

מטרות המרכז הן להקנות לעולים בסיס לקליטת הקבע בישראל על ידי:

1. הקניית יסודות השפה העברית.
 2. הקניית ערכים וידע על החברה והתרבות בישראל.
 3. הכנה להשתלבות בחיי היצירה והכלכלה בארץ.
- תקופת זכאות - 6 חודשים, מהם: 5 חודשים לימוד עברית באולפן.

זכאות 6 חודשים פירושו:

1. לימודים סדירים באולפן פטורים מתשלום במשך 5 חודשים.
2. דיור פטור משכ"ד ל-6 חודשים בדירות מרוהטות ומצוידות.
3. פטור מתשלום על צריכת גז וחשמל עד למכסה שנקבעה. מעבר למכסה העולה מחוייב בתשלום.
4. פטור מלא על מסי עיריה ומים והוצאות אחזקה ותיקונים.
5. קבלת דמי קיום חודשיים בהתאם לגודל המשפחה ומותנים בנוכחות סדירה בלימודים באולפן.
6. פטור על תשלום ביטוח רפואי באחת מקופות החולים.

חנוך

1. פטור מתשלום עבור אחזקת ילדים בגנון/פעוטון לאמהות הלומדות באולפן.
2. פטור מתשלום עבור שכר לימוד לילדים בגנים טרום חובה.
3. פטור מתשלום אגרות חינוך (למיניהן).
4. מתן שיעורי עזר ופעולות חינוך משלים לילדים ונוער בגיל חינוך ללא תשלום, אחרי שעות בית הספר.

חברה ותרבות

1. רכישת ספרי לימוד באולפן במחירים מסובסדים.
2. השתתפות בטיולים וארועים חברתיים במחירים סימליים (מסובסדים).
3. השתתפות בפעילות חברה ותרבות שונות ללא תשלום, כגון: הרצאות, חוגים ומסיבות.
4. סיוע ויעוץ על-ידי צוות עובדים להכוונה והתמצאות.

זכויות לעולים השוהים מעבר לתקופת הזכאות (6 חודשים) מתייחסות לאוכלוסיות הבאות:

1. מקבלי מענק אבטלה.
2. לומדים בקורסים.
3. נחמכי אגף שרותי רווחה.

1. השתתפות סדירה בלימודים באולפן.
2. שמירה על שלמות הדירה, הריהוט והציוד, אחזקה במצב תקין ותשלום עבור בזקים.
3. תשלום עבור חשמל וגז כשיש חריגה מעבר למכסה שנקבעה.
4. תשלום עבור ביטוח רפואי בקופת החולים שנבחרה.
5. נוהלי הבית ותנאי החוזה מחייבים משך כל תקופת השהות במוסד.

התקופה שאחרי הזכאות

להלן השינויים העיקריים שיחולו לאחר תקופת הזכאות:

1. תשלום שכר דירה לפי הלוחות השונים.
 2. תשלום מלא עבור צריכת גז וחשמל.
 3. תשלום עבור שרותי חינוך ע"פ לוחות שמתפרסמים מדי פעם.
 4. כני"ל לגבי פעילויות חברתיות.
- קיימת מערכת הנחות שמתייחסת למובטלים, קורסנטים, פנסיונרים ונתמכי סעד.
- כל העולים שמעבר לתקופת הזכאות הם חלק בלתי נפרד מחיי הקהילה בתוך מרכז הקליטה.

ג. נתונים סטטיסטיים

1. בחטיבת שרותי קליטה פועלים כיום 108 מסגרות מעבר, לפי חלוקה זו:

56	מרכזי קליטה
10	מעונות עולים
3	מרכזי קליטה בקיבוצים
2	אולפנים לצעירים
8	מעונות לסטודנטים
28	בתי מגורים
1	מעון לקשישים.
2. במסגרת המוסדות האלה נמצאים כיום מעל 20,000 עולים בשלבי קליטה שונים. עולים אלה הגיעו ארצה מארצות מזרח ומערב, כולל עולים מאתיופיה שזה מכבר הגיעו.

ד. המבנה הארגוני של החטיבה

בראש החטיבה עומדת הנהלה המונה כיום את מנהל החטיבה, סגנו, מפקחים אזוריים המופקדים כל אחד על מספר מוסדות ושלושה אגפים מקצועיים (משק, בינוי ואחזקה, איכלוס ופינוי, חברה ותרבות).

כל היחידות האלה אחראיות מקצועית ומינהלית על הנעשה במסגרות המעבר המפורטות בסעיף ב' לעיל.

ה. כח האדם במוסדות

במסגרות המעבר נמצאים (בהיקף שונה) עובדים הכוללים, בין השאר, את מנהלי מסגרות המעבר, רכזי תרבות, אמהות בית, עובדי מינהלה, עובדי משק ואחזקה ופקידי קבלה. כח-אדם זה מאיץ את מסגרות המעבר במשך 24 שעות ביממה.

הסוכנות היהודית מח' העליה והקליטה

דו"ח חודשי

הסוכנות היהודית, המחלקה לעליה וקליטה
The Jewish Agency, Department of Immigration & Absorption

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director General

ירושלים, אי סיון, תשמ"ה
21 במאי, 1985

אל: חברי הנהלת הסוכנות היהודית

מאת: יהודה דומיניץ

רצ"ב דו"ח המחלקה והנתונים בענייני עלייה, לחודש אפריל,

1985, לעיונכם.

ב ב ר כ ה ,

עליה

בחודש אפריל הסתכמה העליה לישראל ב-696 עולים (עולים, עולים בכח ותיירים משתקעים שנרשמו במשרד הקליטה, ללא חישוב ישראלים חוזרים).

בחודש שעבר עלו ארצה 1276 עולים.

לוח 1: העליה לישראל, אפריל - 1985

אפריל 1983	אפריל 1984	אפריל 1985	% השינוי 1984/5	
92	172	198	+15	מזרח אירופה
296	156	150	-4	מערב אירופה
221	145	120	-17	צפון אמריקה
308	192	104	-46	אמריקה הלטינית
241	555	124	-78	אסיה, אפריקה ואוקיאניה
1,160	1,230	696	-43	סה"כ
<u>מתוך זה:</u>				
9	22	65	+195	ברית-המועצות
77	138	130	-6	רומניה
106	70	71	+1	צרפת
127	37	39	+5	הממלכה המאוחדת
205	118	111	-6	ארצות-הברית
158	111	63	-43	ארגנטינה
26	17	23	+35	דרום אפריקה

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 2: העליה לישראל - 1981-1985

סה"כ	מזרח אירופה	מערב אירופה	צפון אמריקה	דרום אמריקה	אסיה, אפריקה ואוקיאניה	
12,032	2,872	2,959	2,572	1,429	2,200	1981
13,260	2,375	3,650	2,854	1,926	2,455	1982
16,417	1,795	4,286	3,664	2,749	3,923	1983
19,236	2,369	2,959	2,765	1,844	9,292	1984
4,727	872	809	655	887	1,506	IV-I 1984
4,670	536	674	527	611	2,322	IV-I 1985
-2	-38	-16	-19	-31	+35	% השינוי 1984/5
1,908	105	221	164	168	1,250	I 1985
786	120	154	132	175	205	II
1,280	113	149	111	164	743	III
696	198	150	120	104	124	IV

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 3: העליה לישראל - 1981-1985 (ארצות נבחרות)

דרום אפריקה	ארגנטינה	ארה"ב	הממלכה המאוחדת	צרפת	רומניה	בריה"מ	
208	938	2,280	814	1,417	987	1,806	1981
268	1,153	2,601	1,124	1,627	1,538	756	1982
323	1,264	3,343	1,260	2,051	1,298	390	1983
287	809	2,529	782	1,515	1,951	345	1984
87	379	573	238	381	726	115	IV-I 1984
102	308	468	171	298	384	141	IV-I 1985
+17	-19	-18	-28	-21	-47	+38	% השינוי 1984/5
34	88	144	64	90	73	25	I 1985
23	83	114	38	78	92	25	II
22	74	99	30	59	89	26	III
23	63	111	39	71	130	65	IV

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 4: ההגירה מברית-המועצות - 1985-1980

מספר היוצאים	מספר הנושרים	מספר העולים ⁽¹⁾	% שיעור הנשירה		
21,471	14,017	7,586	65		1980
9,451	7,675	1,806	81		1981
2,683	1,952	756	73		1982
1,320	929	390	70		1983
883	551	345	62		1984
303	190	115	62	IV-I	1984
413	265	141	64	IV-I	1985
+20	+9	+38	-	% השינוי 1984/5	
61	35	25	57	I	1985
88	55	25	62	II	
98	70	26	71	III	
166	105	65	63	IV	

(1) לרבות נושרים שהגיעו ארצה מאוחר יותר.

מקור: הסוכנות היהודית, וינה.

מוסדות מעבר

לוח 5: התפוסה במוסדות המעבר - 1985⁽¹⁾

ינאר	פברואר	מרץ ⁽¹⁾	אפריל ⁽¹⁾	
15,256	15,333	15,951	15,973	מרכזי קליטה
661	712	705	706	מרכזי קליטה לצעירים
1,110	1,114	1,102	1,122	מעונות רגילים
1,328	1,676	1,343	1,353	מעונות סטודנטים
272	273	262	226	מעונות קשישים
146	94	143	139	אולפנים אינטרניים
119	118	118	76	מוסד למתנדבים
18,892	19,320	19,624	19,595	סה"כ
3,369	3,355	3,329	3,266	מעונות קבע לבודדים

(1) כל הנתונים מתייחסים לתפוסה בסוף החודש.

מקור: חטיבת הקליטה, המחלקה לעליה ולקליטה.

לוח 6: ניצול המקומות במרכזי הקליטה - 1985

מספר המוסדות	קיבולת אופטימלית	תפוסה בפועל (בסוף החודש)	התפוסה (%)
1985	55	15,310	15,256
56	15,460	15,333	99
57	15,560	15,889	102
58	15,680	15,973	101

(1) בדו"ח זה נוסף מרכז קליטה "שיט וקייט" בקיסריה.

הערה: לא כולל מרכזי קליטה לצעירים.

לוח 7: מספר העולים הנכנסים והיוצאים ממרכזי הקליטה בחודש אפריל 1985 ומשך השהייה של עולים הנמצאים במרכזי קליטה בחודש אפריל 1985

	מספר הנכנסים	מספר היוצאים	סה"כ התפוסה (בסוף החודש)	סה"כ (%)	משך השהייה בחודשים			
					עד 6 חודש	6-12 חודש	12-24 חודש	מעל 24 חודש
ירושלים	39	35	3,959	99	2,069	665	654	571
צפון	160	80	7,098	115	4,190	1,084	1,661	163
מרכז	69	56	3,030	91	1,958	373	357	342
דרום	41	54	1,886	100	966	296	239	385
סה"כ	309	225	15,973	102	9,183	2,418	2,911	1,461
סה"כ באחוזים					57	15	19	9

המקור: חטיבת שירותי הקליטה, המחלקה לעליה ולקליטה.

הערה: לא כולל מרכזי קליטה לצעירים.

✓ הסוכנות היהודית
מח' העליה והקליטה

דו"ח חודשי

RECEIVED
11-04-1982
J.M.T.

הסוכנות היהודית, המחלקה לעליה וקליטה
The Jewish Agency, Department of Immigration & Absorption

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director General

ירושלים, ד אדר תשמ"ה
25 בפברואר 1985

אל: חברי הנהלת הסוכנות היהודית
מאת: יהודה דומיניץ

רצ"ב דו"ח המחלקה והנתונים בענייני עלייה לחודש ינואר 1985 ולכל שנת

1984, לעיונכם.

עליה

בחודש ינואר הסתכמה העליה לישראל ב-1881 עולים (עולים, עולים בכח ותיירים משתקעים שנרשמו במשרד הקליטה, ללא חישוב ישראלים חוזרים).

בחודש שעבר עלו ארצה 5185 עולים.

לוח 1: העליה לישראל, ינואר 1984

ינואר 1985	ינואר 1984	ינואר 1983	
116	265	180	מזרח אירופה
204	278	363	מערב אירופה
146	197	222	צפון אמריקה
181	232	270	אמריקה הלטינית
<u>1234</u>	<u>225</u>	<u>315</u>	אסיה, אפריקה ואוקיאניה
1881	1197	1350	

מתוך זה:

25	27	24	בריה"מ
81	229	143	רומניה
87	140	166	צרפת
61	95	116	הממלכה המאוחדת
129	167	200	ארה"ב
103	76	138	ארגנטינה
39	37	34	דרום אפריקה

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 2: העליה לישראל - 1981-1985

סה"כ	מזרח אירופה	מערב אירופה	צפון אמריקה	דרום אמריקה	אסיה, אפריקה ואוקיאניה		
12,032	2,872	2,959	2,572	1,429	2,200	1981	
13,260	2,375	3,650	2,854	1,926	2,455	1982	
16,417	1,795	4,286	3,664	2,749	3,923	1983	
19,236	2,369	2,959	2,765	1,844	9,292	1984	
+17	+32	-31	-24	-33	+137	% השינוי 1983/4	
I	1,197	265	278	232	225	1984	
II	1,345	213	184	260	523		
III	955	222	191	192	203		
IV	1,230	172	156	203	555		
V	1,119	171	159	159	481		
VI	889	199	169	89	199		
VII	1,395	260	377	160	160		
VIII	1,441	151	440	142	304		
IX	1,308	233	319	125	366		
X	1,294	158	301	95	466		
XI	1,878	147	195	95	1,273		
XII	5,185	178	190	101	4,536		
I	1881	116	204	181	1,234	1985	

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 3: העליה לישראל, 1981-1985 (ארצות נבחרות)

דרום אפריקה	ארגנטינה	ארה"ב	הממלכה המאוחדת	צרפת	רומניה	ברית"מ		
208	938	2,280	814	1,417	987	1,806		1981
268	1,153	2,601	1,124	1,627	1,538	756		1982
323	1,264	3,343	1,260	2,051	1,298	390		1983
287	809	2,529	782	1,515	1,951	345		1984
-11	-36	-24	-38	-26	+50	-12	% השינוי 1983/4	
37	76	167	95	140	229	27	I	1984
12	137	154	51	83	156	49	II	
21	55	134	55	88	203	17	III	
17	111	118	37	70	138	22	IV	
31	74	140	42	53	127	54	V	
30	43	216	50	82	164	24	VI	
18	62	417	66	220	208	45	VII	
57	44	370	90	269	121	17	VIII	
9	54	237	92	163	193	34	IX	
19	49	234	77	162	142	10	X	
12	36	154	45	83	131	14	XI	
20	66	161	55	86	139	32	XII	
39	103	129	61	87	81	25	I	1985

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

נשירה

לוח 4: ההגירה מברית המועצות - 1980-1985

מספר היוצאים	מספר הנושרים	מספר העולים (1)	% שיעור הנשירה		
21,471	14,017	7,586	65		1980
9,451	7,675	1,806	81		1981
2,683	1,952	756	73		1982
1,320	929	390	70		1983
883	551	345	62		1984
-33	-41	-12	-	% השינוי 1983/4	
88	66	27	75	I	1984
90	41	49	45	II	
51	33	17	65	III	
74	50	22	67	IV	
109	59	55	54	V	
72	42	24	58	VI	
72	42	45	58	VII	
83	64	17	77	VIII	
69	35	34	51	IX	
29	20	10	68	X	
55	39	14	71	XI	
91	60	32	66	XII	
61	35	25	57	I	1985

מקור: הסוכנות היהודית, וינה.
(1) לרבות נושרים שהגיעו ארצה מאוחר יותר.

מוסדות מעבר

לוח 5: התפוסה במוסדות המעבר 1984/5⁽¹⁾

1985 ינואר	1984 אוגוסט	ספטמבר	אוקטובר	נובמבר	דצמבר ⁽²⁾	
15,256	10,120	10,133	10,292	10,647	13,686	מרכזי קליטה
661						מרכזי קליטה לצעירים ⁽³⁾
1,110	1,123	1,102	1,075	1,100	1,099	מעונות רגילים
1,328	1,133	1,122	1,146	1,348	1,331	מעונות סטודנטים
272	321	306	305	307	287	מעונות קשישים
146	266	266	230	150	54	אולפנים אינטרניים ⁽⁴⁾
119	85	74	118	114	114	מוסד למתנדבים
18,892	13,048	13,003	13,166	13,666	16,571	סה"כ
3,369	3,395	3,381	3,326	3,362	3,338	מעונות קבע לבודדים

(1) כל הנתונים מתייחסים לתפוסה בסוף החודש.

(2) נוסף על אלה 44 עולים חדשים מתגוררים במוסדות שונים בשלבי סגירה.

(3) בדוחים של שנת 1984 מרכזי הקליטה לצעירים נרשמו יחד עם שאר מרכזי הקליטה. החל מינואר 1985, דווח על מרכזי הקליטה לצעירים יהיה בנפרד.

(4) סעיף זה כולל את אולפן עציון בירושלים, ואולפן גרינשטיין בנתניה. מוסדות אלו אינם נכללים בסעיף "מרכזי קליטה".

מקור: חטיבת הקליטה, המחלקה לעליה ולקליטה.

הערה: לא כולל מרכזי קליטה לצעירים.

מספר המוסדות	קיבולת אופטימלית	תפוסה בפועל (בסוף החודש)	התפוסה (%)
1984	I	38	11,280
	II	38	11,148
	III	36	10,790
	IV	36	10,850
	V	39	11,556
	VI	40	11,676
	VII	40	11,676
	VIII	41	11,776
	IX	40 ⁽¹⁾	11,496
	X	40	11,496
	XI	41	11,876
	XII	49	14,243
1985	I	55	15,310

(1) האולפנים האינטרניים לא מדווחים כמרכזי קליטה. ראה לוח מס' 5.

לוח 7: מספר העולים הנכנסים והיוצאים ממרכזי הקליטה בחודש ינואר 1985 ומשך השהייה של עולים הנמצאים במרכזי קליטה בחודש ינואר 1985

הערה: לא כולל מרכזי קליטה לצעירים.

מספר הנכנסים	מספר היוצאים	סה"כ התפוסה (בסוף החודש)	סה"כ (%)	משך השהייה בחודשים			
				עד 6 חודש	6-12 חודש	12-24 חודש	מעל 24 חודש
ירושלים	690	89	3817	96	1907	560	599
צפון	1207	286	6627	112	3844	988	216
מרכז	696	112	2847	86	1747	383	374
דרום	143	115	1965	96	933	335	434
סה"כ	2736	602	15256	98	8431	2266	1623
סה"כ באחוזים				55%	16%	19%	10%

המקור: חטיבת שרותי הקליטה, המחלקה לעליה ולקליטה.

ירושלים, י"ג באדר התשמ"ה
6 במרץ 1985

בעז"ה

לכבוד
ד"ר עבי איזנבך
סגן המנהל המדעי
הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
ירושלים

שלום וברכה !

כב' השר יוסף שפירא בקשני לאשר בתודה
קבלת הפרסום "עולים שעזבו את ישראל
בתוך 1 עד 5 שנים מעלייתם".

אכן, החומר רחיק לשר לעזר רב.

בברכת פורים שמח ,

שלכה אריאלה
מזכירת השר

ע"מ 77

המחלקה, י"א עמ"מ תשס"ו
ב עמ"מ 2001

הערה
י"א עמ"מ תשס"ו
ש"י תשס"ו תשס"ו
הערה תשס"ו תשס"ו
הערה

הערה תשס"ו 1

ע"מ תשס"ו תשס"ו תשס"ו תשס"ו
הערה תשס"ו "הערה תשס"ו תשס"ו
תשס"ו 1 ו 2 תשס"ו תשס"ו".

תשס"ו תשס"ו תשס"ו תשס"ו תשס"ו.

הערה תשס"ו תשס"ו

הערה תשס"ו
תשס"ו תשס"ו

מדינת ישראל

משרד ראש הממשלה
הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

תאריך: ז' באדר תשמ"ה
28 בפברואר 1985

מספר

לכבוד,
השר יוסף שפירא
ירושלים

שלום רב,

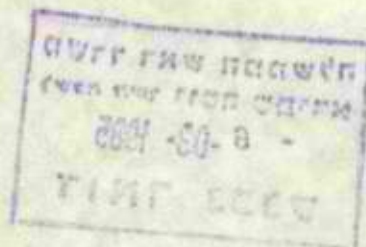
בהתאם לבקשתך מצורף פרסומנו "עולים שעזבו את ישראל
בחורף 1 עד 5 שנים מעלייתם" המסכם נחונים לתקופה תש"ל
עד תשמ"ה.

אני מקווה כי החומר יהיה לך לעזר.

בכבוד רב,
ד"ר צבי אייזנברג
סגן המנהל המדעי

Handwritten notes and signatures in blue ink, including the word 'הערות' (Notes) and a signature.

2261060

משרד המבחן
מחלקת המבחנים

משרד,
מחלקת המבחנים
תל אביב

משרד,

משרד המבחן, מחלקת המבחנים, תל אביב
מחלקת המבחנים, משרד המבחן, תל אביב
מחלקת המבחנים, משרד המבחן, תל אביב

משרד המבחן, מחלקת המבחנים, תל אביב.

משרד,
מחלקת המבחנים
משרד המבחן, מחלקת המבחנים, תל אביב

הסוכנות היהודית מח' העליה והקליטה

דו"ח שנתי 1984

RECEIVED
JAN 10 1964
U.S. AIR FORCE
OFFICE OF THE
JOINT CHIEFS OF STAFF
WASHINGTON, D.C.

הסוכנות היהודית, המחלקה לעליה וקליטה
The Jewish Agency, Department of Immigration & Absorption

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director General

ירושלים, א' שבט תשמ"ה
23 בינואר 1985

אל: חברי הנהלת הסוכנות היהודית
מאת: יהודה דומיניץ

רצ"ב דו"ח המחלקה והנתונים בענייני עלייה לחודש דצמבר ולכל שנת

1984, לעיונכם.

עליה

בחודש דצמבר הסתכמה העליה לישראל ב-5185 עולים (עולים, עולים בכח ותיירים משתקעים שנרשמו במשרד הקליטה, ללא חישוב ישראלים חוזרים).

בחודש שעבר עלו ארצה 1878 עולים.

לוח 1: העליה לישראל, דצמבר 1984

דצמבר 1984	דצמבר 1983	דצמבר 1982	
178	206	256	מזרח אירופה
190	251	310	מערב אירופה
180	197	185	צפון אמריקה
101	186	174	אמריקה הלטינית
<u>4536</u>	<u>544</u>	<u>135</u>	אסיה, אפריקה ואוקיאניה
5185	1385	1060	
מתוך זה:			
32	21	73	בריה"מ
139	181	174	רומניה
86	98	121	צרפת
55	80	117	הממלכה המאוחדת
161	186	163	ארה"ב
66	92	74	ארגנטינה
20	34	26	דרום אפריקה

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

הערה: בדו"ח חודש נובמבר 1984, לוח מס' 1, נפלה טעות. מספר העולים ממערב אירופה בחודש נובמבר היה 195 ולא 145 כפי שפורסם.

לוח 2: העליה לישראל - 1981-1984

סה"כ	מזרח אירופה	מערב אירופה	צפון אמריקה	דרום אמריקה	אסיה, אפריקה ואוקיאניה		
12,032	2,872	2,959	2,572	1,429	2,200		1981
13,260	2,375	3,650	2,854	1,926	2,455		1982
16,417	1,795	4,286	3,664	2,749	3,923		1983
19,236	2,369	2,959	2,765	1,844	9,292		1984
+17	+32	-31	-24	-33	+137	% השינוי 1983/4	
1,197	265	278	197	232	225	I	1984
1,345	213	184	166	260	523	II	
955	222	191	147	192	203	III	
1,230	172	156	145	203	555	IV	
1,119	171	159	149	159	481	V	
889	199	169	233	89	199	VI	
1,395	260	377	438	160	160	VII	
1,441	151	440	404	142	304	VIII	
1,308	233	319	265	125	366	IX	
1,294	158	301	273	95	466	X	
1,878	147	195	168	95	1,273	XI	
5,185	178	190	180	101	4,536	XII	

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 3: העליה לישראל, 1981-1984 (ארצות נבחרות)

דרום אפריקה	ארגנטינה	ארה"ב	הממלכה המאוחדת	צרפת	רומניה	בריה"מ	
208	938	2,280	814	1,417	987	1,806	1981
268	1,153	2,601	1,124	1,627	1,538	756	1982
323	1,264	3,343	1,260	2,051	1,298	390	1983
287	809	2,529	782	1,515	1,951	345	1984
-11	-36	-24	-38	-26	+50	-12	% השינוי 1983/4
37	76	167	95	140	229	27	I 1984
12	137	154	51	83	156	49	II
21	55	134	55	88	203	17	III
17	111	118	37	70	138	22	IV
31	74	140	42	53	127	54	V
30	43	216	50	82	164	24	VI
18	62	417	66	220	208	45	VII
59	44	370	90	269	121	17	VIII
9	54	237	92	163	193	34	IX
19	49	234	77	162	142	10	X
12	36	154	45	83	131	14	XI
20	66	161	55	86	139	32	XII

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

נשירה

לוח 4: ההגירה מברית המועצות - 1984-1980

מספר היוצאים	מספר הנושרים	מספר העולים (1)	% שיעור הנשירה
21,471	14,017	7,586	65
9,451	7,675	1,806	81
2,683	1,952	756	73
1,320	929	390	70
883	551	345	62
-33	-41	-12	-
1983/4 % השינוי			
88	66	27	75
90	41	49	45
51	33	17	65
74	50	22	67
109	59	55	54
72	42	24	58
72	42	45	58
83	64	17	77
69	35	34	51
29	20	10	68
55	39	14	71
91	60	32	66

מקור: הסוכנות היהודית, וינה.

(1) לרבות נושרים שהגיעו ארצה מאוחר יותר.

מוסדות מעבר

לוח 5: התפוסה במוסדות המעבר - 1984⁽¹⁾

דצמבר ⁽²⁾	נובמבר	אוקטובר	ספטמבר	אוגוסט	יולי	יוני	מאי	אפריל	מרץ	פברואר	ינואר	
13,686	10,647	10,292	10,133	10,120	10,223	10,276	12,345	9,909	9,872	9,828	8,993	מרכזי קליטה ⁽³⁾
1,099	1,100	1,075	1,102	1,123	1,220	1,256	1,189	1,329	1,361	1,443	1,445	מעונות רגילים
1,331	1,348	1,146	1,122	1,133	1,197	1,179	1,296	1,359	1,373	1,325	1,275	מעונות סטודנטים
287	307	305	306	321	329	318	311	313	303	289	287	מעונות קשישים
54	150	230	266	266	298	442	310	333	352	309	303	אולפנים אינטרניים ⁽⁴⁾
114	114	118	74	85	85	65	85	60	130	151	150	מוסד למתנדבים
16,571	13,666	13,166	13,003	13,048	13,352	13,536	13,536	13,303	13,391	13,345	12,453	סה"כ
3,338	3,362	3,326	3,381	3,395	3,444	3,454	3,440	3,407	3,411	3,385	3,399	מעונות קבע לבודדים

(1) כל הנחונים מהיחסים לתפוסה בסוף החודש.

(2) נוסף על אלה 50 עולים חדשים מתגוררים במוסדות שונים בשלבי סגירה.

(3) סעיף זה כולל גם את מרכזי הקליטה לצעירים.

(4) סעיף זה כולל את אולפן עציון בירושלים, ואולפן גרינשטיין בנתניה. מוסדות אלו אינם נכללים בסעיף "מרכזי קליטה".

מקור: חטיבת הקליטה, המחלקה לעליה ולקליטה.

לוח 6: ניצול המקומות במרכזי הקליטה - 1984

מספר המוסדות	קיבולת אופטימלית	תפוסה בפועל (בסוף החודש)	התפוסה (%)		
I	38	11,280	8,899	79	1984
II	38	11,148	10,043	90	
III	36	10,790	9,961	92	
IV	36	10,850	10,153	93	
V	39	11,556	10,568	91	
VI	40	11,676	10,516	90	
VII	40	11,676	10,448	89	
VIII	41	11,776	10,298	86	
IX	40 ⁽¹⁾	11,496	10,133	88	
X	40	11,496	10,292	89	
XI	41	11,876	10,730	90	
XII	49	14,243	13,686	96	

(1) האולפנים האינטרניים לא מדווחים כמרכזי קליטה. ראה לוח מסי 5.

לוח 7: מספר העולים הנכנסים והיוצאים ממרכזי הקליטה בחודש דצמבר 1984 ומשך שהייה של עולים הנמצאים במרכזי קליטה בחודש דצמבר 1984

מספר הנכנסים	מספר היוצאים	סה"כ התפוסה (בסוף החודש)	סה"כ (%)	משך שהייה בחודשים			
				עד 6 חודש	6-12 חודש	12-24 חודש	מעל 24 חודש
273	65	3201	93	1309	592	799	501
1795	150	5853	107	3129	1082	1408	234
657	145	2585	87	1338	550	351	346
427	118	2047	94	961	333	280	473
3152	478	13686	96	6737	2557	2838	1554
סה"כ באחוזים				49%	19%	21%	11%

המקור: חטיבת שרותי הקליטה, המחלקה לעליה ולקליטה.

✓
הסוכנות היהודית
מח' העליה והקליטה

דו"ח חודשי

RECEIVED

NOV 10 1964

NOV 10 1964
U.S. DEPT. OF JUSTICE
FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION
WASHINGTON, D.C.

U.S. DEPT. OF JUSTICE

הסוכנות היהודית, המחלקה לעליה וקליטה
The Jewish Agency, Department of Immigration & Absorption

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director General

ירושלים, כ"ה בתשרי תשמ"ה

21 באוקטובר 1984

אל: חבר הנאמנים של הסוכנות היהודית

מאת: יהודה דומיניץ

רצ"ב דו"ח המחלקה והנתונים בענייני עליה

לחודש ספטמבר 1984 לעיונכם,

עליה

בחודש ספטמבר הסתכמה העליה לישראל ב-1330 עולים (עולים, עולים בכח ותיירים משתקעים שנשרמו במשרד הקליטה, ללא חישוב ישראלים חוזרים).
בחודש שעבר עלו ארצה 1497 עולים.

לוח 1: העליה לישראל, ספטמבר 1984

ספטמבר 1982	ספטמבר 1983	ספטמבר 1984	% השינוי 1983/84	
311	176	233	+32	מזרח אירופה
431	334	324	-3	מערב אירופה
296	344	269	-22	צפון אמריקה
141	181	125	-31	אמריקה הלטינית
72	48	58	+21	אסיה
78	89	314	+253	אפריקה
7	14	7	-50	אוקיאניה
1336	1186	1330	+12	<u>מתוך זה:</u>
58	44	34	-23	בריה"מ
248	129	193	+50	רומניה
188	135	167	+24	צרפת
135	131	93	-29	הממלכה המאוחדת
258	318	240	-24	ארה"ב
77	57	54	-5	ארגנטינה
9	17	9	-47	דרום אפריקה

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 2: העליה לישראל - 1980-1984

סה"כ	מזרח אירופה	מערב אירופה	צפון אמריקה	דרום אמריקה	אסיה	אפריקה	אוקיאניה	
1980	20,800	8,738	3,040	2,490	1,735	3,248	1,429	120
1981	12,032	2,872	2,959	2,572	1,429	904	1,173	123
1982	13,260	2,375	3,650	2,854	1,926	862	1,443	150
1983	16,417	1,795	4,286	3,664	2,749	765	2,984	174
I-IX 1983	11,932	1,199	3,215	2,963	2,230	646	1,737	141
I-IX 1984	11,002	1,892	2,305	2,172	1,567	499	2,442	125
% השינוי 1983/4	-8	+58	-28	-26	-30	-23	+40	-11
I 1984	1,197	265	278	197	233	44	165	16
II	1,345	213	184	166	259	49	467	7
III	955	222	191	147	194	61	126	16
IV	1,230	172	156	145	192	37	500	18
V	1,199	171	159	149	168	47	421	11
VI	889	199	169	233	89	71	115	14
VII	1,440	264	387	448	161	53	103	24
VIII	1,497	153	457	418	146	80	231	12
IX	1,330	233	324	269	125	58	314	7

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 3: העליה לישראל, 1980-1984 (ארצות נבחרות)

דרום אפריקה	ארגנטינה	ארה"ב	הממלכה המאוחדת	צרפת	רומניה	ברית"מ	
335	1,057	2,257	907	1,421	1,065	7,586	1980
208	938	2,280	814	1,417	987	1,806	1981
268	1,153	2,601	1,124	1,627	1,538	756	1982
323	1,264	3,343	1,260	2,051	1,298	390	1983
247	1,010	2,607	984	1,498	805	296	I-IX 1983
236	658	1,980	605	1,184	1,543	291	I-IX 1984
-4	-35	-24	-38	-21	+92	-2	% השינוי 1983/4
37	76	167	95	140	229	27	I 1984
12	137	154	51	83	156	49	II
21	55	134	55	88	203	17	III
17	111	118	37	70	138	22	IV
31	74	140	42	53	127	54	V
30	43	216	50	82	164	24	VI
18	64	427	75	226	212	45	VII
61	44	384	107	274	121	19	VIII
9	54	240	93	167	193	34	IX

מקור: המשטר לקליטת עליה, ירושלים.

נשירה

לוח 4: ההגירה מברית המועצות - 1980-1984

מספר היוצאים	מספר הנושרים	מספר העולים ⁽¹⁾	% שיעור הנשירה	
21,471	14,017	7,586	65	1980
9,451	7,675	1,806	81	1981
2,683	1,952	756	73	1982
1,320	929	390	70	1983
1,075	782	296	73	I-IX 1983
708	432	291	61	I-IX 1984
-34	-45	-2	-	% השינוי 1983/4
88	66	27	75	I 1984
90	41	49	45	II
51	33	17	65	III
74	50	22	67	IV
109	59	55	54	V
72	42	24	58	VI
72	42	45	58	VII
85	64	19	77	VIII
69	35	34	51	IX

מקור: הסוכנות היהודית, וינה.

(1) לרבות נושרים שהגיעו ארצה מאוחר יותר.

מוסדות מעבר

לוח 5: התפוסה במוסדות המעבר - 1984⁽¹⁾

ינואר	פברואר	מרץ	אפריל	מאי	יוני	יולי	אוגוסט	ספטמבר ⁽²⁾	
8,993	9,828	9,872	9,909	12,345	10,276	10,223	10,120	10,133	מרכזי קליטה
1,445	1,443	1,361	1,329	1,189	1,256	1,220	1,123	1,102	מעונות רגילים
1,275	1,325	1,373	1,359	1,296	1,179	1,197	1,133	1,122	מעונות סטודנטים
287	289	303	313	311	318	329	321	306	מעונות קשישים
303 ⁽³⁾	309	352	333	310	442	298	266	266	אולפנים אינטרניים
150	151	130	60	85	65	85	85	74	מוסד למתנדבים
12,453	13,345	13,391	13,303	13,536	13,536	13,352	13,048	13,003	סה"כ
3,399	3,385	3,411	3,407	3,440	3,454	3,444	3,395	3,381	מעונות קבע לבודדים

(1) כל הנתונים מתייחסים לתפוסה בסוף החודש.

(2) נוסף על אלה 68 עולים חדשים מתגוררים במוסדות שונים בשלבי סגירה.

(3) סעיף זה כולל את אולפן עציון בירושלים, אולפן כפר סבא ואולפן וגרינשטיין, בנתניה. מוסדות אלו אינם נכללים בסעיף "מרכזי קליטה".

המקור: חטיבת הקליטה, המחלקה לעליה ולקליטה.

לוח 6: ניצול המקומות במרכזי הקליטה (1) 1984

מספר המוסדות	קיבולת אופטימלית	חפוסה בפועל (בסוף החודש)	התפוסה (%)
I 1984	11,280	8,899	79
II	11,148	10,043	90
III	10,790	9,961	92
IV	10,850	10,153	93
V	11,556	10,568	91
VI	11,676	10,516	90
VII	11,676	10,448	89
VIII	11,776	10,298	86
IX	11,496	10,133	88

(1) החל מחודש זה האולפנים האינטרניים לא ידווחו כמרכזי קליטה. ראה לוח מס' 5.

לוח 7: מספר העולים הנכנסים והיוצאים ממרכזי הקליטה בחודש ספטמבר 1984

ומשך השהייה של עולים הנמצאים במרכזי קליטה בחודש ספטמבר 1984

מספר הנכנסים	מספר היוצאים	סה"כ התפוסה (בסוף החודש)	משך השהייה בחודשים		
			12-24 מעל 24 חודש	6-12 חודש	עד 6 חודש
ירושלים	135	187	836	539	866
צפון	247	156	801	1,227	1,557
מרכז	106	138	395	556	695
דרום	119	100	359	271	493
סה"כ	607	581	2,391	2,593	3,611
סה"כ באחוזים			15%	23%	36%

המקור: חטיבת שירותי הקליטה, המחלקה לעליה ולקליטה.

סקירת פעולות אגף כח אדם

אגף כח אדם במחלקת העליה וקליטה מטפל בנושאים הבאים:
ארגון יחידות וקביעת תקנים, גיוס עובדים ושיכוצם, קידום עובדים, השתלמויות יחידות ואישיות, טיפול כתנאי שירות, ניווד תקנים ועובדים לאור מצבים משתנים, ומשא ומתן עם הגורמים השונים בכל הקשור בנושא עובדים.

1. מערך כח אדם

כמערך כח אדם במחלקה חל צמצום במספר התקנים והעובדים בשש השנים האחרונות. הצמצום נובע הן מצמצום פעולות והן מצמצומי יעול במחלקה.

להלן טבלת השוואה

השנה	סה"כ תקציב *	יחידות המחלקה	חטיבת שרותי	אגף שרותי
תקנים בסוכנות	קליטה	רווחה		
1979	1397	312	885	200
1980	1240	288	772	180
1981	1170	239	708	223
1982	997	219	550	228
1983	921	185	537	198
1984	1024	194	606	224

* במספרים אלו לא כלולים נתוני כח אדם לגבי חונכים וסומכות.

במצבת העובדים והתקנים בשנים אלו ביחידות המחלקה בהסתדרות הציונית, לא היה שינוי משמעותי והוא עומד על 97 תקנים.

לצורך ניתוח הנתונים המופיעים בטבלה שלעיל, עלינו לחלק את ההסבר לארבע פרקי משנה.
א. סה"כ התקנים - מניתוח סה"כ תקני כ"א במחלקה עולה כי בשנת 1979 בשיא תקופת הקליטה מצבת כח-אדם במחלקה עמד על 1397 תקנים בסוכה"י ואילו השנה אנו עומדים על 1024 תקנים.
ב. יחידות המחלקה - בשנת 1979 מספר התקנים היה 312 ואילו בשנת 1984 - 194 תקנים. אנו רואים כי חל צמצום של כח-אדם, חלק מצמצום זה נובע מהעברת פונקציות למשרד הקליטה כגון: הגזברויות המחוזיות והמשרד בנמל התעופה בן-גוריון.
ואילו החלק השני נובע מצמצום כח-אדם, איחוד יחידות ויעול במסגרת יחידות המחלקה השונות.

ג. חטיבת שרותי קליטה - בשנת 1979 סך הכל תקני כח אדם היה 885 ואילו בשנת 1984 תקן כח אדם הוא 606 תקנים. עיקר ההבדל נובע מצמצום כח-אדם עקב סגירת חלק ממוסדות המעבר בשנים 1983-1980. בחטיבת שרותי קליטה בוצע צמצום כח-אדם ויעול במסגרת המוסדות.

ד. אגף שרותי רווחה - בשנת 1979 מספר התקנים באגף היה 200 ואילו בשנת 1984 - 224 תקנים. אנו רואים כי בין השנים 1984 - 1979 חל גידול מה בכח-אדם במערך העובדים הטיפוליים באגף. הגידול בכח-אדם באגף זה נובע מגידול אורך תקופת הטיפול בעולה, מבכר, וזאת כתוצאה מחקיקה בתחום הרווחה. יחד עם זאת הגידול בכח-אדם בשנת 1984 לעומת 1983 נובע מעומס הטיפול המוטל על האגף ככל הנוגע לקליטת עולי אתיופיה.

2. השתלמויות

האגף מטפל באירגון השתלמויות, אישורן וסיוע ליחידות השונות. נושא ההשתלמויות מתחלק לשלושה סוגים, והם: השתלמויות אישיות, השתלמויות יחידתיות, והשתלמויות במסגרת מוסדית.

באשר להשתלמויות אישיות, האגף מעודד ומאשר לעובדים לצאת להשתלמויות אישיות. השתלמויות אלו כוללות הרחבת אופקים, השלמת השכלה, וכן העשרת ידע בתחום העיסוק הרחב. במסגרת שנה זו יצאו כמאה מעובדי המחלקה להשתלמויות אישיות מתוכם כעשרה עובדים משלימים את לימודי התואר באוניברסיטה. וכשלושים עובדים למדו לימודי שפות שונות. יתר העובדים למדו נושאים בתחום הרחבת האופקים והעשרת ידע בתחום העיסוק כדוגמא: קורסים בפסיכולוגיה, קורסים למזכירות, הנהלת חשבונות, תקשורת יעילה ויחסי אנוש.

במסגרת המחלקה יצא אחד מהעובדים לחופשה ללא תשלום של שנה לצורך לימודי תואר שני במינהל ציבורי ומינהל עסקים בתוכנית מיוחדת המתקיימת באוניברסיטת "הרוורד" בארה"ב.

לגבי השתלמויות יחידתיות. השתלמויות אלו בעיקרן יזומות על ידי מנהלי היחידות ובחלק מהמקרים ישנה דחיפה מצד אגף כח אדם לכיצוע השתלמויות כרמת האגף.

ההשתלמויות אשר התקיימו במהלך שנה זו ביחידות השונות יבואו להלן:

א. מנהלי האגפים במחלקה

תורת הריאיון - השתלמות זו הועברה על ידי צוות מקצועי ממכון "אפיק" לכעשרים מנהלי יחידות העוסקים בריאיון מועמדים לשליחות, בימי עיון אלו הועברו נושאים הבאים: עקרונות הריאיון - סוגי ראינות, ראיין הערכת צרכים של הפונים - הכוונה והדרכה, מבנה ותהליך של ריאיון, מודלים לריאיון, הכנה ותכנון הריאיון, איתור מידע רלוונטי במהלך הריאיון, טיפול בהתנגדויות של נותן המידע, הגברת המוטיבציה, אלמנטים מבניים בלתי צפויים המשפיעים על מהלך הריאיון, סגנונות המראיון - שיפור האפקטיביות של כל סגנון.

הכרת המחשב - השתלמות זו הועברה על ידי צוות מקצועי של המכון לפיריון העבודה. בתוכנית הקורס אשר מועבר לכעשרים וחמישה מנהלי אגפים במחלקה מועברים הנושאים הבאים: הארגון ומערכת המידע מבוא לענ"א, מאגרי נתונים ותקשורת, מיקרו מחשבים, מחזור חיים של מערכת.

ב. אגף שירותי רווחה

קורס סומכות - קורס זה מיועד היה לאמהות בית וסומכות המטפלות באוכלוסית העולים מאתיופיה. הקורס נערך בהשתתפות של הגו'ינט ובאישור והסמכה של משרד העבודה והרווחה. בקורס זה השתתפו

כ-110 עובדים והקורס נמשך כשישה חודשים שבהם הועברו 100 שעות לימוד. נושאי למידה מרכזיים בקורס היו: טיפול בילדים, היגיינה אישית, חולי ותרופות, מצבי זיקנה, שיטות לימוד, הרקע והתרבות של עולי אתיופיה, תזונה, כלכלת בית, גדילה והתפתחות, פרקים באנטרפולוגיה.

השתלמות למנחים בבית התפוצות - להשתלמות זו נשלחו מדריכים מתורגמנים לעולי אתיופיה. כאשר מגמת השתתפותם בהשתלמות זו היא לצורך הנחיית קבוצות עולים מיהודי אתיופיה אשר יבקרו בבית התפוצות.

כמו כן נערכו ימי עיון והשתתפות בסמינרים כגון: קונגרס בינלאומי בנושא "אלכוהול, המשפחה והקהילה", סימפוזיון בנושא "בני נוער במצבי הגירה", השתלמות "טרפיה באמצעות אומנות", וימי עיון בנושא "האישה המוכה".

כן נערכו במסגרת המחוזות ימי עיון בנושא דינמיקה קבוצתית אשר מטרתם היתה להכשיר עובדים סוציאליים העובדים עם עולים מאתיופיה וצעירים אחרים במיומנויות של עבודה קבוצתית.

ג. חטיבת שירותי קליטה

במסגרת חטיבת שירותי קליטה נערכו ימי עיון לסקטורים שונים. במסגרת ימי העיון נערכו ימי עיון למנהלי מוסדות, אמהות בית, רכזי תרבות, עובדי משק ומטבחים.

התקיים סמינר ירושלים למנהלי מסגרות מעבר כמו כן נערכו סיורי העשרה והכרות למנהלים ורכזי תרבות באיזור השומרון והגליל.

לקראת כל חג עורך אגף חברה ותרבות בשיתוף עם האגף למורשת ישראל יום הדרכה ועיון לרכזי התרבות בנושא החג וכיצד להעבירו לעולים השוהים במרכזי הקליטה השונים.

אמהות בית - מתוכנן עתה קורס של שנה במסגרת אוניברסיטת בר-אילן בנושא תפקיד אם הבית במסגרת מוסדות המעבר, וכן טיפול בנושא שחיקת העובדים בטיפול היום יומי עם עולים. כימים אלו מתגבשת תוכנית הקורס.

עובדי משק ואחזקה - נערכה השתלמות מקצועית לעובדים אלו בתחום האינסטלציה, חשמל, ואחזקת מכנים.

ד. אגף אולפנים והכוונת צעירים

במסגרת האגף נערכה השתלמות בנושא תורת הריאיון ומיומנות בעת משא ומתן. כן מתוכנן המשך השתלמות בנושא דינמיקה קבוצתית באגף, ותיקשורת בין אישית. השתלמות זו נערכה על ידי מכון "אפיק" והשתתפו בה כ-13 מעובדים האגף.

במסגרת השתלמות זו הועברו הנושאים הבאים: עקרונות הראיון - סוגי ראיונות, ראיון הערכת צרכים של הפונים - הכוונה והדרכה, מבנה ותהליך של ראיון, מודלים לראיון (לכודדים לזוג וקבוצה), הכנה ותכנון הראיון, איתור מידע רלוונטי במהלך הראיון, טיפול בהתנגדויות של נותן מידע, הגברת המוטיבציה באמצעות השיח עם הפונה, אלמנטים מבניים ובלתי צפויים המשפיעים על מהלך הראיון, סגנונות המראיון - שיפור האפקטיביות של כל סגנון.

ה. אגף פניות הציבור

האגף אירגן בשיתוף עם ביה"ס לעבודה סוציאלית באוניברסיטת ירושלים שנת השתלמות לעובדי האגף ומתנדביו. במהלך שנת לימודים זו נלמדו הנושאים הבאים: פתוח מיומנויות והצגת מקרים, מושגים נרחבים בעבודה קהילתית, מדיניות סוציאלית השלכותיה והשפעותיה על העולה, מבנה השלטון וכיצד להשיג מטרות קבוצות העולים, מבנה החברה הישראלית.

כמו כן נערך במסגרת האגף יום עיון בנושא ניהול ותכנון ההתנדבות.

במסגרת ההשתלמויות המוסדיות הועברו והשתתפו עובדי המחלקה בהשתלמויות הבאות:

א) קורס פיתוח מנהלים - בקורס זה השתתפו ומשתתפים כשלושים מעובדי המחלקה. קורס זה מועבר בשתי קבוצות. האחת במסגרת אוניברסיטת בר-אילן. והשניה על ידי מכון של הר"ר עדנה פישר מירושלים

במסגרת קורס זה מועברים הנושאים הבאים:

מבנה האירגון ושינויים אירגוניים, הפעלת עובדים בקונפליקטים, מצבי לחץ ושחיקה, מיומנות ניהול יחסי אנוש, ניהול משא ומתן ניהול ישיבות, תהליך קבלת החלטות. משך הקורס הוא שנה אקדמאית.

ב) קורס לפיתוח מזכירות ועוזרות מינהליות - קורס זה מאורגן עם בית "הפקיד" ומועבר למזכירות

במסגרת המוסד. בקורס זה משתתפות 20 מזכירות מהמחלקה. הקורס מתוכנן לשנת לימודים, אחת

לשבועיים. התוכנית בנויה על 100 שעות לימוד אשר במסגרתן יועברו הנושאים הבאים:

אירגון ומינהל, ניהול משרד, ניהול רשומים, תכתובת משרדית, יחסי אנוש בעבודה, הכרת המחשב, תדמית המזכירה וכו'.

כמו כן מתקיימות במסגרת הסוכה"י השתלמויות בנושא הכרת השירות, קורס נהיגה מונעת, ימי עיון

בנושא הכנה לפרישה וכו'.

שליחים

האגף לכח-אדם מטפל גם בנושא השליחות הארוכה והשליחות העונתית. הטיפול כולל איתור מועמדים, מיונם, גיוסם, הכנתם ליציאה לחו"ל ותנאי-שירותם. נושא זה יוצג בדו"ח נפרד.

אלי אלקלעי, מנהל אגף כח אדם

ירושלים, כ"ז בתשרי תשמ"ה

23 באוקטובר 1984

X

הפאנל
סיכור / אקציה
ב ל מ " ס
הפס כידצ אצב
יוספ אפיוק

צבא הגנה לישראל
ד.צ. 01188
טל: 6989
חי: 1534
שבת תשמ"ה
25 בינואר 1985

משרד ראש הממשלה
לשכת השר יוסף שפירא
03-02-1995
דואר נכנס

✓

לכבוד
השר יוסף שפירא
משרד ראש הממשלה
ירושלים

כבוד השר,

הנדון: ת ו ד ה

1. תודת מפקדת קצין חינוך ראשי על השתתפותך בכנס התדרוך למרצים בנושא "עליה וקליטה" שהתקיים ביום חמישי, א' שבט תשמ"ה 23/1/85.

2. הערכתנו לדבריו המאלפים.

נר/אד

בכבוד רב
נפתלי רוטנברג, רס"ן
ק. מטה

אולפן - אמונה - עפרה

ד.נ. הריירושלים 90 906

טל. 02-953888 / 950505

ל' כסלו תשמ"ה
25.12.84

לכב'

מר חיים אהרן

יו"ר מחלקת העליון

הסוכנות היהודית

תל-אביב

, .נ.א.

הנדון: חוזה לקיום האולפן בעופרה

ב-26.12.84 יפתח מחזור חדש כאולפן. עם פתיחתו תידרש כמובן עריכתו של חוזה

חדש בינינו לביניכם. בהקשר זה הננו להביע את מחאתנו על כך שהתשלומים שקיבלנו מיכם עפ"י החוזה האחרון (שנחתם לגבי המחזור שהחל ב-1.10.84) היו נמוכים בהשוואה לתשלומים שקיבלנו לפי החוזים שלפניו. דהיינו: 2,516,260 שקל במקום 10,000 דולר.

עקב כך נוצר גרעון גדול בחקציב שלנו המונח בינתיים על כתפיו של היישוב.

אנו מכירים בחשיבות העליונה של קיום האולפנים ומקווים שנוכל להמשיך במסורת של הצלחה בקליטת עליה. מכתב זה הוא, למעשה, חזרה על מכתב קודם שנשלח ב-21.11.84 ושלא נענה, ואנו מבקשים מאד לשקול ולהחליט בחיוב על החזרת סכום החקציב של 10,000 דולר לקדמתו בחוזים הבאים ועל כיסוי של הגרעון שנוצר בגין המחזור הקודם.

בכבוד רב

ליאורה סגל

רכזת אולפן

העחקים:

השר יוסף שפירא

חה"כ גרשון שפט

ח. לוסטיגמן - ראש אגף האולפנים

א. בירנבאום

ח. מקובסקי - אמונה

RECEIVED
JUL 10 1967
U.S. AIR FORCE

Box 10
"Up" Jan 1

הסוכנות היהודית מח' העליה והקליטה

דו"ח חודשי

אוקטובר 1984

RECEIVED
FBI - SI - 4-1
TBI LCC

הסוכנות היהודית, המחלקה לעליה וקליטה
The Jewish Agency, Department of Immigration & Absorption

לשכת המנהל הכללי
Office of the Director General

ירושלים, י"ז חשון תשמ"ה
21 בנובמבר 1984

אל: חברי הנהלת הסוכנות היהודית

מאת: יהודה דומיניץ

רצ"ב דו"ח המחלקה והנתונים בענייני עליה
לחודש אוקטובר 1984 לעיונכם,

עליה

בחודש אוקטובר הסתכמה העליה לישראל ב-1327 עולים (עולים, עולים בכח ותיירים משתקעים שנרשמו במשרד הקליטה, ללא חישוב ישראלים חוזרים).
בחודש שעבר עלו ארצה 1330 עולים.

לוח 1: העליה לישראל, אוקטובר 1984

אוקטובר 1982	אוקטובר 1983	אוקטובר 1984	% השינוי 1983/84	
248	187	159	-15	מזרח אירופה
478	548	322	-41	מערב אירופה
303	337	257	-24	צפון אמריקה
118	191	104	-45	אמריקה הלטינית
178	645	485	-25	אסיה, אפריקה ואוקיאניה
1325	1912	1327	-30	
מתוך זה:				
62	49	10	-80	בריה"מ
179	133	142	+7	רומניה
277	322	162	-50	צרפת
108	118	77	-35	הממלכה המאוחדת
279	300	234	-22	ארה"ב
59	85	49	-42	ארגנטינה
31	29	19	-34	דרום אפריקה

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

187
159
28
548
322
303
118
178
645
485
1327
1912
1325

	סה"כ	מזרח אירופה	מערב אירופה	צפון אמריקה	דרום אפריקה	אסיה, אפריקה ואוקאניה
1980	20,800	8,738	3,040	2,490	1,735	4,797
1981	12,032	2,872	2,959	2,572	1,429	2,200
1982	13,260	2,375	3,650	2,854	1,926	2,455
1983	16,417	1,795	4,286	3,664	2,749	3,923
1983	13,844	1,388	3,763	3,300	2,421	3,169
1984	12,206	2,051	2,627	2,429	1,671	3,551
% השינוי 1983/4	-12	+48	-30	-26	-31	+12
1984	1,197	265	278	197	233	225
II	1,345	213	184	166	259	523
III	955	222	191	147	194	203
IV	1,230	172	156	145	192	555
V	1,119	171	159	149	159	481
VI	889	199	169	233	89	199
VII	1,395	260	377	438	160	160
VIII	1,441	151	440	404	142	304
IX	1,308	233	319	265	125	366
X	1,327	159	322	257	104	485

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

לוח 3: העליה לישראל, 1984-1980 (ארצות נבחרות)

דרום אפריקה	ארגנטינה	ארה"ב	הממלכה המאוחדת	צרפת	רומניה	בריה"מ		
335	1,057	2,257	907	1,421	1,065	7,586		1980
208	938	2,280	814	1,417	987	1,806		1981
268	1,153	2,601	1,124	1,627	1,538	756		1982
323	1,264	3,343	1,260	2,051	1,298	390		1983
276	1,095	2,907	1,102	1,820	938	345	I-X	1983
255	707	2,214	682	1,346	1,681	299	I-X	1984
-7	-32	-24	-38	-26	+79	-13		% השינוי 1983/4
37	76	167	95	140	229	27	I	1984
12	137	154	51	83	156	49	II	
21	55	134	55	88	203	17	III	
17	111	118	37	70	138	22	IV	
31	74	140	42	53	127	54	V	
30	43	216	50	82	164	24	VI	
18	62	417	66	220	208	45	VII	
59	44	370	90	269	121	17	VIII	
9	54	237	92	163	193	34	IX	
19	49	234	77	162	142	10	X	

מקור: המשרד לקליטת עליה, ירושלים.

נשירה

לוח 4: ההגירה מברית המועצות - 1980-1984

מספר היוצאים	מספר הנושאים	מספר העולים (1)	% שיעור הנשירה		
1980	21,471	14,017	7,586	65	
1981	9,451	7,675	1,806	81	
1982	2,683	1,952	756	73	
1983	1,320	929	390	70	
1983	1,166	831	350	71	I-X
1984	737	452	299	61	I-X
% השינוי 1983/4	-37	-46	-14	-	
1984	88	66	27	75	I
	90	41	49	45	II
	51	33	17	65	III
	74	50	22	67	IV
	109	59	55	54	V
	72	42	24	58	VI
	72	42	45	58	VII
	83	64	17	77	VIII
	69	35	34	51	IX
	29	20	10	68	X

מקור: הסוכנות היהודית, וינה.

(1) לרבות נושרים שהגיעו ארצה מאוחר יותר.

מוסדות מעבר

לוח 5: התפוסה במוסדות המעבר - 1984⁽¹⁾

ינואר	פברואר	מרץ	אפריל	מאי	יוני	יולי	אוגוסט	ספטמבר	אוקטובר ⁽²⁾	
8,993	9,828	9,872	9,909	12,345	10,276	10,223	10,120	10,133	10,292	מרכזי קליטה
1,445	1,443	1,361	1,329	1,189	1,256	1,220	1,123	1,102	1,075	מעונות רגילים
1,275	1,325	1,373	1,359	1,296	1,179	1,197	1,133	1,122	1,146	מעונות סטודנטים
287	289	303	313	311	318	329	321	306	305	מעונות קשישים
303	309	352	333	310	442	298	266	266	230	אולפנים אינטרניים ⁽³⁾
150	151	130	60	85	65	85	85	74	118	מוסד למתנדבים
12,453	13,345	13,391	13,303	13,536	13,536	13,352	13,048	13,003	13,166	סה"כ
3,399	3,385	3,411	3,407	3,440	3,454	3,444	3,395	3,381	3,326	מעונות קבע לבודדים

(1) כל הנתונים מתייחסים לתפוסה בסוף החודש.

(2) נוסף על אלה 81 עולים חדשים מתגוררים במוסדות שונים בשלבי סגירה.

(3) סעיף זה כולל את אולפן עציון בירושלים, אולפן כפר סבא ואולפן וגרינשטיין, בנתניה. מוסדות אלו אינם נכללים בסעיף "מרכזי קליטה".

מקור: חטיבת הקליטה, המחלקה לעליה ולקליטה.

לוח 6: ניצול המקומות במרכזי הקליטה - 1984

מספר המוסדות	קיבולת אופטימלית	תפוסה בפועל (בסוף החודש)	התפוסה (%)
I 1984	38	11,280	8,899 79
II	38	11,148	10,043 90
III	36	10,790	9,961 92
IV	36	10,850	10,153 93
V	39	11,556	10,568 91
VI	40	11,676	10,516 90
VII	40	11,676	10,448 89
VIII	41	11,776	10,298 86
IX	40 ⁽¹⁾	11,496	10,133 88
X	40	11,496	10,292 89

(1) האולפנים האינטרניים לא מדווחים כמרכזי קליטה. ראה לוח מס' 5.

לוח 7: מספר העולים הנכנסים והיוצאים ממרכזי הקליטה בחודש אוקטובר 1984 ומשך שהייה של עולים הנמצאים במרכזי קליטה בחודש אוקטובר 1984

	מספר הנכנסים	מספר היוצאים	סה"כ התפוסה (בסוף החודש)	סה"כ (%)	משך שהייה בחודשים			
					עד 6 חודש	6-12 חודש	12-24 חודש	מעל 24 חודש
ירושלים	135	106	2,765	89	911	544	770	540
צפון	270	131	3,964	97	1,325	1,308	1,117	214
מרכז	90	112	1,917	81	696	493	378	350
דרום	73	61	1,646	86	425	350	366	505
סה"כ	568	410	10,292	89	3,357	2,695	2,631	1,609
סה"כ באחוזים								
					33%	26%	25%	16%

המקור: חטיבת שרותי הקליטה, המחלקה לעליה ולקליטה.

אגף המטענים

מבנה האגף:

הנהלת אגף המטענים נמצאת בירושלים.
בתל-אביב וחיפה פועלים מדורים של האגף.
למדור בחיפה - חולית שחרור מטעני-העולים הממוקם בנמל חיפה,
ולמדור בתל-אביב - חוליות שחרור מטענים בנמל אשדוד, צריפין ונמל בן-גוריון.
כמו כן מרכז המדור בתל-אביב את הטיפול במטעני-העולים המגיעים לאילת.
בכל המשרדים בארץ עובדים כיום עשרים וחמישה עובדים.

פעולות האגף בחו"ל:

- א. האגף מייעץ ומסייע לעולים בכל הקשור בהעברת מטענם לישראל.
- ב. מקיים קשר עם משרדי העליה בחו"ל לעדכון מתמיד של תעריפי ההובלה, בטוח המטענים ודרכי שחרור או איחסון המטען בארץ.
- ג. מקיים קשר מתמיד ושוטף עם רשויות הנמלים בחו"ל ובעיקר ברומניה, יוגוסלביה ואיטליה, דרכם עוברים רוב מטעני-העולים הנשלחים בצורה מרוכזת.

הפעולות בארץ:

מטעני-העולים מגיעים ארצה בדרכים שונים, בתיעוד ובעלות שונה.
חלק המטענים שבטיפולנו נשלחים באופן עצמאי ופרטי וחלק אחר מגיע בצורה מרוכזת.
רוב העולים נזקקים לעזרתנו למשלוח ושחרור מטענם, באופן מלא או חלקי.

פעולות האגף בארץ בנושאים העיקריים הן כדלקמן:

- א. מעקב אחר המטענים הנמצאים בתנועה ארצה.
- ב. קליטת המטענים בנמלים.
- ג. העברת המטענים למחסנינו, מיונם ובדיקתם מבחינה חיצונית.
- ד. העברת הודעות לעולים על מקום איחסון של מטענם ועל דרך שחרורם.

- ה. עריכת בטוח המטענים בהתאם לצורך.
- ו. טיפול בתהליך שחרור המטענים וסיוע בהובלתם לבית העולה.
- ז. הוצאת הוראות ונהלים בנושא קבלת, מיון, איחסון ושחרור המטענים.
- ח. קיום קשר ותאום עם שלטונות המכס, חברות ספנות וחברות תעופה וגורמים אחרים בנושאים הקשורים במטענים.

איחסון המטענים:

- א. לרשות האגף מקומות איחסון בנמלי חיפה, אשדוד ובצריפין.
- ב. בשנה האחרונה טיפלנו ב-2900 משפחות עולים ששיחררו 13,020 יחידות מטען במשקל 3,500 טון.
- ג. כיום נמצאים במחסנינו: בצריפין - 6560 יחידות מטען, בנמל חיפה - 650 יחידות מטען, בנמל אשדוד - 100 יחידות מטען.
- שאיפתנו להגיע לכך שמירב העולים ישתמשו בכל השירותים שאנו מסוגלים להעניק להם ושלא יאלצו להיזקק לשירותים שבשוק הפרטי המחייבים אותם בהוצאות גבוהות.
- המחסנים המודרניים שלנו והעובדים המסורים והמיומנים, מבטיחים לעולים סיוע יעיל וזול בכל שלבי הטיפול במטענם.

ס' 111

ירושלים, ט' בחשוון התשמ"ה
4 בנוב' 1984

בעז"ה

לכבוד
הסוכנות היהודית לא"י
מחלקת החתיישבות

שלום רב,

השר יוסף שפירא בקשני לאשר בתודה קבלת הספר
"התישבות ופיתוח אזורי" כחוקרה לרענן ויץ היקר.

בברכה,

אריאלה

ההסתדרות הציונית העולמית
החטיבה להתישבות

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
המחלקה להתישבות

ת"ד 92 · ירושלים
טל 241222

ירושלים, ט"ז תמוז תשמ"ד
16.7.84

לכבוד

יסקה גליל

הנדון: ספר הוקרה לרענן ויץ

הננו מתכבדים לשלוח אליך הספר בשם התישבות ופיתוח אזורי אשר מגישים
חברים ותלמידים לרענן ויץ לרגל סיום תפקידו כראש המחלקה והחטיבה
להתישבות.

בברכה

י. איכטמן

יוסף ליכטמן

סוכנות